

PROGRAM DE GUVERNARE

2021 - 2024

Partidul Național Liberal

**Uniunea Democrată Maghiară din
România**

CUPRINS

<u>PREAMBUL.....</u>	<u>3</u>
<u>1. MINISTERUL SĂNĂTĂȚII .....</u>	<u>7</u>
<u>2. MINISTERUL ENERGIEI.....</u>	<u>18</u>
<u>3. MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE.....</u>	<u>35</u>
<u>4. MINISTERUL FINANTELOR.....</u>	<u>45</u>
<u>5. MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIALULUI ȘI TURISMULUI.....</u>	<u>57</u>
<u>6. MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR.....</u>	<u>68</u>
<u>7. MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII.....</u>	<u>81</u>
<u>8. MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII.....</u>	<u>100</u>
<u>9. MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI.....</u>	<u>114</u>
<u>10. MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE.....</u>	<u>128</u>
<u>11. MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE.....</u>	<u>136</u>
<u>12. MINISTERUL EDUCAȚIEI.....</u>	<u>152</u>
<u>13. MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI.....</u>	<u>166</u>
<u>14. MINISTERUL CULTURII.....</u>	<u>184</u>
<u>15. MINISTERUL JUSTIȚIEI.....</u>	<u>194</u>
<u>16. MINISTERUL AFACERILOR INTERNE.....</u>	<u>207</u>
<u>17. MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE.....</u>	<u>213</u>
<u>18. MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE.....</u>	<u>220</u>
<u>19. MINORITĂȚI NAȚIONALE.....</u>	<u>239</u>
<u>ANEXE.....</u>	<u>242- 420</u>

PREAMBUL

Actualul Program de Guvernare își propune să îmbine măsurile pe termen scurt pentru depășirea crizei sanitare și a celei energetice, cu măsurile pe termen mediu de dezvoltare economică și socială.

Pe termen scurt, pentru depășirea cu celeritate a provocărilor actuale, vom implementa următoarele:

➤ Măsuri de gestionare a crizei sanitare

- Creșterea continuă a capacității spitalelor de a trata pacienții Covid 19, printr-o mai bună reorganizare a capacității spitalelor existente, extinderea numărului de spitale care pot trata pacienți Covid și accelerarea proiectelor finanțate cu bani europeni (POIM) pentru construirea de secții modulare (*termen: 2 săptămâni*);
- Creșterea capacității secțiilor de ATI prin finalizarea dotării cu aparatura necesară și asigurarea personalului medical necesar, inclusiv din afara țării (*termen: 2 săptămâni*);
- Accelerarea și promovarea vaccinării împotriva Covid 19, ca măsură esențială de protecție a sănătății cetățenilor României și de oprire a pandemiei prin generalizarea folosirii certificatului digital, campanii de conștientizare a nevoii de vaccinare și promovare a vaccinării, parteneriat cu personalitățile credibile care pot avea impact pozitiv asupra campaniei (*termen 4 săptămâni*);
- Testarea corespunzătoare, mai ales a categoriilor de risc (*permanent*);
- Întărirea rolului și a capacității DSP-urilor de a gestiona pandemia prin asigurarea de personal corespunzător, atribuții clare și întărirea coordonării de la nivelul Ministerului Sănătății (*termen: o săptămână*);
- Sprijinirea instituțiilor cu atribuții în materie de sănătate publică la nivel județean și regional (*termen: o săptămână*);
- Creșterea numărului de medici și alt personal medical implicat în tratarea bolnavilor Covid, inclusiv prin implicarea medicilor de familie sau a oricărui medic cu drept de liberă practică într-un program de tratament național la domiciliu pentru formele ușoare și medii, potrivit protocolului național (*termen: 2 săptămâni*);
- Folosirea pe scară largă a certificatului digital Covid în cât mai multe activități sociale și profesionale (*permanent*);
- Asigurarea de servicii de sănătate atât pacienților Covid, cât și celor non-Covid (*permanent*);
- Coordonarea la nivel european și bilateral pentru accesarea unor mecanisme de sprijin și suport (*termen: 2 săptămâni*).

➤ Măsuri pentru ieșirea din criza energetică

Abordarea crizei energetice se va realiza prin implementarea de măsuri eficiente pe termen scurt, mediu și lung, care vizează atât schimbarea paradigmei consumului gospodăriilor, precum și identificarea de măsuri complementare la plafonarea temporară a prețului energiei, compensarea facturilor la energie și amânarea la plată pentru consumatorul vulnerabil.

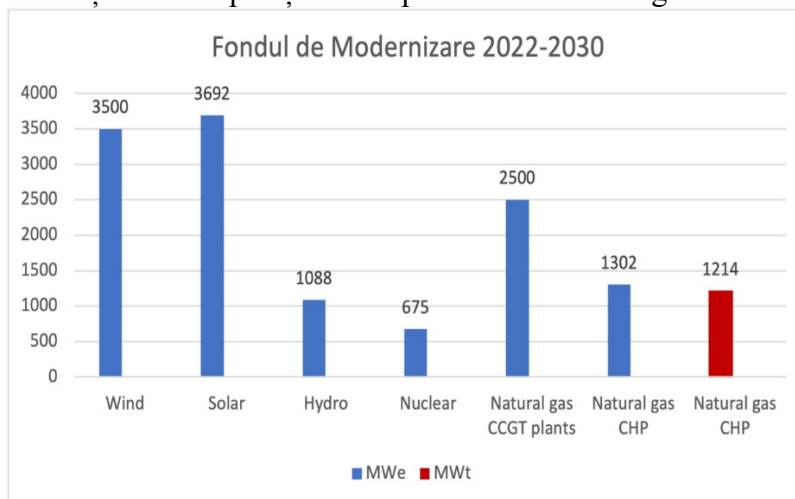
Guvernul PNL își propune transformarea acestei crize energetice într-o oportunitate de accelerare a investițiilor în domeniul energetic, în vederea asigurării independenței energetice a României, precum și a tranziției către energia verde și diminuarea emisiilor de CO₂.

➤ **Măsuri pe termen scurt:**

- Identificarea și implementarea de noi măsuri complementare celor deja existente, precum plafonarea, compensarea și amânarea la plată, astfel încât românii să nu plătească pentru energie un preț mai mare decât cel practicat în decembrie 2020, pentru a reduce riscul de sărăcie energetică în rândul populației - buget estimat 1,5 mld LEI.
- Implementarea de soluții pentru sprijinirea mediului economic în contextul crizei energetice de la nivel mondial – buget estimat 1,5 mld LEI.

➤ **Măsuri pe termen mediu și lung:**

- Promovarea de **investiții în domeniul energetic**, în special în domeniul energiilor curate, vizând finalizarea reactoarelor 3 și 4 Cernavodă, re tehnologizarea unității 1 și introducerea unor tehnologii nucleare avansate în contextul parteneriatului interguvernamental România – Statele Unite ale Americii, care să includă dezvoltarea de noi capacități nucleare-energetice, ce implică reactoare modulare mici, cu tehnologie de tip SMR.
- Implementarea reformelor și obiectivelor din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) al României prin susținerea producției de energie.
- Operaționalizarea Fondului pentru Modernizare până la sfârșitul anului în curs și elaborarea cadrului necesar lansării apelului de proiecte în primul trimestru al anului 2022, cu un impact real preconizat de a realiza noi capacități energetice care vor conduce la reducerea importurilor de energie electrică și reluarea poziției de exportator net de energie a României.

- Implementarea de noi scheme de ajutor pentru creșterea eficienței energetice și încurajarea apariției prosumatorilor.
- Demararea proiectului strategic de exploatare a gazelor din Marea Neagră pentru creșterea securității energetice, reducerea dependenței de gaze de import și asigurarea tranziției către energie curată.
- Creșterea capacităților de înmagazinare în depozitele ROMGAZ și transformarea acestora în depozite multiciclu, în vederea asigurării funcționării centralelor pe hidrocarburi, inclusiv în condiții meteorologice severe.
- Finanțarea extinderii rețelelor de distribuție a gazelor naturale prin programul Anghel Saligny.

➤ Măsuri pentru accelerarea absorbției fondurilor europene

- Mandatarea Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene și a Ministerului Finanțelor pentru semnarea acordului de finanțare și al acordului de împrumut privind Planul Național de Redresare și Reziliență în valoare de 29,2 miliarde de Euro cu Comisia Europeană (*termen: 15 zile*).
- Aprobarea prin hotărâre de guvern a Planului Național de Redresare și Reziliență (*termen: 30 de zile*).
- Aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului pentru stabilirea cadrului instituțional, mecanismul financiar, de verificare și control privind Planul Național de Redresare și Reziliență (*termen: 30 de zile*).
- Semnarea acordurilor de finanțare cu fiecare instituție responsabilă de punerea în aplicare a reformelor/ investițiilor, precum și identificarea clară a unui responsabil de reformă în cadrul acestora (*termen: 60 de zile*).
- Accelerarea procesului de programare pentru perioada 2021-2027 și finalizarea documentelor de programare pentru cele 8 programe naționale și 8 programe regionale, respectând principiul parteneriatului (*termen: 30 de zile pentru documentele de programare aferente Politicii de Coeziune; excepție face programul operațional pentru tranziție justă, pentru care termenul este 45 de zile*).
- Finalizarea cu celeritate a legislației necesare pentru demararea perioadei 2021-2027, cu precădere a celei referitoare la: cadrul instituțional, fluxurile financiare, cheltuielile eligibile, nereguli, descentralizarea programelor operaționale regionale.
- Asigurarea și implementarea unui mecanism care să garanteze beneficiarilor cofinanțarea, precum și plata cererilor în cel mult 30 de zile, prin operaționalizarea unui fond guvernamental permanent de sprijin la dispoziția autorităților de management.
- Implementarea măsurilor de simplificare propuse la nivelul autorităților, gestiune în procesul de implementare pentru fluidizarea absorbției.
- Asumarea plăților din resurse guvernamentale pentru proiectele europene pentru compensarea cheltuielilor beneficiarilor, ca urmare a creșterii prețurilor la materialele de construcții.
- Semnarea acordurilor de finanțare cu fiecare instituție responsabilă de punerea în aplicare a reformelor/ investițiilor, precum și identificarea clară a unui responsabil de reformă în cadrul acestora.

➤ Măsuri fiscal-bugetare

- Aprobarea bugetului pentru anul 2022 până la sfârșitul acestui an - continuarea priorității acordate investițiilor;
- Respectarea traiectoriei de ajustare a deficitului bugetar asumată prin Programul de convergență 2021-2024;
- Corectarea într-un ritm adecvat a dezechilibrelor economice interne și externe la nivele sustenabile;
- Creșterea colectării veniturilor bugetare.

➤ Măsuri de reformă

- Reforma sistemului de pensii prin:
  - Digitalizarea/ evaluarea dosarelor de pensii;
  - Elaborarea unei noi legislații, care să aducă echitate, sustenabilitate și reducere a discrepanțelor între quantumurile pensiilor celor care au desfășurat activități similare și au avut contribuții similare la sistemul de pensii;
- Reforma salarizării în sectorul public prin eliminarea inechităților, stimularea performanței și reorganizarea sistemului de sporuri;
- Implementarea reformei privind venitul minim de incluziune (VMI) pentru îmbunătățirea asistenței sociale și reducerea sărăciei în rândul persoanelor vulnerabile;
- În contextul pandemiei, se evidențiază nevoia de recuperare, atât în termeni de competențe, cât și socio-emoțional prin măsuri remediale și accelerarea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii digitale;
- Reformarea sistemului de învățământ obligatoriu prin creșterea autonomiei unităților de învățământ, în scopul identificării și implementării unor măsuri specifice pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar.

Măsurile adoptate la nivelul României pentru prevenirea și combaterea pandemiei de Covid-19 sunt prezentate la ANEXA 0.1.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Sistemul sanitar din România trebuie să asigure servicii de sănătate la standarde europene pentru fiecare cetățean român.

Astăzi, sistemul de sănătate românesc se află acum în fața unei triple provocări. Pe lângă nevoia de reforme structurale instituționale, trebuie să răspundă crizei fără precedent cauzate de pandemia cu virusul SARS CoV-2, urmând a fi identificate și asumate toate deficiențele care cauzează:

- lipsa de sustenabilitate;
- deficiențele de echitate;
- deficitul de eficacitate.

Vom crea un sistem sanitar capabil să recunoască deficiențele sistemice, să transparentizeze cauzele identificate, să stabilească nevoia elaborării unor strategii naționale bine definite pe cel puțin 5-10 ani și să identifice indicatori de implementare ce pot fi urmăriți periodic de specialiști în politici de sănătate, din toate instituțiile statului. Toate aceste demersuri urmăresc să repornească sistemul sanitar românesc.

O parte importantă a programului de guvernare va fi centrată pe creșterea ponderii și importanței prevenției, ca parte integrantă din strategia națională curativă. Stabilirea conduitei și susținerea financiară a prevenției vor fi transferate către sistemul asigurărilor sociale de sănătate, ca parte integrantă a strategiei de cost-eficientizare a cheltuielilor sanitare și pentru îmbunătățirea speranței de viață a românilor.

Liniile, variațiile de finanțare a serviciilor de sănătate către furnizorii de servicii de sănătate trebuie să scadă la număr, cu creșterea bugetului alocat. Trebuie eliminate paralelismele de finanțare și finanțările duble.

Programele naționale de sănătate curative trebuie să fie în așa fel definite, încât să ajungă fiecare, în final, la maturitate, apoi să fie incluse în finanțarea de bază, astfel facilitând transparentizarea, asigurând eficiența de alocare a fondurilor, inițierea și sustenabilitatea unor noi programe naționale de sănătate curative cu medicamente noi, proceduri și aparatură inovativă.

Vom susține creșterea și diversificarea posibilităților de finanțare ale sistemului sanitar înspre Ministerul Sănătății și CNAS, vom atrage fonduri anuale pentru refacerea și asigurarea anvelopei imobiliare sanitare și a anvelopei de aparatură medicală uzuală și de înaltă performanță.

Principiul aplicării neutralității sectoriale va fi asigurat prin stabilirea clară și predictibilă a limitelor de finanțare între sectoarele spitalicești public și privat.

Stabilirea limitelor de competențe profesionale pentru furnizorii de servicii medicale va permite cheltuirea banului cu o eficacitate mai crescută. Stabilirea curbelor de învățare necesare, accentul pe siguranța pacientului și stabilirea bunelor practici în deservirea pacienților vor ajuta la pregătirea capitalului uman din sistemul sanitar și vor contribui la scăderea asimetriei informaționale existente între pacient și medic, între medici de diferite specialități.

Investițiile în infrastructură, aparatură, atragerea de fonduri europene, crearea capabilităților în zonele de risc, dezvoltarea tuturor ramurilor de telemedicină ca metodă de compensare a deficiențelor de resurse umane vor ajuta la trasabilitatea drumurilor ce trebuie parcurse de pacienți de la prezentarea la cabinetul medicului de familie, prin stabilirea diagnosticului și inițierea tratamentului, la recuperarea în diferite specialități medicale.

Sistemul de medicină primară și sistemul de deservire a pacienților, acesta din urmă realizat prin ambulatoriile integrate și ambulatoriile în contract cu casele județene de asigurări de sănătate, vor fi susținute prin alocare suplimentară de fonduri.

Vom iniția programe speciale de susținere în zonele rămase fără medici de familie.

Vom efectua demersuri pentru implementarea unui sistem de decontare ulterioară a serviciilor din ambulatoriile de specialitate accesate de către asigurat, facilitând astfel accesul liber și neîngrădit al pacienților în timp oportun și util, din punct de vedere medical, la aceste servicii de diagnostic și tratament prespitalic.

Vom stabili cu certitudine pachetele de servicii medicale în sistemul asigurărilor obligatorii de sănătate și vom lărgi, treptat, lista serviciilor medicale care pot constitui baza unor asigurări voluntare-complementare de sănătate.

Gestionarea urgenței pandemice

- Accelerarea și promovarea vaccinării împotriva SARS CoV-2, ca măsură esențială de protejare a sănătății cetățenilor României și de oprire a pandemiei;
- Accelerarea campaniei de comunicare, cu comunicatori credibili din lumea medicală și alți comunicatori credibili care să aibă expunere mare atât în mediul rural, cât și urban;
- Susținem retragerea dreptului de liberă practică pentru 6 luni a medicilor care se exprimă în spațiul public împotriva vaccinării;
- Oprirea lanțului de transmisie și încetinirea transmiterii intra-comunitare;
- Creșterea continuă a capacității spitalelor de a trata pacienții infectați cu SARS CoV-2;
- Implicarea medicilor de familie sau a oricărui medic cu drept de liberă practică într-un program de tratament național la domiciliu pentru formele ușoare și medii;
- Refacerea unor spitale non-Covid 19 la nivel național (unele spitale universitare, unele institute de oncologie, de boli cardiovasculare, de pediatrie, de dializă);
- Creșterea capacității secțiilor de ATI;
- Întărirea rolului și capacității DSP-urilor de a gestiona pandemia;
- Creșterea numărului de medici și alt personal medical;

- Creșterea capacității de răspuns a țării noastre la SARS CoV-2 prin susținerea producției locale de medicamente necesare în acest context (antivirale, anticoagulante, medicamente inovative etc.);
- Folosirea pe scară largă a certificatului digital Covid;
- Asigurarea în continuare a serviciilor de sănătate atât pacienților Covid, cât și celor non-Covid;
- Folosirea mecanismelor europene de solidaritate și ajutorare bilaterale pentru combaterea valului pandemic.

-

Reforma sistemului de sănătate și creșterea accesului populației la servicii de sănătate de calitate

I. Investiții masive în sănătate:

- Creșterea finanțării publice pentru sănătate până la cel puțin 6% din PIB;
- Asigurarea unui grad de absorbție ridicat al fondurilor europene dedicate domeniului sănătății în perioada 2021-2027 și valorificarea acestei oportunități ca o sursă suplimentară de finanțare a sistemului de sănătate din România;
- Introducerea de criterii de performanță și sisteme de monitorizare (inclusiv digitalizare), în vederea eficientizării managementului bugetului alocat sănătății;
- Implementarea bugetării multianuale, în direcția creșterii graduale a procentului din PIB alocat sănătății cu scopul atingerii mediei europene privind ponderea cheltuielilor pentru sănătate în bugetul național.

1. Investiții de 2,4 miliarde de Euro din fonduri europene prin Planul Național de Redresare și Reziliență pentru sporirea accesului la servicii de sănătate pentru persoanele vulnerabile, dezvoltarea componentei de asistență medicală ambulatorie și îmbunătățirea calității asistenței medicale, precum și modernizarea infrastructurii de sănătate.

2. Investiții în sănătate de cel puțin 2,8 miliarde de Euro din fonduri europene prin Programul Operațional Sănătate pentru construirea spitalelor regionale (Cluj, Craiova, Iași) și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major, investiții în dotări pentru îmbunătățirea serviciilor de sănătate din spitalele deja existente, creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și a serviciilor oferite în regim ambulatoriu, servicii de reabilitare, paliativ și îngrijiri pe termen lung, adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității, digitalizarea sistemului medical și măsuri care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament.

3. Dezvoltarea asigurărilor complementare voluntare de sănătate cu creșterea ponderii fondurilor private, care să cofinanțeze servicii medicale, crearea unui cadru legislativ și

creșterea deductibilității fiscale pentru asigurările complementare de sănătate și inițierea unei dezbateri publice legate de oportunitatea introducerii concurenței în administrarea asigurării obligatorii de bază, deschiderea către mai multe tipuri de asigurări de sănătate și asiguratori, pe modelul Pilonul 2 și 3 de pensii; în acest context, statul își va menține rolul de reglementator, finanțator și chiar ofertant de servicii de asigurare prin CNAS.

4. Crearea unui fond de inovație în sănătate.

5. Accesarea de fonduri europene pentru sănătate din programele centralizate gestionate de Comisia Europeană EU4Health, Digital Europe și Horizon Europe.

6. Investiții în infrastructura de sănătate prin programele de finanțare ale autorităților locale.

7. Stimularea investițiilor în cercetare și inovație în medicină prin:

- Deschiderea de apeluri pentru proiecte naționale de țară, în domeniul cercetării;
- Crearea de programe dedicate cercetătorilor din România, în parteneriat internațional;
- Stimularea procedurilor privind studiile clinice cercetării clinice, ca sursă alternativă de finanțare; înființarea de centre de cercetări clinice pe lângă Spitalele Județene;
- Optimizarea proiectelor de cercetare medicală la nivelul Agenției Naționale a Medicamentelor și Dispozitivelor Medicale din România;
- Simplificarea obținerii materialelor și echipamentelor necesare activității de cercetare, prin modificarea corespunzătoare a cadrului legislative;
- Încurajarea întoarcerii în țară a cercetătorilor români ce activează în instituții din străinătate prin granturi de excelență.

8. Explorarea și sprijinirea oportunităților de dezvoltare a turismului medical și de wellness din România (ape termale și minerale/ curative, balneologie, centre de recuperare etc.)

II. Standarde de calitate și siguranță în sistemul de sănătate

- Reorganizarea serviciilor în asistența medicală primară, ambulatorie și spitalicească, astfel încât să se poată asigura servicii medicale simultan atât pentru patologii acute și cronice, cât și să se poată răspunde optim în condiții epidemice/pandemice (să fie asigurate servicii medicale concomitent pacienților Covid-19, precum și celor non-Covid-19).
- Finanțarea corespunzătoare a medicinei de familie, cu un obiectiv de minimum 8% din Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate și creșterea progresivă a rolului său, astfel încât numărul internărilor evitabile să scadă prin monitorizarea și dispensarizarea adecvată a bolilor cronice și prin măsuri preventive eficiente.
- Extinderea serviciilor medicale de asistență medicală primară și ambulatorie, urmărindu-se creșterea graduală a ponderii medicinei primare în cadrul bugetului FNUASS, pentru a reduce presiunea asupra spitalelor.

- Asigurarea accesului la medicina primară și de urgență în zonele greu accesibile și izolate prin realizarea unui program de acoperire a unor servicii de sănătate pentru populația defavorizată, indiferent de zona în care se află (medicamente, servicii stomatologice, servicii medicale auxiliare).
- O nouă lege a malpraxisului în dezbatere publică și definirea rolului unității sanitare ca și co-responsabil, precum și posibilitatea și rolul medierii.
- Asigurarea standardelor de siguranță pentru toate spitalele din țară și actualizarea și finalizarea master planurilor regionale de sănătate, prin evaluarea întregii infrastructuri sanitare, planuri de conformare / renovare / înlocuire a infrastructurii curente.
- Asigurarea standardelor minime în toate spitalele României, prin inventarierea urgentă a unităților medicale care funcționează în condiții insalubre sau care pun în pericol siguranța cetățenilor și demararea procedurilor de achiziții pentru renovarea lor.
- Implementarea unui mecanism de tranziție de la plata per DRG la plata per serviciu, prin pilotarea mai multor unități sanitare concomitent cu actualizarea TCP; evaluarea și pilotarea finanțării în funcție de rezultat.
- Actualizarea tarifului pe caz ponderat (TCP) pentru spitalizarea continuă acută, a costului pentru ziua hotelieră pentru spitalizare continuă cronică, a decontării spitalizărilor de zi și a serviciilor în ambulatorul de specialitate.

III. Resurse umane în sănătate

- Aprobarea unei Strategii Naționale pentru Resursa Umană din Sănătate;
- Adoptarea politicilor naționale pentru formarea resurselor umane specializate (ex. asistenți medicali, pentru îngrijirea populației îmbătrânite și cu nevoi speciale medico-sociale, îngrijiri acordate mamei și copilului, asistență comunitară etc);
- Continuarea și dezvoltarea politicii de stimulare a medicilor - medici de familie, a medicilor specialiști, a stomatologilor și a asistenților, pe baza evaluărilor profesionale și a criteriilor de eficiență a serviciilor acordate;
- Identificarea soluțiilor privind atragerea de personal de specialitate (medici și farmaciști) în zonele defavorizate și mai puțin accesibile, precum și retenția acestora, prin:
  - Creșterea numărului locurilor alocate diferitelor specialități la rezidențiat, astfel încât să fie asigurat necesarul de specialiști în domenii prioritare;
  - Creșterea capacității de intervenție în acțiuni de sănătate publică, prin creșterea numărului de posturi alocate la rezidențiat la specializările epidemiologie și sănătate publică și identificarea de măsuri de atragere și menținere a specialiștilor în sistem (stimulente salariale, precum și prin adoptarea altor măsuri în acest sens);
  - Bonusul de rural izolat pentru medicii de familie care decid să își deschidă CMI în zone „deșertificate medical”;
  - Creșterea capacității de formare a medicilor prin lărgirea sferei de atestate de studii complementare, în concordanță cu cerințele actuale ale medicinei moderne;

- Echivalarea primariatului cu vechimea pentru medicii din diaspora, acolo unde nu există primariat ca certificare medicală;
  - Stabilirea de stimulente pentru atragerea absolvenților de medicină și farmacie în zonele rurale;
  - Asigurarea de spații corespunzătoare pentru cabinete medicale și farmacii, precum și spații de locuit pentru personalul medical.
- Modificarea legislației pentru compensarea inechităților produse de legea salarizării unitare, precum și a regulamentului de sporuri, între toate categoriile de personal medical și mai ales a biologilor și chimiștilor, a personalului auxiliar, cadrelor universitare cu încadrare clinică, a personalului medical care activează în domenii cu grad înalt de risc;
  - Reformarea sistemului de educație medicală pentru a respecta cerințele curriculare moderne. Sistem de rezidențiat bazat pe mentorship și calitate, cu asigurarea corespondenței între locurile de rezidențiat și necesitățile sistemului, stil numerus clausus și examen de specialitate cu subiecte scrise naționale tip grilă și cu examenul practic filmat.
  - Debirocratizarea procesului de acreditare a medicilor ce profesază în afara României cu echivalarea examenelor de acreditare europeană;
  - Feedback-ul pacienților - obligativitatea pentru fiecare manager de spital de a facilita folosirea mecanismului electronic de feedback al pacienților și integrarea acestuia în evaluările profesionale periodice;
  - Ghiduri de bună practică pentru a uniformiza practica medicală și pentru a o face mai puțin vulnerabilă la malpraxis. Vor fi elaborate de către Colegiul medicilor, societățile profesionale și specialiștii Ministerului Sănătății ghiduri de bună practică medicală. Ori de câte ori este posibil, în funcție de specificul fiecărei specialități, vor fi adoptate ghidurile europene și internaționale. Ghidurile vor sta la baza structurării și finanțării acțiunilor prioritare ale Ministerului Sănătății și a programelor naționale, inclusiv în vederea facilitării achizițiilor centralizate. Totodată, ghidurile vor sta la baza elaborării algoritmilor de diagnostic și tratament al diferitelor boli, precum și al protocoalelor de diagnostic și tratament în funcție de specificul fiecărei specialități și al fiecărei unități sanitare. Aceste protocoale vor permite achiziționarea predictibilă de către spitale a medicamentelor și a materialelor sanitare. Pentru o practică unitară în spitale, este necesară editarea unui Monitor Oficial Medical, unde vor fi publicate toate ghidurile și algoritmii medicale, precum și protocoalele terapeutice cu aplicabilitate națională.
  - Ministerul Sănătății va continua reforma rezidențiatului prin includerea de noi centre de pregătire, corelarea locurilor și posturilor scoase la concurs cu proiecția pe minimum 5 ani a specialităților deficitare și cu distribuția geografică a acestora, prin actualizarea tematicii și bibliografiei de examen, prin restabilirea curriculei pentru fiecare specialitate în parte, astfel că, încă din timpul rezidențiatului, tinerii medici să poată căpăta competențele necesare practicării medicinei la standardele tehnologice și de calitate actuale;
  - Concursurile pentru posturi în sistemul public de sănătate se vor desfășura cu impunerea meritocrației și a experienței efective în practica medicală;
  - Ministerul Sănătății și autoritățile locale vor susține finanțarea programelor de educație medicală continuă, dobândirea competențelor și abilităților pentru personalul medical din spitalele publice, dar și din medicina primară și de ambulatoriu;

- Potențarea resursei umane din diaspora prin facilitarea echivalării studiilor și simplificarea echivalării studiilor pentru medicii din Republica Moldova, vorbitori de limba română.

IV. Prevenția și educația în sănătate - transformarea paradigmei actuale într-o paradigmă preventivă:

- Obiectivele, calendarul și structura instituțională de implementare pentru o Strategie Națională de Prevenție care va include printre altele cadrul strategic național pentru boli cronice, factori de risc și diverse dependențe;
- Se va susține adoptarea cât mai rapidă în Parlament a legii vaccinării. În același timp, Ministerul Sănătății va susține desfășurarea de campanii de informare cu privire la vaccinare, aprovizionarea cu vaccinuri, precum și asigurarea, din fonduri europene și bugetul național, a dotărilor la nivelul autorităților locale și a medicilor de familie pentru integralitatea lanțului de frig;
- Se va urgenta începerea derulării programelor naționale de screening și extinderea acestora cu finanțare de la UE, în domeniul bolilor cronice cu cea mai mare incidență în rândul populației României: boli cardiovasculare, diabet zaharat, cancer pulmonar, colorectal, cancer de sân, de col uterin, de prostate, hepatite; dezvoltarea de centre regionale de coordonare a măsurilor de screening și prevenție; optimizarea organigramei și activității INSP pentru coordonarea națională a programelor de screening și prevenție;
- Dezvoltarea Planului Național pentru supravegherea și combaterea rezistenței antimicrobiene și alocarea de finanțare în vederea implementării;
- Elaborarea Strategiei naționale de prevenire a infecției HIV/SIDA și promovarea măsurilor necesare prevenirii transmiterii bolii, dar și a celor necesare reducerii stigmatizării și percepției despre boală în populația generală;
- Finanțarea și implementarea unor programe și campanii de comunicare de sănătate publică pentru creșterea educației în domeniul sănătății – educație pentru sănătate și încurajarea adoptării unui stil de viață sănătos;
- Facilitarea unor campanii de comunicare în mass-media în ceea ce privește principalii factori de risc și patologii responsabile de mortalitatea evitabilă;
- Crearea și promovarea unei culturi a prevenției în rândul populației încă de la nivelul școlii;
- Introducerea educației sanitare în școli prin efectuarea de ore de educație sanitară pentru însușirea măsurilor de prim ajutor, precum și atragerea copiilor în activități de voluntariat în domeniul sănătății, prin activități de promovare a unui comportament și stil de viață sănătos, sprijinite prin politici și măsuri legislative adecvate;
- Măsuri fundamentale pentru reducerea consumului de tutun; reducerea expunerii la orice mesaj direct sau indirect legat de tutun în rândul tinerilor în vederea reducerii comportamentului de consum; interzicerea fumatului de orice fel în locurile publice închise și, astfel, scăderea validării sociale a fumatului; folosirea taxelor aplicate tutunului pentru programele de sănătate și pentru campanii educaționale extensive pentru prevenirea adicției la nicotină în rândul copiilor și tinerilor.

V. Ameliorarea continuă a calității serviciilor medicale și îmbunătățirea sănătății populației

- Cooperarea cu ONG-urile, organizațiile pacienților și bisericile pentru crearea unor rețele sociale, care să poată răspunde rapid și eficient nevoilor de sănătate, sociale și de protecție a copiilor, vârstnicilor și bolnavilor cronici;
- Aplicarea drepturilor de folosire a limbii materne în domeniul serviciilor medicale, în spiritul legilor adoptate de Parlamentul României și a Cartei Europene pentru limbile regionale sau minoritare, ratificată de România;
- Elaborare de programe medico-sociale comune între Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și autoritățile locale;
- Evaluarea și îmbunătățirea programelor de sănătate existente, prin asigurarea finanțării corespunzătoare rezultate din evaluarea indicatorilor cost-eficiență și integrarea măsurilor de îmbunătățire în Strategia Națională de Sănătate 2021-2024;
- Includerea tuturor costurilor de tratament, urmărire și control al evoluției pacientului pentru programele naționale de sănătate, incluzând aici costurile accesului la tratament al pacientului (ex: transport);
- Dezvoltarea de programe naționale de prevenție și decontarea cheltuielilor pentru programe curative integral din fondurile CNAS;
- Acordarea de servicii de îngrijire medicală echitabile, fără discriminare sau privilegieri nefondată;
- Extinderea rețelei de cabinete medicale școlare, inclusiv stomatologice, și asigurarea de investiții care să asigure amenajarea și dotarea acestora, precum și unele stimulente pentru atragerea personalului de specialitate;
- Extinderea pachetului minimal de servicii medicale în medicina primară pentru pacienții neasigurați și finanțarea acestor servicii de la bugetul de stat în conformitate cu obiectivele asumate în cadrul proiectului realizat în parteneriat cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) - Program for Results;
- Asigurarea infrastructurii și a unui număr acoperitor de cadre medicale pentru comunitățile defavorizate din România, care să asigure: servicii medicale în ambulatoriu, triajul pacienților, educația membrilor comunității cu privire la menținerea stării de sănătate și reducerea riscului de îmbolnăvire, principalul punct de contact pentru medicul din spitalele din proximitate;
- Dezvoltarea, implementarea și finanțarea Planului Național de Control al Cancerului (PNCC) prin abordarea integrată a luptei împotriva cancerului – de la prevenție, screening, diagnostic precoce, acces rapid la tratament, terapii și îngrijire, viața după învingerea cancerului, în concordanță cu Planul European de Cancer;
- Măsuri de îmbunătățire a activităților privind domeniul Mama și Copilul, în vederea reducerii ratei mortalității materne în România;
- Dezvoltarea capacităților de asistență medicală la domiciliu;

- Extinderea Programului Național de îngrijiri paliative prin care vom asigura finanțare pentru centre de paliative în spitale, centre specializate pentru îngrijire paliativă la domiciliu;
- Extinderea procedurilor de recuperare medicală și reintegrare socio-profesională pentru cele mai frecvente patologii (cardiovasculare, oncologice, post-chirurgicale etc.);
- Resuscitarea sistemului transfuzional din România.

VI. Digitalizare și E-Sănătate

- Înființarea structurii e-Sănătate în Ministerul Sănătății care să coordoneze toate activitățile sistemului informatic din sistemul de sănătate;
- Elaborarea și implementarea unei Strategii Naționale de e-Sănătate, cu termene de implementare clare și cu finanțare susținută;
- Asigurarea implementării unui sistem informatic integrat vizând principalii furnizori de servicii medicale din sănătatea publică, prioritizată de contextul actual al crizei sanitare mondiale provocate de pandemia cu Sars-Cov-2, care impune imperativ fluidizarea accesului pacienților la serviciile medicale;
- Realizarea Registrelor Naționale de Boli pentru planificarea programelor naționale și a investițiilor și pentru a permite sprijinul deciziilor în domeniul politicilor de sănătate, în baza dovezilor și a medicinei bazate pe rezultat;
- Operaționalizarea Dosarului Electronic de Sănătate (DES), cu calendar și responsabilități clare pentru operaționalizarea și utilizarea DES, instrument medical modern pentru a cărui funcționalitate se are în vedere perfecționarea cadrului legislativ de reglementare;
- Extinderea reglementărilor în domeniul telemedicinii și a serviciilor asociate, prin asigurarea unor norme de reglementare specifice, dar și a resurselor financiare necesare implementării acestui important palier din domeniul sanitar;
- Transparentizarea datelor din sănătate (date deschise) și utilizarea soluțiilor digitale în debirocratizarea instituțiilor sistemului de sănătate (CNAS, ANMDMR, ANMCS).

VII. Asigurarea accesului pacienților la medicamente

- Elaborarea unei politici publice în domeniul medicamentului, în cadrul Strategiei Naționale de Sănătate 2021-2024, care să asigure accesul continuu al pacienților la medicamente la standarde europene, conform recomandărilor Ghidurilor de bună practică;
- Revigorarea mecanismului de raportare a lipsei medicamentelor;
- Redefinirea mecanismului de evaluare a tehnologiilor medicale în scopul asigurării accesului pacienților la noi terapii inovative, decontate din fonduri publice;
- Continuarea și îmbunătățirea procesului introducerii în regim de compensare a medicamentelor inovative;

- Creșterea ponderii consumului de medicamente generice și biosimilare și încurajarea industriei locale producătoare de medicamente să asigure medicamentele deficitare;
- Reforma ANM DMR vizând creșterea capacității administrative și a rolului acesteia de autoritate națională de referință în domeniul medicamentului de uz uman, al evaluării tehnologiilor medicale și al dispozitivelor medicale, creșterea eficienței procesului de asigurare a populației cu medicamente eficiente și sigure și minimizarea riscului și a impactului apariției discontinuităților determinate de probleme de fabricație. Astfel, se asigură accesul pacienților români la tratamente noi, prin reducerea decalajului dintre România și alte țări membre UE, în ceea ce privește accesul la noi tratamente inovatoare;
- Revizuirea cadrului de reglementare existent și elaborarea de noi norme legislative în domeniul suplimentelor alimentare, în acord cu rolul acestora asupra sănătății.

VIII. Dezvoltarea și menținerea unui sistem performant de asistență medicală de urgență

- Integrarea optimă a serviciilor medicale de urgență în cadrul sistemului de sănătate va include proceduri rapide de diagnosticare și tratament pentru pacienții care reprezintă o urgență medicală. În actualul context sanitar dominat de criza provocată de pandemia cu coronavirus, guvernul a adoptat deja măsuri referitoare la îmbunătățirea serviciilor medicale de urgență, prin crearea de unități sanitare mobile de triaj și tratament al pacienților critici, dotate cu paturi de cea mai înaltă performanță tehnică, respectiv echipamente performante adaptate la nevoile pacientului critic (monitoare, ventilatoare, instalații de oxigen, injectomate). Aceste măsuri se referă la îmbunătățirea/scurtarea continuă a timpului de răspuns între solicitare și tratamentul efectiv, și constituie priorități pe agenda reformei în sănătate;
- Asigurarea unor structuri de urgență corespunzătoare, precum și a unor mijloace de transport specifice, care să satisfacă, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ, nevoia pacienților de tratament și transport medicalizat;
- Organizarea într-o manieră funcțională și efektivă a serviciilor medicale de urgență este o prioritate a serviciilor medicale de sănătate publică, asupra căreia presiunea este în continuă creștere.

Planul Național de Redresare și Reziliență

SĂNĂTATE

- Creșterea capacității pentru gestionarea fondurilor publice din sănătate
  - Intrarea în vigoare a Ordinului Ministrului Sănătății privind indicatorii de performanță și calitate care vor fi utilizați pentru selectarea unităților medicale care beneficiază de Fondul pentru calitatea sănătății
  - Intrarea în vigoare a Hotărârii de Guvern pentru adoptarea unui nou model de Contract-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale, tehnologiilor și dispozitivelor asistive în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate
  - Includerea rezultatelor cheltuielilor bugetare revizuite în procesul bugetar

- Creșterea capacității pentru realizarea investițiilor în infrastructura de sănătate
  - Intrarea în vigoare a cadrului legal prin care se înființează Agenția Națională de Dezvoltare a Infrastructurii în Sănătate (ANDIS)

- Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate
  - Intrarea în vigoare a cadrului legislativ necesar implementării reformei privind managementul serviciilor de sănătate și a resurselor umane din sănătate
  - Intrarea în vigoare a legislației care creează cadrul strategic pentru dezvoltarea resurselor umane din sănătate (RUS)
  - Dezvoltarea resurselor umane din sănătate
  - Intrarea în vigoare a Ordinului Ministrului Sănătății privind stabilirea unui cadru de recunoaștere diferențiată a meritelor profesionale și recompensarea profesioniștilor din domeniul sănătății

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.1

MINISTERUL ENERGIEI

Asigurarea securității energetice reprezintă obiectivul esențial al noii politici energetice, în acord cu contextul european al unei viitoare piețe integrate.

Asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor viitorului reprezintă una dintre prioritățile mandatului Ministerului Energiei pentru anii următori. Decarbonarea furnizării de energie, având în vedere ținta asumată la nivelul UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% față de nivelul din 1990 poate fi realizată doar prin mărirea capacităților de producție nucleare.

O nouă politică energetică națională este necesară în contextul european recent. Aceasta trebuie să aibă în vedere nu numai structura de producere a energiei, eficiența energetică sau siguranța energetică, ci și stocarea energiei și, poate esențial, schimbarea paradigmei consumului gospodăriilor prin accentuarea componentei electrice odată cu progresul tehnologic și dezvoltarea rețelelor inteligente în special în zona urbană în prima etapă.

Acest program urmărește identificarea și implementarea de noi măsuri complementare celor deja existente, precum plafonarea temporară a prețului energiei, compensarea facturilor la energie și amânarea la plată pentru consumatorul vulnerabil, în vederea protejării populației ce prezintă risc de sărăcie energetică. De asemenea, Guvernul liberal își propune sprijinirea mediului economic în contextul crizei energetice de la nivel mondial. Implementarea unor măsuri eficiente în acest sens reprezintă o prioritate zero, deoarece depășirea provocărilor majore cu care se confruntă mediul de afaceri românesc va avea un rol esențial în redresarea economică a României

La nivel regional independența energetică trebuie să fie noul obiectiv strategic. În acest context, independența energetică a României devine un prim obiectiv al guvernului liberal.

Obiective strategice:

- Implementarea de măsuri în vederea asigurării **securității energetice** în contextul liniilor programatice ale UE ce vizează decarbonarea și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și consolidarea ei din perspectiva aprovizionării cu carburanți și gaze naturale prin constituirea unui sistem pentru menținerea stocurilor obligatorii în conformitate cu legislația europeană.
- Promovarea de **investiții în domeniul energetic**, în special în domeniul energiilor curate vizând finalizarea reactoarelor 3 și 4 Cernavodă, retehnologizarea unității 1 și introducerea unor tehnologii nucleare avansate în contextul parteneriatului interguvernamental România – Statele Unite ale Americii.
- În contextul asumării României prin PNRR a eliminării treptate a producției de energie pe bază de cărbune până în anul 2032, precum și în baza parafării în octombrie 2020 a Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind cooperarea în legătură cu proiectele nucleare-energetice de la Cernavodă și în sectorul energiei nucleare civile din România, dezvoltarea unui **Program Național Nuclear pe termen mediu și lung**, care să includă dezvoltarea de noi capacități nucleare-

energetice ce implică reactoare modulare mici cu tehnologie din SUA este una absolut imperativă.

- În contextul creșterii prețurilor la energie electrică și gaze naturale este necesară continuarea intervenției statului prin măsuri de reglementare pentru menținerea unui nivel de trai decent al populației care este afectată în mare măsură de costurile de subzistență, inclusiv de cele ale utilităților aferente locuinței, fără a afecta investițiile în domeniul energiei.
- Deblocarea proiectelor de exploatare a gazelor naturale offshore din Marea Neagră.
- Adaptarea unor **capacități de producție a energiei electrice** la noile tendințe europene în materie, în sensul transformării acestora de pe combustibil fosil solid (cărbune) pe combustibil fosil lichid (gaz natural), ca resursă de tranziție către o economie verde, în conformitate cu Pactul Ecologic European.
- Realizarea de investiții în **extinderea rețelei de transport a energiei electrice** pentru a crește capacitatea de interconectare cu statele vecine și a putea prelua capacitatea suplimentară de producție de energie electrică din surse noi sau regenerabile.
- Realizarea de investiții în **extinderea rețelei de transport și distribuție a gazelor naturale**, cu accent pe implementarea de rețele inteligente de transport și distribuție.
- Clarificarea cadrului legal și de reglementare care ar permite **investițiile în capacități noi de energie regenerabilă**, prin clarificarea posibilității de semnare a contractelor bilaterale (corporate PPAs), de exemplu, și stimularea de instrumente financiare verzi pentru a susține investiții în energia regenerabilă.
- Crearea unui cadru care să faciliteze absorbția de fonduri europene pentru realizarea investițiilor în sectorul producerii de **energie eoliană onshore și offshore și energie solară**. Încurajarea tranziției către o energie bazată pe biomasă, gaz și energie geotermală sustenabilă în zonele rurale și în urbanul mic pentru a diminua utilizarea masei lemnoase, care poate fi obținută din deșeuri organice din agricultură și zootehnie, precum și din folosirea deșeurilor menajere și industriale.
- Participarea activă în cadrul inițiativelor europene ce vizează investiții în promovarea și utilizarea pe scară largă a bateriilor electrice, în stocare, în capacități de capturare a CO₂, în utilizarea și/sau stocarea CO₂, prin identificarea și valorificarea materiilor prime rare (de ex. litiu).
- Crearea unui mediu de reglementare competitiv, transparent și predictibil, bazat pe consultare publică de substanță, care să constituie fundamentul piețelor libere și competitive de energie. De asemenea, înscrierea României în cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și în cadrul Agenției Internaționale pentru Energie.
- Adaptarea legislației în vederea finalizării construcțiilor hidroenergetice cu funcțiuni complexe aflate în curs de execuție.
- Participarea la inițiativele europene de încurajare a dezvoltării tehnologiilor pe bază de **hidrogen**, pentru a atinge pragul de competitivitate economică și de utilizare la

scară largă, cu o contribuție esențială la securitatea energetică și susținerea atragerii de investiții în soluțiile tehnologice moderne care au atins un grad de maturitate și care au fost suficient testate pentru a funcționa în condiții de eficiență economică.

- Susținerea dezvoltării unor proiecte cu aplicabilitate în domeniul mobilității prin promovarea unor proiecte de interes comunitar care să vizeze interconectarea pieței din România cu celelalte piețe din Uniunea Europeană în vederea creării unor coridoare verzi de mobilitate.
- Susținerea dezvoltării infrastructurii de transport curat pentru stații de reîncărcare electrică și combustibili alternativi, potrivit legislației europene - CNG, LNG, biocarburanți avansați și hidrogen (pe termen mediu și lung) - prin includerea în schemele existente de sprijin, prin măsuri administrative, simplificare birocratică, stimulente fiscale și încurajarea unor programe de cercetare-dezvoltare, inovare.
- Stimularea **investițiilor din mediul privat în sectorul energetic**, inclusiv prin intermediul fondurilor europene, având ca scop decarbonarea și eficiența energetică pe tot lanțul valoric (producție – transport – consum) și în toate sectoarele conexe (industrie, transport, clădiri), precum și accelerarea procesului de digitalizare a rețelelor de energie.
- Sistem modern de **governanță în sectorul energetic** prin acționarea asupra depolitizării și independenței autorităților de reglementare și a companiilor de stat, asupra simplificării circuitului birocratic, în sensul transparentizării și al digitalizării, pentru a avea o guvernare corporativă și competență la toate nivelurile; crearea unui cadru legislativ și de reglementare transparent, stabil și coerent; listarea la bursă, acolo unde este fezabil, a companiilor din sectorul energetic pentru a crește gradul de transparență al actului managerial și pentru investiții bazate pe principii de eficiență economică și neutralitate tehnologică, păstrând controlul strategic al statului român.
- Acordarea unui loc central **consumatorilor și prosumatorilor de energie**, combaterii sărăciei energetice, creșterii eficienței energetice, introducerii sistemelor moderne și eficiente de încălzire a locuințelor, electromobilității și digitalizării; promovarea și facilitarea calității de prosumator, iar în cazul energiei electrice produse de către prosumatori, vom susține compensarea cantitativă a energiei livrată în sistemul național de distribuție; redefinirea noțiunii de „consumator vulnerabil” - extinderea definiției pentru a acoperi factori structurali și de acces, comportamentul comercial și designul de piață. Crearea și implementarea mecanismului de sprijin de tipul **Contracte pentru Diferență**.
- Extinderea duratei de exploatare a zăcămintelor mature de gaze naturale.
- Creșterea **eficienței energetice** prin accelerarea programelor naționale de renovare energetică aprofundată a clădirilor publice și a celor rezidențiale cu fonduri europene - anveloparea termică, introducerea contoarelor inteligente pentru utilități, înlocuirea instalațiilor interioare de apă caldă și caldură, asigurarea ventilării cu recuperarea căldurii, integrarea celor mai eficiente surse de caldură și a celor regenerabile, precum și digitalizarea; susținerea modificării legislației, astfel încât să accelerăm instalarea contoarelor inteligente; un cadru legal și de reglementare funcțional pentru încurajarea companiilor de tip ESCO (Energy Service Companies) și a contractelor de performanță energetică ESPC (Energy Savings Performance Contracts) pentru clădiri; susținerea măsurilor de eficiență energetică pentru companiile

energointensive care asigură un număr important de locuri de muncă. Stimularea proiectelor de tip ”clădiri cu zero emisii”, folosirea celor mai bune tehnologii disponibile (produse și instalații) și a sistemelor inteligente de gestionare a clădirilor, utilizarea materialelor izolante îmbunătățite și încălzirea din surse regenerabile durabile.

- Implementarea reformelor și obiectivelor din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) al României.
- Înființarea Fondului Energetic Românesc, un vehicul public de investiții, organizat în conformitate cu cadrul general aplicabil fondurilor suverane de dezvoltare și investiții, și în aliniament cu normele internaționale de bună practică în domeniul energiei, deținut de către statul român prin Ministerul Energiei.
- Înființarea unui departament de derulare al fondurilor europene în cadrul Ministerului Energiei în vederea derulării proiectelor din domeniul energetic din cadrul PNRR, Fondul de Modernizare, precum și gestionarea fondurilor structurale
- Operaționalizarea până la sfârșitul anului a Fondului pentru Modernizare și elaborarea cadrului necesar deschiderii apelului de proiecte în primul trimestru al anului 2022, cu un impact estimat de a realiza noi capacități energetice, care vor conduce la reducerea importurilor de energie electrică și reluarea poziției de exportator net de energie a României, și atingerea țintelor intermediare stabilite prin Planul Național Integrat Schimbări Climatice (PNIESC) și creșterea competitivității industriei energetice în piața europeană de energie.

(1) Crearea cadrului legislativ național

Actualizarea legii energiei în concordanță cu noile prevederi comunitare în domeniul energiei electrice și gazelor naturale:

- Prin implementarea cadrului legislativ european se va urmări atât elaborarea de măsuri menite să asigure creșterea siguranței în alimentare cu energie, cât și crearea premiselor necesare creșterii competitivității companiilor energetice pe piața regională de energie electrică.
- În acest context, în perioada următoare este necesară revizuirea și/sau actualizarea legii energiei electrice, pentru transpunerea prevederilor legislației europene (regulamente și directive) în domeniul energiei electrice și pentru evaluarea impactului
- Modificarea cadrului legal aplicabil achizițiilor publice în vederea accelerării procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice necesare demarării investițiilor din domeniul energetic atât celor noi cât și a celor blocate/întrerupte.

(2) Investiții din sistemul energetic național pentru perioada 2022-2024 și măsuri pentru creșterea competitivității companiilor energetice

În contextul legislativ european privind combaterea schimbărilor climatice și tranziția energetică se are în vedere creșterea nivelului de ambiție pentru reducerea emisiilor, creșterea ponderii surselor regenerabile de energie, a măsurilor de eficiență și a nivelului de interconectivitate a rețelelor electrice.

Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), care reprezintă angajamentul României la efortul comun de îndeplinire a obiectivelor europene din domeniul energiei și climei stabilite pentru anul 2030, aprobat de către Guvern la începutul lunii octombrie 2021, constituie o obligație a fiecărui stat membru, conform Regulamentului privind Guvernanța Uniunii Energetice, prin care acestea își elaborează strategii de politici energie-climă pe 10 ani, începând cu perioada 2021-2030.

Creșterea gradului de securitate energetică și asigurarea siguranței în alimentare sunt obiective prioritare care pot fi realizate prin implementarea unor mecanisme de finanțare în sectorul energetic și prin tranziția către o energie curată, transformarea sistemului electroenergetic național și adaptarea la noile cerințe de mediu și la nevoile pieței de energie și, nu în ultimul rând, cu urmărirea unui impact cât mai mic asupra consumatorului final.

De asemenea, vor fi adoptate măsuri pentru diversificarea mixului energetic și adaptarea sistemului electroenergetic la producerea viabilă și distribuită de energie din surse regenerabile, stimularea concurenței, creșterea gradului de interconectare și încurajarea investițiilor în infrastructura aferentă, în producerea mai flexibilă și asigurarea de stimulente pentru investiții în producerea, în stocarea energiei, în eficiență energetică pentru a răspunde nevoilor pieței, pentru a facilita concurența loială și pentru a garanta siguranța alimentării. Toate aceste obiective vor fi implementate, astfel încât să permită și să ducă la obținerea de beneficii concrete pentru cetățeni, la crearea de locuri de muncă, creștere economică și investiții în plan energetic. De asemenea, în domeniul societăților cu capital de stat va fi promovat un management performant, respectând principiile de guvernanță corporativă, în paralel cu simplificarea legislației în domeniu, în vederea debirocratizării activității acestora în raport cu instituțiile publice. Vor fi implementate planurile de restructurare ale operatorilor economici cu capital de stat, integral și/sau majoritar, care vor urmări: stabilirea capacităților strategice; menținerea în obiectul de activitate a produselor/serviciilor cu potențial de desfacere în plan intern și/sau export; modernizarea, re tehnologizarea și optimizarea liniilor de fabricație cu potențial de competitivitate; restructurarea economico-financiară, diminuarea pierderilor și eficientizarea producției; crearea unor centre de excelență de cercetare și producție specializate pe domeniul specific de activitate; continuarea desemnării unor operatori economici ca centre de mentenanță pe categorii de tehnică.

Necesarul de **investiții aferente rețelelor electrice** include proiectele de interconectare și de dezvoltare a rețelei până în 2030, precum și investițiile în rețele de distribuție. Aceste investiții includ echipamente și tehnologii ce fac tranziția către „rețelele inteligente” cu comunicare bidirecțională, cu gestiune eficientă și cu flexibilitate mai mare în operare.

Distribuția de energie electrică este o activitate reglementată desfășurată de către 6 operatori de distribuție a energiei electrice. Și în acest sector sunt necesare investiții susținute pentru a atinge un nivel de performanță ridicat, în linie cu așteptările consumatorilor, precum și cu gradul de suportabilitate al acestora.

În conformitate cu legislația secundară în vigoare, valoarea programelor de investiții ale companiilor de distribuție, precum și tipurile de lucrări aferente sunt aprobate de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, fiind corelate cu gradul de suportabilitate al consumatorilor și starea tehnică a rețelelor.

Priorități de investiții strategice ale companiilor cu capital de stat

Investiții pe termen scurt

- Finalizarea noii centrale de la Romgaz – Iernut;
- Creșterea capacităților de înmagazinare în depozitele ROMGAZ și transformarea acestora în depozite multiciclu în vederea asigurării funcționării centralelor pe hidrocarburi, inclusiv în condiții meteorologice severe (temperaturi negative).

Investiții strategice pentru perioada 2022-2024

CNE Cernavodă

Energia nucleară este o sursă de energie cu emisii reduse de carbon și reprezintă o componentă de bază a mixului energetic din România. În vederea acoperirii deficitului de capacitate de producție de energie electrică previzionat pentru 2028-2035, ca urmare a atingerii duratei limită de operare a mai multor capacități existente, este prevăzută prelungirea duratei de viață a reactoarelor nucleare de la Unitatea 1 de la CNE Cernavodă și realizarea a 1-2 noi unități nucleare, finanțarea urmând a fi asigurată conform acordului interguvernamental semnat în luna octombrie 2020 între România și Statele Unite ale Americii.

- Retehnologizarea Unității 1 CNE Cernavodă - valoarea investiției: aproximativ 1,5 miliarde euro.
- Proiectul Unităților 3 și 4 de la CNE Cernavodă - valoarea investiției: 7,6 miliarde euro.
- Realizarea instalației de detritiere la CNE Cernavodă - valoarea investiției: 190 milioane euro
- Depozit Intermediar de Combustibil Ars (DICA) - valoarea investiției: aproximativ 20 milioane euro.
- Menținerea ciclului nuclear integrat, prin asigurarea materiei prime pentru fabricarea combustibilului nuclear necesar funcționării unităților de la Centrala Nuclearoelectrică de la Cernavodă, în condiții de securitate națională, cu respectarea prevederilor Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene și a recomandărilor Agenției de Aprovizionare a EURATOM, prin transferul fabricii de la Feldioara la SN Nuclearoelectrica și deschiderea unei noi mine de uraniu de către SNN.

- **Creșterea securității nucleare și reducerea deșeurilor radioactive în reactoare nucleare de Generație IV**

- ALFRED (Advanced Lead Fast Reactor European Demonstrator) reprezintă un proiect de cercetare pentru un reactor de demonstrație a tehnologiei reactorilor rapizi răciți cu plumb (LFR - Lead Fast Reactors). Tehnologia LFR este susținută de Uniunea Europeană prin inițiativele SNETP (Sustainable Nuclear Energy Technology Platform) și ESNII (European Sustainable Nuclear Industrial Initiative), pentru dezvoltarea sistemelor nucleare de Generație IV. Acestea sunt bazate pe reactori rapizi răciți cu plumb (LFR), cu sodiu (Sodium Fast Reactor) și cu gaz (Gas Fast Reactor).

Complexul Energetic Oltenia

Punerea în practică a programului de restructurare al companiei după aprobarea acestuia de către CE, prin retragere din exploatare a unor capacități energetice pe bază de lignit și înlocuirea acestora cu capacități de generare pe gaz natural în tehnologii moderne cu emisii scăzute de CO₂, precum și a unor parcuri fotovoltaice de circa 700 MW, prin care se intenționează transformarea mixului energetic din energie produsă doar pe bază de cărbune, în energie produsă pe bază de cărbune, gaz natural și regenerabil.

Romgaz

- Finalizarea tranzacției privind achiziția de către Romgaz a întregii participații de 50% deținută de către Exxon Mobil Exploration and Production România Limited, în cadrul proiectului de exploatare a gazelor din Marea Neagră, precum și realizarea în comun cu OMV Petrom a operării extragerii de gaze naturale.
- Parteneriat de colaborare între SNGN ROMGAZ SA, UAT Drobeta Turnu Severin și Mehedinți Gaz S.A. în vederea dezvoltării unor puncte termice pentru producerea de energie termică, precum și extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale, pentru asigurarea continuității în alimentarea cu energie termică și gaze naturale a întreg municipiului Drobeta Turnu Severin.
- Implicarea Romgaz, în proiectul de dezvoltare al unei centrale de producere a energiei electrice pe gaze naturale, energie verde și hidrogen de la Halânga - Centrala Electrică, prin integrarea producției de energie electrică din surse regenerabile (RES) cu producția de hidrogen, prin intermediul unei unități de producție a energiei electrice pe bază de gaze naturale (CCGT) cu o capacitate de 150 MW, a unui parc fotovoltaic de 100 MW, precum și a unei unități de producere a hidrogenului.
- Implicarea Romgaz în proiectele de producție a energiei verzi precum și în producția de metanol.

Hidroelectrică

Implementarea unui plan de investiții ambițios și complex prin dezvoltarea de proiecte noi care însumează aprox. 26,04 miliarde de lei, prin realizarea de capacități hidroenergetice noi, re tehnologizări și modernizări ale centralelor existente, proiectele noi de diversificare a

activității, prin realizarea de capacități din alte surse regenerabile de energie, dar și prin implementarea unor activități de cercetare-inovare la nivelul companiei.

- Proiecte hidroenergetice noi cu o valoare estimată totală de 17,933 miliarde lei, o putere instalată totală de 713,62 MW și o producție medie anuală de 3.396,79 GWh/an, din care menționăm finalizarea investițiilor aflate în stadiu avansat de execuție, sistate în prezent: Amenajarea Hidroenergetică (AHE) a Râului Jiu pe sectorul Livezeni-Bumbești, AHE Răstolița, AHE Cerna Belareca, AHE a Râului Olt pe sectorul Cornetu-Avrig. Treapta Căineni, Racovița și treapta Lotrioara.
- Realizarea unor capacități noi de producție a energiei electrice pe râurile interioare, evaluate, în acest moment, la circa 93,7 MW instalați și o energie de proiect de 338,5 GWh/an.
- Proiecte de re tehnologizare și modernizare cu o valoare estimată totală de cca. 3 miliarde Lei, acoperind capacități cu o putere instalată totală de 1.969,40 MW și o producție medie anuală de circa 4.651 GWh/an;
- Proiecte noi de diversificare a portofoliului de afaceri cu o valoare estimată totală de circa 5,104 miliarde Lei, ce conduc la punerea în funcțiune de capacități noi de producție cu o putere instalată totală de peste 655 MW și o producție medie anuală de circa 1.763,92 GWh/an;
- Capacități de producere a energiei electrice din surse eoliene onshore și offshore cu o putere instalată totală cuprinsă între 300 MW și 500 MW pentru fiecare variantă, în funcție de rezultatul studiilor de fezabilitate;
- Capacități de producere a energiei electrice din surse solare cu o putere instalată totală de circa 50 MW-100 MW, în funcție de rezultatul studiilor de fezabilitate.

Electrocentrale București

Ministerul Energiei își exprimă acordul de principiu privind transferul Electrocentrale București către Primăria Generală în vederea realizării unui SACET integrat. Totodată, prin Fondul de modernizare se va susține realizarea următoarelor proiecte de investiții:

- Implementarea unei unități de cogenerare cu ciclu combinat în cadrul CTE Grozăvești, care presupune realizarea unei noi unități de producere de energie în cogenerare de înaltă eficiență în tehnologie cu ciclu combinat gaze-abur, cu funcționare pe gaze;
- Implementarea unei unități de cogenerare în ciclu combinat în cadrul CTE București Sud, care presupune realizarea unei noi instalații de cogenerare de înaltă eficiență (ciclu combinat gaz-abur) de circa 200 MWe și circa 200 MWt;
- Implementarea unei capacități noi de producere a energiei, în cogenerare de înaltă eficiență, cu funcționare pe gaze naturale, în cadrul CTE Progresul;

- Reabilitarea ciclului combinat din CTE București Vest în vederea prelungirii duratei de viață/Implementare unitate nouă în ciclu combinat de cca.186 MWe și cca.17 Gcal/h.

Complexul Energetic Hunedoara - societate în Insolvență

- Obiectivul la care trebuie să se conformeze **Societatea Complexul Energetic Hunedoara** este cel care se referă la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, care are ca factor principal ”decarbonarea” activității energetice prestate.
- Din cauza neîndeplinirii condițiilor de mediu și a riscului de declanșare a procedurii de infringement , Termocentrala Deva a intrat în conservare, activitatea de producere a energiei a fost suspendată.
- În acest context, au fost inițiate demersurile pentru identificarea de noi investitori pentru construirea unui grup de producere a energiei electrice de min 800 MW bandă.
- Pentru Valea Jiului este în curs de elaborare un proiect care prevede ca până la sfârșitul anului 2021 să se înființeze un nou complex energetic format din cele 4 mine aflate în procedură de închidere, PRESTESEV și Termocentrala Paroșeni, astfel menținându-se locurile de muncă în această zonă monoindustrială.
- În paralel, se va dezvolta pe platforma de la Paroșeni un grup de producere a energiei electrice, pe gaz, o microhidrocentrală și o fabrică de peleți cu putere calorică propice arderii în cazanul de la Paroșeni.

Transelectrica

Programul de investiții noi cuprinde:

- Integrarea producției din surse regenerabile și centrale noi - Dobrogea și Moldova. Pe lângă investițiile aflate în curs de execuție, investiții noi se află în stadii premergătoare demarării execuției lucrărilor prin integrarea centralelor electrice eoliene de pe coasta Mării Negre - în colaborare cu SPEEH Hidroelectrică SA - în acord cu European Green Deal. Proiectul se va realiza printr-o nouă centrală electrică eoliană CEE de 300 MW offshore, o nouă centrală hidroelectrică CHE Islaz – 30 MW, pe râul Olt, aproape de vărsarea în Dunăre, cu capacitate de pompaj de 24 MW, o nouă linie electrică aeriană LEA 400kV.
- Cablu subteran de curent continuu pentru evacuarea puterii din regiunea Dobrogea pe traseul conductei de gaz Tuzla- Podișor.
- Cablu subteran de curent continuu pe traseul gazoductului BRUA.
- Creșterea capacității de interconexiune a SEN:

Proiectele prevăzute în Planul de Dezvoltare a Rețelei Electrice de Transport contribuie la dezvoltarea piețelor de energie și a unor mecanisme regionale de securitate energetică, care vor funcționa după regulile comune ale Uniunii Europene. Cooperarea regională este o soluție

eficientă la analiza adecvației sistemelor energetice, respectiv la eliminarea/diminuarea semnificativă a impactului în situația apariției unor crize în aprovizionarea cu energie.

Principalele proiecte prevăzute în Planul de Dezvoltare a Rețelei Electrice de Transport pentru creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier sunt:

- Trecerea axului 220 kV Reșița-Timișoara-Săcălaz-Arad la 400kV- pentru creșterea capacității de interconectarea a rețelelor de transport din România, Ungaria și Serbia, îmbunătățind integrarea piețelor de energie electrică și a regenerabilelor. Costul proiectului este estimat la 77 milioane de euro.
- O nouă linie aeriană de interconexiune România-Ungaria 400 kV- Oradea-Jozsa, pentru creșterea capacităților de interconectare a rețelelor de transport din România și Ungaria, îmbunătățind integrarea piețelor de energie electrică și a regenerabilelor. Costul proiectului este estimat la 200 milioane de euro.
- Retehnologizare RET prin continuarea obiectivelor în derulare și promovarea de investiții noi.
- Linia Electrică Aeriană (LEA) 400 kV Porțile de Fier – Reșița;
- LEA 400 kV dublu circuit Reșița – Timișoara – Săcălaz – Arad;
- LEA 400 kV dublu circuit Cernavodă – Stâlpu, cu un circuit de intrare/ ieșire în Stația Gura Ialomiței;
- LEA 400 kV dublu circuit Smârdan – Gutinaș;
- LEA 400 kV Gădălin – Suceava;
- LEA 400 kV Suceava – Bălți (Republica Moldova);
- LEA 400 kV Medgidia Sud – Constanța Nord;
- LEA 400 kV Isaccea – Tulcea Vest;
- Linia Electrică Subterană (LES) București Sud – Grozăvești;
- LES 400 kV Domnești – Grozăvești;
- Stația 400/110 kV Grozăvești;
- Închiderea Inelului de 400 kV București – Ilfov, în zona de est;
- Reconditorarea LEA 400 kV București Sud – Gura Ialomiței;
- Reconditorarea Axului 400 kV București Sud – Pelicanu – Cernavodă;

- Reconductorarea Axului 220 kV Gutinaș – Dumbrava – Stejaru – Gheorgheni – Fântânele – Ungheni;
- Reconductorarea Axului 220 kV Urechești – Târgu Jiu Nord – Paroșeni – Baru Mare – Hășdat;
- Reconductorarea LEA 220 kV Porțile de Fier – Reșița circuitele 1 și 2;
- Trecerea la tensiunea de 400 kV a Axului 220 kV Brazi Vest – Teleajen – Stâlpu și reconductorarea acestuia;
- LEA 400 kV Stâlpu – Brașov;
- Linii noi de curent alternativ și de curent continuu de evacuare a producției eoliene onshore și offshore din zona Dobrogea, respectiv a producției generate de Unitatea 3 și de Unitatea 4 ale Centralei Electrice Nucleare de la Cernavodă, pe traseul Tuzla – Podișor și Podișor – Corbu – Hurezani – Hațeg – Recaș – Horia – Nădlac.
- Siguranța alimentării consumatorilor

Transgaz

Programul de modernizare și dezvoltare al SNTGN Transgaz SA pentru perioada 2022-2024 urmărește în principal următoarele direcții:

- Asigurarea alimentării cu gaze naturale a consumatorilor în condiții de siguranță, cu limitarea impactului asupra mediului:
  - modernizarea și re tehnologizarea Sistemului Național de Transport;
  - dezvoltarea Sistemului Național de Transport Gaze pe noi direcții de consum, în scopul asigurării transportului gazelor naturale destinate unor sisteme de distribuție a gazelor naturale nou înființate și alimentării a noi consumatori racordați direct la SNT;
  - corelarea cu Programul de Management al conducerii societății.
- Extinderea rețelelor Transgaz, în cazul localităților turistice, aflate la o distanță mai mică de 25 de km de conductele Transgaz, conform Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012.
- În perioada 2021-2024 rețeaua românească de transport a gazelor naturale are în dezvoltare avansată următoarele proiecte, în valoare totală de 401.602.060 Lei:
  - dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria-România-Ungaria-Austria (faza I), care presupune asigurarea unei capacități de transport a gazelor naturale

spre Ungaria de 1,75 mld. mc/an, respectiv de 1,5 mld. mc/an spre Bulgaria;

- dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei, precum și al asigurării capacităților de transport spre Republica Moldova, de 1,5 mld. mc/an, în punctul de interconectare dintre sistemele de transport a gazelor naturale ale României și Republicii Moldova;
- noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la țărmul Mării Negre (Vadu T1), care presupune crearea unui punct suplimentar de preluare a gazelor naturale din perimetrele de exploatare offshore ale Mării Negre;
- modernizarea SMG Isaccea 1 și Negru Vodă 1, care presupune modernizarea stațiilor de măsurare a gazelor din punctele de interconectare pentru creșterea gradului de asigurare a securității energetice în regiune.

De asemenea, tot în perioada 2021-2024, Transgaz are proiecte care includ:

- dezvoltarea SNT pe Coridorul Bulgaria-România-Ungaria-Austria (faza II),
- dezvoltarea Coridorului Sudic de Transport pentru preluarea gazelor naturale de la țărmul Mării Negre,
- interconectarea România-Serbia,
- amplificarea coridorului bidirecțional de transport al gazelor naturale Bulgaria-România- Ungaria-Austria (faza III),
- interconectarea sistemului național de gaze cu sistemul de transport al gazelor din Ucraina, modernizarea infrastructurii de transport al gazelor în zona de Nord-Vest a României.

Investiții în alte companii strategice

- CONPET SA - modernizarea și securizarea sistemului național de transport al țițeiului și derivatelor, investiții pentru creșterea siguranței în exploatarea și diminuarea consumurilor specifice, dezvoltarea de noi activități conexe;
- OIL TERMINAL SA - dezvoltarea capacității de stocare în depozitul Sud, extinderea și creșterea capacității de încărcare/descărcare a țițeiului, produselor petroliere, chimice și petrochimice, precum și altor produse finite și materii prime lichide, modernizarea activelor existente – rezervoare, rețeaua de conducte, rezolvarea problemelor istorice de mediu prin realizarea lucrărilor de ecologizare;
- SOCIETATEA DE ADMINISTRARE A PARTICIPAȚIILOR ÎN ENERGIE SA - realizarea, în parteneriat cu Electrocentrale Grup SA, a unei noi capacități de producție în cogenerare pe amplasamentul fostei centrale termoelectrice Titan, dezvoltarea unei capacități de producție a energiei electrice (fotovoltaice și gaze naturale) la Fântânele; precum și dezvoltarea de noi proiecte privind punerea în funcțiune de noi capacități de energie verde;

- UZINA TERMOELECTRICA MIDIA SA - realizarea unei Centrale Termoenergetice în cogenerare, parc de panouri fotovoltaice;
- SOCIETATEA ELECTROCENTRALE GRUP SA - cofinanțarea proiectului de investiții privind realizarea unei centrale electrice fotovoltaice pe amplasamentul fostei centrale termoelectrice Fântânele – jud. Mureș, cofinanțarea investiției pentru o nouă capacitate de producție în cogenerare pe amplasamentul fostei centrale termoelectrice Titan.

(3) Programe de finanțare:

- Finanțarea extinderii rețelelor de gaze naturale
- **Programul național de racordare a populației și clienților non-casnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale**, cu valoare de peste 1 miliard de Euro se derulează în două etape, prima fiind aferentă perioadei de programare 2014-2020 cu o valoare de 235 de mil. Euro, iar cea de a doua etapă fiind prevăzută pentru perioada de programare 2021- 2027, cu o valoare estimată de 800 mil. Euro. Beneficiarii eligibili sunt autoritățile publice locale și asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Sunt prevăzute a fi racordate un număr de 30.000 de gospodării la rețeaua de distribuție de gaze naturale, pe lângă înființarea de rețele de distribuție de gaze naturale. De asemenea, se vor putea finanța activități care prevăd extinderea rețelei actuale de distribuție a gazelor naturale. Toate proiectele de conducte construite în cadrul acestui program trebuie să fie pregătite și echipate pentru a transporta și gaze verzi obținute din surse regenerabile;
- Anghel Saligny - în cadrul programului se vor realiza obiective de investiții care constau în realizarea de sisteme de distribuție a gazelor naturale și a racordului la sistemul de transport al gazelor naturale.

(4) Susținerea exploatărilor offshore

Exercitarea calității de instituție emitentă de acte de autorizare, în conformitate cu prevederilor Legii nr. 256/2018 privind unele măsuri necesare pentru implementarea operațiunilor petroliere de către titularii de acorduri petroliere referitoare la perimetre petroliere offshore.

Colaborare interministerială în vederea modificării și completării Legii nr.123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale.

Promovarea unui proiect de Ordonanță de Urgență privind asigurarea continuității alimentării cu gaze naturale către sistemele de distribuție a gazelor naturale, în situația depletării zăcămintelor/încetarea/renunțarea la concesiunea petrolieră, suspendarea activității sondei petroliere.

Identificarea soluțiilor pentru dezvoltarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale din România în vederea extinderii zonelor concesionate.

Modificarea și completarea Legii offshore nr.256/2018 în vederea demarării proiectului

strategic de exploatare a gazelor din Marea Neagră pentru creșterea securității energetice, reducerea dependenței de gaze de import și asigurarea tranziției către energia curată.

Alte obiective specifice politicii economice și sectorului energetic

- Inițiativa Celor 3 Mări (I3M) - Continuarea dialogului cu beneficiarii proiectelor și cu EximBank (reprezentantul statului român în cadrul fondului de I3M) în ceea ce privește stadiul și lista actualizată a proiectelor din domeniul energetic pentru a fi promovate și finanțate din Fondul Inițiativei celor 3 Mări.
- Finalizarea unui prim proiect SMR într-una dintre țările partenere din Inițiativa Trei Mări (I3M) este esențială pentru a demonstra eficiența strategiei de înlocuire a centralelor electrice pe cărbune cu SMR-uri. România are toate premisele pentru prima dezvoltare de SMR-uri în regiune pe un sistem de 50 Hz și poate deveni un hub pentru producerea de SMR-uri în regiune, precum și o bază pentru pregătirea și susținerea operării acestei noi tehnologii în alte țări din cadrul Inițiativei Trei Mări.
- SMR-urile ar putea fi construite pe amplasamentele existente ale centralelor pe bază de cărbune, fiind o sursă de generare de energie curată, fără emisii de carbon, menținând locurile de muncă și veniturile fiscale, contribuind în același timp la economia locală.

Alte Obiective în Domeniul Energiei – 2022-2024:

- Două proiecte de asistență tehnică cu ajutorul instrumentului TSI, lansat de către DG REFORM pentru domeniul energiei, și anume asistență tehnică pentru monitorizarea și implementarea politicilor și măsurilor prevăzute în Planul Național Energie și Schimbări Climatice 2021-2030 și asistență tehnică pentru monitorizarea și raportarea investițiilor finanțate din Fondul de Modernizare și asistență tehnică pentru elaborarea metodologiilor de implementare a mecanismului de alocare tranzitorie cu titlu gratuit.
- Elaborarea fișei de asistență tehnică transmisă către Comisia Europeană pentru elaborarea planurilor teritoriale ale regiunii carbonifere Valea Jiului, care trece prin procesul de tranziție justă (în colaborare cu Ministerul Fondurilor Europene, autoritatea care gestionează Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon.).
- Finalizarea procesului de transpunere a Directivei 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică.
- Reactualizarea în 2023 a Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC).
- Finalizarea și aprobarea Strategiei energetice a României 2020-2030, cu perspectiva anului 2050

(5) Scheme de ajutor în domeniul energiei

- A. Schema de ajutor de minimis prevăzută în cadrul Programului “ELECTRIC UP” privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp - 100 kWp, necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul Energetic Național, precum și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in.
  - B. Schema de ajutor de stat/de minimis prevăzută în scopul finanțării proiectelor inovatoare în domeniul eficienței energetice, prin valorificarea Fondului specializat pentru investiții în eficiența energetică.
- Schema de ajutor pentru creșterea competitivității industriei prin exceptarea de la plata certificatelor verzi:
    - Continuarea Schemei de ajutor de stat privind exceptarea unor categorii de consumatori finali de la aplicarea Legii nr.220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, instituită prin HG nr. 495/2014, cu modificările și completările ulterioare;

Impact: aproximativ 70 de companii, beneficiare ale schemei de ajutor de stat, creșterea competitivității industriilor cu risc de relocare în afara UE, menținerea a aproximativ 300 mii locuri de muncă directe și indirecte,

Alocare financiară: 75 milioane euro/an;

- Schema de ajutor de stat privind sprijinirea întreprinderilor din sectoarele și sub-sectoarele expuse unui risc important de relocare ca urmare a transferului costului emisiilor de gaze cu efect de seră în prețul energiei electrice. Certificatele de emisii de gaze cu efect de seră.

Continuarea implementării și armonizarea la contextul legislativ european a Schemei de ajutor de stat instituită prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul UE, precum și pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind sprijinirea întreprinderilor din sectoarele și sub-sectoarele expuse unui risc important de relocare ca urmare a transferului costului emisiilor de gaze cu efect de seră în prețul energiei electrice.

Impact: aproximativ 40 de companii, beneficiare ale schemei de ajutor de stat; creșterea competitivității industriilor impactate, mari consumatori de energie (din sectoare precum metalurgie, chimie, celuloză și hârtie, fire și fibre sintetice etc); aproximativ 200 mii locuri de muncă directe și indirecte, menținute.

- Schemă de ajutor privind susținerea IMM-urilor în vederea diminuării impactului costurilor majorate cu energia electrică și gazele naturale.

(6) Fondul pentru Tranziție Justă

Fondul pentru o tranziție justă este un instrument cu un buget global de 17,5 miliarde euro, din care 7,5 miliarde euro provin din cadrul financiar multianual (CFM/MFF) și 10 miliarde euro din Next Generation EU (NGEU). JTF este un element cheie al European Green Deal și primul pilon al Mecanismului pentru o tranziție justă (JTM).

Alocarea JTF pentru România este de 2,139 miliarde de Euro, din care 1,2 miliarde de Euro NGEU. Alocarea de la NGEU trebuie utilizată până la sfârșitul anului 2026.

Srijinul din partea JTF va fi concentrat în cele șase județe menționate, așa cum s-a convenit între Guvernul României și Comisie (Hunedoara, Gorj, Dolj, Galați, Prahova și Mureș).

(7) Fondul de Modernizare

Din bugetul Fondului pentru Modernizare se vor finanța proiecte strategice în sectorul energetic din România. În contextul legislativ european privind combaterea schimbărilor climatice și tranziția energetică în scopul creșterii nivelului de ambiție pentru reducerea emisiilor, a creșterii ponderii surselor regenerabile de energie, a măsurilor de eficiență energetică și a nivelului de interconectivitate a rețelelor electrice, conform obiectivelor asumate în Planul Național Integrat Energie și Schimbări Climatice (PNIESC), care reprezintă angajamentul României la efortul comun de îndeplinire a obiectivelor europene din domeniul energiei și climei stabilite pentru anul 2030. Ministerul Energiei are calitatea de autoritate competentă pentru gestionarea și derularea Fondului pentru modernizare. Totodată, prin punerea în aplicare a acestor investiții țara noastră se încadrează în ținta Acordului de la Paris privind neutralitatea climei până în 2050, deoarece aceasta va conduce la reducerea emisiilor de carbon și a consumului de energie primară prin producția de surse regenerabile.

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile

- Investiții în producerea și utilizarea energiei electrice din surse regenerabile
- Investiții pentru îmbunătățirea eficienței, inclusiv în transporturi, construcții, agricultură și deșeuri energetice
- Investiții în stocarea energiei
- Investiții în modernizarea rețelelor energetice, conductelor centralelor de termoficare, rețelelor pentru transportul de electricitate și gaz, creșterea interconectărilor dintre statele membre
- Investiții în regiunile dependente de cărbune: recalificarea și îmbunătățirea competențelor lucrătorilor, educația, inițiativele legate de căutarea unui loc de muncă și start-up-uri

Planul Național de Redresare și Reziliență

- Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile
  - Dezafectarea capacității de producție a energiei electrice pe bază de cărbune
  - Intrarea în vigoare a Legii Decarbonizării prin care se adoptă calendarul de eliminare treptată a cărbunelui/ lignitului
  - Dezafectarea capacității de producție a energiei electrice pe bază de lignit
  - Intrarea în vigoare a noii Legi a Energiei
  - Semnarea Contractelor pentru diferență pentru surse regenerabile
  - Punerea în funcțiune a unei capacități suplimentare de surse de energie regenerabilă
- Îmbunătățirea guvernancei corporative a întreprinderilor de stat din sectorul energiei
  - Îmbunătățirea guvernancei corporative a întreprinderilor de stat din sectorul energiei
  - Finalizarea listării unui pachet de cel puțin 15% din acțiunile Hidroelectrica
- Bugetarea verde
  - Finalizarea și aplicarea unei metodologii de planificare bugetară „verde”
- Dezvoltarea unui cadru legislativ și de reglementare favorabil tehnologiilor viitorului, în special hidrogen și soluții de stocare
  - Intrarea în vigoare a modificărilor cadrului legislativ, pentru implementarea Strategiei Naționale a Hidrogenului
- Reducerea intensității energetice a economiei prin dezvoltarea unui mecanism sustenabil de stimulare a eficienței energetice în industrie și de creștere a rezilienței
  - Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri pentru a facilita investițiile în eficiența energetică în industrie
- Creșterea competitivității și decarbonarea sectorului de încălzire - răcire
  - Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri de decarbonizare a sectorului de încălzire și răcire

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.2

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

Guvernul României își asumă ca proiect de țară prioritar implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență. Cele 64 de reforme și 107 investiții vor reprezenta temelia pe care fiecare minister își va concentra eforturile și resursele în următorii ani. Ministerele se angajează să ducă la îndeplinire cu prioritate reformele din PNRR pentru care sunt responsabili și să mobilizeze expertiza și resursele necesare pentru a realiza la timp și sustenabil toate investițiile planificate.

Având în vedere importanța PNRR pentru economia României, precum și timpul limitat de care dispunem pentru a realiza reforme structurale cu impact major pentru întreaga societate, ministerele trebuie să se asigure că au la dispoziție resursa umană suficientă și competentă. Guvernul României va aloca cu prioritate resurse pentru recrutarea specialiștilor și atragerea expertizei înalte din domeniile vizate de reforme și investiții.

Fondurile europene, cu precădere politica de coeziune, reprezintă principalul instrument de investiții al Uniunii Europene. Având în vedere ponderea acestora în PIB-ul anual de peste 5%, fondurile europene sunt șansa României de a-și maximiza oportunitățile de dezvoltare printr-o bună administrare.

România urmează să beneficieze de un volum de fonduri europene fără precedent, peste 80 de miliarde de euro – în cadrul politicii de coeziune, politicii agricole comune și pachetului de relansare economică, a căror utilizare trebuie să schimbe fundamental societatea românească. Pentru transpunerea acestor resurse în rezultate palpabile este necesar un efort colectiv și un angajament al întregii societăți.

Începând din acest moment, principiile care vor governa domeniul fondurilor europene sunt:

- **Simplificare** prin descentralizare;
- **Transparență** prin digitalizare;
- **Sustenabilitate** prin mentenanță;
- **Parteneriat** prin implicare.

Priorități:

- **Guvernul va pregăti și aproba pachetul legislativ necesar pentru implementarea PNRR.**
- **Guvernul va reface HG privitoare la Programele Operaționale 2021-2027.**
- **Guvernul va accelera definitivarea Programelor Operaționale 2021-2027.**

Viziunea pe termen mediu

Importanța fondurilor europene pentru România se poate măsura prin:

- Coeziune economică prin îmbunătățirea competitivității și susținerea inovării întreprinderilor și a sistemului public;
- promovarea investițiilor verzi, susținerea transformării digitale a României și adaptarea la schimbările climatice și conturarea unui răspuns proactiv la potențiale riscuri;
- asigurarea accesibilității persoanelor și conectivității orașelor;
- dezvoltarea serviciilor publice de calitate în beneficiul cetățenilor;
- promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv prin reducerea deprivării materiale;
- creșterea accesului la serviciile sociale, de ocupare a forței de muncă, de sănătate și de educație, în special a grupurilor vulnerabile;
- recuperarea decalajelor de dezvoltare între regiunile țării;
- depășirea crizei economice și sanitare cauzate de Covid 19.

Pentru a valorifica potențialul reprezentat de finanțările europene în perioada 2021-2027, România trebuie să atragă și să utilizeze cu maximă responsabilitate, eficiență, transparență și cu impact fondurile nerambursabile și rambursabile avute la dispoziție. Oportunitatea financiară la care România are acces în următorii ani este fără precedent. Este motivul fundamental pentru care aceste resurse vor fi investite inteligent pentru ca proiectele și entitățile finanțate să poată produce beneficii consistente și în perioada de după finalizarea finanțării.

Această viziune se bazează pe un set de priorități și măsuri subsecvente care au drept scop îmbunătățirea impactului utilizării fondurilor europene în viața cetățenilor, materializându-se printr-o contribuție a intervențiilor publice și private asupra creșterii calității vieții tuturor românilor.

PRIORITĂȚI PE TERMEN MEDIU 2021-2024:

1. Creșterea ritmului anual de absorbție a fondurilor europene în perioada 2021-2023, aferente exercițiului financiar 2014-2020;

2. Pregătirea și dezvoltarea unui portofoliu de proiecte mature pentru demararea cu celeritate a implementării în perioada 2021-2027;
3. Operaționalizarea Mecanismului de Redresare și Reziliență și crearea cadrului instituțional și financiar de implementare a proiectelor care sunt parte din Planul Național de Relansare și Reziliență;
4. Implementarea Acordului de Parteneriat și a Programelor Operaționale;
5. Descentralizarea și orientarea spre beneficiari și rezultate cu impact economic, de mediu, social;
6. Debirocratizarea și simplificarea mecanismului de finanțare/implementare, inclusiv corelarea legislației naționale, în vederea fluidizării procesului și creșterii atractivității, dar și a eficienței fondurilor europene;
7. Creșterea capacității instituționale și profesionalizarea resurselor umane care sunt implicate în implementarea activităților aferente fondurilor europene, atât la nivel de instituții ale statului, cât și la nivel de beneficiari;
8. Asigurarea unei sinergii între acțiunile finanțate din programe comunitare și programele cu resurse naționale;
9. Promovarea investițiilor în educație, în mod special în educația timpurie, și în învățământul profesional și dual;
10. Încurajarea participării directe a actorilor din România la programe aflate în managementul direct al Comisiei Europene, inclusiv prin susținerea cofinanțării unei astfel de participări acolo unde este posibil;
11. Operaționalizarea instrumentelor de dezvoltare teritorială (instrumente teritoriale integrate și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității) și a instrumentului de global grant. Guvernul României sprijină funcționarea a șase Investiții Teritoriale Integrate, propuse prin legea 176/2020, și anume:
  - ITI Delta Dunării, pentru județele Tulcea și Constanța;
  - ITI Valea Jiului, pentru județul Hunedoara;
  - ITI Harghita - Covasna , pentru județele Harghita și Covasna;
  - ITI Moșii, Țara de Piatră pentru județele Alba, Arad, Bihor, Cluj și Hunedoara;
  - ITI Microregiunea Țara Făgărașului pentru județele Sibiu și Brașov;
  - ITI Țara de Sus pentru județele Suceava, Botoșani și Iași; cu posibilitatea de pregătire și includere în următoarele perioade de finanțare și a altor ITI-uri mature.

I. Creșterea ritmului anual de absorbție a fondurilor europene în perioada 2021-2023, aferente exercițiului financiar 2014-2020.

Pentru perioada 2014-2020, România are la dispoziție peste 43 miliarde de Euro, conform Cadrului Financiar Multianual 2014-2020, din care alocarea pentru Fondurile Europene Structurale și de Investiții (F.E.S.I.) este de aproximativ 31 miliarde de Euro.

În ceea ce privește programele operaționale finanțate prin Politica de Coeziune (PO Infrastructură Mare, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Asistență Tehnică și PO Capital Uman) și prin FEAD (PO Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate), numărul contractelor de finanțare semnate cu beneficiarii este de aproximativ 11.715, totalizând cca. 42 miliarde de Euro, din care aproximativ 35 miliarde de Euro reprezintă contribuția U.E. (143% din alocarea UE a PO).

La nivelul lunii octombrie 2021, sumele totale primite de la Comisia Europeană (C.E.), reprezentând prefinanțări și rambursări, aferente programelor finanțate din FESI și FEAD, se situează la aproximativ 18,8 miliarde de Euro, ceea ce înseamnă aproximativ 54% din alocarea U.E., cu 5,25 miliarde Euro mai mult solicitate Comisiei Europene față de anul 2020 (inclusiv plăți directe). În plus, s-au rambursat de către C.E. aproximativ 10,65 miliarde de Euro pentru plăți directe în agricultură.

În perioada 2022-2023, eforturile se vor concentra pe implementarea cu succes a proiectelor deja admise la finanțare, prin sprijinirea beneficiarilor pe tot parcursul derulării investițiilor. Astfel, se va urmări atingerea țintei de absorbție de 100% la sfârșitul perioadei de programare. În acest context, România trebuie să mai primească de la C.E. aproximativ 16,4 miliarde de Euro pentru programele finanțate din F.E.S.I. și F.E.A.D. și aproximativ 650 milioane de Euro pentru plăți directe în agricultură.

Suplimentar în acest ciclu de finanțare 2014-2020, România beneficiază prin REACT EU de o alocare de 1,323 miliarde de Euro, cu perspective de creștere a acestei alocări, program care finanțează domeniile sănătate, ocupare, IMM-uri și persoane dezavantajate, repartizată la nivelul următoarelor programe operaționale: infrastructură mare, competitivitate, capital uman și ajutorarea persoanelor defavorizate.

Următoarele măsuri subsecvente sunt prioritare:

- menținerea unei rate anuale de absorbție care să conducă către o absorbție de 100% la sfârșitul anului 2023;
- evitarea riscului de dezangajare prin monitorizarea lunară a stadiului implementării financiare a programelor operaționale;
- urgentarea lansării ultimelor apeluri de proiecte pentru sumele rămase disponibile;
- fluidizarea procesului, inclusiv accelerarea ritmului de evaluare și contractare prin îmbunătățirea procedurilor interne de lucru;
- susținerea capacității de cofinanțare a beneficiarilor privați;

- monitorizarea constantă a proiectelor cu risc de a nu fi finalizate până la 31.12.2023, pentru identificarea eventualelor întârzieri și luarea de măsuri de remediere și recuperare a întârzierilor;
- continuarea realocării de fonduri la nivelul axelor prioritare ale unui program;
- asigurarea interconectivității și interoperabilității dintre bazele de date ale instituțiilor statului și sistemul My SMIS prin dezvoltarea sistemului, cu scopul continuării simplificării procesului de depunere a proiectelor și creșterea celerității procedurilor de verificare a proiectelor și beneficiarilor din perioada de evaluare și cea de monitorizare a proiectelor;
- necesitatea conștientizării și dezvoltării funcției de prevenție inclusiv la nivelul activității desfășurate de Autoritatea de Audit;
- schimbarea de paradigmă în relația autorităților cu beneficiarii de proiecte, în sensul creșterii orientării spre dialog și sprijin în procesul de programare și derulare a investițiilor, și mai puțin spre verificare, control și audit;
- programarea cu celeritate a cererilor de rambursare finale și autorizarea la plată a acestora.

II. Pregătirea și dezvoltarea unui portofoliu de proiecte mature pentru demararea cu celeritate a implementării în perioada 2021-2027

Obiectiv: *România – un model european de transformare a modului de gestionare al fondurilor europene: simplu, transparent, sustenabil și eficient.*

În perioada 2021-2027, România va primi în total 79,9 miliarde de Euro prin cele două mari instrumente agreeate de Consiliul European din luna iulie 2020: bugetul multianual pe 7 ani, respectiv Next Generation EU (NGEU). La această sumă se adaugă împrumuturi în valoare de 4 miliarde de Euro în cadrul inițiativei SURE.

Pentru promovarea și dezvoltarea unui portofoliu matur de proiecte, următoarele măsuri subsecvente sunt prioritare:

- Analiza proiectelor nefinanțate în perioada 2014-2020 ca punct de plecare în identificarea portofoliului de proiecte pentru 2021-2027;
- Asumarea rolului și a responsabilității de coordonator național, de către Ministerul Fondurilor și Proiectelor Europene, al politicii de coeziune;
- Definitivarea la nivelul fiecărui program operațional a priorităților de investiții, ca urmare a consultării publice și a complementarității cu PNRR;
- Urgentarea demersurilor de consultare a partenerilor publici pe baza versiunilor actualizate ale programelor operaționale;
- Definitivarea și asumarea alocărilor financiare la nivel de programe și operațiuni;
- Pregătirea unui sistem informatic flexibil și transparent pentru exercițiul 2021-2027, similar MYSMIS, cu includerea opțiunilor pentru programele operaționale multifond;

- Simplificarea pe tot ciclul de proiect, de la elaborare, depunere, evaluare, implementare, plăți și rambursări, inclusiv utilizarea costurilor simplificate pentru reducerea sarcinii administrative;
- Încheierea unui memorandum privind interoperabilitatea și interconectivitatea bazelor de date de la instituțiile relevante, inclusiv instituții avizatoare, implicate în ciclul de viață al proiectelor;
- Susținerea beneficiarilor cu proiecte în pregătire, prin utilizarea resurselor de asistență tehnică;
- Dezvoltarea unui portofoliu național de proiecte care să genereze impact din exploatarea lor pentru economia națională, pentru regiuni și legăturile dintre acestea, pentru zonele metropolitane, ariile urbane funcționale ale municipiilor reședință de județ, pentru teritorii de importanță strategică etc.;
- Pregătirea unui portofoliu național de proiecte de specializare inteligentă în baza strategiilor naționale și regionale specifice, împreună cu un mecanism financiar de sprijin pentru asigurarea co-finanțării și asistenței tehnice pentru pregătirea documentațiilor tehnico-economice și managementul implementării proiectelor.

III. Operaționalizarea Mecanismului de Redresare și Reziliență și crearea cadrului instituțional și financiar de implementare a proiectelor care sunt parte din Planul Național de Relansare și Reziliență

Guvernul își propune aprobarea cu celeritate a cadrului instituțional și financiar pentru implementarea PNRR și accelerarea implementării reformelor și investițiilor aprobate de UE prin Decizia de Implementare a Consiliului.

Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) este un instrument nou, propus de Comisia Europeană la data de 12 februarie 2021 ca instrument european de relansare economică în urma crizei provocate de noul coronavirus. Din anvelopa generală, România ar urma să beneficieze de o alocare de aproximativ 29,2 miliarde de Euro sub formă de granturi (14,24 miliarde de Euro) și împrumuturi (14,94 miliarde de Euro). Regula generală - quantumul disponibil pentru sprijinul financiar nerambursabil ar trebui să poată fi angajat din punct de vedere juridic până la 31 decembrie 2022, iar diferența de 30% din granturi până la 31 decembrie 2023. Toate plățile contribuțiilor financiare către statele membre ar trebui efectuate până la 31 decembrie 2026, iar plățile ar trebui efectuate în cadrul proiectelor nu mai târziu de luna august 2026.

Pentru operaționalizarea acestui instrument, România a elaborat Planul Național de Relansare și Reziliență (PNRR). La data de 27 septembrie 2021, Comisia Europeană (CE) a adoptat evaluarea pozitivă a Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) al României.

Planul Național de Redresare și Reziliență al României reprezintă documentul strategic al României care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții pentru aplicarea Mecanismului de Redresare și Reziliență - MRR la nivel național. Scopul final al PNRR este să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe, respectiv asigurarea ameliorării stării economiei naționale după criza generată de COVID-19, creșterea economică și crearea de locuri de muncă necesare pentru incluziunea forței de muncă, sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale pentru promovarea creșterii durabile.

Planul conține 171 de măsuri (64 de reforme și 107 investiții), structurate în jurul a șase piloni și a cincisprezece componente:

I. Pilonul Tranziția verde

Componenta 1: Managementul apei

Componenta 2: Păduri și protecția biodiversității

Componenta 3: Managementul deșeurilor

Componenta 4: Transport sustenabil

Componenta 5: Valul renovării

Componenta 6: Energie

II. Pilonul Transformarea digitală

Componenta 7: Transformarea digitală

III. Pilonul Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii

Componenta 8: Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii

Componenta 9: Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare

IV. Pilonul Coeziune socială și teritorială

Componenta 10: Fondul local

Componenta 11: Turism și cultură

V. Pilonul Sănătate, precum și reziliență economică și socială

Componenta 12: Sănătate

Componenta 13: Reforme sociale

Componenta 14: Buna guvernare

VI. Pilonul Noua generație

Componenta 15: Educație

Cu privire la P.N.R.R., următoarele măsuri subsecvente sunt prioritare:

- susținerea intereselor României în negocierea actelor delegate aferente Mecanismului de Redresare și Reziliență;
- operaționalizarea mecanismului instituțional și financiar pentru P.N.R.R.;

- corelarea criteriilor de eligibilitate și a timpului de implementare pentru proiectele finanțate prin P.N.R.R., cu cele din programele operaționale și naționale;
- contractarea celor 29,2 miliarde de Euro până la 31 decembrie 2023;
- asigurarea unui flux de numerar (cash-flow) pentru implementarea proiectelor;
- asigurarea unui sistem de coordonare și monitorizare eficient, care să garanteze o bună guvernanta prin implementarea reformelor și investițiilor în timp și în mod sustenabil;
- simplificarea actului administrativ și îmbunătățirea procesului de inițiere și promovare de acte normative;
- elaborarea schemelor de ajutor de stat pentru toate tipurile de componente vizate de PNRR;
- susținerea procesului de pregătire de documentații tehnice până la nivelul de proceduri de achiziție publică pentru lucrări/ furnizare bunuri;
- descentralizarea tuturor componentelor aparținătoare celor 6 piloni care implementează proiecte cu beneficiari locali.

IV. Măsuri de îmbunătățire a absorbției fondurilor europene

1. Descentralizarea și orientarea spre beneficiari și rezultate cu impact economic, de mediu, social.

- adoptarea unui memorandum la nivel de guvern cu măsuri pentru creșterea capacității administrative a ADR-urilor pentru a diminua riscul de dezangajare;
- diminuarea disparităților de dezvoltare regională și locală prin susținerea măsurilor diferențiate de sprijin pentru localitățile și județele care prezintă un decalaj major față de media națională sau zonele mai dezvoltate la nivelul unei regiuni în ceea ce privește accesarea și derularea de programe și proiecte strategice de dezvoltare;
- promovarea și organizarea unor sesiuni de training pe teme generale și specifice la nivelul beneficiarilor, inclusiv schimb de experiență și de bune practici între aceștia, în scopul creșterii capacității de implementare a beneficiarilor pentru asigurarea unei absorbții cât mai eficiente a fondurilor europene;
- plăți și rambursări simplificate, orientate spre rezultate de calitate, cu impact și condiționate de indicatori de performanță;
- transparentizarea tuturor procedurilor de control ale Autorității de Audit, autorităților de management și organismelor intermediare.

2. Debirocratizarea și simplificarea mecanismului de finanțare/ implementare

- asigurarea programării și gestionării programelor operaționale orientate pe acces facil la fonduri și pe eficiența utilizării acestora, încurajând performanța, în special prin utilizarea pe scară largă a opțiunilor de costuri simplificate;
- înființarea și operaționalizarea unui grup tehnic interministerial, care să implice inclusiv reprezentanți ai Autorității de Audit, pentru coordonarea și consultarea periodică dintre autorități și actori relevanți în proiectarea și implementarea operațiunilor cu abordare simplificată;
- redefinirea regulilor de gestiune a fondurilor, de audit și de control, pentru utilizarea efectivă a costurilor simplificate;
- implicarea actorilor relevanți în procese de elaborare a cadrului de reglementare și a documentelor de orientare pentru noile programe operaționale pentru asigurarea impactului asupra programelor și beneficiarilor;
- autorități de asigurare a extinderii principiului „auditului unic”, pentru evitarea suprapunerii verificărilor, controale mai relaxate pentru programele operaționale cu istoric bun și o mai mare încredere în sistemele naționale de audit;
- digitalizarea tuturor proceselor de implementare, inclusiv în relația cu beneficiarii;
- modernizarea sistemului electronic de gestiune a fondurilor europene, inclusiv interoperabilitate și transformarea acestuia într-un instrument de management;
- introducerea unui mecanism de raportare la nivelul Guvernului privind stadiul proiectelor strategice ale beneficiarilor publici, cu publicare pe pagina web a Guvernului;
- crearea unui portal de date deschise, cu o structură unitară și intuitivă, accesibilă facil pentru public, de monitorizare a evoluției proiectelor contractate și implementate.

3. Creșterea capacității instituționale și profesionalizarea resurselor umane

- Elaborarea și susținerea unui plan de capacitate administrativă la nivel național, regional și local
- Valorificarea elementelor de flexibilitate identificate în legislația europeană în materie de fonduri europene;
- Inițierea unei strategii de profesionalizare rapidă, precum și creșterea capacității instituționale în domeniul fondurilor europene, de la nivel național la nivelul autorităților locale;
- Sprijinirea și susținerea prin informare, instruire, cofinanțare și asistență tehnică a participării beneficiarilor din România în programele gestionate direct de Comisia Europeană și/sau alți finanțatori. Coordonarea acestui proces, inclusiv crearea unui portofoliu de proiecte strategice pentru România.

4. Asigurarea unei sinergii între acțiunile finanțate din programe comunitare și programele cu resurse naționale, începând cu perioada 2021-2027.

- Corelarea tuturor surselor de finanțare pentru a asigura o complementaritate și eficiență a intervențiilor;
- Alimentarea Fondurilor pentru Dezvoltare Regională în toate cele 8 regiuni ale țării, care să activeze ca principal instrument pentru pregătirea proiectelor locale, județene și regionale care să fie principala bază pentru atragerea resurselor atât din politica de coeziune, cât și din PNRR. Totodată, Fondurile pentru Dezvoltare Regională trebuie alimentate anual, pentru a ajuta la susținerea coeziunii în interiorul regiunilor României, precum și finanțarea proiectelor de anvergură regională;
- Promovarea inițiativelor comunitare gestionate direct de către Comisia Europeană în rândurile potențialilor beneficiari din România;
- Valorificarea oportunităților din granturile Spațiului Economic European (SEE) și norvegiene;
- Stimularea prin pachete de informare, instruire, cofinanțare și asistență tehnică a creșterii participării entităților din România la programe și proiecte gestionate direct de către Comisia Europeană;
- Crearea unui portofoliu de proiecte naționale strategice cu care beneficiarii eligibili să participe la marile proiecte finanțate direct de către Comisia Europeană;
- Eficientizarea managementului fondurilor externe nerambursabile aferente perioadei 2021-2027, prin creșterea capacității de coordonare, inclusiv prin măsuri de diminuare a suprareglementării la nivelul programelor cu resurse naționale în contrast cu programele comunitare, în privința unor mecanisme care se suprapun, care pot provoca blocaje sau situații de dublă finanțare;
- Schimbul de experiență cu instituții de gestionare și control din alte state UE, pentru a facilita transferul de bune practici și inovația în rândurile beneficiarilor.

Planul Național de Redresare și Reziliență

În PNRR, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene susține ministerele de resort în implementarea investițiilor asumate prin program, astfel valorificând experiența acumulată de autoritățile de management. În acest sens, MIPE va susține ministerele de resort din componenta turism și cultură în:

- Plan de acțiune dedicat valorificării patrimoniului cultural în scopul creșterii competitivității sectorului turistic românesc

TURISM ȘI CULTURĂ

Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației

- Plan de acțiune dedicat valorificării patrimoniului cultural în scopul creșterii competitivității sectorului turistic românesc
- Promovarea celor 12 rute turistice/culturale
- Modernizarea/crearea de muzee și memoriale

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.3

MINISTERUL FINANTELOR

Guvernul coaliției susține un nou model de dezvoltare sustenabilă, axat pe investiții, stimularea și dezvoltarea capitalului, creșterea competitivității companiilor românești și transformarea digitală a economiei și administrației, eficientizarea cheltuielilor statului și combaterea sărăciei.

Viziune pe termen mediu

În următorii trei ani vor continua acțiunile în vederea reducerii decalajelor față de economiile statelor din Europa de Vest, prin stimularea capitalului românesc, investiții strategice în infrastructură, educație, sănătate, inovare și digitalizare. În contextul de redresare a activității post Covid-19, vor continua măsurile de stimulare a cererii, de sprijinire a reluării activităților economice afectate de pandemie și a angajărilor, precum și de protejare a veniturilor românilor. Va fi susținută oferta prin instrumente financiare și granturi pentru sectoarele cele mai grav afectate, precum și prin scheme de ajutor de stat pentru investiții noi și garanții de stat pentru credite, urmărindu-se inclusiv reintegrarea pe piața muncii a angajaților din sectoarele afectate de pandemia de Covid-19.

Noua paradigmă economică a României va asigura sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu și lung. În acest sens va avea loc și o reformă a marilor sisteme de servicii publice și corespunzător de cheltuieli publice. Prin creșterea transparenței și predictibilității în domeniul fiscal, va fi consolidată încrederea mediului de afaceri, precum și a consumatorilor. Creșterea economică sustenabilă și echilibrată va permite creșterea standardului de viață al cetățenilor. Obiectivul de mandat al acestui guvern este operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare. Pe termen scurt, vom înființa Fondul Român de Investiții, urmând ca cele două instituții să fie ulterior integrate.

Vor fi o prioritate digitalizarea și simplificarea interacțiunii dintre instituțiile subordonate Ministerului Finanțelor și contribuabili prin continuarea și extinderea proiectelor de debirocratizare la toate nivelurile.

România se află în fața unei oportunități istorice. În perioada 2021-2027, Cadrul Financiar Multianual al UE și programul Next Generation EU vor aduce țării noastre aproape 80 de miliarde de euro, care vor fi utilizate pentru investiții în infrastructură, educație, sănătate, agricultură, mediu sau energie, precum și pentru modernizarea marilor sisteme publice. Aceste fonduri vor sprijini relansarea și transformarea economică a României. Astfel, politica bugetară se va baza și pe atragerea masivă de fonduri europene, sprijinind mărirea potențialului de creștere al economiei și urmărindu-se revenirea graduală a deficitului bugetar sub 3 procente din PIB la orizontul anului 2024.

I. Reforma finanțelor publice și a companiilor cu capital de stat

Obiective generale

Sistemul fiscal-bugetar va fi adaptat la evoluția economiei, astfel încât să faciliteze creșterea economică, prin:

1. consolidarea fiscală, creșterea transparenței bugetare și eficientizarea cheltuielilor publice;
2. mărirea flexibilității și eficienței bugetului prin perfecționarea întregului proces bugetar;
3. întărirea responsabilității fiscal-bugetare prin rescrierea legilor privind finanțele publice și responsabilitatea fiscal-bugetară;

4. ținerea sub control și reducerea deficitului bugetar pe termen mediu, contribuind, în acest fel, la scăderea inflației, a ratelor dobânzilor, a deficitului comercial și de cont curent al balanței de plăți, precum și la stabilitatea cursului valutar al leului;

5. introducerea bugetării participative, bugetării multianuale pentru investițiile publice în infrastructură și a bugetării verzi pentru orientarea cheltuielilor publice ale României către obiectivele de schimbări climatice și mediu în conformitate cu reglementările adoptate la nivel european.

România beneficiază și în anul 2021 de „clauza generală derogatorie“ de la prevederile Pactului de Stabilitate și Creștere (PSC), ceea ce presupune că impactul bugetar aferent măsurilor adoptate pentru combaterea pandemiei Covid-19 și a efectelor sale negative (sociale și economice) nu va fi luat în considerare la evaluările Comisiei privind atingerea țintei de deficit în cadrul procedurii de deficit excesiv.

Obiective specifice

1. Creșterea eficienței finanțelor publice și îmbunătățirea perspectivelor de atingere a obiectivelor bugetare pe termen mediu prin:

- evaluarea cadrului legislativ și instituțional actual al transferurilor financiare dintre bugetul de stat și bugetele locale: sistemul de echilibrare, sume defalcate cu destinație specifică, subvenții din bugetele unor instituții din administrația publică centrală;
- crearea infrastructurii de date statistice pentru analiza impactului transferurilor financiare asupra bugetelor locale și serviciilor publice locale;
- reformarea sistemului transferurilor financiare dintre bugetul de stat și bugetele locale, inclusiv analize de impact și propuneri de modificări legislative.

2. Modernizarea bugetului prin:

- Simplificarea arhitecturii bugetului, care va fi bazat pe indicatori de performanță prin introducerea unui sistem clar de evaluare a politicilor publice care să ofere în timp un raport calitate/preț care să conducă la optimizarea eficienței și eficacității politicilor propuse;
- Sprijinirea financiară a activităților generatoare de externalizări pozitive (cercetarea, dezvoltarea, eficiența energetică);
- Maximizarea coerenței între politicile de bază ale guvernului și sistemele de planificare bugetară. Se va pune accentul pe bugetarea performanței care să ofere un cadru bugetar adecvat pentru dezvoltarea planurilor strategice sectoriale;
- Un sistem de planificare și programare care să ofere o perspectivă strategică cuprinzătoare, națională, pe termen lung. Un set mai clar de obiective și priorități ale politicii sectoriale și un mod de stabilire a nevoilor bugetare corespunzătoare care să ducă la alocarea resurselor disponibile către domeniile cheie, care să facă distincție între cheltuielile discreționare și nediscreționare și între investițiile și cheltuielile curente pe termen mediu, susținut de indicatori de rezultat sau de indicatori fiabili.

3. Întărirea guvernanței corporative la companiile de stat în vederea îmbunătățirii performanței acestora prin:

- îmbunătățirea performanței companiilor de stat prin aplicarea prevederilor Legii nr. 111/2016 privind guvernanța corporativă,
- dezvoltarea ghidului privind aplicarea legislației guvernanței corporative a întreprinderilor de stat, prin preluarea celor mai bune practici la nivel european, în vederea aderării României la Ghidul OECD privind guvernanța corporativă a întreprinderilor de stat.

4. **Revizuirea cadrului legislativ și instituțional actual al transferurilor financiare dintre bugetul de stat și bugetele locale în ceea ce privește sistemul de echilibrare, sume defalcate cu destinație specifică, subvenții din bugetele unor instituții din administrația publică centrală, în baza următoarelor principii:**
- să nu se creeze obligații în sarcina bugetelor locale fără sursă de finanțare predictibilă și acoperitoare pentru nevoi;
  - la fundamentarea necesarului de finanțare, acolo unde sunt aprobate standarde de cost (unități de asistență socio-medicală, cămine pentru vârstnici, centre pentru persoane cu handicap, etc.), sumele să fie în concordanță cu numărul de beneficiari;
  - creșterea competitivității agenților economici prin îmbunătățirea cadrului în care aceștia operează, prin reforme structurale ample și susținute, care să stimuleze competitivitatea economiei românești și să accelereze convergența reală a României cu economiile dezvoltate din Uniunea Europeană.
5. **Generalizarea regulii de înregistrare a punctelor de lucru, indiferent de număr de angajați.** În acest sens se va elimina pragul de 5 angajați/punct de lucru, impozitul pe venit fiind virat la bugetul local unde își desfășoară activitatea angajatul.

II. Datorie publică

Obiective generale

Reformarea sistemului fiscal-bugetar este o etapă esențială pentru a atinge un cadru favorabil creșterii economice și consolidării fiscale. Pe termen mediu însă, Guvernul României depune eforturi substanțiale pentru evitarea de downgrading a ratingului de țară. Implicațiile imediate ar fi descurajarea investițiilor și creșterea costului finanțării suverane. De asemenea, Guvernul României va fi nevoit să susțină eforturile financiare necesare modernizării infrastructurii în următorii ani. În acest sens este asumată o creștere a datoriei publice, însă vor fi luate măsurile necesare pentru a evita spirala îndatorării.

Obiective specifice

- Mentținerea ratingului de țară** prin următoarele măsuri:
  - a) introducerea operațiunilor de buy-back/exchanges cu titluri de stat,
  - b) introducerea operațiunilor cu instrumente financiare derivate,
  - c) apelarea la finanțări de tipul plasamentelor private - în funcție de oportunități,
  - d) dezvoltarea pieței titlurilor de stat pentru populație - automatizare proces subscriere și rambursare dobânzi/principal și analiza posibilității efectuării subscrierilor online.
- Pe termen mediu, **datoria publică să nu depășească pragul de 60% din PIB**(indicator de convergență nominală pentru trecerea la euro).

Pentru a nu depăși acest prag se impune utilizarea PPP ca mecanism alternativ de finanțare, dat fiind raportul optim cost-beneficiu ce rezultă într-o valoare sporită raportată la investiția întreprinsă prin utilizarea abilităților sectorului privat de a furniza infrastructură necesară la un preț rezonabil și, pe măsură ce sectorul public plătește pentru aceste servicii pe perioada de viață a proiectului, evitarea investiției inițiale majore și efectuarea plăților pentru serviciile furnizate de sectorul privat doar atunci când și dacă serviciul este furnizat la standardele impuse.

Măsuri care să asigure un cadru prielnic implementării de proiecte în regim de PPP:

- Aprobarea la nivelul Guvernului a unei strategii la nivel național pentru implementarea de proiecte prioritare în regim PPP;
- Clarificarea cadrului instituțional, cu preluarea de către **Ministerul Finanțelor** competenței de reglementare a domeniului PPP;

- Amendarea cadrului legal aplicabil pentru clarificarea/remedierea unor aspecte care la acest moment sunt necorelate cu buna practică internațională și care nu asigură premisele unei bune pregătiri a proiectelor de PPP;
- Configurarea unui proces de control al calității asupra ciclului de viață al proiectului, care să fie operaționalizat la nivelul **Ministerul Finanțelor** și la ministerele de linie (domeniile transporturi, sănătate, justiție și educație, etc.) pentru a spori capacitatea de a pregăti, atribui și gestiona cu succes proiecte PPP, acest proces urmând să fie proiectat special pentru a funcționa în contextul pieței din România;
- Aderarea României la Principiile pentru guvernanta publică a parteneriatelor public-private ale Organizației pentru cooperare și dezvoltare economică (OECD) și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare a României până în anul 2023.

III. Fiscalitate

Obiective generale

România are una dintre cele mai reduse ponderi ale veniturilor fiscale în PIB din Uniunea Europeană. Cu toate acestea, coaliția nu va majora sau introduce noi impozite și taxe. În etapa actuală, principalul efort va fi făcut pentru îmbunătățirea colectării veniturilor, prin: i) eliminarea distorsiunilor și lacunelor ce permit minimizarea poverii fiscale, asigurându-se corectitudinea și echitatea în sistem; ii) simplificarea regulilor și debirocratizare, pentru a facilita conformarea voluntară și administrarea fiscală, iii) implementarea unui sistem fiscal mai corect, mai eficient, mai simplu și mai transparent, ce va sprijini activitățile economice. Se vor avea în vedere:

- Menținerea caracterului contraciclic al politicii fiscale și de venituri, reducerea riscurilor fiscale și ancorarea de durată a așteptărilor inflaționiste la niveluri apropiate cu cele din zona euro;
- Întărirea analizei de risc a contribuabililor pentru inspecția fiscală;
- Creșterea colectării veniturilor din accize, TVA și taxe vamale prin monitorizarea importurilor mărfurilor cu risc fiscal ridicat și modernizarea punctelor de trecere a frontierei în scopul diminuării evaziunii cu mărfurile de contrabandă. Eficientizarea controlului antifraudă în domeniul comerțului electronic;
- Implementarea accelerată a bugetării pe programe pe bază de indicatori de rezultat la toate nivelurile administrației publice centrale și locale care să permită transparența deplină a cheltuielilor publice, îmbunătățirea clarității și coerenței procesului de bugetare, prioritizarea politicilor sectoriale și adecvarea resurselor mobilizate la nivelul calității serviciilor publice oferite, creșterea responsabilității și a eficienței utilizării fondurilor publice prin asigurarea unei competiții reale între proiectele propuse spre finanțare și susținerea performanței;
- Revizuirea distorsiunilor și lacunelor din legislația fiscală, asigurându-se corectitudinea și echitatea în sistem pe principiul neutralității taxării (în sensul în care, indiferent de forma exercitării activității generatoare de venit, să fie aplicată aceeași povară fiscală);
- Consolidarea schemelor de ajutor de stat și a stimulentei pentru domeniile prioritare, afectate negativ de migrația forței de muncă cu o calificare superioară, prin susținerea parcurilor tehnologice și industriale și stimularea înființării de parteneriate cercetare-învățământ și mediul de afaceri. Dezvoltarea de politici și mecanisme de finanțare pentru implementarea parteneriatelor public-privat cu partajarea adecvată a costurilor, riscului

- și recompenselor între guvern și sectorul privat în sectoarele cu o dinamică ridicată a creșterii economice, dar deficitară în competențe disponibile pe piața forței de muncă¹;
- Maximizarea randamentelor economice în companiile cu capital de stat prin asigurarea unui management profesionist independent de ministerele coordonatoare, separarea între funcțiile de reglementare și cele operaționale. Asigurarea neutralității competitive între companiile de stat și sectorul privat, deschiderea concurenței în sectoarele dominate de companii de stat. Implementarea generalizată a contractelor de performanță în instituțiile publice și companiile de stat;
  - Consolidarea statutului de piață emergentă a Burselor de Valori București și dezvoltarea acestora prin sprijinirea activă a listării de noi companii (pachete minoritare-majoritare la companii de stat), stimularea pieței obligațiunilor inclusiv prin facilități fiscale, pentru creșterea transparenței, accesului la finanțare și performanțelor guvernantei corporative, simultan cu deschiderea unor noi oportunități de investiții și economisire pentru populație;
  - Menținerea capitalizării adecvate a băncilor de stat concomitent cu listarea lor la Bursa de Valori București, pentru îmbunătățirea transparenței și guvernantei corporative a băncilor de stat;
  - Revizuirea/clarificarea rolurilor fondurilor de garantare și contragarantare cu capital de stat, urmărind maximizarea eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice, în paralel cu injectarea de capital în economie, îndeosebi a IMM-urilor;
  - Susținerea revenirii creditării, în special către sectorul companiilor nefinanciare, prin continuarea programelor de garanții guvernamentale în sectoarele economice prioritare²;
  - Reorganizarea trezoreriei: partea de operațiuni să se transfere către mediul privat, partea de datorie publică și de statistică să devină departament al Ministerului Finanțelor;/Reorganizarea trezoreriei: operațiunile vor fi reorganizate în parteneriat cu mediul privat, iar atribuțiile ce țin de datoria publică și de statistică vor fi preluate de către Ministerul Finanțelor prin intermediul unui departament dedicat;
  - Reducerea TVA pentru deșeurile colectate selectiv;
  - Identificarea surselor și a mecanismelor de finanțare a unor noi măsuri de politici sociale (stoparea declinului demografic, sprijinirea familiilor, stimularea natalității, etc).

Pe termen mediu și lung, guvernul are în vedere transformarea ANAF într-o instituție inovativă și capabilă să răspundă provocărilor mediului extern, care să ofere servicii noi și adaptate diferitelor categorii de contribuabili.

Obiective specifice

Reforma ANAF și schimbarea paradigmei relației stat-contribuabili sunt obiectivele principale. Va fi accelerată digitalizarea ANAF și astfel va crește baza de colectare și va fi prevenită evaziunea fiscală.

---

¹ Ministerul Finanțelor implementează scheme de ajutor de stat instituite prin HG nr.807/2014 și HG nr.332/2014

² Ministerul Finanțelor derulează mai multe programe de garanții de stat ce au scopul creșterii accesului la finanțare pentru întreprinderi, respectiv IMM INVEST ROMÂNIA cu Subprogramul AGRO IMM INVEST, IMM LEASING și IMM FACTOR.

În acest sens, vor fi implementate o serie de proiecte de digitalizare care se vor finanța din fonduri nerambursabile:

- modernizarea soluției de arhivare electronică a **Ministerul Finanțelor**;
- obținerea de servicii electronice extinse prin portalul ANAF;
- proiect pentru asigurarea serviciilor fiscale eficiente pentru administrație și cetățeni;
- proiectul Big Data, ce vizează dezvoltarea unei Platforme de Big Data destinate integrării și valorificării operaționale și analitice a volumelor de date de interes pentru **Ministerul Finanțelor/ANAF**, cu orizont de implementare de minimum 36 de luni.

De asemenea, vor fi implementate o serie de proiecte de digitalizare cu finanțare de la bugetul de stat:

- asigurarea funcționării și disponibilității sistemului informatic;
- creșterea performanței specialiștilor IT;
- re tehnologizarea și extinderea platformelor hardware și software pentru interfața cu cetățenii (pregătire documentație achiziție și estimări bugetare);
- asigurarea funcționării, continuității și disponibilității sistemului integrat vamal, ce înseamnă operaționalizarea conceptului de vamă electronică până la sfârșitul anului 2023.

Proiectele au ca scop atingerea următoarelor obiective:

i) crearea unei relații de parteneriat cu contribuabilii pentru serviciile prestate, prin:

- dezvoltarea și extinderea de servicii simple și accesibile pentru contribuabili;
- simplificarea procedurilor de administrare fiscală pentru susținerea conformării voluntare la declararea obligațiilor fiscale prin:
  - reducerea și simplificarea numărului de formulare și declarații;
  - introducerea formularelor precompletate;
  - depunerea electronică a tuturor formularelor și declarațiilor;
  - evaluarea permanentă a calității serviciilor fiscale din perspectiva contribuabililor;
  - acordarea de asistență din inițiativa organelor fiscale pe teme ce decurg din constatări ale organelor de control din cadrul ANAF.
- sprijinirea conformării voluntare la plata obligațiilor fiscale prin:
  - acordarea de facilități fiscale la plata obligațiilor fiscale pentru bunii plătitori;
  - mediatizarea celor mai buni plătitori de impozite și taxe prin elaborarea „listei albe“ ce cuprinde contribuabili care și-au declarat și achitat la scadență obligațiile fiscale de plată;
  - transformarea executării silite în proces investigativ;
  - extinderea mecanismului de aprobare a rambursării TVA cu control ulterior, cu o durată maximă de 30 zile la plata, ce vizează reducerea semnificativă a perioadei de soluționare a deconturilor cu sume negative de TVA cu opțiune la rambursare, scopul fiind de introducere rapidă a sumelor în circuitul economic³.
- asigurarea unui tratament fiscal diferențiat în funcție de comportamentul fiscal al contribuabililor și aplicarea graduală a unor măsuri specifice de către organele fiscale:
  - notificarea contribuabililor cu privire la posibilele neregularități care ar putea conduce la stabilirea de diferențe de impozite și taxe;

---

³ Rambursarea TVA cu control ulterior a fost extinsă până la data de 31 ianuarie 2022, potrivit OUG 19/2021 – art.V.

- medierea;
- controlul inopinat;
- inspecția fiscală parțială;
- inspecția fiscală generală.

ii) transformarea ANAF într-o instituție performantă și inteligentă cu soluții digitale integrate, care utilizează la maxim datele și informațiile disponibile, prin:

- accelerarea procesului de digitalizare al ANAF, efectuarea de investiții în tehnologie și în dezvoltarea aplicațiilor utilizate;
- utilizarea eficientă a datelor și informațiilor și dezvoltarea de noi aplicații care să proceseze informația în timp real, inclusiv utilizarea analizelor de date și dezvoltarea de platforme adaptate, de tip Big Data, pentru eficientizarea activităților de management de risc automatizat, verificări și acțiuni automate;
- introducerea de soluții tehnologice având drept scop creșterea valorii adăugate a muncii angajaților, mai ales în zona de analiză, sinteză și raportare;
- informatizarea activităților de back office.

Accelerarea informatizării ANAF, pentru a crește gradul de colectare, va fi realizată prin:

- extinderea facilităților pentru plata impozitelor și a taxelor prin platforma Ghișeul.ro;
- asigurarea de la distanță a serviciului de asistență a contribuabililor și dezvoltarea Call-center-ului prin introducerea unui număr unic de telefon la nivel național;
- implementarea proiectului TRAFIC Control, pentru monitorizarea în timp real a transporturilor privind achizițiile și livrările intracomunitare de bunuri, precum și a celor aflate în tranzit;
- extinderea funcționalității și a accesului mult mai facil la Spațiul Privat Virtual, ce are ca obiectiv optimizarea și simplificarea serviciilor aferente obligațiilor fiscale și nefiscale și plății taxelor;
- modernizarea site-ului/portalului ANAF;
- implementarea proiectului SFERA ce vizează centralizarea bazelor de date locale și interconectarea acestei baze unice cu sistemele informatice ale instituțiilor statului care dețin și pot furniza informații utile în activitatea de colectare a impozitelor/taxelor și contribuțiilor la bugetul general consolidat;
- implementarea procedurilor de vamuire simplificată prin introducerea conceptului de vamă electronică;
- dotarea punctelor vamale de la granița UE cu echipamente de control non-distructiv;
- dezvoltarea proiectelor pentru stimularea conformării voluntare pentru marii contribuabili și persoanele fizice;
- dezvoltarea proiectului privind infrastructura vamală ce vizează reabilitarea și modernizarea punctelor vamale de la granița externă a Uniunii Europene;
- extinderea implementării procedurilor vamale simplificate în vederea alinierii la media europeană de utilizare într-un procent de 65%;
- accelerarea gradului de absorbție a fondurilor europene.

iii) prevenirea și combaterea fraudei fiscale, ANAF devenind o instituție ce vine în sprijinul conformării contribuabililor și al menținerii unui mediu economic echitabil, prin:

- dezvoltarea de proiecte-pilot de conformare voluntară pe sectoarele și categoriile de risc fiscal;

- combaterea eficientă a comportamentelor neconforme și a fraudei fiscale prin demararea acțiunilor complexe, țintite, la contribuabilii cu risc fiscal ridicat. Scopul acestor acțiuni îl reprezintă asigurarea unui mediu fiscal echitabil pentru toți contribuabilii și descurajarea concurenței neloiale;
- utilizarea unui nou model de estimare al decalajului fiscal privind TVA, dezvoltat pe sectoarele economice de activitate, de tip TOP-DOWN, pentru a asigura realizarea de acțiuni concentrate de prevenire și combatere a evaziunii, în aceste sectoare.

iv) eficientizarea și transparentizarea instituției, transformarea ANAF într-o instituție solidă, modernă și de încredere, prin:

- dematerializarea fluxurilor de activitate curentă și tranziția spre un mediu de lucru predominant digital care să includă corespondența electronică, generalizarea utilizării semnăturii electronice și accesul de la distanță a bazelor de date;
- consolidarea colaborării și comunicării cu alte administrații fiscale, precum și cu organisme internaționale, pe ariile de interes și prioritățile comune existente la nivel internațional;
- implementarea unei politici de resurse umane axată pe dezvoltarea competențelor angajaților prin participarea la cursuri de pregătire profesională;
- administrarea tuturor persoanelor fizice nerezidente la nivelul administrației fiscale pentru contribuabili nerezidenți;
- redefinirea pachetelor de contribuabili, ca urmare a reevaluării criteriilor de selecție;
- simplificarea procesului decizional în interiorul agenției în scopul debirocratizării;
- optimizarea procesului de alocare și utilizare a resurselor în concordanță cu prioritățile strategice ale agenției;
- consolidarea mecanismului consultativ de colaborare cu mediul de afaceri și contribuabili pentru transparentizare și creșterea conformării fiscale;
- înființarea unei baze de date în care să fie disponibile rapoartele de inspecție fiscală împreună cu soluțiile date în urma contestațiilor depuse precum și cu soluțiile instanțelor de judecată;
- principiul de interpretare a codului fiscal „In dubio contra fiscum“ va fi pus pe locul 2 în Codul de procedură fiscală, adică, în cazul în care prevederile legislației fiscale sunt neclare, acestea se interpretează în favoarea contribuabilului/plătitorului.

v) Reorganizarea ANAF prin eliminarea nivelului regional și reînființarea direcțiilor județene.

- Nivelul regional a fost înființat ca urmare a intenției de derulare a proiectului RAMP, finanțat dintr-un împrumut contractat cu Banca Mondială în anul 2013 (ratificarea acordului s-a realizat prin Legea nr.212/2013) . Proiectul nu a mai fost derulat. În 2019 a fost recunoscut eșecul implementării acestui proiect de modernizare a ANAF.
- Nivelul regional nu asigură în prezent niciun fel de beneficii nici sub aspectul funcționării aparatului ministerului finanțelor la nivel sub-central, nici al relației cu contribuabilii, dar mai ales nu a îmbunătățit gradul de colectare a taxelor și impozitelor.
- Redarea administrațiilor județene a atribuțiilor de dinaintea înființării direcțiilor regionale ar întări capacitatea de gestionare a contribuabililor, ar ameliora relația dintre organele fiscale și contribuabili, dintre organele centrale și județene, ar

eficientiza distribuirea resurselor umane, ar asigura o mai bună urmărire a taxelor și impozitelor, mai aproape de locul de realizare a veniturilor care le generează.

IV. Aderarea la zona euro

Obiective generale

Obiectivul principal al României îl reprezintă creșterea convergenței reale cu economiile europene prin atingerea unui PIB pe cap de locuitor la paritatea de cumpărare standard de 85% din media UE 27, la orizontul anului 2024.

Obiective specifice

Convergența reală se poate atinge în final prin adoptarea de către România a monedei euro. Un prim pas îl reprezintă aderarea la ERM II ce ar reduce variabilitatea cursului de schimb, contribuind la stabilitatea monetară a României.

V. Elemente de referință privind politica de concurență, în contextul elaborării programului de guvernare

Prioritatea Guvernului României este de a asigura o creștere economică sustenabilă, iar concurența liberă și corectă este un ingredient important în atingerea unui astfel de obiectiv. Protejarea și stimularea concurenței este un obiectiv strategic la nivel național, dat fiind rolul acesteia în creșterea productivității (cu impact direct asupra bunăstării consumatorilor, dar și asupra competitivității țării noastre) și, în contextul noilor evoluții economice generate de pandemie, rolul în consolidarea rezilienței piețelor și în susținerea unui proces de revenire accelerat.

Calitatea mediului de afaceri este un factor fundamental pentru buna funcționare a economiei, pentru atragerea/stimularea investițiilor și, implicit, pentru generarea unui nivel ridicat al competitivității economiei naționale.

Obiective specifice

i. Ajutoare de stat pentru redresarea economică.

Pentru a sprijini economia, în contextul pandemiei, Comisia Europeană a adoptat Cadrul temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de Covid-19 (Cadrul temporar). Acesta permite statelor să se asigure că întreprinderile de toate tipurile dispun în continuare de lichidități suficiente și să mențină continuitatea activității economice atât în timpul pandemiei, cât și după încheierea acesteia.

Până în prezent, 8 măsuri de sprijin au fost notificate de România, cu asistența Consiliului Concurenței, în baza Cadrului temporar și autorizate de forul european. Totodată, la nivel național, s-a implementat, sub forma unei scheme de minimis, programul IMM Leasing de echipamente și utilaje.

Având în vedere accesul dificil la piața financiară pentru IMM-urile românești, în special, și pentru cele europene, în general, datorită contracției economice care oferă proiecții economice pesimiste, pragul maxim de ajutor de stat (de minimis) instituit în prezent la 800.000 de euro fie va fi menținut, fie va fi aplicată o majorare a pragului stabilit înainte de criza economică de la 200.000 la 500.000 de euro.

Acestor măsuri li se adaugă acțiunile din sfera agriculturii: schemele de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul suin și aviar, respectiv a celor din sectorul bovin, în contextul crizei economice generate de pandemia Covid-19.

Bugetul total al măsurilor de mai sus este de aproximativ 32,4 miliarde de lei (6,7 miliarde de euro), sumă ce reprezintă aproximativ 3,1% din PIB-ul României din 2020.

Resursele financiare mobilizate prin intermediul măsurilor de sprijin (din bugetul național și din fonduri europene) au scopul de a concentra intervenția statului în economie în direcția atenuării efectelor negative generate de pandemia Covid-19, atât la nivel de ansamblu (prin măsuri orizontale, pentru care sunt eligibili actori din diferite domenii economice, pe criterii privind evoluția indicatorilor financiari), cât și țintit, la nivelul unor domenii/actori economici în cazul cărora activitate a fost puternic perturbată de măsurile de limitare a răspândirii virusului.

Măsurile urmăresc, în linie cu strategia Uniunii Europene, evitarea transformării crizei de lichiditate a întreprinderilor, cauzată de noile evoluții economice, într-una de solvabilitate, prin identificarea și sprijinirea actorilor și domeniilor vulnerabile. O atenție sporită, atât la nivel național, cât și la nivel comunitar, este acordată întreprinderilor mici și mijlocii, afectate în mod deosebit de lipsa de lichidități cauzată de pandemie, care amplifică dificultățile anterioare privind accesul la finanțare, în comparație cu întreprinderile mai mari.

ii. Demersuri viitoare în domeniul ajutoarelor de stat: Cadrul Temporar prelungit și extins.

Una din prioritățile în domeniul ajutoarelor de stat vizează continuarea elaborării și implementării măsurilor cuprinse în Planul Național de Investiții și Relansare Economică (de exemplu, IMM Factor), măsuri privind șomajul și legislația muncii, schema de ajutor de stat pentru întreprinderile din domeniile comerț și servicii afectate de Covid-19, sprijinirea sectoarelor afectate - Horeca, organizare de evenimente, turism, aeroporturi regionale etc.).

Demersurile de relansare a economiei naționale sunt susținute de măsurile comunitare referitoare la flexibilizarea schemelor de ajutor de stat și a cadrului fiscal european și de mobilizare a bugetului Uniunii Europene pentru atingerea obiectivelor pe termen lung, repararea prejudiciilor pandemiei, relansarea economică și creșterea rezilienței.

În contextul evoluției pandemiei Covid-19, Comisia Europeană a decis să prelungească și să extindă domeniul de aplicare al Cadrului Temporar. Toate secțiunile Cadrului Temporar au fost prelungite, în cadrul ultimei runde de modificări, cu șase luni, respectiv până la 30 iunie 2021.

În continuarea măsurilor de sprijin notificate de România în baza Cadrului Temporar și autorizate de forul european, menționate anterior, în prezent, se află în lucru și alte scheme de ajutor de stat destinate susținerii economiei în contextul pandemiei.

iii. Intensificarea concurenței în sectoare cheie ale economiei naționale (demersuri publice aliniate principiilor de concurență, eliminarea unor blocaje/ineficiențe aflate în calea manifestării concurenței), pregătirea pentru tranziția digitală.

iv. Asigurarea concurenței corecte.

Există o preocupare deosebită, la nivelul statelor și al instituțiilor internaționale, referitoare la efectele generate de abuzurile venite din partea unor companii care, deși nu sunt dominante, dețin o putere superioară de negociere față de partenerii lor comerciali.

În acest context, au apărut, la nivelul legislației comunitare, reglementări în sensul sancționării acestor practici, în anumite sectoare, iar la nivelul unor state membre s-a considerat oportună extinderea reglementărilor specifice la nivelul tuturor sectoarelor. Aceste reglementări sunt orientate spre combaterea unor practici care deviază considerabil de la buna conduită comercială,

care contravin bunei credințe și corectitudinii și care sunt impuse unilateral de un partener comercial altuia.

Planul Național de Redresare și Reziliență

ENERGIE

Bugetarea verde

- Finalizarea și aplicarea unei metodologii de planificare bugetară „verde”

REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSIILOR

Reforma ANAF prin digitalizare

- Intrarea în vigoare a cadrului legal pentru obligativitatea înrolării tuturor contribuabililor persoane juridice SPV (Spațiul Privat Virtual)
- Contribuabili persoane juridice înrolați suplimentar în SPV
- Intrarea în vigoare a cadrului legal aplicabil care definește criteriile de risc pentru clasificarea contribuabililor. Cadrul legal va fi aprobat printr-un ordin al președintelui ANAF
- Intrarea în vigoare a cadrului legal modificat incident domeniului de activitate al structurilor de control fiscal
- Operaționalizarea/aprobarea planului de acțiune comun între Agenția Națională de Administrare Fiscală și Inspekția Muncii pentru a preveni și a limita fenomenul evaziunii privind munca la gri / negru
- Creșterea ponderii veniturilor colectate de administrația fiscală cu cel puțin 2,5 puncte procentuale din PIB
- Reducerea decalajului de TVA cu 5 puncte procentuale
- Modernizarea sistemului vamal și implementarea vămii electronice
- Intrarea în vigoare a modificărilor la cadrul legal existent pentru îmbunătățirea funcționării Administrației Vamale
- Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară
- Intrarea în vigoare a cadrului de reglementare modificat pentru a asigura planificarea bugetară multianuală pentru proiectele de investiții publice semnificative și realizarea unei evaluări ex-post făcută de Consiliul fiscal
- Intrarea în vigoare a Hotărârii de Guvern pentru aprobarea metodologiei de elaborare, monitorizare și raportare a programelor bugetare
- Finalizarea analizei cheltuielilor în domeniul sănătății și domeniul educației
- Adoptarea unei strategii multianuale și a unui calendar pentru realizarea unei analize de cheltuieli sistematice în toate sectoarele
- Proiectul de buget pe anul 2024 include recomandările analizei cheltuielilor (din domeniul sănătății și al educației)
- Intrarea în vigoare a legii pentru însarcinarea Consiliului fiscal cu realizarea unei evaluări periodice a impactului analizei cheltuielilor și pregătirea unui raport de implementare
- Revizuirea cadrului fiscal
- Analiza sistemului de impozitare din România în vederea elaborării de recomandări pentru a asigura că sistemul de impozitare contribuie la promovarea și păstrarea unei creșteri economice sustenabile
- Intrarea în vigoare a modificărilor aduse Codului Fiscal prin care se reduce gradual aria de aplicabilitate a regimului special de taxare pentru microîntreprinderi
- Intrarea în vigoare a:

- modificărilor aduse Codului Fiscal (Legea nr.227/2015) de reducere și/sau eliminare a altor stimulente fiscale, cu scopul de a simplifica sistemul de impozitare pentru a fi mai eficient, transparent, echitabil până în 2024.

- legislație pentru extinderea taxării verzi/ecologice

- Intrarea în vigoare a modificărilor aduse Codului Fiscal (Legea nr. 227/2015) prin care se reduc gradual stimulentele fiscale pentru personalul angajat în sectorul construcțiilor
- Crearea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.4

MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI

Precum întreaga țară și întreaga societate, economia traversează o perioadă complicată. Traversăm un reviriment economic după anul 2020, atunci când motoarele economiei globale au mers la relanti. Asistăm și la o creștere a prețurilor, existând un apetit crescând pentru investiții, dar încrederea consumatorilor fluctuează. Cu alte cuvinte, există șanse și oportunități majore, dar și amenințări semnificative. Fiecare dintre acestea trebuie adresate în parte.

Nu ne mai permitem luxul să generalizăm lucrurile. Trebuie să acționăm ferm, hotărât, pentru că sănătatea unei țări se măsoară și după sănătatea economiei sale.

România poate să depășească acest moment dificil doar prin investiții. Acestea trebuie să se întâmple deopotrivă în sectorul public și în sectorul privat. Investițiile în sectorul privat asigură efervescentă economică, creează inovare, aduc plus-valoare, contribuie la echilibrarea balanței comerciale. Investițiile în sectorul privat reduc decalajele de concurență față de alte țări și permit readucerea la viață a unor sectoare de activitate și companii care pot să contribuie la crearea de prosperitate în societate.

Un Guvern responsabil este un guvern care acționează echilibrat, intervenind acolo unde este cazul, fără să cadă pradă unor sloganuri ideologice. Trebuie să facem ceea ce este necesar, pentru că, la finalul zilei, nu ideologia plătește salariile angajaților.

De aceea, în economie vom continua să facem ceea ce trebuie: să oferim sprijin pentru redresarea operatorilor economici afectați de pandemie, să elaborăm și să gestionăm scheme de ajutor pentru firmele care așteaptă un ajutor de stat, după ce vreme de mulți ani au contribuit prin taxe și impozite la veniturile statului, vom căuta să generăm sinergii economice între sectorul public și privat, inclusiv prin Parteneriate Public-Private, pentru că vorbim despre economia românească, nu economia sectorului privat și economia sectorului public.

Mediul economic este cuprinzător: nu există doar servicii, nu există doar producție, nu există doar IT&C, nu există doar industrie, nu există doar comerț, nu există doar consum. Toate, împreună, reprezintă economia românească. Toate, împreună, trebuie să funcționeze.

România are o bază industrială încă relevantă. Acest lucru trebuie dezvoltat și încurajat. Industria creează plus valoare pe orizontală economiei și implică numere mari de angajați. Contrar percepției generate, industria României nu este un morman de fiare vechi și nici nu trebuie tratată astfel. Acolo unde activitatea se poate dezvolta, trebuie să sprijinim producția prin investiții și să sprijinim activitatea comercială facilitând accesul la noi piețe de desfacere. Acolo unde nu sunt mari șanse de reviriment, trebuie să găsim soluțiile pentru a salva activele și oamenii care lucrează în acele societăți.

Industria națională de apărare poate să producă și să lucreze pentru acoperirea necesarului MAPN, în strânsă colaborare cu acesta, dar și pentru piețe externe. Este necesară doar o viziune, bună-credință și interes onest.

Industria de minerit non-energetic are încă valoare, prin resursele utile aflate în haldele și iazurile companiilor. Pentru a transforma un munte de steril în venituri reale la buget și în prosperitate pentru români este necesară o viziune corectă, o abordare onestă și curajoasă.

Industria ușoară românească, cu capital privat, are nevoie de susținere pentru a ajunge în fața viitorilor parteneri străini.

Toate aceste lucruri se pot face, dacă ne dăm cu adevărat interesul.

Este o realitate evidentă că avem nevoie de o politică industrială și o politică de reindustrializare națională, completă și complexă. Vorbim aici și de clustere industriale, dar și de industrii creative, vorbim și de producție, dar și de inovație, acolo unde putem să avem un cuvânt de spus.

În companiile cu capital de stat trebuie să recuperăm, pe cât posibil, timpul pierdut. Trebuie să le alocăm banii de care au nevoie să opereze, să le ajutăm să intre pe noi piețe sau să recupereze piețe tradiționale, să le ajutăm să se re tehnologizeze.

Îndeplinirea condițiilor și obiectivelor impuse de governanța corporativă este un aspect pe care îl vom urmări, iar Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) reprezintă instrumentul prin care putem să realizăm acest deziderat.

Prin implementarea PNRR se vor adopta măsuri pentru îmbunătățirea competitivității, rezilienței, adaptabilității și securității întreprinderilor. Anul 2022 va însemna lansarea proiectelor propuse spre finanțare. Va fi elaborată Strategia națională axată pe transformarea digitală a întreprinderilor și pe promovarea interacțiunilor digitale dintre stat și întreprinderile private. Sunt necesare măsuri specifice pentru a sprijini digitalizarea IMM-urilor și pentru a spori gradul de conștientizare cu privire la relevanța și beneficiile adoptării tehnologiilor digitale. Prin PNRR ne propunem ca tranziția verde și cea digitală să fie favorizate și prin stimularea cooperării dintre mediul academic/de cercetare și mediul de afaceri, facilitând transferul de tehnologii moderne și sporind competitivitatea firmelor.

Potențialul turistic al României trebuie să se transforme din slogan în realitate economică. Avem nevoie de Organizații de Management al Destinațiilor, la fel cum avem nevoie de promovare internă și externă. Pandemia COVID-19 trebuie transformată într-o oportunitate pentru turismul românesc.

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului este una dintre cele mai importante instituții aflate în coordonarea Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului. Totuși, având în vedere că palierul suplimentar birocratic – administrativ de la nivel regional scade flexibilitatea organizațională și întârzie răspunsul de la nivel local, este necesară implementarea rapidă a reorganizării ANPC .

Obiective:

- Reformarea relației dintre administrație și mediul de afaceri pe baza următoarelor principii: debirocratizare și digitalizare; stabilitate și predictibilitate; costuri administrative cât mai reduse și servicii publice cât mai eficiente; infrastructura de conectare accesibilă; tratament egal și respectarea legii în relația cu operatorul economic; asigurarea cadrului legislativ și economic în vederea dezvoltării profesiilor liberale și a activității antreprenoriale pe cont propriu (PFA).
- Susținerea mediului de afaceri prin soluții și măsuri financiare de susținere în contextul crizei sanitare.
- Prioritizarea turismului ca o ramură strategică pentru economia românească, prin revizuirea și modernizarea cadrului legal, instituirea OMD-urilor, programe de finanțare

și promovare.

- Auditarea resurselor minerale exploatabile din haldele și iazurile aflate în conservare în vederea identificării unor oportunități de valorificare ale acestora.
- Promovarea proiectului de realizare a ciclului integrat de producție (minereu de cupru-produs finit) în România, în industria cuprului, prin identificarea unui investitor strategic pentru producerea în țară a produselor finite din cupru cu valoare adăugată mare. Acest lucru ar trebui făcut în concordanță cu dezvoltarea industriei auto pentru a micșora importurile de produse similare din alte țări.
- Asigurarea exploatării superioare a grafitului în România, în vederea producerii pe teritoriul țării a bateriilor.
- Investiții importante în industria națională de apărare în vederea recuperării decalajelor de tehnologizare care să permită operatorilor din acest sector să fie furnizori de încredere pentru MAPN.
- Realizarea de parteneriate cu companii din țările NATO pentru integrarea și producția în fabricile industriei de apărare din România a diferitelor produse și servicii, atât pentru armata română, cât și pentru export, în așa fel încât să se întoarcă o parte din procentul de 2% din PIB alocat apărării și în industria națională.
- Construirea a cel puțin unei noi fabrici de producție în cadrul industriei naționale de apărare și mărirea portofoliului de produse vandabile pe plan extern cu cel puțin 5 produse care pot să fie construite în parteneriat cu societăți de profil din țări aliate.
- Implementarea prevederilor legislației privind guvernanta corporativă la toate societățile din portofoliul ministerului.

Măsuri

- **Elaborarea unei strategii naționale de descentralizare a deciziilor limitative impuse întreprinderilor publice în vederea dezvoltării companiilor de stat profitabile**, pentru a oferi servicii de bună calitate, la un preț competitiv, concomitent cu modernizarea serviciilor oferite pe o piață concurențială. Trebuie să prioritizăm descentralizarea deciziei de stabilire a cheltuielilor pentru companiile cu capital de stat profitabile, prin mutarea deciziei la ministerul de resort, în vederea evitării birocrăției și dezvoltarea acestora în mod sustenabil și accelerat, în concordanță cu societățile private, aceasta având impact în dezvoltarea organizatorică, economică și juridică a companiilor.
- **Eliminarea limitărilor impuse de legislație companiilor cu capital de stat profitabile privind întocmirea bugetului anual de venituri și cheltuieli în vederea evitării situațiilor în care acestea să își modifice strategia de dezvoltare în funcție de legea anuală a bugetului de stat.** Acolo unde societățile sunt în domenii esențiale pentru economia țării, siguranța națională și interesul strategic, pentru posturile unde specialiștii necesită un timp îndelungat de pregătire specializată și autorizare, să se poată angaja personal, înainte de vacantarea posturilor, iar costurile cu aceștia să fie introduse în calculul productivității muncii după perioada de formare. Dacă în domeniul privat orice companie poate să elaboreze și să pună în aplicare orice fel de politici de personal, cât timp acestea sunt în conformitate cu legislația în vigoare, în domeniul administrației publice și al companiilor cu capital de stat această libertate este mai restrânsă. Există legi, reguli și regulamente care, mai degrabă, pun accentul pe uniformizare decât pe flexibilitate.
- **Eficientizarea proceselor administrative pentru societățile comerciale** – reducerea sarcinilor administrative pe care trebuie să le ducă la îndeplinire o firmă, accent mai mare pus pe responsabilitatea antreprenorilor, declarații de conformitate și pe propria răspundere.

- **Digitalizarea procesului de înființare a firmelor.**
- **Deblocarea legii holdingurilor.**
- **Continuarea și dezvoltarea accesului la finanțare pentru asigurarea capitalului de lucru și a fluxului de lichidități pentru firmele care-și reiau activitatea după relansarea economică post-pandemie.**
- **Crearea unei strategii pentru echilibrarea balanței comerciale și dezvoltarea de programe pentru a facilita exportul producătorilor români, alături de dezvoltarea rețelei de reprezentare economică externă în raport cu strategia economică națională.**
- **Asigurarea continuității și finanțarea programelor de sprijinire a Start-Up-urilor.**
- **Operaționalizarea de noi programe pentru IMM-uri, inclusiv Start-Up-uri din fondurile structurale.**
  - **Relansarea Măsurii 1 și adăugarea de noi categorii de aplicanți eligibili, respectiv Întreprinderi Individuale, Întreprinderi Familiale, Profesii Libérale.**
  - **Deblocarea fondurilor aferente Măsurii 2 de la Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în vederea finalizării plăților pentru toți beneficiarii admiși în cadrul măsurii.**
  - **Schema de ajutor de stat pentru domeniile HORECA - finalizarea procesului de evaluare, demararea procesului de contractare și efectuare de plăți**
  - **Elaborarea programului Tech Nation de sprijinire și impulsione a digitalizării economiei.**

Măsurile pentru echilibrarea balanței comerciale a României, promovarea exportului și susținerea investițiilor incoming/outgoing.

1. Elaborarea unei strategii de comerț exterior însoțită de propuneri de programe guvernamentale pentru întărirea capacității productive și relansarea ramurilor economice care generează deficit comercial, prin atragerea resurselor financiare pentru realizarea de investiții în România (investitori din SUA, state membre ale Uniunii Europene, state din Orientul Mijlociu, Japonia, Coreea de Sud, Singapore);
2. Relansarea activității de comerț exterior, în contextul crizei generate de pandemia Covid- 19;
3. Creșterea și diversificarea exporturilor românești într-un ritm mai ridicat și reducerea deficitului comercial, în special cu produse având valoare adăugată ridicată;
4. Consolidarea dialogului instituțional și a mecanismelor de cooperare cu partenerii externi, în plan economic;
5. Eficientizarea activității de promovare a comerțului exterior și reconfigurarea rețelei de reprezentare economică externă în raport cu strategia economică națională;
6. Consolidarea exporturilor pe piețele tradiționale;
7. Diversificarea destinațiilor de export;
8. Diminuarea deficitului comercial;
9. Eficientizarea activității de promovare a exporturilor și atragerea de investiții străine;
10. Operaționalizarea și eficientizarea Portalului de comerț;
11. Crearea unei platforme interactive de postare a oportunităților de afaceri și înglobarea unei baze de date a producătorilor și exportatorilor români.

Instrumente și Programe Promovare Export

Obiective în domeniul comerțului exterior pentru perioada 2021 – 2024

- Elaborarea unei strategii de comerț exterior însoțită de propuneri de programe guvernamentale pentru întărirea capacității de producție internă și relansarea ramurilor economice care generează deficit comercial, prin atragerea de investiții străine în România (investitori din SUA, state membre UE, Orientul Mijlociu, Japonia, Coreea de Sud, Singapore);
- Eficientizarea activității de promovare a comerțului exterior și reconfigurarea rețelei de reprezentare economică externă (diplomație comercială), în concordanță cu obiectivele de politică comercială a UE.

Programe pentru susținerea comerțului exterior:

1. PPE (Programul pentru promovare la export)

Va fi modificată legislația aferentă, astfel încât să fie eligibilă pentru finanțare nu doar participarea în format clasic, ci și participarea la evenimente de promovare a exportului în format virtual, să fie modernizate instrumentele deja existente și să fie introduse instrumente noi. Va fi prevăzută acceptarea în program a mai multor forme de organizare juridică a beneficiarilor. Vor fi digitalizate procesele administrative ale programului, astfel încât să fie facilitat accesul firmelor în faza de aplicare, dar și ulterior în procesul de decontare.

2. PINT (Programul de susținere a internaționalizării operatorilor economici români)

Începând de anul următor vor fi acceptați în acest program beneficiarii care aplică pentru participarea la evenimente virtuale. Va fi optimizată platforma digitală de derulare prin automatizarea pe cât posibil a unor procese de verificare post-aplicare și mărirea bugetului pentru a putea finanța un număr mai mare de beneficiari.

3. PCER (Programul pentru cooperare româno-elvețian)

Vor fi demarate proiecte care au menirea de a continua și de a asigura sustenabilitatea Centrelor de Export înființate anterior în cadrul programului, precum și de replicare a experienței acumulate prin înființarea de centre noi și în alte regiuni ale țării. Între aceste proiecte se numără: Programul de instruire și certificare a exportatorilor în vederea însușirii cunoștințelor necesare pentru accesul la piețe, Proiectul pentru realizarea unei rețele naționale de centre de afaceri pentru export, ca un instrument de sprijin pentru exportatori și Proiectul creșterea competitivității la export a mediului de afaceri, care răspund nevoilor de dezvoltare instituțională a rețelei de sprijin pentru exportatorii români, precum și nevoilor de creștere a competitivității la export a firmelor românești. În ansamblu, PCER vizează reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene extinse, fiind implementat în România în baza Hotărârii Guvernului nr.1.065/2010 pentru aprobarea Acordului-cadru dintre Guvernul României și Consiliul Federal Elvețian, având un număr estimat de 10.000 de IMM-uri beneficiare.

SPRIJIN ORIZONTAL PENTRU INOVARE, INTERNAȚIONALIZARE ȘI DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR ANTREPRENORIALE

Obiective:

- Crearea de comunități, clustere, hub-uri de inovare și dezvoltare în vederea creșterii productivității firmelor, permițându-le să concureze mai eficient atât la nivel național, cât și internațional.
- Susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) plecând de la cele patru mari nevoi sistemice ale mediului de afaceri din România - nevoia de a crește densitatea antreprenorială, de a crește reziliența firmelor, de a încuraja creșterea în talie a firmelor și de a încuraja crearea de valoare adăugată;
- Stimularea investițiilor directe și a exporturilor și a investițiilor românești în afara țării.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea unei cooperări între universități și alte instituții suport pentru colaborare, sectorul de afaceri și agențiile guvernamentale relevante pentru a ajuta clusterelor existente să prospere și să devină din ce în ce mai sofisticate și competitive, oferind în același timp mediul favorabil pentru formarea și creșterea de noi cluster economic;
- Crearea Hub-urilor Digitale de Inovare (HDI) în baza parteneriatelor între comunitatea de afaceri din domeniul digital cu universitățile tehnice și institutele de cercetare;
- Dezvoltarea structurilor și infrastructurilor locale de afaceri – acceleratoare, hub-uri, spații de coworking, centre de formare, parcuri industriale, științifice etc;
- Dezvoltarea de rețele de socializare antreprenorială și comunități de afaceri de tip market-place;
- Crearea zonelor de funcționare urbane (ZFU) și a zonelor de activitate economică (ZAE) la periferia localităților, unde municipalitățile alocă teren, construiesc infrastructură de cea mai bună calitate și apoi creează un ecosistem de companii care își stabilesc activitatea în acele zone;
- Susținerea dezvoltării rețelei de Hub-uri Inovative Digitale (HID) ca parte a Agendei Digitale la nivel European, susținerea educației antreprenoriale și financiare;
- Dezvoltarea antreprenoriatului rural și susținerea dezvoltării rețelelor de comunități antreprenoriale rurale & food hubs prin servicii suport dedicate (consiliere, finanțare etc.)
- Tranziția de la măsuri tradiționale de promovare (exemplu: târguri și expoziții) la crearea de capete de pod în țări destinație și la crearea de parteneriate (match-making) țintite pe priorități sectoriale strategice pentru dezvoltarea economiei românești în context internațional;
- Reformarea diplomației economice pentru a susține cu adevărat și în mod eficient internaționalizarea companiilor românești;
- Identificarea acelor exemple pozitive (bright spots) în care companii românești au reușit să penetreze cu succes piețe externe și al căror exemplu poate fi replicat;
- Reformarea Invest România, în calitate de Agenție Națională pentru Export și Investiții, ca one stop shop pentru potențialii investitori străini și autohtoni: sprijin, consultanță specializată, promovarea oportunităților de investiții pentru investitori;
- Crearea de competențe la nivelul autorităților publice locale pentru promovarea oportunităților de investiții locale. Încurajarea investițiilor străine directe strategice prin creșterea notorietății României pe plan internațional ca destinație profitabilă de business pentru companiile străine, prin promovarea climatului investițional al României și atragerea de noi investiții străine directe, în special a investițiilor cu impact semnificativ în economie (contribuind la crearea de locuri de muncă cu valoare adăugată, facilitarea transferului de tehnologie, cunoștințe și know-how).

Specializarea inteligentă și susținerea IMM, noua politică industrială a UE și bani europeni pentru industriile viitorului

La nivel european se află în plină adoptare Noua Strategie de Politică Industrială, care exprimă ambiția UE de fi competitivă la nivel global. Strategia este centrată pe 14 ecosisteme industriale paneuropene și pe ideea de a investi masiv în consolidarea și dezvoltarea lanțurilor valorice cheie. Acestea vor permite reducerea dependenței de materiile prime importate din afara Uniunii Europene. În același timp, tot la nivel european au fost deja setate două priorități cheie, transformarea verde și cea digitală, care sunt menite să reconfigureze transversal întreaga industrie a UE. Pactul Ecologic și Noua Agendă Digitală devin parte integrantă a pachetului de redresare (Recovery Plan) pe care UE mizează pentru viitor.

Pentru România, contextul european oferă o oportunitate excelentă pentru dezvoltare industrială și locală, existând posibilitatea reală de mobilizare a unor investiții semnificative în noile domenii

cheie ce se prefigurează. Ambițiosul program al Uniunii Europene de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră până în 2030, precum și previziunile de creștere a cererii de energie electrică în Europa vor determina o cerere în creștere de bunuri și servicii pentru protecția mediului și gestionarea resurselor.

Obiective:

Ne propunem reindustrializarea României și atragerea proactivă de investiții strategice în domeniile cheie ale viitorului și crearea unor ecosisteme industriale și a unei rețele de hub-uri industriale și de inovare în următoarele domenii:

- tehnologii noi de producție și stocare a energiei curate (hidrogen, fotovoltaice, eoliene, baterii etc.);
- industria producătoare de componente și subansamble pentru mașini electrice;
- noi tehnologii digitale și de comunicații;
- materiale noi și dezvoltarea economiei circulare.

Srijinul public va proveni din fonduri europene și va viza susținerea inițiativelor și investițiilor private, atât prin atragerea de firme strategice de mari dimensiuni, cât și prin consolidarea lanțurilor valorice preponderent formate din IMM și încurajarea dezvoltării de Start-Up-uri inovative.

Abordarea va fi integrată vizând:

- capacități de cercetare-dezvoltare;
- infrastructura pentru producție de componente și asamblare de produs finit;
- dezvoltarea de aplicații software și de comunicații aferente;
- servicii de instalare și întreținere;
- activități de export;
- capacități de reciclare.

Complementar, ne propunem dezvoltarea industriei și activităților economice locale, în special prin valorificarea patrimoniului natural și cultural existent. Pentru aceasta vom sprijini ecoturismul și managementul adecvat al destinațiilor de turism și industriile culturale și creative, ca sectoare importante pentru dezvoltarea locală.

Ecosisteme industriale vizate:

DEZVOLTAREA SECTORULUI DEDICAT PRODUCȚIEI DE TEHNOLOGII VERZI (bunuri și servicii pentru protecția mediului și gestionarea resurselor)

Obiective:

- Dezvoltarea producției de bunuri și servicii pentru protecția mediului și gestionarea resurselor;
- Dezvoltarea producției de echipamente pentru producția de energie curată și echipamente de gestiune inteligentă: panouri fotovoltaice, capacități de stocare (ex. baterii litiu-ion), contoare inteligente, sisteme de iluminat inteligente etc.;
- Creșterea numărului de companii producătoare de tehnologii verzi „Made in Romania”;
- Absorbția unui volum de finanțări de 2 mld Euro (500 mil euro/an) în perioada 2021-2024 dedicate R&D, producției și distribuției de tehnologii verzi
- Exporturi de tehnologie verde în valoare de peste 1 mld Euro/an începând cu 2025;

Direcții de acțiune:

- Crearea parteneriatelor strategice cu membrii UE care dețin abilități și cunoștințe în dezvoltarea tehnologiei ecologice: de ex. Austria, Germania.

- Susținerea platformelor digitale de brokeraj pentru a facilita prezentarea ofertei și cererii de tehnologii ecologice, alături de instituțiile de cercetare și dezvoltare (universități și institute de cercetare).

- Lansarea unor programe de finanțare dedicate Start-Up-urilor din principalele sectoare producătoare de tehnologii verzi: mediu și ape curate, energie și transport curat, tehnologii pentru construcții de infrastructură și clădiri, tehnologii medicale, IT&C subordonat economiei circulare, alimentație organică.

DEZVOLTAREA SECTORULUI DIGITAL

Obiective:

- Trecerea de la outsourcing la produse și servicii proprii și integrarea cu restul sectoarelor economice;
- Dublarea nivelului de competențe digitale de bază până în 2028 (de la sub 30% la 60%).

Direcții de acțiune:

- Susținerea creării și dezvoltării de Hub-uri Digitale de Inovare în conformitate cu Agenda UE 2016-2020 de digitalizare pan-europeană;
- Încurajarea parteneriatului firmelor din sectorul IT cu sectorul educațional pentru introducerea competențelor digitale în toate ciclurile de educație inițială (începând de la grădiniță), cât și ca parte a formării profesionale continue;
- Dezvoltarea infrastructurii ICT pentru a asigura pe tot teritoriul României accesul la Internet de mare viteză din fonduri europene.

DEZVOLTAREA INDUSTRIEI AUTO

Obiective:

- Consolidarea poziției României în producția de componente pe lanțul valoric al industriei auto;
- Adaptarea la tranziția către un transport curat și electromobilitate.

Direcții de acțiune

- Atragerea de noi investitori de anvergură în domeniu;
- Dezvoltarea de clustere auto în regiunile României cu prezență semnificativă a industriei auto și stimularea cooperării inter-clustere de tip rețea;
- Fonduri europene pentru sprijinirea colaborării între producătorii și furnizorii din clusterele auto cu universități și alte instituții de cercetare pentru a dezvolta noi inovații care pot aduce o valoare adăugată semnificativă întregului sector.

DEZVOLTAREA INDUSTRIILOR PRELUCRĂTOARE CU VALOARE ADĂUGATĂ ÎNALTĂ, INCLUSIV A CELOR CARE FOLOSESC GAZUL NATURAL CA RESURSĂ

Obiective:

- Susținerea investițiilor și dezvoltării sectoarelor industriale cu valoare adăugată înaltă;
- Valorificarea superioară a gazelor naturale în contextul noilor exploatare onshore și offshore.

Direcții de acțiune

- Implementarea politicilor de stimulare fiscală a mediului de afaceri pentru ca România să își sporească competitivitatea și atractivitatea investițională în ceea ce privește valorificarea superioară a gazelor naturale;
- Dezvoltarea unor industrii precum: petrochimie, metalurgie, mase plastice, transporturi,

agricultură, farmaceutice;

- Identificarea și promovarea activităților cu o valoare adăugată mare și avansarea în lanțul valoric, mai ales prin integrarea IMM-urilor locale din industrie.

DEZVOLTAREA SECTORULUI DEDICAT ECONOMIEI CIRCULARE

Obiective:

- Dezvoltarea sectorului dedicat economiei circulare și crearea de noi locuri de muncă în domeniu (inclusiv prin formalizarea activităților la gri și la negru de colectare);
- Reducerea amprente de carbon a economiei;
- Creșterea gradului de valorificare a materiilor prime și a costului acestora.

Direcții de acțiune:

- Stimularea investițiilor în infrastructura dedicată economiei circulare, tehnologie și cercetare și dezvoltare;
- Rezolvarea deficiențelor structurale legate de deșuri, colectare selectivă, reciclare și reutilizare (Ordonanța 74/2018);
- Transpunerea în totalitate a legislației UE pentru economia circulară și valorificarea deșeurilor;
- Implementarea unui cadru legislativ și de politică publică pentru un sector dedicat economiei circulare și valorificării deșeurilor;
- Analiză și suport pentru transpunerea în practică a modelelor de economie circulară (conform OCDE)

DEZVOLTAREA INDUSTRIEI ALIMENTARE

Obiective:

- Încurajarea prelucrării superioare a materiei prime vegetale prin susținerea dezvoltării și creării de capacități de procesare autohtone în industria alimentară și conexă (ex: ambalaje);
- Dezvoltarea lanțurilor valorice în domeniul plantelor tehnice și al altor tipuri de materiale naturale rezultate din activități agricole (cum ar fi lână) pentru dezvoltarea oportunităților în industrii țintă (mobilă, textile, construcții, auto, aeronautică etc.);
- Încurajarea procesării produselor agroalimentare primare în vederea obținerii de produse cu valoare adăugată și promovarea produselor tradiționale și a lanțurilor scurte la nivel local.

Direcții de acțiune:

- Menținerea și îmbunătățirea mecanismelor de stimulare a investițiilor integrate în producție agricolă - procesare - distribuție;
- Asigurarea unor mecanisme previzibile și clare de finanțare a activităților de producție agroalimentară.

SUSTINEREA INDUSTRIILOR CREATIVE

Obiective:

- Valorificarea creativității, a proprietății intelectuale și a patrimoniului cultural ca factor cheie de dezvoltare economică a României.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea de clustere de industrii creative (industria de publicitate, IT, software și jocuri pe calculator, arhitectură, design și modă, muzică, artă și cultură, film și televiziune, meșteșuguri, industria de carte și editură) în vederea creșterii valorii adăugate în economia românească;
- Stimularea industriilor creative ca factor cheie pentru dezvoltarea locală a zonelor rămase în urmă.

DEZVOLTAREA (ECO)TURISMULUI ȘI INDUSTRIEI DE OSPITALITATE

Obiective:

- Creșterea calității și performanței managementului destinațiilor de turism din România prin încurajarea parteneriatului public-privat în vederea dezvoltării antreprenoriatului în turism;
- Creșterea notorietății destinației turistice România, ca destinație turistică de calitate pe piața internațională a turismului;
- Înființarea unei scheme de garantare în domeniul turismului, fără personalitate juridică, cu scopul de a proteja consumatorii care achiziționează pachete de servicii turistice de consecințele insolvenței unui prestator de servicii turistice și garantarea voucherelor pentru turism;
- Înființarea unei scheme de ajutor pentru operatorii economici care activează în domeniul balneoclimateric.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea Organizațiilor de Management ale Destinațiilor (OMD) și asigurarea cadrului legal prin care acestea pot să constituie bugete proprii din taxe specifice destinațiilor și din programe naționale de finanțare;
- Crearea unui cadru pentru managementul participativ al destinațiilor de turism prin profesionalizarea managementului de destinație și prin parteneriat funcțional public-privat;
- Participarea la acțiuni de marketing la nivel internațional (de exemplu: târguri de turism, în baza unui concept de marketing cu o segmentare explicită pe țările emitente de turiști, astfel încât în România să crească semnificativ numărul de turiști străini);
- Simplificarea legislativă privind spațiile de cazare de mici dimensiuni;
- Identificarea unor nișe de turism unde România poate avea un avantaj comparativ și sprijinirea celor care au potențial dar nu sunt încă recunoscute și susținute prin politici publice în prezent (ex. turism medical, turism de conferințe, România ca hub regional de conferințe pe diverse teme etc., turism cultural etc);
- Dezvoltarea formării în domeniul industriei de turism/ospitalitate prin impulsivarea învățământului dual și formarea profesională continuă de personal calificat.

DEZVOLTAREA SPECIALIZĂRII INTELIGENTE A IMM

În vederea elaborării și susținerii politicilor industriale în scopul creșterii competitivității sectoarelor industriale, se va urmări atingerea următoarelor obiective:

- **Elaborarea Strategiei Naționale privind Economia Circulară.** În elaborarea Strategiei Naționale privind Economia Circulară se va ține cont de noul plan de acțiune privind economia circulară publicat de CE la 11 martie 2020, care asigură o agendă orientată spre viitor pentru realizarea unei Europe mai curate și mai competitive, creată în comun cu actorii economici, consumatorii, cetățenii și organizații ale societății civile.
- **Definitivarea și implementarea Strategiei Naționale de Competitivitate 2021-2027 cu o componentă privind managementul tranziției industriale;**
- **Elaborarea cadrului legislativ și relansarea Programului Creșterea Competitivității Produselor Industriale** cu acțiuni de susținere precum: clustere, industrii creative. Programul vizează competiții de proiecte finanțate prin schema de ajutor de stat aferentă.

Planul Național de Redresare și Reziliență

Turism și cultură

Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației

- Toate destinațiile optime pentru înființarea OMD-urilor, cartografiate.
- Plan de acțiune dedicat valorificării patrimoniului cultural în scopul creșterii competitivității sectorului turistic românesc
- Intrarea în vigoare a cadrului legislativ necesar funcționării Organizațiilor de Management al Destinației

REFORMA FISCALĂ ȘI REFORMA SISTEMULUI DE PENSII

Revizuirea cadrului fiscal

- Intrarea în vigoare a modificărilor aduse Codului Fiscal prin care se reduce gradual aria de aplicabilitate a regimului special de taxare pentru microîntreprinderi (împreună cu MF)

SPRIJIN PENTRU MEDIUL DE AFACERI ȘI CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE

- Transparență legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri
- Intrarea în vigoare a modificărilor legislative pentru eficientizarea, simplificarea și digitalizarea completă a procedurilor legate de mediu de afaceri
- Intrarea în vigoare a modificărilor legislative pentru simplificarea și realizarea testului IMM în mod transparent și aplicabil
- Intrarea în vigoare a legii „Licenței industriale unice”
- Reducerea timpului mediu necesar pentru îndeplinirea cerințelor de reglementare legate de mediul de afaceri
- Acte legislative / modificări legate de IMM-uri pentru care a fost aplicat testul IMM

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.5

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

Viziunea pe termen mediu

România, alături de celelalte state membre, își asumă angajamentul Uniunii Europene de creștere a ambiției și eforturilor în scopul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră pentru combaterea efectelor schimbărilor climatice în vederea îndeplinirii obiectivelor Acordului de la Paris, precum și în contextul adoptării Pactului Ecologic European.

Guvernul va utiliza șansa oferită de aceste angajamente pentru a transforma societatea și economia națională, contribuind la obiectivul unei dezvoltări sustenabile, ținând însă cont și de impactul social și regional al acestui proces.

Tranziția trebuie să fie percepută ca fiind justă, pentru a putea fi susținută pe termen lung la nivelul întregii societăți. Guvernul va urmări asigurarea echității tranziției și al caracterului durabil al soluțiilor propuse. Riscurile tranziției pot fi limitate printr-o împărțire justă a costurilor și eforturilor între sectoarele economice și prin favorizarea inovației. Vor fi implementate schimbări structurale în măsură a susține pe termen lung locurile de muncă și economia.

Obiective

În data de 14 iulie a.c., Comisia Europeană a adoptat pachetul de propuneri legislative „Fit for 55”, pachet ce vizează alinierea politicilor UE în materie de climă, energie, utilizare a terenurilor, transport și impozitare cu obiectivul de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55% până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990.

I. Combaterea schimbărilor climatice:

- actualizarea strategiei naționale privind schimbările climatice. În calitate de Parte a Acordului de la Paris și de stat membru al UE, România are obligația de a întocmi și comunica instituțiilor partenere internaționale Strategia sa pe termen lung cu privire la emisiile de gaze cu efect de seră și Strategia de adaptare la schimbările climatice. Strategia, în forma solicitată, trebuie să conțină informații privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și sporirea reținerilor de carbon în întreaga economie și în sectoare individuale. Implementarea Strategiei se va face prin Planul de acțiune care urmează să fie elaborat în parteneriat cu toate instituțiile responsabile de luare a măsurilor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, în consultare cu diferiți stakeholderi;
- îmbunătățirea legislației, astfel încât să se asigure un cadru pentru integrarea obiectivelor climatice în toate politicile și să răspundă la următoarele întrebări: unde vrem să ajungem, cum vom ajunge, cum vor fi împărțite responsabilitățile, care este progresul realizat, cine să fie implicat în proces. Legea va stabili un cadru dedicat pentru participarea publicului și a stakeholderilor. Prin adoptarea unei legi „a climei” urmează să fie înființat un organism independent tehnico-științific consultativ cu rolul de a oferi sfaturi și recomandări Guvernului în adoptarea de măsuri și politici care vizează reducerea emisiilor de carbon ale României;
- colaborarea cu toate instituțiile partenere pentru implementarea Planului Național Integrat Energie – Climă (PNIESC), precum și pentru revizuirea acestuia având în vedere atingerea țintei actualizate de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul Uniunii Europene pentru anul 2030;

- îmbunătățirea mecanismului necesar pentru gestionarea sectorului „Exploatarea Terenurilor, Schimbarea Destinației Terenurilor și Silvicultură” (LULUCF), parte a Inventarului Național de Emisii de Gaze cu Efect de Seră (INEGES), printr-un sistem național permanent de monitorizare, care va conține observații aeriene și terestre, care se vor valida la nivel internațional, în parteneriat cu mediul academic și institutele de cercetare de profil. Astfel, se va evita gestionarea defectuoasă a acestui sector, care va avea un rol important în îndeplinirea obligațiilor de conformare, prin echilibrarea emisiilor de gaze cu efect de seră, cu reținerile de carbon;
- asigurarea transparenței datelor privind calitatea apei, aerului și solului;
- facilitarea educației ecologice pentru a promova măsurile de protecție a mediului și a adresa probleme de schimbări climatice în școli și în afara lor, dezvoltarea unor programe de sprijin a „școlilor în natură/pădure”;
- implicarea pensionarilor activi în acțiuni de mediu pentru a facilita integrarea lor socială;
- dezvoltarea unor structuri instituționale adecvate care să genereze expertiză în probleme de schimbări climatice pentru diferite ministere, agenții, autorități locale și pregătirea continuă a funcționarilor publici cu atribuții în domeniul schimbărilor climatice și politicilor din acest domeniu.

II. Păduri

- **Adoptarea unei noi strategii forestiere naționale.** Viitoarea strategie forestieră națională va trebui să fie armonizată atât cu strategiile din domeniul forestier de la nivel european și nivel internațional, cât și cu alte politici sectoriale/ trans-sectoriale relevante și să se axeze pe principiile rezultate din procesul de consultare demarat în iulie 2020 cu factorii interesați din domeniu;
- Definirea termenilor folosiți în strategia forestieră europeană cu adaptarea la specificul național;
- Acces public al cetățenilor pietonal și cu bicicleta în toate tipurile de păduri;
- **Programul Național de Împădurire** – Investiții în noi suprafețe ocupate de păduri inclusiv în păduri urbane. Plantarea a 56.000 ha terenuri forestiere și 315 ha păduri urbane. Accentul se va pune pe împăduriri în afara fondului forestier național și extinderea acestuia, prin împădurirea terenurilor degradate și înființarea de perdele forestiere de protecție. Bugetul alocat este de 630 de milioane de Euro. În cadrul procesului de împădurire se va ține cont de protecția pajiștilor naturale (HNV), acestea fiind excluse complet din campanie. Implicarea autorităților publice locale în identificarea și împădurirea terenurilor degradate. Investiții în pepiniere și tehnologii moderne de producere a puieților forestieri – înființarea/modernizarea a 90 de pepiniere forestiere;
- Combaterea tăierilor ilegale de pădure și a altor practici nelegale din sistemul silvic prin:
  - îmbunătățirea continuă a sistemului informatic integrat SUMAL – sistemul de urmărire a trasabilității materialului lemnos, principalul instrument în lupta împotriva tăierilor ilegale de pădure,
  - utilizarea celor mai noi tehnologii pentru asigurarea integrității fondului forestier – imagini satelitare, utilizarea dronelor, a sistemelor de inteligență artificială, camere video de monitorizare, sisteme de măsurare digitală a volumului, de masă lemnoasă,

- Definierea zonelor de risc și eficientizarea actului de control, interconectarea bazelor de date aflate la dispoziția diferitelor organe de control;
- **Finalizarea evaluării și punerea sub protecție a pădurilor cu valoare ridicată;**
- **Organizarea Gărzii Forestiere Naționale** cu accent pe:
  - implementarea de practici unitare și agregate la nivel național,
  - întărirea capacității de control,
  - înființarea de servicii specifice de implementare al PNRR la nivelul gărzilor forestiere;
  - digitalizarea activităților,
  - interzicerea exploatării pădurilor în parcurile naționale (cu excepția situațiilor de forță majoră, de ex. calamități naturale).
- **Reforma Romsilva**, inclusiv prin realizarea unui audit, și adaptarea obiectivelor de administrare a pădurilor, integrând pe lângă rolul economic și rolul de utilitate publică a pădurilor, punerea în valoare a potențialului turistic natural al fondului forestier și al infrastructurii existente. Gradarea unităților silvice și adoptarea unei strategii unitare la nivel național prin eficientizarea activităților specifice;
- **Implementarea unor măsuri de susținere a proprietarilor** care dețin terenuri forestiere cu restricții în recoltarea de masă lemnoasă, suprafețe care se găsesc în arii naturale protejate, inclusiv Natura 2000 sau păduri care au suferit calamități naturale, prin asigurarea de compensari de la bugetul de stat;
- **Îmbunătățirea imaginii României** la nivel european și internațional prin:
  - prezentarea valorilor naționale privind biodiversitatea existentă respectiv conectivitatea pădurilor din România (acoperiri continue cu vegetație forestieră realizată prin practicile silviculturale aplicate) și
  - analiza continuă împreună cu experți și instituții de specialitate recunoscute la nivel internațional a datelor rezultate din imaginile satelitare cu privire la acoperirea terenurilor cu vegetație lemnoasă din țară și prezentarea acestora opiniei publice;
- **Program de conștientizare a populației** – prin prezentarea valorilor și bunelor practici referitoare la valorile silviculturii românești ca exemple de urmat;
- **Program ”Școala în pădure”** – înființarea de centre de primire a școlărilor în pădure – transformare și dezvoltarea anumitor cabane silvice în centre ”Școala în pădure”;
- Delimitarea rolurilor pădurilor de protecție și de producție știind că rolul de protecție socială a pădurilor este foarte importantă, la fel ca nevoia populației pentru lemnul de foc, respectiv a industriei pentru materia primă, având în vedere că discutăm despre o resursă regenerabilă.
- **Susținerea industriei de exploatare și prelucrare a lemnului** - Îmbunătățirea capacității industriei în vederea exploatării durabile a fondului forestier național și creșterii contribuției sectorului la produsul intern brut. Program de întărire a capacității de prelucrare a industriei prin sprijinirea achiziționării de echipamente de prelucrare performante;
- **Creșterea gradului de accesibilizare a fondului forestier** național prin construirea și modernizarea drumurilor forestiere;

- Programe de susținere pentru înlocuirea și modernizarea parcului de utilaje forestiere, susținerea tehnologiilor și echipamentelor de exploatare non-invazive (program de tip RABLA pentru înnoirea parcului auto, susținerea achiziționării funicularilor);
- Continuarea reformei modului de vânzare a materialului lemnos prin vânzarea lui măsurată, și nu estimată, pentru creșterea treptată a masei lemnoase vândute pe metoda măsurării;
- Asigurarea continuității IFN (Inventarul Forestier Național);

III. Managementul apelor si solului

Realizarea securității apei în România se referă la combinarea a trei obiective:

- Asigurarea utilizării durabile a resurselor de apă;
- Furnizarea de servicii accesibile tuturor privind apa;
- Reducerea riscurilor legate de apă în contextul schimbărilor climatice.

O abordare integrată care poate să răspundă acestor solicitări trebuie să prevadă:

- creșterea rezilienței la dezastrele cauzate de riscurile naturale accentuate de schimbările climatice;
- dezvoltarea capacității de intervenție și răspuns a structurilor responsabile cu managementul situațiilor de urgență generate de inundații ori secetă;
- extinderea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare în contextul implementării Directivei Cadru a Apei și a directivelor subsecvente;
- îndeplinirea măsurilor din Planul de Management al Bazinului hidrografic pentru atingerea stării bune a apelor privitor la presiunile hidromorfologice;
- program de renaturare a terenurilor degradate și crearea culoarelor ecologice cu rol dublu: creșterea calității ecosistemelor și apărarea împotriva inundațiilor;
- restaurarea și protecția zonelor inundabile în vederea refacerii sistemelor hidrografice;
- transparentizarea calității apei – dezvoltarea unui portal și a rețelei naționale de monitorizare a calității apei; reglementarea unui sistem coerent de verificare a calității apelor bazat pe principiile enunțate de directivele europene;
- realizarea unei strategii naționale coerente pentru ape uzate și creșterea gradului de dezvoltare a rețelelor de canalizare și de ape uzate;
- creșterea gradului de conectare a gospodăriilor la rețelele existente de apă uzată;
- realizarea unei strategii naționale de gospodărirea apelor în contextul adaptării tuturor măsurilor și acțiunilor intersectoriale la provocările generate de efectele schimbărilor climatice și la realizarea obiectivului securității apei;
- protejarea albiilor râurilor și combaterea furtului de material mineral cu ajutorul soluțiilor digitale inteligente;
- finalizarea programului privind combaterea eroziunii costiere;
- prevenirea secetei - stocarea apei din perioadele cu exces de umiditate în vederea utilizării în perioadele secetoase, prin creșterea capacității de reținere a apei în sol, lărgirea zonelor inundabile ale

râurilor și/sau realizarea de acumulări/poldere temporare, restaurarea galeriilor de luncă și a brațelor moarte/zonelor umede, precum și regândirea sistemelor de desecare din zonele de câmpie;

- strategie specifică pentru managementul durabil al solurilor - bază de date digitală prin integrarea zonelor care au risc la eroziune, conținut scăzut de materie organică, tasare, salinizare și integrarea și modelarea bazelor de date care au informații despre proprietățile solului (ICPA, IFN);
- **crearea unui ghid de bune practici** integrat pentru un management sustenabil al terenurilor și a solului;
- punerea în siguranță a localităților și a locuințelor aflate în zone de risc prin îndiguire, crearea de poldere nepermanente și reabilitarea, modernizarea sistemelor de baraje existente.

IV. Reciclare și economie circulară

- Reducerea cu cel puțin 75% a cantității deșeurilor care ajung în depozitele de deșuri conforme, din totalul deșeurilor generate, până în anul 2025;
- Utilizarea rațională a resurselor naturale, inclusiv a materialelor considerate astăzi deșuri, având ca prioritate reutilizarea resurselor deja existente în circuitele economice locale și naționale prin reintroducerea deșeurilor în economia circulară;
- Elaborarea Strategiei pentru economia circulară și implementarea acesteia bazată pe inovație, tehnologii noi care să permită colaborarea, comunicarea și transparentizarea sistemelor. Responsabilitățile de implementare din sistemul economiei circulare vor fi repartizate echitabil între toți actorii din sistem pe baza principiului „poluatorul plătește”;
- Dezvoltarea sistemului de garanție-depozit pentru ambalaje;
- Armonizarea actelor normative existente ca urmare a adoptării legislației privind SGR;
- Înființarea de depozite pentru deșeurile din construcții;
- Valorificarea unor materiale din depozitele poluante (zguri, șisturi, steril etc.) se va face în colaborare cu universități și institute de cercetare cu experiență în domeniu, prin proiecte comune cu finanțare din diferite surse;
- Identificarea unor surse de finanțare pentru susținerea dezvoltării industriei prelucrării deșeurilor reciclabile, pentru care nu există în prezent infrastructură în România;
- Sporirea exigenței în domeniul respectării legislației de mediu.

V. Calitatea aerului și protecția atmosferei

În scopul îndeplinirii obligațiilor din domeniul calității aerului ce revin României ca stat membru al UE, având în vedere faptul că cea mai mare parte a echipamentelor care se găsesc în Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA) au o vechime relativ mare, iar menținerea lor în funcțiune pe termen lung este din ce în ce mai dificilă, se vor avea în vedere:

- Asigurarea în mod continuu a finanțării activității de evaluare a calității aerului înconjurător, atât prin monitorizarea continuă, cât și prin modelarea matematică a dispersiei poluanților;

- Asigurarea funcționării echipamentelor instalate în cele peste 150 de stații de monitorizare a calității aerului, care compun RNMCA și care sunt raportate la CE, în scopul îndeplinirii obiectivelor de calitate a datelor (captura minimă de date specifică fiecărui poluant prevăzut pentru evaluarea calității aerului);
- Finalizarea achiziționării și punerii în funcțiune a celor 30 de analizoare de PM10/PM2.5 în București/Ilfov, Brașov, Cluj, Iași și a acțiunilor de relocarea a 7 stații, de tip industrial, existente în RNMCA, pe alte amplasamente și redefinirea acestora ca stații de fond urban (FU), fond suburban (FSU) sau trafic (T);
- Prestarea serviciilor pentru dezvoltarea aplicațiilor software specifice RNMCA necesare pentru dezvoltarea unui software propriu de raportare în scopul respectării Deciziei 2011/850/UE de punere în aplicare a Directivelor 2004/107/EC și 2008/50/EC ale Parlamentului și Consiliului European privind schimbul reciproc de informații și raportări și în conformitate cu cerințele Directivei 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE);
- Introducerea sistemului de alertă/avertizare prin sms/e-mail/panouri avertizoare în cadrul aplicației software specifice colectării și transmiterii datelor de calitate a aerului furnizate de RNMCA pentru avertizarea reprezentanților autorităților de protecția mediului (MMAP/ANPM/APM) în cazul înregistrării unor evenimente/avarii/întreruperi în funcționarea echipamentelor instalate în stațiile care compun RNMCA sau în situația depășirii unor niveluri prestabilite pentru poluanții măsurați de acestea (2020).
- Implementarea proiectului „Îmbunătățirea sistemului de evaluare și monitorizare a calității aerului la nivel național” finanțat prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM), aferentă perioadei de programare 2014-2020, prin care se va dezvolta un sistem de prognoză a calității aerului pentru 1, 2, 3 zile;
- Revizuirea clasificării în regimuri de evaluare a calității aerului a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în Anexa nr.2 la Legea nr.104/2011 pe baza datelor furnizate de RNMCA și a rezultatelor studiului de modelare matematică a dispersiei poluanților emiși în aer, ultima încadrare fiind realizată în anul 2016 (2021);
- Asigurarea finanțării nerambursabile în scopul achiziției de echipamente noi pentru înlocuirea în mod eșalonat a echipamentelor existente în RNMCA (stații/laboratoare/sisteme de gestionare a datelor, echipamente și instrumente care sunt depășite/uzate din punct de vedere fizic);
- Identificarea soluțiilor pentru interconectarea sistemului de monitorizare a calității aerului din administrarea ministerului cu sistemele de măsurare ale universităților și institutelor de cercetare dezvoltare, cu respectarea prevederilor legislației europene în domeniu, pentru creșterea nivelului de cunoaștere a calității aerului la nivel național și pentru eficientizarea luării deciziilor;
- Adoptarea măsurilor necesare pentru integrarea datelor satelitare, integrarea sistemelor informatice bazate pe interpretarea imaginilor satelitare;
- Asigurarea serviciului de permanență, 24/24h, pe întreg teritoriul țării și mai ales în aglomerările urbane cu probleme în ceea ce privește poluarea aerului;
- Întărirea capacității de reacție rapidă prin dotarea echipelor de control cu drone cu sistem de termoviziune, pentru identificarea exactă a eventualelor arderi ilegale de deșeuri sau alte materiale și prin dotarea a 21 agenții pentru protecția mediului cu autolaboratoare mobile pentru măsurarea poluanților din aer în timp real;

- Îmbunătățirea colaborării cu alte instituții și autorități ale statului (ANPM, IGSU, Poliția Română, Jandarmeria, etc.) cu atribuții de monitorizare a calității aerului și intervenție, precum și cu rețele internaționale (rețeaua pan-europeană ACTRIS) și cu alte entități care ar putea sprijini demersurile de combatere a poluării – institute de cercetare, universități, organizații neguvernamentale, agenți economici etc;
- Susținerea programelor pentru implementarea conceptului de orașe verzi și digitale.

VI. Situri contaminate și chimicale

- Îmbunătățirea cadrului de reglementare în domeniul managementului chimicalelor pentru reducerea efectivă a poluării de la sursă;
- Implementarea și aplicarea rapidă și completă a prevederilor Regulamentului Reach și a altor acte normative europene privind managementul chimicalelor;
- Creșterea nivelului de control și combaterea importurilor ilegale de gaze fluorurate cu efect de seră;
- Finalizarea procedurii de inventariere a siturilor potențial contaminate la nivel național;
- Realizarea unei baze de date în sistem GIS, cu finanțare europeană și a investigărilor preliminare în cazul siturilor potențial contaminate;
- Reducerea numărului de situri contaminate prin continuarea demersurilor în vederea realizării de către deținătorii acestora a lucrărilor de remediere și redare în circuitul economic a terenurilor respective;
- Atragerea de fonduri europene pentru finanțarea lucrărilor de decontaminare a siturilor contaminate aflate în proprietatea statului sau a companiilor private;
- Reconvertirea zonelor monoindustriale (miniere) închise, în zone turistice.

VII. Biodiversitate și arii protejate

- Asumarea țintelor UE prin strategia europeană - 30 % arii protejate și 10 % strict protejate până în 2030, asigurarea compensațiilor pentru pierderile de venit, proprietarilor de teren aflați în această situație.
- Audit și reformă ANANP pentru eficientizarea sistemului de management al ariilor protejate prin reintroducerea societății civile în activitatea de gestionare a ariilor protejate, implementarea proiectelor INSPIRE și SINCRON, aprobarea regulamentului PN Văcărești;
- Aprobarea legii ariilor protejate urbane și realizarea rețelei naționale de arii protejate urbane;
- Evaluare populației de mari carnivori prin metode științifice moderne;
- Creșterea graduală a nivelului de non-intervenție în parcurile naționale și naturale, până la atingerea recomandării IUCN de 75% - început în 2021, finalizarea în 2024;
- Realizarea inventarului național de specii alohtone invazive – termen 2022;

- Elaborarea unei strategii naționale de combatere a speciilor alohtone invazive cu potențial risc pentru sănătate publică și pentru biodiversitate (de ex. *Ambrosia artemisiifolia*, *Solidago canadensis*, *Rudbeckia* spp. etc.) – termen 2023;
- Implementarea Strategiei UE privind biodiversitatea 2030, prin realizarea Strategiei Naționale și a Planului de Acțiune privind Biodiversitatea 2030;
- Implementarea unor sisteme unitare de management al calității și performanței resurselor destinate implementării planurilor de management/măsurii de management și/sau măsurii de conservare;
- Crearea și aplicarea unui cadru unitar de acțiune care să sprijine asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate, printr-un sistem integrat de colectare, uniformizare și gestionare a informațiilor și datelor referitoare la biodiversitatea din România; optimizare a organizării/funcționării structurilor teritoriale ANANP; optimizarea bazei de date a ariilor naturale protejate; platforma integrată pentru eficientizarea proceselor administrative ale ANANP; strategia și planul de comunicare al ANANP; studii asupra potențialului economic al ariilor naturale protejate;
- Indiferent de tipul de proprietate al pădurii, managementul forestier trebuie să țină cont de cerințele de conservare ale biodiversității. În cazul în care principalul instrument de management forestier, amenajamentul silvic, este întocmit pentru o suprafață inclusă într-o arie protejată, trebuie să se respecte prevederile stabilite în planul de management al ariei (conform Legii 49/2011). Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management;
- România, în calitate de stat membru UE, are obligația să realizeze un management corespunzător al rețelei Natura 2000 și al speciilor și habitatelor de interes comunitar. Pentru îmbunătățirea sau menținerea stării actuale a biodiversității este importantă elaborarea și implementarea planurilor de management, a seturilor de măsuri de conservare și a planurilor de acțiune aprobate pentru situri, respectiv pentru specii;
- Implementarea de proiecte specifice pentru conservarea unor specii sau a unor habitate periclitate pe plan național și/sau European;
- Realizarea unui grup de lucru cu Ministerul Agriculturii “Grup de Biodiversitate și Agricultură” pentru a găsi soluții (viabile și pentru fermieri) pentru păstrarea biodiversității ridicate a zonelor agricole din România în conformitate cu Strategia de Biodiversitate a UE și a strategiilor anexe ca Farm to Fork, etc.

VIII. Administrația Biosfera Delta Dunării

- Reformarea ARBDD în acord cu rolul său de administrare, reglementare și control a unui teritoriu pe care se suprapun 3 categorii de arii naturale protejate de interes internațional – rezervație a biosferei, sit UNESCO al patrimoniului natural și cultural universal, zonă umedă de importanță internațională (sit Ramsar) și 3 situri Natura 2000 - două situri de importanță comunitară (ROSCI0065 Delta Dunării și ROSCI0066 Delta Dunării - zona maritimă) și o arie de protecție specială avifaunistică (**ROSPA0031 Delta Dunării și complexul Razim-Sinoie**), astfel încât Delta Dunării să devină un model de dezvoltare durabilă:

- reorganizarea ARBDD și asumarea unui rol proactiv de suport al comunităților locale pentru asigurarea echilibrului dintre activitățile de conservare și prosperitatea populației locale din Delta Dunării;
- utilizarea noilor tehnologii și a digitalizării pentru creșterea performanțelor activităților de monitorizare și control ale ARBDD;
- redefinirea rolului, componenței și atribuțiilor Consiliului Științific pentru a deveni o structură care să asigure coordonarea activităților de cercetare din ARBDD și suportul științific necesar luării deciziilor de management;
- redefinirea rolului, componenței și modului de funcționare al Consiliului Consultativ, astfel încât să asigure reprezentativitatea și participarea tuturor factorilor interesați în procesul de consultare și luare a deciziilor de către ARBDD;
- modelarea circulației apei și a sedimentelor în Delta Dunării ca suport în luarea deciziilor de management privind lucrările de reconstrucție ecologică și decolmatare;
- reformarea managementului resurselor acvatice: refacerea amenajărilor piscicole ce pot fi rentabile; dezvoltarea unor stații de reproducere pentru producerea de puiet necesar repopulării, în special pentru sturioni, șalău și crap; interzicerea transferului de terenuri destinate acvaculturii către terenuri agricole (pășuni, arabil); interzicerea comercializării uneltelor de tip monofilament; acordarea de compensații pentru pescarii comerciali care să le asigure echivalentul unui salariu minim pe economie/lună; reglementarea modului în care pescarii comerciali să valorifice peștele capturat (piață liberă locală); sprijin pentru dezvoltarea altor mijloace care să asigure un trai decent familiilor de pescari comerciali;
- reformarea managementului turismului: evaluarea capacității de suport pentru asigurarea unui turism durabil; reconfigurarea infrastructurii publice de acces și vizitare a Deltei Dunării pentru reducerea presiunii turismului asupra habitatelor și speciilor; stabilirea unor reguli clare privind tipurile și modalitățile de practicare a turismului în toate zonele funcționale din RBDD; implementarea sistemului de control al vitezei și al deplasării ambarcațiunilor în Delta Dunării; suport și crearea de facilități pentru extinderea perioadei de vizitare la cel puțin 9 luni/an pentru a scădea presiunea pe perioada verii, tranziția către turismul lent și dezvoltarea de pachete turistice adecvate diverselor categorii de vizitatori; dezvoltarea punctelor gastronomice locale;
- revigorarea activităților tradiționale (prelucrare stuf, meșteșuguri, gastronomie, etc.) și dezvoltarea de noi activități (servicii de ghidaj turistic, reparații și recondiționare, etc.) ce contribuie la implementarea principiilor dezvoltării durabile și economiei circulare.

IX. Managementul faunei sălbatice

- Restructurarea integrală a sistemului de management al faunei sălbatice, parte integrantă a eforturilor de păstrare a biodiversității și refacerea calității habitatelor naturale;
- Adoptarea Legii Managementului Faunei Sălbatice. Conservarea biodiversității și valorificarea inteligentă a resurselor regenerabile trebuie tratate integrat cu agricultura, zootehnia și politicile altor domenii relevante;
- Digitalizarea sectorului precum și realizarea bazei de date naționale cu privire la managementul faunei sălbatice;

- Implementarea unui sistem obiectiv de evaluare și compensare a pagubelor produse de animalele sălbatice în agricultură în vederea conservării speciilor vulnerabile, creșterii gradului de acceptanță socială și asigurării coexistenței omului cu aceste specii;
- Plasarea pe baze științifice a managementului faunei sălbatice și a valorificării resurselor regenerabile în vederea creării unor punți de legătură între ramuri esențiale ale economiei naționale;
- Implementarea măsurilor de prevenție și intervenție în vederea reducerii conflictelor om/urs;
- Demararea, în primăvara anului 2022, a programului de evaluare cantitativă și calitativă a populației de urs brun din România. Adaptarea și implementarea măsurilor din Planul de acțiune;
- Plata, fără întârziere, a despăgubirilor în cazul pagubelor provocate de speciile strict protejate.

X. Planurile de management pentru ariile protejate:

- Asigurarea implementării planurilor de management elaborate și aprobate printr-o reformă a sistemului de management al ariilor protejate;
- Continuarea finanțării implementării Planurilor de management pentru ariile protejate și elaborarea unora noi, acolo unde nu există încă;
- Definirea unei axe de finanțare, similare Axa Prioritară 5 Protejarea și conservarea biodiversității, decontaminarea solurilor poluate istoric și monitorizarea calității aerului, în cadrul Obiectivului Tematic 6 Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor, prioritatea de investiții Protejarea și refacerea biodiversității solurilor, precum și promovarea de servicii ecosistemice, inclusiv prin Natura 2000 și infrastructurile ecologice;
- Simplificarea structurii și conținutului planurilor de management, eficientizarea implementării seturilor de măsuri minime și a măsurilor din planurile de management;
- Întărirea capacității instituționale ale organismelor de control din domeniul mediului privind implementarea planurilor de management al ariilor naturale protejate.

XI. Administrația Fondului pentru Mediu

- Reorganizarea instituției în vederea asigurării implementării componentelor de investiții din PNRR în domeniile gestionarea deșeurilor, dezvoltarea sistemelor de apă-canalizare și împăduriri;
- Implementarea unor sisteme informatice integrate performante în vederea gestionării eficiente a proceselor de depunere/evaluare/management a proiectelor;
- Implementarea programelor prevăzute în bugetul anual al AFM respectiv în PNRR;
- Programul RABLA Clasic, RABLA Plus și RABLA Plus pentru U.A.T.-uri – introducerea unui sistem informatic pentru depunerea dosarelor în luna noiembrie 2021 și simplificarea procesului de depunere și accelerarea procesului de evaluare. Suplimentarea continuă a bugetelor în funcție de solicitările beneficiarilor;
- Casa Eficientă Energetic - singurul program destinat eficientizării energetice a locuințelor individuale va continua și va fi îmbunătățit cu noi tipuri de echipamente eligibile pentru finanțare. Lansarea unei noi sesiuni în decembrie 2021. Se va îmbunătăți ghidul și se va asigura un buget anual consistent.

- Rabla pentru Electrocasnice - programul prin care românii își pot înlocui electrocasnicele vechi, mari consumatoare de energie, cu unele noi, prietenoase cu mediul, va fi extins cu noi categorii de produse.
- Iluminat Public Ecologic - programul destinat administrațiilor locale, prin care ne propunem înlocuirea sistemelor vechi de iluminat, cu unele moderne, cu consum redus și tehnologii performante, va fi extins în următorii trei ani, astfel încât să poată fi accesat de cât mai multe primării. Introducerea unui sistem informatic pentru depunerea dosarelor;
- Rețeaua de stații de încărcare pentru vehicule electrice. Tranziția către electro-mobilitate nu poate fi realizată fără o infrastructură de alimentare corespunzătoare. Prin extinderea acestui program, atât în localități, cât și de-a lungul drumurilor naționale și județene, ne propunem să dezvoltăm cea mai performantă rețea de stații de alimentare din regiune;
- Mobilitate ecologică, piste de bicicletă – lansarea celui mai ambițios program de dezvoltare a infrastructurii velo. Asigurarea unui buget de cel puțin 500 milioane lei pentru perioada 2022-2024. Lansarea primului apel de proiecte în 2021;
- Garduri și garduri electrice pentru apărarea culturilor agricole și comunităților de atacurile animalelor sălbatice respectiv protejarea speciilor de faună sălbatică. Instalarea de echipamente și/sau dispozitive de tipul gardurilor electrice ori a altor mijloace permise de lege destinate alungării sau împiedicării pătrunderii animalelor în interiorul culturilor sau așezărilor.

Alte obiective specifice:

- Utilizarea facilităților de împrumut asigurate de Banca Europeană de Investiții sau Banca Mondială în vederea finanțării programelor de investiții multianuale;
- Utilizarea eficientă a resurselor asigurate de PNRR, Mecanismul financiar SEE, Programul Operațional Dezvoltare Durabilă, Fondul pentru o tranziție justă (FTJ);
- Promovarea cercetării și inovării, reabilitării mediului, energie curată, perfecționarea, precum și transformarea instalațiilor existente cu emisii mari de dioxid de carbon atunci când aceste investiții conduc la reduceri substanțiale ale emisiilor și protejează locurile de muncă;
- Închiderea procedurilor de infringement din domeniul mediului, apelor și pădurilor declanșate de Comisia Europeană împotriva României;
- Lansarea unui program național de comunicare și constientizare pe problema gestionării deșeurilor
- Continuarea demersurilor în vederea aderării la o serie de instrumente juridice OCDE în domeniul mediului și, în măsura disponibilității la nivel bugetar, transmiterea solicitării din partea României privind ridicarea statutului de „invitat” la cel de „participant”;
- Asigurarea formulării și implementării măsurilor necesare pentru atingerea obiectivelor Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice, Acordului de la Paris, Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă în privința obiectivelor de mediu, precum și a altor convenții de profil la nivel internațional;
- Realizarea acțiunilor necesare pentru continuarea și consolidarea relațiilor bilaterale și/sau multilaterale cu o serie de state pentru promovarea imaginii și rolului României la nivel internațional.

Planul Național de Redresare și Reziliență

MANAGEMENTUL APEI

Consolidarea cadrului de reglementare pentru managementul sustenabil al apei și apei uzate, precum și pentru accelerarea accesului populației la servicii de calitate conforme cu Directivele europene

- Intrarea în vigoare a modificărilor la Legea nr. 241/2006 privind alimentarea cu apă și canalizarea
- Intrarea în vigoare a actului normativ de aprobare a programului național prima conectare la apă și canalizare
- Acorduri de implementare semnate cu autoritățile locale participante la programul prima conectare la apă și canalizare.

Reconfigurarea mecanismului economic al Administrației Naționale Apele Române (ANAR) în vederea modernizării și întreținerii sistemului național de management al apelor și a implementării corespunzătoare a Directivei Cadru Apă și Directivei Inundații

- Intrarea în vigoare a modificărilor la Legea apelor nr. 107/1996

PROTEJAREA PĂDURILOR ȘI A BIODIVERSITĂȚII

Reforma sistemului de management și guvernanta a pădurilor prin dezvoltarea unei noi strategii forestiere naționale și a legislației subsecvente

- Adoptarea Strategiei forestiere naționale 2020-2031
- Intrarea în vigoare a modificărilor la Ordinele ministeriale care stabilesc normele obligatorii pentru împădurire și reîmpădurire prevăzute în Strategia forestieră națională 2020-2030
- Intrarea în vigoare a actelor legislative de modificare și completare a legislației existente în domeniul forestier
- Reforma sistemului de management al ariilor naturale protejate în vederea implementării coerente și eficiente a Strategiei europene în domeniul biodiversității
- Intrarea în vigoare a actului legislativ de înființare a comisiei interinstituționale pentru analiza cadrului legal aplicabil sectoarelor cu impact asupra biodiversității
- Intrarea în vigoare a actului legislativ de modificare a cadrului juridic aplicabil sectoarelor cu impact asupra biodiversității

MANAGEMENTUL DEȘEURILOR

Consolidarea guvernantei gestionării deșeurilor în vederea accelerării tranziției la economia circulară

- Adoptarea Strategiei naționale de economie circulară
- Adoptarea planului de acțiune pentru strategia națională a economiei circulare
- Implementarea strategiei naționale pentru economia circulară și a planului de acțiune

- Intrarea în vigoare a actelor legislative necesare pentru un management unitar al deșeurilor în conformitate cu Planul național de gestionare a deșeurilor
- PNRR va contribui cu 4,5% la obiectivul național de reciclare și pregătire pentru reutilizare de 50% (2025)

TRANSPORT SUSTENABIL

Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”

- Intrarea în vigoare a legii pentru stimularea utilizării vehiculelor ecologice și a programelor de reînnoire a parcului auto de către persoane fizice, companii private și instituții publice

ENERGIE

Bugetarea verde

- Finalizarea și aplicarea unei metodologii de planificare bugetară "verde"

Creșterea competitivității și decarbonarea sectorului de încălzire - răcire

- Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri de decarbonizare a sectorului de încălzire și răcire

FONDUL LOCAL

Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă

- Reducerea emisiilor de poluanți atmosferici

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.6

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

A. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORTURI

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție esențială pentru creșterea nivelului de trai, a veniturilor oamenilor, pentru stimularea investițiilor, pentru crearea de noi locuri de muncă, pentru creșterea mobilității cetățenilor și a mărfurilor, pentru scoaterea din izolare socio-economică a zonelor subdezvoltate prin dezvoltarea echilibrată a rețelelor de transport între toate regiunile țării. Asigurarea conectivității și a accesibilității la principalele coridoare de transport care să conducă la îmbunătățirea legăturilor între principalii poli economici de creștere va constitui principalul obiectiv al politicilor de transport. Nicio regiune nu va rămâne în urmă din punct de vedere al dezvoltării infrastructurii de transport, stimulând astfel dezvoltarea echilibrată și coezivă a României.

La nivel strategic, vor fi elaborate:

- **Strategia de gestionare a siguranței circulației** pe toate modurile de transport, îndeosebi pe cel rutier și feroviar, ținând cont de faptul că acestea două afectează în cel mai înalt grad siguranța cetățenilor (participanți la trafic și pasageri).

- **Strategia de implementare a transportului intermodal** atât pentru pasageri, cât și pentru mărfuri, în contextul ținutelor de atins stabilite în Pactul climatic până în 2030, respectiv 2055. Strategia va avea ca fundament o analiză cu accent pe punctele tari ale României, astfel încât prin proiecte relevante și realizabile să pună în valoare avantajele situației geografice și ale infrastructurii deja existente (rețeaua de cale ferată, porturile fluviale și maritime, aeroporturile).

De asemenea, la proiectarea rețelelor de căi de transport se vor avea în vedere următoarele condiții:

- accesarea unei căi rutiere de mare viteză (drumuri expres sau autostrăzi) în maximum o oră din orice punct de plecare al țării;
- orice punct de destinație să poată fi atins în maximum 2 ore de la un aeroport;
- dezvoltarea punctelor de transport multimodale, astfel încât traficul de călători și transportul mărfii să se deruleze cu minimul de timpi de așteptare posibil.

Viziunea pe termen mediu

România are nevoie de un salt de dezvoltare în infrastructura de transport în următorii 10 ani. Finalizarea marilor proiecte de infrastructură rutieră trebuie să fie una din prioritățile strategice ale României în următorii 10 ani, astfel încât anii 2021-2030 să devină o decadă transformățională pentru România. Pentru atingerea acestui obiectiv avem nevoie de resurse financiare, un management profesionist al proiectelor și un plan coerent executat strategic pe termen lung, precum și de reforme administrative conform asumărilor din cadrul PNRR.

Abordarea Guvernului PNL- UDMR va fi una integrată a tuturor modurilor de transport, care va pune pe primul plan interesul legitim al cetățeanului de a avea acces la o infrastructură modernă,

sigură și durabilă care să țină pasul cu dinamica regională, astfel încât să fie eliminate decalajele de dezvoltare acumulate în ultimii ani între regiunile istorice.

Obiectivele României pentru perioada 2021-2024 la capitolul de infrastructură de transport vizează:

- accelerarea investițiilor publice;
- asigurarea resurselor financiare și umane corect dimensionate pentru implementarea cu succes a proiectelor de investiții;
- asumarea unor decizii strategice care să declanșeze reforme structurale și să asigure o capacitate administrativă sporită;
- prioritizarea investițiilor în domeniul transporturilor, astfel încât să reflecte nevoile de conectivitate și de mobilitate, de reducere a aglomerărilor și de asigurare a fluenței circulației.

Politicile de transport se vor construi prin promovarea eficienței instituționale, a simplificării administrative și vor fi sincronizate cu realitățile din teren și în acord cu direcțiile de acțiune agreeate la nivelul UE.

Investițiile în infrastructura de transport reprezintă, în viziunea Guvernului PNL-UDMR, o prioritate națională, motiv pentru care vor fi susținute prin politici structurale ce vor garanta eficiența lor.

Astfel, promovarea unei politici de transport orientate spre investiții masive va fi dublată de măsuri de creștere a capacității administrative prin:

- Reorganizarea aparatului central, revizuirea structurilor sale (autorități din subordinea și sub autoritatea ministerului), simplificarea și eficientizarea procedurilor birocratice (avizare, licențiere, control) în contextul asumării responsabilității pentru fiecare etapă procedurală, precum și a suprapunerilor de atribuții, reanalizarea eficienței activității unora dintre acestea (ARF – Autoritatea pentru Reformă Feroviară).

- Aplicarea principiilor de guvernanță corporativă la toate societățile cu capital de stat, asumarea responsabilității deciziilor luate, precum și a mandatelor acordate reprezentanților statului în aceste societăți.

Ne propunem aprobarea și implementarea Planului Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2021- 2030, ce cuprinde viziunea strategică pentru acest deceniu și va sta la baza construcției infrastructurii românești.

În fapt, acest plan reprezintă actualizarea strategiei de implementare a M.G.P.T. și va sta la baza accesării fondurilor europene în viitorul exercițiu financiar european.

Planul investițional prezintă o viziune integrată asupra întregii infrastructuri de transport din România, acoperind nevoile de dezvoltare pentru toate modurile de transport – rutier, feroviar, metrou, aerian, naval și intermodal, precum și măsurile de capacitate administrativă necesare pentru realizarea acestor proiecte, în corelare cu reformele asumate prin PNRR.

Implementarea accelerată și eficientă a proiectelor de infrastructură cuprinse în Planul Investițional depinde de un set de măsuri a căror aplicabilitate ce va fi atent monitorizată la nivelul fiecărei companii care derulează proiecte majore de investiții. Astfel, se va acționa pe următoarele direcții:

1. Creșterea calității studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice;
2. Eficientizarea relației cu instituțiile și entitățile avizatoare;
3. Îmbunătățirea legislației privind achizițiile publice;
4. Accelerarea procedurilor administrative pentru demararea cât mai rapidă a proiectelor.
5. Introducerea unui sistem de soluționare rapidă a contestațiilor;
6. Creșterea performanței beneficiarilor și a cooperării între autoritățile locale și naționale;
7. O monitorizare eficace a implementării proiectelor.

Următorii 3 ani vor fi decisivi pentru evoluția domeniului transporturilor, în care Guvernul se va concentra pe câteva direcții de acțiune care să ne garanteze îndeplinirea cu succes a obiectivelor strategice fixate prin Programul de Guvernare, pe componenta de infrastructură de transport:

- Accelerarea implementării proiectelor aflate în execuție printr-un management responsabil și pro-activ, printr-un dialog continuu cu antreprenorii și o colaborare inter-instituțională eficientă, atât pe verticală, cât și pe orizontală, astfel încât să fie identificate rapid soluțiile în vederea eliminării eventualelor blocaje apărute pe parcursul derulării acestor proiecte;
- Monitorizarea atentă a proiectelor aflate în derulare pe principalele coridoare de conectivitate europeană, astfel încât perspectiva lor de finalizare să se încadreze într-un orizont optim de timp;
- Demararea de noi proiecte de investiții în infrastructura de transport prin promovarea unor documentații mature și bine fundamentate, care să aibă la bază eficiența economico-socială a acestor proiecte;
- Realizarea conectivității între regiunile istorice prin intensificarea procesului de închidere a coridorului IV rutier și feroviar pan-european și a implementării proiectelor de infrastructură mare din Regiunea Moldovei, pe Coridorul IX pan-european, precum și pe axa Est-Vest;
- Continuarea programului de redresare a companiilor de stat din domeniul transporturilor și a procesului de selecție a managerilor profesioniști în baza unei analize transparente și solide;
- Atragerea specialiștilor români care lucrează în străinătate în implementarea unor proiecte majore;
- Parteneriate cu instituții publice care gestionează infrastructură în alte state membre UE pentru asistență tehnică;
- Adoptarea unei noi strategii de finanțare a proiectelor de infrastructură care să asigure implementarea proiectelor în mod sustenabil și eficient. Vor fi susținute investițiile majore în infrastructură având ca principală sursă de finanțare fondurile europene nerambursabile, acesta fiind un factor cheie al modernizării României. Uniunea Europeană încurajează statele în accesarea, pe lângă fondurile europene, și a altor instrumente de finanțare pentru a maximiza

impactul acestora și pentru a permite dezvoltarea unui număr mai mare de proiecte.

Astfel, se va acționa pe 3 direcții pentru a obține un mix care să asigure necesarul de finanțare:

- alocarea, în medie, a 2% din PIB pentru infrastructura de transport până în 2030;
  - utilizarea fondurilor externe nerambursabile (P.O.I.M.⁴, C.E.F.⁵, P.O.T.⁶, P.N.R.R.⁷);
  - antrenarea de fonduri rambursabile, fonduri de tip P.P.P.⁸ sau împrumuturi I.F.I.⁹
- Consolidarea parteneriatului dintre C.N.A.I.R. și autoritățile locale pentru implementarea unor proiecte de infrastructură de interes local și regional de natura variantelor ocolitoare, drumurilor de legătură la drumurile naționale, autostrăzilor, drumurilor expres, drumurilor alternative ca soluții pentru descongestionarea de trafic rutier, inclusiv modernizarea, reabilitarea acestora, precum și între C.F.R. S.A. și autoritățile administrației publice locale, pentru modernizarea infrastructurii feroviare, în scopul introducerii trenurilor intra-regionale, metropolitane și urbane.
  - Intensificarea ritmului de derulare a investițiilor prin identificarea de modalități de finanțare și cooperare complexe, pe bază de parteneriate: CNAIR, autorități locale, asociații de dezvoltare intercomunitară, sector privat intern și internațional capabil să atragă fonduri din surse cât mai diverse (FEN, granturi, împrumuturi, participare la capital, atragerea societăților de administrare de fonduri de investiții etc.).
  - Intensificarea colaborării în cadrul Parteneriatului Inițiativei celor Trei Mări, în vederea dezvoltării unor proiecte de infrastructură de transport de importanță strategică regională, care vor contribui la dezvoltarea economică și la coeziunea europeană.
  - Utilizarea duală a infrastructurii de transport: construcția sau dezvoltarea infrastructurii de transport trebuie să asigure permanent, procesul de transport, atât pentru pasageri și mărfuri, cât și pentru mobilitatea militară și transportul echipamentelor aferente acesteia.
  - În domeniul fondurilor europene, este prioritară închiderea P.O.I.M. 2014-2020, pregătirea și implementarea viitorului exercițiu financiar P.O.T. 2021-2027 și implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență.

În contextul politicii europene în domeniul transporturilor, ce prevede realizarea unei rețele europene integrate orientate spre dezvoltarea unei rețele centrale, cu termen de finalizare 2030 (TEN-T Core) și a unei rețele globale ce va susține rețeaua centrală, cu termen de finalizare 2050 (TEN-T Comprehensive), România va trebui să continue investițiile în infrastructura de transport, orientate spre dezvoltarea coridoarelor multimodale transnaționale care traversează România, respectiv Coridorul Rin-Dunăre și Coridorul Orient/ Est-Mediteranean, corelate cu prioritățile naționale specifice.

În ceea ce privește direcțiile generale de acțiune, acestea privesc finalizarea pregătirii strategice

---

⁴ Programul Operațional Infrastructura Mare

⁵ Connecting Europe Facility

⁶ Programul Operațional de Transport

⁷ Programul Național de Redresare și Reziliență

⁸ parteneriat public-privat

⁹ Împrumuturi acordate de instituții financiare internaționale

pentru prioritizarea proiectelor pe fiecare mod de transport și corelarea acestora cu sursele de finanțare. Astfel, în perioada 2021-2024 ne raportăm la închiderea P.O.I.M. 2014-2020 (n+3), lansarea P.O.T. 2021-2027, implementarea P.N.R.R., precum și corelarea acestor surse de finanțare cu creșterea investițiilor finanțate din bugetul de stat, conform angajamentelor Planului Investițional, ce prevede alocarea în medie a 2% din PIB pentru infrastructura de transport în următorii 10 ani.

Obiectivele prevăzute a se finanța utilizând Mecanismul de Redresare și Reziliență sunt reprezentate de proiecte majore rutiere, feroviare sau de metrou, mature din punct de vedere al pregătirii documentațiilor tehnico-economice, cu impact redus asupra mediului și cu beneficii în ce privește digitalizarea și soluțiile inovative din transporturi.

De asemenea, în cadrul PNRR sunt prevăzute o serie de reforme privind capacitatea administrativă și operațională la nivelul tuturor instituțiilor implicate în implementarea proiectelor de infrastructură de transport.

La nivel de proiecte, obiectivele pe termen mediu includ:

- Finalizarea secțiunilor în implementare din coridoarele principale;
- Lansarea contractelor de proiectare și execuție lucrări pentru toate secțiunile aferente principalelor coridoare de conectivitate;
- Introducerea la finanțare a trenurilor metropolitane (de exemplu, București, Cluj-Napoca, Timișoara), respectiv a trenurilor de lucru;
- Extinderea rețelei naționale de metrou la nivelul municipiului București și dezvoltarea unei rețele de metrou la Cluj-Napoca.

De asemenea, un rol cheie îl vor avea măsurile privind capacitatea administrativă, ce includ:

- asigurarea unui cadru strategic stabil pe termen mediu și lung;
- elaborarea unei Cărți albastre (Blue book), pe modelul utilizat în alte state membre, care să completeze legislația privind elaborarea documentațiilor tehnico-economice, dar să reprezinte, în același timp, un ghid practic pentru realizarea etapelor importante din pregătirea proiectelor și să asigure corelarea între acestea, fără a se ignora niciuna dintre etapele de pregătire;
- modificări legislative care să conducă la responsabilizarea factorilor implicați în avizarea proiectelor de infrastructură de transport de interes național în ceea ce privește: fondul forestier, terenurile agricole, descărcările arheologice, relocările de utilități electrice, gaze naturale, telefonie etc. Studiile de mediu și arii protejate, autorizările locale și de dezvoltare urbanistică etc.;
- constituirea în cadrul principalilor beneficiari de infrastructură de transport a unor divizii de ingineri proiectanți în măsură să analizeze documentațiile de pregătire realizate prin asistență externă și să corecteze acolo unde este necesar documentațiile tehnice;
- identificarea printr-un proces amplu de consultare, atât a ofertanților, cât și a autorităților contractante, a principalelor deficiențe în cadrul legislativ actual în domeniul achizițiilor publice;
- implementarea cu prioritate a reformelor asumate prin PNRR, în special cele legate de capacitatea administrativă a C.N.A.I.R., C.F.R., Metrorex și operaționalizarea C.N.I.R.

A. TRANSPORTUL RUTIER

Infrastructura rutieră este elementul central într-un sistem de transport rutier, iar în România dezvoltarea rețelei rutiere, fie că este vorba despre autostrăzi, drumuri expres, variante ocolitoare sau drumuri naționale, aceasta trebuie să se sprijine pe câteva principii care se referă la asigurarea conectivității și a mobilității cetățenilor și a mărfurilor, cu costuri reduse, cu economie de timp și în condiții de siguranță.

Astfel, în Planul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii au fost stabilite obiectivele de conectivitate rutieră care vizează rezolvarea a patru mari probleme ale transportului rutier: timpuri mari de întârziere în trafic, media zilnică anuală ridicată (MZA), accesibilitatea redusă națională și internațională și rata mare de accidente rutiere.

Pentru soluționarea acestor probleme și o rețea rutieră de transport modernă, eficientă și sigură, investițiile în infrastructura rutieră de transport se vor concentra pe cele patru obiective generale de conectivitate rutieră, care asigură conexiunea atât a provinciile istorice, cât și a regiunilor de dezvoltare ale României și se extind natural spre rețelele rutiere din țările vecine.

Prioritățile Ministerului Transporturilor și Infrastructurii se vor încadra în coordonatele onorării dezideratelor ce țin de protecția vieții umane, concomitent cu asigurarea unui mediu concurențial favorabil dezvoltării sustenabile a serviciilor de transport și creșterea continuă a calității serviciilor de transport, precum și a celor conexe diferitelor moduri de transport.

Principalele obiective pentru perioada 2021-2024 se axează pe următoarele coordonate:

I.1. Creșterea calității infrastructurii rutiere de transport, de interes național, printr-un amplu program de întreținere curentă și periodică, implementat în perioada 2021-2024;

I.2. Îmbunătățirea siguranței rutiere, în concordanță cu politica U.E., prin implementarea unor programe de investiții naționale sau finanțate în baza unor parteneriate cu instituții financiare internaționale;

I.3. Dezvoltarea, modernizarea și digitalizarea infrastructurii rutiere, prin accelerarea programelor de investiții cu impact asupra creșterii gradului de absorbție a fondurilor europene nerambursabile alocate prin Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020, Programul Operațional de Transport 2021-2027 și Programul Național de Reformă și Reziliență prin realizarea, a unui număr de peste 1.000 km de autostrăzi și drumuri expres, după cum urmează:

- Continuarea proiectelor în execuție și finalizarea acestora, respectiv:
  - A3, Autostrada Transilvania (cca. 155 km);
  - A1, Autostrada Sibiu–Pitești:
- Accelerarea implementării Autostrăzii Sibiu-Pitești, pe toate cele 5 secțiuni ale proiectului;
- Pregătirea proiectului- legătură DN7C Curtea de Argeș – A1 (Secțiunea 5 Sibiu-Pitești) – Râmnicu Vâlcea.
- A0, Autostrada de centură a municipiului București, inclusiv pregătirea implementării

drumurilor radiale;

- A10, Autostrada Sebeș-Turda - lotul 2;
- DX12, Drum expres Craiova–Pitești (121 km);
- Drum expres Brăila–Galați (12 km);
- Podul suspendat peste Dunăre de la Brăila, inclusiv drum de legătură.
  - Dezvoltarea infrastructurii rutiere în mod echilibrat și sustenabil prin demararea și finalizarea unor secțiuni de autostrăzi și drumuri expres din regiunea Moldovei, Dobrogei, Regiunii de Sud, Transilvaniei, după cum urmează:
- Demararea unor proiecte noi de investiții prin programul de construcție autostrăzi și drumuri expres în baza unor documentații mature și bine fundamentate, care vor stabili traseul optim și valoarea de investiție;
  - Autostrada A8, Târgu Mureș - Târgu Neamț-Iași-Ungheni (aprox. 311 km);
  - Autostrada A7, Ploiești-Buzău-Focșani-Bacău-Paşcani-Suceava-Siret (421 km);
  - Autostrada A13, Brașov - Bacău (160 km);
  - Autostrada A13, Sibiu – Brașov, în continuarea secțiunii Brașov-Bacău (125 km);
  - Autostrada A9, Timișoara-Moravița (60 km);
  - Autostrada A3 Târgu Mureș – Brașov;
  - Drum expres Craiova – Pitești (loturile 3 și 4);
  - Drum de mare viteză Baia-Mare – Bistrița – Vatra-Dornei – Suceava;
  - Drumurile expres din zona Dobrogei, a căror rentabilitate economică impune cu prioritate realizarea lor (Drum de legătură Brăila – A7 – ramurile Buzău și Focșani, Brăila - Tulcea, Constanța - Tulcea, Tișița - Albița), din care se vor finaliza Drumurile expres Buzău-Brăila și Focșani-Brăila;
  - Drum expres Ticveni – Râmnicul-Vâlcea ;
  - Drum expres Calafat – Lugoj;
  - Drum expres Suceava – Botoșani;
  - Drum expres Sfântu Gheorghe - Ditrău, respectiv Sovata - Miercurea Ciuc;
  - Drum expres București-Târgoviște.
  - Creșterea mobilității în zona Valea Prahovei prin:
- Finalizarea proiectării și licitarea execuției lucrărilor pentru construcția Autostrăzii Ploiești-Brașov;

○ Creșterea capacității administrative a C.N.A.I.R., pentru buna implementare a Autostrăzii Ploiești-Brașov, prin dezvoltarea unui parteneriat cu autoritățile locale, respectiv cu Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI);

○ Realizarea unor investiții, în scopul fluidizării traficului pe DN1 (ca de exemplu, pasaje subterane sau supraterane, benzi suplimentare, bretele de acces).

▪ Accesibilitatea polilor locali de dezvoltare economică prin implementarea unui program de construcție a unui număr de aprox. 390 km de variante de ocolire în perioada 2021- 2024, ca de exemplu:

○ continuarea proiectelor de construcție variante ocolitoare (VO; Centuri ocolitoare): DNCB (Drumul Național Centura Municipiului București, modernizare la 4 benzi și intervenții la cele 4 pasaje Domnești, Berceni, Oltenița și Cernica); VO Buftea; VO Bârlad; VO Timișoara Sud; VO Zalău; VO Satu Mare și legătura Oar; VO Târgu Jiu, VO Galați; VO Tecuci, VO Mihăilești, VO Târgu Mureș;

○ Demararea unor proiecte noi: Centura Metropolitană Cluj-Napoca, VO Sighișoara; VO Vatra-Dornei; VO Câmpulung Moldovenesc; VO Fălticeni; VO Vaslui; VO Sf. Gheorghe; VO Pitești Vest, VO Timișoara Vest; VO Gheorghieni; VO Odorheiu Secuiesc; VO Reghin; VO Miercurea Ciuc; VO Râmnicu Vâlcea;

○ Implementarea în baza unor parteneriate cu autoritățile administrației publice locale a unui program de construire de variante de ocolire (VO Sibiu Sud, VO Mediaș, VO Gura Humorului, VO Salonta, VO Arad Est, VO Giurgiu precum și alte proiecte, a căror fundamentare economico-socială le susține);

○ Proiectarea și ulterior implementarea unui ansamblu de noduri rutiere care vor asigura conectivitatea la rețeaua de autostrăzi.

▪ Dezvoltarea unor programe în parteneriat M.T.I.¹⁰-C.N.A.I.R.-C.N.I.R.-mediul universitar pentru formarea de specialiști în domeniul construcției de infrastructură rutieră, precum și a unor parteneriate cu organizațiile profesionale și patronale pentru formarea de forță de muncă calificată în domeniul construcției de drumuri;

▪ Colaborarea M.T.I. cu ministerele de resort pentru dezvoltarea industriei autohtone în domeniul materialelor de construcții (ca de exemplu: producția de bitum, agregate, etc);

▪ Digitalizarea infrastructurii rutiere prin promovarea componentei de S.I.T. (Sisteme inteligente de transport) pentru toate obiectivele de construcție autostrăzi și drumuri expres, ca de exemplu: informarea utilizatorilor infrastructurii prin panouri de mesaje variabile, sisteme de monitorizare a traficului pentru reducerea ratei de incidență a accidentelor;

▪ Extinderea spațiilor de servicii de pe autostrăzi și dezvoltarea unei rețele de stații de încărcare a autoturismelor electrice pentru a stimula mobilitatea verde.

I.4. Identificarea și crearea cadrului și a condițiilor organizatorice, procedurale și instituționale preliminare indispensabile constituirii garanțiilor necesare reușitei ameliorării siguranței rutiere, raportată la ținta intermediară asumată la nivelul UE, a ceea ce înseamnă dezideratul reducerii numărul de decese cauzate de accidente rutiere cu 50 % în perioada 2021-2030. În acest sens, se

---

¹⁰ Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

vor iniția/implementa următoarele 4 proiecte:

- promovarea/adoptarea și urmărirea continuă ulterioară a stadiului implementării Strategiei Naționale pentru Siguranță Rutieră pentru perioada 2021-2030;
- revizuirea legislației naționale din domeniul gestiunii siguranței infrastructurii rutiere, prin implementarea Directivei 2019/1936 a Parlamentului European și a Consiliului, vizând actualizarea normelor legale cu privire la evaluările de impact asupra siguranței infrastructurii rutiere, auditul de siguranță rutieră, inspecția de siguranță, precum și desfășurarea activităților de formare, atestare, instruire și perfecționare profesională a auditorilor de siguranță rutieră;
- asigurarea garanțiilor indispensabile creșterii calității serviciilor de pregătire a persoanelor în vederea obținerii permisului de conducere, prin actualizarea cadrului normativ de reglementare a autorizării și controlul școlilor de conducători auto, precum și a organizării, desfășurării și administrării activităților specifice, vizând restructurarea sistemului de pregătire și actualizarea programelor de pregătire;
- dezvoltarea continuă a competențelor și ridicarea nivelului de pregătire a personalului de specialitate cu responsabilități în domeniul siguranței rutiere, prin implementarea de programe dedicate, vizând următoarele 2 obiective:
  - i. asigurarea onorabilității și creșterea continuă a calității serviciilor de formare inițială și de pregătire continuă obligatorie a personalului de specialitate din domeniul transporturilor rutiere, prin revizuirea și consecvența aplicării conforme a normelor legale privind autorizarea, monitorizarea și controlul activităților organizate și desfășurate de centrele de pregătire și perfecționare profesională;
  - ii. asigurarea calității/obiectivității/onorabilității și profesionalizării continue a organizării și desfășurării – de către personalul abilitat/desemnat din cadrul MTI – a activităților de examinarea în vederea atestării/certificării competențelor/pregătirii profesionale a personalului de specialitate din domeniul transporturilor rutiere, prin revizuirea normelor legale cu privire la procedurile și criteriile de evaluare aplicabile, și respectiv stabilirea competențelor și responsabilităților aferente organizării și desfășurării acestor activități;

I.5. Creșterea operativității, calității și a predictibilității în domeniul onorării serviciilor de specialitate prestate de instituțiile din subordinea ori de sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, vizând optimizarea procedurilor, digitalizarea administrării și procesării relațiilor cu deținătorii de auto/vehicule, operatorii de transport și de servicii conexe, și respectiv cu personalul de specialitate cu responsabilități în domeniul siguranței rutiere. În acest scop, se vor iniția/implementa cu prioritate următoarele 3 proiecte:

- digitalizarea principalelor activități din cadrul Autorității Rutiere Române (ARR), prin implementarea de soluții eficiente pentru depunerea în format electronic a solicitărilor curente și/sau a documentelor necesare, de către persoanele fizice și juridice, precum și înregistrarea și evidența procesării/soluționării documentelor și respectiv a solicitărilor depuse;
- implementarea facilității plății de către persoanele fizice/juridice a contravalorii tarifelor prestațiilor/ serviciilor specifice, prin intermediul mijloacelor electronice de plată;
- înregistrarea, administrarea și documentarea activităților ce țin de organizarea, desfășurarea și evaluarea cursurilor de pregătire și perfecționare profesională, precum și a examinărilor susținute în condițiile legii de personalul cu responsabilități în domeniul siguranței rutiere în vederea

obținerii și/sau prelungirea valabilității atestadelor/certificatelor de calificare/pregătire profesională.

I.6. Actualizarea și perfectarea sistemică a reglementărilor referitoare la autorizarea, licențierea, monitorizarea și controlul respectării condițiilor de acces la ocupații și de efectuare a serviciilor de transport și a celor conexe, vizând promovarea, asigurarea și menținerea unui climat și al unui sistem concurențial loial, favorabil dezvoltării continue și sustenabile a pieței transporturilor rutiere, de natură a contribui la creșterea calității serviciilor de specialitate proprii sistemului de transport rutier, și implicit la consolidarea aportului acestui sector de activitate la dezvoltarea economică și socială durabilă a țării. Cele 5 proiecte care se vor implementa în mod subordonat onorării scopul definit sunt următoarele:

- actualizarea reglementărilor privind accesul la ocupația de operator de transport rutier, a condițiilor de efectuare și controlul acestor activități, prin implementarea „Pachetului de Mobilitate I”;
- clarificarea/definitivarea statutului Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transporturile Rutiere (ISCTR) și a personalului acestei instituții, precum și a finanțării acestor activități;
- eficientizarea organizării și desfășurării activităților de control în trafic – desfășurate de către personalul ISCTR – având în vedere inclusiv oportunitatea/necesitatea completării dotărilor acestei instituții cu unități mobile și echipamente indispensabile efectuării controlului, vizând cu precădere achiziția de detectare timpurie, de la distanță, a anumitor informații de la tahografele inteligente;
- revizuirea cadrului normativ specific autorizării/ licențierii, condițiilor de efectuare și controlul activităților de transport rutier de persoane, cu accent deosebit pe actualizarea reglementărilor referitoare la serviciile regulate în trafic interjudețean, vizând creșterea calității serviciilor oferite călătorilor, precum și statuarea unui cadru concurențial favorabil dezvoltării continue a acestui tip de transport rutier;
- actualizarea actelor normative cu privire la răspunderea juridică în cazul constatării încălcării normelor legale aplicabile în domeniul transporturilor rutiere și a siguranței rutiere, precum și a procedurilor specifice, vizând controlul activităților de transport rutier și al activităților conexe transporturilor rutiere.

I.7. Stabilirea ca obiectiv ca până în anul 2030 majoritatea municipiilor să dispună de variante alternative de deviere a transportului greu de marfă care în prezent tranzitează centrul localităților provocând numeroase daune (aglomerează traficul urban, contribuie la înrăutățirea calității aerului, afectează localitățile cu profil turistic).

B. TRANSPORTUL FERROVIAR

Transportul feroviar prezintă o serie de avantaje în raport cu alte moduri de transport precum: eficiență economică superioară, nivel redus al emisiilor de gaze cu efect de seră și al emisiilor poluante, nivel ridicat de siguranță etc. Transferul modal către calea ferată al fluxurilor de transport de călători și marfă derulate prin intermediul altor moduri de transport asigură valorificarea în interesul societății a acestor avantaje strategice și contribuie la creșterea competitivității economiei naționale, constituind o prioritate strategică în domeniul transporturilor, care va asigura inclusiv convergența cu politicile europene în domeniul

transporturilor și mediului.

Direcțiile de dezvoltare ale sectorului feroviar, pe termen scurt și mediu, sunt axate pe următoarele obiective strategice generale:

I. Creșterea competitivității transportului feroviar pe piața internă

II. Integrarea în spațiul feroviar unic european

Pe termen scurt și mediu, cele mai relevante direcții generale de acțiune sunt:

- a) Creșterea vitezei de circulație pe infrastructura feroviară cu asigurarea accesibilității regiunilor și persoanelor, prin reabilitarea și modernizarea rețelei feroviare la standarde europene;
- b) Creșterea vitezelor comerciale, prin reducerea ecartului față de viteza permisă de infrastructura feroviară;
- c) Pregătirea documentațiilor tehnico-economice necesare atragerii/asigurării resurselor financiare adecvate pentru implementarea obiectivelor de investiții;
- d) Asigurarea unui nivel ridicat a siguranței circulației trenurilor și eliminarea restricțiilor de viteză, în vederea creșterii vitezei de circulație;
- e) Creșterea eficienței energetice și reducerea nivelului de poluare;
- f) Asigurarea de resurse financiare adecvate pentru lucrările de întreținere, alături de soluții specifice de siguranță și securitate, inclusiv prin intermediul trenurilor de lucru;
- g) Îmbunătățirea conectivității rețelei feroviare și dezvoltarea mobilității regionale și urbane în nodurile feroviare principale din România;
- h) Investiții pe toată rețeaua feroviară, nu doar pe marile coridoare;
- i) Creșterea competitivității transportului de călători și marfă, inclusiv prin consolidarea sistemului de servicii publice de interes național pentru transportul feroviar de călători și mărfuri;
- j) Dezvoltarea și implementarea conceptului de tren metropolitan în zona de influență a municipiilor.
- k) Îmbunătățirea conectării la rețeaua internațională de cale ferată rapidă prin noi proiecte (de exemplu București – Cluj Napoca – Budapesta).

În baza direcțiilor de dezvoltare pentru perioada 2021-2024, planul de investiții în infrastructura feroviară se va dezvolta cu accent pe:

- Creșterea competitivității transportului feroviar pe piața internă:

I.1. Dezvoltarea infrastructurii feroviare aferente zonelor metropolitane, prin încheierea de acorduri de parteneriate cu administrațiile publice locale în marile centre urbane din țară, de exemplu: București, Cluj, Constanța, Brașov, Timișoara, Iași, Oradea, Sibiu;

I.2. Dezvoltarea infrastructurii feroviare aferente zonei metropolitane a Municipiului București,

prin modernizarea Inelului Feroviar București, a Complexului Feroviar București (Gara de Nord și a stației de cale ferată București Nord), conexiunea cu modurile de transport urban și periurban, realizând astfel integrarea nodurilor urbane rețeaua feroviară;

I.3. Construirea conexiunilor feroviare la aeroporturile internaționale (Brașov, Sibiu, Oradea, Timișoara, Cluj-Napoca și Constanța);

I.4. Îmbunătățirea conectivității feroviare la nivel regional prin sprijinirea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii feroviare între municipiile reședință de județ din cadrul regiunii;

I.5. Îmbunătățirea gradului de mecanizare a activităților de întreținere a infrastructurii, creșterea productivității și a capacității de intervenție în situații deosebite prin achiziționarea de trenuri de lucru pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii feroviare.

I.6. Creșterea gradului de disponibilitate a infrastructurii, a vitezelor tehnice și a veniturilor companiei simultan cu reducerea costurilor de exploatare și susținerea investițiilor orientate spre:

- reducerea restricțiilor de viteză de pe rețeaua feroviară;
- creșterea vitezelor tehnice și comerciale prin implementarea programelor QuickWins pe 2163 km din rețeaua feroviară - (ex. București-Craiova, Apahida-Satu Mare, Mărășești-Iași, Filiași-Simeria);
- creșterea gradului de electrificare a rețelei feroviare;
- demararea unui proiect complex de reabilitare a infrastructurii de cale ferată, cu finanțare multianuală și obiective precise de etapă;
- reducerea deranjamentelor la instalațiile feroviare;
- executarea de către C.F.R. S.A. cu mijloace proprii a activităților de reparații capitale a infrastructurii feroviare;
- continuarea programului de modernizare a trecerilor la nivel cu calea ferată.

I.7. Dezvoltarea digitalizării sistemelor din domeniul feroviar care să permită creșterea mobilității și accesibilității la acest mod de transport, inclusiv prin implementarea sistemului ERTMS/ETCS pe coridoarele rețelei TEN-T și prin extinderea rețelei de fibră optică.

I.8. Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviar bazate pe hidrogen prin proiecte pilot.

II. Integrarea în spațiul feroviar unic european, cu impact asupra reducerii timpilor de parcurs, creșterea atractivității feroviare și minimizarea efectelor negative asupra mediului:

II.1. Finalizarea lucrărilor aflate în execuție și efectuarea recepțiilor la terminarea lucrărilor pentru proiectele:

- Reabilitarea liniei de cale ferată Simeria-Sighișoara, inclusiv ERTMS nivel 2;

- Reabilitarea liniei de cale ferată Frontieră-Curtici-Simeria;
- Reabilitarea liniei de cale ferată Braşov-Sighişoara;
- Reabilitarea liniei de cale ferată Bucureşti-Giurgiu faza I;
- Poduri şi podeţe - etapa I SRCF Cluj, Bucureşti, Timişoara şi Craiova.

II.2. Finalizarea studiilor de fezabilitate aflate în derulare, identificarea şi asigurarea surselor de finanţare pentru demararea de noi lucrări pe reţeaua TEN-T Centrală şi Globală pe secţiunile:

- Craiova-Calafat
- Craiova-Caransebeş
- Bucureşti Nord-Giurgiu Nord-Frontieră faza II
- Ploieşti Vest-Focşani-Roman-Iaşi-Frontieră
- Paşcani-Dărmăneşti-Vicşani-Frontieră
- Predeal-Braşov
- Portul Constanţa
- staţiile Feteşti şi Ciulniţa
- modernizarea a 47 staţii de cale ferată din România
- modernizare 150 treceri la nivel cu cale ferată, poduri, podeţe şi tuneluri – etapa II

II.3. Lansarea de noi proiecte de modernizare pe secţiuni aflate pe reţeaua TEN-T Centrală şi Globală:

- Timişoara-Arad-Caransebeş
- Cluj-Episcopia Bihor
- Coşlariu-Cluj Napoca
- Bucureşti-Craiova
- Apahida-Suceava
- Răduleşti-Giurgiu
- Constanţa Mangalia

CFR Marfă

Se vor implementa modalităţile pentru a obţine redresarea financiară, prin continuarea activităţii

operaționale a societății și fără a afecta poziția acesteia pe piață și relația cu partenerii comerciali.

Se va restitui ajutorul de stat nelegal acordat în anul 2013, în valoare de 400 de milioane de Euro, prin finalizarea procedurii de concordat preventiv și plata integrală a ajutorului de stat și a dobânzilor și accesoriilor aferente.

Acest proces de restituire a ajutorului de stat să asigure rambursarea integrală a ajutorului de stat dar și continuitatea transportatorului feroviar strategic de marfă.

Datorită caracterului strategic, se impune demararea unui proces amplu de restructurare prin care să se asigure continuității activității CFR Marfă și a transporturilor de transport marfă strategice.

CFR Călători

Principalele direcții de acțiune pentru perioada 2021-2024 se concentrează pe realizarea următoarelor obiective:

- Creșterea capacității de transport. Creșterea parcului de vagoane reprezintă o prioritate permanentă, pentru a răspunde cerințelor de trafic și confort.
- Digitalizare și noi concepte. Pentru modernizarea procesului de verificare, validare și emisie a biletelor în tren de personalul de tren, se va demara proiectul pentru achiziționarea a 2.300 de terminale mobile pentru taxare, dotate cu imprimante, cu ajutorul cărora vor putea fi vândute bilete în tren, renunțându-se astfel la clasicul chitanțier și pix. De asemenea, se lucrează la îmbunătățirea propriilor oferte comerciale. De exemplu, Cardul TrenPlus va suferi transformări, în sensul că nu va mai fi tipărit pe suport de hârtie, ci va fi un portofel electronic. Cardul va putea fi emis atât la case, cât și în tren, prin intermediul terminalelor de taxare.
- Pentru atragerea unor noi segmente de populație se va analiza posibilitatea introducerii și operaționalizării conceptului de trenuri charter/vagoane special comandate/vagoane suplimentare.

AUTORITATEA PENTRU REFORMĂ FEROVIARĂ

Dintre obiectivele asumate pentru perioada 2021-2024, cele mai importante vizează finalizarea procedurilor și implementarea contractelor pentru Achiziția de material rulant - 40 Rame Electrice Regio (RE – R) și Achiziția de material rulant - 20 Rame Electrice Interregio (RE – IR), proceduri aflate în diverse stadii.

Potrivit reformelor asumate prin PNRR, pentru implementarea în termen a acestora, vom analiza modalitatea și structura instituțională capabilă pentru realizarea acestui deziderat.

C. TRANSPORTUL NAVAL

Pentru următorii 3 ani, axele prioritare de acțiune în ceea ce privește sectorul naval vor viza valorificarea potențialului imens oferit de Dunăre, de transportul fluvial, de dezvoltarea porturilor comerciale la Dunăre, transformarea portului Constanța în lider regional, intensificarea procesului de finalizare a proiectelor demarate și pregătirea proiectelor care se vor finanța din programele de finanțare ale Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027.

Prioritățile din domeniul transportului naval vizează:

- elaborarea strategiei navale;
- asigurarea condițiilor de navigație pe Dunăre, pe toată perioada anului;
- dezvoltarea porturilor fluviale prin crearea de facilități pentru depozitarea și operarea de containere, precum și facilități pentru transportul acestora pe Dunăre;
- creșterea competitivității firmelor românești de transport pe apa, prin politici financiare și facilități pentru înnoirea flotelor și a utilajelor de operare portuară, astfel încât să crească viteza de transport pe apă, manipularea mărfurilor mai rapid în porturi, scăderea consumurilor de combustibili și energie electrică și reducerea emansiunilor de noxe și reziduuri;
- modernizarea infrastructurii porturilor maritime și fluviale (Constanța, Galați, Giurgiu, Corabia, Calafat, Drobeta, Oltenița etc.) și conectarea porturilor, în special porturile fluviale, la sistemele de transport rutiere și feroviare;
- dezvoltarea Portului Constanța prin promovare unui plan major de investiții, astfel încât acesta să-și atingă potențialul maxim și să își extindă hinterlandul cu perspective să devină cel mai important port din regiune;
- creșterea siguranței traficului prin dezvoltarea infrastructurii pentru servicii de informare și management al traficului maritim costier și achiziționarea de nave tehnice;
- digitalizarea: dezvoltarea platformei informatice Port Community System; actualizarea permanentă a hărților electronice de navigație; schimbul de informații RIS (River Information Services) la nivel regional; managementul căii navigabile; îmbunătățirea infrastructurii IT pentru stocarea și procesarea datelor geospațiale; realizarea bazelor de date pentru certificatele de calificare, la carnetele de serviciu și la jurnalele de bord conform Directivei UE 2017/2397; implementarea ghișeului unic european în domeniul maritim (EMSWe) conform Regulamentului (UE) 2019/1239;
- integrarea porturilor fluviale în circuitul turistic european în vederea dezvoltării unor circuite turistice specifice turismului fluvial;
- comasarea unor administrații în vederea reducerii birocrăției, a tarifelor multiple aplicate mărfurilor, precum și a aplicării unei politici comune în ceea ce privește modul de atragere a mărfurilor pe căile navigabile interioare și a porturilor românești.

A.3.1. Obiective specifice pe termen scurt și mediu:

- Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe sectorul comun româno-bulgar al Dunării în cadrul proiectului FAST DANUBE.
- Asigurarea finanțării pentru continuarea lucrărilor de protecție și consolidare a malurilor înalte în zona Canalului navigabil Dunăre-Marea Neagră.
- Susținerea unui portofoliu consistent de proiecte de investiții în Portul Constanța prin care să

se asigure creșterea accesibilității, a capacității de transport maritim de mărfuri și implicit a creșterii volumului schimburilor comerciale:

- Dezvoltarea de terminale specializate în portul Constanța Sud - Molurile III și IV Sud;
- Extinderea la 4 benzi a drumului dintre Poarta 10 bis-Poarta 10;
- Modernizarea infrastructurii de distribuție a energiei electrice în Portul Constanța – zona Port Nou Constanța;
- Modernizarea infrastructurii portuare prin asigurarea creșterii adâncimilor șenalelor și bazinelor și a siguranței navigației în Portul Constanța;
- Îmbunătățirea siguranței traficului naval prin finalizarea procesului de achiziționare de nave tehnice multifuncționale și echipamente specifice;
- Modernizarea și extinderea capacității de operare în porturile Medgidia și Luminița.

Promovarea unor proiecte pentru dezvoltarea și modernizarea porturilor, în vederea atragerii fluxurilor de marfă: „Extinderea infrastructurii portului Calafat (km 795) și sistematizarea dispozitivului feroviar al portului – etapa I”, „Port Brăila – Lucrări de infrastructură portuară a sectorului portuar din Incinta Bazin Docuri”; analizarea oportunității reactualizării studiului de fezabilitate pentru obiectivul de investiții „Amenajarea râurilor Argeș și Dâmbovița pentru navigație și alte folosințe”.

- Elaborarea Strategiei de dezvoltare a transporturilor navale care își propune să realizeze o planificare corectă și concretă a investițiilor necesar a fi susținute în porturile românești, o redimensionare a politicilor tarifare și vamale, crearea unor alianțe strategice cu statele aflate pe coridorul Marea Caspică și Marea Neagră etc.

D. TRANSPORTUL AERIAN

Abordarea în sectorul aviației va porni de la faptul că este unul dintre cele mai afectate de criza generată de pandemie, prin reducerea semnificativă, la nivel european, a traficului aerian comparativ cu perioada anterioară crizei sanitare.

Pe termen scurt și mediu **principalele obiective pentru perioada 2021-2024** aferente sectorului aerian vor viza:

1. Eficientizarea companiei TAROM, prin selectarea unui management performant și implementarea planului de restructurare elaborat pentru perioada 2021-2025;
2. Continuarea procesului de dezvoltare și modernizare a infrastructurii aeroportuare la S.N. Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu Constanța (SN AIMK-C), S.N. Aeroportul Internațional Timișoara – Traian Vuia (SN AIT-TV), la Compania Națională Aeroporturi București (C.N.A.B.), precum și la Aeroportul Internațional Avram Iancu din Cluj-Napoca; principalele proiecte de investiții fiind, implementarea Programului strategic de dezvoltare al Aeroportului Internațional Henri Coandă București și finalizarea proiectelor de modernizare/dezvoltare infrastructură planificate sau aflate în derulare la Aeroportului Internațional Henri Coandă București (A.I.H.C.B.), inclusiv construcția unui nou terminal și Aeroportul Internațional București-Băneasa (A.I.B.B.): dezvoltarea/modernizarea terminalelor de pe Aeroportul Internațional Timișoara și alte proiecte pentru creșterea gradului de siguranță,

Modernizarea pistei de decolare-aterizare AIMK-C pentru aducere la standarde europene, precum și alte proiecte suport pentru creșterea siguranței și capacității aeroportuare, construcție cale de rulare paralelă cu pista și dotarea cu echipamente de scanare bagaje și detectare explozibil la Aeroportul din Cluj-Napoca, 3 proiecte cu finanțare europeană;

3. Digitalizarea și introducerea noilor tehnologii în domeniul serviciilor aferente transportului aerian;

4. Dezvoltarea capacităților cargo prin construirea de terminale cargo în proximitatea aeroporturilor regionale (de ex. Timișoara, Cluj-Napoca, Oradea, Iași, Bacău, Craiova ș.a.);

5. Transformarea Școlii Superioare de Aviație Civilă (SSAvC) într-un centru performant, autofinanțat, de pregătire a personalului aeronautic civil;

6. Menținerea standardelor de pregătire și perfecționare a personalului aeronautic civil sportiv în cadrul Aeroclubului României.

COMPANIA NAȚIONALĂ AEROPORTURI BUCUREȘTI

Direcțiile generale de acțiune ale C.N. Aeroporturi București S.A. în orizontul 2021-2024 sunt:

- Modernizarea infrastructurii aeroportuare;
- Asigurarea finanțării proiectelor de dezvoltare și implementarea acestora;
- Creșterea calității serviciilor asigurate;
- Adaptarea la noile condiții ale pieței și implementarea unor politici comerciale pentru stimularea creșterii traficului aerian;
- Implementarea Programului Strategic de Dezvoltare a Infrastructurii Aeroportuare a A.I.H.C.B.

E. TRANSPORTUL CU METROUL

Dezvoltarea durabilă a unei capitale europene, precum Bucureștiul, nu poate fi concepută fără o dimensionare corectă a rețelei actuale de metrou care să țină pasul cu noua dinamică urbană și periurbană. De aceea, pe termen scurt și mediu programul de dezvoltare a metroului bucureștean se va realiza pe două paliere: dezvoltarea noilor magistrale și extinderea magistrelor existente.

Astfel, **obiectivele Metrorex S.A. pe termen mediu și lung, aferente perioadei 2021-2024, sunt:**

- Extinderea și modernizarea rețelei actuale de metrou, precum și dezvoltarea de noi linii;
- Creșterea atractivității și accesibilității rețelei de metrou, prin montarea de elemente indicatoare pentru persoanele cu deficiențe de vedere, precum și prin mărirea numărului de lifturi

și escalatoare pentru persoanele cu deficiențe locomotorii;

- Îmbunătățirea serviciilor de regularitate și confort prin achiziția de noi trenuri de metrou, echipate cu elemente de siguranță și supraveghere, precum și realizarea de noi accesuri și pasaje de corespondență la stațiile de metrou aflate în exploatare;
- Armonizarea proiectelor cuprinse în Planul Național de Reformă, Strategia de Dezvoltare a Metroului din București 2016-2030 și Planul de Mobilitate Urbană Durabilă București/Ilfov;
- Continuarea acțiunilor cu privire la eficientizarea energetică, implicit scăderea consumului de energie prin continuarea implementării iluminatului cu leduri în stațiile de metrou în locul iluminatului existent și achiziția de trenuri moderne de metrou.

Programul de investiții în dezvoltarea rețelei de metrou, pe termen mediu și lung, se axează pe următoarele coordonate:

- Îmbunătățirea serviciilor de transport public de călători cu metroul pe Magistrala 2. Berceni-Pipera-Cale de rulare pe Magistrala 2.
- Magistrala 5. Drumul Taberei-Pantelimon-Secțiunea 2, Eroilor-Piața Iancului.
- Construcția liniei M4 - faza a doua (Gara de Nord - Gara Progresul), inclusiv material rulant.
- Magistrala M6 pe sectorul 1 Mai - Aeroport Internațional Henri Coandă (Otopeni), cu finanțare europeană nerambursabilă, fonduri J.I.C.A. și buget de stat.
- Achiziția de trenuri noi pentru Magistrala 5 (13 trenuri).
- Trenuri noi pentru Magistralele 1, 2, 3, 4 și TL-pregătire documentație pentru achiziția de 50 trenuri.
- Alte proiecte de perspectivă care sunt analizate în relație cu proiecția realizată prin Planul investițional și care a fixat pentru următorii 10 ani viziunea de dezvoltare a metroului în București dar și la nivelul Municipiului Cluj-Napoca.
- Extinderea utilizării metroului la nivelul municipiului Cluj-Napoca, prin dezvoltarea unei noi magistrale Gilău-Florești-Cluj Napoca (16 km, 14 stații);
- Magistrala 7 – tronsonul Voluntari – Bragadiru – magistrala va asigura interconectivitatea între două zone populate din SV și NE.
- Magistrala 8 – Semi-inelul Sud Crângași – Dristor 2 va asigura toate relațiile de transfer ale călătorilor între magistralele de metrou, fără a mai fi necesară traversarea prin centrul orașului.
- Extensia actualelor magistrale de metrou - Extensie M1 – Păcii – Linia de Centură Vest – Tronsonul va uni magistrala M1 de inelul feroviar al Bucureștiului, în zona vestică; Extensie M2 – Pipera – Petricani – Tronsonul va uni magistrala M2 cu magistrala feroviară M800, în gara Petricani; Extensie M2 – Berceni – Linia de Centură Sud – Comuna Berceni – Tronsonul va uni magistrala M2 de inelul feroviar al Bucureștiului, în zona sudică; Extensie M4 – Străulești – Mogoșoaia – Tronsonul va uni magistrala M4 cu magistrala feroviară M700, în gara Parc Mogoșoaia; Extensie M5 – DN CB Domnești.

F. TRANSPORTUL MULTIMODAL

Strategia cu privire la transportul intermodal se va corela cu dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport în contextul în care acesta contribuie la reducerea costurilor, dar și a emisiilor provenite din transporturi, prin transferarea fie parțială, fie în totalitate a călătoriilor de la modul rutier la moduri de transport mai sustenabile, cum ar fi transportul feroviar sau pe apă. Eficiența transportului multimodal de marfă și pasageri va fi cu atât mai mare cu cât complementar, vor fi dezvoltate și infrastructuri de tipul platformelor sau terminalelor multimodale. Astfel, dezvoltarea unor platforme logistice conectate direct rutier – feroviar – aerian/ naval va contribui la creșterea atractivității modurilor de transport sustenabile, în strânsă legătură cu politicile actuale ale Comisiei Europene.

Având în vedere dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport, dar și evoluția și dinamica pieței transporturilor, terminalele multimodale se vor putea implementa și de către beneficiarii privați în zone de convergență a modurilor de transport. Colaborarea dintre autoritățile centrale/ locale și operatorii privați reprezintă un element cheie pentru intervențiile în domeniul multimodal.

Terminalul multimodal de pasageri aeroport – stație C.F. al Aeroportului Henri Coandă reprezintă o infrastructură care se poate multiplica la nivelul României în zonele Timișoara, Cluj-Napoca, Oradea, Sibiu, Brașov. Tot în același context, implementarea conceptului de tren metropolitan reprezintă un veritabil exemplu de multimodalitate pentru pasageri în ariile urbane și periurbane ale orașelor precum București, Cluj-Napoca, Sibiu, Timișoara, Brașov, Iași, Craiova, Constanța.

Planul Național de Redresare și Reziliență

Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”

- Intrarea în vigoare a legii pentru implementarea unui nou sistem de taxare pe baza distanței pentru vehiculele grele (camioane) și introducerea de taxe mai mari pentru deținerea în proprietate a celor mai poluante vehicule de pasageri (autoturisme / autobuze / autocare), pe baza principiului „poluatorul plătește” și a principiului taxării ecologice
  - Adoptarea Strategiei Naționale privind Siguranța Rutieră
  - Intrarea în vigoare a legii privind siguranța rutieră - legislație privind monitorizarea, consolidarea aplicării normelor și sancționarea infracțiunilor în materie de siguranță rutieră
  - Adoptarea Strategiei de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025 și aplicarea planului de acțiune
  - Publicarea și implementarea planului de acțiune național privind Sistemul European de Management al Traficului Feroviar (ERTMS)
  - Adoptarea Strategiei privind Transportul Naval
- Managementul calității bazat pe performanță în transport - Îmbunătățirea capacității instituționale și a guvernanței corporative
- Intrarea în vigoare a Legii nr. 50/2021 pentru aprobarea Ordonanței de urgență nr. 55/2016 privind reorganizarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România - S.A. (CNAIR) și înființarea Companiei Naționale de Investiții Rutiere - S.A. (CNIR)
  - Selecția și numirea membrilor Consiliilor de administrație ale C.N.A.I.R., C.N.I.R., C.F.R., Metrorex și C.F.R. Călători.
  - Implementarea principalelor recomandări pentru creșterea performanței financiare și operaționale a C.N.A.I.R., C.N.I.R., C.F.R., C.F.R. Călători și Metrorex

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.7

MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

COMPONENTA DE DIGITALIZARE

În prezent România se situează pe locul 25 din cele 27 de state membre ale UE în cadrul Indicelui Economiei și Societății Digitale (DESI) pentru 2020.

Chiar dacă România înregistra la nivelul anului 2020 cele mai bune rezultate în dimensiunea *Conectivitate* datorită utilizării ridicate a benzii largi de foarte mare viteză și disponibilității ample a rețelelor de foarte mare capacitate fixe, în special în zonele urbane, digitalizarea economiei a rămas în urmă. În acest sens, analiza europeană arăta că aproape o cincime dintre români nu au utilizat niciodată internetul și mai puțin de o treime au competențe digitale cel puțin elementare.

Cauzele care stau la baza dezvoltării precare a serviciilor publice electronice din România sunt:

- lipsa unei arhitecturi IT interoperabilă, eficientă și scalabilă, compusă din sisteme informatice necesare instituțiilor publice centrale pentru operaționalizarea serviciilor publice electronice;
- lipsa deschiderii administrației publice față de mediul privat;
- insuficiența specialiștilor în e-guvernare și a resurselor umane în departamentele IT ale instituțiilor și autorităților publice;
- lipsa competențelor necesare pentru dezvoltarea și mentenanța serviciilor publice electronice, cât și nivelul scăzut de salarizare în acest domeniu, comparativ cu cel din mediul privat;
- lipsa unui cadru legislativ și procedural unitar, suplu și eficace pentru susținerea serviciilor publice electronice.

Accelerarea procesului de transformare digitală a economiei și societății românești în ansamblu, reprezintă un element fundamental în vederea implementării noului model de dezvoltare a României și realizării convergenței cu statele europene mai avansate.

Guvernul va promova deschiderea operării serviciilor IT&C din sectorul public către sectorul privat. În acest sens, principalele elemente ale politicilor publice avute în vedere sunt: organizarea de parteneriate public-private pentru serviciile de IT&C din sectorul public, transferul de tehnologie și know-how către și dinspre firmele competente și competitive, reutilizarea componentelor și promovarea tehnologiilor open-source, obținându-se astfel economii substanțiale.

Principalul obiectiv al digitalizării este de a contribui la transformarea profundă a economiei, a administrației publice și societății, creșterea performanțelor și eficienței în sectorul public, prin crearea unor noi tipuri de valoare bazată pe digitalizare, inovații și tehnologii digitale.

Se va crea cadrul necesar pentru tranziția la economia și societatea digitală prin inovații și tehnologii relevante, competitive și scalabile, contribuind la obiectivul Guvernului de a implementa o nouă paradigmă fundamentată pe o dezvoltare sustenabilă a societății și economiei românești și la îndeplinirea obiectivului de convergență reală cu partenerii din Uniunea Europeană.

Prin mecanisme și activități specifice va fi asigurată creșterea capacității României de a dezvolta și integra inovații și tehnologii digitale în vederea digitalizării unor domenii și sectoare diverse pentru atingerea unor indicatori DESI mai performanți în ierarhia europeană, pentru creșterea vizibilității la nivel global, dar și pentru valorificarea potențialului strategic pe care România îl are în domeniul IT&C, contribuind astfel la ridicarea calității vieții cetățenilor și la reducerea costurilor pentru companii, prin simplificarea interacțiunii cu instituțiile statului.

Creșterea extrem de rapidă a economiei digitale se poate face acționând simultan și coordonat pe cinci axe strategice, care ne asigură un ecosistem digital capabil să funcționeze, să inoveze și să transfere servicii și produse digitale inovative în beneficiul societății și economiei. Cele cinci axe strategice ale **transformării digitale** sunt:

- **Administrație publică digitală** - tranziția rapidă, printr-un **proces de transformare digitală** a administrației publice din România, de la statutul neconsolidat încă de *e-Government*, la cel de *smart government*. Această tranziție se realizează parcurgând în mod obligatoriu etapa fundamentală de guvernare bazată pe date (*data-centric government*);
- **Economie digitală** - Transformarea digitală a economiei românești, cu un accent pe IMM- uri, care reprezintă 99% din companiile românești;
- **Educație digitală** – digitalizarea procesului educațional prin includerea la nivel transversal a tehnologiei în toate procesele educaționale, dar mai ales prin implementarea unor politici de dobândire/creștere/îmbunătățire a competențelor digitale la nivelul întregii societăți românești;
- **Comunicații digitale și tehnologii ale viitorului (5G, IOT, Quantum computing, AI, blockchain, Smart City);**
- **Securitate cibernetică.**

1. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ DIGITALĂ

Procesul de digitalizare a administrației publice a căpătat amploare la începutul anului 2020, odată cu înființarea Autorității pentru Digitalizarea României, instituție publică responsabilă de coordonarea și implementarea proiectelor, politicilor și strategiilor de digitalizare la nivel guvernamental. În momentul izbucnirii pandemiei de COVID-19, administrația publică din România era total nepregătită pentru o trece bruscă în zona digitală, dar datorită resurselor puse la dispoziție de guvern, instituțiile publice s-au adaptat și au înțeles că viitorul va fi unul digital sau va fi pierdut. În vederea continuării procesului de digitalizare accelerată, Guvernul României își propune implementarea următoarelor măsuri:

A. Eficientizarea instituțiilor publice

- Delimitarea clară a rolului fiecărei structuri implicate direct în procesul de digitalizare (MCID, ADR, DNSC, CTE etc.).
- Interoperabilizarea sistemelor informatice și standardizarea acestora, pentru simplificarea accesului la informații în vederea prestării serviciilor publice.
- Cooptarea în cadrul echipelor de redactare și implementare a proiectelor de digitalizare, a unor experți tehnici care pot fi remunerați făcându-se excepție de la legea salarizării unice.
- Inventarierea activelor digitale ale statului.
- Sporirea atribuțiilor “Comitetului de e-Guvernare și Reducerea Birocrației”, înființat prin Decizia prim-ministrului, în vederea exercitării dreptului de control asupra

tuturor proiectelor din sfera digitalizării aflate în lucru la nivelul întregului aparat guvernamental.

- Adoptarea tehnologiilor avansate din spectrul automatizării, robotizării și inteligenței artificiale pentru eficientizarea utilizării resursei umane.
- Adoptarea unui cadru normativ pentru migrarea soluțiilor software existente, și nu numai, utilizate de către instituțiile publice spre infrastructuri de tip Cloud.

B. Dezvoltarea Serviciilor de Guvernare Electronică

- Dezvoltarea de noi servicii de guvernare electronică construite în jurul nevoilor reale ale cetățeanului român, luând în calcul simplificarea modalităților de acces, utilizând în procesul de dezvoltare principii de bază UX UI.
- Favorizarea utilizării mecanismelor de tip API pentru facilitarea accesului la informațiile stocate în bazele de date ale sistemelor publice, reducând astfel la minimum numărul documentelor solicitate în vederea prestării unui serviciu public.
- Transformarea Punctului de Contact Unic (PCUe) prin utilizarea instrumentului “Acord Cadru pentru Transformarea Digitală a României”, aflat la dispoziția Autorității pentru Digitalizarea României în interfața prin care cetățeanul comunică cu orice instituție în vederea prestării oricărui serviciu public.
- Implementarea proiectului pentru identitatea digitală a cetățenilor.
- Implementarea Serviciului Single Sign-on(SSO) la nivelul întregii administrații publice.
- Continuarea programelor și proiectelor aflate în implementare, precum și inițierea de programe și proiecte noi pentru digitalizarea serviciilor publice pe care instituțiile publice le oferă cetățenilor.
- Elaborarea planului național pentru dezvoltarea competențelor digitale ale cetățenilor României și asigurarea implementării acestuia, în colaborare cu sectorul privat și societatea civilă.
- Adoptarea semnăturii electronice la scară națională, odată cu implementarea proiectului SITUE (Sistemul de Interoperabilitate Tehnologică cu Statele Membre UE).

Implementarea principiului *once only* și a arhitecturii de interoperabilitate bazată pe un management de API-uri puse la dispoziție de toate instituțiile publice care dețin registre de date naționale. Acest demers va urmări identificarea tuturor registrelor de bază și crearea unui mecanism pentru amendarea acestei liste, asigurarea infrastructurii tehnice pentru ca accesul la registre de bază să se realizeze rapid, sigur și flexibil, asigurând integritatea, disponibilitatea și confidențialitatea datelor.

În paralel, se va generaliza utilizarea **semnăturii electronice** de către funcționarii din administrația publică, astfel încât aceștia să poată comunica digital cu cetățenii și mediul de afaceri, scăzând timpul de reacție și corectarea timpurie a unor posibile greșeli.

Operaționalizarea efectivă a unui punct de contact unic electronic pentru cetățeni și companii prin refacerea PCUe și integrarea acestuia cu sistemul național electronic de plăți, GHISEUL.RO, într-o platformă unică pentru cetățeni. Prin includerea tuturor serviciilor electronice disponibile și accesibilizarea lui prin schema de e-identitate națională, conform cadrului normativ european, serviciile publice electronice vor fi disponibile și accesibile și transfrontalier, pe baza nodului eIDAS. În plus, acest demers va crește vizibilitatea serviciilor publice, având ca principal efect

scăderea timpului pentru căutarea informației de către firme și unificarea practicii administrative în relația cu firmele și cetățenii.

Implementarea unei infrastructuri de cloud guvernamental, utilizând tehnologii sigure și eficiente din punct de vedere energetic pentru a asigura caracterul sigur, interoperabil și standardizat al datelor publice și migrarea serviciilor publice în cloud. Astfel, va crește disponibilitatea, dar și ergonomia de utilizare a serviciilor publice digitale, efectul fiind de scădere a costurilor firmelor în interacțiunea cu statul și pe termen lung chiar a nevoilor de finanțare a unor servicii eterogene scăzând presiunea pe bugetul public și indirect pe firme. Decizia privind modul în care va fi făcut cloud-ul se va lua de către guvern pe parcursul anului 2022.

2. ECONOMIE DIGITALĂ

Economia românească este dominată în proporție de 99% de întreprinderi mici și mijlocii, viteza cu care acestea se pot digitaliza și nivelul de digitalizare pe care îl pot atinge, fiind două elemente cu efecte de anvergură asupra competitivității României pe piața europeană și globală.

În ceea ce privește economia digitală sunt două perspective care trebuie luate în calcul.

În primul rând avem o multitudine de companii non-IT, care au nevoie stringentă de digitalizarea proceselor interne pentru a-și crește competitivitatea economică în raport cu mediul concurențial european și global. Pentru acestea vom oferi instrumente de finanțare prin programele regionale în vederea achiziționării de produse și servicii IT, dar în același timp le vom încuraja să adopte noile tehnologii emergente precum Inteligența Artificială, Cloud Computing, IoT, Blockchain etc.

De asemenea, mediul economic românesc va beneficia direct de simplificarea poverii administrative prin dezvoltarea mai multor servicii B2G (business-to-government), acțiuni ce sunt incluse în pachetul de reforme necesare digitalizării administrației.

Prin urmare, este nevoie de o viziune strategică guvernamentală concertată top-down care să creeze ecosistemul de instrumente și măsuri de sprijinire a procesului de transformare digitală a IMM-urilor.

În plus, industria poate beneficia de un efect indirect al digitalizării, dar cu impact major asupra capacității companiilor de a converge spre principiile economiei digitale prin noi modele de afaceri, modele operaționale și o nouă viziune managerială într-o nouă paradigmă bazată pe inovații și tehnologii digitale.

Într-un cuvânt, întreaga economie românească trebuie să facă o tranziție cât mai rapidă către noua economie (Economia digitală), valorificând toate avantajele noii revoluții industriale 4.0.

Pe de altă parte, România are un potențial enorm de a genera și exporta produse și servicii inovative digitale. De aceea, obiectivul nostru este să consolidăm ecosistemul de inovație digitală pentru a genera mai multe produse și servicii inovative, reducând tot mai mult ponderea serviciilor de tip outsourcing.

IT-ul este nu numai oportunitate de dezvoltare economică pentru România, **dar constituie și un element de brand de țară.** Din punct de vedere geostrategic România poate să își consolideze **un rol detașat de lider în regiune pe piața inovației digitale.**

Pentru a putea deveni o forță importantă în regiune, România trebuie să adune toate forțele implicate în ecosistemul investițional IT (fonduri de investiții, acceleratoare, mentori, hub-uri și spații de lucru colaborativ) și să le conecteze sub forma unui “single point of contact” pentru toți cei care vor să obțină o finanțare chiar dacă sunt rezidenți români sau din alte țări.

Un astfel de program trebuie adresat firmelor Start-up sau firmelor mici cu potențial, dar și firmelor mature care au nevoie de scalare.

Hub-urile europene de inovare digitală - E-DIH (European Digital Innovation Hubs)

Un studiu recent al BEI arată că aproximativ **70% dintre IMM-urile europene** care au implementat un proiect de digitalizare s-au folosit de infrastructura hub-ului de inovare regională, din regiunea în care își desfășoară activitatea, indiferent dacă IMM-ul avea sau nu un profil digital. Astfel, Hub-urile europene de inovare digitală sunt principalul instrument și vector trans-european pe care Comisia Europeană împreună cu statele membre îl au în vedere pentru a impulsiona atât inovarea și digitalizarea economiei, cât și digitalizarea administrației publice europene.

Hub-urile europene de inovare digitală vor pune în valoare potențialul tehnologic și de inovare regional pentru a dezvolta tehnologii și instrumente digitale pentru domenii cu grad ridicat de adopție: industrie, administrație publică, agricultură, sănătate etc. **Rolul strategic al Hub-urilor europene de inovare digitală este și acela de a defini din punct de vedere geostrategic rolul României pe o hartă Europeană, dar și globală a digitalizării și inovației tehnologice.**

România, care va avea un număr de hub-uri în principalele regiuni de dezvoltare, va utiliza maximum oportunitățile oferite de aceste instrumente. Prin pilotarea acestor DIH-uri, Guvernul va face ca funcțiile acestora prevăzute în Regulamentul Europa Digitală - sprijin pentru identificarea investițiilor, instruire și sprijin în dobândirea competențelor digitale, testare înainte de investiție, crearea unui ecosistem pentru inovare și rețea – să contribuie direct și măsurabil la transformarea digitală a IMM-urilor, în corelare cu Strategiile de specializare inteligentă ale fiecărei regiuni de dezvoltare.

Măsuri concrete:

- Dezvoltarea soluțiilor de finanțare prin Programele Operaționale Regionale a unor proiecte de Smart City în orașele din fiecare regiune în parteneriat cu hub-urile regionale.
- Derularea de programe de formare pentru funcționarii publici, pentru dobândirea de competențe digitale la nivel local prin DIH-uri. Obiectivul final este acela de a avea un nivel minim de competențe digitale pentru orice angajat în sistemul public din România. Crearea și utilizarea colaborativă a unor infrastructuri regionale comune.
- Dezvoltarea soluțiilor de finanțare pentru sprijinirea antreprenorilor în dezvoltarea tehnologiilor digitale avansate (cum ar fi inteligența artificială, datele și cloud computing-ul, tehnologia blockchain, calculul de înaltă performanță și cuantică, internetul obiectelor, securitatea cibernetică) și pentru sprijinirea IMM-urilor care adoptă tehnologii digitale.
- Crearea unui fond de investiții dedicat Start-Up-urilor inovative, în parteneriat cu investitori privați.
- Sprijinirea transformării digitale a **organizațiilor neguvernamentale** (ONG-uri) și sporirea nivelului de alfabetizare digitală în rândul angajaților.

Există o nevoie stringentă de instrumente inovatoare care să susțină finanțarea acestor produse digitale care pot avea un extraordinar efect de multiplicare în economie.

Pe de altă parte statul nu are instrumentele de evaluare corectă a gradului de inovare tehnologică sau de business pe care o companie îl propune și de cele mai multe ori criteriile de finanțare sunt bazate pe grile care elimină riscurile și finanțează soluții mai puțin inovative, acest lucru fiind contrar ideii de start-up high-tech. Soluția este realizarea unui parteneriat în care sunt atrași alături de statul român, parteneri din mediul privat capabili să își asume în egală măsură riscul co-finanțării și calitatea de evaluator în același timp.

3. EDUCAȚIE DIGITALĂ

În ceea ce privește competențele digitale, România se situează pe locul 27 din cele 28 de țări ale UE în clasamentul Indexului DESI. România se află mult sub media UE în ceea ce privește persoanele cu competențe digitale de bază (31% vs. 58%), a persoanelor deținând competențe digitale avansate (10% vs. 33%) și a persoanelor cu competențe elementare software (35% vs. 61%). România se află considerabil în urmă și în ceea ce privește procentul de specialiști IT, din totalitatea persoanelor încadrate în muncă (2.2% vs. 3.9%).

Raportul DESI 2020 evidențiază faptul că ”România a rămas în urmă în ceea ce privește indicatorii referitori la competențele digitale și are o performanță slabă în ceea ce privește digitalizarea întreprinderilor și serviciile publice digitale”. Principalele bariere în calea realizării serviciilor publice digitale în România, identificate în acest raport, sunt:

- Lipsa de coordonare dintre instituțiile publice în ceea ce privește instituirea unor astfel de servicii.
- Migrarea specialiștilor IT din sectorul public înspre sectorul privat sau în străinătate.
- Lipsa generală de competențe digitale - nivelurile competențelor digitale de bază și avansate rămân cele mai scăzute în rândul statelor membre ale UE. Doar 31% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani au competențe digitale de bază (58% la nivelul UE în ansamblu), iar 10% au competențe digitale avansate (față de o medie a UE de 33%).
- Lipsa investițiilor în dezvoltarea competențelor digitale în rândul angajaților din sectorul public au condus la crearea de curențe cu impact ridicat, atât la nivel de front-office în dialog direct cu cetățenii, cât și în back-office, pentru realizarea sarcinilor administrative.

Pe de altă parte, România oferă un bazin larg de specialiști TIC datorită sistemului său educațional în acest domeniu. România se situează pe locul 6 în rândul statelor membre ale UE în ceea ce privește numărul de absolvenți TIC (4,9% din totalul absolvenților). În anul universitar 2019-2020, România a avut peste 27.000 de studenți TIC înscriși în învățământul superior la toate nivelurile, atât în instituțiile publice, cât și în cele private. În aceeași perioadă, numărul absolvenților a ajuns la 5.365 la nivel național. În statisticile UE, România se află pe locul 3 la număr de femei specializate în domeniul TIC, cu mult peste media UE. Nu mai puțin de 24% dintre absolvenții TIC din România sunt femei, oferind unul dintre cele mai favorabile medii incluziunii muncii.

Noul plan de acțiune al UE pentru educația digitală 2021-2027 *Resetarea educației și formării pentru era digitală* prezintă o viziune pentru îmbunătățirea alfabetizării digitale, a competențelor și a capacității digitale la toate nivelurile de educație și formare pentru toate nivelurile de competențe digitale (de la nivel de bază la nivel avansat). Acest Plan de acțiune susține obiectivul *Agendei pentru competențe* și prevede că 70 % dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani vor avea cel puțin competențe digitale de bază până în 2025.

Pentru realizarea acestui deziderat Guvernul României va implementa o serie de măsuri:

- **Programe de formare competențe digitale avansate pentru funcționarii publici;**

Instruirea personalului din administrația publică va asigura creșterea nivelului competențelor digitale în administrația publică din România contribuind astfel la succesul măsurilor de digitalizare a serviciilor publice și a operațiunilor interne ale administrației și va permite creșterea eficienței și rezilienței instituționale.

- **Programe de perfecționare/recalificare a angajaților din întreprinderi;**

Sprrijinirea IMM-urilor din România pentru recalificarea forței de muncă în domenii tehnice

cheie (programare/coding, data analytics, cyber-security, computer-assisted design, additive manufacturing). Prin această intervenție se vizează atât creșterea competitivității forței de muncă, cât și a firmelor.

- **Scheme de finanțare pentru biblioteci pentru a deveni centre de competențe digitale;**

Crearea unei rețele de biblioteci sustenabile și scalabile, cu acoperire națională care să devină hub-uri de dezvoltare de competențe digitale în comunitățile locale orientate pe dezvoltarea competențelor de bază și asigurarea unor servicii accesibile de formare unor categorii marginalizate.

- **Dezvoltarea competențelor digitale avansate ale specialiștilor din zona IT pentru tehnologii emergente (Quantum Computing, AI, Blockchain, IoT etc.);**

Instruirea specialiștilor IT&C va avea ca efect creșterea valorii adăugate a serviciilor și produselor dezvoltate de către companiile din domeniul IT&C românești, astfel economia României va fi competitivă la nivel mondial.

- **Derularea de programe de training pentru upskilling prin intermediul Digital Innovation Hubs.**

4. COMUNICAȚII ȘI TEHNOLOGII ALE VIITORULUI

Infrastructura de comunicații este un diferențiator foarte important în privința competitivității României, fiind un factor esențial pentru dezvoltarea economică, stimularea investițiilor, sporirea capacității administrative și creșterea inter-conectivității între regiunile țării.

Sectorul comunicațiilor electronice va fi valorificat în continuare ca un catalizator al dezvoltării economice și transformării digitale. În perioada 2021-2024 România își va consolida într-un ritm accelerat profilul de conectivitate la nivel european și avantajele competitive existente. Totodată, România își propune să devină lider regional în privința adoptării în condiții de siguranță a noilor tehnologii.

Obiectivele strategice ale Guvernului României pentru perioada 2021-2024 în privința infrastructurii de comunicații electronice vizează în principal dinamizarea investițiilor în domeniu și creșterea conectivității la nivel național.

În următorii 4 ani vor fi adoptate măsuri care să răspundă eficient nevoilor de creștere a conectivității, de integrare rapidă a noilor tehnologii de comunicații și de stimulare a investițiilor în tandem cu accelerarea proceselor de transformare digitală a întregii societăți.

Direcțiile strategice de acțiune în domeniul comunicațiilor electronice vor viza:

- Asigurarea condițiilor optime pentru implementarea și dezvoltarea noilor tehnologii 5G, respectând legea privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G construită pe principiile Memorandumului dintre România și Statele Unite ale Americii pentru combaterea riscurilor de securitate cibernetică generate de furnizorii 5G.
- Stimularea adoptării tehnologiilor 5G, respectiv extinderii zonelor deservite la nivel național.
- Adaptarea cadrului juridic național și elaborarea de strategii sectoriale pentru implementarea în siguranță a tehnologiilor de comunicații ale viitorului.
- Creșterea gradului de integrare și convergență dintre infrastructura de transport și

infrastructura de comunicații electronice, inclusiv prin operaționalizarea conceptului de autostrăzi 5G.

- Intensificarea participării și întărirea rolului României în cadrul unor formate internaționale de cooperare în vederea dezvoltării unor noi proiecte de infrastructură de comunicații electronice, inclusiv 5G, tehnologii cloud, tehnologii satelitare, sisteme inteligente de transport.
- Consolidarea capacităților naționale și cerințelor de securitate în domeniul comunicațiilor electronice în scopul protejării lanțurilor de aprovizionare și creșterii rezilienței infrastructurilor existente.
- Stimularea și promovarea cercetării, dezvoltării și inovării în domeniul comunicațiilor electronice și, în special, în domeniul 5G.
- Consolidarea parteneriatului dintre autorități și sectorul privat pentru dezvoltarea și implementarea unor proiecte de infrastructură de comunicații electronice de interes național.
- Eficientizarea activității întreprinderilor publice din subordine prin îmbunătățirea guvernancei corporative.
- Dezvoltarea rețelei de radiodifuziune digitală terestră.
- Atribuirea drepturilor de utilizare a spectrului radio.

5. SECURITATE CIBERNETICĂ

În ultimii ani, odată cu evoluția fără precedent a tehnologiilor emergente (5G, blockchain, AI, IoT etc.) și într-un context pandemic ce pune la încercare întreg ecosistemul digital, provocările, riscurile și amenințările de securitate din spațiul cibernetic au crescut exponențial, securitatea cibernetică devenind o realitate pentru fiecare cetățean, ce necesită astăzi în mod imperativ o abordare extrem de serioasă, permanentă, cu investiții semnificative și adaptări organizaționale rapide și complexe.

Simultan cu obținerea de către țara noastră a Centrului European Industrial, Tehnologic și de Cercetare în materie de Securitate Cibernetică, angajamentele noastre asumate la nivel internațional au crescut direct proporțional cu oportunitatea de a deveni liderul la nivel regional și european în acest domeniu.

Deși România a făcut pași remarcabili în această direcție, următoarele măsuri sunt absolut necesare:

- Adoptarea Strategiei naționale de securitate cibernetică 2021 – 2026.
- Promovarea Legii privind apărarea și securitatea cibernetică a României.
- Asigurarea constantă a securității cibernetică a tuturor instituțiilor publice și a entităților private din spațiului cibernetic național civil, în colaborare cu instituțiile și autoritățile competente.
- Stimularea mediului antreprenorial și a companiilor cu capital românesc din acest domeniu.
- Crearea de noi competențe în materie de securitate cibernetică pentru cetățeni.

SERVICII POȘTALE – COMPANIA NAȚIONALĂ POȘTA ROMÂNĂ

Obiective pe termen mediu, direcții generale de acțiune:

- a. Obiectivul principal al Poștei Române este oferirea unui set de servicii care să reflecte nevoile tuturor cetățenilor României de pe întreg teritoriul la tarife accesibile. Acesta va fi adaptat conform schimbărilor generate de necesitățile pieței și dezvoltările tehnologice.
- b. Poșta Română abordează o strategie agilă centrată pe client ale cărei rezultate se traduc prin calitate, satisfacția și loialitatea clienților, diminuarea riscurilor pe termen lung și îmbunătățirea continuă atât internă, cât și a imaginii Companiei.
- c. Alinierea la standardele celor mai performante companii poștale din lume: Poșta Elvețiană, Poșta Germană, Poșta Austriacă, Poșta Estoniană, Poșta SUA. Poșta Română va proiecta și implementa noi procese organizaționale, preluând bunele practici ale celor mai avansate companii poștale din lume, eficientizând timpii de livrare, calitatea serviciilor și costurile operaționale.

CERCETARE – INOVARE

I. Probleme structurale ale cercetării și inovării din România

Cercetarea și inovarea necesită o conexiune mult mai coerentă la nevoile actuale ale societății și economiei. Mediul de cercetare din universități, institutele de cercetare și companiile trebuie să colaboreze pentru elaborarea strategiilor multianuale de cercetare. În egală măsură, cercetarea românească trebuie să fie conectată la sistemul de cercetare mondial din perspectiva resursei umane, a dezvoltării tehnologice și a obiectivelor de cercetare.

La nivel național, în ultimii ani, investițiile insuficiente în domeniul CDI din fonduri guvernamentale, nu întotdeauna corelate cu fondurile structurale, au produs puține transformări importante în sistemul românesc de CDI și au determinat un regres al producției științifice, o insuficientă vizibilitate internațională a cercetătorilor și a rezultatelor cercetării românești, precum și reducerea numărului de tineri doctori și doctoranzi. Singurul efect pozitiv a fost, într-o oarecare măsură, îmbunătățirea infrastructurii CDI, pentru care s-au utilizat fondurile structurale. Datele existente indică și o capacitate foarte limitată de comercializare și transfer tehnologic al rezultatelor cercetării și inovării românești. Antreprenorialul, în mod special cel bazat pe inovare, este la un nivel redus, mult sub potențialul existent în România. Alocarea bugetului național pentru CDI este semnificativ sub țintele asumate prin documentele strategice naționale, precum și în raport cu media UE. Alocările financiare guvernamentale pentru activități CDI au scăzut de la 0,29% din PIB în anul 2015, la 0,26% din PIB în 2016, la 0,15% în 2018, la 0,14% în 2019 și la 0,13% din PIB în anul 2020. România a încheiat ciclul de politici publice 2014 - 2020 în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării (CDI), fără să fi fost realizată o evaluare intermediară sau un studiu de impact. În absența unui nivel suficient de finanțare publică a cercetării și inovării pentru perioada 2014 - 2020, obiectivele legate de competitivitate pentru cercetare și inovare și ale strategiei de specializare inteligentă nu au putut fi atinse.

Având în vedere aceste aspecte, Guvernul își asumă continuarea evaluării externe, cu experți selectați de Comisia Europeană, a politicilor naționale în cercetare, dezvoltare și inovare, a guvernantei și arhitecturii instituționale și implementarea recomandărilor primite de la Comisia Europeană, prin instrumentul Facilitate în Sprijinul Politicilor, cu finanțare integrală din programul Orizont 2020. Ulterior încheierii evaluării politicilor naționale în cercetare se va trece

la evaluarea de fond a sistemului național de cercetare. Această măsură va avea ca impact creionarea cât mai aproape de realitate a cauzelor dezechilibrelor actuale din sistemul CDI și identificarea unor măsuri care să reducă decalajele pe termen mediu și lung a indicatorilor specifici față de media UE și va putea asigura un trend ascendent domeniului CDI, inclusiv creșterea șanselor de succes în Programul european de cercetare "Orizont Europa" (2021 - 2027) și intensificarea transferului în economie al rezultatelor cercetării. Această reformă va putea conduce la stabilirea unor poli de excelență esențiali pentru formarea de parteneriate pe termen lung și pentru colaborarea în jurul unor infrastructuri și programe de cercetare de anvergură internațională, în domenii de frontieră ale științei și tehnologiei, în vederea unei mai bune integrări în Spațiul European al Cercetării.

Participarea României la Programul Orizont 2020 (2014 - 2020) a fost modestă (214,8 milioane euro atrase din bugetul Orizont 2020 și 787 contracte semnate, în care sunt implicați 1190 parteneri români), fiind comparabilă, spre exemplu, din punct de vedere al sumelor atrase, cu Estonia, țară cu o populație de 15 ori mai mică decât a României. Această situație a fost generată, în principal, de subfinanțarea cercetării din fonduri publice, dar și de dificultățile în atragerea fondurilor private în cercetare și inovare, generate de lipsa unor politici naționale susținute și coerente care să stimuleze activitatea CDI. Toți acești factori au produs efecte negative în sistemul românesc de CDI și au determinat un regres în ceea ce privește majoritatea indicatorilor din *Datele Statistice privind Inovarea Europeană (European Innovation Scoreboard 2019)*. Astfel, România se situează pe ultimul loc în Uniunea Europeană pe baza reducerii numărului de cercetători cu 4,6% în raport cu 2017, a investiției firmelor private în activități CDI cu 51% mai mică în raport cu anul 2011 și a numărului de IMM-uri implicate în procesul de inovare, mai mic cu 42,5% în raport cu anul 2011. România este, în acest moment, clasificată ca inovator modest (cu mai mult de 50% decalaj față de media UE).

II. Obiective strategice și măsuri de implementare

II.1 Reforma structurală a sistemului național de cercetare și inovare – motor al dezvoltării economice și de creștere a competitivității României

- a. Armonizarea, actualizarea și simplificarea legislației privind organizațiile publice de cercetare conform principiilor "bunelor reglementări" ("better regulation") și evitarea birocratizării excesive.
- b. Stimularea proceselor decizionale în administrația managementului cercetării, pe baze științifice.
- c. Creșterea valorii și eficienței finanțării pentru cercetare și inovare și atingerea țintei de 2% din PIB până în 2024 (1% finanțare publică + 1% finanțare privată) cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii cu prioritate a cercetării aplicative și inovării, dar și a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă/cu potențial de creștere.
- d. Planificarea bugetară multianuală pentru a asigura convergența cu celelalte țări ale UE și cu planificarea cadrului financiar multianual (MFF) într-o manieră adaptată noilor provocări. Un sistem de finanțare de inițiere tip "top-down" și de parcurs tip "bottom-up" va permite atât stabilitatea și predicția bugetară cu rol în atragerea de capital privat și stabilizarea de resurse umane, cât și dezvoltarea de proiecte fanion de anvergură.
- e. Implementarea noilor politici și strategii europene privind Spațiul European al Cercetării (ERA) în strânsă legătură cu strategia europeană pentru universități (European Strategy for Universities).
- f. Înființarea unor poluri regionale de excelență în cercetare prin formarea unor structuri integrate cu implicarea universităților și institutelor de cercetare.

II.2 Îmbunătățirea condițiilor cadru pentru cercetarea publică

- a. Susținerea Institutelor Naționale de Cercetare Dezvoltare (INCD-uri) și a universităților pentru a realiza cercetare de excelență.
- b. Atragerea de resurse umane înalt calificate și de investiții în infrastructura de cercetare din INCD-uri și universități, în vederea creșterii performanței instituționale și a capacității de absorbție a fondurilor europene și, în mod special, a celor din Programul Cadru de Cercetare și Inovare al UE: Orizont Europa și prin parteneriatele europene CDI. În acest fel, se urmărește recuperarea decalajelor pe care România le înregistrează față de media UE și față de țările din regiune.
- c. Evaluarea politicilor de resurse umane, a cerințelor de formare pentru personalul din instituțiile de cercetare, precum și reevaluarea modalităților de recrutare a personalului din organizațiile publice de cercetare.
- d. Sistematizarea, simplificarea și unificarea legislației privind funcționarea instituțiilor de cercetare (resurse umane, finanțare de bază, finanțarea în regim competitiv, agenda strategică de cercetare, infrastructura, relația cu agenții economici).
- e. Elaborarea unei strategii privind internaționalizarea instituțiilor de cercetare.
- f. Reforma organizatorică a INCD-urilor - cu accent pe modernizarea funcționării acestora și întărirea rolului lor în politica științei.
- g. Atragerea de cercetători de excelență din afara țării în regim competitiv (români sau străini), în organizații publice de cercetare, care vor deveni centre de excelență.
- h. Reforma politicilor investiționale în activități de cercetare și inovare din instituțiile publice de cercetare.
- i. Dezvoltarea unui sistem sustenabil de acordare de asistență promotorilor de proiecte în Programul Orizont Europa prin crearea unui mecanism de corelare național-regional, prin stimularea centrelor suport performante care găzduiesc Rețeaua Națională de Puncte de Contact Orizont Europa și crearea unui sistem de promovare de informații prin asocierea rețelei NCP Orizont Europa cu centrele de transfer tehnologic și cu partenerii din rețeaua European Enterprise Network.
- j. Racordarea INCD-urilor la prioritățile strategice ale Spațiului European al Cercetării.
- k. Modificarea cadrului legal care reglementează evaluarea periodică a institutelor și infrastructurilor de cercetare din România în vederea eliminării acelor dispoziții care nu asigură imparțialitate, transparență și eficiență în cadrul acestui proces.
- l. Promovarea unor mecanisme pentru asigurarea stabilității și predictibilității în finanțarea cercetării prin finanțarea proiectelor de cercetare în cadrul unui mecanism multianual.
- m. Creșterea eficienței susținerii activității de cercetare în cadrul universităților prin formalizarea colaborării în acest sens între MCID și MEN (UEFISCDI).
- n. Elaborarea unei metodologii de evaluare a activității de cercetare a institutelor de cercetare aplicând indicatori folosiți la nivel internațional, similar cu cele folosite de platforme internaționale de ierarhizare și cu implicarea evaluatorilor externi.
- o. Sprijinirea măsurilor de popularizare a rezultatelor științifice prin introducerea unor programe de formare de comunicare a științei și prin implicarea cetățenilor în anumite activități de cercetare (citizen science) unde este fezabil.
- p. Promovarea *open science* prin stabilirea unor instrumente financiare la nivel național pentru a facilita accesul la publicare lucrărilor cercetătorilor, cadrelor didactice

universitare în reviste *open acces*, similar practicilor internaționale.

- q. Elaborarea unui program adecvat de sprijinire a unor grupuri de cercetare de excelență, similar cu programele ERC pe bază de competiție.

II.3 Susținerea infrastructurilor paneuropene de cercetare ELI-NP și DANUBIUS în vederea valorificării excelenței în CDI:

- a. Identificarea soluțiilor de redresare a infrastructurii Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics (ELI-NP).
- b. Redresarea și consolidarea unui parteneriat european și internațional solid pentru exploatarea capacității sale pentru cercetarea/valorificarea unei investiții de peste 300 milioane EURO în cea mai mare și mai avansată instalație din lume centrată pe studiul fizicii fotonucleare.
- c. Integrarea infrastructurilor de cercetare ELI-NP și CETAL în cadrul unui ecosistem al inovării și dezvoltării bazat pe creativitate, care să permită creșterea gradului de atractivitate a platformei Măgurele.
- d. Susținerea Centrului Internațional de Studii Avansate a Sistemelor: Râuri-Mări (DANUBIUS-RI) ca infrastructură distribuită de cercetare interdisciplinară aferentă marilor sisteme și a înființării DANUBIUS - ERIC cu sediul în România.
- e. Dublarea fondurilor atrase din Orizont Europa în raport cu fondurile atrase din Orizont 2020, până în 2024, prin asigurarea unui cadru stimulativ pentru o participare de succes la programul cadru al UE Orizont Europa și a valorificării excelenței în domeniul infrastructurilor paneuropene de cercetare găzduite de România pentru a deveni partener activ în cooperarea transnațională în Spațiul European de Cercetare.
- f. Creșterea investițiilor în infrastructuri de cercetare paneuropene (ESFRI) pentru asigurarea unei funcționări sustenabile.

II.4 Stimularea cooperării public-privat - motor al inovării

- a. Creșterea eficienței instrumentelor de finanțare și valorificarea rezultatelor cercetării prin transfer tehnologic.
- b. Intensificarea finanțării inovării, inclusiv sociale, în special prin implementarea platformelor de parteneriat între autorități locale, mediu de afaceri, universități și institute de cercetare, finanțată prin Planul Național de Relansare și Reziliență.
- c. Susținerea organizațiilor publice de cercetare care atrag fonduri private, prin alocarea de fonduri pentru activități CDI, până la concurența sumei atrase din mediul economic.
- d. Dezvoltarea unui cadru național de transfer tehnologic prin clarificarea cadrului legislativ, prin pilotarea și stabilirea cadrului instituțional la nivel național și regional și prin stabilirea unei scheme de investiții în resursele umane pe termen scurt, mediu și lung - pe baza unei analize a stării actuale, a nevoilor și a bunelor practici de la nivel european.

Planul Național de Redresare și Reziliență

Dezvoltarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem cloud guvernamental

- Operaționalizarea unui task-force pentru implementarea și monitorizarea reformelor și investițiilor propuse în PII Transformare digitală
- Intrarea în vigoare a cadrului legal de guvernanță a serviciilor de cloud pentru zona guvernamentală
- Intrarea în vigoare a Legii interoperabilității
- Realizarea unei analize care să ofere mai multe opțiuni în baza cărora poate fi decisă soluția optimă care corespunde cel mai bine arhitecturii de cloud guvernamental pentru România

Tranziția către obiectivele UE-2025 în materie de conectivitate și stimularea investițiilor private pentru implementarea rețelelor de foarte mare capacitate

- Recomandările din EU connectivity toolbox sunt implementate
- Intrarea în vigoare a legii privind securitatea rețelelor 5G
- Publicarea cererii de ofertă pentru autorizarea operatorilor de telecomunicații de a acorda licențe 5G
- Atribuirea drepturilor de utilizare a spectrului radio

Asigurarea securității cibernetice a entităților publice și private care dețin o infrastructură cu valoare critică

- Intrarea în vigoare a legii privind apărarea și securitatea cibernetică a României
- Adoptarea Strategiei Naționale de Securitate Cibernetică 2021-2026

Creșterea competențelor digitale pentru exercitarea funcției publice și educație digitală pe parcursul vieții pentru cetățeni

- Intrarea în vigoare a ordinului ministerial al ministrului muncii și al președintelui Institutului Național de Statistică pentru definirea noilor ocupații digitale în Clasificarea Ocupațiilor din România (COR)

SPRIJIN PENTRU MEDIUL DE AFACERI ȘI CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE

Îmbunătățirea guvernanței sistemului de cercetare, dezvoltare inovare

- Unitatea de implementare a Reformei privind facilitatea de sprijin pentru politici (PSF) înființată și funcțională
- Ponderea recomandărilor din PSF (Policy Support facility) adoptate până la sfârșitul anului 2026
- Intrarea în vigoare a unui sistem permanent de proiectare, implementare, monitorizare și evaluare a politicii de cercetare, dezvoltare și inovare
- Intrarea în vigoare a Ordonanței de Guvern privind înființarea unui singur organism operațional, care să cuprindă consiliile existente, asigură coordonarea interministerială și să sprijine sectorul privat

Reforma carierei de cercetare

- Intrarea în vigoare a legislației privind cariera și statutul cercetătorului
- Instituțiile care au aderat la Carta europeană a cercetătorilor și la Codul pentru recrutarea cercetătorilor, care au inițiat procesul de proiectare, implementare și evaluare a planurilor de acțiune

Intensificarea cooperării între mediul de afaceri și cel de cercetare

- Intrarea în vigoare a modificărilor legislative pentru a crea un mediu favorabil investițiilor publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare
- 40% din proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare finanțate din fonduri publice au cel puțin o entitate privată implicată ca partener

Sprijin pentru integrarea organizațiilor de cercetare, dezvoltare, inovare din România în Spațiul European al Cercetării

- Intrarea în vigoare a unui act legislativ care încurajează, facilitează și reglementează integrarea voluntară și funcțională și fuziunea instituțiilor de cercetare din România
- Procent din organizațiile de cercetare care partajează infrastructura și facilitățile de cercetare

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.8

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII,
LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI**

DEZVOLTARE

Pe parcursul anului 2021, MDLPA a priorizat deschiderea tuturor șantierelor inițiate anterior, dar și pornirea de noi investiții, contribuind la protejarea companiilor românești și a locurilor de muncă. În perioada noiembrie 2019 - octombrie 2021, s-au finalizat 985 de obiective finanțate prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL). Au fost deblocate proiecte vechi de importanță națională, printre care se enumeră Cazinoul Constanța, spitale cum sunt cele din Sinaia, Bălcești, Vișeu de Sus sau Rădăuți, precum și stadioane, cum erau cele de la Arcul de Triumf, Steaua sau Giulești. Au fost demarate proiecte noi în sprijinul învățământului și al culturii românești, precum reabilitarea clădirii principale a Universității București, a Academiei de Studii Economice, a Colegiului Național „Carol I” din Craiova. Un alt proiect deblocat a fost cel de cadastrare a peste 600 de comune, în prezent fiind deja finalizate primele UAT-uri.

Viziunea pe termen mediu

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, prin intermediul fondurilor europene, al Programului Național de Dezvoltare Locală și al celorlalte programe pe care le desfășoară, are, ca scop fundamental, dezvoltarea armonioasă dintre regiunile României, recuperarea decalajelor de dezvoltare între județe și creșterea calității serviciilor publice la care să aibă acces cetățenii, contribuind astfel la obiectivul de convergență cu economiile statelor mai avansate din Uniunea Europeană. În noul ciclu de finanțare, prin fondurile structurale europene pentru dezvoltare regională vor fi susținute proiecte care generează valoare adăugată, prosperitate și o creștere a calității vieții în comunitățile în care vor fi implementate. Dezvoltarea infrastructurii publice din toate regiunile României va urmări reducerea disparității urban-rural și a diferențelor de dezvoltare între regiuni și în interiorul regiunilor, și se va axa pe următoarele priorități:

- Modernizarea și extinderea rețelelor de apă și canal;
- Modernizarea drumurilor județene și locale și construirea unor noi drumuri, acolo unde este necesar;
- Modernizarea și construirea de unități de învățământ;
- Extinderea și modernizarea rețelelor de gaze naturale;
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de sănătate și protecție socială;
- Realizarea cadastrului sistematic;
- Construirea de infrastructură sportivă;
- Construirea de locuințe pentru tineri, specialiști în sănătate, învățământ și alte categorii socio-profesionale, prin ANL;
- Reabilitarea monumentelor istorice, a unităților de cult și consolidarea patrimoniului cultural;
- Reabilitarea energetică a clădirilor.

Obiective de dezvoltare urbană sustenabilă și de valorificare a resurselor de patrimoniu:

- Elaborarea, aprobarea și implementarea unor strategii locale privind gestionarea inteligentă a traficului și siguranța rutieră cu scopul de a promova transportul public în comun și a asigura un management corespunzător al riscului de accidente rutiere;
- Consolidarea, unde este necesară, a capacității de implementare a proiectelor de investiții cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, prin promovarea parteneriatelor între autoritățile publice locale de la nivel județean cu cele de la nivel local;
- Susținerea dezvoltării urbane prin investiții specifice și reglementarea cadrului legal pentru implementarea proiectelor de mobilitate urbană, destinate dezvoltării localităților urbane, în special pentru dezvoltarea serviciilor de transport public în comun de persoane;
- Îmbunătățirea standardelor de locuit ale populației și reglementarea cadrului legal pentru implementarea proiectelor de regenerare urbană, cu finanțare din fonduri externe nerambursabile;
- Valorificarea patrimoniului cultural de interes local pentru creșterea gradului de atractivitate a localităților rurale și urbane și pentru îmbunătățirea standardelor de locuit la nivelul populației, precum și valorificarea potențialului de creștere economică a localităților rurale și urbane cu impact asupra ameliorării situației economice a acestora în situații de criză;
- Creșterea gradului de accesibilitate a populației la serviciile publice, precum și a calității serviciilor publice prestate de interes local, prin standardizare și digitalizare, inclusiv prin dotarea acestora cu echipamente IT;
- Elaborarea unui cadru normativ unitar pentru principalele categorii de servicii publice locale asigurate populației: alimentare cu apă și canalizare, transportul public în comun de călători, salubritatea stradală și menajeră, iluminatul public, modernizarea de străzi, întreținerea spațiilor verzi, prin Codul Serviciilor Publice.

Obiectivele de investiții programate pentru perioada următoare:

- Extinderea rețelelor de apă și canal. În acest moment sunt racordate la sistemul de apă 13,9 milioane locuitori, iar la canalizare 10,8 milioane locuitori – ceea ce reprezintă aproximativ 70% și 55% din locuințele din România. Prin programul Anghel Saligny vom sprijini toate UAT-urile în vederea dezvoltării echilibrate și a susținerii coeziunii teritoriale, fiecare solicitant având garantată o sumă minimă pentru proiecte de dezvoltare locală;

Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” este un program multianual pentru perioada 2021-2028, în valoare de 50 de miliarde lei, finanțat de la bugetul de stat, coordonat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și are ca obiectiv general creșterea coeziunii teritoriale prin echiparea unităților administrativ-teritoriale cu dotări tehnico-edilitare și de acces la căile de comunicație, îmbunătățirea atât a condițiilor de viață, cât și a standardelor de muncă pentru toți locuitorii României. În ultimele luni, acest program de finanțare a fost lansat cu termen de depunere pentru începutul lunii noiembrie. Conform cifrelor din data de 22 octombrie 2021, au fost înregistrate pe platforma digitală 2486 de unități administrativ-teritoriale, cu 1438 de cereri finalizate.

- Soluții punctuale pentru situații speciale: 200 de microstații de tratare, fose septice și sisteme alimentare cu apă, care vor deservi toate categoriile de utilizatori.
- Modernizarea și reabilitarea drumurilor județene și locale:
  - 40% din drumurile județene și locale vor fi modernizate, prin programele implementate de MDLPA;

- 3.000 de km de drumuri județene vor fi reabilitați;
- 10.000 km de drumuri sau străzi locale vor fi modernizați;
- Implementarea programului național de construcție de creșe, ca suport principal pentru crearea infrastructurii antepreșcolare, a creșterii natalității și a sprijinirii familiilor. Programul implementat de MDLPA este deja lansat, cu peste 200 de solicitări înregistrate din partea unităților administrativ-teritoriale, din care se află în procedură de lansare a achiziției publice un număr de 138 de obiective de investiții.
- Construirea și modernizarea unităților de învățământ. Proiecte de construire și reabilitare, consolidare și dotare de grădinițe, școli, campusuri, cămine studentești, centre de excelență pentru copii supradotați, tabere școlare, centre universitare.

Astfel, pentru accesul în mod egal la educație al copiilor și al tinerilor și asigurarea condițiilor de desfășurare a procesului educațional într-un singur schimb, vor fi realizate proiecte de:

- 500 creșe, grădinițe și școli, constând atât în construcții noi, cât și în reabilitări;
  - 15 campusuri școlare, constând în școală, liceu, internat, teren sport, ateliere, laboratoare, cantină
  - 20 cămine studentești
  - 5 centre universitare
  - 20 tabere școlare
  - 20 centre de excelență, informare și documentare pentru copii (construire).
  - Sistemul sanitar și de protecție socială. În acest domeniu, programul nostru de guvernare prevede construirea, reabilitarea și dotarea a:
    - 200 centre medicale în mediul rural;
    - 15 spitale județene – reabilitare;
    - 30 spitale municipale și orașenești – reabilitare;
    - 7 spitale, inclusiv maternități.
  - Cadastrare sistematică. Deși este considerat un domeniu critic în ceea ce privește gestiunea teritoriului și elaborarea politicilor de amenajare, acest domeniu a fost permanent marginalizat de acțiunea guvernamentală. De aceea, guvernul își va asuma cadastrarea sistematică a teritoriului.
- În acest moment este cadastrată o suprafață de aproximativ 40% din suprafața întregii țări, iar în perioada 2021-2024 ne propunem să ajungem la un procent de peste 65%, ceea înseamnă că vor fi cadastrate, în 4 ani, aproximativ 6 milioane de hectare în plus, din care 2 milioane de hectare din fonduri proprii ANCPI și aproximativ 4 milioane hectare din fonduri europene;
- Pentru activitatea de cadastru, în programul de guvernare ne propunem ca, până la sfârșitul anului 2023, să finalizăm cele 660 de unități administrativ-teritoriale (5,4 milioane de hectare), cuprinse în programul operațional regional Axa 11 finanțată din fonduri europene și de la bugetul de stat.
  - Proiectul major „Creșterea gradului de acoperire și incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România”, privind înregistrarea sistematică a imobilelor pentru

5.758.314 ha din 660 de UAT-uri situate în zone rurale ale României. Obiectivul asumat îl reprezintă finalizarea înregistrării sistematice în aproximativ 450 de UAT-uri rurale, cu suprafață de aproximativ 3,9 milioane ha.

- Proiectul „Informații geografice pentru mediu, schimbări climatice și integrare UE – LAKI III” prin Programul „Mediu, Adaptare la Schimbările Climatice și Ecosisteme (RO – Mediu)”, finanțat prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European (SEE) 2014-2021, în valoare de 5.000.000 Euro, are ca obiectiv general îmbunătățirea capacității instituționale a ANCPPI de a realiza și furniza informații geografice și cartografice precise și actualizate, care vor fi puse gratuit la dispoziția tuturor instituțiilor cu atribuții de monitorizare și raportare în domeniul protecției mediului, prevenirea și diminuarea efectelor riscurilor naturale, adaptarea la schimbările climatice, planificare teritorială durabilă integrată și, de asemenea, va sprijini implementarea directivelor UE referitoare la armonizarea și punerea în comun a informațiilor spațiale la nivel național și transfrontalier.

- **Modificarea legislației privind restituirea proprietăților, cu instituirea unui termen de finalizare. Corelarea acestei legislații cu cea din domeniul cadastrului și a publicității imobiliare**

Propunerea legislativă, ce urmează a fi formulată, vizează măsurile prin care comisiile locale și județene de fond funciar vor accelera și finaliza procesul de retrocedare a proprietăților din România. Finalizarea acestui proces este strâns legată de înregistrarea tuturor imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară, prin lucrări de înregistrare sistematică.

De asemenea, propunem ca domeniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale să fie înregistrat cu celeritate, finanțarea acestor lucrări fiind posibilă din bugetul propriu al Agenției Naționale de Cadastru și de Publicitate Imobiliară.

Considerăm că este la fel de importantă și o reformă privind evaluarea de către stat a terenurilor, ca punct minimal de plecare în stabilirea quantumului despăgubirilor acordate de către stat, în cadrul procedurilor de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Legislația va avea un capitol special pentru procedurile de comasare și/sau reajustare ale terenurilor, având drept scop constituirea unor noi intravilane sau extinderea celor vechi, astfel încât localitățile să poată beneficia de o proiectare urbanistică și arhitecturală modernă, după standarde de nivel european, care să permită realizarea de rețele edilitare și de transport local de tip smart city sau smart village.

Obiectivul specific: realizarea modelului digital al terenului (DTM) și al suprafeței (DSM) cu acoperire totală de 50.000 km², în 8 județe ale României.

- Strategia privind scanarea tramei stradale:

- Culegerea datelor privind rețelele edilitare din subteran din 41 de municipii reședință de județ și București, cu un buget alocat de 65.000.000 Euro;

- Culegerea datelor de suprafață pentru 41 de municipii reședință de județ și București

Infrastructură sportivă (sport de performanță și sport de masă):

- Sport de performanță:

- 5 săli polivalente (2.000-16.000 locuri);

- 8 bazine olimpice;

- 5 patinoare artificiale pentru competiții;

- 7 complexuri sportive, capacitate între 3.000 și 30.000 de locuri.
- Sport de masă:
- 150 săli de sport;
- 30 bazine didactice de înot;
- 100 patinoare artificiale cu scop didactic;
- 120 baze sportive;
- 5 centre sportive de performanță pentru sporturi olimpice, constând în săli de antrenament, școală, internat, cantină, școală de antrenori, centru medical.
- Locuințe pentru specialiști în sănătate, învățământ și alte categorii socio-profesionale.

În prezent, MDLPA derulează, prin ANL, un program care vizează construirea de locuințe cu chirie, destinate tinerilor cărora sursele de venit nu le permit achiziționarea unei locuințe și asigurarea stabilității tinerilor specialiști, prin crearea unor condiții de locuit convenabile. MDLPA va reorganiza structura ANL și consideră oportună creșterea numărului unor astfel de locuințe, prin construcția atât a unor noi spații pentru specialiști și tineri, cât și a unor locuințe de necesitate. În vederea reconsiderării și realizării infrastructurii intelectuale în mediul rural vor fi avute în vedere promovarea unor noi concepte de infrastructură cum ar fi: Casa Dascălului, Casa Medicului.

Programul de construcții de locuințe sociale derulat în baza prevederilor Legii locuinței nr. 114/1996.

- Monumente istorice/patrimoniu cultural/sedii administrative. MDLPA, prin CNI, derulează programe de reabilitare, consolidare și redare în circuitul public a unor astfel de imobile. Conservăm și promovăm identitatea națională și culturală prin construirea a cel puțin 9 muzee și reabilitarea a cel puțin 25 de monumente istorice cu finanțare din PNRR.

- Strategia de renovare, termoficare, de reabilitare energetică și de reabilitare a clădirilor cu risc seismic. Obiectivele MLPDA cuprind acțiuni prioritare în asigurarea cadrului de politici publice în domeniile:

- reducerea riscului seismic al clădirilor existente, prin elaborarea și aprobarea Strategiei Naționale de Reducere a Riscului Seismic care se adresează tuturor tipurilor de clădiri vulnerabile (clădiri publice și private, clădiri rezidențiale și nerezidențiale), a planului de acțiuni cu obiective specifice pe termen scurt, mediu și lung (2030, 2040 și 2050), precum și revizuirea cadrului normativ și dezvoltarea unui program sistematic de monitorizare a indicatorilor și progresului în implementarea strategiei și programelor de investiții, inclusiv indicatori de program;

- reducerea consumului de energie în clădiri și a emisiilor de CO₂ prin aprobarea Strategiei de Renovare pe Termen Lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonat până în 2050. Strategia cuprinde o foaie de parcurs cu măsuri și indicatori de progres măsurabili și stabiliți la nivel național, include etape orientative pentru anii 2030, 2040 și 2050 și specifică modul în care acestea contribuie la îndeplinirea obiectivelor Uniunii privind eficiența energetică în conformitate cu Directiva 2012/27/UE.

- În vederea consolidării clădirilor se derulează următoarele programe:

- Reabilitarea a 2.200 de clădiri, investiție care va conduce la îmbunătățirea eficienței energetice a locuințelor românilor;

- Creșterea siguranței populației prin reabilitarea clădirilor cu risc seismic ridicat: 300 de imobile la nivel național;
- Programul de termoficare pentru 13 UAT-uri.
- Beneficiile urmărite sunt: creșterea gradului de confort și a siguranței cetățeanului; scăderea cheltuielilor legate de încălzire; reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
- Creșterea gradului de acces al cetățeanului la justiție. România are nevoie de investiții în sistemul de justiție, care pot fi derulate de MDLPA, prin CNI, care are în derulare o serie de investiții la clădiri care deservește sistemului judiciar - construire și reabilitare sedii de Parchete, Tribunale, Judecătoria, Curți de Apel, Înalta Curte de Casație și Justiție, sedii administrative instituții publice, prin finalizarea a minimum 15 obiective de investiții privind instanțele de judecată, sediile de parchete sau curți de apel.

ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ

Într-un an de criză sanitară și economică, s-a reușit mobilizarea aparatului administrativ, astfel încât funcțiile statului au fost active pe toată perioada stării de urgență și a stării de alertă.

Principalele provocări ale sistemului de administrație publică au fost următoarele:

- Cadrul legislativ determinat de legislația primară și secundară este inconsistent și de slabă calitate cu prevederi neclare, excepții și derogări care distrug predictibilitatea regulilor.
- Resursele umane din administrația publică nu sunt întotdeauna recrutate, promovate și evaluate pe bază de merit.
- Administrația publică este preponderent reactivă la nevoile cetățenilor și ale mediului de afaceri.
- Identificarea și evaluarea prevederilor legale care necesită schimbare și completare pentru aplicarea eficientă a Codului Administrativ, inclusiv cele legate de folosirea limbii minorităților naționale.

Aproape fiecare minister are un serviciu sau o direcție de simplificare sau de debirocratizare și cu toate acestea, procesele birocratice nu au înregistrat diminuări semnificative. Această abordare este în acord cu recomandările privind Mecanismul European de Relansare și Reziliență, Comisia Europeană propunând adoptarea la nivelul fiecărui stat a unor reforme specifice care acordă prioritate digitalizării și reducerii birocrăției. Astfel, fondurile alocate prin Mecanismul European vor da întâietate propunerilor care creează un efect de sinergie prin înglobarea unor măsuri specifice de reducere a birocrăției, atât pentru mediul de afaceri, cât și pentru cetățeni.

Reformele în domeniul Administrației Publice trebuie să promoveze atât consacrarea principiului integrității și corectitudinii, cât și schimbarea culturii administrative. Pe de altă parte, reforma administrației publice locale nu trebuie să se limiteze la descentralizare, ci trebuie să presupună stabilirea unei structuri administrativ eficiente, capabile să conducă spre eficientizarea proiectelor de anvergură de la nivel local și spre asigurarea unei autonomii locale extinse.

Reforma administrației locale constă și în următoarele puncte cheie:

1. Elaborarea și aprobarea Codului finanțelor publice locale care să reunească într-un mod unitar și necontradictoriu reglementările privind: finanțele publice locale, criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale, fiscalitatea locală și procedurile fiscale locale.

2. Revizuirea Codului administrativ astfel încât să fie remediate disfuncționalitățile constatate în cei 2 ani de aplicare și prevederile legale care generează anomalii în administrația publică centrală și administrația publică locală. Totodată, se vor introduce reglementări pentru crearea consorțiilor administrative care să stimuleze și să dezvolte cooperarea între autoritățile administrației publice locale.

3. Elaborarea Codului de procedură administrativă care să stabilească regimul juridic aplicabil actelor și contractelor administrative, reguli și mecanisme pentru simplificarea procedurilor administrative, inclusiv prin soluții de e-guvernare, pentru facilitarea accesului cetățenilor la administrația publică și pentru creșterea transparenței și eficienței instituțiilor publice.

Este necesară asigurarea autonomiei financiare a autorităților publice locale, inclusiv prin punerea în aplicare a măsurilor de alocare către unități administrative-teritoriale a procentelor stabilite de lege privind redevența pentru exploatarea de suprafață. Guvernul va continua implementarea măsurilor privind alocarea unui procent semnificativ din impozitul pe venit estimat la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale pentru finanțarea instituțiilor publice de spectacole din subordinea autorităților administrative publice locale.

Obiective generale

1. Mecanisme de guvernare și un proces decizional care să fie eficiente, focalizate pe priorități și obiective;
2. Creșterea calității și accesului la serviciile publice;
3. Resursele umane din sectorul public, competente, integre și dedicate cetățeanului;
4. Etică, integritate, prevenirea corupției și transparență în întreaga administrație publică;
5. Transparență și acces la informații pentru toți cetățenii;
6. Debirocratizarea, simplificarea administrativă, informatizarea serviciilor;
7. Încurajarea implicării directe a reprezentanților societății civile și mediului privat în adoptarea și prioritizarea măsurilor de debirocratizare inițiate de către Guvern și Parlament;
8. Prioritizarea măsurilor de debirocratizare care pot fi corelate direct cu măsurile de digitalizare;
9. Simplificarea și modernizarea legislației specifice unor sectoare de activitate economică;
10. Standardizarea, modernizarea și reducerea suprapunerii capacității și regulilor de control ale autorităților statului;
11. Crearea unor mecanisme care să limiteze creșterea viitoare a birocrăției;
12. Crearea unor modalități de evaluare a birocrăției existente și a efectelor directe și indirecte ale acesteia asupra societății românești;
13. Formarea funcționarilor publici la nivelul administrației centrale în vederea adaptării acestora la o viziune pro-contribuabil;
14. Implicarea directă a Guvernului pentru a susține debirocratizarea, standardizarea și digitalizarea birocrăției la nivelul administrațiilor locale;
15. Simplificarea reglementărilor pentru diverse sectoare ale mediului de afaceri și adoptarea a cât mai multor recomandări transmise de OECD în acest sens.
16. Respectarea prevederilor din „Carta europeană a autonomiei locale”.

Obiective specifice

I. Mecanisme de guvernare și proces decizional:

Guvernare focalizată pe priorități și obiective.

Va fi revigorat procesul de planificare strategică și vor fi definite priorități reale guvernamentale sau sectoriale, urmând a fi asigurată și atragerea resurselor financiare necesare. Vor fi implementate noi mecanisme centrale pentru managementul priorităților.

Dezvoltarea componentei de planificare bugetară în procesul de planificare strategică.

Planificarea bugetară va sprijini stabilirea priorităților și bugetarea corectă a resurselor necesare. Va asigura, de asemenea, predictibilitate pentru implementarea priorităților de investiții și o măsurare mai clară și realistă a indicatorilor asumați.

Stabilirea unui mecanism de coordonare și monitorizare a investițiilor publice majore va asigura:

- faptul că investițiile propuse vor genera un impact major din punct de vedere social, economic, de mediu – pentru o dezvoltare durabilă;
- coordonarea între instituțiile implicate în realizarea investițiilor, un filtru pentru calitatea investițiilor;
- deblocarea punctelor critice apărute în implementarea investițiilor.

O structură simplă și clară a administrației centrale

Va fi demarat un proces de clarificare și de stabilire a mandatelor instituțiilor din administrația publică centrală. Se vor evita suprapunerile de competențe și vor fi clarificate atribuțiile instituțiilor așa încât acestea să fi corespunzătoare segmentului de activitate reglementat.

Flexibilizarea managementului instituțiilor publice prin încadrarea clară a instituțiilor guvernamentale pe categorii:

- Instituții care au funcții cu prerogative de putere publică, organizate la nivel de ministere, autorități, unele agenții guvernamentale, consilii județene, primării, etc;
- Instituții axate pe livrarea unor servicii specifice către populație de la nivel guvernamental sau teritorial;
- Restructurarea administrației centrale pe baza acestor mandate astfel încât structura acestora să fie flexibilă.

Reluarea și consolidarea procesului de descentralizare a competențelor către Administrația Publică locală.

Procesul de descentralizare a fost demarat odată cu eforturile României de a accede în Uniunea Europeană, ca instrument de modernizare și reformă a administrației publice, conform principiului subsidiarității, în ideea de transfer al competențelor către nivelul cel mai apropiat de nevoile cetățenilor și ale mediului privat. Însă, acest proces a fost realizat parțial și într-un mod partizan, dominat de interesele politice de moment. De aceea, pe viitor procesul de descentralizare va continua simultan cu creșterea capacității administrative la nivel local. El trebuie să se fundamenteze pe o analiză reală, bazată pe colectarea și interpretarea datelor și pe

un proces amplu de consultare între autoritățile publice relevante. Nicio descentralizare de sarcini nu se va face fără transferul resursei financiare aferente. Resursa financiară va trebui să fie precisă, cuantificabilă și cu caracter permanent. Acesta va avea în vedere următoarele etape:

- Analiza competențelor administrației publice centrale care pot fi transferate către administrația locală, precum și capacitatea administrativă a celei din urmă de a gestiona noile competențe;
- Corelarea transferului de competențe cu cel a transferului de resurse bugetare;
- Predictibilitatea, transparența, stabilitatea și depolitizarea sistemului general de transferuri de la bugetul de stat, astfel încât să se asigure resurse suficiente pentru furnizarea serviciilor publice, sprijinirea dezvoltării economiei locale și creșterea autonomiei financiare locale, indiferent de culoarea politică a administrațiilor locale și a guvernului. Acest sistem va asigura că Impozitul pe Venit, prin diverse mecanisme de alocare, va finanța în integralitate administrația publică locală. Totodată se va asigura stabilitatea acestui sistem, eliminându-se modificările anuale prin legi speciale. O atenție deosebită va fi acordată implementării programelor de finanțare a investițiilor locale de tip PNDL, astfel încât ele să fie transparente, eficiente și coordonate cu programele finanțate din fonduri UE.

Implementarea în condițiile legii a procesului de transfer al activelor abandonate sau închise în urma procesului de reorganizare-restructurare ale ministerelor, regiilor autonome, companiilor de stat și societăților cu capital integral de stat în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale cât și reglementarea juridică a patrimoniului sindical. În acest sens, este necesară operaționalizarea direcției de legislație și de reglementare în domeniul activelor statului în cadrul MDLPA.

Creșterea eficienței furnizării serviciilor publice la nivelul administrației publice locale prin stimularea unor soluții de asigurare în comun a acestora, acolo unde este cazul, pe bază voluntară.

Îmbunătățirea activității structurilor deconcentrate ale ministerelor și ale altor autorități publice centrale.

Instituțiile deconcentrate reprezintă aproape o treime din Administrația Publică. În prezent, coordonarea acestora se realizează practic partajat de către compartimentele funcționale de resort ale ministerelor în subordinea cărora sunt organizate și de către instituția prefectului, ca reprezentant al Guvernului în teritoriu. O analiză a activității acestora arată că sunt, de cele mai multe ori, ineficiente, subdezvoltate și pasive. Multe dintre aceste structuri deconcentrate au corespondent în administrația publică locală descentralizată din subordinea consiliilor locale, județene și ale primăriilor, de exemplu în sectoare precum tineret și sport, servicii sociale sau de sănătate. De asemenea, se poate observa cum unele spitale aflate în subordinea administrației publice locale funcționează mai eficient și beneficiază de resurse superioară și finanțare mai bună. Guvernul va clarifica pe baza unei evaluări serioase mecanismele de coordonare și management al acestora, care să pună activitățile desfășurate într-o paradigmă bazată pe performanță și eficacitate.

I. Debirocratizare și simplificare administrativă

Criza epidemiologică prin care trecem a pus la încercare capacitatea administrației de a răspunde solicitărilor și nevoilor cetățenilor. Este mai clar ca oricând că este nevoie de un aparat administrativ modern, care să răspundă rapid și eficient nevoilor societății.

Va continua procesul de simplificare administrativă pentru reducerea poverii administrative – sunt mai bine de 10 ani de când guvernele derulează proiecte de măsurare a costurilor administrative generate de legislație pentru companii și cetățeni, fiind cheltuite zeci de milioane de Euro din fonduri europene, însă, fără un proces solid, cuantificabil prin indicatori de implementare.

1) Digitalizarea, simplificarea și debirocratizarea serviciilor publice din administrație și automatizarea cât mai multor procese și interacțiuni, prin utilizarea celor mai noi tehnologii TIC de administrare a datelor. Introducerea de proceduri administrative corelate strict cu sistem de e-guvernare. Creșterea accesibilității serviciilor publice online. Introducerea “domiciliului” și “identității” electronice pentru fiecare cetățean.

2) Crearea infrastructurii naționale de registre administrative în administrația publică: crearea și administrarea unor identificatori unici, implementarea de arhitecturi TIC standardizate, realizarea și extinderea interoperabilității dintre acestea, sistematizarea și simplificarea fluxurilor de date, de interogare și a procedurilor de raportare.

3) Realizarea de sisteme informatice unitare la nivel local, care să permită interoperabilitatea sistemelor diverselor UAT-uri cu nivelul central; realizarea raportărilor Open Data conform specificațiilor unitare la nivel național.

4) Cadastrarea proprietăților statului; implementarea generalizată, la nivelul UAT, al instituțiilor publice și al operatorilor de servicii de interes economic general a instrumentelor digitale de identificare, inventariere, evaluare și stocare de tip GIS;

5) Interoperabilizarea bazelor de date local-central, reglementarea accesului reciproc la bazele de date local-central și central-local.

II. Resursele umane din sectorul public

1) Administrație în interesul cetățeanului și orientare către rezultate. Evaluarea pentru fiecare instituție și fiecare funcționar va fi în raport cu rezultatele obținute.

2) Implementarea unui cadru unitar de competențe la nivelul administrației/o carieră mai clară. Este nevoie de un sistem instituțional și legal stabil, coerent și eficace, care să asigure un management unitar al tuturor resurselor umane care lucrează în administrația publică. Este necesară clarificarea și eficientizarea rolului și mandatului ANFP, precum și a capacității sale tehnice, astfel încât să devină o instituție aliniată la standardele de calitate din domeniu în țările UE. Va fi operaționalizat un nou cadru de competențe pentru funcția publică, reglementat de Codul Administrativ, ceea ce va conduce la definirea mixului de cunoștințe, abilități și atitudini necesare pentru ocuparea funcțiilor publice și care va susține profesionalizarea administrației publice și creșterea calității resursei umane din sectorul public. Aceasta se va reflecta în recrutarea și selecția funcționarilor publici, formarea și dezvoltarea lor, precum și în evaluarea performanțelor individuale.

3) Implementarea unui model profesionist și imparțial de recrutare în funcția publică, prin organizarea unui sistem de concursuri care să pună accentul pe competența și integritatea funcționarilor publici, precum și pe orientarea spre performanță. Acest obiectiv va fi pus în practică prin dezvoltarea și pilotarea unui proces transparent și incluziv de recrutare și selecție în administrația publică centrală prin concurs de recrutare. Sistemul dezvoltat va fi aplicat progresiv în anii următori tuturor categoriilor de funcționari publici din administrația publică centrală. Administrația publică de la nivel local va beneficia de asistența instituțiilor specializate de la nivel central pentru preluarea și implementarea unor instrumente de recrutare care să aibă în

centru preocuparea pentru competență și integritate a funcționarilor publici. Îmbunătățirea radicală a modului de legiferare și limitarea drastică a practicii de legiferare prin excepție sau prin derogare. Acest lucru se referă, pe de-o parte, la fundamentarea actelor normative în ceea ce privește evaluarea preliminară a impactului și unificarea standardelor în acest domeniu. Pe de altă parte, această prioritate se referă la tehnica de redactare și corelare a actelor normative și instituirea și în acest domeniu a unui singur standard de calitate.

4) Dezvoltarea competențelor digitale ale angajaților administrației publice și asigurarea resursei umane necesare procesului de transformare digitală:

- cuantificarea nevoii de specialiști IT în administrația publică și elaborarea unui plan național pentru formarea și fidelizare a acestora;

- crearea unui corp de specialiști la nivel central (ADR) pentru pilotarea transformării digitale, în special pentru nevoile de la nivel local;

- derularea unui program amplu pentru crearea abilităților digitale necesare la nivelul angajaților din sectorul public care vor opera noile instrumente digitale puse la dispoziție prin:

● evaluare constantă a nivelului de abilități digitale în administrația publică;

● programe naționale de formare a funcționarilor publici, cu un calendar adaptat evoluției sistemelor informatice din administrația publică, dar și corelarea acestora cu evoluția tehnologică propriu-zisă.

5) Sistem unic de evidență a personalului bugetar pentru funcționarii publici, personalul contractual din administrație și angajații la stat. Sistemul e-bugetar. Se va accelera operaționalizarea prevederilor din Codul administrativ legate de evidența centralizată a personalului bugetar.

6) Se va redefini cariera funcționarilor publici astfel încât să fie mai atractivă, cu un parcurs mai lung, care să permită cu adevărat evaluarea performanțelor pentru a orienta corpul funcționarilor publici spre atingerea rezultatelor și pentru responsabilizare față de cetățeni și mediul de afaceri. Va fi implementat un program solid de formare pentru funcțiile de management din administrația publică, cu accent pe dezvoltarea competențelor de Leadership și managementul echipelor/managementul performanței.

7) Depolitizarea funcției publice și stabilirea clară a pozițiilor politice în structura administrativă. Este nevoie de profesioniști în sistemul public, așa cum este nevoie și de decidenți politici care să poarte răspunderea alegerii opțiunilor de politică publică. În ultimele decenii, aceasta legătură/conexiune dintre politic și administrativ a fost păstrată, de multe ori intenționat neclară. Se va stabili, fără echivoc, care sunt pozițiile de răspundere politică (reprezentanți politici) și pozițiile din sistemul administrativ unde administrația se bazează pe funcționari publici. Se vor organiza consultări publice extinse pentru a stabili ce sistem de funcție publică e cel mai potrivit pentru o Românie modernă pe termen lung (corp de funcționari publici și bazat pe carieră sau un sistem mai flexibil, ancorat în realitățile pieței muncii și bazat pe concursul deschis pentru fiecare poziție). Indiferent de decizia finală, este important ca soluția aleasă să fie urmărită și implementată complet, fără jumătăți de măsură sau mecanisme ocolitoare. Se va clarifica, de asemenea, statutul și rolul serviciilor deconcentrate ale ministerelor, precum și ale înalților funcționari publici în sistemul administrativ român, dar și al corpului de inspectori guvernamentali, în prezent inactiv și generator de costuri pentru bugetul de stat.

III. Etică, integritate, prevenirea corupției și transparență

Măsurile pe care se va concentra Guvernul sunt:

● Continuarea transparentizării proceselor și procedurilor administrative prin promovarea de date și informații deschise, disponibile public. Publicarea online și accesul cetățenilor la toate

cheltuielile publice, contractele de achiziții publice și la toate informațiile relevante privind instituțiile statului, de la Guvern până la primării;

- Transferul cât mai multor proceduri administrative în mediul digital/online, astfel încât să restrângem cât mai mult oportunitățile pentru fapte de corupție și comportament lipsit de etică profesională sau imoral;

- Selecția mai riguroasă a personalului din administrație prin proceduri transparente și instrumente precum concurs pentru funcționari publici;

- Promovarea unei culturi a eticii și integrității prin introducerea unui management al performanței, bazat pe un cadru de competențe în funcția publică și un proces continuu de formare profesională bazat pe orientarea spre performanță și analiza nevoilor de formare pe bază de date;

- Consolidarea și intensificarea politicilor de control și prevenție a faptelor de corupție și comportamentului lipsit de etică a personalului.

- Obiectivele legate de asigurarea transparenței decizionale, accesul la informații de interes public sau promovarea platformelor și surselor de date deschise vor fi realizate implicit prin măsurile de informatizare, debirocratizare, simplificare administrativă descrise în secțiunile precedente. Totodată, deși există norme legale clare, care reglementează obligativitatea tuturor instituțiilor publice de a transparentiza și informa publicul în legătură cu activitatea pe care o desfășoară și rezultatele pe care le obțin, practica arată că un procent extrem de mic de instituții publice întocmesc, de exemplu, rapoarte privind aplicarea Legii 544/2001 privind informațiile de interes public. Un aspect pe care guvernul se va focaliza mai mult vizează executarea obligațiilor legale în acest sens de către toate autoritățile publice centrale și locale printr-o activitate mai intensă monitorizare și control, inclusiv sancționarea celor care nu respectă legea.

LUCRĂRI PUBLICE

Reformele propuse pe domeniul lucrărilor publice sunt următoarele:

- Creșterea numărului specialiștilor în construcții - experți, verificali și auditori energetici, în multe domenii fiind înregistrată o lipsă acută de specialiști de acest gen.

- Normativele de construcții - se vor reactualiza, rescrie normativele de proiectare elaborate și publicate de către MDLPA în anii '90, și care nu au fost actualizate până în prezent. Multe din aceste normative sunt depășite și se referă la funcțiuni de importanță majoră - spitale, grădinițe, școli, universități.

- Codul Amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor - va sintetiza și simplifica prevederile actelor normative, care se referă la domeniile construcțiilor, atât la proiectare, cât și la avizare, autorizare și execuție. Va simplifica interacțiunea beneficiarilor cu autoritățile locale, va simplifica procedurile de elaborare și avizare proiecte, va crea un flux mai rapid pentru autorizarea lucrărilor, va eficientiza monitorizarea execuției lucrărilor.

- Auditul normativelor elaborate și publicate de MDLPA - se vor actualiza toate normativele depășite. Se vor înlocui cele perimate și se vor abroga cele care nu mai au obiectiv, referindu-se la materiale, tehnologii sau procese de proiectare care nu se mai folosesc.

TRANSPORT SUSTENABIL

Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră /Infrastructură pentru combustibili alternativi

- Puncte de reîncărcare electrică instalate la nivel național

VALUL RENOVĂRII

Cadru de reglementare simplificat și actualizat pentru sprijinirea implementării investițiilor în tranziția spre clădiri verzi și reziliente

- Intrarea în vigoare a modificărilor cadrului legislativ existent privind programul național multianual pentru creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2009)
- Cadrul tehnic de reglementare privind investițiile pentru tranziția către clădiri verzi și digitale este operațional
- Reducerea termenelor de avizare-autorizare a construcțiilor

Cadru strategic, legislativ și procedural pentru sprijinirea rezilienței seismice a fondului construit

- Adoptarea și implementarea Strategiei Naționale de Reducere a Riscului Seismic pentru consolidarea fondului construit
- Intrarea în vigoare a noii legi privind reducerea riscului seismic al clădirilor

ENERGIE

Creșterea competitivității și decarbonarea sectorului de încălzire – răcire

- Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri de decarbonizare a sectorului de încălzire și răcire (MLDP/ MMAP/ Ministerul Energiei)

FONDUL LOCAL

Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă

- Aprobarea și intrarea în vigoare a legislației în domeniul mobilității urbane durabile
- Intrarea în vigoare a ordinului de ministru pentru crearea și funcționarea structurii pentru acordarea de asistență tehnică pentru elaborarea PMUD prin dezvoltarea unui Organism național care sprijină orașele să elaboreze Planuri de mobilitate urbană durabilă și care evaluează și verifică cerințele de calitate a PMUD
- Semnarea tuturor contractelor de servicii de transport public care expiră între 2021 și 2026 în urma procedurii de licitație deschisă la nivelul municipiilor reședință de județ, respectând standardele minime de servicii stabilite la nivel național pentru transportul public, astfel încât, în Q2 2026, toate cele 40 reședințe de județ vor avea contracte de servicii de transport public
- Reducerea emisiilor de poluanți atmosferici
- Reducerea cu 25% a numărului de persoane decedate sau grav rănite ca urmare a accidentelor rutiere din localitățile urbane în Trim. I 2026 față de anul de referință 2019
- Creșterea cu 20% a volumului anual total de călători care folosesc transportul public local în 2026 comparativ cu 2019

Crearea cadrului de politici pentru transformarea urbană

- Aprobarea și intrarea în vigoare a Legii Zonelor Metropolitane
- Aprobarea și intrarea în vigoare a Politicii urbane a României
- Creșterea calității vieții în zonele urbane

Crearea cadrului de politici pentru transformarea rurală durabilă: stabilirea consorțiilor administrative în zonele rurale funcționale

- Aprobarea și intrarea în vigoare a actului legislativ de modificare a Codului administrativ pentru stabilirea unor consorții administrative în unitățile teritoriale administrative rurale sau predominant rurale învecinate

Îmbunătățirea calității locuirii

- Adoptarea și intrarea în vigoare a Strategiei naționale a locuirii și a planului de acțiune în vederea îmbunătățirii calității locuirii pentru categoriile și grupurile vulnerabile, în special pentru persoanele din comunitățile marginalizate din zonele urbane și rurale.

- Reducere a supraaglomerării locuințelor

- Reducerea populației care trăiește în așezări informale

- Aprobarea și intrarea în vigoare a Codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor

Dezvoltarea sistemului de planificare - Codul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Construcțiilor

- Crearea platformei digitale urbane de date interoperabile (ca parte componentă a Observatorului Teritorial)

TURISM ȘI CULTURĂ

Crearea cadrului pentru operaționalizarea la nivel național a traseelor cicloturistice

- Muzeele nou construite și muzeele restaurate, deschise

- Intrarea în vigoare a cadrului legislativ privind cicloturismul pentru amenajarea, omologarea și întreținerea pistelor de biciclete și a unei rețele de trasee cicloturistice la nivel național, inclusiv stabilirea instituțiilor responsabile cu operaționalizarea și monitorizarea infrastructurii cicloturistice (Centrul Național de coordonare) și a tipologiei și caracteristicilor rutelor ciclabile. Centrul național de coordonare va avea sarcina de a elabora studiul privind traseele cicloturistice, de realiza aplicația și site-ul eVelo și de a coordona procesul de certificare a rutelor EuroVelo în România.

Buna Guvernanță

Dezvoltarea managementului resurselor umane performant în sectorul public (MLPDA prin ANFP)

- Analiză ex-post a concursului național (pilot) pentru selectarea a două categorii de funcții publice în administrația centrală.

- Finalizarea a cel puțin 2 concursuri naționale de recrutare a funcționarilor publici anual pentru minimum 3 categorii / grade de serviciu public

- Intrarea în vigoare a doua acte legislative privind gestionarea resurselor umane

- Cadrele de competențe în administrația publică centrală operaționale

EDUCAȚIE

Cadru normativ actualizat pentru a asigura standarde de proiectare, construcție și dotare prietenoase cu mediul înconjurător în sistemul de educație preuniversitar

- Intrarea în vigoare a amendamentelor la cadrul legislativ pentru creșterea calității mediilor de învățare (Ministerul Educației, MDLPA)

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.9

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Agricultura românească trebuie să își consolideze performanțele și să devină competitivă pe termen lung, fără dependențe sau vulnerabilități generate de: accesul dificil la finanțare, fragmentarea terenurilor, lipsa forței de muncă sau schimbările climatice.

Organizarea exploatațiilor agricole, absorbția fondurilor europene și simplificarea administrativă constituie direcții clare în care România trebuie să facă pași hotărâți și ireversibili.

Este necesară modernizarea agriculturii prin implementarea unor politici publice de creștere a competitivității economice sectoriale, prin folosirea instrumentelor dezvoltării regionale, cât și prin re tehnologizare și agricultură inteligentă, astfel încât exploatația agricolă să devină eficientă.

Creșterea investițiilor, în special în unități de procesare, și promovarea unor politici coerente de marketing vor contribui la diminuarea exportului de materii prime și a importului de produse cu valoare adăugată, în vederea reducerii deficitului la nivelul balanței comerciale agroalimentare.

În acord cu Politica Agricolă Comună, obiectivele generale sunt favorizarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat, care să asigure securitatea alimentară, acțiuni consolidate de protecția mediului, atenuarea schimbărilor climatice, precum și consolidarea relațiilor și serviciilor socio-economice în zonele rurale.

Sectorul agricol și spațiul rural vor avea ca instrument prioritar de dezvoltare Planul Național Strategic (PNS), prin intervențiile financiare prevăzute în cadrul acestuia, aferente exercițiului financiar 2021 – 2027. Bugetul PAC, de care beneficiază România în perioada de programare 2021 – 2027, este de 21,678 mld. de Euro.

Este prioritară definitivarea Planului Național Strategic 2023-2027 al României, cu o alocare de 15,636 mld. Euro, care se va concentra pe atingerea următoarelor obiective:

- Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară;
- Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității;
- Îmbunătățirea poziției fermierilor în lanțul valoric.

Schemele de plăți directe și **măsurile de piață**, cu finanțare din FEAGA, vor contribui împreună cu **intervențiile** de dezvoltare rurală din FEADR, la atingerea obiectivelor specifice PNS.

Implementarea măsurilor de dezvoltare rurală, a schemelor de plăți directe și a măsurilor de piață va contribui la dezvoltarea sectorului agricol și a spațiului rural românesc.

Implementarea PNDR 2014-2022:

- Lansarea tuturor sesiunilor aferente perioadei de tranziție 2021-2022, programate în conformitate cu calendarul și documentele aprobate, aflate la dispoziția solicitanților;
- Urgentarea contractării proiectelor aferente măsurilor lansate, în vederea asigurării finalizării acestora până la 31 decembrie 2025;
- Monitorizarea implementării, astfel încât să fie evitată dezangajarea, și accelerată absorbția prin asigurarea finalizării proiectelor aflate în implementare, în termenele asumate în contractele de finanțare.

Planul Național Strategic 2023-2027:

- Finalizarea elaborării draft-ului PNS 2023-2027 (decembrie 2021);
- Procesul de negociere cu CE și rectificarea PNS în funcție de rezultatele dezbaterilor publice și observațiilor CE (ianuarie-iulie 2022);
- Aprobarea PNS de către CE și pregătirea cadrului legislativ de implementare (august-decembrie 2022).

Direcții de acțiune:

- Investiții în modernizarea, restructurarea și creșterea competitivității fermelor, cu accent pe fermele de familie;
- Instalarea tinerilor fermieri;
- Sprijin pentru cooperare în vederea integrării producției pe lanțul agroalimentar;
- Gestionarea riscurilor la nivel de fermă;
- Investiții în crearea și dezvoltarea valorii adăugate prin procesarea și marketingul produselor agroalimentare;
- Investiții în infrastructura de irigații;
- Cooperare în vederea inovării, respectiv dezvoltarea de noi practici care să răspundă la nevoile specifice ale fermierilor;
- Plăți compensatorii pentru angajamente în materie de mediu și climă, ecoscheme și alte angajamente.

OBIECTIVE PENTRU PERIOADA 2021-2024

Măsuri de sprijin prin ajutor de stat

Continuarea derulării programelor deja existente pentru susținerea producătorilor agricoli în vederea asigurării predictibilității.

Măsuri:

- Încurajarea consumului de produse autohtone prin lansarea unui nou program;
- Sprijin pentru sectorul agricol care vizează ambalare, sortare, și etichetare, destinat formelor asociative cu rol economic (cooperative și grupuri de producători);
- Sprijin pentru asigurarea necesarului de material genetic pentru sectorul zootehnic și vegetal aflat în dificultate.

Consolidarea fermelor de familie

Categoria fermelor de dimensiuni mici și mijlocii, care reprezintă procentul cel mai consistent din totalul fermelor din România, ce produc pentru piață sub o formă de organizare economică, în special fermele de familie, au nevoie de un sprijin conjugat pentru a evita abandonul activităților agricole, pentru facilitarea accesului pe piață și realizarea de investiții, factori care vor conduce la stabilizarea și creșterea nivelului veniturilor.

Măsuri:

- Sprijinirea investițiilor în modernizarea, restructurarea, creșterea competitivității și a performanțelor de mediu, în special pentru fermele de familie, în sectorul vegetal și zootehnic, care vor integra activitatea de producție primară cu procesarea;

- Sprijinirea investițiilor pentru implementarea soluțiilor digitale în agricultură;
- Încurajarea comercializării produselor finite obținute în fermele de familie;
- Asigurarea accesului la finanțare prin continuarea mecanismelor de creditare prin subvenționarea dobânzilor;
- Sprijinirea organizării fermelor de familie în forme asociative cu rol economic;
- Apeluri de proiecte dedicate fermelor de familie, susținerea integrării activității de producție cu cea de procesare.

Consolidarea poziției fermierilor în lanțul agroalimentar

Încurajarea fermelor mici și mijlocii de a se asocia sub diferite forme (cooperative sau grupuri de producători, sau parteneriate informale de cooperare între micii fermieri și consumatori pentru asigurarea lanțurilor scurte agroalimentare) concurează la creșterea puterii de reprezentare a acestora, fapt care se va reflecta ulterior în stabilizarea și creșterea nivelului veniturilor.

Măsuri:

- Susținerea investițiilor adresate formelor asociative;
- Sprijin pentru înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol;
- Realizarea și implementarea unei strategii pentru eficientizarea activității, dezvoltarea și consolidarea cooperativelor agricole în vederea echilibrării balanței comerciale cu produse alimentare și a întăririi rolului producătorilor pe lanț agroalimentar.

Continuarea Programului Agro-Invest

Programul Agro IMM Invest este dedicat întreprinderilor mici și mijlocii cu capitalizare de piață medie din domeniul agriculturii, pescuitului, acvaculturii și sectorului alimentar.

Consolidarea mediului asociativ

Organizarea fermierilor în structuri asociative reprezentative, partenere ale administrației agricole, asigură un dialog permanent cu privire la toate aspectele referitoare la politica agricolă comună, inclusiv la dezvoltarea rurală și la punerea sa în aplicare, și în special cu privire la măsurile pe care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale le ia în acest context. Consolidarea mediului asociativ asigură realizarea unui schimb de experiență, oferă asistență și consultanță autorității agricole, în procesul de elaborare a strategiilor și politicilor agricole.

Măsuri:

- Susținerea financiară în vederea aderării organizațiilor de fermieri din România la COPA-COGECA, prin plata cotizației de membru cu drepturi depline, facilitând pentru prima dată participarea fermierilor români la grupurile de dialog civil la Bruxelles;
- Soluții digitale pentru managementul dialogului civil în sectorul agroalimentar – platformă on-line de dialog.

Strategia de gestionare a apei în agricultură

România prezintă un risc considerabil față de schimbările climatice, efectele acestora fiind reflectate de modificările în regimul de temperatură și precipitații, zonele cele mai afectate fiind

situate în partea de Sud-Est, Sud-Muntenia, București-Ilfov și Sud-Vest Oltenia, cu un potențial de adaptare redus, afectând rezultatele întregului an de producție agricolă.

Creșterea suprafețelor amenajate pentru irigații, cu prioritate în zone afectate de secetă, precum și creșterea eficienței utilizării apei în activitatea de irigații. În acest sens, vor fi adoptate următoarele măsuri:

- Continuarea Programului Național de Reabilitarea a Infrastructurii Principale de Irigații din România (PNI);
- Asigurarea apei până la stațiile de punere sub presiune preluate de către organizațiile de îmbunătățiri funciare și/sau la echipamentele de udare mobile/motopompe;
- Finalizarea obiectivelor de investiții aflate în diferite stadii de execuție și proiectare;
- Finanțarea studiilor de fezabilitate și studiilor de impact pentru realizarea de noi amenajări de irigații prin captarea apei în în perioadele de exces și utilizarea ulterioară a acestora.

Măsuri de management al riscurilor

Pentru managementul riscurilor la nivel de fermă este necesar ca fermierii să gestioneze mai bine riscul în cadrul propriei afaceri, deoarece pe termen mediu și lung se preconizează un impact mare al schimbărilor climatice asupra producției primare. Posibilele riscuri sunt cele de scădere a activității economice din cauza incidentelor de mediu, dezastrelor naturale și a efectelor schimbărilor climatice (precum inundații persistente, alunecări de teren, eroziune, pagube cauzate de furtuni, secetă, focare de boli, lipsa accesului la resurse de apă).

Măsuri:

- Operaționalizarea unui Sistem Național de Gestionare și Control Integrat al Riscurilor în Agricultură;
- Identificarea unor soluții eficiente, în parteneriat cu Autoritatea de Supraveghere Financiară, de implementare a sistemelor de management al riscurilor în agricultură;
- Stimularea implicării fermierilor în scheme de prevenire și gestionare a riscurilor prin intermediul sprijinului acordat pentru susținerea primelor de asigurare;
- Optimizarea măsurilor de prevenire a daunelor provocate de animale sălbatice în culturile agricole și în exploatațile zootehnice, precum și simplificarea procedurilor de acordare a despăgubirilor.

Corectarea deficitului balanței comerciale

România exportă materii prime și produse cu valoare adăugată mică și importă produse cu valoare adăugată mare. Industria alimentară din România încă are decalaje semnificative în ceea ce privește valoarea adăugată a produselor agricole în raport cu capacitatea de producție. Este necesară sprijinirea acelor produse agroalimentare pentru care oferta internă este relativ redusă comparativ cu cererea actuală a pieței și potențialul existent, prin măsuri concrete ce vizează procesarea și stocarea.

Măsuri:

- Susținerea investițiilor private în colectarea, depozitarea, stocarea și procesarea produselor agroalimentare pentru creșterea valorii adăugate a materiei prime;
- Revizuirea mecanismului certificatelor de depozit, prin dialog cu instituțiile de credit și asociațiile de profil;

- Acordarea de sprijin cuplat pentru fermieri în vederea asigurării independenței proteice (2% din alocarea aferentă plăților directe).

Dezvoltarea piețelor locale

Crearea lanțurilor alimentare scurte și dezvoltarea piețelor locale reprezintă un obiectiv necesar din perspectiva deschiderii oportunităților de piață pentru fermieri, prin promovarea și vânzarea produselor aproape de sursa de producție, fie individual, fie prin intermediul unei forme asociative, astfel încât să fie în acord și cu obiectivele strategiei „De la fermă la consumator”. Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale prin intermediul cooperării între diferiți actori se poate realiza în special în sectorul fermelor mici / familiale și deschide premisa de cooperare la nivel de comunitate. Este nevoie de sprijin pentru a facilita accesul fermierilor și al grupurilor de fermieri pe piață și de a intra și opera pe aceste piețe la standardele cerute, inclusiv sub aspectele privind siguranța alimentară.

Măsură:

- Susținerea cooperării între producători și actorii locali (consilii locale, școli, agenți economici) în vederea dezvoltării piețelor locale și comercializării directe a producției, astfel încât să se faciliteze crearea lanțurilor de desfacere.

Promovarea produselor locale românești

În România există un potențial încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a produselor locale și de includere a acestora în schemele de calitate europene și naționale. Cauzele sunt reprezentate de promovarea deficitară a produselor agroalimentare românești, slaba asociere între producători, taxele aplicate producătorilor care fac dificil accesul produselor autohtone pe rafturile hipermarket-urilor și a supermarket-urilor..

Măsuri:

- Elaborarea și implementarea unei strategii de informare a consumatorilor cu privire la produsele agroalimentare românești înregistrate în schemele de calitate naționale și europene;
- Îmbunătățirea legislației privind certificarea și promovarea produselor alimentare, prin dialog strâns cu reprezentanții asociațiilor de profil și bugetarea corespunzătoare a acestor programe;
- Operaționalizarea Agenției de Calitate și Marketing a Produselor Agroalimentare, care are ca scop elaborarea standardelor de calitate specifice.

Asigurarea schimbului de generații în agricultură

România are nevoie de un număr mare de tineri fermieri care să preia managementul fermelor, inclusiv al celor deja existente, să îmbunătățească productivitatea și să crească accesul pe piață al acestora.

Măsuri:

- Concesionarea prin atribuire directă, tinerilor fermieri, a suprafețelor de teren agricol (până la 50 ha/fermier) aflate în administrarea Agenției Domeniului Statului;
- Instalarea tinerilor fermieri, cu sprijin financiar prin FEADR.

Susținerea învățământului agricol

Prin Programul Național „România Educată”, ca parte componentă a Planului Național de Redresare și Reziliență, se urmărește ca, printr-o importantă susținere financiară, să se creeze

condițiile necesare pentru atragerea unui număr cât mai mare de elevi către învățământul liceal agricol, precum și o cât mai bună pregătire profesională a acestora pe parcursul procesului de învățare, astfel încât obiectivul de întinerire și profesionalizare a forței de muncă să fie atins.

Măsuri:

- Investiții privind finanțarea infrastructurii aferente liceelor agricole;
- Cooperarea între instituțiile de învățământ cu profil agricol și agenții economici din domeniul agroalimentar, pentru asigurarea premiselor de punere în practică a învățământului dual în agricultură;
- Finanțarea dezvoltării fermelor model, de pe lângă liceele agricole.

Cercetare, inovare și agricultură inteligentă

Cercetarea și inovarea sunt esențiale pentru un sector agricol inteligent, rezilient și sustenabil. În România, sectorul de cercetare-inovare nu este suficient adaptat nevoilor specifice ale fermierilor.

Măsuri:

- Asigurarea sprijinului pentru crearea de parteneriate de cooperare în vederea inovării, dezvoltării de noi practici, care să răspundă nevoilor specifice ale fermierilor;
- Susținerea investițiilor, la nivel de fermă, în tehnologii inovatoare aferente agriculturii de precizie;
- Susținerea infrastructurilor de cercetare aferente Băncilor de gene, din subordonare (ex: Banca de resurse genetice vegetale pentru legumicultură, floricultură, plante aromatice și medicinale - Buzău) și din coordonare;
- Continuarea Planului sectorial pentru cercetare-dezvoltare din domeniul agricol și de dezvoltare rurală - ADER, pentru perioada 2023-2027;
- Susținerea inovării prin crearea unui cadru legislativ adecvat privind utilizarea dronelor agricole, inclusiv pentru lucrări de protecția plantelor și omologarea pesticidelor adecvate în acest sens.

Dezvoltarea agriculturii ecologice

Susținerea agriculturii ecologice va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, studiile demonstrând o reducere a amprentei de carbon/tonă de alimente produse din agricultura ecologică față de agricultura convențională, datorită renunțării la îngrășăminte chimice și pesticide. În timp ce agricultura ecologică contribuie la protejarea mediului, aceasta produce și alimente cu o valoare mai mare din perspectiva asigurării sănătății consumatorilor. În contextul Pactului Ecologic European, agricultura ecologică reprezintă o importantă componentă a implementării prevederilor Strategiei „De la fermă la consumator”.

Măsuri:

- Acordarea de sprijin financiar pentru suprafețele cultivate în sistem ecologic;
- Susținerea investițiilor în fermele ecologice care integrează producția cu procesarea;
- Dezvoltarea unei eco scheme pentru a preveni pierderile financiare;

- Promovarea și susținerea agriculturii ecologice prin aplicarea schemelor de fertilizare și tratamente preventive/curative, folosind metode alternative, compatibile cu agricultura ecologică.

Creșterea competitivității sectorului agricol

În vederea corectării balanței comerciale și creșterii competitivității sectorului agricol, se vizează măsuri de sprijin pentru înființarea de noi exploatații cu accent pe durabilitate din perspectiva protecției mediului, precum și re tehnologizarea celor existente, prin soluții inovatoare.

Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole se realizează prin creșterea competitivității activității agricole, încurajarea formelor asociative, precum și creșterea valorii adăugate a produselor agricole, prin procesarea la nivelul fermei și comercializarea directă.

Măsuri:

Sprijin pentru investiții în vederea re tehnologizării / înființării / modernizării exploatațiilor agricole prin investiții în:

- Achiziții simple de utilaje agricole și irigații la nivelul fermei;
- Achiziții de utilaje pentru tinerii fermieri;
- Investiții în ferme zootehnice (producție primară, condiționare și marketing), inclusiv înființarea de microferme de creștere a suinelor;
- Investiții în ferme legumicole (inclusiv în spații protejate) și cartofi;
- Investiții în înființarea și reconversia plantațiilor pomicole;
- Condiționare și procesare în fermă (sector vegetal și zootehnic), inclusiv unități de abatorizare;
- Procesare, inclusiv depozitare în fermă (legumicultură și cartof), inclusiv investiții în depozite frigorifice;
- Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin continuarea sprijinului acordat IMM-urilor pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole;
- Continuarea măsurilor de plăți în favoarea bunăstării porcinelor și păsărilor, precum și extinderea acestora și pentru alte specii de interes zootehnic;
- Încurajarea fermierilor din sectorul zootehnic de a îmbunătăți condițiile de bunăstare a animalelor și de reducere a consumului de produse antimicrobiene, prin accesul acestora la scheme de sprijin (eco-scheme);
- Măsuri privind protecția crescătorilor față de creșterea prețurilor la energie electrică și gaze naturale;
- Măsuri privind îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a animalelor pe durata transportului și de sprijinire a crescătorilor în vederea atingerii acestui obiectiv;
- Sprijin financiar pentru achiziția de masculi de reproducție la speciile ovine, caprine și bovine de carne, în vederea creșterii calității genetice la aceste specii;
- Acțiuni în vederea reducerii efectelor negative generate de epizootia de Pestă Porcină Africană.

SECTORUL PESCĂRESC

Sectorul pescăresc al României este unul din domeniile cele mai afectate de schimbările climatice, dar și de orientările de piață ale consumatorilor, în sensul în care preferințele acestora din ultimii ani arată o orientare clară către consumul speciilor marine și a fructelor de mare. Principalele obiective ale sectorului sunt următoarele:

- Creșterea producției de pește din acvacultură, cu precădere a speciilor de apă dulce valoroase și cu valoare economică ridicată, precum păstrăvul;

- Încurajarea procesării primare în fermă, dar și a sectorului de procesare generală a peștelui care pot aduce plusvaloare sectorului pescăresc și servicii consumatorilor;
- Organizarea pescuitului la Marea Neagră și crearea de condiții și facilități investitorilor;
- Întărirea capacității instituționale a ANPA prin modificarea legislației în domeniu, astfel încât o singură instituție să răspundă de administrarea și reglementările referitoare la resursa acvatică vie din România;
- Susținerea, încurajarea și sprijinirea pescuitului tradițional, durabil și sustenabil, bazat pe cote de pescuit din Delta Dunării și Dunăre, prin sprijinirea organizațiilor de producători, cu utilizarea fondurilor europene destinate acestor activități;
- Sprijin pentru dezvoltarea altor mijloace care să asigure un trai decent familiilor de pescari.

Creșterea capacității instituționale

Consolidarea capacității instituționale are ca scop realizarea unui management eficient al resurselor pentru asigurarea unor servicii publice competitive și a unor reglementări de calitate, în scopul creșterii gradului de satisfacție a cetățeanului.

Măsuri:

- Debirocratizarea – crearea unei baze de date unice, care să cuprindă informațiile aferente tuturor structurilor din subordinea MADR corelate cu instituțiile partenere;
- Îmbunătățirea cadrului legal pentru asigurarea funcționării camerelor agricole ca instituții cu rol de consultanță în sectorul agroalimentar;
- Optimizarea funcționării Agenției Zonei Montane;
- Asigurarea cadrului instituțional la nivel național și local, pentru susținerea creării de forme asociative cu rol economic;
- Digitalizarea - măsuri pentru implementarea reglementărilor în domeniul digitalizării pentru asigurarea interoperabilității și gestionarea depunerii online a documentelor.

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.10

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Introducere

Modernizarea marilor sisteme publice, creșterea veniturilor, stimularea natalității și protejarea categoriilor vulnerabile social sunt patru direcții strategice prioritare pe care Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) trebuie să le urmărească prin politicile pe care le susține.

În acest context, Ministerul Muncii și Protecției Sociale are ca priorități: reforma sistemului de pensii și reforma salarizării în sistemul public, modernizarea asistenței sociale prin investiții în infrastructură și servicii integrate, încurajarea natalității, creșterea ocupării și accelerarea proceselor de digitalizare pentru îmbunătățirea serviciilor publice.

Toate aceste măsuri sunt acum cuprinse în PNRR și vor primi finanțare și din fonduri europene pentru a fi realizate.

Reforma sistemului de pensii va urmări:

1.1. Digitalizarea / evaluarea dosarelor de pensii;

1.2. O nouă legislație care să aducă echitate, sustenabilitate și reducerea discrepanțelor între quantumurile pensiilor celor care au desfășurat activități similare și au avut contribuții similare la sistemul de pensii;

1.3. Recalcularea pensiilor după formula din noua lege, care să permită o creștere mai consistentă a pensiilor mici aflate în plată.

De asemenea, se are în vedere introducerea unui sistem de indexare automată care să excludă influența factorului politic. Până la finalizarea reformei în sistemul public de pensii, pensiile vor fi indexate plecând de la acoperirea cu 100% a ratei inflației și cel puțin 50% din rata de creștere a câștigului salarial mediu brut.

Reforma salarizării în sectorul public urmărește eliminarea inechităților, instituirea unui sistem de stimulare a performanței, reșezarea sistemului de sporuri și a salariilor de bază pe grila de salarizare.

Cele mai multe sporuri vor fi introduse în salariul de bază, iar cele care rămân vor fi pentru condiții excepționale de muncă sau pentru performanță și nu vor depăși 15% din salariul de bază.

Modernizarea sistemului de asistență socială presupune trecerea de la un serviciu de asistență socială care se bazează pe alocări financiare insuficiente în raport cu nevoile și problemele concrete ale categoriilor vulnerabile, la servicii sociale integrate.

Integrarea intervențiilor la nivel de comunitate trebuie gândită împreună cu introducerea venitului minim de incluziune (VMI).

Prin PNRR, România va putea dezvolta o infrastructură socială destinată copiilor care trăiesc în sărăcie, prin înființarea unor centre de zi, precum și pe cea destinată altor categorii vulnerabile.

În domeniul creșterii ocupării, eforturile trebuie canalizate pe pregătirea și calificarea forței de muncă, digitalizare și flexibilizare, precum și pe creșterea ocupării persoanelor dependente de ajutorul social, pe integrarea și sprijinul pentru șomeri.

Stimularea natalității prin susținerea familiilor trebuie să devină un obiectiv național și o prioritate pentru Guvern. Statul trebuie să își asume un rol important în sprijinirea tinerilor, pentru ca aceștia să poată face față provocărilor financiare și sociale pe care le presupun întemeierea unei familii și creșterea copiilor, prin măsuri concrete care să ofere ajutor real familiilor și să conducă la creșterea ratei natalității.

În ceea ce privește digitalizarea instituțiilor, aceasta trebuie realizată în toate domeniile de activitate și la toate palierele de interacțiune cu cetățeanul, ceea ce presupune dezvoltarea sistemului informatic existent, precum și transferul în format electronic al tuturor serviciilor oferite de instituțiile din subordinea/aflate în coordonarea ministerului.

I. Politici corecte și eficiente vizând pensiile

Reforma sistemului de pensii va cuprinde:

I.1. Digitalizarea / Evaluarea dosarelor de pensii;

I.2. O nouă legislație care să aducă echitate, sustenabilitate și reducerea discrepanțelor dintre quantumurile pensiilor celor care au desfășurat activități similare și au avut contribuții similare la sistemul de pensii;

I.3. Recalcularea pensiilor după formula din noua lege, care să permită o creștere mai consistentă a pensiilor mici aflate în plată.

Până la finalizarea reformei în sistemul public de pensii, pensiile vor fi indexate plecând de la acoperirea cu 100% a ratei inflației și minim 50% din rata de creștere a câștigului salarial mediu brut.

Legislația din România s-a schimbat în acest domeniu în ultimii ani, separat de cadrul general, fiind introduse o serie de legi speciale prin care s-au reglementat categorii de pensii care nu au ca temei principiul contributivității.

Sușinim aplicarea generală a principiului contributivității în stabilirea dreptului la pensie, sens în care reforma sistemului public de pensii va conduce la eliminarea inechităților și reducerea decalajelor dintre cea mai mică și cea mai mare pensie.

Obiective propuse:

I.1. Digitalizarea / Evaluarea dosarelor de pensii

Măsuri propuse:

- Transpunerea tuturor dosarelor de pensii din format letric în format electronic;
- Creșterea capacității caselor de pensii în folosirea tehnologiei pentru rezolvarea solicitărilor pensionarilor;
- Întărirea capacității de comunicare / răspuns la solicitările de informații ale beneficiarilor prin folosirea informației în sistem digital;

- Eficientizarea prin digitalizare a activității caselor de pensii și evaluarea tuturor dosarelor de pensii în perspectiva recalculării pensiei.

I.2. O nouă legislație care să aducă echitate, sustenabilitate și reducerea discrepanțelor dintre cuantumurile pensiilor celor care au desfășurat activități similare și au avut contribuții similare la sistemul de pensii

Măsuri propuse:

- Elaborarea unui nou cadru legislativ care să aibă la bază principiul contributivității și punctajul acumulat pe acest principiu, pentru pensionarii sistemului public de pensii, care să reducă inechitățile actuale din sistemul public;
- Promovarea în Parlament în vederea adoptării noii legislații a pensiilor.

I.3. Recalcularea pensiilor după formula din noua lege, care să permită o creștere mai consistentă a pensiilor mici aflate în plată

Măsuri propuse:

- Stabilirea noului quantum al pensiilor după formula din noua lege, care să permită o creștere mai consistentă a pensiilor mici aflate în plată;
- Aplicarea noii legislații de stabilire a quantumului pensiei după noua formulă pentru viitorii pensionari care vor intra în plată.

Ca urmare a aplicării acestor măsuri vor fi consolidate, în continuare, abilitățile de management la nivelul conducerii caselor de pensii, prin fixarea unor indicatori clari de performanță pentru toate casele de pensii.

De asemenea, va crește nivelul de informare a pensionarilor și accesul acestora la dosarele de pensii în format digital, ca parte a programului de furnizare a serviciilor destinate pensionarilor, indiferent de locul de reședință.

În ceea ce privește răspunsul la așteptările de prelungire a vieții active și de creștere a quantumului pensiei, este în curs de adoptare cadrul legal care să permită opțiunea persoanelor care îndeplinesc condițiile legale de pensionare să rămână active după vârsta legală de pensionare.

Referitor la pensiile private, principalele măsuri urmărite sunt:

- Creșterea contribuțiilor către Pilonul II de pensii cu un punct procentual de la 3,75%, cât este în prezent, după transferul contribuțiilor sociale în sarcina angajaților, până la 4,75% în 2024;
- Promovarea unor soluții legislative pentru dezvoltarea sistemului de pensii private;
- Promovarea cadrului legal care vizează organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private (proiect de Lege privind plata pensiilor private);
- Flexibilizarea și dezvoltarea legislației privind pensiile facultative, prin adaptarea profilului de risc la parametrii persoanei în cauză (vârstă, obiectiv), a criteriilor de deductibilitate a cheltuielilor angajatorilor care contribuie la pensiile facultative și crearea de noi produse de acest tip.

În ceea ce privește cele 6 categorii **de pensii de serviciu**, acestea vor fi recalulate plecând de la principiul contributivității, cu respectarea jurisprudenței Curții Constituționale.

II. Reforma sistemului de salarizare

Reforma salarizării în sectorul public urmărește eliminarea inechităților, instituirea unui sistem de stimulare a performanței și reșezarea sistemului de sporuri.

Cele mai multe sporuri vor fi introduse în salariul de bază. Sporurile rămase vor fi pentru condiții excepționale de muncă sau pentru performanță și nu vor depăși 15% din salariul de bază.

Pentru implementarea reformei sistemului de salarizare din domeniul public, România va beneficia prin PNRR de o finanțare de 2 milioane de euro.

Obiectivele propuse în cadrul reformei sunt:

II.1. Eliminarea discrepanțelor salariale din sistemul bugetar;

II.2. Restabilirea ierarhiilor funcțiilor în cadrul domeniilor de activitate și între domenii de activitate;

II.3. Reșezarea coeficienților de ierarhizare;

II.4. Instituirea unui sistem de stimulare a performanței.

În prezent, în sectorul bugetar se identifică o serie de discrepanțe salariale, unele apărute în urma aplicării legislației anterioare privind salarizarea personalului bugetar, iar altele identificate după data apariției Legii-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, și anume luna iulie 2017, ca urmare a modificărilor legislative succesive ale Legii-cadru în vigoare în Parlament, prin care unele categorii de personal au fost favorizate în raport cu celelalte categorii de personal din sectorul bugetar.

Mai mult decât atât, o serie de discrepanțe au apărut și ca urmare a efectelor unor hotărâri judecătorești definitive, prin care au fost acordate anumite drepturi salariale pe legislația anterioară Legii-cadru nr.153/2017.

Personalul din sectorul bugetar a fost relativ stabil din 2011, România situându-se în context internațional, sub media regională și mondială în privința ocupării în sectorul public, ca pondere în totalul forței de muncă ocupate și ca pondere din forța de muncă salarizată.

Deoarece determinarea sporurilor se face în raport cu salariul de bază, se creează o situație discriminatorie, unele funcții beneficiind de un quantum al sporurilor cu mult mai mare decât altele, cu toate că activitatea se desfășoară în aceleași condiții, iar expunerea la condiții periculoase sau vătămătoare este aceeași, indiferent de funcția deținută.

Din perspectiva competitivității, creșterile salariale diferențiate acordate în cursul ultimilor 3 ani au fost considerabile, conducând la salarizarea la nivelul maxim sau aproape de nivelul maxim stabilit prin lege pentru anumite categorii de personal.

Din perspectiva echității, creșterile salariului de bază au fost cuplate cu modificări privind diferitele drepturi salariale incluse în componenta variabilă a salariului, cu riscul de a afecta ierarhia funcțiilor. Nu a existat o analiză cu privire la specificul acelor drepturi salariale permanente care țin de natura activității și nivelul de responsabilitate aferente acelor funcții – aspecte care ar fi trebuit să se reflecte în salariul de bază, conform principiilor care au fundamentat ierarhia funcțiilor din sectorul bugetar.

Dezvoltarea unui sistem de salarizare echitabil și unitar în sectorul public

Obiectivul reformei salarizării în sectorul public constă în demararea unei ample evaluări a criteriilor care stau la baza salarizării în sistem, ca o condiție esențială a îmbunătățirii cadrului legislativ (Legea nr.153/2017). În acest sens, criteriile precum complexitatea muncii trebuie evaluate, în mod obiectiv, fiind necesare corelări între muncă și nivelul de salarizare din sistemul public.

În cadrul acestei reforme se vor desfășura următoarele acțiuni specifice:

- (1) Realizarea unei evaluări globale a impactului Legii privind salarizarea unitară;
- (2) Adoptarea și intrarea în vigoare a noului cadru juridic privind remunerarea funcționarilor publici (Legea privind salarizarea unitară);

Măsuri propuse:

- reanalizarea coeficienților de ierarhizare pentru fiecare familie ocupațională de funcții bugetare, cu respectarea raportului de 1 la 12, dintre cel mai mic și cel mai mare salariu de bază;
- reșezarea grilelor de salarizare, inclusiv introducerea unei grile de salarizare noi pentru administrația publică locală, în acord cu structurile asociative;
- revizuirea sistemului de acordare a sporurilor și plafonarea sumei sporurilor la 15% din salariul de bază. Astfel, pentru condiții de muncă la care expunerea este aceeași, indiferent de funcția deținută, sporurile se vor acorda în quantum fix, ca procent din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată. Se va realiza o analiză a tuturor categoriilor de sporuri, cu menținerea numai a celor cu adevărat relevante, mare parte a acestora urmând a fi incluse în salariul de bază;
- acordarea unui spor de performanță lunar personalului care a realizat sau a participat direct la obținerea unor rezultate deosebite în activitatea instituției/autorității publice sau a sistemului din care face parte, a participat la activități cu caracter deosebit, a efectuat lucrări cu caracter excepțional ori a avut un volum de activitate ce depășește în mod semnificativ volumul optim de activitate, în raport cu complexitatea sarcinilor, în baza criteriilor stabilite de ordonatorul de credite, cu încadrarea în procentul maxim prevăzut de lege;

Implementarea premiului/sporului de performanță ar trebui să se bazeze pe următorii factori de succes, desprinși din experiența internațională:

- valoarea creșterii salariale trebuie să fie motivantă și totuși rezonabilă;
- trebuie aplicate reguli clare de implementare, iar monitorizarea și evaluarea trebuie utilizate pentru a documenta eventualele ajustări;
- introducerea acestui premiu/spor trebuie să fie legată de cadrul de management al performanței, fiind, totodată, adaptată caracteristicilor organizaționale și specificului funcției, iar acest lucru necesită analize specifice sectorului, pentru a documenta deciziile și schemele țintite, adaptate nevoilor sectoriale.
- implementarea noului cadru legal pentru toate familiile ocupaționale în același timp, în scopul evitării apariției unor noi dezechilibre în sistemul public de salarizare și al înlăturării posibilității contestării unor prevederi în fața instanțelor de judecată.

III. Asistență socială

România încă nu reușește să ajute cu adevărat persoanele vulnerabile din comunitățile rurale, marginalizate, sărace. Sistemul național de asistență socială a mutat responsabilitatea serviciilor sociale asupra primăriilor, dar multe primării din mediul rural nu au asistenți sociali calificați și nu oferă aceste servicii (îngrijiri la domiciliu, consiliere, cantine, centre de zi etc.); angajații din domeniul asistenței sociale, educație și sănătate sunt puțini (dacă există din toate cele trei domenii) și lucrează separat, fără un management de caz adecvat.

Peste 830.000 de persoane cu dizabilități și aproximativ 70.000 de copii cu nevoi speciale au nevoie de servicii adaptate nevoilor lor și familiilor, în comunitățile în care trăiesc. Serviciile de tip centre de zi și respiro au fost identificate ca fiind o necesitate fundamentală, având un impact pozitiv asupra calității vieții familiilor persoanelor cu dizabilități și un rol semnificativ în prevenirea instituționalizării.

În acest moment, 49.765 de copii din sistemul de protecție au dreptul la un cămin și la o familie capabilă să le ofere securitate și îngrijire. Pentru aceștia trebuie asigurat un viitor optim, bazat pe alternative de îngrijire și un proces de adopție ce urmărește interesul superior al fiecărui copil. Timpul petrecut în sistemul de protecție trebuie redus substanțial. De asemenea, este necesar ca tinerii care părăsesc sistemul de protecție să fie însoțiți de măsuri de sprijin și de încurajare a abilităților de viață independentă.

În domeniul asistenței sociale, obiectivul este ca finanțarea să se facă per beneficiar, indiferent de furnizorul de servicii de asistență socială, iar abordarea să fie personalizată și integrată în funcție de profilul beneficiarului: acesta este preluat de specialiștii sistemului de protecție socială care îi vor oferi toată paleta de servicii și beneficii sociale, dar și consiliere și mediere pentru piața muncii (în prezent, aproximativ 286.000 de șomeri) sau pentru pensionare (în prezent, 4,9 milioane de pensionari).

MMPS va elabora, de asemenea, proiectul de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice care vizează asigurarea eficienței în finanțarea serviciilor de îngrijire pe termen lung, îmbunătățirea sistemului actual de asistență socială a persoanelor vârstnice, în special a sistemului de servicii de îngrijire pe termen lung, dezvoltarea unui program de îngrijire pe termen lung și implementarea politicilor publice pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice.

Este imperativ ca fondurile europene pe care România le are la dispoziție să fie valorificate în sensul dezvoltării serviciilor sociale și asigurării accesului oamenilor la acestea.

Măsuri propuse:

- Evaluarea măsurilor de sprijin pentru acordarea de beneficii persoanelor vulnerabile din punct de vedere economic;
- Implementarea reformei privind venitul minim de incluziune (VMI) conform celor asumate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență. Obiectivul acestei reforme este de a îmbunătăți asistența socială și de a reduce sărăcia în rândul celor mai vulnerabile persoane. Reforma va fi realizată prin actualizarea legislației în domeniul beneficiilor sociale prin asigurarea de sprijin real și adecvat familiilor vulnerabile, în condiții de sustenabilitate bugetară, corelat cu măsurile de stimulare a ocupării forței de muncă.
- Accentul va fi pus pe trecerea de la statutul de beneficiar de asistență socială la participant activ pe piața muncii, urmărind corelarea cu măsurile de activare și creștere a nivelului de educație. Suplimentar se va urmări reducerea sarcinii administrative atât la nivelul autorităților

publice locale, cât și la nivelul Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, prin dezvoltarea platformei digitale care sprijină această reformă prin digitalizarea tuturor serviciilor de acordare a beneficiilor de asistență socială.

- Dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități – restructurarea centrelor de capacitate mare și asigurarea incluziunii beneficiarilor în comunitate;
- Implementarea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil din sistemul energetic;
- Continuarea implementării etapelor de creștere a alocațiilor pentru copii, începând cu data de 1 ianuarie 2022;
- Stabilirea unui mecanism obiectiv de creștere anuală a indicelui social de referință;
- Monitorizarea procesului de adopție și a managementului de caz, în urma modificărilor de procedură de adopție internă, inițiate de ANDPDCA;
- Colaborarea cu Ministerul Educației și Cercetării și cu Ministerul Sănătății, în vederea furnizării de servicii și beneficii integrate;
- Îmbunătățirea procedurilor de realizare a inspecției sociale;
- Crearea unui cadru pentru a face posibile transferurile de cazuri sociale între județe și de finanțare a acestora;
- Dezvoltarea serviciilor de tip respiro / centre de zi pentru adulți și copii cu dizabilități;
- Dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoane cu adicții;
- Verificarea aplicării măsurilor de promovare a accesibilizării mediului fizic și informațional pentru persoanele cu dizabilități.

Urmare a acestor măsuri, aproape 18.000 de persoane cu dizabilități instituționalizate în centre de dimensiuni mari sau medii vor beneficia de o regândire a mecanismului de dezinstituționalizare, orientat pe alternative de viață independentă sau semi-independentă în comunitățile urbane și suburbane, pentru a evita perpetuarea izolării și lipsa de servicii la care au fost condamnați în ultimele decenii.

Sisteme de sprijin și suport pentru viață independentă vor fi acordate și persoanelor cu dizabilități care nu sunt instituționalizate. În colaborare cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate, vom reevalua atât cuantumul decontabil, cât și lista tehnologiilor asistive disponibile ca sprijin pentru o viață activă și incluziune în muncă, urmărind principiul în care o investiție în tehnologia asistivă, potrivită și modernă este o investiție care se recuperează în timp prin participarea persoanei respective în viața comunității și diminuarea costurilor directe și indirecte ale lipsei de independență.

Va fi reevaluată legislația în domeniul pensiilor de invaliditate, pentru a permite corelarea cu activități ocazionale intelectuale și artistice fără a pune în pericol pierderea acestora.

Nevoile persoanelor vulnerabile vor fi abordate coordonat și intersectorial cu măsuri țintite, fie că vorbim de accesibilizarea mediului fizic și informațional pentru persoanele cu dizabilități sau de nevoile specifice ale consumatorului vulnerabil.

În ceea ce privește măsurile dedicate protejării consumatorului vulnerabil, se urmărește cu prioritate: țintirea segmentului de populație aflat în situație de sărăcie relativă prin creșterea nivelurilor de venituri până la care se acordă dreptul, stabilirea cuantumului ajutorului prin compensare procentuală față de o valoare de referință și introducerea suplimentului pentru energie, cât și prin asigurarea conectării și accesului la electricitate în gospodăriile vulnerabile, interzicerea debransării cu prioritate pentru cele cu copii, sprijinind astfel și accesul la educație on-line.

Vom introduce garanția pentru copii, un pachet de monitorizare, alertă timpurie și sprijin pentru prevenirea separării copilului de familie. Introducerea registrului local și național al copiilor și al situațiilor de risc, situația fiecărui copil în situație de risc și nevoile lui sociale, educaționale, de sănătate și siguranță. Alertele de risc și intervenție vor veni de la fiecare profesionist în contact cu copilul: asistent social, medic de familie, educator.

IV. Politici active de ocupare și de stimulare a muncii

În România sunt peste 6 milioane de angajați. În ultimul an și jumătate, Guvernul a reușit să sprijine o bună parte a acestora pentru a nu își pierde locurile de muncă, lucrând în parteneriat activ cu angajatorii.

O serie de modificări sunt vizibile pe piața muncii, între care și ponderea în creștere a activităților desfășurate în telemuncă, mai ales în ultima perioadă determinată de criza sanitară.

Dintre toate categoriile de persoane, rămân vulnerabile categoriile cuprinse în grupa de vârstă 16-29 ani, cele din grupa de vârstă 50+, cele din comunități defavorizate și persoanele cu dizabilități, iar o abordare dedicată e necesară inclusiv pentru românii întorși din diaspora, pentru care măsurile de atragere de fonduri europene trebuie să fie intensificate în continuare.

Pe de altă parte, având în vedere vulnerabilitățile la care sunt expuse persoanele fără educație, trebuie relaxate exigențele pentru accesul la cursuri de formare pentru persoanele cu 4 clase absolvite. Obiectivul final este acela de a sprijini cetățenii să aibă competențele necesare și să poată munci.

Nevoile de formare se văd cel mai bine de către angajatori. Programele de formare stabilite anual de către ANOFM trebuie să fie rezultatul consultării pieței și este necesară facilitarea accesului la fonduri pentru formare și pentru angajatori, astfel încât aceștia să gestioneze ei înșiși granturi pentru formarea candidaților pentru diferite poziții din companii. Angajatorii știu cel mai bine ce fel de resursă umană calificată le este necesară și vor putea administra fonduri externe nerambursabile în acest sens.

Va fi urmărită eficientizarea politicii de ocupare și de stimulare a muncii, astfel încât să se ofere servicii competitive și adaptate realităților din piața muncii, atât pentru angajatori, cât și pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Se va pune accent pe măsurile active care să sprijine formarea continuă, măsuri adaptate actualelor nevoi emergente, întrucât credem în importanța investiției în creșterea competențelor angajaților.

Vom colabora cu miniștrii muncii de la nivelul Uniunii Europene pentru corecta informare a cetățenilor români care merg să lucreze în străinătate cu privire la condițiile de muncă, respectiv pentru elaborarea unui pachet minimal de protecție socială, indiferent de țara în care lucrează, astfel încât parte din preocupările noastre să reprezinte lucrătorii din diaspora.

Principalele măsuri propuse:

- Creșterea capacității ANOFM de identificare a oportunităților de angajare și sprijinirea, prin resurse proprii sau externalizate a șomerilor, în găsirea unui loc de muncă;
- Facilitarea accesului angajatorilor la resurse europene / naționale pentru pregătirea angajaților, astfel încât să crească eficiența programelor de formare;

- Creșterea capacității ANOFM de a realiza prognoze / evaluări ex-ante privind evoluția pieței muncii, astfel încât să se anticipeze prioritățile în domeniu și să se fundamenteze corespunzător luarea deciziilor;
- Actualizarea în conformitate cu nevoile pieței muncii a legii privind asigurările pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă;
- Continuarea măsurilor de sprijin a angajaților și angajatorilor în perioada post-pandemie Covid-19, inclusiv prin susținerea acestora din fonduri europene sau alte mecanisme (SURE);
- Îmbunătățirea conținutului programelor de formare pentru ca cererea de locuri de muncă să se intersecteze cu oferta angajatorilor, inclusiv pentru categoriile de persoane care și-au pierdut locul de muncă în perioada pandemiei, prin prioritizarea dobândirii de cunoștințe în folosirea tehnologiei IT;
- Sprijinirea Ministerului Educației și Cercetării în dezvoltarea unui program național de educație profesională și vocațională, precum și eliminarea barierelor administrative care împiedică dezvoltarea învățământului profesional și vocațional în sistem clasic sau în sistem dual;
- Extinderea programului „A doua șansă” pentru persoane care trăiesc în comunități marginalizate, care nu au un loc de muncă și care trăiesc doar din ajutorul social, accesul persoanelor vulnerabile la educație și la obținerea unei calificări crescând posibilitatea de integrare pe piața muncii;
- Introducerea unui sistem de tichete de muncă pentru formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici;
- Informarea lucrătorilor care acceptă munca nedeclarată cu privire la consecințe, astfel încât aceștia să conștientizeze beneficiile declarării integrale a veniturilor pe care le vor avea atât în timpul vieții active, cât și la momentul dobândirii calității de pensionar;
- Simplificarea activității meseriei de bonă pentru accesul mai facil al familiilor la servicii de îngrijire și supraveghere a copilului pe timp de zi;
- În zonele cu o pondere semnificativă a unei minorități naționale se vor organiza cursurile de calificare și recalificare pentru persoanele aparținând acestor minorități și în limba lor maternă, facilitând în acest fel însușirea mai ușoară de competențe specifice, necesare pentru integrarea pe piața forței de muncă;
- Inspekția Muncii trebuie eficientizată, iar schimbările trebuie să fie dublate de o reorganizare a activității salariaților. Rolul inspectorilor va crește, statutul lor trebuie întărit. Mediul de afaceri are nevoie și de sprijin în înțelegerea legislației, respectiv a obligațiilor;
- Un rol important în atingerea obiectivelor menționate mai sus îl are digitalizarea serviciilor oferite de IM, precum și interconectarea bazelor de date, astfel încât activitățile pe care acestea le are în vedere să se desfășoare cu eficiență maximă;
- Va fi implementat un mecanism obiectiv de stabilire predictibilă a salariului minim brut pe țară garantat în plată în funcție de dinamica creșterii economice, negociat cu partenerii sociali.

Pentru implementarea acestor măsuri este nevoie și de actualizarea constantă a Codului Ocupațiilor din România, introducerea de noi meserii practicate pe piața muncii.

V. Stimularea natalității

Statisticile indică faptul că, până în 2050, România este în pericol să aibă o populație de doar 15 milioane, din care o treime va fi reprezentată de pensionari. Anul 2020, marcat de criza de sănătate, este al 31-lea an în care sporul natural este negativ. În acest sens, România se confruntă cu câteva fenomene negative: scăderea numărului de nou-născuți și creșterea numărului de

decese, migrația masivă din ultimii ani. Având în vedere această situație, este necesară luarea unor măsuri urgente care să vină în sprijinul natalității.

Politicile publice ce vizează familiile trebuie să aibă în vedere tendințele demografice, procesele de migrație internă și internațională, realitățile de pe piața muncii din România și din UE, precum și sustenabilitatea sistemelor de protecție socială. Aceste procese și tendințe indică în mod clar că îmbătrânirea societății românești amenință sustenabilitatea pe termen mediu a sistemelor de asistență socială din România.

Prin urmare, susținerea familiilor trebuie să devină un obiectiv național și o prioritate pentru Guvern. Statul trebuie să-și asume un rol cât mai mare în sprijinirea tinerilor, pentru ca aceștia să poată face față provocărilor financiare, sociale și psihice pe care le presupune întemeierea unei familii și creșterea copiilor. Trebuie să ne asigurăm că familiile cu copii vor primi respectul cuvenit din partea instituțiilor statului, iar Guvernul trebuie să-și asume responsabilitatea de a dezvolta un sistem previzibil și stabil (pe termen lung) de facilități și asistență, care să ofere un ajutor real cuplurilor tinere care plănuiesc să întemeieze o familie, dar și familiilor care au deja în întreținere copii minori.

Familia reprezintă cadrul primordial al cooperării dintre generații, un cadru pentru împărțirea responsabilităților și al sprijinului reciproc dintre tineri și persoanele mai în vârstă. Prin urmare, politicile publice din domeniu trebuie bazate pe o concepție a familiei definită în sens mai larg, care să permită tuturor membrilor săi să beneficieze de anumite facilități. Mai concret, eligibilitatea pentru anumite forme de sprijin trebuie extinsă și pentru bunici și alte rude care pot oferi ajutor părinților în creșterea copiilor. Pe de altă parte, este important ca politicile familiale să aibă în vedere și situația specifică a familiilor monoparentale.

Dincolo de anumite facilități de care beneficiază de drept toate persoanele care au în întreținere copii, trebuie prioritizate formele de sprijin care încurajează beneficiarii să acționeze în mod activ și responsabil (de exemplu, facilități ce presupun contribuție proprie din partea beneficiarilor, respectiv un sistem de vouchere ce pot fi utilizate doar pentru o gamă prestabilită de servicii).

Pentru implementarea pachetului de politici publice pentru familii este nevoie de un parteneriat între statul român, administrațiile publice locale, mediul de afaceri și societatea civilă. Guvernul va încuraja administrațiile locale să ofere facilități familiilor și va cofinanța aceste programe din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat.

Măsuri propuse:

- Program de construire de creșe în toate comunitățile în care există cerere semnificativă, precum și sprijinirea Ministerului Finanțelor Publice și a autorităților locale din marile aglomerări urbane pentru amenajarea de creșe în incinta clădirilor de birouri, ca o măsură activă de stimulare a reîntoarcerii la serviciu înainte de expirarea perioadei de 2 ani și, implicit, de creștere a natalității;
- Sprijinirea Ministerului Finanțelor Publice în aplicarea unor măsuri de deductibilitate pentru familiile cu mai mulți copii, ca măsură activă de încurajare a creșterii natalității, cu punctaje diferențiate în funcție de numărul de copii și în accesul la programe de creditare de locuire pentru achiziționarea unor noi locuințe sau renovarea și extinderea celor existente; această măsură trebuie corelată cu o activă implicare a autorităților locale în dezvoltarea infrastructurii necesare pentru îngrijirea copiilor, astfel încât părinții să fie încurajați să revină la muncă;
- Extinderea programelor de tip „școală după școală” (after school);

- Susținere financiară pentru familii în vederea achiziționării de echipamente necesare în procesul de tranziție digitală (pentru a face față noilor provocări produse de pandemia Covid-19, în special școala on-line și telemuncă la anumite categorii de salariați);
- Facilități fiscale pentru întreprinzătorii care oferă lucrătorilor anumite beneficii favorabile familiei (de exemplu, decontare cheltuieli creșă sau învățământ etc.);
- Program de finanțare pentru achiziția unor autoturisme familiale (de 7 persoane/locuri);
- Program de credite pentru achiziționarea de locuințe pentru tineri familiiști, subvenționat de stat, luând în considerare ca un criteriu de punctaj numărul de copii. Program de asistență pentru construirea primei case, în parteneriat cu administrațiile locale;
- Program de credite personale pentru tineri familiiști (FamilyStart);
- Redirecționarea (parțială sau integrală) a sumelor destinate creșterii alocației pentru copii cu scopul dezvoltării sistemului instituțional de îngrijire timpurie a copiilor (program creșe, instituții de consultanță familială, medicină de familie și pediatrie, înființarea unei rețele de consultanți de sănătate / asistenți medicali comunitari). Tot din sumele destinate creșterii alocației de copil, instituirea unui sistem de vouchere din care beneficiarii să poată acoperi costurile unor servicii specifice în domenii precum educația, sportul, sănătatea și cultura;
- Bunicii, respectiv frații majori șomeri, să poată beneficia de indemnizația de creștere a copilului în locul părinților, dacă părintele se întoarce la locul de muncă;
- Reducerea progresivă a cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate (CASS) datorate, în funcție de numărul de copii aflați în întreținere, până la o scutire totală pentru cei care au în întreținere cel puțin 3 copii;
- Facilități acordate de administrațiile locale: ex. loturi pentru construirea de case, instituirea unor facilități privind taxele și impozitele locale etc.;
- Acordarea posibilității autorităților administrațiilor publice locale de a sprijini familiile care au în întreținere copii, prin reduceri/scutiri de taxe și impozite, precum și prin acordarea unor burse școlare complementare pentru elevii care provin din familiile numeroase.

VI. Digitalizare

Digitalizarea este o prioritate atât din perspectiva accesibilității și ușurinței în utilizarea serviciilor publice de către cetățeni, cât și din punctul de vedere al facilitării comunicării între instituțiile publice, prin conectarea bazelor de date folosite de către funcționarii publici.

Se va continua digitalizarea relațiilor de muncă, în sensul utilizării semnăturii electronice în toate documentele necesare desfășurării acestor relații și se vor simplifica mecanismele de desfășurare a telemuncii (inclusiv în ceea ce privește sănătatea și securitatea în muncă).

Toate instituțiile din coordonarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale vor beneficia de resursele puse la dispoziție de Uniunea Europeană pentru modernizarea și digitalizarea condițiilor de lucru, respectiv pentru eficientizarea livrării serviciilor pentru cetățeni.

Obiectivul acestei investiții este de a spori nivelul digitalizării pentru mai multe servicii din domeniul muncii și protecției sociale, pe baza achiziționării de echipamente și a formării personalului.

Măsuri propuse:

- Digitalizarea serviciilor oferite de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) (cum ar fi depunerea online a documentelor pentru înregistrarea beneficiarilor și acordarea de prestații, posibilitatea de a se înregistra și de a participa la cursuri de formare online

și evaluarea competențelor profesionale, sesiuni de consiliere online) și modernizarea infrastructurii;

- Digitalizarea Inspectoratelor Teritoriale de Muncă (ITM), care vizează activitatea de control din domeniul relațiilor de muncă și cel al securității și sănătății în muncă (sistem informatic, semnături electronice, simplificarea procedurii de notificare). În plus, se preconizează ca proiectul REGES-ONLINE să digitalizeze relația inspectoratelor teritoriale de muncă cu angajatorii, facilitând transmiterea datelor privind angajații și contractele individuale de muncă ale acestora;
- Digitalizarea beneficiilor de asistență socială gestionate de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială – ANPIS (inclusiv operaționalizarea platformei digitale pentru punerea în aplicare a venitului minim de incluziune). În acest sens, se are în vedere dezvoltarea unor instrumente de comunicare în timp real cu cetățenii și de gestionare electronică a dosarelor referitoare la beneficiile și prestațiile sociale;
- Digitalizarea bazelor de date, precum și a modului de corespondență cu beneficiarii serviciilor oferite de casele teritoriale de pensii publice.
- Stocarea informațiilor / arhivelor în baze de date digitale.
- Cursuri de formare în domeniul competențelor digitale pentru angajații ANOFM, ANPIS și IM.

VII. Protecție pentru victimele traficului de persoane

România este printre principalele țări sursă ale victimelor traficului de persoane din Uniunea Europeană. Aproape jumătate din victimele identificate sunt minore. Momentan, statul este deficitar pe partea de servicii de asistență și protecție pentru acest grup vulnerabil.

Măsuri propuse:

- Buna coordonare cu structurile de combatere a criminalității pentru a livra servicii de protecție centrate pe nevoile victimelor, cu informații din experiența supraviețuitorilor;
- Asigurarea unor adăposturi specializate pentru victimele traficului de persoane, atât pentru adulți, cât și minori;
- Prevenirea cazurilor de trafic de minori din centrele de tip rezidențial, prin sesiuni informative și un mecanism de raportare imediată a suspiciunilor;
- Formarea specialiștilor pe impactul traumei asupra beneficiarilor, prin formări pe tema traumei complexe;
- Colectarea în timp real de statistici din sistemul de protecție, legate de cazurile de exploatare;
- Integrarea victimelor în societate prin programe adaptate nevoilor și provocărilor date de trecutul de exploatare și abuz;
- Prevenirea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și punerea în aplicare a legii și a strategiilor de prevenire suplimentare, cât și punerea la dispoziție la scară largă de servicii specializate de sprijin și de protecție pentru ca victimele să aibă acces la ele.

VIII. Egalitatea de șanse între femei și bărbați

Promovarea participării femeilor la piața muncii, inclusiv accesul la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor dependente.

Măsuri propuse:

- Sunt necesare intervenții legate de activarea și promovarea angajării, pentru facilitarea ocupării locurilor de muncă de către femei, prin îmbunătățirea angajabilității și autonomiei acestora.
- Aceste măsuri vizează și sprijinul pentru familiile monoparentale, pentru îmbunătățirea angajabilității și autonomiei părintelui singur.

Combaterea violenței domestice

Măsuri propuse:

- Trebuie recunoscute toate riscurile la care sunt expuse persoanele, în cazurile de violență domestică, iar serviciile de protecție trebuie să fie complet finanțate și să funcționeze pentru a ajuta victimele.
- Campaniile de sensibilizare ar trebui dezvoltate diferențiat în raport cu diferite forme ale violenței, așa cum se întâmplă deja în mai multe state membre, cuprinzând informații despre serviciile la care pot avea acces pentru protecție și asistență de urgență.
- Apelul la linia telefonică pentru ajutor specializat oferit victimelor violenței domestice să fie accesibil și în limba minorităților naționale, cheltuielile cu acest serviciu fiind acoperite din fonduri bugetare.

IX. Fonduri europene

Domeniile aferente activității Ministerului Muncii și Protecției Sociale beneficiază de fonduri europene prin intermediul Fondului Social European Plus, Fondului European pentru Dezvoltare Regională și Mecanismului de Redresare și Reziliență. Ministerul Muncii și Protecției Sociale se va implica, prin structurile de specialitate, în procesele de elaborare a documentelor programatice, precum Acordul de Parteneriat și viitoarele programe operaționale, în implementarea măsurilor din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență și îndeplinirea condițiilor favorizante privind asigurarea cadrului de politică strategic în domeniul egalității de gen, incluziunii sociale și reducerii sărăciei.

Politica de coeziune și programele operaționale

Având în vedere domeniul de competență referitor la coordonarea aplicării strategiei și politicilor naționale în domeniile muncii, familiei, egalității de șanse și protecției sociale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale se va implica, ca partener al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, în procesul de negociere cu Comisia Europeană, în vederea aprobării următoarelor programe operaționale, aferente exercițiului financiar 2021-2027:

- Programul Operațional de Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027, cu o valoare de aproximativ 3,5 miliarde euro, în cadrul căruia se vor propune printre priorități:
  - Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (sprijinirea națională a GAL-urilor prin dezvoltarea de servicii de ocupare și incluziune socială, sprijinirea accesului copiilor săraci din mediul rural la tabere de creație și sport, acordarea de suport pentru copiii din mediul rural ai căror părinți sunt plecați pentru muncă în afara țării, infrastructură socială pentru persoane vulnerabile);
  - Protejarea dreptului la demnitate socială – construirea de locuințe protejate;

- Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale (servicii comunitare integrate în 2000 de comunități rurale: îngrijitori pentru persoane vârstnice, asistenți sociali, asistenți medicali, mediatori școlari, dezvoltarea și dotarea centrelor comunitare integrate);
  - Sprijinirea formării profesionale continue a asistenților sociali din comunitățile rurale;
  - Reducerea disparităților dintre copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii (centre pentru copii și adolescenți cu tulburări de comportament; incluziunea socială prin cultură a copiilor din comunități marginalizate; servicii de prevenire a separării copiilor de familie; sprijin pentru familiile monoparentale pentru îmbunătățirea angajabilității și autonomiei părintelui singur);
  - Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici cu venituri foarte mici; dezvoltarea comunităților de seniori pentru integrare socială și îmbătrânire activă;
  - Sprijin pentru persoanele cu dizabilități (echipe de asistență juridică pentru persoane cu capacitate restrânsă de exercițiu; reabilitarea copiilor cu dizabilități – terapii psihologice; asigurarea tehnologiilor asistive – aparate de mobilitate; softuri de citire pentru nevăzători; echipe mobile pentru asistarea/terapia la domiciliu a persoanelor cu dizabilități);
  - Servicii sociale și suport acordate altor grupuri vulnerabile (migranți, victime ale violenței domestice, victime ale traficului de persoane, persoane dependente de droguri și alcool, persoane eliberate din penitenciare, persoane fără adăpost).
- Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027, cu o valoare de **aproximativ 3,7 miliarde euro**, în cadrul căruia se vor propune printre priorități:
    - Furnizarea de măsuri de identificare, înregistrare, pregătire și incluziune pe piața forței de muncă a tinerilor NEETS;
    - Pachete de măsuri active personalizate pentru categorii dezavantajate pe piața muncii (formare, ucenicii, stagiile, mobilitate, subvenții);
    - Stimularea angajatorilor pentru utilizarea unor forme de muncă noi sau flexibile;
    - Măsuri de sprijin pentru formarea angajaților și păstrarea locurilor de muncă în activitățile / sectoarele economice afectate de probleme sistemice;
    - Sprijinirea înființării de întreprinderi sociale;
    - Atragere / sprijin lucrători defavorizați în întreprinderi sociale de inserție;
    - Îmbunătățirea instrumentelor, proceselor, mecanismului de monitorizare a pieții muncii / anticiparea competențelor (urmărirea absolvenților / forței de muncă / adaptarea programelor de formare - măsuri active);
    - „Competențe digitale pentru piața muncii”.

De asemenea, Ministerul Muncii și Protecției Sociale vizează, în parteneriat cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, implicarea în sistemul de management și control la nivelul fondurilor europene din domeniile ocupare, formare profesională, incluziune și protecție socială,

cât și reglementarea unui sistem ce implică aprobarea în comun, prin memorandum, de către cele două ministere a criteriilor de finanțare și a categoriilor de beneficiari eligibili, precum și a oricărei modificări viitoare de program, în cazul celor două programe antementionate.

Planul Național de Redresare și Reziliență

TRANSFORMARE DIGITALĂ

Creșterea competențelor digitale pentru exercitarea funcției publice și educație digitală pe parcursul vieții pentru cetățeni

- Intrarea în vigoare a ordinului ministerial al ministrului muncii și al președintelui Institutului Național de Statistică pentru definirea noilor ocupații digitale în Clasificarea Ocupațiilor din România(COR)

REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSIILOR

Reforma sistemului public de pensii

- Înființarea, prin Ordin de Ministru, a unui comitet de monitorizare însărcinat cu revizuirea, cu sprijinul furnizorului de asistență tehnică, a sistemului de pensii și a intervențiilor politicilor din sistemul de pensii
- Intrarea în vigoare a modificărilor aduse cadrului legislativ necesare pentru a asigura sustenabilitatea pilonului II de pensii
- Intrarea în vigoare a noii legi privind sistemul de pensii, care înlocuiește prevederile Legii nr. 127/2019
- Intrarea în vigoare a cadrului legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale

REFORME SOCIALE

Crearea unui nou cadru legal pentru prevenirea separării copiilor de familiile lor

- Intrarea în vigoare a legislației necesare pentru prevenția separării copiilor de familie și sprijin pentru familiile vulnerabile

Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități

- Intrarea în vigoare a modificărilor actului legislativ pentru aprobarea Ghidului pentru Accelerarea Procesului de Dezinstituționalizare.
- Intrarea în vigoare a legislației pentru aprobarea și sprijinirea implementării strategiei naționale pentru prevenirea instituționalizării

Implementarea Venitului Minim de Incluziune (VMI)

- Intrarea în vigoare a legislației și aprobarea normelor de implementare pentru aplicarea VMI

Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici

- Intrarea în vigoare a legislației pentru adoptarea normelor de implementare a utilizării tichetelor de muncă

Asigurarea cadrului legal pentru stabilirea salariului minim

- Intrarea în vigoare a legislației care reglementează noul sistem de stabilire a salariului minim

Îmbunătățirea legislației privind economia socială

- Intrarea în vigoare a modificării Legii nr. 219/2015 privind economia socială și a normelor de implementare

Reforma serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice

Intrarea în vigoare a legislației pentru aprobarea și implementarea Strategiei Naționale de Îngrijire de Lungă Durată

BUNA GUVERNANȚĂ

Dezvoltarea unui sistem echitabil de salarizare unitară în sectorul public

- Intrarea în vigoare a noului cadru legal privind remunerarea funcționarilor publici (Legea privind plata unitară)

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.11

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Viziunea pe termen mediu

Educația reprezintă șansa pe care fiecare stat și-o acordă pentru viitor. Fără educație o țară nu poate garanta nici sănătatea, nici securitatea și nici prosperitatea. România Educată este indispensabilă unei Români puternice și prospere. România trebuie să fie țara în care fiecare cetățean își găsește șansa de a-și îndeplini potențialul, plecând de la accesul echitabil la o educație de calitate. Însă, pentru ca educația să reprezinte fundația solidă pentru o societate democratică și modernă, trebuie să existe o viziune coerentă, care să reunească soluțiile la provocările actuale, cronice și generate de criza pandemică, precum și strategia pentru adaptarea la viitor. Baza de plecare pentru construcția în educație pentru perioada 2021 - 2024 este operaționalizarea și implementarea proiectului România Educată, acest deziderat fiind inclus în Strategia Națională de Apărare a Țării, adoptată de Parlamentul României și asumat de Guvernul României prin Memorandumul din data de 13.07.2021.

Sistemul de educație va fi reformat pe un set asumat de valori:

- ECHITATEA – reducerea decalajelor din sistem și asigurarea șansei la o educație de calitate pentru copiii și pentru tinerii din toate mediile;
- EXCELENȚA – susținerea și motivarea excelenței în cadrul procesului educațional;
- INTEGRITATEA – asigurarea de repere valorice și promovarea eticii în educație, dar și în viața de după absolvire;
- STAREA DE BINE – dezvoltarea holistică a triunghiului minte-corp-suflet, cu ajutorul consilierii și al măsurilor de sprijin;
- PROFESIONALISMUL – menținerea de standarde ridicate în formarea cadrelor didactice și, implicit, în educația oferită elevilor și studenților;
- RESPECTUL – însușirea respectului pentru alte persoane, instituții, mediu și societate, ca parte a formării;
- FLEXIBILITATEA – asigurarea unui parcurs educațional individualizat pentru fiecare elev;
- DIVERSITATEA – garantarea respectului pentru diversitate și a unui mediu tolerant în procesul educațional;
- TRANSPARENȚA – utilizarea de mecanisme transparente de evaluare și menținerea unei comunicări deschise și oneste în procesul educațional;
- COLABORAREA – dezvoltarea parteneriatului școală-societate și menținerea unui climat constructiv în interiorul sistemului de educație.

Probleme structurale ale educației din România

Educația din România se confruntă cu o serie de probleme structurale, care afectează societatea și economia României. Cele mai importante probleme structurale includ aspecte de echitate, abandon școlar, accesul redus și rata mult prea mare de analfabetism funcțional. Principalii indicatori care confirmă accesul redus la educație sunt:

1. România are una dintre cele mai mici rate de acces la educația timpurie pentru copiii de 0 - 3 ani din Uniunea Europeană (media UE - 35,2%).
2. Rata de participare a adulților la programe de formare este cea mai mică din Uniunea Europeană, situată la doar 1,3% în 2019.
3. Rata de părăsire timpurie a școlii este a treia ca nivel din Uniunea Europeană, peste obiectivul național asumat în Strategia Europa 2020.
4. Ponderea tinerilor de 30 - 34 de ani cu o diplomă universitară este cea mai mică din UE. Practic, România pierde zeci de mii de copii și tineri "pe drum", oferindu-le calificări insuficiente/nerelevante pentru piața muncii.

5. Lipsa de calitate și prestigiu a educației profesionale și tehnice, precum și insuficienta integrare a acesteia cu piața muncii.

6. Nevoia unor măsuri integrate în procesul educațional, prin colaborarea Ministerului Educației cu Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Dezvoltării, precum și cu autoritățile locale.

Însă, problema accesului este dublată de calitatea necorespunzătoare a actului educațional din multe unități de învățământ. Conform testelor PISA, nivelul de competență la citit, matematică și științe plasează elevii de 15 ani din România pe ultimele locuri din Uniunea Europeană. Dintre aceștia, 44% sunt definiți ca analfabeți funcțional, afectând participarea viitoare a acestora la viața civică și economică. O problemă specială o reprezintă învățământul în limbile minorităților naționale care sunt dezavantajate din cauza lipsei resurselor educaționale, inclusiv a celor digitale și a constrângerilor normative a efectivelor de elevi de la clasă. De asemenea, discrepanța mare a rezultatelor obținute de elevi la examenele naționale indică o problemă de inechitate structurală. O altă problemă importantă este și faptul că din perspectiva ponderii studenților la mia de locuitori, România ocupă ultimul loc din Uniunea Europeană.

Cercetarea din România a suferit de pe urma subfinanțării cronice. Cu cea mai mică pondere a PIB alocată cercetării din UE nu este deloc surprinzător că România a ajuns să fie calificată de către Comisia Europeană drept inovator modest.

Toate aceste probleme sunt agravate de calitatea precară a infrastructurii. De la numărul insuficient al creșelor și grădinițelor la numărul mare al clădirilor școlare fără apă curentă sau autorizare ISU, copiii și profesorii din România nu beneficiază de condiții adecvate de desfășurare a procesului educațional.

Existența acestor probleme structurale limitează capacitatea României, în ansamblu, de a construi o societate dezvoltată în contextul unei economii globale competitive și bazate pe tehnologie. Totodată, riscul ridicat de perpetuare a sărăciei și de limitare a mobilității sociale este agravat de campanii de dezinformare și de știri false.

Provocările și oportunitățile crizei sanitare

Pandemia generată de virusul SARS-CoV-2 a forțat trecerea educației în mediul online și a adus în prim-plan nevoia de a accelera o serie de reforme structurale - digitalizarea, personalizarea educației, debirocratizarea, structurarea și adecvarea curriculumului, concentrarea pe competențe-cheie și adaptarea la cerințele actuale ale unei societăți aflate în transformare accelerată. De asemenea, pandemia a făcut și mai vizibile clivajele între diversele medii sociale. Se evidențiază nevoia de recuperare, atât în termeni de competențe, cât și socio-emoțional. O atenție deosebită se va acorda măsurilor remediale și continuării investițiilor în dezvoltarea infrastructurii digitale, a competențelor digitale în rândul elevilor și cadrelor didactice, precum și asigurarea unei educații pentru sănătate care să promoveze prevenția și să combată dezinformarea

Pierderile generate de învățarea online sunt uriașe și greu de recuperat, sistemul de învățământ nefiind pregătit pentru a susține școala online, astfel încât elevii să dobândească cel puțin același nivel de competențe pe care le oferă procesul de educație desfășurat cu prezență fizică.

Guvernul României va pune un accent deosebit pe pregătirea sistemului de învățământ pe următoarele cinci paliere:

1. Conectivitate generalizată.
2. Echipamente electronice pentru toți beneficiarii sistemului de educație, adecvate nivelului de învățământ.
3. Conținut digital pentru toate disciplinele și toate nivelurile.
4. Formare a tuturor cadrelor didactice pentru pedagogie digitală.
5. Platforme de evaluare dedicate și securizate.

I. Deziderate din perspectiva Proiectului România Educată

I.1. Educație de calitate pentru toți

Sistemul de educație este unul echitabil și de calitate pentru fiecare elev și student, începând cu educația timpurie și continuând cu învățarea pe tot parcursul vieții. Fiecare elev și student contează (indiferent de vârstă, de mediul socio-economic, de nevoile speciale, de religie, de etnie etc.), iar formarea fiecăruia este esențială pentru viitorul României. Statul oferă programe naționale de sprijin pentru elevii și pentru studenții din medii dezavantajate, iar școlile care deservește preponderent comunități sărace au acces la resurse suplimentare, inclusiv pentru angajarea de personal de sprijin și pentru activități de implicare a comunității în viața școlii. Sunt reduse la minimum pierderile din sistem (abandon școlar, părăsire timpurie a școlii, absentism). În acest scop, se identifică din timp situațiile de risc și sunt identificate instrumente flexibile pentru corectarea acestora.

De asemenea, se asigură o infrastructură adecvată și suficientă, care să respecte cel puțin un set minimal de standarde. Se adoptă un curriculum gândit în succesiune logică de la nivelul antepreșcolar până la cel universitar, coerent și adecvat profilului divers al copiilor și specificului etapelor de dezvoltare a acestora, pentru întreg sistemul de educație. Este esențială asigurarea personalului didactic format, astfel încât să poată aplica acest curriculum în diferite comunități și situații, pentru a răspunde adecvat unei mari diversități de elevi/studenți, cu profiluri, cu nevoi și cu aspirații proprii.

Se urmărește atingerea unui nivel minim de alfabetizare funcțională și digitală. Totodată, se va pune accent pe autonomie în învățare, pe identificarea și gestionarea emoțiilor, pe comunicare pentru a dezvolta relații armonioase în familie și societate, toleranța și acceptarea diversității culturale și etnice. Se va încuraja creativitatea încă din faza educației timpurii și, ulterior, susținerea unor demersuri inovative și antreprenoriale. Beneficiarul educației dobândește un set de competențe diverse, pe care încearcă să le dezvolte permanent, începând cu educația timpurie și continuând pe tot parcursul vieții sale.

I.2. Educație individualizată - diversitate

Educația este individualizată, centrată pe nevoile și pe aspirațiile celui care învață și pe specificul fiecărei comunități de învățare.

Sistemul de educație va asigura condițiile și va stimula elevii și studenții să-și dezvolte propriul potențial, ajutându-i să exceleze în domeniile spre care au înclinație, coroborat cu domeniile aflate în aria lor de interes. Consilierea și orientarea școlară, serviciile de sprijin educational și social capătă o importanță accentuată în formarea, evaluarea și definirea parcursului școlar/universitar. Infrastructura educațională trebuie să fie adecvată, oferind fiecărui elev/student șansa maximizării propriului potențial. Pentru atingerea acestui deziderat, clasele/grupele vor fi dimensionate astfel încât profesorii să poată acorda atenția necesară fiecărui elev/student. Sunt stabilite mecanisme active și funcționale pentru înțelegerea anticipativă a nevoii de forță de muncă, de competențele și de abilitățile cerute de dinamica tehnologică și socială și, implicit, a nevoii de formare inițială și de formare continuă.

Elevii și studenții vor beneficia de posibilitatea evaluării cunoștințelor dobândite în afara sistemului educațional formal. Evaluarea învățării efective este centrată pe o logică a dezvoltării *de facto* a abilităților și competențelor și nu pe una a duratei participării formale.

Se va susține continuarea și dezvoltarea programului școlilor pilot, program ce presupune și o adaptabilitate crescută la nevoile specifice învățământului preuniversitar cu scopul de a pune în aplicare intervenții educaționale inovative, proiecte de cercetare educațională, noi modele curriculare și de carieră didactică, în vederea evaluării și determinării potențialului de valorificare extinsă și de fundamentare a politicilor educaționale la nivel național, inclusiv din perspectiva pregătirii tinerilor pentru o bună integrare în societate.

Tinerii vor beneficia de posibilitatea de a alege o parte a disciplinelor, activităților

extracurriculare și a altor forme de educație complementare utile. În urma consilierii, aceștia au posibilitatea de a opta pentru trasee vocaționale, profesionale sau teoretice, în funcție de domeniul spre care au înclinație, fără a suferi de pe urma unor bariere neacademice în accesul către un ciclu superior de educație sau către un alt traseu. Vor fi consiliați cu privire la alegerea parcursului educațional în raport cu dorințele și capacitatea de dezvoltare profesională și personală, în funcție de beneficiile și costurile fiecărei opțiuni. Astfel, rutele educaționale vor fi flexibile și vor asigura maximizarea potențialului individual.

Vor fi stabilite mecanisme active și funcționale pentru înțelegerea anticipativă a nevoii de forță de muncă ca structură, competențe și abilități cerute de dinamica tehnologică și socială și, implicit, a nevoii de formare inițială și formare continuă.

Învățământul în limbile minorităților naționale va beneficia, fără discriminare, de resurse educaționale (manuale școlare, inclusiv digitale), umane (personal didactic, didactic auxiliar și nedidactic), instituționale (unități de învățământ cu personalitate juridică, instituții de perfecționare pedagogică, instituții auxiliare și conexe sistemului de învățământ) și financiare necesare pentru menținerea, dezvoltarea unui sistem de învățământ propriu.

I.3. Autonomie și gândire critică

Sistemul românesc de educație formează tineri alfabetizați funcțional, tineri creativi, cu o gândire critică dezvoltată, capabili să coreleze informațiile teoretice cu experiențele practice. Copiii și tinerii înțeleg rostul școlii în formarea lor, valorizează lectura și au capacitatea de a înțelege și de a aplica ceea ce citesc.

Toți elevii au capacitatea de a înțelege un text complex, inclusiv cu caracter juridic sau economic, în momentul finalizării educației secundare. Absolvenții acestui nivel de studiu au capacitatea de a căuta și de a selecta informațiile de care au nevoie, în mod autonom, cu ajutorul Tehnologiei Informaticii și a Comunicării (TIC). Au capacitatea de a utiliza informațiile în siguranță, precum și de a se orienta în privința dezvoltării și educației lor ulterioare, optând pentru programe de formare necesare în cariera dorită.

Cel care învață depășește un nivel minim de alfabetizare funcțională și digitală. Este autonom în învățare, are capacitatea de a-și autoregla învățarea și își poate identifica și gestiona singur emoțiile, fiind capabil să comunice, astfel încât să aibă relații armonioase, în familie și în societate. Întreg procesul de educație încurajează reflecția și învățarea ca valori practice de-a lungul întregii vieți, atât de către elevi/studenti, cât și de către profesori.

În contextul declinului demografic, concomitent cu îmbătrânirea populației, trebuie să motivăm și să ajutăm fiecare copil în demersul de a-și maximiza potențialul. Investiția în educația timpurie este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a personalității fiecărui om, pentru succesul său educațional, împlinirea și integrarea sa socială. Ea devine cu atât mai importantă pentru copiii care provin din medii dezavantajate. Oportunitățile de înscriere a copiilor într-o formă de educație timpurie, atât pentru nivelul antepreșcolar, cât și cel preșcolar, sunt esențiale în dezvoltarea sustenabilă pe termen lung a comunităților.

În același timp, copiii și tinerii trebuie sprijiniți pentru a putea finaliza învățământul secundar superior, pentru a urma un traseu de învățământ terțiar sau pentru a obține o calificare pentru integrarea lor pe piața muncii și în societate. O abordare incluzivă, de calitate, a întregului parcurs educațional este esențială și poate fi facilitată de eliminarea barierelor de acces și participare pentru copiii din categorii dezavantajate. Pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii este nevoie de măsuri care să permită identificarea, din timp, a situațiilor de risc, dar și de instrumente flexibile pentru corectarea acestora. Se va adopta un curriculum gândit în succesiune logică de la nivelul educației timpurii până la cel universitar, coerent și adecvat profilului divers al copiilor și specificului etapelor de dezvoltare a acestora, pentru întreg sistemul de educație. Este esențială formarea personalului didactic astfel încât să poată aplica acest curriculum în diferite comunități și situații, pentru a răspunde adecvat unei mari diversități de elevi/studenti, cu profiluri, nevoi și

aspirații proprii. Totodată se va asigura cadrul de finanțare necesar acoperirii acestor deziderate enumerate, atât din bugetul național, cât și din fondurile europene, respectiv din PNRR.

I.4. Responsabilitatea și integritatea sunt valori-cheie asumate și exersate

Sistemul de educație formează cetățeni responsabili față de societate și față de mediul înconjurător. Responsabilitatea și integritatea sunt valori care se cultivă și respectă pe tot parcursul educațional. Cultura integrității se transmite atât prin comportamente și prin norme instituționale, cât și prin repere curriculare. Elevii înțeleg importanța unor valori precum responsabilitatea, corectitudinea, transparența, atât prin forța modelelor pedagogice primite prin intermediul cadrelor didactice, cât și prin prisma informațiilor pe care le înțeleg și le aplică la școală. Școala formează nu doar tineri care stăpânesc și aplică informațiile primite, ci și caractere umane, care își exersează în permanență integritatea, toleranța, respectul față de celălalt, față de mediu și față de societate. Sistemul de educație trebuie să formeze cetățeni activi, adaptați condițiilor economice și sociale, cu o cultură civică și democratică solidă, bazată pe valori europene.

I.5. Modelul profesorului în formarea elevului este cel mai puternic instrument pedagogic

Profesorii sunt mentori și facilitatori, veritabili profesioniști în educație. Societatea recunoaște rolul și importanța profesorilor pentru formarea viitorilor cetățeni. Societatea recunoaște rolul și importanța profesorilor pentru formarea viitorilor cetățeni. Formarea inițială a cadrelor didactice include etape de mentorat, o perioadă de practică de minimum șase luni și un proces riguros de selecție. În predarea la clasă, cadrele didactice vor beneficia de contribuția unor specialiști (profesori consilieri, psihologi, profesori de sprijin, logopezi etc.) și au acces la programe de formare continuă de calitate, adecvate nevoilor comunității educaționale. Acestea le permit să fie la curent cu ultimele schimbări din practica pedagogică și să îndeplinească multiplele roluri care le revin, în școală și comunitate.

Sub presiunea generată de pandemia COVID-19, cât și sub presiunea continuă și din ce în ce mai rapidă a tehnologiei, pregătirea cadrelor didactice devine din ce în ce mai complexă. Competențele transversale au devenit din ce în ce mai căutate de către angajatori, în contextual schimbării tehnologice accelerate. Competențele digitale devin o necesitate pentru întreg personalul didactic. Pentru asigurarea integrală cu resursă umană calificată, dubla specializare a cadrelor didactice devine o prioritate.

Pe termen mediu, este necesar un sistem integrat de management al carierei didactice. Într-un astfel de sistem, toate cadrele didactice vor beneficia de sprijin, iar cele cu performanțe deosebite beneficiază de recunoaștere.

I.6. Pentru educație, se alocă resurse suficiente, în mod transparent, echitabil și eficient

Finanțarea educației se va face în raport cu viziunea și strategia asumate, precum și cu performanțele înregistrate și nevoile existente, ținând cont de descentralizarea sistemului educațional și capacitatea autorităților publice locale de a susține educația fără a afecta calitatea acesteia.

Se propune schimbarea paradigmei sistemului de finanțare a învățământului preuniversitar, printr-o combinație adecvată a sistemului de finanțare per elev cu sistemul de finanțare per formațiune de studiu, în vederea reducerii eficiente a inechităților existente. Se va asigura finanțare pentru resurse de învățare și pentru infrastructură educațională, conform standardelor naționale, inclusiv pentru extinderea cu prioritate a infrastructurii către acele zone în care cea existentă este insuficientă sau neadecvată. Finanțarea asigură resursele de învățare și infrastructură adecvate pentru elevii/studenții cu diverse forme de dizabilitate sau cu cerințe educaționale speciale. Având în vedere specificul învățământului în limbile minorităților naționale, dispersia geografică mare, precum și accesibilitatea redusă, se va asigura o valoare diferențiată semnificativ a costului standard per elev. Finanțarea este corelată cu obiectivele formulate la nivel național. Sistemul de finanțare cuprinde mecanisme de compensare care,

indiferent de algoritmul de finanțare folosit, garantează alocarea de resurse suficiente pentru a acoperi nevoile locale. Se va susține alocarea de resurse suplimentare pentru școlile care deservește preponderent comunități minoritare sau sărace, inclusiv pentru angajarea de personal suport și activități de implicare a comunității în viața școlii, prin programe europene și bugetul național; pentru unitățile de învățământ din zone vulnerabile, finanțarea de bază trebuie făcută adaptat, pe baza unui cost standard actual, cu menținerea finanțării suplimentare pentru învățământul în limbile minorităților naționale. Reglementarea posibilității de organizare a unităților de învățământ în limbile minorităților naționale, cu personalitate juridică proprie cu structuri în mai multe unități administrativ teritoriale. Pentru aceste unități școlare se va oferi un coeficient mărit al costului standard per elev având în vedere aria de acoperire geografică mărită.

I.7. Școli sigure și sănătoase

Siguranța individuală în școli sau în universități este o cerință de bază pentru un sistem de învățământ modern. Se vor aloca, prioritar, fonduri pentru infrastructura educațională, conform standardelor naționale de igienă, siguranță la incendiu, reducere a riscului seismic etc. Extinderea infrastructurii se va face cu prioritate către acele zone în care cea existentă este insuficientă, neadecvată sau nesigură. Infrastructura educațională va fi adecvată, spațiile educaționale sunt dimensionate și dotate, astfel încât profesorii să poată acorda atenția necesară fiecărui elev sau student, oferindu-i contexte semnificative și motivante de învățare, oportunități de învățare experiențială și lucru în echipă.

Sistemul educațional va deține infrastructura și dotările necesare, precum și parteneriate cu mediul privat, proiecte de accesare a fondurilor europene, utilizând toate pârgurile de finanțare disponibile pentru o investiție trainică.

I.8. Sistemul de educație românesc este atractiv și valorifică oportunitățile de colaborare internațională

Programele de mobilitate sunt o componentă esențială pentru toate nivelurile de învățământ, atât pentru elevi și pentru studenți, cât și pentru profesori, cercetători și personalul administrativ. Se creează fluxuri de mobilitate echilibrate, atât din perspectiva celor care studiază în afara granițelor (outgoing), cât și pentru reprezentanții comunităților academice și școlare proveniți din alte țări (incoming).

Parteneriatele interinstituționale internaționale permit organizarea de programe în cotelă, cu precădere în cadrul Universităților Europene. În învățământul superior, este stimulată organizarea programelor de masterat atât în limba română, cât și în limbi de circulație internațională. Dezvoltarea curriculară se bazează pe evoluțiile științifice, diversitatea culturală, tendințele din mediul internațional și cerințele mediului socio-economic național.

Colaborările internaționale, accesarea fondurilor europene și organizarea în clustere care cuprind universități, institute de cercetare și companii private sunt utilizate ca oportunități de generare a inovării și a progresului științific. În acest context, se va acorda o atenție deosebită și măririi fondurilor pentru proiecte școlare și comunitare menite să promoveze interculturalitatea și diversitatea etnică, ca resurse și valori ale societății românești.

I.9. Managementul educațional este unul profesionist și bazat pe responsabilitate

Funcționarea performantă a unui sistem modern de învățământ este susținută printr-un management profesionalizat, capabil să implementeze, să monitorizeze și să ofere feedback politicilor publice din educație în toate unitățile de învățământ. Implicarea părinților, a asociațiilor de elevi și studenți, a partenerilor sociali și a sectorului privat în decizii poate contribui la profesionalizarea managementului educațional și promovarea unei guvernante orientate spre integritate, calitate și echitate. Se va susține organizarea de programe de formare inițială și continuă pentru managerii din educație, programe de sprijin în derularea activității și selectarea managementului prin concursuri corecte și periodic organizate.

Se va finaliza concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante de conducere din unitățile de învățământ, organizat exclusiv pe baza criteriilor de competență și se va avea în vedere organizarea unor sesiuni de concurs pentru ocuparea tuturor funcțiilor de conducere, de îndrumare și control din sistemul de învățământ preuniversitar.

Profesionalizarea managementului școlar este o prioritate a sistemului care determină într-o bună măsură calitatea actului educațional, mai ales din perspectiva descentralizării reale a învățământului. Managerul sau directorul școlii trebuie să dețină un set complex de competențe în management organizațional, recrutarea, selecția și managementul resurselor umane, managementul timpului, managementul resurselor financiare și logistice, comunicare organizațională și relațională, managementul conflictelor și nu numai.

Profesionalizarea managementului școlar și depolitizarea școlii sunt două elemente centrale care vor asigura autonomia performantă a unității de învățământ.

I.10. Colaborare și stabilitate pentru un sistem de educație rezilient

Reziliența va fi asigurată la nivelul întregului sistem educațional, cât și la nivel individual (părinți, elevi, profesori etc.). Pe ambele niveluri, reziliența va urmări capacitatea de adaptare la contexte de criză sau de incertitudine.

Direcțiile prioritare de acțiune vor fi stabilitatea cadrului normativ și predictibilitatea proceselor de reformă, dar și includerea în documentele strategice și de planificare a unor măsuri concrete de răspuns rapid și de adaptare în contexte de criză.

Vor fi, de asemenea, identificate măsuri specifice de sprijin pentru școlile dezavantajate, astfel încât să fie reduse decalajele dintre școli, pentru ca toți copiii să aibă acces la un învățământ de calitate. O altă valoare asumată, în acest sens, este colaborarea tuturor părților implicate, pentru a crea un cadru care favorizează adaptabilitatea și reziliența, în care predictibilitatea parcursurilor educaționale să genereze încrederea societății, în ansamblu. Un sistem rezilient este unul predictibil și adaptabil, în care schimbările sunt fundamentate pe date colectate periodic.

II. Obiective strategice în educație

Programul de guvernare va continua implementarea Proiectului "România Educată".

Pentru operaționalizarea acestui proiect, Guvernul va susține creșteri graduale, până în anul 2024, pentru finanțarea educației, de până la 18% din bugetul național (6% din PIB) și de până la 3% din bugetul național (1% din PIB) pentru finanțarea publică a cercetării, complementar cu finanțarea asigurată prin PNRR, sub tutela Proiectului România Educată.

Sunt prioritare următoarele obiective cu rol de reglementare a sistemului:

- 1.** Revizuirea cadrului normativ național pentru a oferi coerență, predictibilitate și stabilitate sistemului care să garanteze preluarea drepturilor câștigate și prezente în legislația în vigoare pentru învățământul în limbile minorităților naționale, cât și debirocratizarea în vederea ușurării procesului de înființare de unități școlare preuniversitare și universitare. Reforma carierei didactice. Regândirea și flexibilizarea formării inițiale pe baze solide, mai ales prin activități practice la clasă, sub îndrumarea unor mentori cu experiență, dar și modele de bună practică din țară și din străinătate; formarea continuă se va corela cu nevoile de la nivel național și comunitar. Implementarea unor politici meritocratice de salarizare; Schimbarea modului de evoluție în carieră și diversificarea profilurilor profesionale, în ideea stimulării abordărilor trans- și interdisciplinare;
- 2.** Regândirea și profesionalizarea guvernanței sistemului de educație în concordanță cu reforma administrației publice;
- 3.** Crearea unui sistem coerent de evaluare a sistemului de educație, atât la nivel central, cât și local, și corelarea cu sistemul de finanțare; Corelarea sistemului de evaluare la programele de evaluare standardizate internațional care au scopul de a măsura cât de bine sunt pregătiți elevii să facă față provocărilor vieții active sau vieții educaționale;

4. Digitalizarea procesului educațional și interconectarea bazelor de date, atât la nivel de sistem educațional, cât și în raport cu alte domenii, pentru a permite abordări integrate: Wi-Fi-Campus pentru toate școlile și universitățile de stat din România + Biblioteca Virtuală + îmbunătățirea competențelor digitale atât pentru elevi, cât și pentru profesori;
5. Programe de incluziune socială și oferirea de șanse egale la educație pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii și a analfabetismului funcțional;
6. Generalizarea etapizată a programului „masă caldă la școală” și ”școală după școală” și promovarea unei viziuni coerente de integrare a tuturor programelor care au același obiectiv și același grup țintă;
7. Finanțarea unui program de suport educațional, prin practica pedagogică a studenților de la facultățile de limbă română în școlile și comunitățile minorităților naționale;
8. Finanțarea fondului de carte în limba română pentru elevii care studiază în limbile minorităților naționale (inclusiv carte digitală).
9. Crearea unor rute complete pentru profilurile teoretic, profesional și vocațional, care să includă toate nivelurile de calificare. Învățământul profesional redevine un nod esențial al legăturii educației cu piața muncii, nemaifiind considerat o opțiune negativă a candidaților;
10. Profesionalizarea managementului unităților și instituțiilor de învățământ, astfel încât să se asigure stabilitatea, coerența și competența în procesul de conducere a acestora;
11. Regândirea infrastructurii educaționale și de cercetare, pe baza tendințelor demografice, migratorii și socioeconomice, pentru a reduce decalajele și a crește performanța sistemului de educație și cercetare. Introducerea considerentelor legate de sustenabilitate și protecția mediului în abordarea investițiilor în infrastructura școlară;
12. Guvernul României va adopta și implementa o strategie națională pentru creșterea gradului de cunoaștere a limbii române de către cetățenii români aparținând minorităților naționale. Se au în vedere următoarele direcții de acțiune: aplicarea prevederilor Legii educației naționale în privința predării limbii române pentru elevi care studiază în limbile minorităților naționale, finanțarea unui program de schimburi de elevi, cu scopul de a avea posibilitatea utilizării (mai extinse) a limbii române și finanțarea unor tabere de limbă română pentru elevii care studiază în limbile minorităților naționale;
13. Promovarea integrității și eticii în sistemul educațional. Realizarea unui Registru Unic Național Integrat al Diplomelor și Actelor de Studiu (RUNIDAS) prin interconectarea și completarea bazelor de date din sistemul de învățământ preuniversitar - Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIIR), REI și, respectiv, din sistemul de învățământ superior - Registrul matricol unic al universităților din România (RMUR) și ANS, în vederea urmăririi parcursului educațional al absolvenților, precum și pentru prevenirea fraudelor în domeniul diplomelor/actelor de studii. RUNIDAS va cuprinde toate tezele de licență, disertațiile și lucrările de doctorat, dar și diplomele de bacalaureat, licență, master și doctor, eliberate de către unitățile și instituțiile de învățământ din România, și va putea fi interogat în condițiile respectării prevederilor GDPR și a legislației privind drepturile de autor. Pentru o susținere eficientă a e-guvernantei, RUNIDAS va putea fi conectat cu Registrul de Evidență al Salariaților din România (REVISAL), precum și cu Baza de Date a Evidenței Populației.

III. Obiective specifice în învățământul preuniversitar - echitate și calitate

III.1. Educația timpurie – acces pentru toți copiii în creșe și grădinițe

- a. Finalizarea procesului de preluare din perspectivă conceptuală și metodologică a creșelor în sistemul național de învățământ, concomitent cu creșterea capacității de cuprindere în învățământul antepreșcolar a copiilor cu vârste între 0 - 3 ani;
- b. Asigurarea finanțării per antepreșcolar, conform prevederilor legale;

- c. Generalizarea treptată a cuprinderii copiilor de 5, 4 și 3 ani în învățământul preșcolar, până în anul 2025;
- d. Revizuirea standardelor specifice de asigurare a calității educației timpurii, inclusiv cele privind spațiul educațional, dotările, activitatea psihopedagogică și activitățile suport;
- e. Dezvoltarea și actualizarea standardelor de pregătire și a standardelor ocupaționale pentru personalul din educația timpurie;
- f. Actualizarea cadrului normativ privind construcțiile cu scop educațional, precum și proiectarea unor modele arhitecturale standard pentru construcția de creșe și grădinițe, în colaborare cu Ordinul Național al Arhitecților;
- g. Acordarea creditului fiscal pentru copiii înscriși la creșe și grădinițe astfel angajatorii vor avea posibilitatea de a acoperi parțial costurile de creșă și grădiniță ale angajaților în schimbul unor deduceri de impozit.

III.2. Învățământ primar și secundar – servicii educaționale de calitate pentru toți elevii

- a. Creșterea accesului și participării la educație de calitate pentru toți copiii, indiferent de mediul de rezidență;
- b. Scăderea ratei de părăsire timpurie a școlii până la nivelul mediu înregistrat în Uniunea Europeană;
- c. Scăderea semnificativă a ratei de analfabetism funcțional la copiii de 15 ani, similară mediei europene, conform rezultatelor obținute la testele PISA;
- d. Dezvoltarea programelor "școală după școală" în unitățile de învățământ de stat și creșterea calității serviciilor oferite;
- e. Oferirea serviciilor de consiliere și orientare (inclusiv logopedie) pentru toți elevii;
- f. Revizuirea arhitecturii curriculare prin centrarea conținuturilor pe profilul celui care învață, pe competențele-cheie și pe maximizarea potențialului fiecărui copil;
- g. Valorificarea evaluărilor naționale și a evaluărilor curente, în vederea realizării intervențiilor remediale pentru asigurarea progresului școlar;
- h. Standardizarea evaluării la fiecare disciplină și an de studiu și digitalizarea evaluărilor și examenelor naționale;
- i. Introducerea portofoliului educațional digital pentru actualizarea și monitorizarea permanentă a parcursului educațional al fiecărui copil și identificarea imediată a măsurilor remediale necesare, inclusiv din perspectiva activității extrașcolare;
- j. Dezvoltarea unui sistem de identificare a ariilor de performanță ale elevilor (ex. identificarea talentelor în sport, artă, șah, abilități practice etc.) și de sprijinire a celor cu abilități și talente deosebite pentru a atinge excelența;
- k. Reconfigurarea ciclurilor de învățământ astfel încât toate traseele educaționale să permită accesul spre o formă superioară de formare, indiferent de profilul urmat;
- l. Realizarea rețelei școlilor-pilot, în vederea implementării unor formule de administrare/management descentralizate și a dezvoltării unor programe educaționale inovative;
- m. Certificarea calificărilor din sistemul de învățământ secundar superior în vederea valorificării lor pe piața muncii sau în tranziția către alte forme de educație, inclusiv la filiera teoretică (ex. certificări informatică, limbi străine);
- n. Creșterea calității învățământului în mediul rural prin încurajarea procesului de fuziune/realizare a consorțiilor școlare;
- o. Renunțarea treptată la sistemul de predare simultană;
- p. Formarea cadrelor didactice în acord cu arhitectura curriculară și pentru integrarea tehnologiei în procesul educațional;

- q. Creșterea alocării de fonduri pentru proiectele școlare și comunitare menite să promoveze interculturalitatea și diversitatea etnică, ca resurse și valori ale societății românești, inclusiv prin includerea istoriei minorităților etnice în manualele și programele de istorie;
- r. Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație va înființa, în structura acestuia, un birou de coordonare științifică a elaborării și revizuirii periodice a curriculei, coordonarea evaluării manualelor școlare și auxiliarelor didactice, precum și coordonarea științifică și profesională a sistemului de evaluare și examinare pentru învățământul în limbile minorităților naționale și, conform art. 45 alin. (16), va înființa la Miercurea Ciuc un birou de cercetare și inovare pentru învățământul cu predare în limbile minorităților naționale;
- s. Se va susține dezvoltarea activităților Centrelor de formare continuă în limbile minorităților naționale și a diversificării programelor de formare a acestora și se vor asigura manuale școlare, inclusiv cele digitale la toate disciplinele pentru învățământul în limbile minorităților naționale, începând cu anul școlar 2022/2023;
- ș. Examenul de evaluare a elevilor de clasa a VIII-a și, ulterior, a bacalaureatului la limba și literatura română se va organiza conform programei școlare speciale în vigoare pentru învățământul în limbile minorităților naționale;

III.3. Învățământ profesional și vocațional – rute profesionale și vocaționale pentru o societate emergent

- a. Dezvoltarea rutelor de educație profesională în regim dual la nivel secundar și terțiar;
- b. Extinderea programelor de tip dual până la 30% din totalul programelor de educație profesională;
- c. Revizuirea ofertei educaționale, a curriculumului și a programelor pentru ruta tehnologică și profesională, pentru meserii emergente de pe piața muncii;
- d. Realizarea unui pachet de sprijin social pentru elevii din medii defavorizate care accesează învățământul profesional și dual, din surse europene/guvernamentale;
- e. Dezvoltarea centrelor/campusurilor pentru învățământ dual, corelate cu cerințele operatorilor economici din zona respectivă;
- f. Crearea unui sistem național de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii sau a continuării studiilor la un nivel superior de educație, prin interoperabilitatea sistemelor informatice din sectoare diferite de activitate;
- g. Scăderea numărului de elevi dintr-o grupă și creșterea numărului de grupe din clase în învățământul tehnologic, vocațional, profesional, artă și sportiv.

III.4. Cariera didactică – profesioniști în educație

- a. Regândirea sistemului de formare inițială, valorificarea liceelor pedagogice în cariera didactică și extinderea masteratului didactic, respectiv extinderea ofertei de cursuri postuniversitare de conversie profesională;
- b. Creșterea gradului de pregătire practică a cadrelor didactice și diversificarea contextelor de formare;
- c. Formarea cadrelor didactice pentru identificarea situațiilor de risc de abandon școlar și utilizarea instrumentelor necesare pentru gestionarea acestora;
- d. Formarea cadrelor didactice în vederea integrării elevilor cu CES în învățământul de masă;
- e. Realizarea profilului de competențe al cadrului didactic pentru fiecare nivel de învățământ;
- f. Dezvoltarea unor mecanisme de monitorizare a impactului programelor de formare asupra calității procesului educațional;
- g. Salarizarea atractivă diferențiată pe criterii de performanță;

- h. Includerea în formarea inițială a cadrelor didactice a unui modul special pentru însușirea competențelor de predare în regim simultan, cu precădere pentru cadrele didactice din educația timpurie și învățământul primar;
- i. Susținerea și extinderea dublei specializări în formarea inițială a cadrelor didactice.

III.5. Managementul unităților de învățământ – profesionalizare

- a. Profesionalizarea managementului prin asigurarea accesului la programe de formare la nivel de master și la resurse de calitate pentru directorii unităților de învățământ și pentru aspiranții la cariera managerială;
- b. Creșterea autonomiei unităților de învățământ atât în privința resursei umane, curriculumului la decizia elevului/școlii/comunității, cât și a managementului financiar, pe baza unor contracte de management cu indicatori măsurabili;
- c. Digitalizarea proceselor de management și administrative la nivelul unităților de învățământ preuniversitar;
- d. Construirea unui sistem de Big Data și Inteligență artificială capabil să interpreteze datele, să identifice punctele slabe din sistemul de educație și să realizeze previziuni;
- e. Susținerea financiară a autorităților locale pentru rezolvarea integrală a situațiilor unităților de învățământ cu toalete în curte, fără acces la apă și canalizare sau fără internet;
- f. Clarificarea atribuțiilor și responsabilităților inspectoratelor școlare, în vederea reducerii birocrăției, a limitării suprapunerilor de responsabilități cu alte instituții și a eficientizării activității acestora;
- g. Identificarea și reabilitarea școlilor cu risc seismic sau cu vulnerabilități care afectează semnificativ procesul educațional (grad de risc ridicat la incendiu, în domeniul sanitar etc.);
- h. Regândirea modului de organizare a concursului pentru managementul școlar, în acord cu descentralizarea și cu reforma administrativă, pentru a fi organizat la nivelul unității de învățământ;
- i. Dezvoltarea unor instrumente de guvernanță care să stimuleze participarea activă a partenerilor educaționali (precum reprezentanții elevilor, părinților, sindicatelor și ai mediului privat).

III.6. Infrastructura școlară – siguranță și calitate

- a. Construirea de creșe și grădinițe, în acord cu obiectivele privind rata de cuprindere a copiilor cu vârsta 0 - 6 ani;
- b. Realizarea unor proiecte cu versiuni moderne de arhitectură care să faciliteze personalizarea educației pentru nevoile elevilor - inclusiv prin utilizarea opțiunilor de digitalizare a resurselor învățării;
- c. Dezvoltarea infrastructurii școlare și asigurarea dotărilor necesare pentru realizarea incluziunii copiilor cu CES în învățământul de masă;
- d. Elaborarea unui proiect național de reabilitare și extindere a rețelei de școli gimnaziale, școli profesionale și licee;
- e. Înființarea și dotarea laboratoarelor didactice;
- f. Construcția și dezvoltarea de campusuri școlare, inclusiv pentru învățământ dual;
- g. Construirea de internate/cămine;
- h. Dezvoltarea unor centre regionale responsabile cu dezvoltarea și asigurarea de resurse pentru infrastructura IT din învățământul preuniversitar;
- j. Construirea de terenuri și săli de sport pentru unitățile de învățământ din zona educației timpurii precum și a celor din ciclul primar, gimnazial și liceal pentru a favoriza suplimentarea numărului de ore de educație fizică și sport, având ca obiectiv maximal introducerea în planurile cadru a unei ore de educație fizică, zilnic;

- k. Promovarea unui program eficient și transparent de finanțare a internatelor școlare, care să acopere în mod real cheltuielile de funcționare, inclusiv cele de personal;
- l. Extinderea infrastructurii având ca obiectiv înființarea de noi clase, cu efective mai mici, acolo unde școlile au cereri foarte mari, prin eliminarea excepțiilor cu privire la depășirea numărului maxim de elevi din clasă, pe baza revizuirii/consolidării legislației actuale;
- m. Achiziția de autobuze/microbuze școlare corect corelată cu specificul și necesarul unităților școlare.

IV. Învățământ superior – performanță, etică și integritate

IV.1. Reforma universităților – performanță, autonomie și adaptare la cerințele mediului socio-economic:

- a. Actualizarea modului de finanțare a universităților în concordanță cu obiectivele de dezvoltare națională, cu misiunea asumată și cu performanța asociată obiectivelor strategice. Principiul de bază este că finanțarea trebuie să urmeze performanța și interesele strategice ale României;
- b. Consolidarea autonomiei financiare a universităților, prin îmbunătățirea/ completarea cadrului legal, în sensul flexibilizării utilizării soldurilor, finanțării de bază și veniturilor proprii, pentru susținerea activităților didactice și de cercetare, inclusiv pentru cheltuieli de capital, în paralel cu creșterea răspunderii publice a universităților față de transparența decizională și financiară a acestora;
- c. Utilizarea eficientă a resurselor pentru creșterea competitivității în plan internațional, prin încurajarea creării de consorții universitare performante, de tipul universităților metropolitane (modelul francez), care să asigure și o cooperare intensificată între universități și institute de cercetare;
- d. Promovarea unor politici publice care să încurajeze înființarea de către universități a programelor de studii interdisciplinare (artificial intelligence, behavioral economics, cognitive sciences) corelate cu cererile de pe piața forței de muncă;
- e. Continuarea implementării masteratului didactic, pentru a avea o resursă umană bine pregătită și adaptată prin aplicarea unor tehnici pedagogice inovative;
- f. Abordarea formării inițiale pentru cariera didactică într-o nouă paradigmă pentru a asigura posibilitatea unor trasee multiple de acces în carieră;
- g. Reintroducerea dublelor specializări la nivel de licență;
- h. Dezvoltarea colegiilor terțiare nonuniversitare, cu precădere în domenii deficitare pe piața muncii, anticipând nevoile angajatorilor;
- i. Asigurarea cadrului legal pentru dezvoltarea în universități de rute diferențiate de carieră pentru cercetători și cadre didactice: posturi exclusiv didactice, posturi exclusiv de cercetare și posturi mixte;
- j. Asigurarea cadrului legal pentru finanțarea per student în universitățile acreditate, cu predare în limba minorităților naționale, pentru specializări unice;
- k. Stabilirea unui quantum minim pentru bursele studentești;
- l. Consolidarea participării studenților în luarea deciziilor;
- m. Reorganizarea și eficientizarea activității tuturor organismelor consultative sau instituțiilor aflate în coordonarea/relații de colaborare cu ME: CNATDCU, CNFIS, CNSPIS, ANC, ARACIS etc.;
- n. Asigurarea unei finanțări suplimentare de la bugetul de stat pentru temele de cercetare doctorală care răspund solicitărilor mediului economico-social;
- o. Aplicarea unitară a legislației specifice în vigoare pentru universitățile de stat multiculturală;
- p. Asigurarea cadrului legal pentru plata finanțării per capita pentru universitățile acreditate, cu predare în limba minorităților naționale, pentru specializările care nu se află în oferta niciunei instituții de învățământ din sistemul public din România, cu predare în limba minorității respective.

IV.2. Internaționalizarea învățământului superior – creșterea competitivității și compatibilizarea cu universitățile europene

- a. Susținerea universităților românești membre ale unor Rețele de Universități Europene prin alinierea practicilor administrative la cele recomandate la nivel european, pentru a facilita realizarea obiectivelor;
- b. Simplificarea procedurilor de admitere și înmatriculare a studenților străini, prin generalizarea pre-admiterii condiționate și susținerea optimizării timpului de obținere a vizei de studiu;
- c. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului terțiar și atingerea unui nivel de participare în programe de mobilități pentru minimum 20% dintre studenții înmatriculați în programe de licență și master și 80% dintre doctoranzi;
- d. Dezvoltarea activităților suport pentru susținerea universităților românești în vederea implementării cadrului legal care reglementează diplomele duble/joint degree. Cele 10 universități românești deja integrate în Rețele Universităților Europene vor putea elibera diplome joint degree, valorificându-și astfel internațional expertiza și potențialul academic, pentru atingerea obiectivelor asumate în proiectele câștigate prin competiție europeană;
- e. Actualizarea cadrului legal aplicabil calificărilor și standardelor ocupaționale, precum și evaluării calității în învățământul superior. Pentru a avea un învățământ superior flexibil și adaptat la nevoile societății, în plan intern și internațional se vor susține prioritar învățământul dual, dubla specializare, procesul de lifelong learning, focalizarea pe learning outcomes.

IV.3 Consolidarea performanței cercetării universitare – etică și integritate

- a. Dezvoltarea cercetării în universități prin finanțarea acestora în regim competitiv, cu scopul de a dezvolta resursele umane specializate în cercetare, infrastructurile de cercetare, precum și mecanisme de monitorizare și evaluare a calității și relevanței activităților de Cercetare-Dezvoltare-Inovare (CDI);
- b. Continuarea și creșterea finanțării cercetării științifice din universități în cadrul finanțării de bază. În acest fel se va susține dezvoltarea activităților CDI în universitățile publice, crescând performanța și vizibilitatea cercetării românești în plan internațional;
- c. Finalizarea evaluării și reforma școlilor doctorale, inclusiv prin evaluarea calității procesului educațional din cadrul acestui parcurs academic, pentru creșterea performanței școlilor doctorale, în condiții de transparență, etică și integritate academică;
- d. Elaborarea și asumarea unei strategii proprii de etică și integritate la nivelul fiecărei instituții organizatoare de studii universitare de doctorat.

Planul Național de Redresare și Reziliență

EDUCAȚIE

Elaborarea și adoptarea pachetului legislativ pentru implementarea proiectului "România Educată"

- Aprobarea pachetului legislativ care va asigura implementarea Proiectului "România Educată"

Sistem de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate

- Intrarea în vigoare a Ordinului ministerial (OM) pentru adoptarea Programului-cadru intersectorial pentru dezvoltarea serviciilor de educație timpurie unitară, inclusivă și de calitate
- Rata de participare a copiilor de la 0 la 3 ani la serviciile de educație timpurie
- Rata de participare a copiilor de 3-6 ani la serviciile de educație

Reforma sistemului de învățământ obligatoriu pentru a preveni și a reduce abandonul școlar

- Intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului de stabilire a cadrului legislativ pentru implementarea Programului național de reducere a abandonului școlar timpuriu
- Intrarea în vigoare a Ordinului ministerial pentru utilizarea instrumentului MATE la nivel național

Constituirea unei rute profesionale complete pentru învățământul superior cu profil etnic

- Intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului de aprobare a Metodologiei de organizare a rutei complete de învățământ dual și a noilor calificări rezultate din ruta completă de învățământ dual
- Ponderea elevilor înscriși pe traseul profesional, în raport cu numărul total de elevi înscriși în învățământul secundar

Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației

- Intrarea în vigoare a Ordinului ministerial (MO) pentru asigurarea standardelor pentru dotarea școlilor cu echipamente tehnologice și resurse în scopuri educaționale online și pentru a asigura un impact durabil al investițiilor propuse
- Intrarea în vigoare a actului legislativ care stabilește profilului viitorului cadru didactic privind competențele digitale și modalitatea de evaluare a competențelor digitale în cadrul examenelor școlare
- Intrarea în vigoare a actului legislativ pentru Cadru de referință național privind competențele digitale pentru Învățământul Preuniversitar (CRC DIP)

Cadru normativ actualizat pentru a asigura standarde de proiectare, construcție și dotare prietenoase cu mediul înconjurător în sistemul de educație preuniversitar

- Intrarea în vigoare a amendamentelor la cadrul legislativ pentru creșterea calității mediilor de învățare

Reforma guvernancei sistemului de învățământ preuniversitar și profesionalizarea managementului

- Semnarea contractului de asistență tehnică pentru elaborarea Planului de acțiune pentru reforma guvernancei, inclusiv programul de formare și instruire pentru manageri și inspectori
- Publicarea și implementarea unui plan de acțiune pentru reforma guvernancei, inclusiv programul de formare și instruire pentru manageri și inspectori

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.12

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

I. Tineret

Tinerii reprezintă întotdeauna o prioritate pentru decidenții politici la nivel declarativ, menționând de fiecare dată că este important să se investească în tineri, să se investească în viitor. Din păcate, acest discurs nu este însoțit prea des și de acțiuni concrete pentru a îmbunătăți viața acestora. Programele inițiate în acest sens nu corespund nevoilor reale ale tinerilor, din acest motiv rezultatele acestora nu sunt eficiente.

Tinerii sunt cea mai importantă resursă pentru viitorul oricărei țări, deoarece într-un viitor apropiat ei vor fi cei care vor susține economia. Printre problemele legate de tineri care necesită găsirea urgentă a soluțiilor se enumeră migrația lor în alte țări. Această problemă poate avea impact determinant asupra economiei României. Pentru ca tinerii să poată susține economia României trebuie să investim în ei, în programele inițiate de către ei, avem nevoie de o legislație coerentă, dar și de politici de tineret bine puse la punct. Doar așa îi putem îndemna să-și construiască un viitor în România. Aceste demersuri pot fi realizate doar ÎMPREUNĂ cu tinerii.

Crearea și implementarea unui cadru strategic generalizat de tineret la nivel național în armonie cu Strategia Europeană de Tineret, Obiectivele Europene de Tineret și Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă 2030 la care se poate conecta sectorul de tineret susținut de către cadre strategice similare la nivel regional local care oferă posibilitatea acțiunii operative anuale, monitorizării integrate a progresului și rezultatului și înțelegerii evoluției ecosistemelor locale regionale și naționale, pot fi soluții viabile în vederea permanentizării abordărilor strategice pe termen lung.

Astfel, susținem o Românie cu și pentru tineri ACUM, în care aceștia sunt implicați și susținuți să își împlinescă aspirațiile aici, pentru a fi arhitecții propriilor lor vieți și a contribui la dezvoltarea comunității lor.

În acest sens, ne propunem realizarea unui ecosistem de tineret care are în centrul preocupărilor sale nevoile și interesele generațiilor actuale și viitoare de tineri, prin care aceștia să fie atât beneficiari ai oportunităților oferite, cât și agenți de transformare și co-creatori ai viitorului societății.

Prin ecosistem de tineret ne referim la toți tinerii ghidați de aspirațiile lor, la ansamblul persoanelor implicate în lucrul cu tinerii și organizațiile care interacționează cu ei (organizații neguvernamentale, companii private sau din economia socială, structuri publice etc.), interacțiunile dintre aceștia, infrastructura necesară și serviciile care le sunt puse la dispoziție (politici și activități de tineret, programe de învățare nonformală, voluntariat sau participare etc), precum și rezultatele care apar în consecință (de exemplu, competențe sociale, angajabilitate crescută, stil de viață sănătos, servicii pentru comunitate etc.).

Pentru un ecosistem funcțional este necesar să se asigure o bună participare a tinerilor, care să fie:

- diversificată, oferind mai multe modele de intervenție și forme de implicare astfel încât aceștia să o poată alege pe cea mai relevantă și interesantă pentru ei;

- susținută de resurse: umane, de timp, financiare, experiență (know-how);
- adecvată nevoilor și intereselor noilor generații, precum și diferitelor categorii de tineri;
- agreabilă, prin faptul că aduce satisfacția și plăcerea de a fi implicat;
- bazată pe un parteneriat real cu ceilalți actori ai comunității, prin comunicarea așteptărilor și temerilor, negocierea rolurilor, împărțirea responsabilităților și a puterii în funcție de capacitate și nevoi;
- ancorată în principii de politică publică, nu doar ca tehnică sau formă de implicare, ci fiind prezentă transversal în diferitele politici și strategii organizaționale, comunitare și naționale.

Pentru transformarea acestor deziderate în realitate, vor fi urmărite următoarele principii, care stau la baza implicării tinerilor:

- Accesibilitate, prin participarea la activități de tineret fără discriminare, indiferent de categoria din care tinerii fac parte;
- Relevanță pentru nevoile tinerilor, stimulându-i pe aceștia să se implice în aspectele care îi vizează în mod direct, să caute soluții la probleme printr-o schimbare pozitivă, să dobândească noi competențe sau să își urmărească interesele și pasiunile, în felul acesta asumându-și responsabilitatea pentru ei înșiși și pentru comunitățile lor;
- Recunoaștere, astfel încât fiecare tânăr să simtă că își poate aduce contribuția, indiferent de dimensiunea ei;
- Eficiență, intervenția fiind benefică pentru toți actorii implicați, fie că sunt tineri, adulți, organizații sau comunități, pe de o parte, dar urmărind și randamentul social al investițiilor, pe de altă parte;
- Transparență, toți cei implicați fiind conștienți de scopul și de limitele procesului și având înțelegerea tipului de influență pe care cei implicați o au, ce pot schimba și ce nu;
- Complementaritate, astfel încât politicile de tineret să completeze politicile sectoriale cu impact asupra tinerilor;
- Implicare voluntară, respectând dreptul tinerilor de a decide dacă, cum și cât vor să se implice.
- Sinergie, atât între strategiile care abordează tineretul, cât și între programele de finanțare locale, naționale și europene, precum și între serviciile publice și cele oferite de societatea civilă, astfel încât măsurile destinate tinerilor să fie accesibile într-un cadru operațional coordonat, coerent, compatibil, cu management simplificat și flexibil.

Priorități 2021 – 2024 pentru zona de tineret:

1. Legislativ: cadrul legislativ coerent, integrat, simplificat și adecvat nevoilor actuale ale tinerilor
2. Descentralizarea instituțiilor din subordinea MTS
3. Strategie de tineret 2022 - 2027

4. Digitalizare
5. Infrastructură în domeniul tineretului
6. Finanțare: creșterea finanțărilor în domeniul tineretului
7. Incluziunea tinerilor cu posibilități reduse
8. Starea de bine a tinerilor
9. Formarea și dezvoltarea tinerilor
10. Transparență decizională prin includerea tinerilor pe plan local și județean și național

1. Legislativ: cadrul legislativ coerent, integrat, simplificat și adecvat nevoilor actuale ale tinerilor.

- Definitivarea procesului de aprobare a Proiectului de lege „Legea Tineretului” (PL-x nr. 716/2018);
- Modificarea HG nr. 259/2006 privind aprobarea normelor de cheltuieli pentru realizarea programelor Ministerului Tineretului și Sportului în domeniul activității de tineret, pentru a actualiza cuantumul sumelor cu rata de inflație;
- Operaționalizarea Consiliului Interministerial pentru Tineret;
- Modificarea HG nr. 801/2004 privind organizarea și funcționarea caselor de cultură ale studenților, astfel încât activitățile de formare organizate de aceste instituții să deservească cât mai bine nevoile beneficiarilor;
- Elaborarea unei Legi a taberelor, care să reglementeze organizarea, monitorizarea și controlul acestei activități;
- Reglementarea cadrului juridic al Fundațiilor Județene pentru Tineret și al Fundației Naționale pentru Tineret;
- Clarificarea situației juridice și cadastrale a patrimoniului din domeniul tineretului și sportului la nivel național și local.

2. Descentralizare

- Continuarea procesului de descentralizare, prin transferul competențelor exercitate, a patrimoniului și personalului de la Ministerul Tineretului și Sportului către autoritățile administrației publice locale. Acest aspect va fi urmărit cu respectarea următoarelor condiții:
- prezentarea unui plan strategic din partea autorității locale cu privire la modul în care resursele vor fi folosite pentru sprijinirea tinerilor;

- asigurarea unui mecanism de suport pentru dezvoltarea capacității instituționale în vederea folosirii utilizării efective a resurselor descentralizate în folosul tinerilor și monitorizare ulterioară a procesului și acordul autorităților locale.
- Continuarea dezvoltării infrastructurii în domeniul tineretului în fiecare județ prin folosirea fondurilor europene și din bugetul de stat: centre de tineret fixe și mobile, centre de agrement sau alte spații dedicate tinerilor;
- Sprijin pentru dezvoltarea strategiilor locale de tineret și monitorizarea ulterioară a indicatorilor asumați (inclusiv angajamente de finanțare și susținere a activităților de tineret).

3. Strategie de tineret 2022 – 2027

- Instituirea unui grup de lucru interministerial cu obiectivul elaborării Strategiei Naționale în domeniul Tineretului și adoptarea ei prin HG. Noua strategie trebuie să fie mai pragmatică și însoțită de un plan de acțiune multianual cu măsuri și priorități care pot diferi de la un an la altul și cu un buget adecvat care să susțină ecosistemul de tineret. Atât strategia, cât și planul de acțiune vor fi ajustate după o evaluare intermediară în funcție de nevoile emergente și va sta la baza alocării financiare pentru sectorul de tineret. Aceasta va fi dezvoltată pentru perioada 2022 – 2027 pentru a fi corelată cu Strategia Europeană de Tineret. Totodată va asigura integrarea în politicile naționale de tineret și complementaritatea cu principalele politici internaționale precum Obiectivele de Tineret din cadrul Strategiei Europene, Dialogul Tinerilor cu UE, Obiectivele pentru Dezvoltare Durabilă ale Națiunilor Unite, Pilonul European pentru Drepturi Sociale al Uniunii Europene sau Recomandarea ENTER! a Consiliului Europei;
- Susținerea autorităților locale pentru adoptarea la nivel județean și local a strategiilor de tineret în concordanță cu strategia națională de tineret, bazată pe nevoile locale;
- Cuantificarea valorii adăugate pe care o aduce activitatea de tineret („randamentul social al investițiilor”), precum și fundamentarea unui sistem de recunoaștere a competențelor transversale obținute în activități de tineret prin învățare nonformală;
- Aplicarea politicilor prin consultarea și implicarea tinerilor și a organizațiilor de tineret în procesul decizional, precum și în implementarea politicilor, strategiilor, programelor, proiectelor și inițiativelor care îi vizează la nivel național sau local.

4. Digitalizare

- Crearea unei platforme online menită atât pentru facilitarea depunerii de către organizațiile de/pentru tineret a proiectelor, cât și pentru procesul de evaluare a acestor online precum și în vederea monitorizării și raportării acestor proiecte (inclusiv ca suport pentru bugetare participativă);
- Digitalizarea activității din domeniul tineret, sport și tabere, inclusiv a procesului de finanțare a organizațiilor neguvernamentale.

5. Infrastructură în domeniul tineretului

- crearea unei rețele naționale de Centre de Agreement de interes național menită sprijinirii implementării programelor naționale de tabără ale MTS, cu câte un centru pe regiune;
- dezvoltarea programului național de tabere prin dezvoltarea de programe tematice, unde să se pună accent pe dezvoltarea personală și profesională a tinerilor;
- dezvoltarea capacității centrelor de tineret, caselor de cultură a studenților;
- dezvoltarea de standarde de calitate și a ghidurilor pentru activitatea centrelor de tineret, inclusiv privind componentele de informare, consiliere și formare. Standardele se vor aplica inclusiv centrelor de tineret din subordinea autorităților publice locale, MTS sau coordonate de mediul asociativ;
- dezvoltarea unei politici de finanțare sustenabilă și dezvoltarea de standarde de calitate și cost pentru centrele de agreement aflate în administrarea MTS sau a autorităților publice locale, în vederea finanțării lor până la atingerea standardelor;
- dezvoltarea unei rețele naționale de Centre de Tineret prin înființarea și operaționalizarea (completarea) Registrului Centrelor de Tineret și monitorizarea lor pe baza metodologiei de acreditare și a standardelor de calitate pentru Centre de Tineret. Registrul va fi un instrument electronic disponibil online pentru toți cei interesați. Fiecare comunitate ar trebui să beneficieze de centru de tineret sau de un spațiu comunitar care să aibă funcție de centru de tineret. În acest sens este vizată identificarea și alocarea de resurse pentru susținerea activităților curente ale spațiilor de tineret (inclusiv costuri de personal), dar și pentru dezvoltarea de noi spații (inclusiv prin renovarea acestora cu ajutorul comunității și al tinerilor voluntari).

Rețeaua națională de Centre de Tineret va cuprinde:

- un Centru de Tineret Național cu funcție de coordonare și monitorizare în subordinea Ministerul Tineretului și Sportului;
- Centre regionale care să ofere servicii pentru formarea lucrătorilor de tineret și susținerea centrelor locale, inclusiv pentru activități cu participare regională, națională și internațională;
- înființarea și dezvoltarea, printr-un program național, de centre de tineret (spații fizice cu destinație specială adresate tinerilor) la nivelul fiecărui județ, dimensionate în funcție de comunitatea pe care o deservește, precum și în funcție de nevoile tinerilor dar și tipul de comunitate;
- înființarea, printr-un program național, de centre de tineret mobile destinate mediului rural greu accesibil și/ sau cu populație tânără redusă;
- evaluarea și clasificarea centrelor de agreement pe baza standardelor de calitate (și în raport cu standardele MTS);
- reorganizarea centrelor de agreement și a infrastructurii Biroului de Turism pentru Tineret, pentru a oferi inclusiv oportunități de recreere și petrecere a timpului și alinierea României la piața mondială și europeană a turismului de tineret;

- revitalizarea infrastructurii culturale studențești administrate de autoritatea publică centrală cu atribuții în domeniul tineretului;
- spațiile destinate tinerilor vor fi deservite de profesioniști. În acest sens este nevoie de dezvoltarea, instruirea și asigurarea costurilor de personal pentru unii crearea unui corp de lucrători de tineret competent și persoane care să lucreze cu tineri (de exemplu, manageri, animatori, facilitatori, formatori, consilieri, psihologi, asistenți sociali, mentori sau coach etc), în funcție de nevoile comunității și de tipologia de tineri cu care lucrează (de exemplu, consiliere în carieră, mentorat pentru antreprenoriat, coaching pentru abilități de viață independentă, asistență pentru copiii instituționalizați sau tinerii cu dizabilități etc) și ancorat cu strategia europeană de formare pentru tineret;
- programe de formare sau sprijin sub formă de mentorat sau coaching pentru autoritățile publice care dezvoltă strategii și planuri locale de acțiune pentru tineret, precum și pentru managerii care gestionează spații sau organizații care desfășoară activități de tineret;
- crearea și dezvoltarea de programe de formare internaționale care să atragă lucrători de tineret și tineri din toată Europa și să trimită pentru schimb de experiență pe cei din România (programe Erasmus);
- programe pentru dezvoltarea capacității operaționale a organizațiilor care lucrează cu tineri.

6. Finanțare: creșterea finanțărilor și a accesului la finanțare în domeniul tineretului

- creșterea alocărilor bugetare pentru Concursurile naționale și locale de proiecte pentru tineret și studențești finanțate din programele de tineret ale MTS;
- acordarea eligibilității pentru instituțiile publice cu atribuții în domeniul tineretului de nivel județean și local și pentru organizații neguvernamentale pentru a accesa fonduri europene pentru proiecte integrate (infrastructură + programe);
- continuarea programelor de finanțare a unor start-up-uri pentru tineri, inclusiv tinerii NEETs;
- subvenționarea dobânzilor de către stat pentru creditele acordate tinerilor care își dezvoltă propria afacere;
- facilități fiscale tinerilor pentru demararea propriei afaceri, cu accent pe mediul rural;
- sprijinirea activităților care presupun antreprenoriat social și economie circulară;
- diversificarea tipurilor de finanțare disponibile pentru organizațiile de/ pentru tineret și pentru grupurile informale de tineri;
- crearea de parteneriate între autorități publice locale/ naționale și sectorul de tineret pentru încurajarea candidaturilor la titluri precum: Capitala Tineretului din România, Capitala Europeană a Tineretului, Satul European de Tineret, care determină revigorarea sectorului de tineret din comunitatea respectivă;
- creșterea gradului de implicare a organizațiilor de/ pentru tineret în programul Capitala Europeană a Culturii atât în perioada de pregătire, implementare, dar și susținere a programului;

- crearea cadrului legal astfel încât organizațiile de/ pentru tineret să fie eligibile în calitate de solicitant în cadrul axelor prioritare care vizează tinerii;
- creșterea finanțării alocate pentru susținerea activităților de tineret, în Legea bugetului de stat începând cu anul 2022, la echivalentul a un 1 Euro/tânăr/an (de la 0.35 Euro/tânăr/an, în prezent);
- implementarea unui program pilot pentru granturi operaționale, pentru finanțarea activităților de bază ale organizațiilor neguvernamentale de și pentru tineret;
- asigurarea unui acces facil la finanțare pentru inițiativele, proiectele și programele de tineret, întrucât nu este suficientă alocarea financiară de fonduri pentru susținere dacă aceasta nu vine însoțită de un mecanism simplificat și ușor de înțeles și gestionat de către organizații formate din membri care se află la începutul unei experiențe de management de proiect. Acest lucru se va realiza prin:
  - modificarea Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțării nerambursabile, în vederea acordării unui avans substanțial la finanțarea publică pentru a permite accesul la finanțare și a evita blocajele cauzate de presiunea fluxului financiar care este pusă pe beneficiar;
  - dezvoltarea unor sisteme legale de finanțare simplificate pentru tineret inspirate din mecanismul european de finanțare folosit în programe europene dedicate tinerilor (costuri unitare și sume forfetare), inclusiv pentru programe de finanțare european prin mecanismul de fonduri structurale astfel încât aceasta să fie utilizată efectiv;
  - promovarea și folosirea pe scară largă a principiilor bugetului participativ pentru tineret (în care proiectele sunt propuse de grupuri informale de tineri sau organizații de tineret, dar și selecția este făcută prin vot de către comunitate) sau ale finanțării participative de tip crowd-funding comunitar;
  - complementaritatea și crearea de sinergii între activitățile de tineret susținute din bugetul local, național și european (inclusiv din Fondurile Europene Structurale și de Investiții pentru perioada 2021-2027) și folosirea mecanismelor de finanțare simplificate;
- suport pentru implementarea Corpului Român de Solidaritate și Cooperare (CRESC).

7. Incluziune tinerilor cu posibilități reduse

- dezvoltarea programelor de integrare socială a tinerilor prin măsuri de asigurare a unei locuințe pe termen lung;
- lansarea unui program de construire a locuințelor pentru tineri căsătoriți;
- crearea oportunităților de sprijin pentru tinerii cu venit redus;
- crearea oportunităților de sprijin pentru tinerii părinți;
- sprijinirea incluziunii sociale a tinerilor aflați în situații vulnerabile;
- creșterea gradului de incluziune în societate a tuturor minorităților - etnice, sexuale, confesionale etc.
- abordarea strategică a nevoilor, problemelor, provocărilor și oportunităților de dezvoltare a tinerilor din mediul rural în politici de tineret sustenabile și relevante în raport cu nevoile de dezvoltare ale comunităților locale;

- încurajarea dialogului responsabil între tinerii din mediul rural și reprezentanții autorităților publice, incluziunea tinerilor în viața comunității și creșterea rolului pe care aceștia îl au în procesul de luare a deciziilor;
- consolidarea sectorului de tineret în mediul rural și susținerea educatorilor, lucrătorilor de tineret, structurilor informale și formale de reprezentare a tinerilor din mediul rural sau care oferă servicii acestora;
- facilitarea accesului tinerilor din mediul rural la o educație de calitate și oportunități de dezvoltare personală, profesională și socială în limba maternă;
- dezvoltarea oportunităților culturale pentru tinerii din mediul rural și promovarea consumului cultural, diversității culturale a identității locale, regionale și europene în rândul acestora;
- dezvoltarea oportunităților profesionale pentru tinerii din mediul rural;
- acordarea de facilități pentru agenții economici care angajează tineri din medii defavorizate;
- îmbunătățirea modului prin care se realizează cursurile de formare profesională a adulților cu vârsta de până în 35 de ani;
- diversificarea schemelor de stimulente financiare pentru angajare, acordate întreprinderilor care angajează tineri după absolvire;
- sprijinirea UAT-urilor în vederea integrării tinerilor instituționalizați în comunitate.

8. Starea de bine a tinerilor

- Stabilirea clară a aspectelor ce definesc starea de bine a tinerilor în societate prin cercetare și identificare motivațiilor acestora plecând de la profilul noilor generații de tineri (așa numitele generații Y- Millenials și Z), precum și a nevoilor emergente ale acestora;
- Susținerea dezvoltarea capacității sectorului de tineret în vederea creării condițiilor pentru facilitarea interacțiunii directe și susținerii reciproce a tinerilor în viața lor și în procesul lor de dezvoltare individuală;
- Dezvoltarea conștientizării rolului lucrătorului de tineret în societate și în rândul factorilor decizionali și încurajarea generalizată a asumării acestui rol de către cât mai mulți membri ai societății și dezvoltarea instrumentelor de sprijin a activității acestora în linie cu concluziile celei de a treia Convenții Europene a Lucrătorilor de Tineret (Decembrie 2020) și cu Procesul de la Bonn lansat la finele acestui moment cheie;
- Crearea unor mecanisme de cooperare și co-management interministeriale ce vizează în mod special starea de bine a tinerilor atât în prezent, cât și pe un orizont de timp de 20 de ani. Politicile de tineret vor fi corelate cu politici sectoriale precum:
  - a) educație (ex. complementaritatea între educația formală cu învățarea nonformală și informală, sistem de recunoaștere a competențelor obținute în context nonformal în completarea celui formal, educație civică etc.),
  - b) muncă (creșterea accesului la piața muncii pentru tineri, programe de tip primul loc de muncă sau primul internship, formare la locul de muncă etc.),

- c) social (politici active pentru justiție socială scăderea numărului de tineri care trăiesc în sărăcie și excluziune socială, pentru creșterea natalității și susținerii familiilor tinerilor, asigurarea unui spațiu de locuit decent etc.),
- d) cultură (sprijin pentru tineri artiști și forme de artă socială sau stradală alături de promovarea acestora, dezvoltarea de centre multifuncționale de tineret cu componentă culturală etc.),
- e) economie (impactul cele de a 4 revoluții industriale, implicarea tinerilor în industrii creative etc.) și antreprenoriat (creșterea numărului de antreprenori atât din urban, cât și rural, programe pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale sau antreprenoriat social etc.),
- f) sport și sănătate (programe pentru promovarea unei vieți sănătoase sau de tip sportul pentru toți, educație sanitară etc.),
- g) mediu (educație ecologică, programe de conștiință civică cu privire la mediu, campanii de ecologizare sau plantare de copaci etc.)
- h) turism (crearea de standarde atât de cazare, dar și de transformare în turism experiențial pentru hostelling, centre de agrement – fostele tabere școlare – sau centre de tineret cu spații de cazare).

9. Formarea și dezvoltarea tinerilor

- profesionalizarea muncii cu tinerii la nivelul instituțiilor din cadrul MTS și al organizațiilor de tineret, prin două căi: actualizarea standardului ocupațional pentru „Lucrătorul de Tineret”, cât și dezvoltarea standardului ocupațional pentru „Consilierul pentru Tineret”;
- introducerea unor abordări curriculare specifice cu privire la o societate sustenabilă din punct de vedere economic, social, de mediu și de bună guvernare pentru a pregăti societatea responsabilă a viitorului;
- consolidarea și extinderea unor programe și măsuri ce abordează conectarea nevoilor pieței muncii din sectorul public, privat și neguvernamental la formarea ofertei educaționale pentru tineri prin implicarea actorilor relevanți din sectorul de și pentru tineret;
- dezvoltarea unui program post-universitar/masterat pentru profesionalizarea activității de tineret;
- crearea unui cadru accesibil și gratuit care să asigure fluxul de informații despre domeniile de interes pentru sectorul de tineret ce poate fi folosit atât de tineri, cât și organizații de și pentru tineret, autorități naționale/ locale;
- dezvoltarea ofertei educaționale despre Uniunea Europeană atât în contexte formale, cât și informale încă din timpul ciclului gimnazial;
- dezvoltarea unui sistem performant de susținere a programelor de cercetare și a programelor de formare a viitorilor profesioniști în domeniul lucrului cu tinerii;
- organizarea de programe de internship pentru elevi și studenți în instituțiile publice din județe;

- programe de formare sau sprijin sub formă de mentorat sau coaching pentru autoritățile publice care dezvoltă strategii și planuri locale de acțiune pentru tineret;
- crearea și dezvoltarea de programe de formare internaționale care să atragă lucrători de tineret și tineri din toată Europa;
- dezvoltarea unui curriculum de activități de tineret tip animație socio-educativă sau alte forme de învățare nonformală;
- dezvoltarea de mecanisme de finanțare pentru participarea acestora în proiecte, programe și activități de tineret cu scopul de a îi echipa pe aceștia cu un set de abilități de viață, precum și competențe sociale și profesionale (inclusive pe tinerii cu oportunități reduce), pe de o parte, dar și de a le da ocazia să se implice ca resurse active și creative în dezvoltarea comunității lor prin susținerea de activități de tineret care pun tinerii în centrul său pe mai multe arii:
  - a) suport pentru integrarea socială și profesională, inclusiv de la programe pentru tineri cu oportunități reduse (asistență, ghidaj, recuperarea decalaje, mentorat, integrare socială etc);
  - b) tinerii ca vectori de interculturalitate, inclusive pentru tineri din diaspora sau care provin din comunități etnice (schimburi culturale, de experiență și bune practici, antreprenariat, reconectarea la familiile din țară etc);
  - c) tinerii ca actori implicați în comunitate vizând teme precum învățare nonformală, artă și cultură, mediu, cetățenie activă și educație civică, democrație participativă, protecție împotriva știrilor false, educație, sănătate (inclusiv sănătate mentală și stil de viață sănătos), sportul pentru toți, agrement și timp liber, voluntariat național și internațional, schimburi internaționale de tineri;
  - d) tinerii ca resursă inovatoare care contribuie pentru a găsi soluții vizând teme precum democrație digitală și contracararea știrilor false, participare online, industrii creative, soluții digitale pentru comunitate, robotică, inventică, promovare și dezvoltare competențe antreprenoriale, cea de a patra revoluția industrială.

10. Transparență decizională prin includerea tinerilor pe plan local și județean

- Creșterea gradului de accesibilitate oferit tinerilor și organizațiilor de/pentru tineret la procesele de luare a deciziilor la nivel național și european;
- Sprijinirea înființării de Consilii Consultative pe Probleme de Tineret (mediul urban) și a Forumurilor Locale de Tineret (rural) prin realizarea și distribuirea unui standard de organizare și funcționare a consiliilor consultative pentru tineret cât și a forumurilor locale, având la bază principiile bunei guvernări;
- Susținerea altor forme de consultare și implicare relevante pentru tineri (de exemplu, consilii ale elevilor sau consilii studențești)
- Susținerea programelor de tineret tematice pentru tineri la nivel local, regional și național (cum a fi programul Capitala Tineretului din România, Satul European de Tineret) ce încurajează

colaborarea cross-sectorială și dezvoltarea capacității de acțiune a sectorului de și pentru tineret cu impact pe termen mediu și lung;

- Identificarea de proiecte și bune practici implementate de organizațiile de tineret din țară pentru a le putea scala și transmite către comunitățile și tinerii care au cea mai mare nevoie de ele;
- Introducerea unor mecanisme de participare a tinerilor (cum ar fi bugetarea participativă de tineret) prin susținerea eforturilor locale în acest sens și prin testarea și validarea unor mecanisme similare la nivel regional și național;
- Încurajarea și consolidarea mecanismelor existente și noi ce vizează participarea tinerilor la toate nivelurile de decizie ce îi privesc, dar și cu privire la co-managementul măsurilor și acțiunilor rezultate din aceste decizii;
- Încurajarea tinerilor să participe în procese electorale și să se implice în viața politică;
- Sprijinirea și încurajarea voluntariatului;
- Creșterea calității activităților pentru tineret realizate la nivel local;
- Definirea și sprijinirea grupurilor informale de tineri;
- Sprijinirea constantă și substanțială a ONG-urilor de/ pentru tineret de către autoritățile centrale și locale.

II. Sport

O țară activă din punct de vedere sportiv are cetățeni cu o stare mentală și fizică mai bună, face economii la bugetul de sănătate, deține un motor de creștere economică în plus și are o societate mai coezivă. Pe scurt, sportul și mișcarea aduc calitate vieții de zi cu zi.

În România, din păcate, interesul pentru sport și mișcare este mult sub media UE, fapt dovedit de rata mare de sedentarism și de audiențele scăzute la evenimente sportive. De asemenea, românii se implică puțin în sport, fie că este vorba despre voluntariat "la firul ierbii" sau susținerea materială a cluburilor sportive. Totodată, dimensiunea economică a sportului este neglijabilă în România, unde sportul contribuie la formarea a doar 1.04% din PIB față de 2.12% cât este media UE.

Câteva din cauzele care ar putea explica apetitul scăzut pentru sport al românilor se referă la situația precară a infrastructurii sportive (cu precădere în zonele rurale și mic-urbane), costurile practicării unui sport (mai ales în mediul urban mare), susținerea financiară dezechilibrată a statului și slaba sa capacitate de reglementare. Afectat implicit, sportul de înaltă performanță și-a pierdut și el puterea mobilizatoare din trecut, clasările României în competiții internaționale, din 1989 până în prezent, încadrându-se într-o tendință descendentă.

Toate acestea indică un potențial neatins al sportului de a contribui la o viață mai bună în România. Ne dorim prin urmare ca sportul și mișcarea să genereze o creștere a calității vieții românilor. Că vorbim despre sănătate fizică și mentală, creștere economică, locuri de muncă, capital social sau educație, sportul generează aceste beneficii numai dacă este practicat în număr mare. Astfel, propunerile de mai jos vizează creșterea participării românilor la activitățile sportive. Dezvoltarea sportului pleacă de la implicarea activă și organizată a autorităților publice.

Asigurarea infrastructurii sportive, elaborarea de reglementări care să faciliteze voluntariatul cetățenilor, respectiv finanțarea echilibrată și transparentă a activității sportive, concomitent cu crearea de legături cu mediul antreprenorial, vor duce la o dezvoltare accelerată și sustenabilă atât a sportului amator, cât și a celui profesionist.

De asemenea, considerăm necesară o schimbare a modelului de implicare a autorităților publice în sport prin transformarea lor din furnizor direct de servicii sportive (prin cluburile de drept public), în special la nivel local, în susținător al asociațiilor sportive care reprezintă comunitatea. În tranziția către un sport preponderent asociativ, cluburile de stat (din subordinea ministerelor) vor putea prelua secții de ramuri sportive cu istoric solid de performanță sportivă la nivel internațional, care riscă să se piardă în acest proces. Această reorganizare a sportului românesc va permite finanțarea sa transparentă și predictibilă de la bugetele publice, concurența loială între cluburi, înmulțirea inițiativelor sportive veritabil comunitare și scoaterea mișcării sportive românești din sfera de influență a partidelor politice.

Totodată, în abordarea actuală atenția pentru România rurală și mic-urbană, persoanele cu oportunități reduse, competitivitatea loturilor naționale și diversificarea surselor de finanțare ale mișcării sportive sunt elemente orizontale.

Mișcarea sportivă va fi, totodată, susținută cu măsuri care să vizeze combaterea corupției în sport (ex.: dopaj, manipularea competițiilor), promovarea transparenței decizionale și adoptarea unei conduite morale solide. Aplicarea principiului bunei guvernante de către mișcarea sportivă va reprezenta o condiție esențială pentru acordarea sprijinului autorităților publice.

Obiective pe termen mediu, în domeniul sportului:

- elaborarea Strategiei Naționale pentru Sport;
- elaborarea noii Legi a Sportului;
- reformarea sistemului de specializare al antrenorilor;
- crearea echipei Golden League pentru cei mai buni sportivi care vor reprezenta România la Jocurile Olimpice și Jocurile Paralimpice. Crearea pentru această echipă a celor mai bune condiții de pregătire, cu cei mai buni specialiști internaționali și cu cele mai bune materiale;
- finanțarea federațiilor prioritare prin proiecte pe cicluri olimpice;
- alocarea unui buget special dezvoltării sporturilor paralimpice;
- alocarea unui buget special pentru investițiile în copii și juniori;
- reformarea sistemului sportiv românesc prin redefinirea cadrului legislativ care să asigure participarea, practicarea, performanța și excelența sportivă;
- dezvoltarea sportului de masă;
- sprijinirea sportului de performanță;
- dezvoltarea infrastructurii sportive printr-un plan de investiții integrat, prin colaborarea autorităților publice centrale, a autorităților publice locale și a sectorului privat;
- îmbunătățirea finanțării sportului;

- sisteme informatice integrate pentru sport;
- cercetarea științifică și inovarea în sport;
- dezvoltarea resursei umane.

Obiective specifice și măsuri:

Redefinirea cadrului legislativ în domeniul sportului. Obiectiv: Promovarea unui cadru legislativ modern și a politicilor publice pentru sportul de masă și sportul de performanță.

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea cadrului legislativ în ceea ce privește îndrumarea și controlul în sport prin instituțiile din subordine, în acord cu modelele europene;
- Elaborarea Strategiei generale de organizare și dezvoltare a activității de educație fizică și sport din România și a Planului de acțiune aferent pentru perioada 2021-2027;
- Adoptarea de măsuri legislative privind îmbunătățirea felului în care este administrat patrimoniul sportiv;
- Prioritizarea sporturilor olimpice pe categorii.
- Crearea unui sistem de performanță a antrenorilor prin care vor fi obligați să se perfecționeze permanent. Acest lucru ar influența creșterea numărului sportivilor și a performanței lor.
- Ratificarea Convenției Consiliului Europei privind manipularea competițiilor sportive (Convenția Macolin);
- Dezvoltarea Platformei naționale pentru combaterea manipulării competițiilor sportive, dezvoltarea și implementarea unui plan de acțiune pentru combaterea tuturor formelor de manipulare;
- Continuarea activității Grupului de lucru interministerial în domeniul anti-doping.
- Promovarea unei propuneri legislative prin care traficul de substanțe dopante cu grad mare de risc să fie introdus în categoria infracționalității.
- Pentru realizarea acestor obiective este estimată o alocare bugetară de aproximativ 1 milion de euro.

Dezvoltarea sportului de masă - Creșterea numărului de practicanți ai sportului de masă.

Obiective specifice:

- Dezvoltarea sportului de masă, practicat individual sau în mod organizat;

- Creșterea gradului de participare activă a populației de toate vârstele, dar mai ales a copiilor și tinerilor, la activități sportive cu caracter permanent;
- Creșterea numărului de competiții sportive adresate copiilor și tinerilor, organizate în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării și diferitele federații sportive naționale;
- Promovarea alfabetizării în domeniul sportiv a copiilor;
- Realizarea Programului „Integrare prin sport”, adresat copiilor care provin din medii defavorizate;
- Parteneriat real între autorități, asociații sportive, operatorii din sport și părinți pentru relansarea sportului prin stimularea aducerii copiilor pe terenurile de sport;
- Programe de conștientizare a părinților față de importanța practicării sportului încă de la vârste fragede. Extinderea și stimularea sportului de masă prin mijloace moderne de informare și prin amenajarea de terenuri de sport și baze sportive în cartierele orașelor.

O nouă serie de programe de finanțare:

- Programul Național „Educație prin sport” pentru creșterea numărului de practicanți și pentru promovarea rolului educativ și social al sportului în rândul populației, la un nivel de 80.000 de practicanți pe an;
- Programul Național „Șanse egale”. Organizarea de concursuri de proiecte deschise cluburilor sportive private, pentru finanțarea proiectelor adresate îmbunătățirii accesului la sport al populației;
- Elaborarea și realizarea unei campanii naționale de promovare a sportului de masă în cadrul instituțiilor de învățământ primar, gimnazial, liceal și universitar;
- Informarea și educarea autorităților locale asupra avantajelor pe care le pot obține pentru comunitățile pe care le coordonează din dezvoltarea sportului de masă; Pentru realizarea acestor obiective este estimată o alocare bugetară de aproximativ 10 milioane de Euro;
- Evaluarea patrimoniului pe care îl are România-baze sportive, terenuri de sport, săli de sport și realizarea unui program multianual de investiții și crearea mai multor facilități pentru tineri și nu numai;
- Începerea unor negocieri cu instituțiile europene pentru a crește considerabil alocările nerambursabile pentru domeniul sportului.

Promovarea sportului și a obiectivelor fizice specifice pentru sănătate:

- Elaborarea și implementarea politicilor publice de îmbunătățire a stării de sănătate a cetățenilor prin sport și activitate fizică;
- Realizarea Strategiei privind activitatea fizică și sportul pentru îmbunătățirea sănătății și a Planului de acțiune (Strategia HEPA);

- Promovarea Programului Național Sănătate prin sport – HEPA;
- Stabilirea și promovarea unor instrumente financiare care să sprijine practicarea sportului pentru sănătate și stilul de viață sănătos;
- Dezvoltarea la nivel local a programelor durabile pentru sănătate și sport.

Pentru realizarea acestor obiective este estimată o alocare bugetară de aproximativ 10 milioane de Euro.

Accesul la sport al persoanelor cu dizabilități:

- Formarea inițială și continuă a profesorilor de educație fizică, a antrenorilor, a altor specialiști și a voluntarilor, pentru a lucra cu persoanele cu dizabilități;
- Asigurarea accesibilității infrastructurii sportive pentru persoanele cu dizabilități;
- Sprijinirea persoanelor cu dizabilități în accesarea echipamentelor și a tehnologiilor asistive pentru practicarea activității fizice și sportului;
- Preluarea sportivilor cu dizabilități a federațiilor de sport pe ramuri paraolimpice (înot, atletism, judo etc);
- Stabilirea unei indemnizații speciale structurilor sportive departamentale care se vor ocupa de sportiv cu dizabilități.

Pentru realizarea acestui obiectiv este estimată o alocare bugetară de aproximativ 10 milioane de Euro.

Sprijinirea sportului de performanță

Obiectiv:

Creșterea numărului de sportivi care practică sportul la cel mai înalt nivel și a calității reprezentării României la cele mai înalte competiții sportive de performanță.

Obiective specifice:

- Colaborarea între MTS, COSR și federațiile sportive naționale pentru asigurarea finanțării sportului de performanță;
- Dezvoltarea și aplicarea unei metodologii transparente, cu obiective clare și măsurabile pentru finanțarea de la bugetul de stat a federațiilor sportive naționale și a cluburilor, pe baza principiilor de bună guvernare;
- Promovarea Programului Național „Dublă carieră în sport – învățare continuă în sport”;

- Crearea unui nou program de finanțare, Programul de Excelență, adresat federațiilor sportive naționale care își depun candidatura pentru organizarea unor competiții internaționale pe teritoriul României.

Promovarea unor programe la nivel național pentru creșterea bazei de selecție pentru sportul de performanță și a numărului sportivilor legitimați:

- Continuarea programului de vouchere pentru echipament sportiv și extinderea lui de la 30.000 de beneficiari la 100.000;
- Realizarea Programului National „Generația 28”, pentru atragerea și pregătirea pentru sportul de performanță a 60.000 de copii și tineri pe an.
- Pentru realizarea acestor obiective este estimată o alocare bugetară de aproximativ 50 milioane de Euro.
- Dezvoltarea infrastructurii sportive printr-un plan de investiții integrat, prin colaborarea autorităților publice centrale, a celor locale și a sectorului privat.

Obiectiv:

Alături de rolul pe care îl are Ministerul Tineretului și Sportului, un rol esențial în realizarea acestui obiectiv îl au autoritățile administrației publice centrale și locale, care trebuie să colaboreze și să contribuie la corelarea sectorului public cu cel privat, pentru a crea condiții optime de practicare a activităților fizice la scara întregii populații. În condițiile alinierii României la cerințele europene de promovare a sportului de masă, precum și din perspectiva stimulării sportului românesc de mare performanță vor fi identificate strategii și resurse financiare pentru îmbunătățirea facilităților sportive existente și crearea unor noi.

Obiective specifice:

- Revitalizarea infrastructurii sportive locale și naționale prin implicarea directă și cointeresarea autorităților administrației publice locale în crearea, modernizarea și dezvoltarea bazei sportive;
- Modernizarea complexurilor sportive naționale;
- Crearea sau adaptarea unor spații destinate desfășurării de activități fizice pentru categorii speciale de populație plecând de la nevoile specifice ale acestora;
- Elaborarea unor planuri de menținere și modernizare a bazelor și instalațiilor sportive la nivel național în vederea dezvoltării sportului de masă și a celui de performanță;
- Inițierea unor măsuri care să dea posibilitatea cetățenilor de a beneficia de diverse instalații sportive existente la nivel local (abonamente low-cost la cluburile locale, ziua porților deschise la cluburi etc);
- Armonizarea bazei materiale sportive cu potențialul uman, geografic și material al fiecărei regiuni a țării;
- Modernizarea și crearea de noi cabinete de medicină sportivă în bazele sportive de antrenament și competiții.

Investiții susținute în infrastructura sportivă pe tot teritoriul țării, în conformitate cu Planul Național de Investiții și Relansare Economică:

- Construirea a 3 centre de pregătire și competiție noi în diverse zone ale țării atent selecționate prin strategiile de dezvoltare locală și prin strategiile integrate de dezvoltare regională;
- O nouă Sală Polivalentă și un nou patinoar în București, care să corespundă normelor internaționale în domeniu și să permită organizarea competițiilor de anvergură;
- Construirea a 12 complexuri sportive cu o capacitate cuprinsă între 3.000-30.000 de locuri, a 8 bazine olimpice, a 5 săli polivalente, cu o capacitate cuprinsă între 5.000-16.000 de locuri, a 5 patinoare artificiale pentru competiții, a 250 de săli de sport școlare, a 45 de bazine didactice, a 400 de baze sportive, a 10 centre sportive de performanță pentru sporturi olimpice, care să cuprindă săli de antrenament, școală, internat, cantină, școală de antrenori, centru medical. 3 velodroame cu o capacitate de 1000-3000 de locuri (acestea se pot include și în multifuncțională), 3 centre de bike park, bmx, pumptrack, freestyle (acestea pot fi anexate velodroamelor), 3 bike parcuri pentru downhill (acestea trebuie construite pe părțile de schi existente),
- Pentru realizarea acestui obiectiv este estimată o alocare bugetară de aproximativ 3 miliarde de Euro.

Îmbunătățirea finanțării sportului

Obiectiv:

Finanțarea activității sportive trebuie să se realizeze în acord cu următoarele principii:

- Transparență în alocarea fondurilor;
- Alocarea prioritară a resurselor în funcție de rezultatele sportive propuse și realizate;
- Îmbunătățirea cadrului legislativ, pentru a permite direcționarea cu mai mare ușurință a fondurilor private către sport prin sponsorizări și investiții;
- Atragerea de fonduri europene pentru finanțarea obiectivelor de infrastructură sportivă dedicate sportului de masă;
- Administrația locală să poată finanța mult mai ușor cluburile sportive;
- Pentru o bună gestionare de către Guvern a mijloacelor financiare dedicate sportului și atragerea de noi surse de finanțare se vor avea în vedere următoarele măsuri:
- Dezvoltarea și integrarea unui sistem bine definit de alocare a resurselor;
- Atragerea de noi resurse financiare din mediul privat: parteneriate private, ONG;

- Accesarea fondurilor europene în domeniu;
- Un program de granturi, prin care cluburile sportive pot aplica pentru a primi finanțare de până la 200.000 de Euro fiecare, pentru investiții în infrastructura sportivă, tehnologie modernă, medicină sportivă etc.

Sisteme informatice integrate, care să fie de folose atât sectorului guvernamental, managerilor sportivi, dar și publicului larg

Obiectiv: Implementarea unui sistem informatic integrat pentru managementul activității sportive, creșterea nivelului de digitalizare a serviciilor publice pentru sport.

Obiective specifice:

- Asigurarea unui mediu de comunicare și de lucru între partea guvernamentală și terți (asociații sportive, federații și cluburi sportive, alte instituții publice și private, parteneri internaționali) în vederea preluării și transmiterii de date și informații în timp real, pentru facilitarea elaborării politicilor publice și evaluării rezultatelor implementării acestora;
- Crearea unei platforme digitale care să includă: Managementul Activității Sportive; Registrul sportiv; Anuarul Sportului; Registrul bazelor sportive; Calendarul sportiv intern și internațional; Indicatori activitate sportivă; Gestiunea fluxului de informații; Comunicare; Integrarea cu sistemul de mesagerie electronică;
- Îmbunătățirea cadrului legislativ pentru a permite un parcurs educațional special în ciclul preuniversitar și universitar pentru cei care doresc să dezvolte o carieră sportivă profesională.

Pentru realizarea acestor obiective este estimată o alocare bugetară de aproximativ 1 milion de Euro.

MINISTERUL CULTURII

O cultură puternică înseamnă protejarea patrimoniului și identității culturale, în aceeași măsură în care înseamnă și o industrie festivalieră recunoscută internațional și artă contemporană valoroasă. Mai mult decât oricând, societatea românească are nevoie de cultură, de compensare a limitărilor sociale impuse de măsurile luate pentru diminuarea crizei generate de Covid-19, de reconfirmare prin artă, de soluții pentru depășirea prezentei traume colective, prin expresii culturale care să ofere sentimentul de rezoluție, fie mentală, fizică sau spirituală, dar în primul rând de apartenență. De data aceasta, și reprezentanții domeniului cultural au nevoie de un răspuns ferm din partea societății, un răspuns prin care să transmitem unitar mesajul românilor: „cultura trebuie protejată!”

Sectoarele cultural-creative din România, în anii în care pandemia nu este o realitate, iar economia este sănătoasă, reprezintă aproximativ 3,6% din PIB, 178 de instituții și companii de spectacole și concerte, 457 muzee, 9.594 biblioteci, 81 coduri CAEN, 245.000 angajați în sectorul privat și circa 38.317 profesioniști. Cultura are nevoie de instituții la nivelul beneficiilor pe care acest domeniu le oferă. Numărul real de beneficiari din România este de minimum 19,318 milioane de oameni. Acestora li se adaugă diaspora românească și numeroșii turiști atrași de proiecte culturale recunoscute internațional. Guvernarea PNL-UDMR este singura pregătită să își asume reforma în domeniul cultural, în primul rând, prin recunoașterea impactului pe care acesta o are în viața de zi cu zi, atât pentru consumatorii de cultură, cât și pentru lucrătorii culturali, artiștii, antreprenorii și toți cei care activează în acest domeniu.

Accesul la cultură este garantat prin Constituție, iar protejarea și dezvoltarea culturii sunt datorii fundamentale ale statului, care depășesc obiectivele unei perioade de guvernare, indiferent de durata acesteia. Cultura trebuie privită atât ca un domeniu de sine stătător, cât și ca un domeniu transversal, resursă a dezvoltării durabile pentru alte domenii. Cultura este un generator real de valori sociale și economice pentru cetățeni și pentru societate.

Cultura este un liant al societății, este un sine qua non al existenței umane, un factor integrator al tradițiilor, patrimoniului, al diversității, al creațiilor artistice și al noilor platforme de comunicare.

Un pas necesar al demersului nostru este ca ICR să devină partenerul real și loial și promotorul în străinătate al unor proiecte sau manifestări culturale de anvergură, care au potențial de participare internațională. În acest fel, vor fi atrași atât parteneri internaționali, cât și public participant, vor fi sprijinite turismul și industriile conexe prin atragerea de public nou și prin consolidarea relațiilor internaționale, în primul rând cu Republica Moldova. Guvernul va propune să extindă rețeaua institutelor culturale românești din străinătate, prin înființarea de noi reprezentanțe. În egală măsură, ne vom asigura că institutele culturale românești din străinătate funcționează în locații potrivite pentru activitatea de reprezentare, promovare și protejare a culturii și civilizației naționale peste hotare. Totodată, ICR nu trebuie să dubleze activitatea Ministerului Culturii, a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni și a Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova, însă își va coordona activitatea pentru cooperarea în scopul unor strategii comune.

Proiectele promovate de către minoritățile naționale vor fi susținute și prin bugetul Ministerului Culturii, care va elabora o strategie comună în acest sens în cooperare cu Departamentul pentru Relații Interetnice. O altă prioritate pentru guvernare va fi consolidarea relației cu Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune, care vor deveni principalii promotori ai sectoarelor cultural-creative prin programe atractive de dezvoltare a audienței, realizate în parteneriat cu Ministerul Culturii.

Totodată, Societatea Română de Televiziune și Societatea Română de Radiodifuziune vor asigura accesul la conținutul serviciului public de radio în limba maghiară în zonele încă neacoperite de către programele în limba maghiară de la studiourile teritoriale Cluj și Târgu Mureș.

Prioritățile pe termen scurt și mediu ale Ministerului Culturii sunt:

1. Elaborarea și implementarea unei scheme de ajutor de stat pentru sectoarele cultural-creative;
2. Simplificarea procedurii de avizare privind protejarea monumentelor istorice, reglementată prin Legea 422/2001 republicată;
3. Digitalizarea și reglementarea corectă a Listei Monumentelor Istorice;
4. Construirea unei Săli Naționale de concerte și spectacole.

Obiective culturale pentru perioada 2021-2024

Finanțarea culturii, a activităților creative în România este sub nivelul oricărui stat din UE. Din acest motiv, bugetul Ministerului Culturii va crește anual, astfel încât să atingă pragul de 1% din PIB, până în anul 2024.

Elaborarea și implementarea unei scheme de ajutor de stat pentru sectoarele cultural-creative pentru susținerea activităților cultural-artistice, în perioada 2021-2022. Sectoarele cultural-creative au fost puternic afectate de pandemie, în primul rând, din punctul de vedere al interacțiunii cu publicul. Linia de finanțare va fi destinată inclusiv sectorului independent, beneficiarii fiind și ONG-urile din domeniul cultural. Pentru realizarea acestui obiectiv este estimată o alocare bugetară care să reflecte nevoile sectoarelor cultural-creative.

Realizarea Registrului Sectoarelor Cultural-Creative (RSCC)

Realizarea hărții sectoarelor cultural-creative (SCC), care să stea la baza elaborării de politici publice specifice prin identificarea tuturor formelor de activitate economică, a categoriilor de liber profesioniști din cadrul SCC și a indicatorilor socio-economici ai domeniului cultural. În anul 2020, Ministerul Culturii prin Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală (INCFC) a demarat proiectul Registrul Sectorului Cultural-Creativ (RSCC), care are drept scop inventarierea entităților/persoanelor care activează în domeniul cultural și care fac parte din următoarele categorii: organizații neguvernamentale și lucrători (persoane fizice) din domeniul cultural. RSCC va îngloba toate informațiile cu privire la toți participanții din domeniul cultural și va contribui la actualizarea înțelegerii rolului, formelor de manifestare și impactului culturii în societate, atât la nivelul decidenților, cât și la nivelul opiniei publice.

În vederea sprijinirii sectorului industriilor culturale și creative, care acoperă practic tot ce este necesar pentru creativitatea umană, abilitățile de inovare - industria publicitară, arhitectura, artele, meșteșugurile, designul, industria filmului, dezvoltarea de software, publicarea și industria media - se va introduce în programele de finanțare a start-up-urilor o categorie dedicată acestui sector. Prin acest program se acordă sprijin pentru capitalul inițial al companiei, nerambursabil, sprijinind astfel tinerii antreprenori sub 35 de ani.

Digitalizarea Ministerului Culturii și a instituțiilor din subordine

Este programată crearea unei platforme unice, la nivelul Ministerului Culturii, care să gestioneze toate aplicațiile financiare reglementate prin Ordonanța nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, Ordonanța Guvernului nr. 39/2005 privind cinematografia, precum și alte tipuri de finanțare. Termenul de implementare este estimat la 12 luni, iar alocarea bugetară la aproximativ 1 milion de euro, din fonduri nerambursabile – POCID 2021-2027.

Statutul lucrătorului cultural - PNRR

Se impune realizarea modificării legislației în vederea creării cadrului necesar pentru elaborarea și adoptarea statutului lucrătorului cultural. Este necesară încadrarea legală a tuturor profesiilor din sectoarele culturale, pentru a asigura cadrul elementar de protecție socială pentru artiștii și lucrătorii culturali din România, cu scopul de a permite buna finanțare a activității lor și pentru a reda încrederea și prestigiul profesiilor artistice și culturale. Pentru multe dintre aceste profesii, cadrul legal va fi actualizat, pentru altele va fi creat. Se va elabora cu maximă celeritate un proiect legislativ care să reglementeze corect acest domeniu, în concordanță cu nevoile societății.

Programul de salvagardare a fondurilor arhivistice din domeniul cultural

Ministerul Culturii dorește să salveze patrimoniul și să asigure accesul cercetătorilor și publicului la arhivele instituțiilor de cultură, prin finanțarea digitalizării acestora. Totodată, acest program urmărește să îmbunătățească capacitatea statului român de a conserva și de a expune publicului bunuri valoroase care încă nu se află în proprietatea acestuia și va sprijini anual cumpărarea de fonduri arhivistice și bunuri de patrimoniu mobil, în valoare de 5 milioane de lei pe an.

Finanțarea AFCN

Reglementarea finanțării și corelarea cu legislația privind domeniul ajutorului de stat. Organizarea de consultări publice inclusiv cu reprezentanți ai Consiliului Concurenței. Stimularea participării organizațiilor neguvernamentale și a instituțiilor culturale din România la programe de finanțare europene, în domeniul culturii și patrimoniului cultural. Guvernul va asigura creșterea fondurilor dedicate organizațiilor din domeniul culturii și va cofinanța în proporție de minim 20% proiectele europene (Creative Europe, Orizont Europa) implementate de organizațiile neguvernamentale în calitate de lider de proiect sau partener.

Eficientizarea colectării taxei Timbrul Monumentelor Istorice

Ministerul Culturii va elabora o Hotărâre de Guvern prin care va eficientiza sistemul colectării taxei Timbrul Monumentelor Istorice, în vederea creșterii finanțării pentru a sprijini activitățile de protejare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice.

Implementarea unui program strategic de investiție și valorizare a sectorului și capitalului cultural.

Ministerul Culturii asigură în continuare mecanisme de finanțare prin funcționalizarea programelor culturale prioritare, nu doar pentru evenimente, festivaluri care oferă distribuția produselor culturale, ci și pentru cercetare artistică, creație, producție și educație culturală. În sine, este vorba despre prioritizarea susținerii unor inițiative strategice care abordează întregul ciclu de valoare culturală (ex: funcționarea unor spații culturale independente care au o ofertă constantă de-a lungul anului și includ activități de la creație, la educație sau diseminare).

Operaționalizarea mecanismului de echilibrare a bugetelor locale pentru finanțarea instituțiilor culturale. Alocarea de fonduri din bugetul de stat către UAT-uri pentru cofinanțarea instituțiilor publice de spectacole și concerte din subordinea autorităților administrației publice locale, respectiv teatre, opera, filarmonici, în cuantum de 2% din impozitul pe venit.

Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național

Legislație privind protejarea patrimoniului

1. Simplificarea procedurii de avizare privind protejarea monumentelor istorice, reglementată prin Legea 422/2001 republicată.
2. Echivalări, corecții ale Listei Monumentelor Istorice, ale Registrului Arheologic Național, și ale zonelor de protecție, inclusiv în baza unui parteneriat cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației MLPDA-ANCPI, care trebuie să impună, în conformitate, elaborarea de reglementări urbanistice corespunzătoare. În afară de studiile istorice aferente PUZ-urilor, ar fi necesare programe de repertoriere a siturilor și monumentelor și de stabilire a unor criterii clare de diferențiere a siturilor și monumentelor. Înscrierea în categoriile A și B a fost făcută aleator;
3. Finalizarea și adoptarea Strategiei naționale privind protejarea monumentelor istorice, care să fie incluse în toate celelalte Strategii de dezvoltare durabilă de la nivel național și local, așa cum se prevedea în O.G. 43 art. 2.2. Realizarea acesteia cu consultarea unei Comisii de specialiști cu experiență în domeniu;
4. Finalizarea Codului Patrimoniului, care va cuprinde inclusiv legislația privitoare la arheologie;
5. Impunerea unor norme și standarde naționale privind cercetarea, inventarierea, delimitarea patrimoniului imobil. Standardele privind cercetările arheologice sunt preluate din manuale internaționale mot-à-mot, fără a fi adaptate la cerințele regionale, fără să existe norme precise privind cercetarea arheologică, evidența, conservarea sau restaurarea patrimoniului;
6. Clarificări privind abordarea și protecția monumentelor arheologice și istorice în cazul proprietăților private (cadru legal, viziune, infrastructura, planuri de acțiune);
7. Aprobarea Codului Deontologic al Arheologilor din România prin Ordin de Ministru.
8. Comisia Națională de Arheologie are un rol consultativ, deși cu numeroase atribuții (cf. O.G. 43, art. 16), spre deosebire de alte Comisii ale Ministerului Culturii. Sunt necesare reglementări având în vedere deciziile importante pe care le analizează și pentru care se pronunță. Din Comisie trebuie să facă parte doar experți în domeniu;
9. Analizarea oportunității privind înființarea Comisiilor Zonale de Arheologie, așa cum prevede legislația în vigoare (O.G. 43), care să degreveze Comisia Națională de Arheologie de numeroase sarcini.

Continuarea și finanțarea Programului de cercetare a Cetăților Dacice

„Programul multianual de finanțare a cercetărilor Cetăților Dacice din Munții Orăștiei”, inițiat în 2012 și derulat doar câteva luni de Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, va fi continuat și adaptat stadiului de cercetare actual. Chiar dacă programul a funcționat pentru o scurtă perioadă, rezultatele au fost notabile: săpături arheologice la Grădiștea de Munte – Sarmizegetusa Regia, realizarea de ridicări topografice la Costești – Cetățuie, Blidaru, Piatra Roșie și la alte cetăți, alături de cercetări noninvazive în cetățile menționate, analize pluridisciplinare ale artefactelor. Este nevoie de reconfigurarea unui nou program multianual de cercetări arheologice (cu garanția finanțării previzibile de la un an la altul) și de găsirea unor soluții administrativ-financiare care să se adapteze situației reale existente în teren. Programul va rezulta într-un plan de management și, de asemenea, un proiect multianual de conservare ținându-se seamă de prioritățile și de intervențiile urgente care se impun imediat, de specificul monumentelor și tehnicilor antice de construcție și de normele actuale de conservare/restaurare. Finanțarea lui constantă și previzibilă este o condiție esențială. Mai mult, trebuie incluse aici toate siturile din Munții Șureanu, dacice și romane (castre de marș și locuri de bătălie), care fac parte dintr-un peisaj arheologic unitar, unic în lume. Bugetul proiectului pentru perioada 2021-2024 va fi de minimum 20 milioane lei.

Continuarea și finanțarea Programului de cercetare „LIMES” și înscrierea în lista UNESCO a Granițelor Imperiului Roman din România.

Programul Național Limes – a cărui funcționare este reglementată prin Ordin al Ministrului Culturii OMC 2544/29.01.2020 de modificare a OMC 2812/27.11.2014 de instituire a Programului Național „Limes”, cu modificările ulterioare – este un program multianual (2015-2023) de cercetare și valorificare a rezultatelor acesteia, în vederea pregătirii dosarelor de nominalizare Limes pentru Lista Patrimoniului Mondial pe care România le are în lucru.

Pentru pregătirea dosarului de nominalizare în conformitate cu cerințele tehnice ale UNESCO, pe lângă datele furnizate de CN LIMES și colaborarea în cadrul comisiei pe toată perioada de elaborare și evaluare (2020-2023), este necesară asigurarea personalului de specialitate dedicat, precum și cooptarea de specialiști – asistență internațională de specialitate. Componenta de management a dosarului este esențială pentru succesul acestui demers și, în acest sens, sunt necesare deja investiții în cercetare, conservare și punere în valoare, măsuri administrative (reglementări urbanistice aprobate cu tratarea specială a perimetrelor ce vor fi incluse în dosar) etc. CN Limes trebuie să-și continue activitatea și după finalizarea PN Limes, deoarece punerea în aplicare a viitoarelor Planuri de management și a Planurilor de acțiune trebuie să fie coordonată de către cei mai buni specialiști.

Bugetul proiectului pentru perioada 2021-2024 va fi de minimum 20 milioane lei.

Muzeele și Patrimoniul mobil

Muzeele din România, cu foarte puține excepții, sunt închise sau cu expoziții învechite, neatractive pentru public, inadaptate la principiile moderne ale muzeologiei, depozitele muzeelor sunt insuficiente și, în general, improprii, laboratoarele de restaurare sunt, cu rare excepții, necorespunzătoare. Este necesară crearea unor centre regionale de depozitare, conservare, cercetare și restaurare a patrimoniului arheologic. Ministerul Culturii, în vederea soluționării acestor probleme, va dezvolta, în colaborare cu instituțiile muzeale, o strategie de revitalizare a acestor muzee și punerea în valoare a patrimoniului acestora.

Evidența patrimoniului arheologic

Programul DocPat realizat de Institutul Național al Patrimoniului și acordat gratuit de Ministerul Culturii instituțiilor deținătoare de patrimoniu este depășit și nu poate funcționa pentru mai mulți utilizatori, deși a fost creat ca bază de date națională. Ministerul Culturii va identifica surse de finanțare pentru spațiu de stocare, cu acces liber pentru bazele de date ale muzeelor și instituțiilor de cultură și cercetare.

Cercetarea în instituțiile muzeale nu este reglementată legislativ. Nu este argumentată specificitatea muncii cercetătorului în muzeu. Ministerul Culturii va reglementa echivalarea muzeografilor, restauratorilor, conservatorilor cu cercetătorii, pe baza competențelor dovedite și a îndeplinirii unui punctaj unic (așa cum există echivalare între posturile didactice și de cercetare). Ministerul Culturii trebuie să stabilească criterii unice profesionale și de studii pentru principalele trepte ierarhice ale posturilor de muzeograf, conservator, restaurator, cercetător din toate tipurile de muzee.

Revizuirea listei instituțiilor culturale de interes național

Se impune, de asemenea, includerea în lista instituțiilor culturale de interes național a Institutului Național al Patrimoniului, cât și a unor instituții culturale din țară, pentru asigurarea unei bune reprezentări teritoriale și aplicarea LEGII nr. 157 din 7 iunie 2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 21/2007 privind instituțiile și companiile de spectacole sau concerte, precum și desfășurarea activității de impresariat artistic, inițiată de PNL și promulgată în 2021.

Definirea patrimoniului cultural trebuie să aibă în vedere specificul fiecărui tip de patrimoniu: material-imaterial, mobil-imobil, subacvatic. În acest sens, va fi prioritizată implementarea următoarelor proiecte:

Codul Patrimoniului: elaborarea și adoptarea proiectului de lege care să cuprindă toate prevederile legale în vederea creionării unui cadru unitar la nivelul patrimoniului național din România (proiectul este finanțat deja prin FSE - POCA, în valoarea 2.990.000 Lei);

Lansarea platformei „Roșia Montană” și transformarea localității într-un model de dezvoltare sustenabilă, bazată pe valorificarea patrimoniului cultural și natural și pe implicare civică.

Transferarea Muzeului Mineritului din administrarea Întreprinderii Miniere Roșia Montană în cea a Ministerului Culturii, pentru înființarea Muzeului Național al Mineritului Aurifer;

Continuarea finanțării restaurării obiectelor din Lista Monumentelor Istorice prin PNR sau prin Timbrul Monumentelor Istorice;

Sprijinirea administrației locale, în vederea realizării Planului Urbanistic General Roșia Montană;

Se vor înscrie pe lista indicativă UNESCO: Ansamblul Monumental Calea Eroilor realizat de Constantin Brâncuși la Târgu-Jiu, Limesul roman de pe teritoriul României, Pelerinajul de la Șumuleu Ciuc, Patrimoniul construit de la Rimetea, Porțile secuiești etc.

Realizarea Hărții patrimoniului cultural subacvatic, cercetarea și documentarea acestuia și descărcarea arheologică pe segmentele de interes strategic și economic. Timpul de implementare estimat este de 5 ani, iar finanțarea ce va fi asigurată se ridică la 100 de milioane de Euro;

Finanțarea programului de salvagardare a patrimoniul imaterial - de la Tezaur Uman Viu, la rute culturale, care să cuprindă și un proces de digitalizare a arhivelor patrimoniului imaterial, alături de includerea continuă a valorilor în inventarul național. Acest proces va fi derulat anual, iar finanțarea necesară se ridică la 1 milion de Lei/anual;

Creșterea finanțării, conform nevoilor din domeniu, a Programului Național de Restaurare a monumentelor istorice (PNR) și dublarea eforturilor prin linia de finanțare Valul Renovării a Programului Național de Relansare și Reziliență.

Includerea în Programul Național de Restaurare a imobilelor monument istoric, deținute de persoane fizice, pe baza unor criterii/punctaj și cu o cofinanțare din partea proprietarilor, crescând astfel atractivitatea zonelor urbane și rurale. În acest sens, se impune revenirea la Hotărârea Guvernului nr. 1430/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind situațiile în care Ministerul Culturii, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenție asupra monumentelor istorice, cu stabilirea proporției contribuției, procedurilor, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna.

Digitalizarea și reglementarea corectă a Listei Monumentelor Istorice, care conține peste 33.000 de obiective. Realizarea acestui obiectiv necesită un termen de implementare de 3 ani și un buget de 15 milioane de Euro, fonduri nerambursabile – POCID 2021-2027;

Timișoara – Capitală Europeană a Culturii - Sprijinirea de către toate instituțiile centrale a Programului Timișoara - Capitală Europeană a Culturii, pentru implementarea tuturor proiectelor asumate de către municipiu, reprezintă un alt obiectiv major. Modificarea și completarea OUG nr.42/2019, în vederea corectei adaptării a situației pe care a generat-o criza Covid-19, precum și asigurarea finanțării pentru proiectele culturale și pentru obiectivele de investiții, reprezintă acțiuni pe termen scurt ce vor fi realizate în scopul asigurării succesului acestui program. Sursele de finanțare sunt asigurate: 52,9 milioane de Lei din bugetul de stat pentru proiecte culturale și 114,65 milioane de Lei prin transferuri către unitățile administrativ-teritoriale, în scopul realizării a 6 obiective de investiții în Municipiul Timișoara și Județul Timiș.

Arta contemporană – Continuarea campaniei de achiziție de artă contemporană și transformarea acesteia într-un program permanent al Ministerului Culturii. În anul 2020 s-au alocat, după 12 ani, primele fonduri pentru achiziția de artă plastică. 430 de artiști s-au înscris în această competiție, iar patrimoniul statului și-a mărit portofoliul cu 167 de lucrări semnate de 100 de artiști români contemporani, care au fost cumpărate de Muzeul Național de Artă Contemporană. Pentru următoarele 48 de luni sunt alocate sume în valoare de 8 milioane de Lei, de la bugetul de stat.

Educația prin Cultură – Dezvoltarea unui program național, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, privind introducerea obligatorie în curriculum școlar a informațiilor aferente sectoarelor cultural-creative, prin dezvoltarea conceptului de interdisciplinaritate. Această activitate, cu un buget de aproximativ 30 de milioane de Euro, va fi finanțată din fonduri europene nerambursabile.

Programul național „Orașe culturale” – implementarea unui program anual care să stimuleze autoritățile locale din fiecare regiune de dezvoltare a României să concureze pentru titlul de Oraș Cultural. În fiecare an, în baza unei competiții gestionate de către Ministerul Culturii, cele 8 regiuni de dezvoltare ale României vor deține câte un titlul de Oraș Cultural. Acesta poate fi obținut de orice autoritatea locală în baza strategiei culturale și a unui plan de acțiuni care să reflecte utilizarea sustenabilă a resurselor financiare pentru infrastructură și pentru dezvoltarea sectoarelor culturale și creative locale. Tipurile de finanțare vizează proiecte și acțiuni culturale din următoarele domenii: reabilitarea imobilelor culturale sau de patrimoniu, proiecte (expoziții, acțiuni artistice etc), manifestări complexe de punere în valoare a patrimoniului cultural, a tradițiilor și a memoriei locale, regionale și naționale. Pe lângă cele mai sus menționate, acțiunile susținute pot fi științifice sau de diplomație culturală, care abordează dimensiunea multiculturală, cea multietnică și cea multiconfesională ale Programului. Totodată, proiectul implică o mai bună coordonare între autoritățile locale, societate civilă și comunitate, care vor conlucra pentru dezvoltarea potențialului cultural și al identității locale.

Programul „Voucher cultural” în valoare de 500 Ron/anual pentru achiziția de cărți sau pentru accesul la evenimente culturale este destinat celor din sistemul bugetar. Voucherele sau cardurile culturale acordate anual vor putea fi folosite exclusiv pentru accesul la evenimente culturale sau achiziția de carte și vor putea fi integrate într-un sistem electronic, alimentat anual. Voucherele sau cardurile culturale vor putea fi utilizate și de companii private, ca beneficiu al angajaților, deductibil pentru acestea.

Cinematografie – Eficientizarea Schemei de ajutor de stat privind sprijinirea industriei cinematografice, elaborarea și adoptarea legii cinematografiei și actualizarea metodologiei privind alimentarea fondului cinematografic. Sursele de finanțare pentru eficientizarea instrumentelor de susținere a cinematografiei sunt: fondul cinematografic și bugetul de stat, prin cele 250 milioane de Euro aprobate pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat, privind sprijinirea industriei cinematografice.

Reforma instituțională și a întregului sistem de finanțare, distribuție, exploatare, promovare a cinematografilei românești - Structura și guvernanta Centrului Național al Cinematografilei, precum și misiunea și obiectivele acestuia au nevoie de o reorganizare profundă pentru a permite un serviciu public modern și flexibil pentru un sector artistic și economic în perpetuă evoluție, caracterizat de diversitate prin formă și conținut. Se impune realizarea unui cadru legal nou, pentru aplicarea unei abordări naționale strategice asupra rolului cinematografilei și producției audiovizuale în societatea românească și, în egală măsură, promovarea unor mijloace prin care autoritățile centrale și locale pot susține, facilita și stimula dezvoltarea acestui domeniu. De asemenea, sunt necesare menținerea, îmbunătățirea și dezvoltarea programului de stimulare a investițiilor străine în cinematografie (HG421/2018).

Revalorificarea patrimoniului național cinematografic prin restaurare, remasterizare și digitalizare, precum și promovarea și exploatarea operelor audiovizuale de patrimoniu, la nivel național și internațional.

Reglementarea statutului școlilor de artă și meserii

Școlile populare de artă și meserii reprezintă pentru multe județe singurele alternative de formare culturală. Ele instruesc peste 25.000 de cursanți și asigură, inclusiv, transmiterea obiceiurilor meșteșugărești către tinerele generații. Pentru adaptarea acestora la evoluțiile sociale și culturale, va fi promovat un nou proiect de lege, pe baza unui dialog cu reprezentanții acestor entități.

Cultura scrisă - Promovarea artiștilor și culturii scrise românești în interiorul și în afara granițelor țării. Prin parteneriate bilaterale, Ministerul Culturii va promova programele de traduceri și internaționalizarea produselor culturale literare, inclusiv traducerea în și din limbile minorităților naționale. Pentru acest obiectiv se estimează alocarea unui buget minim de 1 milion de Lei/anual.

Arta spectacolelor – dezvoltarea parteneriatului public-privat la nivelul tuturor instituțiilor de spectacol și concerte. România se bucură de 178 de instituții și companii de spectacol cu multe producții recunoscute la nivel național și internațional. Va fi promovată modificarea cadrului normativ, astfel încât sectorul independent al artelor spectacolului să poată utiliza spațiile și infrastructura pe care instituțiile culturale publice le au în administrare, pentru dezvoltarea creativității acestui segment. Ca modalitate de sprijinire a artiștilor din România se va institui o cotă minimă din repertoriul instituțiilor naționale de spectacol, care să fie dedicată creațiilor românești, ca modalitate de sprijin pentru artiștii din țară, mai ales în această perioadă dificilă, dar și pentru identificarea și promovarea de noi produse culturale în rândul publicului existent sau cu scopul atragerii unui public nou.

Pentru sprijinirea activității instituțiilor culturale în domeniu se va introduce programarea multianuală a bugetării activității acestora, acoperirea din bugetul Ministerului Culturii a sumelor cuprinse în programele minimale și dotarea și modernizarea sălilor de teatru. De asemenea, Ministerul Culturii va acoperi taxele de membru în diversele organizații internaționale ale instituțiilor culturale.

Elaborarea unei Strategii Naționale pentru Cultură și alinierea urgentă a tuturor documentelor strategice din domeniul culturii, cu politicile europene și internaționale, reprezintă un alt obiectiv imediat de guvernare. Proiect aflat în implementare, cofinanțat din Fondul Social European, prin „Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020”, codul MySMIS129541/codul proiectului SIPOCA 709, „Viziune strategică și coerentă pentru sectorul cultural”. Valoarea totală: 7.085.920 lei. Perioada de implementare: ianuarie 2021 – aprilie 2023.

Investiții infrastructură culturală: Se va avea în vedere reprezentarea echilibrată a instituțiilor în teritoriu.

Construirea unei Săli Naționale de concerte și spectacole în Municipiul București – Guvernul are ca obiectiv construirea unui spațiu cultural la nivelul marilor săli internaționale de concerte și spectacole, care să genereze plusvaloare pentru industriile cultural-creative, care să aibă toate dotările sceno-tehnice necesare și care să se bucure de o acustică optimă. Valoarea estimată a investiției este 40 de milioane de Euro, finanțare programată din fonduri europene nerambursabile.

Consolidarea, restaurarea și amenajarea Vilei „Ion I.C. Brătianu” din București, sediu al Serviciului Colecții Speciale al Bibliotecii Naționale a României. Valoarea estimate a investiției este de 8,8 milioane de Euro și este programată în portofoliul de investiții al Companiei Naționale de Investiții.

Consolidarea, restaurarea și modernizarea Muzeului Național de Istorie a României din București – Valoarea totală a investiției se ridică la 155,3 milioane de euro, din care în perioada 2002-2006 s-au realizat lucrări la clădirea muzeului de numai 9 milioane de Euro.

Restaurarea Teatrului Național „Lucian Blaga” și a Operei Naționale Române din Cluj- Napoca – Valoarea totală a investiției se ridică la 20 de milioane de Euro.

Restaurarea, amenajarea și dotarea clădirii fostei Comenduri a Garnizoanei Timișoara, destinate Muzeului Național al Revoluției Anticomuniste din Decembrie 1989, Timișoara –Valoarea totală a investiției se ridică la 15,2 milioane de Euro.

Restaurarea și amenajarea domeniului și a Vilei „Florica” de la Ștefănești, din județul Argeș, dată în folosința recent înființatului Muzeu Național „Brătianu” – Costul total al investiției se ridică la 8 milioane de Euro.

Consolidarea, restaurarea și amenajarea Conacului „Vârnav Liteanu” de la Liteni, județul Suceava, în care va funcționa un centru de formare a restauratorilor – Costul total al investiției se ridică la 6 milioane de Euro.

Construirea unui sediu propriu pentru Opera Națională Română Iași – Valoarea totală a investiției se ridică la 15 de milioane de Euro.

Refacerea și modernizarea clădirii Teatrului Național „Marin Sorescu” Craiova, Valoarea totală a investiției se ridică la 18,3 de milioane de Euro.

Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România – În anul 2019, Parlamentul României a adoptat Legea nr.174/2019 privind înființarea Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România în subordinea Institutului Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”. Guvernul României se angajează să susțină financiar, tehnic și logistic realizarea în cel mai scurt timp a acestui muzeu. Proiect de investiții inclus în PNRR, valoare estimată 15 milioane de euro.

Muzeul Național al Ororilor Comunismului – În anul 2019, Parlamentul României a adoptat Legea nr.157/2019 privind înființarea Muzeului Ororilor Comunismului în România, prin care a fost creat cadrul legal în acest sens. Valoarea totală a investiției va fi estimată după identificarea celei mai bune soluții.

Restaurare, consolidare și punere în valoare a imobilului Casa „Barbu Gănescu” - sediul Muzeului Național „Constantin Brâncuși” și incinta – Valoarea totală a investiției se ridică la 3,5 de milioane de Lei.

Muzeul Național „Brukenthal” – Clădire-Depozit Centralizat pentru colecțiile de Științele Naturii, Istorie și Arheologie și Laborator de Conservare – Restaurare pentru aceste colecții. Valoarea totală a investiției se ridică la 2 de milioane de Lei.

Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara – Extindere Sala Studio a Teatrului Național „Mihai Eminescu” din Timișoara, reabilitare fațade și echipare cu mecanisme de scenă. Valoarea totală programată a investiției se ridică la 30 de milioane de Lei.

Restaurarea, dotarea, extinderea și modernizarea Teatrului și Operei Naționale Maghiare din Cluj. Suma necesară este de 15 milioane de euro.

Restaurarea, dotarea și modernizarea Teatrului Național din Târgu Mureș. Suma necesară este de 5 milioane de euro.

Programul Național „Case Memoriale” – prin care se acordă sprijin financiar nerambursabil pentru protejarea și punerea în valoare a caselor memoriale din România. Pentru finanțarea proiectelor depuse se organizează o sesiune de selecție de proiecte, având secțiune dedicată minorităților naționale. Bugetul alocat programului este de 50 milioane de Euro.

Internaționalizarea culturii naționale: 2022: Conferința ICOM-ICR va avea loc la Muzeul Național al Bucovinei. 2022: România a propus Consiliului Europei ca Forumul Mondial pentru Democrație 2022 să aibă tema „How can cultural and creative sectors strengthen democracy?” 2023: România a propus ca anul 2023 să fie Anul European al Rezilienței prin Cultură. 2023: Conferința EURHO va avea loc la Cluj-Napoca, în organizarea Muzeului Etnografic al Transilvaniei și Universității „Babeș-Bolyai”.

Planul Național de Redresare și Reziliență

Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației

- Plan de acțiune dedicat valorificării patrimoniului cultural în scopul creșterii competitivității sectorului turistic românesc

Crearea cadrului pentru operaționalizarea la nivel național a traseelor cicloturistice

- Muzeele nou construite și muzeele restaurate, deschise

Reforma sistemului de finanțare a sectorului cultural

- Intrarea în vigoare a actului normativ privind sistemul de finanțare
- Intrarea în vigoare a actului normativ privind statutul lucrătorilor din domeniul cultural

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.14

MINISTERUL JUSTIȚIEI

În domeniul Justiție și stat de drept, cel mai important obiectiv strategic național rămâne finalizarea monitorizării României prin Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV). Guvernul României, alături de toate autoritățile constituționale au acest obiectiv istoric de a încheia procesul de integrare a României în spațiul democratic european, prin definitivarea reformelor ireversibile în domeniul justiției.

Acest obiectiv strategic național trebuie susținut de toate partidele politice democratice prin garantarea unor măsuri legislative și executive de natură să genereze un act de justiție eficient, imparțial și egal pentru justițiabili. O reformă atât de amplă în domeniul justiției și cu un obiectiv atât de ambițios implică multă maturitate politică, capacitatea de atingere a consensului instituțional și politic, respectiv capacitatea de a identifica soluții legislative alternative pentru îndeplinirea obiectivelor asumate.

România este un partener stabil al Uniunii Europene și reformele în domeniul Justiție și stat de drept reprezintă o garanție că parcursul european al României este singura variantă pentru consolidarea independenței sistemului judiciar și asigurarea preeminenței dreptului în raporturile sociale și instituționale.

Programul de guvernare în domeniul Justiție și stat de drept păstrează elementele programului de guvernare acceptat de Parlamentului României în decembrie 2020 și introduce o serie de modificări și propuneri care sunt în acord cu rapoartele organismelor europene Comisia de la Veneția, GRECO, MCV și Raportul CE privind statul de drept, adoptate pe parcursul anului 2021.

Asadar, în domeniul Justiției și stat de drept, Guvernul propune continuarea și îmbunătățirea reformelor asumate în decembrie 2020, în acord cu voința politică a alegătorilor, exprimată prin vot la scrutinul electoral din 6 decembrie 2020.

Totodată, vom promova *eficiența Justiției ca serviciu public*, garantând o justiție accesibilă, imparțială și independentă pentru toți cetățenii. Justiția ca serviciu public trebuie să fie egală și imparțială pentru beneficiarii sistemului judiciar și să răspundă cu celeritate și profesionist obiectivelor care rezultă din competențele constituționale și legale.

Pe de o parte, *eficiența Justiției ca serviciu public* presupune existența și garantarea unei independențe a Justiției în cele două componente ale sale: *componenta instituțională* referitoare la sistemul judiciar în întregime, cât și *componenta individuală* referitoare la statutul juridic al magistraților (judecători și procurori) cu toate elementele sale componente, așa cum au fost consacrate în jurisprudența Curții Constituționale a României, dar și în rapoartele, avizele și opiniile GRECO, MCV, ale consiliilor consultative ale judecătorilor și procurorilor europeni și ale Comisiei de la Veneția.

Pe de altă parte, *eficiența Justiției ca serviciu public* presupune *proceduri judiciare și administrative* care să conducă la o mai bună alocare și gestionare a dosarelor și la reducerea termenelor de soluționare a litigiilor și să garanteze accesul efectiv la justiție al justițiabililor. În acest sens, avem nevoie urgentă de măsuri care să reducă termenele de soluționare a litigiilor și să asigure un acces cât mai facil la actul de justiție. Urmărim redefinirea hărții judiciare, examinarea competențelor instanțelor pentru reechilibrarea volumului de dosare, informatizarea actului de justiție și promovarea mijloacelor alternative de soluționare a litigiilor pentru degrevarea instanțelor.

Guvernul României se angajează să asigure corectarea legislației privind organizarea și

funcționarea Justiției (statutul judecătorilor și procurorilor, organizarea judiciară, Consiliul Superior al Magistraturii) în acord cu principiile din instrumentele internaționale ratificate de România, precum și cu recomandările formulate în cadrul mecanismelor europene (MCV, GRECO, Comisia de la Veneția, Raportul CE privind statul de drept).

În acest sens, proiectele de lege privind organizarea și funcționarea sistemului judiciar generic denumite “Legile Justiției” vor fi transmise spre avizare Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția) înainte de a fi adoptate în Parlamentul României.

Modificările privind legislația penală și procesul penal vor avea ca obiectiv asigurarea siguranței cetățeanului și combaterea eficientă a infracționalității, inclusiv prin mijloace de prevenție, precum și așezarea justă a regulilor de procedură în cursul procesului penal, în vederea aflării adevărului.

Justiția ocupă un loc central în programul de guvernare deoarece stagnarea reformelor și regresele generate în ultimii ani reclamă o schimbare profundă, care nu mai poate fi amânată. În primul rând, această schimbare răspunde necesității de optimizare a activității tuturor entităților implicate. În al doilea rând, schimbarea urmărită răspunde nevoii urgente de garantare a independenței sistemului judiciar și de relansare a luptei anticorupție, înțeleasă inclusiv ca un mijloc de combatere a sărăciei și dezechilibrelor social-economice, până în punctul în care alinierea la standardele europene va deveni ireversibilă.

JUSTIȚIE ȘI STAT DE DREPT

Obiectivele Programului de guvernare în domeniul justiției sunt stabilite având ca punct de plecare competențele legale ale Ministerului Justiției, de la nevoile sistemului judiciar și Justiției în ansamblul său, resursele financiare aflate la dispoziția ministerului, evoluțiile instituționale din interiorul sistemului judiciar.

Soluțiile stabilite prin Programul de guvernare în domeniul justiție și stat de drept au în vedere obiectivul național și instituțional strategic al unei justiții independente și eficiente, cu respectarea recomandărilor organismelor europene (MCV, GRECO, Raportul CE privind statul de drept și Comisia de la Veneția), respectiv a liniilor coordonatoare din Programul de Guvernare și din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Reformele structurale propuse de Ministerul Justiției și realizarea celorlalte obiective de referință aflate în sarcina Parlamentului, Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Public au ca punct terminus finalizarea Mecanismului de Cooperare și Verificare.

1. Un sistem judiciar european, echilibrat, eficient și responsabil

Pentru realizarea obiectivului istoric al eliminării MCV, Guvernul României susține corectarea Legilor Justiției în vederea îndeplinirii obiectivelor de referință stabilite prin Decizia Comisiei din 13 decembrie 2006 [C(2006) 6569].

Urmărim ca variantele finale ale Legilor Justiției care vor fi înaintate Parlamentului spre adoptare să respecte următoarele **principii**: independența judecătorilor și procurorilor, admiterea în profesie și promovarea în carieră pe criterii meritocratice, funcționarea eficientă a instanțelor, a CSM, a Inspecției Judiciare și a Ministerului Public, răspunderea efectivă a magistraților, dar și protecția lor în fața oricăror ingerințe și abuzuri, separația, echilibrul și cooperarea loială dintre puterea judecătorească și executiv, obligațiile statului român care decurg din rapoartele MCV, GRECO, avizele Comisiei de la Veneția și, mai nou, din Mecanismul CE ”Stat de Drept”, la care se adaugă jurisprudența recentă a CJUE și CEDO, precum și necesitatea implementării deciziilor obligatorii ale Curții Constituționale a României.

Corectarea Legilor Justiției presupune identificarea acelor măsuri legislative care să garanteze un just echilibru instituțional în cadrul autorității judecătorești, respectiv între autoritatea judecătorească și celelalte puteri ale statului, precum și baza normativă pentru un sistem judiciar eficient, deopotrivă independent și responsabil.

Premisa fundamentală pentru a putea atinge acest obiectiv este **dialogul instituțional constructiv** între, pe de o parte, toate structurile componente ale sistemului judiciar și, pe de altă parte, factorul politic decizional, care este Parlamentul României, în configurația politică determinată de alegerile din decembrie 2020.

Pentru a putea construi acest dialog necesar între beneficiari și decidenți, Ministrul Justiției trebuie să își îndeplinească realul rol constituțional, acela de mediator între sistemul judiciar și puterile politice ale statului (puterea executivă și puterea legislativă).

Ca o garanție a faptului că Legile Justiției au ca obiectiv fundamental consolidarea ireversibilă a unei justiții independente într-un stat cu democrație constituțională consolidată, **Legile Justiției vor fi supuse dezbaterii parlamentare numai după ce s-a solicitat opinia de specialitate a Comisiei de la Veneția.**

Vom susține transpunerea directivelor adoptate la nivelul Uniunii europene aflate în portofoliu, cu scopul de a asigura armonizarea legislației naționale cu cea europeană, ținând cont de marile principii ale dreptului european (supremația, prioritatea și aplicabilitatea directă a dreptului comunitar în ordinea juridică națională).

2. O resursă umană pregătită pentru un act de justiție eficient

2.1. Asigurarea resursei umane pe termen scurt, mediu și lung

Vom susține adoptarea cu celeritate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, prin care s-a urmărit reglementarea **transferurilor judecătorilor și procurorilor** de la o instanță la alta sau de la un parchet la altul ori la o instituție publică. Această lege a fost declarată neconstituțională în parte, urmând să fie modificată în acord cu Decizia Curții Constituționale a României nr. 514/2021. Asigurarea cu celeritate a procedurilor de transfer la nivelul sistemului judiciar este un obiectiv pe termen scurt solicitat cu insistență de reprezentanții sistemului judiciar.

Vom asigura cadrul legal necesar pentru organizarea **concursurilor de admitere în magistratură**, cu respectarea deciziilor Curții Constituționale în materie, prin introducerea modificărilor necesare în reforma Legilor Justiției.

Până la intrarea în vigoare a noilor legi ale justiției, vom susține finalizarea celor două concursuri de admitere în magistratură și la INM, demarate de CSM prin Institutul Național al Magistraturii în anul 2021, aflate în curs, precum și organizarea unui nou **concurs de admitere în magistratură în primavara anului 2022** pentru un număr suplimentar de judecători și procurori.

În acord cu obiectivele de referință asumate în cadrul MCV și pentru a susține lupta anticorupție și lupta împotriva criminalității organizate, Guvernul României a adoptat două hotărâri de guvern prin care a suplimentat deja posturile la DNA și DIICOT. O justiție eficientă în domeniul penal presupune colaborarea foarte bună dintre procuror și polițist, fără niciun fel de imixțiuni externe. În activitatea sa de organ de cercetare penală, polițistul trebuie să aibă o singură linie de subordonare, și anume subordonarea față de procuror. Susținem în continuare consolidarea activității de urmărire penală a DNA și DIICOT, prin politici și scheme echilibrate de transfer constant de personal, menite să sprijine activitatea de cercetare penală a parchetelor, fără a afecta celelalte categorii de activități desfășurate de polițiști.

2.2. *Eliminarea inechităților în domeniul salarizării și acordării pensiilor de serviciu*

Promovăm o serie de măsuri care au ca finalitate eliminarea inechităților în domeniul salarizării și acordării pensiilor de serviciu în rândul magistraților, prin identificarea unor **soluții legislative în dialog cu CSM și cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale**.

Toate aceste măsuri legislative trebuie să fie rezultatul unui **just echilibru** între principiile statuate în jurisprudența Curții Constituționale în materie, principiile care fundamentează politicile privind acordarea pensiilor în cadrul unei societăți democratice și principiului independenței judecătorilor și procurorilor, în componenta individuală.

2.3. *Asigurarea unui cadru legislativ pentru personalul auxiliar de specialitate*

Sușținem continuarea planului de dezvoltare anuală a schemei de personal pentru grefieri având în vedere că evoluția activităților specifice reclamă suplimentarea posturilor de grefier.

Este necesară asigurarea etapizată a unui raport grefier/judecător care să permită realizarea un act de justiție într-un termen rezonabil și de calitate, inclusiv prin raportare la standardele din sistemele de justiție ale statelor membre ale Uniunii Europene, în vederea consolidării independenței justiției.

Pentru sistemul de probațiune, vom acționa în vederea suplimentării anuale a schemei de personal, numărul posturilor alocate fiind stabilit în funcție de evoluția cazuisticii, a numărului de persoane sancționate penal cu măsuri alternative la pedeapsa închisorii, ținând seama de atingerea unui număr optim de personal, în concordanță cu standardele în domeniu.

Sușținem promovarea proiectului de lege privind statutul personalului de specialitate judiciară și al altor categorii de personal din cadrul instanțelor judecătorești, al parchetelor de pe lângă acestea și al Institutului Național de Expertize Criminalistice.

3. **Desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție (SIIJ)**

Desființarea SIIJ este atât o necesitate, cât și o prioritate pentru orice guvernare pro-europeană care militează pentru eficiența actului de justiție, independența justiției, stabilitatea sistemului judiciar și lupta anticorupție în sistemul judiciar. **Fără desființarea SIIJ și fără respectarea competenței materiale specializate pentru urmărirea penală nu se poate finaliza MCV, obiectiv strategic national.**

Pașii instituționali care au fost făcuți pe parcursul anului 2021 în vederea desființării SIIJ vor fi continuați, dar cu respectarea strictă a două obiective de rang instituțional și strategic. În primul rând, desființarea SIIJ trebuie să se realizeze cu luarea în considerare a **tuturor** recomandărilor din ultimul Aviz al Comisiei de la Veneția CDL-AD(2021)019, inclusiv prin raportare la considerentele Hotărârii CJUE din 18 mai 2021.

În al doilea rând, **desființarea SIIJ trebuie să fie definitivă și ireversibilă** pentru a garanta funcționarea și stabilitatea pe termen lung a întregului sistem judiciar.

Desființarea SIIJ nu mai poate fi utilizată ca o formă de discurs politic în interes electoral, fiind o necesitate de ordin instituțional pentru asigurarea eficienței actului de justiție, a independenței, a stabilității și a integrității sistemului judiciar, ca element fundamental al protecției constituționale a statului.

Astfel, soluția legislativă pentru desființarea SIIJ trebuie să fie una inteligentă și coerentă, în acord cu normele europene și cu normele constituționale și să transpună pe calea amendamentelor, în integralitate opinia Comisiei de la Veneția din 5 iulie 2021. Această soluție trebuie să prevadă atât aplicarea principiului competenței parchetelor specializate în realizarea activității de urmărire penală, cât și procedurile instituționale care au rolul de a proteja independența judecătorilor și a procurorilor.

Aceste proceduri vizează:

- răspunderea exclusiv civilă și disciplinară a judecătorilor și procurorilor pentru soluțiile pronunțate cu bună-credință în îndeplinirea atribuțiilor sau în exercitarea funcției lor;
- un mecanism de răspuns simplificat la plângerile vexatorii introduse de persoane private împotriva judecătorilor și procurorilor și
- asigurarea imparțialității și legalității urmăririi penale a judecătorilor și procurorilor.

4. Gestionarea sistemului judiciar în timpul stării de alertă

În contextul pandemiei create de COVID-19, ținând seama de dinamica evoluției situației epidemiologice naționale, dar și internaționale și ca urmare a solicitărilor din practică, trebuie să asigurăm toate condițiile optime desfășurării actului de justiție.

În cursul lunii septembrie 2020, Ministerul Justiției a elaborat și supus dezbaterii publice proiectul de lege privind unele măsuri în domeniul justiției în contextul pandemiei de COVID-19. Proiectul propune reglementarea în domeniul justiției a unor măsuri specifice, temporare, aplicabile pe durata stării de alertă precum și pentru o perioadă de 30 de zile de la încetarea acesteia, care să permită asigurarea unei protecții adecvate în contextul activităților judiciare împotriva îmbolnăvirii cu coronavirusul SARS-CoV-2.

Vom susține adoptarea tuturor măsurilor necesare pentru prevenirea și gestionarea situațiilor critice care ar fi generate de pandemie în sistemul judiciar.

5. Procedura de numire și revocare în/din funcțiile de conducere la nivelul instanțelor și parchetelor

Vom acorda o atenție sporită procedurii de ocupare a funcțiilor de conducere în sistemul judiciar.

5.1. Procedura de numire și revocare în/din funcțiile de conducere la nivelul instanțelor judecătorești (ÎCCJ)

Principiile pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție și numirea în funcțiile de conducere din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție vor fi reglementate prin Legile Justiției în acord cu bunele practici la nivel european și cu respectarea structurii constituționale a sistemului instanțelor judecătorești.

5.2. Procedura de numire și revocare în/din funcțiile de conducere la nivelul parchetelor

Așa cum arată ultimul Raport MCV din 8.06.2021, problema principală cu privire la numirea procurorilor de rang înalt este lipsa unei proceduri care să rezolve problema critică a dezechilibrului dintre influența diferitelor instituții asupra procedurii și concentrarea puterii în mâinile ministrului justiției.

În conformitate cu ultimul Raport MCV, procedura de revocare din funcție a procurorilor de rang înalt este strâns legată de procedura de numire în funcție și e necesar ca revizuirea Legilor Justiției să țină cont și de hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 05.08.2020 în cazul deciziei de revocare în 2018 a fostei procuroare-șefe a DNA.

În considerarea recomandărilor MCV și cu scopul de a construi un sistem cu criterii clare și transparente de numire a procurorilor de rang înalt, vom promova în cadrul Legilor Justiției o serie de măsuri legislative care vor reglementa:

-O procedură nouă de selectare/avizare/numire a procurorilor de rang înalt, cu diminuarea rolului politic excesiv al Ministrului Justiției, rol criticat în rapoartele organismelor europene și asigurarea unui echilibru și dialogului decizional funcțional, în limitele atribuțiilor constituționale, între inițiatorul procedurii (Ministrul Justiției), avizatorul selecției operate de Ministrul Justiției (Secția de procurori a CSM) și emitentul actului administrativ de numire în funcție (Președintele României).

-O procedură nouă de contestare în fața instanțelor de contencios administrativ a decretelor de revocare din funcție a procurorilor de rang înalt, în acord cu Hotărârea CEDO din 05.08.2020.

6. Reformarea Inspecției Judiciare

Prin reorganizarea Inspecției Judiciare în conformitate cu legislația adoptată în perioada 2018-2019, inspectorul-șef a dobândit în mod nejustificat o serie de competențe discreționare. Pe lângă faptul că a devenit ordonator principal de credite și unic titular al acțiunii disciplinare, acesta desemnează inspectorul-șef adjunct și directorii de direcții, controlând astfel selecția inspectorilor judiciari, conduce și organizează activitatea instituției, aprobă regulamentul conținând normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție, iar procedura prin care poate fi revocat din funcție a fost îngreunată considerabil.

Toate aceste măsuri impietează asupra imparțialității inspectorilor judiciari și a profesionalismului activității Inspecției Judiciare, cu consecința punerii în pericol a independenței Justiției.

În perioada imediat următoare, avem în vedere **o reformă a Inspecției Judiciare astfel încât această instituție să ofere garanții sporite de independență și imparțialitate**, în acord cu recomandările din Raportul MCV. Aceste modificări legislative de reformă a Inspecției Judiciare trebuie să conducă la eliminarea problemelor sistemice identificate în activitatea Inspecției Judiciare și să permită realizarea deopotrivă a rolului și a atribuțiilor legale în scopul asigurării integrității și profesionalismului magistraților, precum și al garantării eficienței justiției ca serviciu public.

7. O politică penală coerentă și unitară. Consolidarea luptei anticorupție și a luptei împotriva criminalității organizate

7.1. O legislație penală și procesual penală clară, precisă și predictibilă

După un deceniu de punere în aplicare a noilor coduri (Codul penal și Codul de procedură penală) și după zeci de decizii de neconstituționalitate ale Curții Constituționale cu privire la aceste conținutul normativ al acestora, **susținem o legislație penală și procesual penală modernizată și coerentă, având la bază o viziune de politică penală sistemică, iar nu una parțială și/sau limitată.**

Vom continua eforturile depuse până acum și vom promova în dezbateră parlamentară proiectele de lege pentru modificarea Codului penal și a Codului de procedură penală, cu scopul de a pune în acord respectivele coduri cu deciziile Curții Constituționale a României.

7.2. Consolidarea luptei anticorupție și a luptei împotriva criminalității organizate

După modificările legislative adoptate în perioada 2018-2019, activitatea parchetelor specializate DNA și DIICOT a avut de suferit.

Vom susține refacerea competențelor DNA și DIICOT, precum și asigurarea resurselor umane și materiale necesare.

Asumăm ca **prioritate** a Guvernului combaterea infracțiunilor de mediu cu consecințe grave asupra mediului înconjurător, precum și lupta împotriva criminalității de mediu și ne angajăm pentru extinderea și specializarea rețelei naționale a procurorilor specializați pe infracțiuni de mediu în cadrul Ministerului Public urmărind obiectivele stabilite prin **Strategia națională pentru combaterea coordonată a tuturor formelor de ilicit împotriva mediului înconjurător**"; În acest sens, pentru obținerea unor rezultate mai bune pe linia luptei împotriva infracționalității de mediu (tăieri ilegale de păduri și importuri de deșeuri neconforme), avem în vedere soluții legislative pentru completarea competenței materiale a unuia dintre cele două parchete specializate cu categorii de infracțiuni grave de mediu, respectiv continuarea selecției

și specializării unor procurori pentru infracțiuni de mediu la nivelul parchetelor teritoriale.

Sușținem **combaterea fenomenului traficului de persoane** prin asigurarea resurselor materiale și umane necesare Serviciului de combatere a traficului de persoane din cadrul DIICOT și promovarea principiului specializării procurorilor.

Vom dezvolta **actuala aplicație ECRIS astfel încât să asigure nedivulgarea on-line a identității victimelor traficului de persoane**, aspect prevăzut în diferite instrumente internaționale ratificate de România.

Ne vom concentra eforturile pe sprijinirea, prin mijloacele instituționale de care dispunem, a **consolidării capacității naționale de reacție la două forme particulare, extrem de nocive, de manifestare a criminalității organizate transfrontaliere: traficul de persoane și traficul de copii**. Dimensiunea de prevenție este, de asemenea, esențială.

Vom susține **prevenirea cazurilor de trafic de minori din centrele de tip rezidențial prin sesiuni informative și un mecanism de raportare imediată a suspiciunilor**, precum și formarea specialiștilor pe impactul traumei asupra beneficiarilor, prin formări pe tema traumei complexe. Propunem, de asemenea, o coordonare foarte strânsă a eforturilor de prevenire a fenomenului traficului de persoane, în special în rândul grupurilor vulnerabile, cu ceilalți actori implicați în lupta împotriva traficului de persoane.

Sușținem ca derularea procedurilor judiciare în cazurile de trafic de persoane și infracțiuni sexuale să țină cont de starea fizică și psihică a victimelor, să nu agraveze trauma și să fie stabilite prin CSM practici la nivel național pentru protejarea efectivă a victimelor acestor infracțiuni pe tot timpul derulării procedurilor judiciare.

Sușținem procesul etapizat pentru dotarea parchetelor și instanțelor din fiecare județ, cu *săli de audiere, amenajate în mod special, pentru victimele minore*.

7.3. *Reintegrarea socială a persoanelor private de libertate*

Luând în considerare rolul probațiunii în sistemul execuțional penal românesc, propunem dezvoltarea instrumentelor de lucru, a procedurilor, programelor de reintegrare specifice în lucrul cu persoanele sancționate cu măsuri alternative la pedeapsa închisorii.

În acest sens, vom propune diversificarea schemei programelor folosite la nivelul serviciilor de probațiune cu programe noi, adaptate tipurilor de infracțiuni săvârșite de persoanele aflate în evidență (cu titlu de exemplu: programe pentru infracțiuni economice, pentru interacțiunea în mediul familial).

Strategia Națională de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020-2024 a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 430/2020. Ministerul Justiției se va concentra pe implementarea acesteia prin intermediul Comitetul interministerial pentru coordonarea și implementarea prevederilor Strategiei.

8. **O viziune strategică pentru funcționarea eficientă a sistemului judiciar**

Vom continua eforturile de redactare, finalizare și adoptare a documentelor strategice cheie derulate pe parcursul anului 2021, la care fac referire inclusiv recomandările partenerilor noștri europeni:

- „Strategia Națională împotriva Criminalității Organizate 2021-2024”: vizează prevenirea și contracararea eficientă a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților circumscrise criminalității organizate grave,
- „Strategia Națională Anticorupție 2021-2024”: vizează implementarea standardelor interne și internaționale în domeniul anticorupției, precum și promovarea integrității și reducerea vulnerabilităților la corupție,
- „Strategia de Dezvoltare a Sistemului Judiciar 2022-2025”: vizează asigurarea unui management strategic integrat la nivelul sistemului judiciar și gestionarea eficientă a resurselor și problemelor complexe din justiție.
- Ministerul Justiției va participa la elaborarea și implementarea „**Strategiei naționale pentru combaterea coordonată a tuturor formelor de ilicit împotriva mediului înconjurător**”- ca obiectiv național pentru punerea în practică și funcționarea politicilor europene de prevenire și combatere a criminalității de mediu.

9. Îmbunătățirea infrastructurii sistemului judiciar și a sistemului penitenciar și digitalizarea actului de justiție

9.1. Investiții în infrastructura fizică

Ne vom concentra pe continuarea proiectului „**Cartierul pentru Justiție**”, care presupune gruparea tuturor instituțiilor de justiție din Capitală într-un singur areal imobiliar, dezideratul Ministerului Justiției fiind finalizarea negocierii acordului de împrumut dintre Guvern și Banca Mondială, acord necesar pentru finanțarea lucrărilor de construcții și de instalații aferente Cartierului pentru Justiție, inclusiv ratificarea acestuia prin lege.

De asemenea, vom susține acordarea unui **sediu nou pentru Înalta Curte de Casație și Justiție** care să asigure buna funcționare a activității instanței supreme, ținând cont de rolul său constituțional, volumul de lucru și de aparatul de lucru al acestei autorități constituționale.

Vom asigura investiții în infrastructura instanțelor de judecată și vom continua planul de investiții din fonduri de la bugetul de stat, din PNRR și din alte fonduri externe pentru infrastructura instanțelor de judecată, a parchetelor și a penitenciarelor.

Sușținem **dezvoltarea infrastructurii Direcției Naționale de Probațiune** prin amenajarea unui nou sediu central într-o clădire care provine din recuperarea prejudiciilor rezultate din infracțiuni.

Vom continua investițiile pentru **crearea sau modernizarea spațiilor de detenție** în conformitate cu standardele CEDO. Vom depune eforturile necesare pentru asigurarea resurselor financiare necesare realizării obiectivelor de investiții și a lucrărilor de intervenții pentru realizarea de noi locuri de deținere și modernizarea celor existente.

9.2. Eficientizarea accesului cetățenilor la serviciul public de justiție

Pentru ca liberul acces la justiție să nu sufere nici cea mai neînsemnată îngrădire, considerăm că plata taxelor judiciare de timbru trebuie să fie simplă pentru toți cetățenii, indiferent dacă preferă să o facă la ghișeu sau prin internet.

În acest sens, propunem înființarea de **puncte de plată la sediile tuturor instanțelor judecătorești**, precum și lansarea unei **platforme online și a unei aplicații pentru telefoanele mobile, care să elimine inclusiv necesitatea depunerii la dosar a chitanței doveditoare**.

De asemenea, asigurarea accesului gratuit al publicului la legislația națională și europeană este o necesitate având în vedere dinamica legislativă și volumul actual de acte normative. Pentru ca prezumția cunoașterii legii să nu rămână iluzorie în practică este nevoie ca publicarea actelor normative ale statului român să fie un serviciu accesibil tuturor persoanelor interesate. În acest sens, propunem ca cel puțin partea I și partea a II-a ale Monitorului Oficial, precum și formele

actualizate la zi ale tuturor legilor, ordonanțelor simple, ordonanțelor de urgență și hotărârilor Guvernului, **să poată fi obținute online și gratuit prin intermediul unui portal administrat de Ministerul Justiției.**

Sușținem proiectul de lege privind registratorii de registrul comerțului și activitatea de înregistrare în registrul comerțului (prin proiect se transpune și **Directiva Digitalizare**, recent adoptată).

De asemenea, susținem codificarea legislației în domeniul înregistrării în Registrul Comerțului și sistematizarea acesteia în raport de reglementările în domeniul societăților, în materia prevenirii și combaterii spălării banilor, a protecției datelor cu caracter personal.

9.3. Digitalizarea actului de justiție

Pentru eficientizarea actului de justiție, este necesară implementarea digitalizării, a măsurilor cuprinse în planul național de digitalizare a sistemului judiciar care cuprinde atât digitalizarea structurii Ministerului Justiției cât și digitalizarea întregii activități a instanțelor de judecată.

În acest sens, vom acționa pentru realizarea înființarea/modernizarea centrelor de date, cât și pentru implementarea de roboți informatici pentru realizarea activităților recurente/repetitive, asigurarea stațiilor și a fondului de carte în format digital (inclusiv audiobook), automatizarea proceselor din justiție prin mecanisme de inteligență artificială, în cazurile și situațiile care permit acest lucru.

În mod special, vom susține digitalizarea actului de justiție prin îmbunătățirea sistemului ECRIS IV și punerea bazelor pentru dezvoltarea sistemului ECRIS V, precum și prin dezvoltarea dosarului electronic într-un sistem unic, la nivel național.

Finanțarea prin PNRR a unor proiecte de digitalizare a actului de justiție prin Capitolul *Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali* reprezintă o șansă istorică pentru modernizarea radicală a actului de justiție și a relației dintre sistemul judiciar și justițiabili.

Astfel, în PNRR sunt identificate obiective de investiții ce vizează transformarea digitală a sistemului judiciar prin:

- trecerea de la serverele locale la serverele centrale utilizate în comun,
- definitivarea infrastructurii tehnice pentru lucru la distanță,
- reducerea documentelor în format de hârtie,
- asigurarea securității cibernetice,
- creșterea capacității de raportare și planificare strategică,
- introducerea de tehnologii inovative (AI și blockchain) și alte echipamente și/sau sisteme specializate.

O atenție sporită se va acorda finalizării livrării și instalării infrastructurii hardware necesare ONRC și celor 42 de birouri teritoriale care funcționează pe lângă tribunale, ca bază pentru funcționarea corespunzătoare a numeroaselor aplicații de lucru ale registrelor, finalizării dotării parchetelor de pe lângă instanțe cu sisteme de videoconferință moderne necesare audierii la distanță, obiective care au ca finanțare Banca Mondială, până la finele anului 2023.

Așadar, propunem continuarea procesului de informatizare a sistemului de justiție și oferirea către cetățeni a unui acces cât mai facil la dosarele în care sunt parte, prin crearea unor dosare electronice unde vor putea fi încărcate toate documentele aferente litigiului. Părțile vor avea în același timp opțiunea de a realiza **online acte procesuale**. De asemenea, propunem transmiterea video online a ședințelor publice, măsură ce ar permite transparentizarea actului de justiție și sporirea încrederii cetățenilor în sistemul judiciar.

Sușținem adoptarea proiectului de lege privind registratorii de registrul comerțului și

activitatea de înregistrare în registrul comerțului - prin proiectul de lege se transpune și Directiva Digitalizare, recent adoptată la nivelul Uniunii Europene.

10. Recuperarea prejudiciilor rezultate din infracțiuni prin întărirea rolului Agenției Naționale a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI)

Vom susține creșterea capacității naționale de răspuns împotriva criminalității, inclusiv prin identificarea efectivă a bunurilor având legătură cu infracțiunile, eficientizarea activității de administrare a bunurilor indisponibilizate și confiscate, respectiv reutilizarea socială a respectivelor bunuri.

De altfel, în PNRR este asumată o creștere cu aproximativ 50% a valorii bunurilor indisponibilizate și administrate de ANABI și o modificare a competențelor respectivei Agenții în scopul realizării obiectivului propus.

Vom lua măsuri pentru implementarea „Strategiei Naționale privind Recuperarea Creanțelor Provenite din Infracțiuni 2021-2025” și funcționarea „Fondului Național pentru Prevenirea Criminalității”.

Ne asumăm măsuri concrete pentru ca victimele traficului de persoane să beneficieze de despăgubirile stabilite de instanțele judecătorești, inclusiv din sumele obținute de ANABI în urma administrării și vânzării bunurilor confiscate.

REFORMA CONSTITUȚIONALĂ

O constituție devine puternică atunci când se bucură de stabilitate în timp. Legea fundamentală trebuie înțeleasă, respectată și apărată înainte de a fi supusă revizuirii.

Constituția României afirmă și garantează principiul pluralismului politic. Pentru a garanta pluralismul politic și o societate democratică, Legea fundamentală a reglementat un catalog de drepturi și libertăți, promovează și garantează cele trei mari valori ale liberalismului politic: *viața, libertatea și proprietatea*.

Constituția României a eliminat posibilitatea concentrării puterii în mâinile unei persoane, ale unui grup de persoane sau ale unei instituții. Sistemul de guvernare postcomunist a fost gândit în așa fel încât să asigure o reală separație și un echilibru între cele trei puteri ale statului.

Atunci când un autentic moment constituțional va apărea, Guvernul României va promova și va susține acele măsuri care garantează și întăresc liberalismul constituțional ca principiu esențial al oricărei democrații consolidate.

1. Creșterea gradului de protecție pentru drepturile și libertățile fundamentale

Nicio revizuire a Constituției nu trebuie să conducă la restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale.

La o revizuire a Constituției este necesară creșterea gradului de protecție a drepturilor și libertăților deja reglementate reglementate în Titlul II din Constituție, în acord cu jurisprudența CEDO.

2. Fără penali în funcții publice

Fără penali în funcții publice reprezintă o inițiativă cetățenească de revizuire a Constituției pentru care s-au strâns peste un milion de semnături, ce are ca scop interdicția ca cetățenii condamnați definitiv să mai poată fi aleși funcții publice la nivel central și local.

Condițiile de accedere la o funcție sau demnitate publică trebuie să fie coerente, predictibile și unitare, aplicabile fără discriminare tuturor reprezentanților puterilor statului. Persoanele care

urmează să ocupe o funcție ce implică exercițiul autorității puterii de stat vor trebui să îndeplinească anumite cerințe de integritate, legalitate și corectitudine, menite să consolideze încrederea cetățenilor în autoritățile publice și să preîntâmpine derapajele de la principiile democrației statului de drept.

Acest proiect susținut de foarte mulți români trebuie să își găsească cea mai bună formă de exprimare la nivel normative, atunci când situația pandemică va permite. Ne angajăm să punem acest proiect în aplicare astfel încât să nu poată fi aleși în organele administrației publice locale, în Camera Deputaților, în Senat și în funcția de Președinte al României cetățenii condamnați definitiv la pedepse privative de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, până la intervenirea unei situații care înlătură consecințele condamnării.

3. Eficiență instituțională în raporturile dintre executiv și legislativ

Delegarea legislativă (în special adoptarea de ordonanțe de urgență) este un instrument al guvernării și trebuie să asigure eficiența guvernării, dar în raporturi juste cu Parlamentul și fără excese din partea guvernelor.

Instituția constituțională delegării legislative trebuie reevaluată prin prisma rezultatelor referendumului inițiat de Președintele României în 2019 și a unei pleiade de decizii ale Curții Constituționale în materie.

4. O justiție constituțională eficientă, în limitele constituționalismului democratic

Începând cu 2005, Curtea Constituțională a fost sesizată cu mai mult de 50 de conflicte juridice de natură constituțională. De foarte multe ori, soluțiile formulate au influențat semnificativ raporturile de putere dintre autoritățile publice, afectând uneori însăși stabilitatea constituțională și buna funcționare a principiului separației puterilor în stat.

La o viitoare revizuire a Constituției, este imperios necesară o evaluare a impactului acestei atribuții constituționale asupra raporturilor dintre cele trei puteri ale statului și asigurarea unui cadru constituțional adecvat pentru această prerogativă.

De asemenea, activitatea Curții Constituționale necesită o justă evaluare după 30 de ani de existență neîntreruptă, cu scopul de a întări credibilitatea și importanța instanței de contencios constituțional în cadrul societății democratice.

În acest sens, este necesară asigurarea unei independențe sporite a judecătorilor Curții Constituționale și a personalului Curții în fața influențelor politice. Trebuie introduse la nivel legislativ acele proceduri și condiții suplimentare pentru a garanta o independență sporită a aparatului decizional și administrativ al instanței de contencios constituțional.

Nu în ultimul rând, o Curte Constituțională activă și independentă, membră a Conferinței Curților Constituționale Europene (CCCE), are nevoie de un **sediu propriu**, care să reflecte rolul său constituțional de independență față de celelalte autorități publice prevăzute în Constituția României.

A. OBIECTIVE PE TERMEN SCURT

1. Desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție prin folosirea soluțiilor legislative recomandate în Avizul Comisiei de la Veneția din iulie 2021 (Pct. 3 Cap. Justiție și stat de drept)

2. Deblocarea la nivel administrativ și legislativ a transferurilor în cadrul sistemului judiciar (pct. 2.1. Cap. Justiție și stat de drept)

3. Organizarea unui nou concurs de admitere în magistratură în primăvara anului 2022 și finalizarea celor două concursuri INM aflate în curs de desfășurare 2021 (pct. 2 Cap. Justiție și stat de drept).

4. Întărirea luptei împotriva corupției și a infracționalității organizate (pct. 7.2. Cap. Justiție și stat de drept)

5. Modificarea procedurii de desemnare a conducătorilor Parchetului General de pe lângă ÎCCJ, DNA și DIICOT prin asigurarea unui echilibru și al unui dialog decizional functional, în limitele atribuțiilor constituționale, între inițiatorul procedurii - Ministrul Justiției, avizatorul selecției operate de Ministrul Justiției - Secția de procurori a CSM și emitentul actului administrativ de numire în funcție - Președintele României (Pct. 5.2. Cap. Justiție și stat de drept)

6. Finalizarea strategiilor necesare pentru funcționarea eficientă a sistemului judiciar, în special Strategia Națională Anticorupție 2021 – 2025 (Pct. 8 din Cap. Justiție și stat de drept)

Gestionarea sistemului judiciar în timpul pandemiei de Covid-19 (Pct. 4 Cap. Justiție și stat de drept)

B. OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG

1. Finalizarea Legilor Justiției și trimiterea lor spre avizare Comisiei de la Veneția (Pct. 1 Cap. Justiție și stat de drept)

2. Finalizarea proiectelor de lege de modificare a Codului penal și a Codului de procedură penală în acord cu deciziile Curții Constituționale, în vederea supunerii lor spre adoptare Parlamentului (Pct. 7.1. Cap. Justiție și stat de drept)

3. Reformarea Inspecției Judiciare (Pct. 6 Cap. Justiție și stat de drept)

4. Reintegrarea sociala a persoanelor private de libertate (pct. 7.3. Cap. Justiție și stat de drept)

5. Adoptarea de soluții legislative pentru completarea competenței materiale a unuia dintre cele două parchete specializate cu categorii de infracțiuni grave de mediu, respectiv continuarea selecției și specializării unor procurori pentru infracțiuni de mediu la nivelul parchetelor teritoriale (Pct. 7.2. Cap. Justiție și stat de drept)

6. Adoptarea proiectului de lege privind statutul personalului de specialitate judiciară și al altor categorii de personal din cadrul instanțelor judecătorești, al parchetelor de pe lângă acestea și al Institutului Național de Expertize Criminalistice (pct. 2.3. Cap. Justiție și stat de drept)

7. Adoptarea proiectului de lege privind registrorii de registrul comerțului și activitatea de înregistrare în registrul comerțului – prin acest proiect se transpune și Directiva Digitalizare, recent adoptată (pct. 9.3. Cap. Justiție și stat de drept)

C. OBIECTIVE PERMANENTE

1. Asigurarea independenței justiției în cele două componente ale sale: componenta instituțională referitoare la sistemul judiciar în întregime, cât și componenta individuală referitoare la statutul juridic al magistraților - judecători și procurori (Pct. 9 Cap. Justiție și stat de drept)

2. Asigurarea resurselor umane pregătite pentru un act de justiție eficient (Pct. 2 Cap. Justiție și stat de drept)

3. Îmbunătățirea infrastructurii sistemului judiciar (pct. 9.1. Cap. Justiție și stat de drept)

4. Eficientizarea accesului cetățenilor la serviciul public de justiție (pct. 9.2 Cap. Justiție și stat de drept)
5. Digitalizarea actului de justiție (pct. 9.3. Cap. Justiție și stat de drept)
6. Dotarea parchetelor și instanțelor din fiecare județ, cu săli de audiere, amenajate în mod special, pentru victimele minore
7. Recuperarea prejudiciilor rezultate din infracțiuni (pct. 10 Cap. Justiție și stat de drept)
8. Asigurarea accesului gratuit al publicului la legislația națională și europeană, inclusiv la traducerile actelor normative stabilite prin lege, care vor putea fi obținute online și gratuit prin intermediul unui portal administrat de Ministerul Justiției

Planul Național de Redresare și Reziliență

Buna Guvernanță

Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia

- Intrarea în vigoare a actului normativ prin care se aprobă strategia privind dezvoltarea sistemului judiciar pentru perioada 2022-2025
- Intrarea în vigoare a legii de modificare a competențelor Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate
- Intrarea în vigoare a „Legilor justiției” (legile privind statutul magistraților, organizarea judiciară, Consiliul Superior al Magistraturii)
- Modificarea Codului penal și a Codului de procedură penală pentru a le corela cu Constituția României, în urma deciziilor Curții Constituționale
- Cel puțin 6000 de funcționari publici din sectorul justiției (judecători, procurori și grefieri) au participat la cursurile de instruire pentru îmbunătățirea calității și eficienței sistemului de justiție

Intensificarea luptei împotriva corupției

- Intrarea în vigoare a actului normativ prin care se aprobă noua Strategie Națională Anticorupție
- creșterea a valorii bunurilor indisponibilizate și administrate de Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate
- Implementarea a cel puțin 70% din măsurile prevăzute în noua strategie anticorupție
- Atingerea unei rate a ocupării de 85% pentru funcțiile de procuror ale Direcției Naționale Anticorupție
- Intrarea în vigoare a legii care transpune directiva privind protecția denunțătorilor.

Evaluarea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate

- Intrarea în vigoare a legilor consolidate privind integritatea
- Versiune revizuită și aprobată a codurilor de etică și conduită pentru Guvern, în plus față de cele existente pentru funcția publică și adoptarea și implementarea măsurilor de executare

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.15

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Ministerul Afacerilor Interne (MAI) reprezintă componenta Guvernului a cărei funcție principală constă în protecția cetățeanului, materializată fie în asigurarea securității individului, comunității și societății în general, fie în serviciile publice pe care le prestează către diferiți actori.

De la declanșarea pandemiei de COVID-19, activitatea MAI a fost mai vizibilă în două domenii cheie – situațiile de urgență și ordinea publică. Cu toate acestea, funcția principală a instituției se exercită și în alte domenii, la fel de importante pentru buna funcționare a statului român, de către instituțiile abilitate, subordonate ministerului, pe baza politicilor, strategiilor și responsabilităților care privesc: controlul la frontiere și al migrației, paza și protecția instituțională, lupta anticorupție, antidrog sau împotriva traficului de persoane, protecția arhivelor naționale, asigurarea unor servicii publice esențiale pentru cetățean în legătură cu dreptul la identitate, călătorie, etc.

În contextul intern și internațional actual, provocările atipice cu care ne confruntăm reclamă un nivel sporit de adaptare și reacții eficiente din partea tuturor actorilor statali. MAI a acționat în mod coordonat pentru reducerea impactului riscurilor și amenințărilor la adresa siguranței cetățenilor, prin perfecționarea și adaptarea continuă a mecanismelor instituționale de prevenție și răspuns, ceea ce a permis identificarea, cunoașterea, analiza și contracararea acestora, precum și prin realizarea unui management eficient al crizelor.

VIZIUNEA PE TERMEN MEDIU

Cetățenii și comunitățile vor beneficia de un sistem capabil să ofere siguranță, să impună ordine și respect față de lege și să asigure un mediu prielnic pentru dezvoltarea de servicii publice de calitate.

Structurile MAI vor fi principalii actori în realizarea obiectivelor instituționale, dar și parte a viziunii propuse. Responsabilitatea, modul de lucru proactiv și îmbrățișarea valorilor și principiilor euroatlantice vor governa activitatea instituțiilor MAI. Performanța acestora va fi susținută de angajați profesioniști, competenți, integri și dedicați realizării serviciului public.

Prelungirea contextului epidemiologic actual va impune ca activitatea MAI să rămână centrată pe termen mediu, în linii mari, pe două componente: asigurarea ordinii și siguranței publice și gestionarea pandemiei și a situațiilor de urgență.

Pornind de la dezideratul de a transforma situația de criză într-o oportunitate ca instituțiile publice să își îmbunătățească interacțiunea cu cetățenii, pentru a răspunde cu responsabilitate și în condiții de transparență așteptărilor acestora, MAI va continua demersurile inițiate la nivelul anului 2021 pentru rezolvarea deficitului de personal – principala vulnerabilitate a structurilor subordonate.

Soluțiile viitoare nu se vor limita doar la încadrarea posturilor vacante, ci vor lua în considerare mai multe paliere: optimizarea structurilor dedicate unui anumit domeniu și redistribuirea resurselor între noile structuri astfel formate, îmbunătățirea pregătirii profesionale și extinderea utilizării noilor tehnologii în activitățile curente. În acest context, este important ca reforma pregătirii profesionale să înceapă încă din faza formării inițiale.

Dezvoltarea unor servicii publice de calitate, mai ales în contextul transformării digitale a activității MAI, impune gestionarea eficientă a documentelor elaborate de-a lungul timpului, a fluxurilor organizaționale, a infrastructurii IT&C și a bazelor de date.

Contextul actual reclamă creșterea capacității de prevenție și reacție imediată, a rezilienței și pregătirii în fața dezastrelor și altor situații de risc. Dezvoltarea Departamentului pentru Situații de Urgență ca principală autoritate responsabilă în gestionarea situațiilor de urgență și de protecție civilă, reprezintă o prioritate a MAI pentru perioada următoare.

Poliția Română și Jandarmeria Română sunt principalii actori în gestionarea ordinii publice, iar

rolul și responsabilitățile acestora vor fi mai bine delimitate în cadrul unei noi strategii în domeniu. Este un lucru recunoscut faptul că România îndeplinește toate condițiile pentru aderarea la Spațiul Schengen și menține la cel mai înalt nivel modul de aplicare a legislației UE. MAI va continua să-și îndeplinească misiunile pentru ca obiectivul aderării la spațiul Schengen să fie îndeplinit cât mai curând posibil, inclusiv prin întărirea cooperării operaționale pentru securizarea frontierelor, respectiv prin adoptarea măsurilor de ordin tehnic, logistic și legislativ pentru implementarea sistemelor europene de informații pentru frontieră și securitate și asigurarea interoperabilității acestora.

OBIECTIVE GENERALE

Pornind de la problemele enunțate, în perioada 2021-2024 ne propunem atingerea următoarelor obiective generale:

1. Optimizarea instituțiilor MAI pentru a răspunde nevoilor cetățenilor și societății, într-o manieră coerentă, guvernată de principii solide și responsabilitate;
2. Consolidarea capacității de prevenție, intervenție și reacție a MAI, pentru impunerea respectării legii;
3. Continuarea implementării concepției privind recrutarea, formarea și evoluția profesională a personalului MAI;
4. Accelerarea proceselor de simplificare administrativă și transformarea digitală a serviciilor publice și a procedurilor interne de lucru.

OBIECTIVE SPECIFICE

I. Implementarea strategiilor naționale în domeniul afacerilor interne

MAI, împreună cu alți parteneri instituționali și cu sprijinul societății civile, va continua implementarea strategiilor adoptate pe parcursul anului 2021, referitoare la: prevenirea și combaterea criminalității organizate, lupta împotriva traficului de persoane, respectiv combaterea migrației ilegale.

În continuare, MAI va avea în vedere adoptarea unui set de strategii sectoriale și alte documente programatice în domenii cheie de competență, care să confere mecanisme și responsabilități precise la nivel organizațional. Astfel, principalele strategii și documente programatice vor viza domenii precum ordinea și siguranța publică, lupta antidrog și gestionarea frontierei de stat. De asemenea, MAI va contribui la elaborarea și implementarea strategiilor privind siguranța rutieră, lupta anticorupție și combaterea coordonată a tuturor formelor de ilicit împotriva mediului înconjurător.

Implementarea acestora va contribui la asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și a patrimoniului acestora, respectiv la consolidarea mecanismelor de prevenire și combatere a criminalității, prin întărirea cooperării interinstituționale.

II. Creșterea gradului de siguranță și protecție a cetățeanului

Îmbunătățirea siguranței cetățeanului este principala prioritate a MAI. În același context, căutarea persoanelor dispărute, siguranța școlară, prevenirea delincvenței juvenile, combaterea violenței domestice, prevenirea agresiunilor de natură sexuală, prevenirea și combaterea consumului de droguri și substanțe psihoactive, combaterea infracțiunilor de mediu, a celor săvârșite în mediul online, precum și a infracționalității cu grad ridicat de impact emoțional și psihologic reprezintă subiecte de interes direct pentru întreaga societate.

MAI va alocă resursele necesare pentru a trata toate aceste subiecte și va urmări corelarea lor cu cele naționale și internaționale referitoare la prevenirea și combaterea criminalității grave, a celei organizate și transfrontaliere, precum și a celei cu impact negativ asupra bugetului național și european.

În lupta împotriva fenomenului infracțional, MAI va implementa sisteme informatice de monitorizare electronică a agresorilor în domeniul violenței domestice, instrumente de analiză a informațiilor pentru combaterea pornografiei infantile, precum și a infracțiunilor săvârșite în mediul online sau cu mijloace electronice.

Pentru eficientizarea acțiunilor de combatere a infracționalității în domeniul silvic, patrimoniului cinegetic și piscicol și a altor infracțiuni de mediu, MAI va operaționaliza structuri unice specializate la nivelul Poliției Române și va intensifica acțiunile comune de control cu alte instituții cu responsabilități în domeniu.

La nivelul Inspectoratului General de Aviație vor fi dezvoltate noi capacități de suport aerian (SAOP) care să asigure intervenția rapidă la evenimente din domeniul ordinii publice, inclusiv prin utilizarea aeronavelor fără pilot la bord.

III. Consolidarea Sistemului Național Integrat pentru Situații de Urgență

MAI își va consolida capacitatea de prevenție și reacție imediată, va asigura creșterea rezilienței și pregătirii pentru a face față dezastrelor și altor situații de risc, într-un mod adaptat la nevoile actuale.

Departamentul pentru Situații de Urgență se va consolida și își va dezvolta rolul de principală autoritate responsabilă în gestionarea situațiilor de urgență și de protecție civilă, inclusiv prin preluarea în coordonare a Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare (ARSVOM), pentru integrarea componentei navale în cadrul sistemului situațiilor de urgență.

Împreună cu instituțiile din coordonare, DSU va asigura dezvoltarea progresivă și continuă a capacităților de răspuns în situații de urgență și de protecție civilă, adaptarea mecanismelor privind managementul resurselor umane (sub toate aspectele care vizează încadrarea, dezvoltarea, pregătirea, formarea și perfecționarea personalului din sistemul național de urgență), creșterea rezilienței comunităților, dezvoltarea relației cu societatea civilă și a componentei de relații internaționale în domeniul protecției civile.

IV. Gestionarea provocărilor migraționiste și securității frontierelor

MAI se află într-un proces de adaptare la noile provocări de securitate, context în care va continua dezvoltarea capacității de a gestiona în mod eficient securitatea frontierelor.

În anul 2021, a fost adoptată Strategia națională privind imigrația pentru perioada 2021-2024, care urmărește gestionarea eficientă a migrației ilegale sub toate aspectele și formele sale. Principala noastră preocupare este implementarea acestei strategii, prin diminuarea ponderii factorului ilegal în cadrul fenomenului migraționist, prevenirea imigrării acelor categorii de persoane care reprezintă factori de risc, precum și prin combaterea șederii ilegale și a traficului de persoane.

De asemenea, se va implementa noua arhitectură a sistemelor europene de informații pentru frontieră și securitate¹¹ și se va asigura interoperabilitatea dintre acestea.

MAI va lua măsurile necesare pentru întărirea controalelor la frontieră, cu scopul de a preveni și combate contrabanda, respectiv introducerea ilegală în țară a unor substanțe periculoase și deșeuri.

V. Creșterea siguranței rutiere prin consolidarea mecanismelor de prevenire și combatere a încălcării legislației rutiere

Atingerea acestui obiectiv presupune, din perspectiva competențelor MAI, intensificarea activităților de educație rutieră și completarea legislației rutiere cu instrumente care să sancționeze comportamentul agresiv și iresponsabil.

De asemenea, MAI va avea în vedere dezvoltarea sistemelor moderne de monitorizare a traficului

---

¹¹ Sistemul de Intrare/ Ieșire (EES), Sistemul european de informare și autorizare privind călătoriile (ETIAS), Sistemul de Informații Schengen (SIS).

rutier. Dincolo de funcția generală pe care acestea o îndeplinesc (suport pentru luarea unor decizii de dirijare a traficului rutier), este necesar ca informațiile pe care le oferă să poată fi utilizate și pentru impunerea respectării legii. O astfel de măsură, care va contribui decisiv la decongestionarea arterelor rutiere și la respectarea regulilor de circulație, poate avea mai mulți beneficiari: participanții la trafic, comunitățile și unitățile administrativ-teritoriale.

VI. Implementarea noii concepții de recrutare, formare și evoluție profesională a personalului, adoptate pentru perioada 2021-2025

Acest obiectiv reclamă continuarea procesului de reformă a Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” și de implementare a programelor de masterat profesional pentru a răspunde nevoilor actuale de pregătire profesională a ofițerilor.

MAI va identifica noi oportunități de dezvoltare a unităților de învățământ postliceale pentru formarea agenților/subofițerilor și va consolida sistemul de pregătire profesională continuă, cu accent pe pregătirea tactică, fizică și utilizarea mijloacelor din dotare.

O altă direcție de acțiune presupune definitivarea procedurilor de încadrare prin concurs din sursă externă a 5000 de posturi vacante, până la finalul anului 2021, și continuarea demersurilor de reducere accelerată și etapizată a deficitului de personal, în principal prin intermediul instituțiilor proprii de formare profesională.

MAI va continua îmbunătățirea mecanismelor de selecție și pregătire a personalului care asigură intervenția la evenimente, în sensul introducerii și a altor domenii de evaluare (e.g., educație civică, raționament logic) și creșterii exigenței în proba de verificare a performanțelor fizice.

MAI va accelera procesul de încadrare prin concurs a funcțiilor de conducere vacante, prin organizarea de proceduri transparente și unitare, și va limita utilizarea împuternicirilor în funcție.

Stabilitatea pe post a personalului, împreună cu impunerea unor mecanisme adecvate de management vor facilita îmbunătățirea performanțelor instituționale, în beneficiul cetățeanului.

În cadrul procesului de formare profesională va fi consolidată utilizarea metodelor moderne de instruire (platforme de tip ”e-learning”, cursuri online) și vor fi revizuite mecanismele de evaluare a competențelor și abilităților profesionale.

VII. Optimizarea funcțională a structurilor MAI

MAI va continua acest proces, prin reconsiderarea rolului sau comasarea unor structuri conexe, eliminarea situațiilor în care aceeași materie este gestionată de mai multe structuri, echilibrarea repartizării resurselor. Aceste demersuri au în vedere: îmbunătățirea sistemului de asigurare a ordinii publice, cu accent pe activitatea de prevenire; întărirea capacității de funcționare și reacție a structurilor operative; eficientizarea structurilor de suport, inclusiv prin crearea unui mecanism unitar, la nivelul județului, care să asigure resurse materiale pentru toate structurile operative ale MAI; impunerea utilizării procedurilor de lucru electronice și a sistemelor de management electronic al documentelor.

Astfel, la nivel central și, prin Instituția Prefectului, la nivel teritorial, MAI va contribui decisiv la transformarea modului în care se face administrație publică în România, pe de o parte, prin aducerea propriilor servicii publice în mediul electronic, iar pe de altă parte, prin contribuția la ecosistemul de realizare a serviciilor digitale.

La nivelul Direcției Generale Anticorupție vor fi implementate măsuri care să întărească rolul acesteia în prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului MAI.

Structurile de specialitate ale MAI vor monitoriza în permanență cauzele care conduc la afectarea nivelului general de integritate al propriilor angajați și vor acționa pentru a asigura un grad înalt de probitate morală și deontologie.

VIII. Transformarea digitală a unor servicii publice și a activității structurilor MAI

MAI se află în plin proces de transformare digitală, având în implementare proiecte de interes deosebit pentru emiterea actelor de stare civilă, a cărții electronice de identitate, înmatricularea

vehiculelor și emiterea permiselor de conducere. În perioada imediat următoare, va fi generalizată emiterea cărții electronice de identitate (CEI) la nivel național, pe baza informațiilor colectate în cadrul Proiectului pilot demarat în anul 2021, și va fi retehnologizată infrastructura IT aferentă, administrate la nivelul MAI.

MAI își va consolida capacitatea de monitorizare și anticipare a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților care pot conduce la tulburarea gravă a ordinii publice, respectiv de contracarare a formelor grave de criminalitate, prin dezvoltarea resurselor umane specializate în activitatea de informații și achiziția de instrumente tehnice avansate de culegere și procesare a informațiilor.

MAI își va întări capacitățile de securitate cibernetică, prin creșterea rezilienței sistemelor informatice și de comunicații proprii și eficientizarea capacității de detecție și investigare rapidă a atacurilor cibernetice. Pe același palier, MAI își va perfecționa măsurile de protecție a informațiilor clasificate gestionate, inclusiv prin creșterea culturii de securitate a personalului.

IX.Eficientizarea managementului resurselor logistice și financiare

MAI va continua procesul de reformă în domeniul resurselor logistice și financiare, având următoarele priorități: îmbunătățirea gradului de dotare a personalului; îmbunătățirea condițiilor de lucru; creșterea mobilității structurilor de intervenție; implementarea unor soluții informatice de tip ERP (Enterprise Resource Planning).

În anul 2021 au fost demarate acțiuni pentru creșterea calității uniforme și echipamentului din dotarea Poliției Române și Poliției de Frontieră Română; acest proces va continua și va fi extins la nivelul tuturor structurilor MAI.

În plan teritorial va fi dezvoltată o infrastructură comună de pregătire, ce va fi destinată procesului de instruire și antrenare a polițiștilor, polițiștilor de frontieră, jandarmilor, pompierilor și personalului de protecție civilă.

X.Consolidarea capacității MAI de a utiliza fondurile externe nerambursabile pentru a crește calitatea serviciilor oferite cetățenilor

MAI va continua procesul de implementare a proiectelor finanțate din cadrul financiar multianual actual, pentru atingerea tuturor rezultatelor prevăzute și creșterea sumelor accesate, raportat la cadrul financiar anterior (de la 0,6 miliarde de euro în cadrul financiar 2007-2013, la peste 1,4 miliarde de euro în actualul cadru financiar).

În ceea ce privește cadrul financiar viitor (2021-2027), MAI va promova prioritățile instituționale în cadrul procesului de programare, în vederea asigurării eligibilității structurilor sale de a accesa fonduri externe nerambursabile, cu scopul de a crește calitatea serviciilor pentru cetățeni.

Pentru realizarea obiectivelor aferente gestionării frontierei de stat, managementului migrației, securității interne, MAI va asigura finanțarea proiectelor prin intermediul fondurilor europene dedicate afacerilor interne, respectiv Fondul securitate internă (FSI), Fondul azil, migrație și integrare (FAMI) și Instrumentul pentru managementul frontierei și politica de vize.

MAI are în vedere oportunitățile oferite de PNRR pentru finanțarea unor obiective majore de investiții, aferente domeniilor sănătate, digitalizare, infrastructură verde și educație.

MAI va continua procesul de dezvoltare a capacității instituționale de accesare și implementare a proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, în special prin capacitatea resursei umane și păstrarea trendului ascendent de accesare a fondurilor externe nerambursabile.

XI.Consolidarea mecanismelor de realizare a comunicării publice

Contextul actual a arătat pericolul pe care îl generează diseminarea în spațiul public a informațiilor de tipul "Fake news". MAI își va amplifica eforturile pentru a asigura informarea corectă și completă a cetățeanului cu privire la evenimentele de interes din domeniul său de activitate, necesitatea respectării unor măsuri de protecție specifice unor situații de risc, precum și la subiecte care vizează activitatea personalului/structurilor MAI.

Planul Național de Redresare și Reziliență

TRANSPORT SUSTENABIL

Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Siguranța rutieră

- Intrarea în vigoare a legii privind siguranța rutieră - legislație privind monitorizarea, consolidarea aplicării normelor și sancționarea infracțiunilor în materie de siguranță rutieră (împreună cu MTI)

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.16

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Viziunea pe termen mediu

Pe baza orientărilor formulate de Strategia Națională de Apărare a Țării, a concluziilor rezultate în urma desfășurării "Analizei strategice a apărării 2020" și a Cartei Albe a Apărării 2021, de a concepe și realiza proiectele de securitate și apărare ca un tot unitar, Guvernul va avea în vedere consolidarea posturii de apărare și descurajare, prin dezvoltarea unor capacități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente, destinate deopotrivă descurajării unei agresiuni împotriva României și articulării unui răspuns interinstituțional adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate, inclusiv în spectrul hibrid.

Acțiunile destabilizatoare din proximitatea estică a României, derulate pe multiple paliere și într-o manieră sincronizată, continuă să influențeze și să modifice situația de securitate din regiunea Mării Negre, prin perpetuarea instabilității, întreținerea conflictelor prelungite și influențarea parcursului european și euroatlantic al statelor din acest areal.

Astfel, sunt necesare cinci elemente esențiale: capacități de înaltă tehnologie, o resursă umană înalt educată și foarte bine instruită, restartarea industriei de apărare autohtonă, dezvoltarea unei culturi instituționale centrată pe cunoaștere și inovație și, nu în ultimul rând, reziliența națională, inclusiv bazată pe pregătirea populației, a economiei și a teritoriului pentru apărare.

Pentru ca toate acestea să nu rămână doar simple deziderate, prin programul de guvernare au fost alocate resursele necesare, existând premise temeinice pentru alocarea nivelului stabilit prin Acordul politic național privind creșterea finanțării pentru apărare pentru perioada 2017 - 2027 și în perspectiva următorilor ani.

Obiective pe termen mediu

I. Dezvoltarea cadrului politic și juridic din domeniul apărării și securității naționale

Apărarea națională are nevoie de un cadru legal care să asigure modernizarea, operaționalizarea și gestionarea eficientă a priorităților.

Analiza actualului cadru legislativ va viza armonizarea prevederilor legale și normative care reglementează domeniul apărării naționale. Vom susține o abordare care să țină seama de bunele practici la nivel european, în special a celor care vizează controlul democratic al forțelor armate, respectarea valorilor statului de drept și o abordare profesionistă a mecanismelor interministeriale.

Dezvoltarea Acordului politic național privind creșterea finanțării pentru apărare va cuprinde definirea angajamentelor și a responsabilităților structurilor cu rol legislativ și executiv în probleme de securitate/apărare națională. Apreciem că numai în acest mod se va realiza o continuitate în domeniul securității și apărării naționale în situația alternanței la guvernare și, astfel, se va obține consensul politic necesar derulării programelor de dezvoltare/modernizare. De asemenea, aprobarea bugetelor pentru apărare și pentru structurile de securitate nu ar mai avea caracter formal, ci ar reflecta o voință politică majoritară, multipartită, asigurând și transpunerea în practică a principiului controlului parlamentar asupra forțelor de securitate/apărare. Acest proces va include actuala procedură de planificare a apărării, asigurându-i un caracter multianual, precum și un grad sporit de asumare și control la nivel politic.

II. Creșterea relevanței strategice a României în cadrul NATO și UE

În cadrul Alianței, rezultatul urmărit vizează creșterea credibilității strategice a României, având ca fundament predictibilitatea, continuitatea și angajamentul pe linia obiectivelor asumate la nivel aliat privind: asigurarea parametrilor stabiliți în contextul NATO pentru finanțarea apărării

(minimum 2% din PIB din sursele buget de stat și activități finanțate integral din venituri proprii, din care cel puțin 20% pentru înzestrare și modernizare, respectiv 2% pentru cercetare, dezvoltare și inovare); dezvoltarea capacității de apărare națională și a nivelului de reacție; asigurarea ofertei naționale relevante pentru implementarea inițiativelor NATO în planul dezvoltării capacității colective de reacție a Alianței; participarea la inițiative și proiecte aliate vizând dezvoltarea de capacități aliate comune; participarea la misiuni și operații NATO; contribuția la implementarea prezenței aliate înaintate pe teritoriul altor aliați estici și gestionarea provocărilor de securitate de pe flancul sudic al NATO, din ce în ce mai complexe și diverse, adăugând, pe lângă amenințările convenționale, amenințări cibernetice și hibride, cu factor mare de multiplicare, generat de tendința exponențială a evoluției tehnologice (inteligența artificială, megadate, tehnologia cuantică, drone etc.), fapt ce impune adaptarea organismului militar pe aceste noi coordonate. Pe acest fond, principalele linii de efort, care vor asigura un accent superior profilului strategic al României în cadrul NATO, vor urmări implementarea programelor și proiectelor în planul modernizării, înzestrării și operaționalizării structurilor de forțe, care vor determina un nivel calitativ superior și semnificativ al contribuției naționale la arhitectura colectivă de securitate și apărare NATO.

În paralel, eforturile naționale vor avea în vedere continuarea promovării profilului României ca pilon de securitate și stabilitate în regiune, monitorizarea, stimularea și asigurarea progreselor determinante în ceea ce privește consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare în Sud-Estul Europei și regiunea Mării Negre pe toate cele cinci componente operaționale (terestru, aerian, maritim, cibernetic și spațial) și, în context, operaționalizarea și maturizarea proiectelor multinaționale NATO de pe teritoriul României (ex: Unitatea de integrare a forțelor NATO/NFIU, Brigada Multinațională Sud-Est/MNBDE-SE, Comandamentul Diviziei Multinaționale Sud-Est/ MND-SE HQ, Comandamentul Multinațional de nivel Corp Sud-Est/MNC-SE HQ).

O atenție aparte va fi acordată definirii și implementării parametrilor optimi, măsurilor și proceselor specifice în planul asigurării rezilienței, atât la nivel național, cât și în cadrul integrat aliat, prin derularea unor programe de perfecționare continuă pe linia asigurării securității cibernetice, a sistemelor de comunicații și a combaterii amenințărilor de tip hibrid, în vederea creșterii rezilienței în fața noilor provocări. În acest context este necesară creșterea rezilienței bazate pe comunicații civile, inclusiv 5G, deoarece comunicațiile de generații viitoare vor afecta societățile de la transport, asistență medicală și educație, dar și operațiunile militare. România va participa alături de cele 30 de state membre ale NATO la elaborarea unui plan de răspuns la pandemii, pe baza lecțiilor desprinse și a celor mai bune practici existente la nivelul statelor aliate în contextul actualei crize COVID-19. Astfel, vor fi luate măsuri în domeniul rezilienței și a pregătirii civile, al utilizării mecanismelor și capacităților NATO în caz de criză. De asemenea, planul de răspuns național la pandemii va viza protejarea industriilor critice, îmbunătățirea planificării continuității activităților Alianței, cooperarea strânsă cu partenerii internaționali, precum Uniunea Europeană.

Știrile false și acțiunile informative ostile reprezintă o provocare cu incidență asupra domeniului politico-militar, deoarece sunt derulate atât în scopul influențării percepției sociale și afectării încrederii populației în instituțiile statului, cât și pentru obținerea de informații necesare pentru influențarea procesului decizional. Gestionarea riscurilor și amenințărilor din mediul virtual ne impune, cu necesitate, crearea și dezvoltarea de capacități specializate la nivelul forțelor armate, pentru contracararea acțiunilor informaționale, a propagandei cu scop destabilizator și campaniilor de tip hibrid. Vor fi înglobate, pe lângă noile concepte care au apărut sau au cunoscut evoluții semnificative (apărare și descurajare, reziliență, cooperare interinstituțională, tehnologii emergente și disruptive, digitalizare), și lecțiile învățate din recenta pandemie de COVID-19, în special în domeniul contribuției forțelor armate la sprijinirea autorităților civile, precum și în gestionarea fenomenelor asociate, cum ar fi propaganda disruptivă sau știrile false.

La nivel național se vor avea în vedere implementarea pachetului de ținte de capabilități aferent anului 2021 și implementarea Programului privind transformarea, dezvoltarea și înzestrarea Armatei României până în anul 2040, în cadrul căruia se cuvine a menționa accentul pe operaționalizarea noilor capabilități și planificarea multianuală a numărului de posturi finanțate de la bugetul de stat.

Pe fondul acestor eforturi aplicate, se va asigura o atenție aparte asigurării unei abordări aliate echilibrate, unitare și coerente în ce privește politicile, măsurile și inițiativele vizând asigurarea posturii aliate înaintate pe flancul de est al Alianței.

România va rămâne pe mai departe un promotor al unei relații transatlantice consolidate și substanțiale, ca reper esențial pentru securitatea europeană. Pentru România, NATO este instrumentul primordial și central al apărării colective fundamentate pe indivizibilitatea securității aliaților.

Țara noastră va continua susținerea consistentă a maximizării cooperării și coordonării NATO - UE, în special pe palierul dezvoltării capabilităților și gestionării riscurilor și amenințărilor de securitate, cu asigurarea complementarității și sinergiei între acțiunile celor două organizații, în vederea evitării duplicării eforturilor sau a competiției.

La nivelul U.E., în vederea îndeplinirii acestui obiectiv, se va urmări dezvoltarea unui profil activ al României, atât prin participarea la procesul de luare a deciziilor în cadrul Politicii de securitate și apărare comună (P.S.A.C.) și la inițiativele și procesele de dezvoltare a capabilităților în formatele de cooperare multinațională oferite de Agenția Europeană de Apărare, cât și prin contribuția la operațiile și misiunile desfășurate sub egida U.E.

Totodată, vor fi dezvoltate mecanismele necesare pentru o mai bună conectare la procesele derulate de Comisia Europeană în domeniul rezilienței, sprijinului pentru cercetare și dezvoltare, inclusiv în domeniul capabilităților pentru apărare și dezvoltării industriale. Va fi urmărită creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene puse la dispoziția sectorului apărării.

Măsurile propuse au în vedere:

- consolidarea rolului și prezenței naționale în operațiile și misiunile militare și civile ale Uniunii Europene, prin participarea la misiuni de monitorizare și gestionare a crizelor din zonele de interes pentru România, în funcție și de alte angajamente asumate în plan internațional;
- participarea la consolidarea industriei europene de apărare și a cercetării-dezvoltării în domeniul apărării prin susținerea participării industriei naționale de apărare la proiectele care vizează capabilități prioritare pentru România, inclusiv cyber, CBRN, comandă-control, UAV, inteligență artificială;
- optimizarea nivelului de implicare în cadrul programelor și proiectelor de dezvoltare a capabilităților militare derulate la nivelul Agenției Europene de Apărare (E.D.A.);
- participarea la inițiativele și procesele UE dedicate dezvoltării de capabilități militare (PESCO - inclusiv mobilitate militară, CARD, EDF, EDIDP)¹², în coerență cu angajamentele asumate în cadrul NATO și respectând principiul setului unic de forțe;
- promovarea consolidării legăturii transatlantice cu relevanță accentuată în actualul context strategic, prin susținerea implementării declarațiilor comune privind cooperarea UE - NATO;
- asigurarea sprijinului și asistenței statelor membre UE care fac obiectul unor agresiuni armate pe teritoriul lor, conform clauzei de asistență mutuală (art. 42/7 din Tratatul UE).

---

¹² PESCO – Procesul de revizuire a Cooperării Structurate Permanente

CARD – Procesul de revizuire anuală coordonată a apărării

EDF – Fondul European de Apărare

EDIDP - Programul european de dezvoltare industrială în domeniul apărării

III. Consolidarea Parteneriatului Strategic cu SUA

În ideea continuității și coerenței, precum și în contextul direcționărilor prevăzute de Carta Albă a Apărării 2021, pe linia politicii de apărare se va urmări intensificarea dialogului politico-militar în cadrul parteneriatului strategic cu SUA, în perspectiva consolidării palierului strategic. Sprijinul și asistența oferite de partea americană rămân esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor politicii de apărare.

Astfel, într-un context de securitate instabil și provocator, este mai mult decât oricând oportună aprofundarea mecanismelor bilaterale permanente de consultare/cooperare, de coordonare și armonizare a abordărilor și punctelor de vedere la nivel politico-militar în vederea adoptării unor poziții comune pe subiectele, politicile și proiectele de interes vizând securitatea europeană și regională. România va continua să-și dovedească calitatea de aliat statornic și durabil al SUA, în paralel cu aprofundarea dimensiunii de apărare a parteneriatului strategic.

În acest context, implementarea inițiativelor de cooperare bilaterală în domeniul apărării se va derula în cadrul asigurat de Foaia de parcurs (*Roadmap*) a Parteneriatului strategic în domeniul apărării 2020 - 2030.

IV. Intensificarea cooperării bilaterale și regionale în domeniul apărării

În contextul evoluțiilor politice și de securitate relevante, subliniem importanța unei abordări echilibrate, în funcție de obiectivele politicii de cooperare, care să contribuie la conturarea rolului de pol regional de stabilitate și securitate prin menținerea unor contribuții substanțiale în regiunile de interes prioritar pentru România (regiunea extinsă a Mării Negre Balcanii de Vest și vecinătatea estică a NATO și UE) și, în același timp, să asigure o prezență relevantă în cadrul eforturilor aliate și comunitare din vecinătatea sudică. O astfel de abordare este cu atât mai relevantă cu cât se constată o globalizare a amenințării și o sporire a atenției acordate de NATO și UE evoluțiilor de securitate din Africa și Orientul Mijlociu, estul Mediteranei, Caucazul de Sud și estul Ucrainei, inclusiv pe palier operațional.

Cooperarea internațională în domeniul apărării, atât în plan bilateral, cât și în format multinațional, în cadrul organizațiilor internaționale din care facem parte este o precondiție și un factor important în atingerea obiectivelor asumate de România.

Prioritățile de cooperare internațională în domeniul apărării pentru perioada următoare vizează implementarea politicilor de cooperare internațională, contribuind la menținerea unui sistem optim de relații militare pentru asigurarea nivelului ridicat de instruire și pregătire a Armatei României, conform standardelor și pentru îndeplinirea obligațiilor ce ne revin în conformitate cu angajamentele asumate la nivelul NATO, UE, ONU, OSCE și în cadrul inițiativelor regionale, precum și sprijinirea promovării intereselor strategice ale statului român.

În scopul consolidării profilului strategic al României și conturării rolului stabilit, politicile de cooperare internațională în domeniul apărării vizează cooperarea:

- bilaterală, cu statele membre NATO și/sau UE;
- cu partenerii strategici, în primul rând cu SUA;
- cu statele partenere, cu care sunt încheiate acorduri de cooperare în domeniul apărării și/sau industriilor de apărare și cu care au fost identificate domenii de interes comun, precum și cu state din regiunile de interes cu care există potențial pentru dezvoltarea unor programe de cooperare, în special în domeniul tehnico-militar și cercetare-dezvoltare-inovare;
- în cadrul inițiativelor regionale și a organizațiilor/organismelor internaționale cu vocație în domeniul păcii și securității la care România este parte (ONU, OSCE).

Cadrul de desfășurare a relațiilor bilaterale și regionale va urmări promovarea imaginii și rolului României în cadrul Alianței Nord-Atlantice cu accent pe intensificarea eforturilor de creștere a vizibilității și credibilității posturii de descurajare și apărare pe întregul Flanc Estic, dezvoltarea profilului strategic al României în cadrul Uniunii Europene și consolidarea României ca pol de stabilitate și furnizor de securitate în regiunea extinsă a Mării Negre și în Balcani.

În acest sens, întreprinderile bilaterale vor promova importanța acordată aprofundării Parteneriatului Strategic cu SUA, ca pilon al arhitecturii de politică externă și de apărare, extinderea și consolidarea altor parteneriate strategice și a cooperării cu aliații și partenerii relevanți cu care România a dezvoltat relații de cooperare bilaterală în domeniul apărării.

Va continua, de asemenea, efortul de promovare a intereselor naționale în formate multilaterale precum Organizația Națiunilor Unite (ONU) și Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), ca parte a acțiunii mai largi de susținere și consolidare a unei ordini internaționale bazate pe reguli. Din perspectiva cooperării cu Organizația Națiunilor Unite, vor continua demersurile în vederea menținerii profilului de țară la un nivel ridicat, prin participarea la misiunile de menținere a păcii și implicarea activă în proiectele relevante dezvoltate la nivelul organizației mondiale, cum ar fi inițiativa *Action for Peacekeeping* a Secretarului General ONU. La nivelul OSCE va fi susținută, în continuare, menținerea viabilității acquis-ului OSCE format din cei trei piloni (Tratatul Cer Deschis, Tratatul CFE și Documentul de la Viena – 2011) pe care se sprijină arhitectura de securitate europeană, aflată într-un moment criză.

De asemenea, va fi acordată o atenție deosebită gestionării aspectelor politico-militare și implementării obligațiilor asumate prin documentele internaționale privind regimurile în domeniul controlului armamentelor convenționale și al neproliferării armelor de distrugere în masă.

Totodată, va fi dezvoltată cooperarea regională în domeniul apărării prin continuarea participării active la inițiativele din Europa de Sud-Est și Regiunea Extinsă a Mării Negre, la alte formate regionale (București 9, Inițiativa celor Trei Mări), precum și la formatele destinate combaterii fenomenului terorist și fundamentalismului islamic. În acest sens continuarea și consolidarea cooperării în formatul trilateral România - Polonia - Turcia, dar și promovarea unei abordări unitare a apărării pe întregul flanc estic, Marea Baltică - Marea Neagră, vor contribui la stabilitatea regională și euroatlantică.

În ceea ce privește cadrul juridic al cooperării internaționale în domeniul apărării, va fi continuat efortul de dezvoltare și modernizare a acestuia prin încheierea de acorduri care să contribuie la întărirea cooperării cu partenerii strategici, statele membre ale NATO și UE, la dezvoltarea cooperării în domeniul apărării cu statele vecine și partenerii regionali, precum și cu partenerii din alte zone de interes pentru România.

V. Continuarea demersurilor privind dezvoltarea capacităților prin implementarea prevederilor Programului Armata României 2040 și a Planului multianual de înzestrare a Armatei României, principalele linii de interes imediat fiind:

- elaborarea și implementarea planurilor de acțiune subsecvente și identificarea, împreună cu Guvernul României, de soluții focalizate în special pe cooptarea industriei românești în implementarea planului multianual de înzestrare și re tehnologizare a acesteia pentru asigurarea unei reziliențe militare industriale pragmatice;

- demararea contractului Corvete multifuncționale și monitorizarea îndeplinirii obligațiilor offset asumate de furnizorul străin;

- inițierea programelor de înzestrare cu valoare de peste 100 milioane de euro pentru care s-a obținut aprobarea parlamentului României:

- Autovehicule tactice blindate de tip ușor/ATBTU
- Sisteme C4I cu capacități de integrare ISTAR
- Mașina de luptă a infanteriei, pe șenile – MLI
- Sistem de securitate și apărare cibernetică
- Sistem UAS tactic clasa I
- Sistem de război electronic mobil SREM

- Sistem de rachete antiaeriene cu bătaie apropiată/cu rază foarte scurtă de acțiune, portabil MANPAD
- Sistem integrat de arme SHORAD/VSHORAD
- Sistem de armament individual tip NATO
- Aparatură optică și optoelectronică – Etapa I
- Echipamente și sisteme de detecție, avertizare, decontaminare și protecție (individuală și colectivă) CBRN
- Modernizarea sistemului de artilerie antiaeriană Oerlikon Model GDF 103 la standardul de sistem de artilerie antiaeriană cu capacități CRAM
  - alocarea resurselor financiare necesare participării ACTTM/MApN, alături de operatori economici din industria națională de apărare, la proiecte NATO și UE în domeniul cyber, CBRN, UAV, în concordanță cu prioritățile prevăzute în Carta Albă a Apărării 2021;
  - inițierea altor programe de achiziții necesare îndeplinirii obligațiilor ce revin României în cadrul procesului NATO de planificare a apărării;
  - în funcție de alocările bugetare și de derularea programelor deja inițiate, vor fi efectuate demersuri pentru pregătirea inițierii și/sau derulării altor programe de înzestrare în vederea asigurării de noi capacități structurii de forțe ale Armatei Române.

VI. Elaborarea și îmbunătățirea cadrului normativ specific domeniului apărării și calității vieții personalului

Se va avea în vedere continuarea activităților de elaborare/armonizare a legislației naționale care reglementează activitatea diverselor instituții din sistemul de securitate națională în domenii cu valențe interinstituționale (managementul crizelor, securitate cibernetică, reziliență, etc.) în scopul eficientizării mecanismelor instituționale.

Avem în vedere continuarea dezvoltării sistemului informatic și de comunicații militar, concomitent cu extinderea măsurilor de securitate informațională și implementarea celor de apărare cibernetică. Vom urmări cu prioritate reducerea cheltuielilor operaționale (mai ales a consumului de energie) prin adoptarea de tehnologii noi, nepoluante, atât în privința echipamentelor militare, cât și a lucrărilor de infrastructură militară. Ne propunem negocierea unor componente importante de transfer tehnologic cu ocazia tuturor achizițiilor importante în domeniul militar, pentru întreprinderile viabile deja existente, dar mai ales pentru firme noi dedicate tehnologiilor moderne și facilitarea și dezvoltarea accesului firmelor private la aceste tehnologii și deschiderea accesului acestora la comenzi de stat.

Ne propunem să dezvoltăm o abordare strategică, interinstituțională și funcțională într-un sistem integrat al problematicii protecției infrastructurilor critice naționale.

Vom dezvolta un proces de management al riscului, prin care să se evidențieze amenințările și vulnerabilitățile infrastructurii critice definite și modalitățile de diminuare a acestora, pentru fiecare structură responsabilă/implicată în parte, și un standard de evaluare a protecției infrastructurii critice. Acest standard va fi dedicat unei anumite infrastructuri, în funcție de opțiunile de back-up, și de nivelul de reziliență al domeniului/sistemului din care face parte infrastructura.

Vom aborda sistemul medical militar din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și siguranță națională, ca un domeniu integrat, ce necesită noi evaluări conceptuale și legislative, în contextul transformării NATO/UE și al combaterii pandemiilor.

Dezvoltarea rezervei operaționale a Armatei Române, cu accent pe rezerva voluntară și serviciul militar în termen voluntar, precum și a unui sistem național de pregătire și instruire, elaborarea unei noi strategii, care să conecteze sistemul de forțe active cu grupul de rezerviști și să asigure

mobilizarea și regenerarea forțelor în parametri optimi de cantitate, calitate și viteză, o condiție esențială pentru realizarea acestui obiectiv reprezentând-o revizuirea cadrului legislativ.

Concomitent, o atenție deosebită va fi acordată revizuirii cadrului normativ aplicabil la nivel național sau intern al Ministerului Apărării Naționale pe linia soluționării problemelor sociale ale personalului armatei, veteranilor, invalizilor, văduvelor de război și văduvelor veteranilor de război, cadrelor militare în rezervă/retragere, a veteranilor, răniților și invalizilor care au participat la acțiuni militare, precum și a urmașilor celor decedați în acțiuni militare.

Ne vom concentra pe reducerea birocrăției și realizarea unei structuri organizatorice moderne, flexibile, conform nivelului de ambiție adoptat pe baza rezultatelor din procesul de revizuire strategică a apărării, a experienței acumulate în teatrele de operații, a lecțiilor învățate și a bunelor practici din sfera euroatlantică.

Ne propunem dezvoltarea unui program pentru retenția, motivarea și recompensarea personalului militar și civil în conformitate cu legislația națională și a bunelor practici în cadrul NATO și îmbunătățirea programului dedicat protejării drepturilor veteranilor de război, veteranilor din teatrele de operații, răniților, familiilor și rudelor acestora prin înființarea unui centru național în acest sens.

Vom urmări aplicarea prevederilor constituționale, a normelor internaționale și UE la care România a aderat privind protejarea drepturilor omului pentru personalul militar și civil din cadrul Ministerului Apărării Naționale. Vom dezvolta strategii de comunicare internă și externă cu scopul îmbunătățirii prestigiului și imaginii Armatei Române, precum și inițierea unui program dedicat ofițerilor în rezervă și în retragere în vederea implicării acestora în diferite acțiuni privind domeniul apărării.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Viziunea conceptuală

Politica externă a României va continua să fie predictibilă, coerentă, de consens național, axată pe îndeplinirea responsabilă a angajamentelor asumate în plan extern, pe promovarea și apărarea obiectivelor și intereselor naționale, va deservi în mod direct și eficient interesele cetățenilor români și va contribui la bunăstarea și securitatea acestora. Îndeplinirea obiectivelor naționale ale României în plan extern se va realiza în coordonare strânsă cu Președintele României, ca factor de decizie în domeniul politicii externe.

Concret, în planul politicii externe, România își va atinge obiectivele pe baza triadei esențiale a politicii sale externe: creșterea rolului și influenței țării noastre în Uniunea Europeană (UE) și, respectiv, Alianța Nord-Atlantică (NATO) și dezvoltarea și aprofundarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii (SUA), concomitent cu susținerea și promovarea valorilor democratice, a drepturilor și libertăților fundamentale, a stabilității și securității atât în regiune, cât și la nivel global, cu promovarea și respectarea strictă a dreptului internațional și a ordinii internaționale bazate pe reguli, susținerea fermă a multilateralismului eficient și corelarea politicii externe în materie de obiective și priorități cu politica de securitate și apărare, care vor rămâne elemente esențiale.

În noul context internațional cu evoluții generate sau accelerate de pandemie, Guvernul va continua să promoveze acțiuni și instrumente concrete prin care obiectivele politicii noastre externe să fie implementate într-un mod mai eficient și să fie adaptate la noile realități și evoluții în plan internațional în context pandemic, astfel încât România să fie mai rezilientă, inclusiv în acțiunea sa externă.

Lecțiile învățate de diplomația română în contextul actualei crize pandemice – necesitatea consolidării rezilienței la nivel statal și al organizațiilor internaționale din care facem parte, inclusiv întărirea capacității de combatere a acțiunilor ostile de tip hibrid și a celor de dezinformare, importanța consolidării legăturii transatlantice și clarificarea dezbaterii privind autonomia strategică a UE, importanța promovării dreptului internațional și a valorilor democratice, importanța esențială a multilateralismului și nevoia eficientizării cooperării internaționale și a acțiunii organizațiilor internaționale, inclusiv angajamentul față de partenerii cu care împărtășim viziuni similare la nivel internațional – reprezintă linii directoare de urmat pentru atingerea obiectivelor noastre de politică externă.

Diplomația română se va implica activ și eficient în procesele de adaptare și de anticipare care se desfășoară la nivel internațional, urmărind ca reacțiile necesare, la nivel de decizii și acțiune concretă în politica externă să fie tot mai eficiente, tot mai rapide, dar și mai sofisticate, pentru a ne construi – în esență – reziliența ca stat și ca societate, respectiv capacitatea de a rezista în fața crizelor și de a deveni mai eficienți în gestionarea lor și a celor viitoare. Aceasta presupune și consolidarea parteneriatelor cu actori externi care împărtășesc aceleași valori și obiective și diminuarea sau chiar eliminarea dependenței de acei actori care promovează abordări contrare și care ne afectează capacitatea de a ne atinge obiectivele, inclusiv cele de politică externă.

Relevanța acțiunii diplomatice se bazează pe creșterea rezistenței în fața provocărilor de toate tipurile, a capacității de adaptare și gestionare mai eficientă a riscurilor, amenințărilor și

provocărilor regionale și globale. Această linie de conduită va permite protejarea mai bună a valorilor, intereselor și obiectivelor României și ale cetățenilor noștri. Dincolo de faptul că pentru construirea rezilienței avem nevoie de o capacitate de adaptare fără precedent, este și mai necesară menținerea direcției strategice și în același timp principiale în cadrul acțiunii noastre diplomatice. În egală măsură, este necesară o comunicare mai eficientă, mai aproape de cetățeni, care să reflecte substanța și complexitatea activității diplomatice și a obiectivelor naționale de politică externă, inclusiv prin implicarea crescută a societății civile. De asemenea, va fi urmărită dezvoltarea dimensiunii de prognoză, pentru urmărirea și evaluarea tendințelor la nivelul relațiilor internaționale pentru a pregăti adecvat răspunsuri și inițiative de politică externă, în anticiparea unor potențiale riscuri, amenințări și provocări.

În contextul aniversării în cursul anului 2022 a 160 de ani de diplomație modernă, gestionând și depășind provocările fără precedent generate de pandemie în ultimii doi ani, Ministerul Afacerilor Externe (MAE) își va intensifica eforturile pentru a dezvolta un corp diplomatic și consular de elită, a promova în mod adecvat și eficient interesele României în contextul internațional actual, caracterizat de o dinamică permanentă, inclusiv pentru a răspunde la nivel optim solicitărilor de asistență și protecție consulară ale cetățenilor români din afara țării.

I. Consolidarea profilului și rolului României în cadrul Uniunii Europene (UE)

În scopul consolidării rolului activ și a vizibilității României în UE, acțiunile Guvernului vor continua să vizeze asigurarea unei contribuții pragmatice, în spirit constructiv, la întărirea Uniunii, mai ales în contextul crizei generate de pandemia de COVID-19, și la avansarea politicilor UE destinate a răspunde acestui obiectiv.

Acțiunea diplomatică românească la nivel UE va urmări obiectivul ca Uniunea să depășească întărită provocările determinate de criză și să își consolideze capacitatea de a preveni și răspunde la viitoare crize, prin urmare România va contribui în mod concret la o coordonare sporită la nivel european atât pentru gestionarea crizei, cât și pentru provocări viitoare, în vederea creșterii rezilienței Uniunii. În același timp, acțiunile Guvernului vor urmări asigurarea coerenței dintre viziunea de dezvoltare a României pe termen mediu și lung și modalitatea de raportare la politicile și inițiativele în plan european. La nivel UE, România va continua să promoveze dezvoltarea politicilor europene, inclusiv din perspectiva fructificării potențialului de valoare adăugată pe care România îl poate deține în raport cu o serie de domenii de cooperare (cum ar fi industriile creative, IT&C, turismul și agricultura ecologică). Totodată, România va continua să promoveze activ, pe lângă obiectivul unei Uniuni globale mai puternice, implicarea UE în vecinătate, precum și potențialul oferit de relațiile transatlantice în susținerea obiectivelor de ansamblu ale Uniunii.

Printre obiectivele prioritare, Guvernul României va urmări:

- continuarea implicării active în procesul decizional la nivel UE, prin menținerea racordării la nucleul statelor care promovează consolidarea Uniunii, în paralel cu menținerea dialogului cu toate statele membre pe ansamblul agendei europene;
- asigurarea coerenței și consecvenței în promovarea pozițiilor naționale la nivel UE, inclusiv prin intermediul Comitetului de Coordonare a Sistemului național de gestionare a afacerilor europene, instituit prin HG 34/ 2017 referitor la coordonarea afacerilor europene, cu luarea în considerare atât a obiectivelor de dezvoltare ale României, cât și a interesul general de consolidare a Uniunii;
- continuarea implicării active în cadrul Conferinței privind Viitorul Europei, lansată la 9 mai 2021, și în evenimentele organizate în acest cadru, inclusiv prin:

- mobilizarea celorlalte instituții românești pentru a promova această dezbatere la nivel intern în România și a se asigura o participare cât mai largă a cetățenilor români, în scopul consolidării solidarității și a unității europene, precum și pentru a face cunoscută viziunea cetățenilor români cu privire la politicile în care acțiunea comună la nivel european poate aduce valoare adăugată certă pentru Uniune și statele membre, inclusiv prin întărirea capacității de coordonare, la nivel european;
- reprezentarea corespunzătoare a vocii tuturor comunităților și regiunilor României care este esențială pentru promovarea unui sentiment de incluziune și apartenență, contribuind la crearea unei viziuni comune legitime pentru viitorul Europei; promovarea unui proces de integrare europeană care încurajează și protejează diversitatea de culturi și identități;
- urmărirea ca rezultatele procesului de reflecție privind viitorul Europei să se concentreze pe obiectivul unei Uniuni puternice și unite și pe o dimensiune pragmatică în dezvoltarea politicilor europene pe termen mediu și lung, astfel încât să poată fi gestionate mai bine provocări actuale și viitoare, în acord cu tratatele Uniunii și cu principiul subsidiarității, utilizând pe deplin cadrul instituțional și decizional european;
- identificarea politicilor în care adâncirea integrării europene este benefică, dar și a politicilor care necesită întărirea coordonării la nivel european;
- eficientizarea funcționării cadrului instituțional european astfel încât instituțiile europene să fie mai democratice, mai reprezentative și mai eficiente, servind în primul rând cetățenii europeni;
- eficientizarea mecanismelor de participare directă a cetățenilor în procesul decizional european;

- continuarea demersurilor privind implicarea activă în implementarea Agendei Strategice 2019-2024 și reafirmarea, inclusiv în contextul Conferinței privind viitorul Europei, a importanței principiilor de unitate, solidaritate și coeziune europeană consacrate prin Declarația de la Sibiu, adoptată la 9 mai 2019;

- implicarea activă în demersurile de la nivel UE vizând asigurarea unui proces de redresare economică durabil, inclusiv prin utilizarea mecanismelor și instrumentelor financiare ale Uniunii, în paralel cu facilitarea procesului de dublă tranziție – verde și digitală, prin promovarea de soluții care să faciliteze continuarea procesului de convergență în cadrul Uniunii;

Guvernul va continua demersurile pentru aderarea României la Spațiul Schengen și pentru aderarea la Zona Euro, cu luarea în considerare a evoluțiilor la nivel UE privind reforma spațiului Schengen și a consolidării Uniunii Economice și Monetare. De asemenea, Guvernul va continua demersurile de finalizare a MCV, pe baza unor progrese reale în ce privește independența și eficiența sistemului judiciar românesc, și participarea la noul mecanism general european de evaluare privind statul de drept, aplicabil tuturor statelor membre.

În ceea ce privește viitorul relației UE cu Regatul Unit, România susține îndeplinirea prevederilor Acordului comercial și de cooperare între UE și Regatul Unit, bazată pe o cooperare ambițioasă și cuprinzătoare între cele două părți și un dialog permanent prin mecanismele Consiliului de Parteneriat și cooperarea parlamentară dintre Parlamentul European și Parlamentul Regatului Unit. Totodată România va urmări îndeaproape îndeplinirea angajamentelor asumate de Londra privind cetățenii români stabiliți în Regatul Unit și va oferi sprijin și asistență acestora, urmărind asigurarea eficientă a sprijinului pentru cetățenii români în protejarea drepturilor prevăzute în Acordul de retragere.

Guvernul va susține în continuare o serie de alte obiective importante la nivel UE:

- consolidarea pieței interne a Uniunii Europene, cu asigurarea libertăților circumscrise acesteia, precum și creșterea accesului companiilor, IMM-urilor românești la aceasta și la lanțurile

valorice europene;

- asumarea de către UE a rolului de lider în domeniul combaterii schimbărilor climatice și implementarea obiectivelor formulate prin Pactul Ecologic European, cu asigurarea unor condiții juste și echitabile de implementare, care să țină cont de specificitățile statelor membre, inclusiv ale României, astfel încât tranziția spre neutralitatea climatică să fie sustenabilă social, ducând la dezvoltarea economică a statelor membre, iar nu să adâncească diferențele de dezvoltare între acestea; Guvernul va urmări evoluțiile și va purta negocierile asupra pachetului *Fit For 55* pentru a reflecta corespunzător interesele României în prevederile legislative și a identifica cele mai avantajoase modalități de implementare a obiectivelor climatice asumate de UE; în acest context, va continua extinderea și consolidarea rețelei de misiuni verzi / de diplomatie climatică a României, creată în 2021;
- în contextul crizei energetice actuale, România va continua să urmărească promovarea de soluții eficiente care să conducă la evitarea riscului de accentuare a decalajelor de dezvoltare și a sărăciei energetice;
- consolidarea domeniului social, mai ales din perspectiva protejării drepturilor lucrătorilor;
- finalizarea și consolidarea Uniunii Sănătății;
- consolidarea securității interne a Uniunii și asigurarea funcționalității Spațiului Schengen de o manieră care să permită angajarea activă a tuturor statelor membre UE în proces;
- adoptarea și implementarea la nivelul Uniunii a unei politici sustenabile în domeniul gestionării migrației;
- implicarea activă în dezbaterile legate de conceptul de autonomie strategică a UE în conformitate cu interesele României, inclusiv având în vedere imperativul menținerii și consolidării relației transatlantice și a complementarității cu NATO, printr-o conectare mai strânsă a acestui concept cu cel de reziliență strategică a UE și a statelor membre;
- de asemenea, în continuarea succeselor obținute de diplomația română în cursul anilor 2020-2021, continuarea eforturilor de promovare a unei prezențe românești consolidate în instituțiile europene, mai ales în poziții de conducere.

Guvernul va continua măsurile de operaționalizare a *Centrului european de competențe în domeniul securității cibernetice*, în vederea valorificării oportunităților suplimentare pe care activitatea Centrului le va avea în ce privește dezvoltarea domeniului, cu impact și pe dinamizarea economiei naționale.

De asemenea, pentru asigurarea eficienței și coerenței participării României la procesul decizional de la nivel UE, va fi urmărită dezvoltarea expertizei în domeniul politicilor europene la nivelul administrației publice centrale, precum și crearea unui mecanism de consultări trimestriale între actorii instituționali relevanți pentru dezbaterile strategice la nivel european.

Totodată, Guvernul va promova o implicare mai activă a României în acțiunea externă a Uniunii, pe baza evoluțiilor în plan internațional.

România va continua să fie un susținător al politicii de extindere cu statele din Balcanii de Vest și Turcia, pe baza meritelor proprii ale candidaților, evidențiate în procesul de reformă, și al asigurării unei dinamici reale a procesului de negociere, care să contribuie la obiectivul asigurării dezvoltării, stabilității și securității în regiune.

De asemenea, Guvernul va urmări promovarea unei viziuni strategice post-2020 pentru Parteneriatul Estic (PaE), bazată pe continuarea agendei de reforme pro-europene în regiune, susținerea proceselor democratice și a societății civile și o abordare ambițioasă de cooperare, inclusiv pe dimensiunea de securitate. Guvernul va susține în continuare eforturile de reformă și de integrare europeană ale statelor din PaE. România va continua să joace un rol activ în politica

UE în Vecinătatea Estică și cea Sudică.

Pentru România, stabilitatea și securitatea statelor din Parteneriatul Estic are valențe geostrategice. În acest sens, se va urmări creșterea importanței acordate subiectului conflictelor prelungite la nivel european prin continuarea demersurilor politico-diplomatice realizate în această direcție. Astfel, vor fi promovate activ și susținut concluziile desprinse în cadrul dezbaterii ministeriale din mai 2021 (la reuniunea miniștrilor afacerilor externe din statele membre UE, în format Gymnich, de la Lisabona), desfășurate la inițiativa României, pentru a genera un angajament politic și concret mai consistent al Uniunii în facilitarea găsirii de soluții la situațiile de conflict din Vecinătatea Estică. În acest sens, vor fi fructificate rezultatele desprinse din cadrul turnelului regional în Caucazul de Sud al miniștrilor român, austriac și lituanian (iunie 2021), și vor fi realizate demersuri intensificate pentru menținerea vizibilă pe agenda UE a temei reglementării conflictelor prelungite.

În ce privește Politica de Securitate și Apărare Comună (PSAC), principalele direcții de acțiune vor urmări continuarea implicării active în implementarea măsurilor de consolidare a rolului UE în domeniul securității și apărării, atât pe linie militară, în cooperare cu MAPN, cât și civilă. Guvernul va urmări menținerea nivelului de angajament în cadrul inițiativelor dezvoltate sub egida PSAC, precum și în cadrul angajamentelor operaționale derulate de UE în domeniul managementului crizelor. Pe linie PSAC civil, principalele direcții de acțiune vor urmări continuarea implementării angajamentelor prevăzute în Pactul Civil în domeniul PSAC, precum și a obiectivelor cuprinse în Strategia Națională pentru Implementarea Pactului Civil pe toate liniile de acțiune, în special prin promovarea unui cadru normativ pentru detașarea experților români în misiuni civile internaționale, inclusiv în domeniul PSAC. Atât în domeniul militar, cât și în cel civil, este importantă păstrarea complementarității cu prioritățile României din cadrul NATO, evitând duplicarea angajamentelor și eforturilor de a promova siguranța națională. În special în ceea ce privește amenințările hibride și asimetrice, cooperarea UE-NATO este de dorit, prin mecanisme comune de tipul Centrului de Excelență pentru Amenințări Hibride de la Helsinki, întărind sinergiile civil-militare și relațiile dintre Divizia comună de informații și securitate a NATO și Celula de fuziune hibridă a UE. De asemenea, coordonarea eforturilor de a spori reziliența societală și de a combate operațiuni de dezinformare poate aduce beneficii mutuale membrilor UE și NATO.

Implicarea în discuțiile asupra Busolei Strategice va constitui o prioritate și se va axa pe importanța consolidării profilului UE pe dimensiunea de apărare în deplină complementaritate cu NATO, evitând duplicările. Totodată, în contextul dezbaterilor referitoare la Busola Strategică, Guvernul va insista pe importanța domeniilor rezilienței și parteneriatelor cu organizații și state terțe care împărtășesc aceleași valori și care împreună cu UE sunt relevante pentru a face față provocărilor și amenințărilor la nivel regional și internațional.

II. Creșterea rolului României în cadrul Alianței Nord-Atlantice (NATO)

Vor continua demersurile în direcția dezvoltării profilului activ pe care România l-a obținut în cadrul NATO, precum și promovarea priorităților strategice ale României în cadrul Alianței, prin îndeplinirea obligațiilor care revin țării noastre, asigurarea de contribuții în plan conceptual și participarea la misiunile și operațiile aliate.

O atenție sporită va fi acordată în continuare procesului de implementare a deciziilor aliate, în special întărirea Flancului Estic, inclusiv din perspectiva coeziunii sale, și implementarea măsurilor decise de către Alianță în cadrul Summitului NATO din iunie 2021 pe linia consolidării

posturii NATO de descurajare și apărare, cu impact direct pentru România, mai ales în ce privește sporirea securității la Marea Neagră, ca zonă de interes major pentru securitatea euroatlantică. Guvernul va rămâne profund implicat în evoluția procesului de reflecție NATO2030 și în cel privind negocierea noului Concept Strategic al NATO, pentru a contribui la avansarea relației transatlantice și a unei viziuni strategice pentru viitorul Alianței.

În egală măsură, în pregătirea viitorului Summit NATO din 2022 găzduit de Spania, România va urmări consolidarea pe mai departe a Alianței Nord-Atlantice, întărirea dimensiunii sale de apărare colectivă, precum și sporirea prezenței aliate în România și la Marea Neagră. Totodată, va susține activ ca aceste obiective să se regăsească reflectate și în noul Concept Strategic al Alianței, care va fi adoptat cu acest prilej, alături de dezvoltarea rolului NATO în domeniul rezilienței și menținerea avansului tehnologic aliat, respectiv intensificarea sprijinului pentru partenerii NATO și a cooperării cu aceștia. Identificând securitatea cibernetică ca o arie prioritară a angajamentelor NATO în combaterea noilor amenințări asimetrice aferente competiției internaționale non-cinetice, România va aduce o contribuție activă în proiecte comune ce privesc exercițiile de antrenament, în creșterea gradului de conștientizare, în coordonarea eforturilor și sinergiilor UE-NATO, cât și în schimburile de bune practici.

Guvernul va continua demersurile pentru declararea capacității operaționale depline a *Centrului Euro-Atlantic pentru Reziliență*, înființat în mai 2021, ca expresie a angajamentului deplin al României în susținerea eforturilor de consolidare a rezilienței la nivel statal, european și global, și menționat în Declarația Finală a Summitului NATO din iunie 2021. Aceste demersuri vor viza definitivarea tuturor aranjamentelor administrative necesare pentru buna funcționare a Centrului, atât a celor care vizează adoptarea tuturor măsurilor logistice, consolidarea echipelor de lucru organizate deja pe cele șapte tematici de interes pe care Centrul le promovovează, cât și asigurarea unui cadru eficient de dialog și cooperare cu instituții și organizații de profil din România și străinătate astfel încât să se asigure o abordare strategică integrată a acestui concept. Astfel, într-o primă etapă, Centrul va funcționa ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea MAE român, iar în a doua etapă, după operaționalizarea Centrului, acesta va fi internaționalizat prin cooptarea de experți ai unor state membre NATO și UE, respectiv state partenere ale acestor organizații.

III. Consolidarea Parteneriatului Strategic cu SUA

Demersurile în scopul consolidării și extinderii Parteneriatului Strategic cu SUA vor continua activ. În continuarea momentelor aniversare din 2021 (a 10-a aniversare a adoptării *Declarației Comune privind Parteneriatul Strategic pentru Secolul XXI între România și Statele Unite ale Americii* și a semnării *Acordului între România și SUA privind amplasarea în România a sistemului de apărare al Statelor Unite împotriva rachetelor balistice*, precum și aniversarea a cinci ani de la operaționalizarea facilității anti-rachetă de la Deveselu), marcarea în anul 2022 a 25 de ani de la lansarea Parteneriatului Strategic oferă oportunitatea reafirmării principiilor și liniilor majore ale colaborării dintre statele noastre, precum și a aprofundării pe mai departe a relației bilaterale. Organizarea de noi runde anuale ale Dialogului Strategic cu SUA va prilejui punerea concretă în aplicare a acestor obiective.

Acțiunea Guvernului va viza în continuare dezvoltarea cooperării pe planurile politic și militar, inclusiv în ceea ce privește creșterea prezenței militare americane în România; va continua să fie acordată o importanță deosebită securității energetice, inclusiv în domeniul nuclear civil, prin sprijinirea la nivel diplomatic a eforturilor ministerelor cu responsabilități în materie; vor continua eforturile de intensificare a cooperării în domeniul securității cibernetică, inclusiv al rețelelor de comunicații de tip 5G.

Un element prioritar care va trebui extins îl reprezintă stimularea dimensiunii economice a acestui parteneriat. Creșterea investițiilor americane în România va constitui în continuare un obiectiv prioritar, inclusiv în domeniul infrastructurii. Astfel, se va urmări valorizarea de domenii suplimentare de interes comun, inclusiv cu privire la proiectele prioritare de interconectare promovate de România și în cadrul Inițiativei celor Trei Mări, cu accent pe cele două proiecte majore și strategice de interconectare regională *Rail2Sea* și *Via Carpathia*.

Vor continua demersurile active de aderare a României la programul *Visa Waiver*, în continuarea acțiunilor realizate, cât și pentru dezvoltarea cooperării pe linie de educație, inovare, cultură, cercetare.

România va continua ferm și activ susținerea și consolidarea relației transatlantice, care este esențială pentru prezervarea comunității de valori și securitate din care facem parte. Acest obiectiv va fi promovat activ atât la nivelul NATO, cât și al UE.

IV. Priorități la nivel bilateral, regional și global

Guvernul va continua să acorde o atenție deosebită consolidării parteneriatelor și relațiilor strategice bilaterale, precum și explorării oportunităților de dezvoltare a unor relații importante pentru România.

La nivel european, România va continua demersurile de consolidare a relațiilor și parteneriatelor strategice cu Germania, Franța, Italia, Regatul Unit, Polonia, Turcia, Spania, Ungaria, actualizarea și urmărirea implementării, acolo unde este cazul, a Planurilor de Acțiune sau Foilor de Parcurș ale parteneriatelor strategice bilaterale, inclusiv recalibrarea Parteneriatului Strategic cu Regatul Unit în context post-Brexit. De asemenea, în relație cu statele membre UE, statele SEE și cele ale AELS, se are în vedere dezvoltarea formatelor de cooperare aprofundată în plan sectorial, european și multilateral. Vor fi extinse și aprofundate acele relații bilaterale și multilaterale ce contribuie la securitatea și prosperitatea României, cu adaptarea cooperării la noile provocări generate de pandemia de COVID-19, promovarea solidarității și cooperării în relația cu statele partenere.

Totodată, în consonanță cu interesul major al României de dezvoltare a relației transatlantice, vom aprofunda relația cu Canada, un partener important al țării noastre, cu caracter strategic, în special în ceea ce privește abordarea comună în domeniul securității, care va fi consolidată de dinamizarea dialogului politic și intensificarea legăturilor economice.

Vor continua acțiunile de consolidare a rolului României ca vector de propagare a valorilor comunității europene și euroatlantice în Balcanii de Vest, urmărind și sprijinind asumarea valorilor democratice de către statele vizate și accelerarea reformelor pe calea integrării europene și euroatlantice. Asistența României va fi ajustată cererii punctuale a țărilor beneficiare, Planului economic și investițional al UE pentru regiune și provocărilor generate de pandemie. În Balcanii de Vest, România va susține în continuare, activ și vocal, avansarea politicii de extindere și perspectiva integrării europene a partenerilor care îndeplinesc criteriile agreeate.

În formatele de cooperare regională, România va continua să se profileze ca un actor solidar și responsabil, promovând coordonarea pentru limitarea efectelor pandemice și redresarea socio-economică a vecinătății sale. Va contribui la facilitarea acțiunii concertate a UE cu cea a formatelor regionale prin valorificarea parteneriatelor existente și a instrumentelor de sprijin al Uniunii pentru țările din Balcanii de Vest și din Vecinătatea Estică. Va continua participarea activă la dezvoltarea mecanismelor de dialog și cooperare regională la crearea cărora țara noastră

și-a adus în mod direct contribuția. Astfel, România va fructifica, în continuare, oportunitățile formatului trilateral România-Polonia-Turcia, formatului București 9/B9 și ale altor formate regionale, cum sunt OCEMN, ICE, Comisia Dunării, Strategia UE pentru Regiunea Dunării. Va menține un rol activ în dezvoltarea Inițiativei celor Trei Mări / I3M și va promova consecvent proiectele strategice de interconectare ale României, în vederea valorificării depline a potențialului prezentat de I3M în plan politic, economic și strategic.

Ca prioritate de prim rang a politicii externe a României, țara noastră va continua să susțină activ eforturile de integrare europeană a Republicii Moldova și programul de reforme pro-democratice, în baza Parteneriatului Strategic pentru Integrarea Europeană a Republicii Moldova. Țara noastră va sprijini Republica Moldova în eforturile de consolidare a statului de drept, de asigurare a stabilității politice și prosperității. Totodată, vor continua acțiunile de sprijin în beneficiul direct al cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv în contextul pandemiei de COVID-19. Se vor depune, de asemenea, eforturi susținute pentru avansarea proiectelor bilaterale strategice, mai ales a celor cu rol de conectare a Republicii Moldova cu UE, prin România. România va acționa pentru încheierea rapidă și implementarea unui nou Acord de asistență nerambursabilă, care să îndeplinească funcțiile Acordului privind asistența nerambursabilă de 100 milioane euro (semnat în 2010 și ieșit din vigoare la 28 martie 2021), precum și pentru implementarea proiectelor comune de interes major și pentru a continua să sprijine dezvoltarea, modernizarea și reziliența statului vecin. În acest sens, se va acorda prioritate proiectelor de interconectare în domeniul energiei și transporturilor (inclusiv podurile peste Prut, autostrăzi), menite să asigure conectarea robustă a Republicii Moldova la spațiul european, prin România. De asemenea, se va urmări o implicare activă în susținerea Republicii Moldova în identificarea de soluții solide, viabile și sustenabile pentru asigurarea necesarului de gaze naturale prin diversificarea surselor de aprovizionare, crearea de rezerve, în vederea consolidării securității energetice a Republicii Moldova pe termen mediu și lung. Vor fi continuate eforturile pentru promovarea comunității de limbă, istorie și cultură cu Republica Moldova. România va continua să promoveze o reglementare cuprinzătoare, pașnică și durabilă a conflictului transnistrean, cu respectarea suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova în frontierele sale recunoscute internațional și cu neafectarea vectorului său pro-european. MAE va susține crearea unui Grup de sprijin al Comisiei Europene pentru Republica Moldova, care să susțină – împreună cu Delegația pentru relațiile cu Republica Moldova din Parlamentul European – implementarea eficientă de către Republica Moldova a Acordului de Asociere UE- Republica Moldova. România va fi activă în susținerea eforturilor autorităților Republicii Moldova de eficientizare a combaterii corupției, de reformare a sistemului judiciar, de reformare și profesionalizare a administrației și de curățare a mediului de afaceri și a administrației publice de practici clientelare. De asemenea, vor fi intensificate măsurile de încurajare a prezenței investiționale românești în Republica Moldova. Totodată, va fi susținută consolidarea programului de înfrățiri între unitățile administrative-teritoriale din România și Republica Moldova, inclusiv în vederea oferirii de expertiză în ceea ce privește atragerea fondurilor europene, și inițierea unor proiecte comune, care să aibă ca scop dezvoltarea comunităților locale. Se va urmări, de asemenea, consolidarea *Fondului de Democratizare și Dezvoltare Sustenabilă pentru Republica Moldova*, prin sporirea alocării financiare în cadrul bugetului MAE destinat cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.

În ceea ce privește pe ceilalți vecini direcți ai României, vor fi continuate eforturile de optimizare a acestor relații, în funcție de elementele specifice ale fiecăreia.

Relația cu Ungaria va continua să fie abordată în cadrul oferit de Tratatul de bază din 1996, de la semnarea căruia am aniversat 25 de ani în 2021, și de Declarația de parteneriat strategic din 2002, precum și în spiritul bunei vecinătăți. Marcarea în 2022 a 20 de ani de la lansarea parteneriatului strategic va fi utilizată pentru dezvoltarea relației bilaterale, partea română continuând să promoveze o relație bilaterală bazată pe valori europene, orientată spre viitor, cu obiectivul restabilirii climatului de încredere și de respect reciproc. Consolidarea relației bilaterale poate avea loc printr-o abordare pragmatică și constructivă, în vederea identificării unor proiecte reciproc avantajoase, care să servească intereselor ambelor state și cetățenilor acestora. Se va urmări reluarea activității Comitetului de specialitate româno-ungar privind problemele minorităților naționale, pe fondul semnării, în aprilie 2021, a Protocolului celei de a 8-a sesiuni a acestuia. Vor fi continuate demersurile pentru încheierea unui acord privind acordarea pe teritoriul României de sprijin economic de către Ungaria pe baza următorilor parametri conveniți deja în plan bilateral: implicarea autorităților române, caracterul transparent și nediscriminatoriu, monitorizare și implementarea în conformitate cu legislația română și cu dreptul UE în materie de concurență și ajutor de stat. În vederea intensificării relațiilor de cooperare transfrontalieră în domeniul economic, social și cultural dintre comunitățile frontaliere, maghiare și românești, vom continua deschiderea noilor puncte de trecere a frontierei România – Ungaria, în opt noi puncte de trecere, după cum urmează: Csanádpalota - Nădlac (Felsőnagyilak), Bagamér - Voivozi /Érkenéz, Gyula-Dénesmajor – Iermata Negră/Feketegyarmat, Garbolc - Bercu/Szárzaberek, Körösnagyharsány - Cheresig/Körösszeg, Ömböly - Horea/Károlypuszta, Pocsaj - Roșiori/Biharfélegyháza, Zajta - Peleş/Nagypeleske. Aceste măsuri se vor adopta cu luarea în considerare a perspectivei aderării României la spațiul Schengen, în mod progresiv, în funcție de intensitatea fluxului de trecere peste frontieră. În spiritul prevederilor documentelor fundamentale care reglează relația bilaterală și în interesul abordării constructive a dialogului oficial dintre București și Budapesta, România va avea în vedere reluarea ședințelor comune de guvern, considerate un bun instrument de promovare a înțelegerii reciproce, o măsură de consolidare a încrederii și un mecanism de coordonare a pozițiilor celor doi vecini în cadrul evoluțiilor din forurile decizionale ale UE/NATO.

Această abordare poate fi aplicată, dovedindu-se benefică, și în cazul relațiilor bilaterale ale României cu alți parteneri din regiune, în funcție de nivelul de dezvoltare al acestor relații. În context, vor fi avute în vedere întâlnirile în format similar cum ar fi cele cu Polonia, Italia, Spania, Bulgaria, Israelul sau Republica Moldova.

În relația cu Bulgaria, se vor continua demersurile de consolidare a relațiilor bilaterale de parteneriat și a cooperării atât la nivel regional, cât și în cadrul UE și NATO, și se va urmări reluarea negocierilor pentru finalizarea delimitării spațiilor maritime în Marea Neagră, demarcarea frontierei pe Dunăre, îmbunătățirea navigabilității pe cursul comun al fluviului prin efectuarea de dragaje, asigurarea învățământului în limba maternă pentru etnicii români.

În privința relației cu Serbia, va fi promovată diversificarea și consolidarea cooperării bilaterale și va continua susținerea parcursului său european, în același timp, o atenție specială continuând să fie acordată promovării și asigurării drepturilor și identității românilor din Serbia, indiferent de regiunea unde trăiesc pe teritoriul statului vecin, inclusiv prin reluarea activității Comisiei bilaterale în domeniu.

În relația cu Ucraina se va urmări avansarea cooperării bilaterale prin focalizarea asupra problematicii drepturilor persoanelor aparținând minorității române din Ucraina, inclusiv a celor educaționale, pe baza progreselor înregistrate deja, și deschiderea de noi oportunități. Se va urmări recunoașterea de către autoritățile ucrainene a inexistenței așa-zisei limbi ”moldovenești” și implementarea măsurilor subsecvente în sistemul educațional, reluarea activității Comisiei

comune în domeniul minorităților și încheierea unui acord în domeniu. Va continua sprijinirea parcursului european și euroatlantic al Ucrainei și a procesului de reformă amplă din statul vecin. De asemenea, România va continua susținerea soluționării pe cale pașnică a conflictului din estul Ucrainei și respectarea strictă a regimului de nerezunoaștere a anexării ilegale a Peninsulei Crimeea de către Rusia, precum și menținerea regimului de sancțiuni față de Federația Rusă.

În relația cu Rusia, este necesară în continuare o relație pragmatică și predictibilă, care depinde în principal de implicarea de o manieră constructivă a Rusiei în soluționarea conflictelor din Vecinătatea Estică, dar și de alte evoluții conexe. Respectarea angajamentelor internaționale și a dreptului internațional rămâne o condiție necesară pentru intensificarea dialogului. Vor fi continuate demersurile de sprijinire a activității *Comisiei comune româno-ruse pentru studierea problemelor izvorâte din istoria relațiilor bilaterale, inclusiv problema Tezaurului României de la Moscova în perioada Primului Război Mondial*.

În relațiile cu statele din regiunea Caucazului de Sud, MAE va continua să acționeze pentru consolidarea relațiilor acestora cu UE și NATO, în funcție de nivelul de ambiție al fiecăreia. MAE va continua să susțină aspirațiile euroatlantice ale Georgiei și va coopera cu partea georgiană în vederea încheierii unui Parteneriat Strategic între țările noastre.

Vor continua demersurile în direcția dezvoltării relațiilor parteneriale cu statele din Asia Centrală, mai ales pe dimensiunea politico-economică, inclusiv prin dezvoltarea interconectivității și a proiectelor în acest sens.

De asemenea, vor fi dezvoltate relațiile cu alte state din Vecinătatea Sudică a UE (Nordul Africii, Orientul Mijlociu și Golf), Asia, Indo-Pacific, Africa și America Latină, cu accent pe dimensiunea economică.

În zona Orientului Mijlociu extins, urmărim pe mai departe rezultate care vor fi benefice atât eforturilor de pace din zonă, cât și obiectivelor bilaterale pe multiple planuri, inclusiv economic.

Va fi dezvoltată pe mai departe relația cu caracter strategic cu Statul Israel, inclusiv pe dimensiunea securitară, de cooperare economică și sectorială, pe baza contactelor foarte bune din ultimii doi ani. În acest sens, vor continua eforturile pentru organizarea celei de-a treia ședințe comune a guvernelor, pentru a cărei pregătire se va avea în vedere organizarea primei sesiuni a Comisiei Mixte Guvernamentale de cooperare economică și tehnică, constituită în baza Acordului bilateral din 2007, precum și organizarea de noi sesiuni ale Grupului de lucru România-Israel în domeniul economic, acoperind trei zone de interes comun: i) agricultura și managementul apei; ii) sănătate; iii) înaltă tehnologie și inteligență artificială.

Din perspectivă regională, va fi reconfirmat interesul României pentru detensionarea situației de securitate din Orientul Mijlociu și consolidarea profilului României de actor relevant și echilibrat inclusiv în raport cu Procesul de Pace în Orientul Mijlociu în cadrul UE.

Va fi continuată politica dezvoltării relațiilor cu statele arabe și va fi acordată o atenție specială relațiilor cu Egiptul și Iordania, precum și relației cu statele din Golf. De asemenea, România va continua să reconstruiască relațiile speciale cu statele din zona Maghrebului.

Poziția României privind Procesul de Pace din Orientul Mijlociu va continua să se bazeze pe dreptul internațional, iar România se va implica activ în susținerea eforturilor comunității internaționale de reluare a dialogului și negocierilor directe între părți, în conformitate cu obiectivul soluției celor două state, care să conviețuiască în pace, securitate și prosperitate, ca

singura formulă de natură a răspunde aspirațiilor legitime ale părților.

În ceea ce privește dosarul nuclear iranian, România va urmări activ poziționările actorilor direct implicați și va încuraja eforturile de identificare a unei soluții politice în acest dosar, care să conducă la limitarea proliferării nucleare, alături de gestionarea programului balistic și stimularea unui rol constructiv la nivel regional.

Relația cu statele africane vor avea ca punct de plecare un rol mai important acordat dialogului politic, economic, inclusiv cu valorificarea noii zone africane de liber schimb, și sectorial, cu accent pe componenta educațională. De asemenea, România va asigura prezența de nivel la reuniunile UE – Uniunea Africană.

Efortul de consolidare a relațiilor României cu statele din Asia va fi continuat atât bilateral, cât și ca parte a procesului mai larg de gestionare a provocărilor comune cu care se confruntă Europa și Asia. În acest sens va fi valorizat și potențialul unor formate de cooperare precum Asia-Europa (ASEM - Asia-Europe Meeting) sau ASEAN (Asociația Națiunilor din Sud-Estul Asiei), dar și oportunitățile create de Strategia UE pentru Indo-Pacific lansată în septembrie 2021. Având în vedere obiectivul Strategiei de a crește prezența UE în regiunea indo-pacifică, România poate contribui la atingerea acestui obiectiv inclusiv prin dezvoltarea relațiilor bilaterale cu partenerii *like-minded* din regiune. România va participa activ la etapele implementării și la evaluările intermediare ale eficienței implementării Strategiei, calibrându-și poziția, gradul și domeniile prioritare de implicare în funcție de rezultatele evaluărilor de etapă. România va acționa, împreună cu parteneri din UE și cu SUA, pentru depășirea asperităților create de lansarea formatului AUKUS, astfel încât relația transatlantică să nu fie afectată. De asemenea, tot în spațiul asiatic accentul va fi pus inclusiv pe conectivitatea dintre Europa și Asia, una dintre componentele importante de implementare a Strategiei Globale UE, precum și în baza Strategiei UE pentru conectivitatea Europa-Asia, cu obiectivul promovării principiilor și valorilor europene, pentru implementarea unui model de cooperare sustenabil, cuprinzător și bazat pe norme.

În ceea ce privește relația cu China, vor fi continuate activitățile care decurg din parteneriatul amplu și de cooperare, cu respectarea intereselor economice și strategice ale României și în conformitate cu Comunicarea Comună a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant pentru Afaceri Externe și de Securitate din 2019. Țara noastră va contribui constructiv la consolidarea unei voci unice a statelor membre UE în relație cu China.

În relația cu Japonia vor fi continuate demersurile pentru ridicarea nivelului relației bilaterale la nivel de Parteneriat strategic, urmate de implementarea acestuia prin activități de follow-up.

Vor continua eforturile de dezvoltare a Parteneriatului strategic cu Republica Coreea și a parteneriatului extins cu India și vom continua dezvoltarea relațiilor cu Australia și Noua Zeelandă.

V. Dezvoltarea dimensiunii diplomației economice

Se va urmări activ în continuare atragerea de investiții străine și identificarea de oportunități investiționale pentru companiile din România, precum și stimularea schimburilor comerciale. În acest scop, Guvernul va urmări inclusiv eficientizarea și extinderea rețelei de consilieri economici, din cadrul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, pe baza priorităților economice ale României în plan extern.

Printre priorități se va afla și continuarea demersurilor intense de susținere a aderării României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică / OCDE. România va continua să se implice activ în proiectele dezvoltate de OCDE, contribuind la dezvoltarea standardelor internaționale în materie de guvernare și pregătind, în același timp, candidatura sa pentru a deveni membru OCDE.

De asemenea, se vor continua: derularea de acțiuni comune MAE cu CCIR, în cooperare cu Camere de Comerț și Industrie bilaterale, asigurarea participării, în derulare, a României la Expoziția mondială 2020 „Connecting Minds, Creating the Future” (Dubai, 1 octombrie 2021-31 martie 2022), pregătirea pavilionului național la Expo 2025 Osaka (Japonia), demersurile în scopul concretizării proiectului strategic al Coridorului de transport internațional de mărfuri Marea Neagră-Marea Caspică, care va contribui la consolidarea profilului regional al României.

VI. Susținerea intensificată a multilateralismului eficient

România va continua să fie un susținător activ al unui multilateralism eficient în cadrul tuturor organizațiilor din care facem parte – inclusiv Organizația Națiunilor Unite, Consiliul European, OSCE, Organizația Internațională a Francofoniei, în cadrul Coaliției globale anti-Daesh, Alianței Internaționale pentru Memoria Holocaustului (International Holocaust Remembrance Alliance / IHRA), Alianței pentru Multilateralism, Comunității Democrațiilor / CoD – care, sub Președinția română, și-a consolidat rolul ca platformă de promovare a democrației în întreaga lume. Extinderea mandatului Președinției române a CoD cu încă un an, până în septembrie 2022, a reconfirmat succesul mandatului și viziunii României în fruntea acestui for.

În cadrul tuturor acestor organisme România va continua să promoveze activ valorile democrației și statului de drept, combaterea și prevenirea antisemitismului, xenofobiei, rasismului, intoleranței, precum și combaterea terorismului, inclusiv prin promovarea unor soluții conforme dreptului internațional. Totodată, va continua susținerea creșterii rolului României în plan multilateral, inclusiv prin promovarea activă și sistematică a unor candidaturi românești la conducerea unor organizații internaționale, inclusiv regionale.

România și-a asumat încă din anul 2015 implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă propuse de Organizația Națiunilor Unite prin documentul emblematic Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă. Pe lângă angajamentele față de comunitatea internațională, avem mai ales o obligație față de cetățenii acestei țări. Bunăstarea pe termen lung se poate obține prin creștere economică susținută și printr-o atitudine responsabilă față de societate și față de mediul înconjurător.

Guvernul României este adeptul unei dezvoltări sustenabile care să asigure bunăstarea generațiilor din prezent, dar și a celor viitoare. În activitatea noastră guvernamentală, implementarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 reprezintă o preocupare importantă.

În 2022, Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 va fi operaționalizată într-un plan de acțiune și un cadru de guvernare, demersuri care, alături de consolidarea nucleelor de dezvoltare durabilă organizate la nivelul ministerelor, vor pregăti terenul pentru alinierea bugetului național cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă. Un set de indicatori naționali va sta la baza măsurării implementării acestor obiective.

Guvernul se va implica activ pentru ca România să se poziționeze pe un nivel superior în clasamentul țărilor care au făcut progrese importante pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030.

VII. Consolidarea cooperării pentru dezvoltare ca instrument eficient de politică externă

Se va urmări activ consolidarea și sporirea relevanței cooperării internaționale pentru dezvoltare și a asistenței umanitare ca instrument de politică externă, cu implicații pentru securitatea și dezvoltarea economică a României și pentru obiectivele de politică externă ale țării noastre, în conformitate cu *Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023*.

Demersurile țării noastre vor fi îndreptate, cu precădere, spre promovarea de acțiuni în vederea consolidării păcii și securității, democrației și statului de drept, respectării drepturilor omului, dezvoltării economice durabile, combaterii efectelor schimbărilor climatice și creșterii rezilienței în statele mai puțin dezvoltate și localizate geografic în regiuni de relevanță strategică pentru România, precum și a acordării de sprijin statelor solicitante pentru minimizarea efectelor negative ale pandemiei de COVID-19, inclusiv prin asigurarea unei finanțări coerente și eficiente a politicii de cooperare pentru dezvoltare.

Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în perioada 2020-2023 va fi revizuit în anul 2022, în vederea adecvării acestuia la evoluțiile internaționale precum pandemia de COVID-19, crizele de securitate, combaterea efectelor schimbărilor climatice, lansarea *Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională - Europa în lume (NDICI-Global Europe)* pentru cooperarea cu țările terțe din afara Uniunii Europene în perioada 2021-2027 etc.

În egală măsură, MAE va întreprinde demersuri susținute de sensibilizare a societății civile românești, mediului de afaceri și academic, precum și a presei cu privire la importanța cooperării internaționale pentru dezvoltare și implicarea acestora în proiectele de profil. Se va acționa pentru dezvoltarea unor parteneriate cu agențiile de cooperare pentru dezvoltare din statele membre ale UE și ale altor țări donatoare. De asemenea, va continua promovarea domeniului educațional-științific ca instrument al cooperării internaționale pentru dezvoltare și prioritizarea tematicii ”educația și tinerii”, de natură să contribuie la consolidarea stabilității în regiuni de interes pentru țara noastră. Se va acționa pentru reformarea și modernizarea cadrului juridic aferent activității Agenției de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare, în vederea eficientizării activității acesteia.

VIII. Dezvoltarea diplomației culturale, educaționale și privind cercetarea științifică

Un instrument eficient pentru sporirea relevanței României în plan internațional îl constituie diplomația culturală, educațională și privind cercetarea științifică, inclusiv prin intermediul UNESCO, în vederea conservării și punerii în valoare a monumentelor de valoare universală. Guvernul va continua demersurile pentru înscrierea în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și în Lista Reprezentativă UNESCO a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității a dosarelor naționale și transfrontaliere, respectiv a elementelor de interes pentru România.

Guvernul va consolida instrumentul de acordare de burse pentru studenții străini din afara UE, care reprezintă o excelentă modalitate de dezvoltare și consolidare pe termen lung a relațiilor bilaterale cu statele de proveniență ale studenților, precum și o manieră eficientă de promovare a instituțiilor de învățământ superior românești în contextul unei acerbe competiții între universități la nivel mondial. Un astfel de demers se va dovedi benefic pe termen lung, având potențialul de a relansa, consolida și extinde contactele inter-universitare care au reprezentat multă vreme un atu incontestabil al țării noastre în raport cu alte state ale lumii. În egală măsură, România este

interesată de dezvoltarea unui mediu multicultural și competitiv, de natură să conducă la creșterea sensibilizării interculturale și a toleranței la nivelul societăților. Se va acționa pentru crearea unei rețele a absolvenților cetățeni străini ai universităților românești ajunși în poziții relevante în statele lor, pentru a sprijini promovarea obiectivelor României.

IX. Continuarea eforturilor de reformare a diplomației române pe criterii de eficiență

Vor fi continuate acțiunile de reformă a MAE pe principii de profesionalism, rigoare și corectitudine în conformitate cu setul de demersuri de modernizare a procedurilor interne în domeniul politicilor de resurse umane realizate deja având ca obiectiv principal asigurarea unei funcționări mai eficiente a MAE și proiectarea unui parcurs mai predictibil și mai corect al carierei diplomatice.

Astfel, vor fi implementate consecvent realizările de etapă importante de până acum: îmbunătățirea semnificativă a implementării Procedurii de selecție pentru trimiterea în misiune permanentă în străinătate a membrilor Corpului diplomatic și consular al României, urmărind reintrarea în logica firească a unui serviciu diplomatic modern; revizuirea metodologiei de promovare în grad diplomatic și consular, pentru a fi adaptată la realitățile și nevoile instituționale actuale; realizarea pentru prima oară a unei proceduri de reîncadrare în Centrală MAE la întoarcerea de la post a personalului diplomatic și consular și a personalului încadrat pe funcții de execuție specifice MAE, ceea ce va oferi predictibilitate în ceea ce privește parcursul profesional; realizarea unei proceduri de clasificare a misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României. Demersurile MAE în perioada următoare se vor concentra pe aplicarea integrală a acestei clasificări în ce privește structura misiunilor, cu efecte pozitive în alocarea de resurse umane și financiare adecvate mandatului fiecărei misiuni, precum și integrarea acestei clasificări în planul de carieră al diplomaților, într-un mod coerent. De asemenea, MAE va continua consolidarea politicii de construire a carierei profesionale prin stabilirea principalelor repere ale planului de carieră. Se va încuraja efectuarea de posturi la misiuni din clase diferite pentru a asigura o acoperire echitabilă a ariilor geografice.

Totodată, MAE va continua să facă demersuri pentru organizarea periodică de concursuri de intrare în Corpul Diplomatic și Consular al României pentru a asigura acoperirea, în mod gradual, a întregului necesar de personal, inclusiv înlocuirea personalului detașat. Obiectivul principal este de a obține înflorirea și consolidarea Corpului diplomatic și consular român, precum și a personalului de specialitate cu personal competent și profesionist, inclusiv cu tineri absolvenți români bine pregătiți ai universităților de elită din țară și din străinătate.

Vor fi continuate demersurile de modernizare și eficientizare a Institutului Diplomatic Român, în vederea, printre altele, a asigurării pregătirii inițiale și continue a personalului MAE, precum și a consolidării capacității de cercetare în domeniul relațiilor internaționale.

Pe linie administrativă și financiară, se va urmări în continuare asigurarea resurselor necesare pentru o funcționare pe criterii de eficiență a MAE, inclusiv asigurarea unui sediu adecvat pentru buna desfășurare a activității instituției. De asemenea, va continua programul multianual de reabilitare a clădirilor proprietate a statului român în străinătate în care își desfășoară activitatea o parte din misiunile diplomatice, oficiile consulare și instituturile culturale române.

Se vor continua demersurile de consolidare a colaborării cu mediul academic, societatea civilă și think-tank-urile de profil, precum și o comunicare publică profesionistă și eficientă. Se va urmări o diplomație publică și o comunicare strategică active și moderne atât în raport cu partenerii

instituționali naționali și externi, cât și pentru publicul larg intern și extern.

X. Activitate și asistență consulară performantă în beneficiul cetățenilor români din afara granițelor

În plan consular, Guvernul va continua demersurile de consolidare și diversificare a măsurilor de sprijin pentru comunitățile românești din afara granițelor țării, prin oferirea de servicii, asistență și protecție consulară prompte și de înaltă calitate. De asemenea, Guvernul se va asigura că drepturile cetățenilor români sunt respectate atât în statele membre UE, cât și în state terțe.

În acest sens, MAE va continua amplul proces de reformă a activității consulare inițiat deja, care are ca obiectiv adaptarea acestui domeniu la noile realități, la evoluțiile tehnologice și la așteptările tot mai ridicate - și îndreptățite - ale comunităților de cetățeni români din străinătate. Reforma consulară cuprinde mai multe paliere prioritare: modernizarea și extinderea rețelei de oficii consulare, digitalizare extinsă, debirocratizarea procedurilor de lucru, precum și profesionalizarea continuă a întregului corp consular al României.

MAE va continua aplicarea deciziei guvernamentale din decembrie 2020 de extindere a rețelei de oficii consulare în baza calendarului multianual aprobat. Așadar, MAE va urmări cu prioritate înființarea unor oficii consulare de carieră în regiuni în care sunt prezente importante comunități românești, situate la distanțe considerabile față de misiunile diplomatice sau oficiile consulare de carieră deja existente, fără a exclude ca factori determinanți rațiuni de natură politică, economică sau culturală.

De asemenea, complementar demersurilor de înființare de noi oficii consulare, pentru creșterea capacității de procesare a serviciilor consulare și îmbunătățirea activității de asistență consulară, Guvernul va întreprinde demersurile legislative și tehnice necesare pentru diversificarea competențelor și atribuțiilor consulilor onorifici în sensul prestării de servicii consulare și acordării de asistență consulară cetățenilor români din străinătate.

Consulatele itinerante (mobile) vor continua să fie organizate în mod sistematic, în baza unui calendar anual realizat în consultare cu comunitățile românești din străinătate și aprobat de MAE, pe baza metodologiei moderne create în 2021, fiind o modalitate de acoperire, din punct de vedere consular, a acelor regiuni/localități cu o prezență numeroasă a cetățenilor români, dar care nu ar justifica înființarea unor oficii consulare cu caracter permanent.

Un alt palier prioritar de acțiune îl reprezintă continuarea accelerată a procesului de digitalizare și debirocratizare a activității consulare. Pe baza progreselor deja realizate (optimizarea platformei www.econsulat.ro pentru a fi accesată cu ușurință de pe tablete și telefoane mobile; simplificarea procedurilor de programare prin www.econsulat.ro; îmbunătățirea motorului de căutare disponibil la nivelul portalului www.econsulat.ro pentru identificarea rapidă de către solicitanți a serviciului consular dorit prin utilizarea unor cuvinte-cheie; reorganizarea și unificarea informațiilor consulare și regruparea acestora pe portalul www.econsulat.ro; modernizarea call-center-ului consular), MAE va continua să identifice soluțiile tehnice și modificările de ordin legislativ necesare privind introducerea semnăturii electronice pentru efectuarea unor categorii de servicii consulare exclusiv online, precum și pentru dezvoltarea unei aplicații proprii MAE pentru preluarea și gestionarea solicitărilor de documente de călătorie, inclusiv a unui modul de lucru privind cartea de identitate electronică.

În vederea debirocratizării activității pe linie consulară, în continuarea rezultatelor deja obținute

(eliminarea necesității de prezentare a fotocopiilor documentelor justificative pentru obținerea serviciilor consulare, simplificarea procedurilor de obținerea a documentelor din România, eficientizarea activității cu publicul în domeniul redobândirii cetățeniei române, extinderea categoriilor de documente ce pot fi eliberate prin curierat), MAE va continua dialogul cu celelalte instituții competente, inclusiv pentru analizarea oportunității unor modificări de ordin legislativ care să permită, printre altele, recunoașterea automată de autoritățile române a certificatelor de stare civilă emise de celelalte state membre din UE, eliminându-se obligativitatea parcurgerii procedurii de înscriere sau, după caz, de transcriere a acestei categorii de acte stare civilă în registrele de stare civilă române.

Pentru o mai bună organizare a activității consulare MAE va urmări în mod riguros respectarea obligativității de înregistrare a cetățenilor români din străinătate la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, prin înregistrarea automată cu ocazia prestării de servicii consulare, prin intermediul platformei www.econsulat.ro.

Pentru asigurarea resurselor umane, financiare și logistice necesare atingerii obiectivelor legate de extinderea și modernizarea oficiilor consulare și în vederea creșterii capacității procesare a serviciilor consulare, Guvernul va întreprinde demersurile legislative necesare pentru introducerea unor tarife pentru prestarea în regim de urgență a serviciilor consulare și a taxelor consulare pentru serviciile consulare prestate cetățenilor străini. În continuare, nu vor fi percepute taxe consulare pentru prestarea serviciilor consulare solicitate de cetățenii români în regim normal.

Vor continua, totodată, demersurile de profesionalizare a întregului corp consular prin diversificarea programelor de pregătire inițială și continuă și a celor de perfecționare, inclusiv în colaborare cu Institutul Diplomatic Român.

Va fi menținut și dezvoltat dialogul constant cu comunitățile de români din străinătate prin Programul „Dialog cu diaspora pe teme consulare”, precum și prin sesiuni informative cu cetățenii români din străinătate realizate în mediul online de Departamentul Consular din cadrul MAE și de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României.

MAE va continua să acționeze pentru consolidarea capacității de reacție la crize consulare, inclusiv prin dezvoltarea componentei dedicate din cadrul domeniului E-Cons și implementarea unui nou sistem de comunicare a alertelor de călătorie, pornind de la lecțiile învățate în gestionarea pandemiei de COVID-19.

XI. Sprijin intensificat pentru românii din afara granițelor

Guvernul urmărește să contribuie la prezervarea și afirmarea identității etnice, culturale, religioase și lingvistice a românilor din afara granițelor și să se consolideze ca partener de încredere pentru românii de pretutindeni. Guvernul va urmări consecvent ca aceștia să se bucure de drepturi depline și acces la servicii administrative digitale și moderne și o mobilitate deplină dinspre sau către România, atât pentru relocare, dar și pentru antreprenoriat, educație, turism sau cultură.

Sprijinul oferit prin acțiuni de diplomație culturală și educațională pentru românii din afara granițelor:

- Va fi promovată o abordare multidimensională, bazată pe o foarte bună coordonare interministerială și cu Parlamentul României, dublată de un dialog dinamic și activ cu

reprezentanții comunităților de români din afara granițelor, precum și cu cei ai mediului academic, ai societății civile și ai cercurilor de presă din țară. Astfel, pe linia programelor de diplomație culturală și educație, printre priorități se vor afla demersurile continue de susținere, de către MAE, a demersurilor Departamentului pentru Românii de Pretutindeni din cadrul Guvernului, care are rolul principal în acest sens, a inițiativelor menite să stimuleze promovarea limbii, culturii și civilizației românești în comunitățile românești din străinătate. Va fi stimulat procesul de cartografiere a nevoilor cultural-educative ale minorităților românești din statele vecine și, în acest sens, va fi susținută, printre altele, organizarea de festivaluri românești anuale în toate regiunile din țările gazdă cu populații de peste 100.000 de români.

- Pe linie educațională, vor fi sprijinite demersurile Institutului Limbii Române de deschidere a noi lectorate de limba română în universitățile din străinătate, precum și cele destinate protejării patrimoniului și expresiilor culturale specifice. Extinderea amplă a programului Limbă, Cultură și Civilizație Românească (LCCR) trebuie să rămână o prioritate. În egală măsură, se va acționa pentru ca acest program să se finalizeze cu calificarea limbii române conform cadrului european.

- De asemenea, vom susține rețelele internaționale academice românești, care să faciliteze și promoveze schimbul de experiență, mobilitatea academică, precum și taberele de studii sau de cunoaștere, pentru copiii românilor din străinătate.

- Strângerea legăturilor cu comunitățile istorice românești din țările vecine și stimularea schimburilor economice și creșterii investițiilor românești în Serbia, Ucraina și alte state vecine, în paralel cu întărirea dialogului la nivel politic cu autoritățile locale și centrale privind protecția drepturilor minorităților de etnici români din aceste țări în conformitate cu standardele europene vor reprezenta o prioritate a Guvernului. Vor fi utilizate activ Comisiile/Comitetele de specialitate bilaterale în domeniu. Va fi promovată dezvoltarea de programe similare celui de Limbă, Cultură și Civilizație Românească (LCCR), adaptate comunităților istorice, și finanțarea după criterii transparente și cu indici de audiență a publicațiilor în limba română din comunitățile istorice și instituirea unui program de burse pentru formarea jurnaliștilor de limba română. Nu în ultimul rând, va fi promovat un amplu program de salvare etnografică a limbilor și tradițiilor comunităților istorice în declin demografic, inclusiv prin producerea de dicționare de meglenoromână, istroromână etc. și mărirea susținerii financiare și eforturilor diplomatice bilaterale pentru elevii care studiază în limba română.

- Eficientizarea politicii de acordare a burselor pentru cetățenii Republicii Moldova și, respectiv, pentru etnicii români din afara granițelor – extinderea actualului program pentru românii din Ucraina și la românii din alte comunități istorice.

Participarea la viața politică:

- Va fi urmărită respectarea prevederilor constituționale referitoare la norma de reprezentare parlamentară și, pe cale de consecință, mărirea numărului de parlamentari pentru cetățenii români care trăiesc în străinătate. De asemenea, vor fi asigurate facilități moderne, sigure, proporționale și suficiente de vot.

- Vor fi facilitate organizarea și implicarea în viața politică românească pentru românii din Diaspora prin măsuri, inclusiv legislative dacă este necesar, pentru a permite organizarea politică în afară, utilizarea pentru procesele politice a pașapoartelor CRDS.

Alte obiective. Se vor urmări:

- Soluționarea în mod eficient și cu celeritate sporită a solicitărilor de redobândire a cetățeniei române, în conformitate cu cadrul legal în vigoare - Legea cetățeniei române nr. 21/1991, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prin prevederile OUG 37/9 septembrie 2015, respectiv continuarea demersurilor de simplificare a procedurilor aferente.

- Aplicarea reală a Legii 86/2016 pentru centrele comunitare românești și înființarea Centrelor în toate regiunile/provinciile din țări terțe cu minimum 5.000 de români și încadrarea acestora cu personal, precum și alocarea de resurse financiare și materiale pentru a deservi, proteja, întări comunitățile românești din străinătate.
  - Completarea serviciilor acordate de centrele comunitare cetățenilor români din străinătate, prin includerea, în plus pe lângă competențele din prezent, a serviciilor de asistență juridică, socială și în dreptul muncii, resurse pentru educație și integrare culturală, dar și de promovarea intereselor românilor (advocacy) la nivel local sau regional.
  - Elaborarea și publicarea de către Centrele Comunitare a unor liste permanente al antreprenorilor, lucrătorilor, prestatorilor de servicii români din fiecare localitate/ regiune unde există un centru comunitar, respectând totodată dispozițiile Regulamentului General privind Protecția Datelor (RGPD).
  - Dezvoltarea unei politici de parteneriat cu autoritățile statelor pe teritoriul cărora trăiesc comunități de români, astfel încât aceștia să beneficieze de toate drepturile conferite de legislație, inclusiv de a-și păstra identitatea religioasă, culturală și lingvistică;
  - Restructurarea legislației Consiliului și Congresului Românilor de Pretutindeni pentru a asigura depolitizarea lui și a-l transforma într-o structură strict civică pentru Diaspora comunitățile istorice, incluzând specialiști români dornici să propună în mod permanent către România soluții și idei de bune practici din țările gazdă ca scop principal.
  - Sprijinirea mediului asociativ românesc din Diaspora și comunităților istorice atât prin facilități financiare, dar și prin simplificarea procedurilor de depunere a proiectelor, reclasificarea criteriilor de eligibilitate, punerea la dispoziție de Resurse digitale (ghiduri pentru înființare de asociații, formulare, sfaturi pentru obținerea de finanțări etc.) pe site-ul Registrului Digital și asigurarea transferurilor de fonduri în timp util pentru organizațiile care depind de ele pentru funcționare.
  - Facilitarea constituirii unei rețele a aleșilor români din strainatate, organism consultativ care va putea genera puncte de vedere privind reforma administrației.
  - Asigurarea de promovare și sprijin permanent, la nivel diplomatic, dar și prin centrele comunitare pentru drepturile și interesele românilor față de autoritățile locale, regionale și naționale din țări gazdă, pentru a asigura non-discriminarea, evita abuzurile sociale și de muncă și proteja identitatea românească, dar și obține recunoașterea tuturor diplomelor, calificărilor vocaționale și experienței profesionale obținute în România, dar și promovând identitatea, personalitățile și elementele de cultură românească în regiunile din afară locuite de români (nume de străzi, statui, festivaluri etc.).
  - Identificarea oportunităților și lansarea de campanii pentru a obține stataturi specifice unei minorități sau comunități etnice pentru români, acolo unde este posibil, obținând astfel drepturi suplimentare în țările gazdă, ca fonduri și locuri în școlile regionale pentru cursuri de limba română, locuri în consiliile locale sau sprijin cultural.
  - Susținerea accesului românilor la mecanisme de asociere socială și economică, atât pentru angajați, dar și angajatori și crearea și promovarea conceptului ”lucrează cu români” pentru a încuraja companiile și antreprenorii români din diaspora să lucreze cu alți români din țara respectivă.
  - Promovarea mobilității muncitorilor și companiilor românești în UE și protejarea drepturilor lor, precum și facilitarea transferului de drepturi sociale între statele membre.
- Promovarea reîntoarcerii în România.** Se vor urmări:
- Susținerea, pentru cetățenii români din străinătate care nu își doresc reîntoarcerea imediată, a cooperării cu românii din țară, pentru a deschide drumul spre România inclusiv în mod indirect. Forța de muncă românească, experiența și competențele, oriunde s-ar afla, trebuie aduse împreună. Reîntoarcerea, la fel ca emigrarea, nu este ușoară. Va fi nevoie de timp și de eforturi specifice, care să completeze reformele din numeroasele alte domenii publice din România.
  - Adoptarea inițiativei legislative pentru constituirea Comitetelor Românilor de Pretutindeni, ca

principal organism reprezentativ al românilor de pretutindeni.

- Inițierea unui program EXPAT care să sprijine cetățenii români cu expertiză din țările UE pentru instalarea pe teritoriul României și adaptarea legislației pentru integrarea acestor experți.
- Adoptarea unui pachet legislativ menit să creeze un cadru favorabil pentru încurajarea cetățenilor români din diaspora care vor să se repatrieze sau care vor să investească în România. Prin acest pachet legislativ complex, se va acoperi o gamă largă de necesități privind repatrierea, de la integrarea copiilor în sistemul de învățământ, la facilități fiscale.
- Lansarea unei campanii de comunicare permanentă pentru cetățenii români din străinătate, care va comunica periodic noile oportunități care apar în România, de pe piața muncii, noile proiecte de dezvoltare, atracții turistice etc. și asigurarea de căi prin care cetățenii români din străinătate pot apela mereu la administrația publică, dar și societatea civilă din țară.
- Extinderea și lansarea de noi programe de tip ”Diaspora Start-up”, ”Diaspora se Întoarce” care să ofere pachete integrate de consultanță și asistență financiară folosind fonduri europene pentru antreprenorii români care decid să revină și să investească în țară, prin proceduri simplificate.
- Crearea unei rețele de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor românești la nivel internațional și atragerea întreprinzătorilor și investitorilor străini în România, constituită în principal de voluntari români din Diaspora, implicând comunitățile de afaceri românești din Diaspora, cu sprijinul MAE și al Ministerului Economiei, al asociațiilor investitorilor străini din România și al camerelor de comerț bilaterale.
- Propunerea unui pachet de măsuri de asistență sau consultanță pentru antreprenorii, dar și angajații care se întorc în țară, în special în domeniile cheie, cum ar fi agricultura, folosind fonduri europene și relaxarea fiscalității pe termen scurt pentru IMM-uri lansate de persoane repatriate care vor îndeplini criteriile clare (crearea de locuri de muncă într-o anumită zonă - rurală de exemplu - pentru o perioadă minimă, cu impact social sau în economia verde, socială sau inovativă etc.).
- Stimularea investițiilor cetățenilor români din străinătate în România prin comunicări frecvente despre noile oportunități din țară, dar și prin propunerea către diaspora de programe specifice de investiții prin obligațiuni de stat sau obligațiuni municipale.
- Propunerea creării de noi rețele profesionale între România și diaspora (ingineri, medici, cercetători etc.) pentru a asigura un transfer permanent de cunoaștere și informații între cele două părți și asigura un cadru de sprijin pentru cei din afară care doresc să revină în țară.

MINORITĂȚI NAȚIONALE

Guvernul României recunoaște rolul constitutiv și determinant al minorităților naționale în formarea, dezvoltarea și stabilitatea statutului român și se implică activ în apărarea și consolidarea drepturilor acestora. Guvernul României va promova respectul pentru diversitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă, ca resurse și valori esențiale ale societății.

Prin urmare, Guvernul României se angajează ferm să promoveze și să protejeze drepturile și interesele cetățenilor aparținând minorităților naționale în spiritul legislației interne și a tratatelor internaționale ratificate de statul român în acest domeniu.

În vederea asigurării depline și efective a echității și a egalității în drepturi pentru toți cetățenii români, indiferent de etnie, Guvernul României își asumă îmbunătățirea și consolidarea cadrului legal și instituțional în domeniul protecției minorităților naționale, prin următoarele priorități/obiective guvernamentale:

- sprijinirea legislativă, financiară și instituțională a eforturilor minorităților naționale, vizând păstrarea și dezvoltarea identității lor etnice, lingvistice, religioase și culturale;
- promovarea de noi măsuri/politici afirmative cu privire la păstrarea, afirmarea și dezvoltarea identității etnice, culturale, religioase și lingvistice atât în viața privată, cât și cea publică;
- implicarea activă în prevenirea și combaterea oricăror forme de antisemitism, xenofobie, rasism, șovinism și a altor forme de intoleranță, inclusiv discursul de ură îndreptat împotriva diferitelor minorități;
- susținerea dialogului dintre minoritățile naționale și majoritate, a unei societăți deschise bazate pe diversitate și interculturalitate.
- adoptarea unor măsuri integrate și efective în domeniul protecției drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, prin colaborarea dintre instituțiile responsabile Departamentul pentru Relații Interetnice, Agenția Națională pentru Romi, Ministerul Educației, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Culturii, Ministerului Justiției, Ministerului de Interne, Secretariatului General al Guvernului, Ministerul Afacerilor Externe etc.

1. Angajamente legislative

- Adoptarea, până la finalul anului 2022, a legii privind statutul minorităților naționale, conform articolului 73, alin. (3), litera r) din Constituția României;
- adaptarea, la noile realități sociale, a cadrului legislativ existent în materia incitării la ură, a manifestărilor rasiste și xenofobe, care să garanteze urmărirea penală eficientă a infracțiunilor coincidente, inclusiv prin modificarea, fără întârziere, a art.369 din Codul Penal, precum și elaborarea și implementarea imediată a unor mecanisme eficiente de punere în aplicare a legislației în materie;
- adoptarea, până la finalul anului 2021, a Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2021-2027, precum și asigurarea implementării strategiei prin legile bugetare anuale.

2. Măsuri guvernamentale

- sprijinirea financiară și încurajarea programelor regionale, a accesului la fonduri comunitare, în vederea dezvoltării durabile și a creșterii coeziunii zonelor locuite în mod tradițional de minoritățile etnice;
- sprijinirea financiară a programelor destinate minorităților naționale și care au ca scop dezvoltarea culturală și interculturală, a programelor de dialog interetnic derulate atât la nivel comunitar/local, cât și la nivel național;
- întărirea capacității instituționale a diferitelor entități cu atribuții în domeniul protecției minorităților naționale, prin asigurarea resurselor umane, financiare, materiale, de organizare și funcționare necesare desfășurării activității în condiții optime;
- susținerea instituțiilor culturale ale minorităților naționale, prin asigurarea resurselor umane, materiale, de organizare și funcționare necesare desfășurării activității în condiții optime;
- înființarea instituțiilor culturale rome, conform Strategiei de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2021-2027;
- susținerea accesului la programe în limba maternă la radio și televiziune pentru toate minoritățile naționale, inclusiv prin creșterea sprijinului financiar necesar funcționării adecvate a redacțiilor minorităților, extinderea accesului la emisiunile în limbile minorităților sau pentru minorități în zonele în care nu există acoperire, prin identificarea frecvențelor locale libere și amplificarea celor existente, după caz;
- eficientizarea activității de raportare periodică cu privire la aplicarea convențiilor la care România este parte care privesc drepturile persoanelor care aparțin minorităților naționale astfel încât să se asigure implementarea eficientă și raportarea neîntârziată a obligațiilor asumate prin instrumentele juridice menționate;
- îmbunătățirea mecanismelor de retrocedare a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada comunistă, astfel încât să asigure soluționarea cât mai rapidă și corectă a cererilor de retrocedare depuse în condițiile legii, în baza principiului restitutio in integrum.

În vederea asigurării și consolidării relațiilor de încredere și respect reciproc dintre majoritate și minorități, Guvernul României se angajează să colaboreze cu reprezentanții minorităților naționale în vederea identificării și soluționării problemelor cu care acestea se confruntă, inclusiv prin:

- consultarea politică a minorităților naționale atât la nivel național, cât și la nivel local, precum și asigurarea și aplicarea cadrului legal pentru facilitarea participării minorităților naționale la viața publică;
- facilitarea dialogului între minoritățile naționale și majoritate în vederea reconcilierii istorice.

În scopul prevenirii și combaterii oricăror forme de antisemitism, xenofobie, rasism, șovinism și altor forme de intoleranță, a discursului de ură îndreptat împotriva diferitelor grupuri, Guvernul României se va implica activ, inclusiv prin:

- luarea de măsuri, pentru informarea populației cu privire la Holocaust și sclavie, în special prin completarea programelor școlare și prin realizarea de campanii de informare;
- integrarea obligatorie în curricula școlară a educației interculturale precum și asigurarea/mărirea fondurilor pentru proiectele școlare și comunitare menite să promoveze interculturalitatea și diversitatea etnică, ca resurse și valori esențiale ale societății românești;

- aprobarea unor linii directoare/unui cod de conduită cu privire la conduita demnitarilor și funcționarilor publici în scopul prevenirii discursului de ură;
- dezvoltarea și promovarea diversității culturale în scopul eliminării prejudecăților și recunoașterii valorilor comune, prin organizarea de programe și campanii;
- monitorizarea permanentă a aplicării în mod corespunzător a legislației referitoare la combaterea antisemitismului, asigurarea implicării directe a comunității evreiești în elaborarea, realizarea și implementarea de politici publice de prevenire și combatere a antisemitismului;
- informarea și conștientizarea publică cu privire la atitudinile antirome generatoare de discurs incitator la ură sau de infracțiuni motivate de ură etnică și rasială, prin organizarea anuală, de instituțiile responsabile, de programe și campanii, precum și cooptarea societății civile în aceste demersuri.

NOTĂ DE PREZENTARE A MĂSURILOR ADOPTATE LA NIVELUL ROMÂNIEI PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATEREA PANDEMIEI DE COVID-19

I. Măsuri de prevenire și combatere a pandemiei de Covid-19 pe termen scurt și mediu care se aplică indiferent de rata de incidență cumulată la 14 zile.

1. Măsuri de creștere a capacității de lucru a sistemului medical.

- Detașarea personalului medical/paramedical/auxiliar specializat din sistemul public în sprijinul unităților medicale care acordă asistență pacienților cu COVID-19;
- Transferul pacienților confirmați cu virusul SARS-CoV-2 la spitale suport COVID-19;
- Transformarea spitalelor multidisciplinare în spitale suport COVID-19;
- Solicitarea de asistență internațională pentru asigurarea medicamentelor și echipamentelor de strictă necesitate în tratarea pacienților cu forme severe și critice de COVID-19, precum și a echipelor medicale specializate prin intermediul Mecanismului European de Protecție Civilă și al Centrului Euro-Atlantic de Coordonare a Răspunsului la Dezastre (EADRCC – Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre);
- Transferul pacienților cu forme severe sau grave la unități spitalicești din afara țării;
- Achiziționarea materialelor de protecție sanitară a personalului medical și a echipamentelor medicale prin intermediul ONAC;
- Întreruperea efectuării concediilor de odihnă și de odihnă suplimentare, precum și încetarea acordării de noi concedii de odihnă, de odihnă suplimentare, fără plată, de studii și pentru formare profesională pentru personalul unităților sanitare publice;
- Suspendarea internărilor pentru intervenții chirurgicale și pentru alte tratamente și investigații medicale care nu reprezintă urgență și care pot fi reprogramate;
- Adoptarea unor măsuri pentru prioritizarea livrărilor de oxigen lichid pentru spitale și alte unități medicale;
- Simplificarea modului de angajare a medicilor specialiști și rezidenți, precum și a asistenților;
- Simplificarea procedurilor de angajare a rezidenților care promovează examenul de specialitate;
- Stabilirea unui protocol de tratament pentru medicii de familie cu recomandări care să includă schemele de tratament, precum și tratamentele neagreate științific;
- Implicarea Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și a organizațiilor/asociațiilor profesionale medicale în vederea intensificării implicării medicilor de familie în cadrul campaniei de vaccinare precum și în vederea asigurării tratamentului și monitorizării pacienților pozitivi care nu necesită îngrijiri spitalicești;
- Sporirea capacității centrelor de apel;
- Informarea populației prin centrele de apel precum și prin campanii de informare publică privind necesitatea accesării precoce a sistemului sanitar la nivelul medicilor de familie sau a centrelor de diagnostic de către pacienții simptomatici în vederea asigurării tratamentului în fazele inițiale ale bolii cauzate de virusul SARS-CoV-2;
- Crearea posibilității achiziționării, pe bază de rețetă compensată, a medicamentelor antivirale orale la nivelul farmaciilor;
- Coordonarea utilizării paturilor destinate Covid la nivelul Centrelor Județene/ al municipiului București de Coordonare și Conducere a Intervenției prin implicarea Direcțiilor de

Sănătate Publică, a reprezentanților unităților sanitare, precum și ai reprezentanților autorităților publice județene/locale care au în coordonarea lor unități sanitare.

2. Măsuri non-medice de prevenire a infecției cu virusul SARS-CoV-2, în vigoare:

a) Instituirea **obligativității purtării măștii de protecție**, astfel încât să acopere nasul și gura, în toate spațiile publice închise și deschise, precum și la locul de muncă și în mijloacele de transport în comun, cu următoarele excepții:

- copiii cu vârstă mai mică de 5 ani;
- persoanele care la locul de muncă sunt singure în birou;
- prezentatorii TV și invitații acestora, cu respectarea unei distanțe de 3 metri între persoane;
- reprezentanții cultelor religioase, în timpul slujbelor, cu condiția respectării distanței de 3 metri între persoane;
- persoanele care desfășoară activități fizice intense și/sau în condiții de muncă solicitante (temperaturi ridicate, umiditate crescută etc.) sau activități sportive.

b) **Limitarea programului de funcționare** a operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul comerțului și prestărilor de servicii publice și/sau private în intervalul orar 5,00-21,00, cu următoarele excepții:

- operatorii economici care desfășoară activități de comerț/prestări servicii publice și/sau private care activează doar în relația cu operatorii economici cu activitate de livrare la domiciliu;
- unitățile farmaceutice, benzinăriile, operatorii economici cu activitate de livrare la domiciliu, precum și operatorii economici din domeniul transportului rutier de persoane și de mărfuri.

c) **Limitarea programului de funcționare** a restaurantelor și cafenelelor din interiorul clădirilor inclusiv în interiorul hotelurilor, pensiunilor sau altor unități de cazare, precum și la terase, în intervalul orar 5,00-21,00, cu accesul publicului până la 50% din capacitatea maximă a spațiului și cu accesul permis doar persoanelor vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

d) **Reducerea activității** cu publicul în domeniul sălilor de sport și/sau fitness, piscinelor interioare, jocurilor de noroc, sălilor de jocuri și locurilor de joacă pentru copii **până la 30% din capacitatea maximă** a spațiului, accesul fiind permis doar persoanelor vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

e) **Limitarea accesului în incinta operatorilor economici** care au ca obiect principal de activitate comercializarea produselor **nealimentare**, precum și în structurile de primire turistică doar pentru persoanele vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

f) **Limitarea accesului în centrele și parcurile comerciale** doar la persoanele vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile, cu următoarele excepții:

- persoanele care se prezintă la centrele de vaccinare în vederea administrării unei doze de vaccin, dacă sunt stabilite culoare dedicate și controlate de intrare, deplasare și ieșire în/din centrele și parcurile comerciale;
- persoanele care prezintă rezultatul negativ al unui test RT-PCR/test antigen rapid pentru infecția cu virusul SARS-CoV-2 și care se prezintă la serviciile publice comunitare care funcționează în centrele și parcurile comerciale.

g) **Organizarea muncii la domiciliu sau în regim de telemuncă, pentru cel puțin 50% din angajați**, acolo unde specificul activității permite, iar acolo unde acest lucru nu este posibil angajatorii care au un număr mai mare de 50 de salariați, organizează programul de lucru astfel încât personalul să fie împărțit în grupe/schimburi/ture.

h) **Limitarea accesului în incintele** instituțiilor publice centrale și locale, regiilor autonome și operatorii economici cu capital public doar la persoanele vaccinate, testate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile, cu următoarele excepții:

- angajații;
- participanții în cadrul procedurilor judiciare, disciplinare, contravenționale, administrativ-jurisdicționale și a celor administrative din motive de ordine și siguranță publică;
- persoanele care necesită servicii medicale și prestații sociale;
- persoanele care se prezintă la centrele de vaccinare în vederea administrării unei doze de vaccin, dacă au culoare special dedicate.

Măsura se aplică și pentru operatorii economici care funcționează în clădiri cu birouri private în care își desfășoară activitatea cel puțin 50 de persoane simultan.

i) Interzicerea activității în baruri, cluburi și **discoteci**.

j) **Interzicerea circulației persoanelor**, în afara locuinței/gospodăriei, în toate localitățile, în intervalul orar 22,00-5,00, cu anumite excepții:

- deplasarea în interes profesional;
- deplasarea pentru asistență medicală și pentru achiziționarea de medicamente;
- deplasări în afara localităților ale persoanelor care sunt în tranzit;
- deplasarea din motive justificate (îngrijirea/însoțirea copilului, asistența persoanelor vârstnice, bolnave/cu dizabilități ori decesul unui membru de familie);
- deplasarea persoanelor vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

k) **Suspendarea activităților** care implică prezența **fizică preșcolarilor și elevilor la cursuri în perioada 25.10.2021-05.11.2021** pentru toate unitățile de învățământ, fie prin acordarea unei vacanțe suplimentare de două săptămâni fie prin desfășurarea cursurilor în sistem on-line, concomitent cu suspendarea activităților tip after-school.

l) **Interzicerea organizării și desfășurării** de mitinguri, demonstrații, procesiuni, concerte, spectacole, cursuri de instruire, workshopuri, conferințe sau alte tipuri de întruniri, organizarea de evenimente private (nunți, botezuri, mese festive și altele asemenea), precum și a întrunirilor de natura activităților culturale, științifice, artistice, sportive sau de divertisment în spații deschise sau închise, cu următoarele excepții:

- Desfășurarea competițiilor sportive este permisă fără participarea spectatorilor;
- Desfășurarea activității în cadrul cinematografelor, instituțiilor de spectacole și/sau concerte în spații închise/deschise este permisă cu participarea publicului până la 30% din capacitatea maximă a spațiului, doar persoanelor vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile;

- Desfășurarea activităților recreative și sportive în aer liber este permisă cu participarea a cel mult 10 persoane care nu locuiesc împreună, doar dacă acestea sunt vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile;

- Organizarea mitingurilor și demonstrațiilor cu un număr de maximum 100 de persoane, doar dacă acestea sunt vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

m) **Excepția de la măsurile restrictive prevăzute a persoanelor care au vârsta mai mică sau egală cu 12 ani** dacă sunt însoțite de o persoană cu vârsta mai mare de 18 ani și care este vaccinată sau trecută prin boală în ultimele 180 zile.

II. Măsuri propuse de prevenire și combatere a pandemiei de COVID-19 pe termen lung, în funcție de evoluția cazurilor.

1. Măsuri propuse a fi adoptate în cazul menținerii unui trend ascendent al numărului de infectări.

- Prelungirea termenului de aplicare a măsurilor dispuse la punctul I.1;
- Închiderea activităților neesențiale;
- Reducerea intervalului în care persoanele pot circula fără restricții în afara locuinței/gospodăriei;
- Închiderea anumitor activități pentru zilele de vineri, sâmbătă și duminică.

2. Măsuri propuse a fi adoptate în cazul scăderii numărului de infectări.

2.1 În situația în care incidența cumulată la 14 zile la nivel național este **mai mare de 3 și mai mică sau egală cu 6/1.000** de locuitori, se vor adopta măsuri de relaxare ce vor permite reluarea unor activități și creșterea numărului de participanți la acestea, astfel:

a) Reluarea activităților care impun prezența fizică în unitățile de învățământ și desfășurarea acestora în conformitate cu scenariile stabilite prin ordinul comun al ministrului educației și ministrului sănătății.

b) Excepția de la obligativitatea purtării măștii de protecție pentru spațiile publice deschise, cu excepția celor aglomerate.

c) **Permiterea organizării și desfășurării** de mitinguri, demonstrații, procesiuni, concerte sau alte tipuri de întruniri în spații deschise, precum și a întrunirilor de natura activităților culturale, științifice, artistice, sportive sau de divertisment în spații închise, **cu relaxarea condițiilor de participare**, astfel:

- Desfășurarea competițiilor sportive cu participarea spectatorilor vaccinați sau trecuți prin boală în ultimele 180 de zile, până la **30%** din capacitatea maximă a spațiului, cu asigurarea unei distanțe de minimum 1 metru între persoane și cu purtarea măștii de protecție.

- Desfășurarea activității în cadrul cinematografelor, instituțiilor de spectacole și/sau concerte în spații închise/deschise este permisă cu participarea publicului până la **50%** din capacitatea maximă a spațiului, doar persoanelor vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile;

- Desfășurarea spectacolelor de tipul drive-in sunt permise numai dacă ocupanții unui autovehicul sunt membrii aceleiași familii sau reprezintă grupuri de până la **4** persoane, persoanelor vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile;

- Desfășurarea activităților recreative și sportive în aer liber, cu participarea a cel mult **10** persoane care nu locuiesc împreună;

- Organizarea de evenimente private (nunți, botezuri, mese festive și alte asemenea) cu un număr de maximum **200** de persoane în **interior** și asigurarea unei anumite suprafețe de 2 mp pentru fiecare persoană, doar dacă aceștia sunt vaccinați sau trecuți prin boală în ultimele 180 zile;

- Organizarea de cursuri de instruire și **workshopuri** pentru adulți, cu un număr de participanți de maximum 150 de persoane în interior și de maximum 200 de persoane în exterior, asigurarea unei suprafețe de minimum 2 mp pentru fiecare persoană și purtarea măștii de protecție, doar dacă aceștia sunt vaccinați sau trecuți prin boală în ultimele 180 zile;

- Organizarea de conferințe cu un număr de maximum 150 de persoane în interior, asigurarea unei suprafețe de minimum 2 mp pentru fiecare persoană și purtarea măștii de protecție, doar dacă aceștia sunt vaccinați sau trecuți prin boală în ultimele 180 zile;

- Organizarea de mitinguri și demonstrații cu un număr de maximum 200 de participanți vaccinați sau trecuți prin boală în ultimele 180 zile.

d) Restrângerea zilelor în care se aplică interzicerea circulației în afara locuinței/gospodăriei sau reducerea intervalului în care este interzisă ori eliminarea interdicției.

e) Reducerea intervalului orar în care este limitat programul de funcționare a restaurantelor și cafenelelor din interiorul clădirilor, precum și la terase, doar la intervalul orar 2,00-5,00, cu accesul publicului până la **50%** din capacitatea maximă a spațiului, dacă persoanele sunt vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

f) Reducerea intervalului orar în care este limitat programul de funcționare al restaurantelor și cafenelelor din interiorul hotelurilor, pensiunilor sau altor unități de cazare, precum și la terasele acestora în intervalul orar 5,00-2,00, cu accesul publicului până la **50%** din capacitatea maximă a spațiului, doar pentru persoanele cazate în cadrul acestor unități.

g) Permitea desfășurării activității în baruri, cluburi și discoteci fără a depăși **30%** din capacitatea maximă a spațiului, în intervalul orar 5,00-2,00, doar persoanelor vaccinate.

h) Restrângerea zilelor în care este limitat programul de funcționare al operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul comerțului și prestărilor de servicii publice și/sau private, doar la perioada vineri - duminică și în intervalul orar 5,00-22,00.

i) Permitea activității cu publicul în domeniul sălilor de sport și/sau fitness, piscinelor interioare, jocurilor de noroc, sălilor de jocuri și locurilor de joacă pentru copii până la **50%** din capacitatea maximă a spațiului, doar cu persoane vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

j) Organizarea muncii la domiciliu sau în regim de telemuncă, acolo unde specificul activității permite.

k) Permitea accesului persoanelor nevaccinate sau netrecute prin boală în ultimele 180 de zile, la anumite activități sau în anumite incinte unde era interzis doar sub rezerva prezentării rezultatului negativ pentru COVID-19, al unui test antigen sau al unui test RT-PCR nu mai vechi de 72 de ore.

2.2 În situația în care incidența cumulată la 14 zile la nivel național **este mai mare de 1/1.000 și mai mică de 3/1.000** de locuitori, se vor adopta măsuri de relaxare ce vor permite reluarea unor activități și creșterea numărului de participanți la acestea, astfel:

a) Menținerea obligativității purtării măștii de protecție doar în spațiile publice închise, mijloacele de transport în comun, la locul de muncă, spații comerciale, precum și în unele spații publice deschise.

b) **Permitea organizării și desfășurării** de mitinguri, demonstrații, procesiuni, concerte sau alte tipuri de întruniri în spații deschise, precum și a întrunirilor de natura activităților culturale, științifice, artistice, sportive sau de divertisment în spații închise, **cu relaxarea condițiilor de participare**, astfel:

– Desfășurarea competițiilor sportive cu participarea spectatorilor vaccinați, testați sau trecuți prin boală în ultimele 180 de zile, până la **50%** din capacitatea maximă a spațiului, cu asigurarea unei distanțe de minimum 1 metru între persoane și cu purtarea măștii de protecție;

– Desfășurarea activității în cadrul cinematografelor, instituțiilor de spectacole și/sau concerte în spații închise/deschise este permisă cu participarea publicului până la **70%** din capacitatea maximă a spațiului și cu purtarea măștii de protecție;

– Desfășurarea spectacolelor de tipul drive-in sunt permise numai dacă ocupanții unui autovehicul sunt membrii aceleiași familii sau reprezintă grupuri de până la **4** persoane, persoanelor vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile;

– Desfășurarea activităților recreative și sportive în aer liber, cu participarea a cel mult **30** persoane care nu locuiesc împreună;

– Organizarea de evenimente private (nunți, botezuri, mese festive și alte asemenea) cu un număr de maximum **300** de persoane în **exterior** și **200** de persoane în **interior** doar dacă persoanele sunt vaccinate sau trecute prin boală în ultimele 180 de zile;

– Organizarea de cursuri de instruire și **workshopuri** pentru adulți, cu un număr de participanți de maximum 150 de persoane în interior și de maximum 200 de persoane în exterior, asigurarea unei suprafețe de minimum 2 mp pentru fiecare persoană și purtarea măștii de protecție;

– Organizarea de **conferințe** cu un număr de maximum 150 de persoane în interior, asigurarea unei suprafețe de minimum 2 mp pentru fiecare persoană și purtarea măștii de protecție;

– Organizarea de mitinguri și demonstrații cu un număr de maxim 300 de participanți, cu respectarea anumitor măsuri.

c) Eliminarea restricțiilor de circulație în afara locuinței/gospodăriei.

d) Limitarea programului de funcționare a restaurantelor și cafenelelor din interiorul clădirilor inclusiv în interiorul hotelurilor, pensiunilor sau altor unități de cazare, precum și la terase, în intervalul orar 5,00-2,00, cu accesul publicului până la **70%** din capacitatea maximă a spațiului, dacă persoanele sunt vaccinate, testate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

e) Desfășurarea activității în baruri, cluburi și discoteci este permisă fără a depăși **70%** din capacitatea maximă a spațiului, în intervalul orar 5,00-2,00, doar persoanelor vaccinate.

f) Eliminarea restricțiilor referitoare la programul de funcționare a operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul comerțului și prestărilor de servicii publice și/sau private cu excepția celor expres prevăzuți.

g) Activitatea cu publicul în domeniul sălilor de sport și/sau fitness până la capacitatea maximă a spațiului, cu asigurarea unei suprafețe de minimum 7 mp pentru fiecare persoană și doar dacă persoanele sunt vaccinate, testate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

h) Activitatea cu publicul în domeniul jocurilor de noroc până la capacitatea **70%** din capacitatea maximă a spațiului și doar dacă persoanele sunt vaccinate, testate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

i) Activitatea cu publicul în domeniul piscinelor interioare până la **70%** din capacitatea maximă a spațiului și doar dacă persoanele sunt vaccinate, testate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile.

j) Activitatea cu publicul în domeniul locuri de joacă pentru copii până la **70%** din capacitatea maximă a spațiului, în intervalul orar 5,00-24,00;

k) Activitatea cu publicul în domeniul sălilor de jocuri până la **70%** din capacitatea maximă a spațiului, în intervalul orar 5,00-2,00 și doar dacă persoanele sunt vaccinate, testate sau trecute prin boală în ultimele 180 zile;

l) Organizarea muncii la domiciliu sau în regim de telemuncă, acolo unde specificul activității permite.

2.3 În situația în care incidența cumulată la 14 zile la nivel național este **mai mică sau egală cu 1/1.000** de locuitori, organizarea activităților socio-economice, inclusiv a întrunirilor și evenimentelor se propune a se desfășura cu respectarea măsurilor non-farmaceutice de prevenire a răspândirii infecțiilor cu virusul SARS-CoV-2.

Se consideră necesară reevaluarea criteriilor pe baza cărora se instituie măsurile non-farmaceutice de limitarea a răspândirii SARS-CoV-2 după atingerea pragului de vaccinare de 70% din totalul populației, în sensul raportării măsurilor la numărul persoanelor bolnave internate în spitale și în secțiile ATI și nu la rata de incidență cumulată la 14 zile la 1000 de locuitori.

După scăderea ratei de incidență cumulate la 1000 de locuitori, la nivel național sub pragul de 3 și până la îndeplinirea condiției de înlocuire a criteriilor pe baza cărora se instituie **măsurile non-farmaceutice de limitarea a răspândirii SARS-CoV-2**, se propune ca măsurile să fie aplicate în funcție de incidența cumulată de la nivelul fiecărei localități.

Ministerul Sănătății

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C12. SĂNĂTATE								
R1 Creșterea capacității pentru gestionarea fondurilor publice din sănătate	Reper	R1 - M1 - Intrarea în vigoare a Ordinului Ministrului Sănătății privind indicatorii de performanță și calitate care vor fi utilizați pentru selectarea unităților medicale care beneficiază de Fondul pentru calitatea sănătății				Q4	2022	MS
R1 Creșterea capacității pentru gestionarea fondurilor publice din sănătate	Reper	R1 - M2 - Intrarea în vigoare a Hotărârii de Guvern pentru adoptarea unui nou model de Contract-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale, tehnologiilor și dispozitivelor asistive în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate				Q2	2023	MS, Casa Națională de Asigurări de Sănătate
R1 Creșterea capacității pentru gestionarea	Reper	R1 - M3 - Includerea rezultatelor cheltuielilor bugetare revizuite în procesul bugetar				Q1	2024	MS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
fondurilor publice din sănătate								
R1 Creșterea capacității pentru gestionarea fondurilor publice din sănătate	Obiectiv	R1 - T1 - Îmbunătățirea accesului la servicii medicale prin reducerea procentului din populație care raportează nevoi nesatisfăcute de asistență medicală	% (Procentaj)	4,9	4,2	Q2	2026	MS
R2. Creșterea capacității pentru realizarea investițiilor în infrastructura de sănătate	Reper	R2 - M1 - Intrarea în vigoare a cadrului legal prin care se înființează Agenția Națională de Dezvoltare a Infrastructurii în Sănătate (ANDIS)				Q2	2022	MS
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Reper	R3 - M1 Intrarea în vigoare a cadrului legislativ necesar implementării reformei privind managementul serviciilor de sănătate și a resurselor umane din sănătate				Q2	2022	MS
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Reper	R3 - M2 Intrarea în vigoare a legislației care creează cadrul strategic pentru dezvoltarea resurselor umane din sănătate (RUS)				Q2	2022	MS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Reper	R3 - M3 Dezvoltarea resurselor umane din sănătate				Q4	2022	MS
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Reper	R3 - M4 Intrarea în vigoare a Ordinului Ministrului Sănătății privind stabilirea unui cadru de recunoaștere diferențiată a meritelor profesionale și recompensarea profesioniștilor din domeniul sănătății				Q4	2023	MS
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Obiectiv	R3 - T1 Construirea și dotarea completă a 2 noi centre de dezvoltare a abilităților pentru personalul medical din domeniul sănătății	Număr	0	2	Q2	2024	MS
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Obiectiv	R3 - T2 Persoane care au participat la programele de formare în managementul serviciilor de sănătate	Număr	0	1000	Q2	2025	MS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Obiectiv	R3 - T3 Persoane care au participat la cursuri de instruire în domeniul managementului resurselor umane în instituțiile de sănătate	Număr	0	1000	Q2	2025	MS
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Obiectiv	R3 - T4 Profesioniști din domeniul sănătății care au participat la programe de training în domeniul integrității	Număr	150	3000	Q2	2025	MS
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Reper	R3 - M5 Intrarea în vigoare a ordinului comun al Ministerului Sănătății și al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (CNAS) pentru un mecanism de prioritizare a alocațiilor bugetare efectuate de Ministerul Sănătății și de Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS)				Q4	2023	MS
R.3 Creșterea capacității managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate	Reper	R3 - M6 - Operaționalizarea portalului transparenta.ms.ro referitor la utilizarea resurselor publice				Q4	2024	MS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești	Reper	I1 - M1 Adoptarea criteriilor de prioritizare a investițiilor în centrele comunitare integrate.				Q4	2021	MS
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești	Obiectiv	I1 - T1- Cabinete ale medicilor de familie sau asociații de cabinete echipate sau renovate, acordând prioritate cabinetelor situate în regiuni și zone marginalizate.	Număr	0	3000	Q2	2023	MS
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești	Obiectiv	I1 - T2 Unități medicale mobile echipate pentru screeningul cancerului de sân și de col uterin	Număr	0	10	Q2	2023	MS
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești	Obiectiv	I1 - T3 Facilități nou construite/renovate și dotate care furnizează asistență medicală ambulatorie	Număr		30	Q4	2024	MS
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești	Obiectiv	I1 - T4 - Centre comunitare integrate nou construite/renovate și dotate, inclusiv cu personal adecvat.	Număr		200	Q2	2025	MS
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești	Obiectiv	I1 - T5 Comunități slab deservite, inclusiv comunitatea romă, vor avea acces la asistență medicală comunitară	Număr		300	Q2	2025	MS
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale	Obiectiv	I1 - T6 Cabinete de planificare familială dotate sau dotate și renovate	Număr		119	Q4	2025	MS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
prespitalicești								
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești	Obiectiv	I1 - T7 Creșterea accesului la asistență medicală primară	Număr	168	109	Q2	2025	MS
I.1 Dezvoltarea infrastructurii medicale prespitalicești	Obiectiv	I1 - T8 Creșterea numărului de consultații preventive	Număr	1100000	1265000	Q2	2024	MS
I.2 Dezvoltarea infrastructurii publice spitalicești	Obiectiv	I2 - T1 - Spitale publice care beneficiază de echipamente și materiale destinate reducerii riscului de infecții	Număr	0	25	Q2	2024	MS
I.2 Dezvoltarea infrastructurii publice spitalicești	Obiectiv	I2 - T2 - Unități de terapie intensivă pentru nou-născuți echipate, inclusiv cu ambulanțe pentru nou-născuți (pentru centrele regionale)	Număr	0	25	Q4	2024	MS
I.2 Dezvoltarea infrastructurii publice spitalicești	Obiectiv	I2 - T3 - Unități sanitare publice/ spitale care beneficiază de infrastructură nouă.	Număr	0	25	Q2	2026	MS
REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Reper	Noua platforma IT de asigurări de sănătate (PIAS) este operațională				Q2	2025	MCID/Ministerul Sănătății/CNAS
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Obiectiv	Instituții cu atribuții în domeniul sanitar sănătății digitalizate	Număr	0	60	Q2	2023	Ministerul Sănătății/MCID raportează
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Obiectiv	Digitalizarea a 200 de unități sanitare publice	Număr	0	200	Q2	2025	Ministerul Sănătății/MCID raportează
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Reper	Sistem de telemedicină implementat	Număr	0		Q4	2024	Ministerul Sănătății/MCID raportează
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Obiectiv	Healthcare providers connected to the new PIA platform	Număr	0	25000	Q2	2025	Ministerul Sănătății/MCID raportează

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Finalizarea analizei cheltuielilor în domeniul sănătății și domeniul educației				Q2	2023	MF/MS /Ministerul Educației/Casa Națională de Asigurări de Sănătate
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Proiectul de buget pe anul 2024 include recomandările analizei cheltuielilor (din domeniul sănătății și al educației)				Q4	2023	MF, MS si ME

Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C6. ENERGIE								
R1 - Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile	Obiectiv	Dezafectarea capacității de producție a energiei electrice pe bază de cărbune	Număr MW	0	1695	Q4	2021	Ministerul Energiei
R1 - Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse	Reper	Intrarea în vigoare a Legii Decarbonizării prin care se adoptă calendarul de eliminare treptată a cărbunelui				Q2	2022	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
regenerabile								
R1 - Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile	Obiectiv	Dezafectarea capacității de producție a energiei electrice pe bază de lignit	Număr MW	1695	2355	Q4	2022	Ministerul Energiei
R1 - Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse	Reper	Intrarea în vigoare a noii Legi a Energiei				Q2	2023	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
regenerabile								
R1 - Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile	Reper	Semnarea Contractelor pentru diferență pentru surse regenerabile	Numar MW			Q4	2023	Ministerul Energiei
R1 - Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse	Reper	Semnarea Contractelor pentru diferență pentru surse regenerabile	Numar MW		2000	Q2	2025	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
regenerabile								
R1 - Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile	Obiectiv	Dezafectarea capacității de producție a energiei electrice pe bază de cărbune	Număr MW	2355	3780	Q4	2025	Ministerul Energiei
R1 - Reforma pieței de energie electrică, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare pentru investițiile private în producția de electricitate din surse	Obiectiv	Punerea în funcțiune a unei capacități suplimentare de surse de energie regenerabilă (3000 MW)	Număr MW	4408	7408	Q2	2026	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
regenerabile								
R2 - Îmbunătățirea guvernancei corporative a întreprinderilor de stat din sectorul energiei	Reper	Îmbunătățirea guvernancei corporative a întreprinderilor de stat din sectorul energiei				Q4	2022	Ministerul Energiei, SGG, AGA companii
R2 - Îmbunătățirea guvernancei corporative a întreprinderilor de stat din sectorul energiei	Reper	Finalizarea listării unui pachet de cel puțin 15% din acțiunile Hidroelectrica				Q2	2023	Ministerul Energiei/SGG
R3 - Bugetarea verde	Reper	Finalizarea și aplicarea unei metodologii de planificare bugetară "verde"				Q3	2023	Ministerul Finanțelor/MMAP/Ministerul Energiei raporteaza
I1 - Noi capacități pentru producția de electricitate din surse regenerabile	Reper	Deschiderea unui apel de licitații competitive de proiecte pentru producția de energie din surse regenerabile (eolian și solar)				Q1	2022	Ministerul Energiei
I1 - Noi capacități pentru producția de electricitate din surse	Obiectiv	Capacitate suplimentară instalată din surse regenerabile (eolian și solar)	Număr MW	0	950	Q2	2024	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
regenerabile								
R4 - Dezvoltarea unui cadru legislativ și de reglementare favorabil tehnologiilor viitorului, în special hidrogen și soluții de stocare	Reper	Intrarea în vigoarea a modificărilor cadrului legislativ, pentru implementarea Strategiei Naționale a Hidrogenului				Q1	2023	Ministerul Energiei
R5 - Reducerea intensității energetice a economiei prin dezvoltarea unui mecanism sustenabil de stimulare a eficienței energetice în industrie și de creștere a rezilienței	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri pentru a facilita investițiile în eficiența energetică în industrie				Q4	2022	Ministerul Energiei
R6 - Creșterea competitivității și decarbonarea sectorului de încălzire - răcire	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri de decarbonizare a sectorului de încălzire și răcire				Q4	2023	MLDPA; MMAP; Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I2 - Infrastructura de distribuție a gazelor regenerabile (utilizarea gazului natural în combinație cu hidrogenul verde ca măsură de tranziție), precum și capacitățile de producție a hidrogenului verde și / sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice	Reper	Semnarea contractelor pentru construirea a cel puțin 100 MW de capacitate nouă în electroizoare				Q2	2022	Ministerul Energiei
I2 - Infrastructura de distribuție a gazelor regenerabile (utilizarea gazului natural în combinație cu hidrogenul verde ca măsură de tranziție), precum și capacitățile de producție a hidrogenului verde și / sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice	Reper	Semnarea contractului pentru construcția unei rețele de distribuție hydrogen ready în regiunea Oltenia				Q4	2023	Ministerul Energiei/APL

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I2 - Infrastructura de distribuție a gazelor regenerabile (utilizarea gazului natural în combinație cu hidrogenul verde ca măsură de tranziție), precum și capacitățile de producție a hidrogenului verde și / sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice	Obiectiv	Producția de hidrogen verde – capacitate instalată	Număr MW	0	100	Q4	2025	Ministerul Energiei
I2 - Infrastructura de distribuție a gazelor regenerabile (utilizarea gazului natural în combinație cu hidrogenul verde ca măsură de tranziție), precum și capacitățile de producție a hidrogenului verde și / sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice	Obiectiv	Rețea de distribuție pregătită pentru hidrogen, finalizată și pusă în funcțiune în regiunea Oltenia	Număr Km	0	1870	Q2	2026	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I3 - Dezvoltarea de capacități de producție pe gaz, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în termoficarea urbană, în vederea realizării unei decarbonizări profunde	Reper	Semnarea contractelor pentru proiecte de cogenerare de înaltă eficiență pe gaz și de termoficare urbană				Q2	2022	Ministerul Energiei
I3 - Dezvoltarea de capacități de producție pe gaz, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în termoficarea urbană, în vederea realizării unei decarbonizări profunde	Obiectiv	Centrale de cogenerare de înaltă eficiență și termoficarea urbană	Număr MW	0	300	Q2	2026	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I4 - Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare), precum și noi capacități de stocare a energiei electrice	Reper	Semnarea contractelor pentru investiții în lanțul de producție a bateriilor				Q3	2022	Ministerul Energiei
I4 - Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare), precum și noi capacități de stocare a energiei electrice	Reper	Semnarea contractelor în cadrul schemei de finanțare a capacităților de stocare a energiei electrice în baterii				Q3	2022	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I4 - Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare), precum și noi capacități de stocare a energiei electrice	Obiectiv	Capacități puse în funcțiune de producție și/sau de asamblare și/sau de reciclare a bateriilor	Număr GW/an	0	2	Q4	2025	Ministerul Energiei
I4 - Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare), precum și noi capacități de stocare a energiei electrice	Obiectiv	Capacități puse în funcțiune pentru celule și panouri fotovoltaice	Număr MW/an	0	200	Q4	2025	Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I4 - Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare), precum și noi capacități de stocare a energiei electrice	Obiectiv	Capacitate instalată de stocare a energiei electrice	Număr MW	0	240	Q4	2025	Ministerul Energiei
I5 - Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial	Reper	Deschiderea unui apel competitiv pentru investiții în eficiență energetică pentru industrie				Q2	2022	Ministerul Energiei
I5 - Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial	Obiectiv	Proiecte finalizate de eficiență energetică	Număr proiecte	0	50	Q4	2025	Ministerul Energiei

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								
I9. Digitalizarea sectorului organizațiilor neguvernamentale	Obiectiv	Numar de ONG-uri digitalizate	Număr	0	200	Q4	2024	MIPE
I9. Digitalizarea sectorului organizațiilor neguvernamentale	Reper	Centru de resurse pentru transformarea digitală a celui de al treilea sector				Q2	2025	MIPE
C9. SPRIJIN PENTRU MEDIUL DE AFACERI ȘI CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE								
I.2.1 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Garanția de portofoliu pentru reziliență	Reper	Semnarea acordului de contribuție între Comisia Europeană și Guvernul României.				Q4	2021	CE si Guvernul Romaniei
I.2.1 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Garanția de portofoliu pentru reziliență	Obiectiv	Operațiuni de finanțare sau investiții care se ridică la cel puțin 50% din suma totală a resurselor alocate instrumentului aprobat de Comitetul de investiții	% (Procentaj)	0	50	Q2	2023	MIPE / Comitetul de investii InvestEU

		InvestEU						
I.2.1 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Garanția de portofoliu pentru reziliență	Obiectiv	Operațiuni de finanțare sau investiții în valoare de 100% din resursele alocate instrumentului aprobat de Comitetul de investiții InvestEU	% (Procentaj)	50	100	Q2	2024	MIPE / Comitetul de investii InvestEU
I.2.2 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Garanția de portofoliu pentru acțiune climatică	Reper	Semnarea acordului de contribuție între Comisia Europeană și Guvernul României.				Q4	2021	CE si Guvernul Romaniei
I.2.2 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Garanția de portofoliu pentru acțiune climatică	Obiectiv	Operațiuni de finanțare sau investiții care se ridică la cel puțin 50% din suma totală a resurselor alocate instrumentului, aprobate de Comitetul de investiții InvestEU	% (Procentaj)	0	50	Q2	2023	MIPE / Comitetul de investii InvestEU
I.2.2 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Garanția de portofoliu pentru acțiune climatică	Obiectiv	Operațiuni de finanțare sau investiții care se ridică la 100% din suma totală a resurselor alocate instrumentului, aprobate de Comitetul de investiții InvestEU	% (Procentaj)	50	100	Q2	2024	MIPE / Comitetul de investii InvestEU

I.2.3 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Fond de capital de risc pentru redresare	Reper	Semnarea acordului de finanțare între Fondul European de Investiții și Guvernul României pentru crearea Fondului de capital de risc de redresare („Fondul”) și adoptarea politicii de investiții a Fondului				Q4	2021	FEI si Guvernul Romaniei
I.2.3 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Fond de capital de risc pentru redresare	Reper	Operațiuni de finanțare sau investiții care se ridică la 50% din valoarea totală a finanțării sau investițiilor vizate aprobate de Comitetul de investiții.	% (Procentaj)	0	50	Q4	2024	MIPE
I.2.3 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Fond de capital de risc pentru redresare	Reper	Operațiuni de finanțare sau investiții care se ridică la 100% din valoarea totală a finanțării sau investițiilor vizate aprobate de Comitetul de investiții.	% (Procentaj)	50	100	Q2	2026	MIPE
I.2.4 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Fond de fonduri pentru digitalizare, acțiuni climatice și alte domenii de interes	Reper	Stabilirea instrumentului financiar („Fondul”) și adoptarea politicii de investiții a Fondului.				Q1	2022	Banca Europeană de Investiții și Guvernul României

I.2.4 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Fond de fonduri pentru digitalizare, acțiuni climatice și alte domenii de interes	Obiectiv	Cel puțin 30% din beneficiarii vizați au fost sprijiniți.	% (Procentaj)	0	30	Q4	2024	MIPE
I.2.4 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Fond de fonduri pentru digitalizare, acțiuni climatice și alte domenii de interes	Obiectiv	100% dintre beneficiarii vizați au fost sprijiniți.	% (Procentaj)	30	100	Q2	2026	MIPE
I.2.5 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Investiții în eficiență energetică în sectorul rezidențial și al clădirilor	Reper	Semnarea acordului de contribuție între Comisia Europeană și Guvernul României.				Q4	2021	CE si Guvernul Romaniei
I.2.5 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Investiții în eficiență energetică în sectorul rezidențial și al clădirilor	Obiectiv	Operațiuni de finanțare sau investiții care se ridică la cel puțin 50% din valoarea totală a finanțării sau investițiilor vizate, aprobate de Comitetul de investiții InvestEU.	% (Procentaj)	0	50	Q2	2023	MIPE
I.2.5 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Investiții în eficiență energetică în sectorul	Obiectiv	Operațiuni de finanțare sau investiții care se ridică la 100% din valoarea totală a finanțării sau investițiilor vizate aprobate de Comitetul	% (Procentaj)	50	100	Q2	2024	MIPE

rezidențial și al clădirilor		de investiții InvestEU						
I.3.1 Scheme de ajutor de stat pentru sectorul privat - Schemă de minimis și schemă de ajutor de stat pentru digitalizarea IMM-urilor	Reper	Selecția administratorului schemei				Q1	2022	MIPE
I.3.1 Scheme de ajutor de stat pentru sectorul privat - Schemă de minimis și schemă de ajutor de stat pentru digitalizarea IMM-urilor	Obiectiv	Numărul de contracte de finanțare semnate	Număr	0	5492	Q2	2024	MIPE/administrator schema
I.3.2 Scheme de ajutor de stat pentru sectorul privat - schema de minimis pentru sprijinirea firmelor din România în procesul de listare la bursa	Reper	Selectarea administratorului schemei				Q3	2022	MIPE
I.3.2 Scheme de ajutor de stat pentru sectorul privat - schema de minimis pentru sprijinirea firmelor din România în procesul de listare la bursa	Obiectiv	Numărul de contracte de finanțare semnate care vor permite listarea la bursa din București	Număr	0	280	Q2	2025	MIPE/administrator schema

I.4 Proiecte transfrontaliere și multi-țări – Procesoare cu putere redusă și semiconductori	Reper	Intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului care alocă finanțarea de 500 de milioane EUR necesară pentru a oferi sprijin pentru extinderea capacităților naționale până la prima dezvoltare industrială și participarea la un proiect internațional.				Q2	2022	MIPE
I.4 Proiecte transfrontaliere și multi-țări – Procesoare cu putere redusă și semiconductori	Obiectiv	Entități selectate pentru participarea la proiect	Număr	0	10	Q4	2022	MIPE
I.4 Proiecte transfrontaliere și multi-țări – Procesoare cu putere redusă și semiconductori	Obiectiv	Entități din consorțiu care participă la apelurile de proiecte ale Joint Undertaking of Essential Digital Technologies (KDT JU)	Număr	0	3	Q4	2022	MIPE
I.4 Proiecte transfrontaliere și multi-țări – Procesoare cu putere redusă și semiconductori	Obiectiv	Contracte semnate de companiile participante	% (Procentaj)	0	50	Q3	2023	MIPE
C11. TURISM ȘI CULTURĂ								
R1 -Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației	Reper	Plan de acțiune dedicat valorificării patrimoniului cultural în scopul creșterii competitivității sectorului turistic românesc				Q1	2022	MIPE, MEAT, MC

I.1. Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Obiectiv	Siturile care vor fi incluse în traseele culturale	Număr	0	225	Q1	2022	MIPE, MEAT, MC, comisie special constituita
I1. Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Reper	Atribuirea contractelor de promovare/punere in valoare a celor 12 rute				Q3	2022	MIPE
I1. Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Reper	Deschiderea celor 12 rute culturale pentru turiști				Q1	2024	MIPE, MEAT, MC, UAT
Investiția 1. Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Reper	Atribuirea contractelor de lucrări pentru restaurarea/revitalizare/dotarea siturilor incluse in cele 12 rute și a cădirilor cu destinatia muzee				Q1	2023	MIPE, CNI, MC, UAT
I.1 Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Obiectiv	Siturile nou restaurate, deschise	Număr	0	225	Q2	2026	MIPE, CNI, MC, UAT
I2. Modernizarea/crearea de muzee și memoriale	Reper	Atribuirea contractelor pentru construcția muzeelor				Q1	2023	MIPE, MEAT, MC, UAT
I2. Modernizarea/crearea de muzee și memoriale	Obiectiv	Muzeele nou construite și muzeele restaurate, deschise	Număr	0	9	Q2	2026	MIPE/MLDPA/CNI/UAT

C14. BUNA GUVERNANȚĂ

I3. Crearea de structuri partenariale între administrația publică locală și societatea civilă	Obiectiv	Parteneriate între autoritățile administrației publice locale (APL) și ONG-uri stabilite și operaționale	Număr	0	50	Q1	2026	MIPE
I4. Creșterea capacității organizațiilor societății civile de stimulare a cetățeniei active, de implicare profesionistă în planificarea și implementarea politicilor publice privind drepturile sociale adresate prin Planul Național de Redresare și Reziliență și monitorizarea reformelor asociate	Obiectiv	Inițiative de colaborare non-guvernamentale funcționale	Număr	0	15	Q1	2026	MIPE
I5. Monitorizarea și implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență	Reper	Sistem pentru audit și control: informații pentru monitorizarea implementării Planului Național de Redresare și Reziliență				Q4	2021	MIPE/SRI/STS/MF alte institutii implicate
I5. Monitorizarea și implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență	Reper	Intrarea în vigoare a unei Ordonanțe a Guvernului care stabilește mandatul legal al Ministerului Investițiilor și Proiectului European (MIPE), Ministerul Finanțelor (MF) și Autoritatea de Audit (AA)				Q4	2021	MIPE si MF
C15. EDUCAȚIE								

I12. Sprijin pentru consorțiile școlare rurale	Obiectiv	Finalizare lucrări construcție și dotare CSR	Număr	0	3	Q2	2026	Ministerul Educației/ MIPE/GAL-uri sau asocieri de GAL-uri
--	----------	--	-------	---	---	----	------	--

Ministerul Finanțelor

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSILOR								
R1. Reforma ANAF prin digitalizare	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legal pentru obligativitatea înrolării tuturor contribuabililor persoane juridice SPV (Spatiul Privat Virtual)				Q1	2022	MF/ANAF
R1. Reforma ANAF prin digitalizare	Obiectiv	Contribuabili persoane juridice înrolați suplimentar în SPV	Număr	509679	1009679	Q4	2022	MF/ANAF
R1. Reforma ANAF prin digitalizare	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legal aplicabil care definește criteriile de risc pentru clasificarea contribuabililor. Cadrul legal va fi aprobat printr-un ordin al președintelui ANAF				Q4	2022	MF/ANAF
R1. Reforma ANAF prin digitalizare	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legal modificat incident domeniului de activitate al structurilor de control fiscal				Q4	2022	MF/ANAF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Reforma ANAF prin digitalizare	Reper	Operationalizarea/aprobarea planului de acțiune comun între Agenția Națională de Administrare Fiscală și Inspekția Muncii pentru a preveni și a limita fenomenul evaziunii privind munca la gri / negru				Q1	2022	MF/ANAF
R1. Reforma ANAF prin digitalizare	Obiectiv	Creșterea ponderii veniturilor colectate de administrația fiscală cu cel puțin 2,5 puncte procentuale din PIB	% (Procentaj)		2,5	Q4	2025	ANAF/MF raporteaza
R1. Reforma ANAF prin digitalizare	Obiectiv	Reducerea decalajului de TVA cu 5 puncte procentuale	% (Procentaj)		5	Q2	2026	ANAF/MF raporteaza
R2. Modernizarea sistemului vamal și implementarea vămii electronice	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor la cadrul legal existent pentru îmbunătățirea funcționării Administrației Vamale				Q4	2025	ANAF/MF raporteaza
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului de reglementare modificat pentru a asigura planificarea bugetară multianuală pentru proiectele de investiții publice semnificative și realizarea unei evaluări ex-post făcută de Consiliul				Q4	2022	MF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		fiscal						
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Intrarea în vigoare a Hotararii de Guvern pentru aprobarea metodologiei de elaborare, monitorizare și raportare a programelor bugetare				Q2	2022	MF/DGSPB/DGPB
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Finalizarea analizei cheltuielilor în domeniul sănătății și domeniul educației				Q2	2023	MF/Ministerul Sănătății /Ministerul Educației/Casa Națională de Asigurări de Sănătate
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Adoptarea unei strategii multianuale și a unui calendar pentru realizarea unei analize de cheltuieli sistematice în toate sectoarele				Q2	2023	MF/Ministerele de linie

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Proiectul de buget pe anul 2024 include recomandările analizei cheltuielilor (din domeniul sănătății și al educației)				Q4	2023	MF, MS și ME
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Intrarea în vigoare a legii pentru însărcinarea Consiliului fiscal cu realizarea unei evaluări periodice a impactului analizei cheltuielilor și pregătirea unui raport de implementare				Q2	2024	institutie independenta
R4. Revizuirea cadrului fiscal	Reper	Analiza sistemului de impozitare din Romania in vederea elaborarii de recomandari pentru a asigura ca sistemul de impozitare contribuie la promovarea si pastrarea unei cresteri economice sustenabile				Q4	2022	MF/DGLFRVC
R4. Revizuirea cadrului fiscal	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor aduse Codului Fiscal prin care se reduce gradual aria de aplicabilitate a regimului special de taxare pentru microîntreprinderi				Q4	2022	MF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R4. Revizuirea cadrului fiscal	Reper	Intrarea în vigoare a: - modificărilor aduse Codului Fiscal (Legea nr.227/2015) de reducere si/sau eliminare a altor stimulente fiscale, cu scopul de a simplifica sistemul de impozitare pentru a fi mai eficient, transparent, echitabil pana in 2024. - legislatie pentru extinderea taxarii verzi/ecologice				Q1	2023	MF/MMAP/AFM si Ministerele de linie
R4. Revizuirea cadrului fiscal	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor aduse Codului Fiscal (Legea nr.227/2015) prin care se reduc gradual stimulentele fiscale pentru personalul angajat în sectorul construcțiilor				Q1	2025	MF
R5. Crearea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare	Reper	Operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare				Q4	2024	MF/DGTDP
R5. Crearea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare	Reper	Finalizarea evaluării pe pilon pentru implementarea fondurilor europene la nivelul Bancii Nationale de Dezvoltare				Q2	2026	MF/DGTDP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Înființarea, prin Ordin de Ministru, a unui comitet de monitorizare însărcinat cu revizuirea, cu sprijinul furnizorului de asistență tehnică, a sistemului de pensii și a intervențiilor politicilor din sistemul de pensii				Q4	2021	MMPS/MF
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor aduse cadrului legislativ necesare pentru a asigura sustenabilitatea pilonului II de pensii				Q1	2022	MMPS/ASF MF
II. Creșterea conformării voluntare a contribuabililor prin dezvoltarea serviciilor digitale	Reper	Serviciile digitale și sistemele electronice critice sunt operaționale				Q4	2023	MF/ANAF
II. Creșterea conformării voluntare a contribuabililor prin dezvoltarea serviciilor digitale	Obiectiv	Servicii destinate contribuabililor persoane juridice disponibile online	% (Procentaj)	45	60	Q4	2024	MF/ANAF
II. Creșterea conformării voluntare a contribuabililor prin dezvoltarea serviciilor digitale	Reper	Platforma online pentru licitații de proprietăți imobiliare și bunuri mobile de valoare semnificativă (în conformitate cu tipul				Q2	2024	ANAF/CNIF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		bunului) operationalizata						
I2. Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	Obiectiv	Instruirea personalului cu privire la sistemul de management al riscurilor	Număr	0	40	Q2	2023	MF/ANAF
I2. Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	Obiectiv	Număr de case de marcat conectate la sistemul IT al Agentiei Nationale pentru Administrare Fiscala	Număr	0	150000	Q4	2021	MF/ANAF/CNIF
I2. Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	Obiectiv	Număr de case de marcat conectate la sistemul IT al Agentiei Nationale pentru Administrare Fiscala	Număr	150000	600000	Q4	2022	MF/ANAF/CNIF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I2.Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	Obiectiv	Ponderea numărului de verificari documentare raportate la totalul actiunilor de control fiscal efectuate de administrația fiscală - 30%	% (Procentaj)	0	30	Q4	2022	ANAF/MF raporteaza
I2.Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	Obiectiv	Ponderea numărului de verificari documentare raportate la totalul actiunilor de control fiscal efectuate de administrația fiscală - 60%	% (Procentaj)	30	60	Q4	2025	ANAF/MF raporteaza
I2.Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	Obiectiv	Cresterea numarului de inspectii fiscale cu 10 %	Număr	25000	27500	Q4	2025	ANAF/MF raporteaza

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I2. Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	Reper	Registrul electronic al riscurilor complet funcțional				Q4	2025	MF/ANAF
I2. Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	Reper	Configurarea și operationalizarea platformei Big Data / Analytics				Q4	2025	MF/ANAF
I3. Asigurarea capacității de răspuns la provocările informaționale actuale și viitoare, inclusiv în contextul pandemiei, prin transformarea digitală a MF / ANAF	Reper	Modernizarea infrastructurii hardware și software și a infrastructurii suport pentru furnizarea de servicii electronice către contribuabili				Q2	2023	MF/CNIF
I3. Asigurarea capacității de răspuns la provocările informaționale actuale și viitoare, inclusiv în	Reper	Siguranță cibernetică sporită a sistemului informatic al Ministerului Finanțelor și ANAF				Q2	2023	MF/CNIF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
contextul pandemiei, prin transformarea digitală a MF / ANAF								
I3. Asigurarea capacității de răspuns la provocările informaționale actuale și viitoare, inclusiv în contextul pandemiei, prin transformarea digitală a MF / ANAF	Obiectiv	80% din infrastructura IT hardware și software nu are mai mult de 5 ani vechime	% (Procentaj)	31	80	Q2	2023	MF/CNIF
I4. Implementarea vămii electronice	Obiectiv	Infrastructură hardware-software actualizata	% (Procentaj)	0	100	Q4	2022	MF/AV
I4. Implementarea vămii electronice	Reper	Atribuirea contractelor pentru noi sisteme informatice vamale				Q4	2023	MF/CNIF
I4. Implementarea vămii electronice	Obiectiv	Sisteme IT pentru Vama operationalizate	Număr	0	12	Q4	2025	MF/AV
I4. Implementarea vămii electronice	Obiectiv	Procent al activității de vămuire, schimb de informații între operatorii economici și autoritățile vamale, schimb de informații între autoritățile vamale din	% (Procentaj)	80	100	Q4	2024	MF/AV

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		statele membre efectuate electronic						
I5. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Actualizarea aplicației IT BUGET_NG				Q4	2023	MF/DGSPB/CNIF
I6. Dezvoltarea unui instrument de modelare economică (Pension Reform Options Simulation Toolkit) pentru îmbunătățirea capacității instituționale de prognoză a cheltuielilor cu pensiile	Reper	Instrument de modelare economică (Pension Reform Options Simulation Toolkit) operational				Q4	2023	MF, sprijina MMPS
I6. Dezvoltarea unui instrument de modelare economică (Pension Reform Options Simulation Toolkit) pentru îmbunătățirea capacității instituționale de prognoză a cheltuielilor cu pensiile	Obiectiv	Echipe extinsă de la 1 la 8 experți și îmbunătățirea capacității instituționale de prognoză a cheltuielilor cu pensiile 8 persoane instruite să folosească modelul Pension Reform Options Simulation Toolkit.	Număr	1	8	Q4	2023	MF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
17. Suport tehnic pentru revizuirea cadrului fiscal	Reper	Sistem IT care permite implementarea unui model de evaluare automată a proprietăților				Q4	2025	MF/DGLFRVC
18. Operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare	Reper	Achiziționarea de software (licențe) și hardware (laptopuri), servicii IT pentru personal, instruire pentru personalul Băncii Naționale de Dezvoltare și pentru personalul Ministerului Finanțelor				Q4	2024	MF/DGTDP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C6. ENERGIE								
R3 - Bugetarea verde	Reper	Finalizarea și aplicarea unei metodologii de planificare bugetară "verde"				Q3	2023	MF/MMAP
C9. SPRIJIN PENTRU MEDIUL DE AFACERI ȘI CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE								

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.2.1 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Garanția de portofoliu pentru reziliență	Reper	Semnarea acordului de contribuție între Comisia Europeană și Guvernul României.				Q4	2021	CE si Guvernul Romaniei
I.2.2 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Garanția de portofoliu pentru acțiune climatică	Reper	Semnarea acordului de contribuție între Comisia Europeană și Guvernul României.				Q4	2021	CE si Guvernul Romaniei
I.2.3 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Fond de capital de risc pentru redresare	Reper	Semnarea acordului de finanțare între Fondul European de Investiții și Guvernul României pentru crearea Fondului de capital de risc de redresare („Fondul”) și adoptarea politicii de investiții a Fondului				Q4	2021	FEI si Guvernul Romaniei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.2.4 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Fond de fonduri pentru digitalizare, acțiuni climatice și alte domenii de interes	Reper	Stabilirea instrumentului financiar („Fondul”) și adoptarea politicii de investiții a Fondului.						Banca Europeană de Investiții și Guvernul României
I.2.5 Instrumente financiare pentru sectorul privat - Investiții în eficiență energetică în sectorul rezidențial și al clădirilor	Reper	Semnarea acordului de contribuție între Comisia Europeană și Guvernul României.				Q4	2021	CE si Guvernul Romaniei
C11. TURISM SI CULTURA								
R3. Reforma sistemului de finanțare a sectorul cultural	Reper	Intrarea în vigoare a actului normativ privind sistemul de finanțare				Q1	2023	MC/MF
C13. REFORME SOCIALE								

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R.3 Implementarea Venitului Minim de Incluziune (VMI)	Obiectiv	R3 - T2 Beneficiar al venitului minim de incluziune, pe baza legii actualizate, primește cel puțin o măsură de activare.	% (Procentaj)	0	60	Q2	2025	MMPS/MF
R.4 Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici	Reper	R4 — M1 Intrarea în vigoare a legislației pentru adoptarea normelor de implementare a utilizării tichetelor de muncă				Q1	2022	MMPS/MF
R.4 Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici	Obiectiv	R4 - T1 - Beneficiari (care angajează lucrători casnici)	Număr	0	10000	Q4	2024	MMPS/ANOFM/MF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R.5 Asigurarea cadrului legal pentru stabilirea salariului minim	Reper	R5 – M1 – Intrarea în vigoarea a legislației care reglementează noul sistem de stabilire a salariului minim				Q1	2024	MMPS/MF
C14. BUNA GUVERNANȚĂ								
I5. Monitorizarea și implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență	Reper	Sistem pentru audit și control: informații pentru monitorizarea implementării Planului Național de Redresare și Reziliență				Q4	2021	MIPE/SRI/STS/MF alte institutii implicate
I5. Monitorizarea și implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență	Reper	Intrarea în vigoare a unei Ordonanțe a Guvernului care stabilește mandatul legal al Ministerului Investițiilor și Proiectului European (MIPE), Ministerul Finanțelor (MF) și Autoritatea de Audit (AA)				Q4	2021	MIPE si MF

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C9. SPRIJIN PENTRU MEDIUL DE AFACERI ȘI CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE								
R.1 Transparență legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor legislative pentru eficientizarea, simplificarea și digitalizarea completă a procedurilor legate de mediu de afaceri				Q3	2022	MEAT, alte institutii implicate
R.1 Transparență legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor legislative pentru simplificarea și realizarea testului IMM in mod transparent și aplicabil				Q3	2022	MEAT, alte institutii implicate

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R.1 Transparență legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri	Reper	Intrarea în vigoare a legii „Licenței industriale unice”				Q4	2022	MEAT, alte institutii implicate
R.1 Transparență legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri	Obiectiv	Reducerea timpului mediu necesar pentru îndeplinirea cerințelor de reglementare legate de mediul de afaceri	% (Procentaj)	0	50	Q4	2025	MEAT, MDRAP, alte institutii implicate
R.1 Transparență legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri	Obiectiv	Acte legislative / modificări legate de IMM-uri pentru care a fost aplicat testul IMM	% (Procentaj)	50	100	Q4	2025	MEAT, alte institutii implicate
I.1 Platforme digitale privind transparența legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală pentru mediul de afaceri	Reper	Configurarea platformelor digitale, conectate la un singur punct electronic de contact și complet operaționale	Număr			Q4	2023	MEAT, MCID, ADR si alte institutii responsabile conform legislatiei de procedurile legislative simplificate/digitalizate

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.4 Proiecte transfrontaliere și multi-țări – Procesoare cu putere redusă și semiconductori	Reper	Intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului care alocă finanțarea de 500 de milioane EUR necesară pentru a oferi sprijin pentru extinderea capacităților naționale până la prima dezvoltare industrială și participarea la un proiect internațional.				Q2	2022	MIPE
I.4 Proiecte transfrontaliere și multi-țări – Procesoare cu putere redusă și semiconductori	Obiectiv	Entități selectate pentru participarea la proiect	Număr	0	10	Q4	2022	MIPE
I.4 Proiecte transfrontaliere și multi-țări – Procesoare cu putere redusă și semiconductori	Obiectiv	Entități din consorțiu care participă la apelurile de proiecte ale Joint Undertaking of Essential Digital	Număr	0	3	Q4	2022	MIPE

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		Technologies (KDT JU)						
REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSILOR								
R4. Revizuirea cadrului fiscal	Reper	Analiza sistemului de impozitare din Romania in vederea elaborarii de recomandari pentru a asigura ca sistemul de impozitare contribuie la promovarea si pastrarea unei cresteri economice				Q4	2022	MF/DGLFRVC

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		sustenabile						
R4. Revizuirea cadrului fiscal	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor aduse Codului Fiscal prin care se reduce gradual aria de aplicabilitate a regimului special de taxare pentru microîntreprinderi				Q4	2022	MF/MEAT
C11. TURISM ȘI CULTURĂ								
R1. Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației	Reper	Toate destinațiile optime pentru înființarea OMD-urilor, cartografiate.				Q1	2022	MEAT
R1. Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației	Reper	Plan de acțiune dedicat valorificării patrimoniului				Q1	2022	MIPE, MEAT, MC

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		cultural în scopul creșterii competitivității sectorului turistic românesc						
R1. Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legislativ necesar funcționării Organizațiilor de Management al Destinației				Q3	2022	MEAT
I1. Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Reper	Organizații de Management al Destinației regionale operaționalizate	Număr	0	8	Q4	2023	MEAT
R1. Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației	Obiectiv	Pondere crescută a turiștilor străini atrași în județele care fac parte din OMD-urile regionale	% (Procentaj)	0	20	Q4	2025	MEAT
I2. Modernizarea/crearea muzeelor și memorialelor	Obiectiv	Siturile care vor fi incluse în traseele culturale	Număr	0	225	Q1	2022	MIPE, MEAT, MC, comisie special constituita

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I2. Modernizarea/crearea muzeelor și memorialelor	Reper	Atribuirea contractelor de promovare/punere în valoare a celor 12 rute				Q3	2022	MIPE
I2. Modernizarea/crearea muzeelor și memorialelor	Reper	Deschiderea celor 12 rute culturale pentru turiști				Q1	2024	MIPE, MEAT, MC, UAT
R1 -Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației	Reper	Atribuirea contractelor de lucrări pentru restaurarea/revitalizare/dotarea siturilor incluse în cele 12 rute și a cădirilor cu destinația muzee				Q1	2023	MIPE, CNI, MC, UAT
R1 -Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației	Obiectiv	Atribuirea contractelor pentru construcția muzeelor	Număr	0	234	Q2	2026	MIPE, MEAT, MC, UAT

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C1- MANAGEMENTUL APEI								
R1. Consolidarea cadrului de reglementare pentru managementul sustenabil al apei și apei uzate, precum și pentru accelerarea accesului populației la servicii de calitate conforme cu Directivele europene	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor la Legea nr. 241/2006 privind alimentarea cu apă și canalizarea				Q4	2021	MMAP
R1. Consolidarea cadrului de reglementare pentru managementul sustenabil al apei și apei uzate, precum și pentru accelerarea accesului populației la servicii de calitate conforme cu Directivele europene	Reper	Intrarea în vigoare a actului normativ de aprobare a programului național prima conectare la apă și canalizare				Q1	2022	MMAP
R1. Consolidarea cadrului de reglementare pentru managementul sustenabil al apei și apei uzate, precum și pentru accelerarea accesului populației la servicii de calitate conforme cu Directivele europene	Reper	Acorduri de implementare semnate cu autoritățile locale participante la programul prima conectare la apă și canalizare.				Q4	2022	MMAP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I1 Extinderea sistemelor de apă și canal în localități aflate în aglomerări mai mari de 2000 de locuitori echivalenți (l.e), prioritizate prin Planul accelerat de conformare cu Directivele europene	Obiectiv	Rețele de distribuție a apei construite și operaționale	Număr	0	400	Q3	2024	MMAPI in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare
I1 Extinderea sistemelor de apă și canal în localități aflate în aglomerări mai mari de 2000 de locuitori echivalenți (l.e), prioritizate prin Planul accelerat de conformare cu Directivele europene	Obiectiv	Rețele de distribuție a apei construite și operaționale	Număr	400	1600	Q2	2026	MMAPI in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare
I1 Extinderea sistemelor de apă și canal în localități aflate în aglomerări mai mari de 2000 de locuitori echivalenți (l.e), prioritizate prin Planul accelerat de conformare cu Directivele europene	Obiectiv	Rețele de canalizare construite și funcționale construite și funcționale în aglomerările prioritizate prin planul accelerat de conformare cu directivele europene	Număr	0	300	Q3	2024	MMAPI in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare
I1 Extinderea sistemelor de apă și canal în localități aflate în aglomerări mai mari de 2000 de locuitori echivalenți (l.e), prioritizate prin Planul accelerat de conformare cu Directivele europene	Obiectiv	Rețele de canalizare construite și funcționale construite și funcționale în aglomerările prioritizate prin planul accelerat de conformare cu directivele europene	Număr	300	2500	Q2	2026	MMAPI in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I2 Colectarea apelor uzate în aglomerările mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și / sau afectează arii naturale protejate	Obiectiv	Sisteme individuale sau alte sisteme adecvate construite și operaționale în aglomerările mai mici de 2000 de l.e.	Număr	0	1000	Q4	2023	MMAF/AFM/in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare
I2 Colectarea apelor uzate în aglomerările mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și / sau afectează arii naturale protejate	Obiectiv	Sisteme individuale sau alte sisteme adecvate construite și operaționale în aglomerările mai mici de 2000 de l.e.	Număr	1000	1290 0	Q2	2026	MMAF/AFM/in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare
I2 Colectarea apelor uzate în aglomerările mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și / sau afectează arii naturale protejate	Obiectiv	Rețea de canalizare construită și funcțională în aglomerările mai mici de 2000 de l.e.	Număr	0	100	Q2	2024	MMAF in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare
I2 Colectarea apelor uzate în aglomerările mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și / sau afectează arii naturale protejate	Obiectiv	Rețea de canalizare construită și funcțională în aglomerările mai mici de 2000 de l.e.	Număr	100	400	Q2	2026	MMAF in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare
I3 Sprijinirea conectării populației cu venituri mici la rețelele de alimentare cu apă și canalizare existente	Obiectiv	Gospodării conectate la apă și canalizare prin programul național prima conectare la apă și	Număr	0	8840 0	Q2	2026	MMAF in colaborare cu autoritati locale si operatori publici de apa si canalizare

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		canalizare						
R2. Reconfigurarea mecanismului economic al Administrației Naționale Apele Române (ANAR) în vederea modernizării și întreținerii sistemului național de management al apelor și a implementării corespunzătoare a Directivei Cadru Apă și Directivei Inundații	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor la Legea apelor nr. 107/1996				Q3	2024	MMAP/ANAR
I4.a Reabilitarea liniilor de apărare existente în conformitate cu Directiva Inundații și cu Strategia Națională pentru Managementul Riscului la Inundații	Obiectiv	Reabilitarea liniilor de apărare împotriva inundațiilor în conformitate cu directiva privind inundațiile și cu strategia națională de gestionare a riscului de inundații	Număr	0	100	Q4	2024	MMAP/ANAR
I4.a Reabilitarea liniilor de apărare existente în conformitate cu Directiva Inundații și cu Strategia Națională pentru Managementul Riscului la Inundații	Obiectiv	Reabilitarea liniilor de apărare împotriva inundațiilor în conformitate cu directiva privind inundațiile și cu strategia națională de gestionare a riscului de	Număr	100	510	Q1	2026	MMAP/ANAR

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		inundații						
I4.b Reabilitarea acumulărilor existente care necesită intervenții de urgență pentru exploatarea în condiții de siguranță	Reper	Aprobarea proiectelor prin Hotărâre de Guvern / Ordin de Ministru, după caz.				Q2	2023	MMAP/ANAR
I4.b Reabilitarea acumulărilor existente care necesită intervenții de urgență pentru exploatarea în condiții de siguranță	Obiectiv	Reabilitarea a 20 de baraje existente	Număr	0	20	Q1	2026	MMAP/ANAR
I.5 Dotarea adecvată a administrațiilor bazinale pentru monitorizarea infrastructurii, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență	Obiectiv	Administrații de bazine hidrografice dotate cu utilaje pentru acces și intervenție în teren accidentat, acces amfibiu și transport de saci/divase mobile în zone greu accesibile, drone echipate cu senzori LIDAR/Flir/fotogrammetrie, tehnologii geoelectrorezistive/georadar ale corpurilor de diguri, precum și infrastructură hardware și software.	Număr	0	11	Q3	2023	MMAP/ANAR

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.6 Realizarea cadastrului apelor	Reper	Realizarea și operaționalizarea cadastrului apelor				Q4	2025	MMAP/ANAR
I.7 Extinderea rețelei naționale de observații din cadrul Sistemului Meteorologic Integrat Național (SIMIN)	Obiectiv	Stații meteorologice achiziționate și operaționale	Număr	0	400	Q4	2025	MMAP/ANM
I.7 Extinderea rețelei naționale de observații din cadrul Sistemului Meteorologic Integrat Național (SIMIN)	Reper	Un subsistem integrat de comunicații, monitorizare și alimentare, operațional, pentru integrarea noilor stații meteorologice și agrometeorologice în Sistemul Meteorologic Național Integrat (SIMIN)				Q2	2026	MMAP/ANM/STS
C2 - PROTEJAREA PĂDURILOR ȘI A BIODIVERSITĂȚII								
R1. Reforma sistemului de management și guvernare a pădurilor prin dezvoltarea unei noi strategii forestiere naționale și a legislației subsecvente	Reper	Adoptarea Strategiei forestiere naționale 2020-2031				Q3	2022	MMAP
R1. Reforma sistemului de management și guvernare a pădurilor prin dezvoltarea unei noi strategii forestiere naționale și a legislației subsecvente	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor la Ordinele ministeriale care stabilesc normele obligatorii pentru împădurire și reîmpădurire prevăzute în Strategia				Q3	2022	MMAP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		forestieră națională 2020-2030						
R1. Reforma sistemului de management și guvernanta a pădurilor prin dezvoltarea unei noi strategii forestiere naționale și a legislației subsecvente	Reper	Intrarea în vigoare a actelor legislative de modificare și completare a legislației existente în domeniul forestier				Q2	2023	MMA
I1. Campania națională de împădurire și reîmpădurire, inclusiv păduri urbane	Obiectiv	Noi suprafețe de terenuri împădurite sau reîmpădurite [ha]	Număr	0	25000	Q4	2023	MMA în colaborare cu Romsilva/autorități locale/propietari de terenuri
I1. Campania națională de împădurire și reîmpădurire, inclusiv păduri urbane	Obiectiv	Noi suprafețe de terenuri împădurite sau reîmpădurite [ha]	Număr	25000	56700	Q2	2026	MMA în colaborare cu Romsilva/autorități locale/propietari de terenuri
I1. Campania națională de împădurire și reîmpădurire, inclusiv păduri urbane	Obiectiv	Noi suprafețe de păduri urbane create	Număr	0	500000	Q4	2023	MMA în colaborare cu Romsilva/autorități locale/propietari de terenuri

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I1. Campania națională de împădurire și reîmpădurire, inclusiv păduri urbane	Obiectiv	Noi suprafețe de păduri urbane create	Număr	500000	3150000	Q2	2026	MMAPI in colaborare cu Romsilva/autoritati locale/propietari de terenuri
I2. Dezvoltarea de capacități de producție moderne de material reproducător forestier	Obiectiv	Pepiniere noi și renovate, operaționale, înființate sau reabilitate	Număr	0	90	Q3	2024	MMAPI in colaborare cu Romsilva/autoritati locale/propietari de terenuri
R2. Reforma sistemului de management al ariilor naturale protejate în vederea implementării coerente și eficiente a Strategiei europene în domeniul biodiversității	Reper	Intrarea în vigoare a actului legislativ de înființare a comisiei interinstituționale pentru analiza cadrului legal aplicabil sectoarelor cu impact asupra biodiversității				Q2	2022	MMAPI/ANANP
R2. Reforma sistemului de management al ariilor naturale protejate în vederea implementării coerente și eficiente a Strategiei europene în domeniul biodiversității	Reper	Intrarea în vigoare a actului legislativ de modificare a cadrului juridic aplicabil sectoarelor cu impact asupra biodiversității				Q2	2025	MMAPI/ANANP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I3.a Actualizarea planurilor de management aprobate	Obiectiv	Arii naturale protejate cu plan de management actualizat și intrat în vigoare în conformitate cu legislația europeană	Număr	0	100	Q1	2025	MMAP/ANANP
I3.a Actualizarea planurilor de management aprobate	Obiectiv	Arii naturale protejate cu plan de management actualizat și intrat în vigoare în conformitate cu legislația europeană	Număr	100	250	Q2	2026	MMAP/ANANP
I3.b Identificarea zonelor potențiale de protecție strictă în habitate naturale terestre și marine în vederea punerii în aplicare a Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030	Reper	Intrarea în vigoare a actului normativ pentru desemnarea zonelor de protecție strictă (identificate în ariile protejate Natura2000 cu planuri de management existente sau care includ păduri virgine)				Q4	2023	MMAP/ANANP
I3.b Identificarea zonelor potențiale de protecție strictă în habitate naturale terestre și marine în vederea punerii în aplicare a Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030	Reper	Intrarea în vigoare a actului normativ pentru desemnarea zonelor de protecție strictă (identificate în ariile protejate Natura 2000 fără planuri de management existente și în alte zone)				Q4	2025	MMAP/ANANP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I4.a Eliminarea obstacolelor din cursurile de apă în scopul facilitării refacerii conectivității habitatelor și speciilor dependente de apă	Obiectiv	Habitatate ripariene cu conectivitate restabilită	Număr	0	1700	Q2	2026	MMA/ANANP/ANAR
I4.b Reconstrucția habitatelor de pajiști în ariile naturale protejate	Obiectiv	Habitatetele de pajiști restabilite din punct de vedere ecologic	Număr	0	2800	Q2	2026	MMA/ANANP/ANAR
I4.c Decolmatarea lacurilor Uzlina și Fortuna din Delta Dunării pentru reducerea eutrofizării și menținerea diversității biologice	Obiectiv	Suprafata lacuștră care a beneficiat de măsuri de reducere a eutrofizării	Număr	0	100	Q2	2026	MMA/ARBDD
I4.d Implementarea unui sistem de monitorizare a sturionilor sălbatici de-a lungul Dunării de Jos	Reper	Rețea de monitorizare, comunicare și transmitere a datelor privind sturionii sălbatici, operațională				Q3	2024	MMA/ANANP
I4.e Reconfigurarea infrastructurii publice de acces și vizitare a Deltei Dunării pentru reducerea presiunii turismului asupra habitatelor și speciilor	Obiectiv	10 centre de vizitare realizate pentru a atenua presiunea exercitată de turism asupra habitatelor	Număr	0	10	Q2	2026	MMA/ARBDD

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I5. Investiții în sisteme integrate de reducere a riscurilor generate de viituri torențiale în bazinele forestiere	Reper	Aprobarea proiectării				Q1	2023	MMA/ROMSILVA
I5. Investiții în sisteme integrate de reducere a riscurilor generate de viituri torențiale în bazinele forestiere	Reper	Finalizarea lucrărilor de modernizare a lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor				Q2	2026	MMA/ROMSILVA
C3. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR								
R1 Consolidarea guvernancei gestionării deșeurilor în vederea accelerării tranziției la economia circulară	Reper	Adoptarea Strategiei naționale de economie circulară				Q3	2022	MMA
R1 Consolidarea guvernancei gestionării deșeurilor în vederea accelerării tranziției la economia circulară	Reper	Adoptarea planului de acțiune pentru strategia națională a economiei circulare				Q3	2023	MMA
R1 Consolidarea guvernancei gestionării deșeurilor în vederea accelerării tranziției la economia circulară	Reper	Implementarea strategiei naționale pentru economia circulară și a planului de acțiune				Q1	2026	MMA
R1 Consolidarea guvernancei gestionării deșeurilor în vederea accelerării tranziției la economia circulară	Reper	Intrarea în vigoare a actelor legislative necesare pentru un management unitar al deșeurilor în conformitate cu Planul național de gestionare a				Q3	2022	MMA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		deșeurilor						
R1 Consolidarea guvernancei gestionării deșeurilor în vederea accelerării tranziției la economia circulară	Obiectiv	PNRR va contribui cu 4,5% la obiectivul național de reciclare și pregătire pentru reutilizare de 50% (2025)	% (Procentaj)	45,5	50	Q2	2026	MMAP in colaborare cu autoritati locale
I1.a Înființarea de centre de colectare prin aport voluntar	Obiectiv	Centre de colectare voluntară realizate și funcționale	Număr	0	250	Q3	2024	MMAP in colaborare cu autoritati locale
I1.a Înființarea de centre de colectare prin aport voluntar	Obiectiv	Centre de colectare voluntară realizate și funcționale	Număr	250	565	Q2	2026	MMAP in colaborare cu autoritati locale
I1.b Construirea de insule ecologice digitalizate	Obiectiv	Insule ecologice digitalizate pentru colectarea separată a deșeurilor, realizate și operaționale	Număr	0	7000	Q4	2024	MMAP in colaborare cu autoritati locale
I1.b Construirea de insule ecologice digitalizate	Obiectiv	Insule ecologice digitalizate pentru colectarea separată a deșeurilor, realizate și operaționale	Număr	7000	1375 2	Q2	2026	MMAP in colaborare cu autoritati locale

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I1.c Centre integrate de colectare prin aport voluntar destinate aglomerărilor urbane	Obiectiv	Centre integrate de colectare a deșeurilor relizate și în funcțiune în cel puțin 7 aglomerări urbane	Număr	0	7	Q4	2024	MMAPI in colaborare cu autoritati locale
I1.c Centre integrate de colectare prin aport voluntar destinate aglomerărilor urbane	Obiectiv	Centre integrate de colectare a deșeurilor relizate și în funcțiune în 15 aglomerări urbane	Număr	7	15	Q2	2026	MMAPI in colaborare cu autoritati locale
I1.d Construirea instalațiilor de reciclare a deșeurilor pentru a îndeplini Obiectivele de reciclare din pachetul de economie circulară	Obiectiv	Facilități de reciclare a deșeurilor construite și în funcțiune	Număr	0	26	Q2	2026	MMAPI in colaborare cu autoritati locale
I2 Dezvoltarea infrastructurii pentru managementul gunoiului de grajd și al altor deșeuri agricole compostabile	Obiectiv	Sisteme integrate de colectare a deșeurilor agricole compostabile, realizate și operaționale	Număr	0	254	Q2	2026	MMAPI in colaborare cu autoritati locale
I3.a Echipamente de monitorizare și control pentru Garda Națională de Mediu	Obiectiv	Dotarea Comisariatelor Gărzii Naționale de Mediu cu echipamente digitale pentru activități de monitorizare și control	Număr	0	43	Q4	2024	MMAPI/GNM
I3.a Echipamente de monitorizare și control pentru Garda Națională de Mediu	Obiectiv	400 de misiuni de control folosind echipamentele de monitorizare și control	Număr	0	400	Q4	2025	MMAPI/GNM

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I3.b Echipamente de monitorizare a calității aerului, radioactivității și zgomotului pentru Agenția Națională de Protecția Mediului	Obiectiv	Achiziționarea și operaționalizarea echipamentelor pentru monitorizarea calității aerului, a radioactivității și a zgomotului	Număr	0	513	Q2	2025	MMAP/ANPM
C4. TRANSPORT SUSTENABIL								
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Reper	Intrarea în vigoare a legii pentru stimularea utilizării vehiculelor ecologice și a programelor de reînnoire a parcului auto de către persoane fizice, companii private și instituții publice				Q2	2024	MMAP
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Obiectiv	Vehicule noi curate achiziționate de către entități publice, cu cel puțin 3% peste pragurile din Directiva privind Vehiculele Curate	% (Procentaj)	0	3	Q4	2025	Guvern si alte institutii implicate
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Obiectiv	Autovehicule poluante casate (EURO 3 și sub EURO 3)	Număr	0	250000	Q2	2026	MMAP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Obiectiv	Creșterea numărului de vehicule cu emisii zero	Număr	0	2950 0	Q1	2026	MMAP
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră /Infrastructură pentru combustibili alternativi	Obiectiv	Puncte de reîncărcare electrică instalate la nivel național	Număr	1836	3000 0	Q2	2026	MTI/CNAIR/UAT/MLPDA/MMAP
C6. ENERGIE								
R3 - Bugetarea verde	Reper	Finalizarea și aplicarea unei metodologii de planificare bugetară "verde"				Q3	2023	Ministerul Finanțelor/MMAP
R6 - Creșterea competitivității și decarbonarea sectorului de încălzire - răcire	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri de decarbonizare a sectorului de încălzire și răcire				Q4	2023	MLDPA, MMAP, Ministerul Energiei
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I5. Digitalizare in domeniul mediului	Obiectiv	Servicii publice digitalizate din domeniul mediului	Număr	0	32	Q2	2026	MMAP si autoritati subordonate
I5. Digitalizare in domeniul mediului	Reper	Capacitate sporită de supraveghere, control și monitorizare a pădurilor printr-un sistem IT integrat				Q4	2024	MMAP
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSIILOR								
R4. Revizuirea cadrului fiscal	Reper	Intrarea în vigoare a: - modificărilor aduse Codului Fiscal (Legea nr.227/2015) de reducere si/sau eliminare a altor stimulente fiscal, cu scopul de a simplifica sistemul de impozitare pentru a fi mai eficient, transparent, echitabil pana in 2024. - legislatie pentru extinderea taxarii verzi/ecologice				Q1	2023	MF/MMAP/AFM si Ministerele de linie
C10. FONDUL LOCAL								

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă	Obiectiv	Reducerea emisiilor de poluanți atmosferici	Număr	266371	1598 23	Q2	2026	MDLPA/MMAP
C14. BUNA GUVERNANȚĂ								
R2. Întărirea coordonării la Centrul Guvernului (CoG) printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și a dezvoltării durabile	Reper	Operaționalizarea unui Comitet interinstituțional pentru climă		N/A	N/A	Q2	2022	SGG/ Departamentul de Dezvoltare Durabilă
R2. Întărirea coordonării la Centrul Guvernului (CoG) printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și a dezvoltării durabile	Obiectiv	îndeplinirea a 90% din prioritatile stabilite de Comitetul interinstitucional pentru schimbarile climatice pentru 2025	% (Procentaj)	0	90	Q1	2026	Instituțiile coordonatoare și membre ale Comitetului interinstituțional pentru schimbări climatice

Ministerul Transporturilor

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C4. TRANSPORT SUSTENABIL								
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Reper	Intrarea în vigoare a legii pentru implementarea unui nou sistem de taxare pe baza distanței pentru vehiculele grele (camioane) și introducerea de taxe mai mari pentru deținerea în proprietate a celor mai poluante vehicule de pasageri (autoturisme / autobuze / autocare), pe baza principiului „poluatorul plătește” și a principiului taxării ecologice				Q2	2023	MTI
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Reper	Intrarea în vigoare a legii pentru stimularea utilizării vehiculelor ecologice și a programelor de reînnoire a parcului auto de către persoane fizice, companii private și instituții publice				Q2	2024	MMAP/MTI raporteaza

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Obiectiv	Vehicule noi curate achiziționate de către entități publice, cu cel puțin 3% peste pragurile din Directiva privind Vehiculele Curate	% (Procentaj)	0	3	Q4	2025	Guvern si alte institutii implicate
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Obiectiv	Autovehicule poluante casate (EURO 3 și sub EURO 3)	Număr	0	25000 0	Q2	2026	MMAP/ MTI raporteaza
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Decarbonizarea transportului rutier în linie cu principiul „poluatorul plătește”	Obiectiv	Creșterea numărului de vehicule cu emisii zero	Număr	0	29500	Q1	2026	MMAP/ MTI raporteaza

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră /Infrastructură pentru combustibili alternativi	Obiectiv	Puncte de reîncărcare electrică instalate la nivel național	Număr	1836	30000	Q2	2026	MTI/CNAIR/UAT/MLPD A/MMAP
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Siguranța rutieră	Reper	Adoptarea Strategiei Naționale privind Siguranța Rutieră				Q2	2022	MTI/CNAIR
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Siguranța rutieră	Reper	Intrarea în vigoare a legii privind siguranța rutieră - legislație privind monitorizarea, consolidarea aplicării normelor și sancționarea infracțiunilor în materie de siguranță rutieră				Q4	2022	MTI/MAI
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Siguranța rutieră	Obiectiv	Echipamente instalate și funcționale pentru creșterea controlul asupra vitezei și respectarea regulilor de siguranță rutieră	Număr	0	1800	Q4	2024	MTI/CNAIR/MAI

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Siguranța rutieră	Obiectiv	Reducerea numărului de victime (persoane grav rănite și decese) ale accidentelor rutiere cu 25% față de nivelul de referință din 2019	% (Procentaj)	100	75	Q1	2026	MTI/CNAIR/MAI
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Dezvoltarea infrastructurii feroviare și managementul traficului feroviar	Reper	Adoptarea Strategiei de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025 și aplicarea planului de acțiune				Q4	2021	MTI/CFR
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Dezvoltarea infrastructurii feroviare și managementul traficului feroviar	Reper	Publicarea și implementarea planului de acțiune național privind Sistemul European de Management al Traficului Feroviar (ERTMS)				Q4	2025	MTI/CFR

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Strategia privind transportul naval și integrarea cu alte moduri de transport	Reper	Adoptarea Strategiei privind Transportul Naval				Q2	2023	MTI
I1. Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare	Reper	Semnarea contractelor pentru 50% din lucrările legate de modernizarea, reabilitarea și reînnoirea infrastructurii feroviare				Q4	2022	MTI/CFR
I1. Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare	Reper	Semnarea contractelor pentru 100% din lucrările legate de modernizarea, reabilitarea și reînnoirea infrastructurii feroviare				Q4	2023	MTI/CFR
I1. Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare	Obiectiv	Finalizarea lucrărilor pentru cel puțin 50% din investițiile totale în infrastructura feroviară	% (Procentaj)	0	50	Q4	2024	MTI/CFR
I1. Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare	Obiectiv	Kilometri de infrastructură feroviară operațională nouă / modernizată	Număr	0	2851	Q2	2026	MTI/CFR

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I2. Material rulant feroviar	Reper	Semnarea contractelor în urma unor licitații deschise și competitive				Q2	2023	MTI/ARF
I2. Material rulant feroviar	Obiectiv	Material rulant electric nou pus în funcțiune	Număr	0	262	Q2	2026	MTI/ARF
R2. Managementul calității bazat pe performanță în transport - Îmbunătățirea capacității instituționale și a guvernantei corporative	Reper	Intrarea în vigoare a Legii nr. 50/2021 pentru aprobarea Ordonanței de urgență nr. 55/2016 privind reorganizarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România - S.A. (CNAIR) și înființarea Companiei Naționale de Investiții Rutiere - S.A. (CNIR)				Q2	2021	MTI
R2. Managementul calității bazat pe performanță în transport - Îmbunătățirea capacității instituționale și a guvernantei corporative	Reper	Selecția și numirea membrilor Consiliilor de administrație ale C.N.A.I.R., C.N.I.R, C.F.R, Metrorex, C.F.R. Călători.				Q4	2022	MTI

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R2. Managementul calității bazat pe performanță în transport - Îmbunătățirea capacității instituționale și a guvernantei corporative	Reper	Implementarea principalelor recomandări pentru creșterea performanței financiare și operaționale a C.N.A.I.R., C.N.I.R., C.F.R., C.F.R. Călători și Metrorex				Q2	2023	MTI/CNAIR/CFR/Metrorex
R2. Managementul calității bazat pe performanță în transport - Îmbunătățirea capacității instituționale și a guvernantei corporative	Obiectiv	Performanță îmbunătățită a serviciul de transport feroviar în ceea ce privește punctualitatea trenurilor	% (Procentaj)	0	20	Q4	2025	MTI/CFR
I3. Dezvoltarea infrastructurii rutiere sustenabile pe rețeaua TEN-T, taxarea rutieră, managementul traficului și siguranța rutieră	Reper	Semnarea contractelor pentru 100% din lucrări, în urma licitațiilor deschise și competitive și a autorizațiilor relevante obținute, cu Evaluarea Impactului asupra Mediului și a concluziilor din Evaluarea Adecvată (parte a Directivei Habitate), emise și încorporate în proiectarea investițiilor				Q4	2023	MTI/CNAIR/CNIR

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I3. Dezvoltarea infrastructurii rutiere sustenabile pe rețeaua TEN-T, taxarea rutieră, managementul traficului și siguranța rutieră	Obiectiv	Construirea de infrastructură rutieră nouă - 50% din lucrările complete	% (Procentaj)	0	50	Q4	2024	MTI/CNAIR/CNIR
I3. Dezvoltarea infrastructurii rutiere sustenabile pe rețeaua TEN-T, taxarea rutieră, managementul traficului și siguranța rutieră	Obiectiv	Construirea completă de infrastructură rutieră nouă (la standarde TEN-T)	Număr	910	1339	Q2	2026	MTI/CNAIR/CNIR
I3. Dezvoltarea infrastructurii rutiere sustenabile pe rețeaua TEN-T, taxarea rutieră, managementul traficului și siguranța rutieră	Obiectiv	Puncte negre privind siguranța rutieră, eliminate	Număr	0	129	Q2	2026	MTI/CNAIR

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I4. Dezvoltarea rețelei de transport cu metroul în Municipiile București și Cluj-Napoca;	Reper	Semnarea contractelor pentru 50% din lucrări, în urma licitațiilor deschise și competitive și a autorizațiilor relevante obținute.				Q4	2022	MTI/Metrorex/UAT
I4. Dezvoltarea rețelei de transport cu metroul în Municipiile București și Cluj-Napoca;	Reper	Semnarea contractelor pentru 100% din lucrări, în urma licitațiilor deschise și competitive și a autorizațiilor relevante obținute.				Q4	2023	MTI/Metrorex/UAT
I4. Dezvoltarea rețelei de transport cu metroul în Municipiile București și Cluj-Napoca;	Obiectiv	Construcția a 50% din investițiile în liniile de metrou din București și Cluj-Napoca	% (Procentaj)	0	50	Q4	2024	MTI/Metrorex/UAT
I4. Dezvoltarea rețelei de transport cu metroul în Municipiile București și Cluj-Napoca;	Obiectiv	Kilometri finalizați de linii noi de metrou în București și Cluj-Napoca	Număr	0	12,7	Q2	2026	MTI/Metrorex/UAT

Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								
R1 Dezvoltarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem cloud guvernamental	Reper	Operationalizarea unui task-force pentru implementarea si monitorizarea reformelor si investitiilor propuse in PII Transformare digitala				Q4	2021	MCID
R1 Dezvoltarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem cloud guvernamental	Reper	Intrarea in vigoare a cadrului legal de guvernanta a serviciilor de cloud pentru zona guvernamentala				Q2	2022	MCID
R1 Dezvoltarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem cloud guvernamental	Reper	Intrarea in vigoare a Legii interoperabilitatii				Q2	2022	MCID

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1 Dezvoltarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem cloud guvernamental	Reper	Realizarea unei analize care să ofere mai multe opțiuni în baza cărora poate fi decisă soluția optimă care corespunde cel mai bine arhitecturii de cloud guvernamental pentru Romania				Q1	2022	MCID, ADR si instituțiile responsabile in domeniu
R2. Tranziția către Obiectivle UE-2025 în materie de conectivitate și stimularea investițiilor private pentru implementarea rețelelor de foarte mare capacitate	Reper	Recomandarile din EU connectivity toolbox sunt implementate	Număr	0		Q3	2022	MCID/ANCOM
R2. Tranziția către Obiectivle UE-2025 în materie de conectivitate și stimularea investițiilor private pentru implementarea rețelelor de foarte mare capacitate	Reper	Intrarea in vigoare a legii privind securitatea rețelelor 5G				Q2	2021	MCID/ANCOM, based on PM decision & CSAT approval
R2. Tranziția către Obiectivle UE-2025 în materie de conectivitate și stimularea investițiilor private pentru	Reper	Publicarea cererii de ofertă pentru autorizarea operatorilor de telecomunicații de a acorda licențe 5G				Q2	2022	MCID/ANCOM

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
implementarea rețelelor de foarte mare capacitate								
R2. Tranziția către Obiectivle UE-2025 în materie de conectivitate și stimularea investițiilor private pentru implementarea rețelelor de foarte mare capacitate	Reper	Atribuirea drepturilor de utilizare a spectrului radio				Q3	2022	MCID/ANCOM
R3. Aigurarea securității cibernetice a entităților publice și private care dețin o infrastructură cu valoare critică	Reper	Intrarea în vigoare a legii privind apărarea și securitatea cibernetică a României				Q4	2022	Centrul Național Cyberint- SRI, CERT-RO
R3. Asigurarea securității cibernetice a entităților publice și private care dețin o infrastructură cu valoare critică	Reper	Adoptarea Strategiei Naționale de Securitate Cibernetică 2021-2026				Q4	2021	MCID/SRI/CSAT
R4. Creșterea competențelor digitale pentru exercitarea funcției publice și educație digitală pe parcursul vieții pentru	Reper	Intrarea în vigoare a ordinului ministerial al ministrului muncii și al președintelui Institutului Național de Statistică pentru				Q3	2022	MMPS/MCID

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
cetățeni		definirea noilor ocupații digitale în Clasificarea Ocupațiilor din România(COR)						
I1. Implementarea infrastructurii de Cloud Governamental	Reper	Atribuirea contractului de implementare a investiției pe baza procedurii de licitație				Q2	2022	MCID, ADR, STS si instituțiile responsabile in domeniu
I1. Implementarea infrastructurii de Cloud Governamental	Obiectiv	Instituții publice conectate prin Coudul Governamental	Număr	0	30	Q4	2024	MCID, ADR, STS si instituțiile responsabile in domeniu
I1. Implementarea infrastructurii de Cloud Governamental	Obiectiv	Centre de date Tier IV by design si Tier III by design, infrastructură si tehnologii pentru servicii de cloud	Număr	0	4	Q4	2025	MCID, ADR, STS si instituțiile responsabile in domeniu
I2. Investiții pentru dezvoltarea/migrarea în cloud	Obiectiv	Aplicatii de servicii digitale guvernamentale dezvoltate/migrate in Infrastructure-as-a-Service - IaaS/Platform-as-a-	Număr	0	5	Q2	2025	MCID, ADR, STS si instituțiile responsabile in domeniu

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		Service -PaaS						
I2. Investiții pentru dezvoltarea/migrarea în cloud	Obiectiv	Aplicatii de servicii digitale guvernamentale migrate in Infrastructure-as-a-Service - IaaS/Platform-as-a-Service -PaaS	Număr	5	30	Q2	2026	MCID, ADR, STS si instituțiile responsabile in domeniu
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Reper	Noua platforma IT de asigurări de sănătate (PIAS) este operațională				Q2	2025	MCID/MS/CNAS
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Obiectiv	Institutii cu atributii in domeniul sanitar sănătății digitalizate	Număr	0	60	Q2	2023	Ministerul Sănătății/MCID raporteaza
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Obiectiv	Digitalizarea a 200 de unități sanitare publice	Număr	0	200	Q2	2025	Ministerul Sănătății/MCID raporteaza
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Reper	Sistem de telemedicină implementat	Număr	0		Q4	2024	Ministerul Sănătății/MCID raporteaza

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I3. Dezvoltarea sistemului integrat de eHealth și telemedicină	Obiectiv	Healthcare providers connected to the new PIA platform	Număr	0	25000	Q2	2025	Ministerul Sănătății/MCID raporteaza
I4. Digitalizarea sistemului judiciar	Reper	Autoritățile publice centrale din domeniul judiciar digitalizate				Q2	2026	Ministerul Justiției si autoritati subordonate /MCID raporteaza
I4. Digitalizarea sistemului judiciar	Reper	Data center operational				Q2	2026	Ministerul Justiției//MCID raporteaza
I4. Digitalizarea sistemului judiciar	Reper	Virtualizarea și centralizarea aplicațiilor de business operaționalizate				Q2	2023	Ministerul Justiției//MCID raporteaza
I4. Digitalizarea sistemului judiciar	Reper	Finalizarea operaționalizării ECRIS V (electronic case record and information system)				Q4	2025	Ministerul Justiției//MCID raporteaza
I5. Digitalizare în domeniul mediului	Obiectiv	Servicii publice digitalizate din domeniul mediului	Număr	0	32	Q2	2026	MMAP si autoritati subordonate//MCID raporteaza

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I5. Digitalizare în domeniul mediului	Reper	Capacitate sporită de supraveghere, control și monitorizare a pădurilor printr-un sistem IT integrat				Q4	2024	MMAP/MCID raporteaza
I6. Digitalizare în domeniul muncii și protecției sociale	Obiectiv	Implementare de servicii digitale in domeniul muncii si protectiei sociale (inclusiv sistemul IT pentru deservirea MMI stabilit și operațional)	Număr	0	3	Q4	2025	MMPS și autoritati subordonate/MCID raporteaza
I6. Digitalizare în domeniul muncii și protecției sociale	Obiectiv	Numărul de angajați care participă la cursuri de instruire privind competențele digitale	Număr	0	4777	Q2	2026	MMPS/MCID raporteaza
I6. Digitalizare în domeniul muncii și protecției sociale	Reper	Intrarea în funcțiune a sistemului online REGES				Q4	2024	MMPS/MCID raporteaza
I7. Implementarea formularelor electronice eForms în achizițiile publice	Reper	Implementarea formularelor electronice naționale în procedurile de achiziții publice în conformitate cu legislația UE				Q2	2023	SGG/ANAP, MCID/ADR

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I8. Carte de identitate electronică calificată și semnătură digitală	Obiectiv	Cetățeni pentru care se eliberează cartea de identitate electronică	Număr	0	4500000	Q4	2024	MAI și MCID/ ADR
I8. Carte de identitate electronică calificată și semnătură digitală	Obiectiv	Cetățeni pentru care se eliberează cartea de identitate electronică	Număr	4500000	8500000	Q2	2026	MAI și MCID/ ADR
I10. Transformarea digitală în managementul funcției publice	Reper	Crearea și operaționalizarea unor platforme interactive și colaborative de gestiune standardizată și unificată a resurselor umane din administrația publică centrală, prin extinderea/dezvoltarea sistemelor existente și asigurarea interoperabilității cu alte registre naționale și europene				Q4	2025	ANFP/MLPDA, MCID raporteaza

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I11. Punerea în aplicare a unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicare prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe	Obiectiv	Localități din zonele albe conectate la internet de mare viteză	Număr	0	945	Q4	2025	MCID/ANCOM
I12. Asigurarea securității cibernetice atât pentru infrastructurile ITC publice, cât și pentru cele private, cu valoare critică pentru securitatea națională, utilizând tehnologii inteligente	Obiectiv	Entități cu infrastructuri IT&C securizate	Număr	0	101	Q3	2025	Centrul Național Cyberint- SRI, MCID raporteaza
I12. Asigurarea securității cibernetice atât pentru infrastructurile ITC publice, cât și pentru cele private, cu valoare critică pentru securitatea națională, utilizând tehnologii inteligente	Reper	Centrul Național Cyberint a fost consolidat				Q4	2025	Centrul Național Cyberint- SRI, MCID raporteaza
I13. Dezvoltarea sistemelor de securitate pentru protecția spectrului guvernamental	Obiectiv	Amplasamente de recepție operaționalizate la nivel național	Număr	0	65	Q1	2026	STS si SPP, MCID raporteaza

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I14. Creșterea rezilienței și securității cibernetice a serviciilor de infrastructură ale furnizorilor de internet realizate pentru autoritățile publice din România	Obiectiv	HUB-uri care vor permite accesul la serviciile de tip ISP (Internet Service Provider) pentru instituțiile și entitățile de interes public de la nivel central și local	Număr	0	41	Q4	2024	STS, ISP, MCID raporteaza
I15. Crearea de noi competențe de securitate cibernetică pentru societate și economie	Obiectiv	Formatori care participă la formare în domeniul securității cibernetice	Număr	0	5000	Q2	2026	Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică (CERT-RO), MCID raporteaza
I15. Crearea de noi competențe de securitate cibernetică pentru societate și economie	Obiectiv	Entități care primesc setul de instrumente și serviciile guvernamentale pentru a crește nivelul de maturitate a securității cibernetice	Număr	0	1000	Q2	2026	Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică (CERT-RO), MCID raporteaza
I16. Program de formare a competențelor digitale avansate pentru funcționarii publici	Obiectiv	Funcționari publici instruiți digital	Număr	0	32500	Q2	2026	MCID/MLPDA/ANFP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I17. Scheme de finanțare pentru biblioteci pentru a deveni centre de competențe digitale	Obiectiv	Biblioteci convertite în hub-uri digitale	Număr	0	1135	Q4	2025	MCID
I17. Scheme de finanțare pentru biblioteci pentru a deveni centre de competențe digitale	Obiectiv	Cetateni care au beneficiat de training privind dezvoltarea competentelor digitale în cadrul bibliotecilor	Număr	0	100000	Q2	2026	MCID
I18. Transformarea digitală și automatizarea proceselor robotizate în administrația publică	Obiectiv	Automatizarea proceselor robotizate (RPA) și promovarea inteligenței artificiale (AI) implementate în administrația publică	Număr	0	18	Q4	2025	MCID/ADR
I19. Scheme de perfecționare/recalificare a angajaților din întreprinderi	Reper	Lansarea apelului pentru „Sprijin pentru granturi pentru abilități digitale”				Q1	2022	MCID
I19. Scheme de perfecționare/recalificare a angajaților din întreprinderi	Obiectiv	IMM-urile finanțate pentru formarea personalului în competențe digitale	Număr	0	2000	Q4	2025	MCID

C9. SPRIJIN PENTRU MEDIUL DE AFACERI ȘI CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.1 Platforme digitale privind transparența legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală pentru mediul de afaceri	Reper	Configurarea platformelor digitale, conectate la un singur punct electronic de contact și complet operaționale	Număr			Q4	2023	MEAT/MCID/ADR si alte institutii responsabile conform legislatiei de procedurile legislative simplificate/digitalizate
R2. Îmbunătățirea guvernancei sistemului de cercetare, dezvoltare inovare	Reper	Unitatea de implementare a reformei PSF functionala Unitatea de implementare a Reformei privind facilitatea de sprijin pentru politici (PSF) înființată și funcțională				Q4	2021	MCID
R2. Îmbunătățirea guvernancei sistemului de cercetare, dezvoltare inovare	Obiectiv	Ponderea recomandărilor din PSF (Policy Support facility) adoptate până la sfârșitul anului 2026	% (Procentaj)	0	80	Q2	2026	MCID/SGG
R2. Îmbunătățirea guvernancei sistemului de cercetare, dezvoltare inovare	Reper	Intrarea în vigoare a unui sistem permanent de proiectare, implementare, monitorizare și				Q2	2026	MCID/SGG

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		evaluare a politicii de cercetare, dezvoltare și inovare						
R2. Îmbunătățirea guvernancei sistemului de cercetare, dezvoltare inovare	Reper	Intrarea în vigoare a Ordonanței de Guvern privind înființarea unui singur organism operațional, care să cuprindă consiliile existente, asigură coordonarea interministerială și să sprijine sectorul privat				Q2	2023	MCID/SGG
R3. Reforma carierei de cercetare	Reper	Intrarea în vigoare a legislației privind cariera și statutul cercetătorului				Q4	2023	MCID
R3. Reforma carierei de cercetare	Obiectiv	Instituțiile care au aderat la Carta europeană a cercetătorilor și la Codul pentru recrutarea cercetătorilor, care au inițiat procesul de proiectare, implementare și	% (Procentaj)	5	16	Q4	2025	MCID

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		evaluare a planurilor de acțiune						
R4. Intensificarea cooperării între mediul de afaceri și cel de cercetare	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor legislative pentru a crea un mediu favorabil investițiilor publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare				Q1	2024	MCID
R4. Intensificarea cooperării între mediul de afaceri și cel de cercetare	Obiectiv	40% din proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare finanțate din fonduri publice au cel puțin o entitate privată implicată ca partener				Q2	2026	MCID
R5. Sprijin pentru integrarea organizațiilor de cercetare, dezvoltare, inovare din România în Spațiul European al Cercetării	Reper	Intrarea în vigoare a unui act legislativ care încurajează, facilitează și reglementează integrarea voluntară și funcțională și fuziunea instituțiilor de cercetare din România				Q4	2022	MCID

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R5. Sprijin pentru integrarea organizațiilor de cercetare, dezvoltare, inovare din Romania în Spatiul European al Cercetării	Obiectiv	Procent din organizațiile de cercetare care partajează infrastructura și facilitățile de cercetare	% (Procentaj)	0	25	Q2	2026	MCID
I5. Înființarea și operaționalizarea Centrelor de Competență	Reper	Înființarea a 5 centre de competență				Q4	2022	MCID
I5. Înființarea și operaționalizarea Centrelor de Competență	Obiectiv	Buget atras de centrele de competență din proiecte de cercetare, dezvoltare și inovare din sectorul privat	Număr	0	1250000	Q4	2025	MCID
I6. Dezvoltarea programelor de mentorat Orizont Europa	Obiectiv	Vouchere acordate ca parte a programului de mentorat Orizont Europa	Număr	0	500	Q2	2026	MCID
I7. Consolidarea excelenței și susținerea participării RO la parteneriatele și misiunile din Orizont Europa	Obiectiv	Numar de contracte de finantare semnate	Număr	0	55	Q4	2023	MCID
I8. Dezvoltarea unui program de atragere a resurselor umane înalt specializate din străinătate în activități de	Obiectiv	Proiecte conduse de cercetători internaționali finanțate	Număr	0	100	Q4	2023	MCID

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
cercetare, dezvoltare, inovare								
I9. Sprijin pentru posesorii de certificate de excelență primite la competiția pentru burse individuale Marie Sklodowska Curie	Obiectiv	Beneficiari ai sigiliului de excelență Marie Sklodowska Curie	Număr	0	50	Q4	2023	MCID
I10. Înființarea și sprijinirea financiară a unei rețele naționale de 8 centre regionale de orientare în carieră ca parte a ERA TALENT PLATFORM	Reper	O rețea de universități publice care găzduiesc și asigura operaționalizarea a 8 centre de orientare în cariera de cercetare				Q2	2023	MCID
I10. Înființarea și sprijinirea financiară a unei rețele naționale de 8 centre regionale de orientare în carieră ca parte a ERA TALENT PLATFORM	Obiectiv	Cercetători care au beneficiat de serviciile centrelor de orientare în carieră	Număr	0	450	Q2	2026	MCID
C14. BUNA GUVERNANȚĂ								

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice	Reper	Sistemul electronic de achiziții publice (SEAP) este interconectat și interoperabil cu alte baze de date				Q4	2023	SGG/ANAP, MCID/ADR MF MJ Registrul Comertului
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice	Reper	Sistem operațional de achiziții electronice				Q1	2025	SGG/ANAP MFP MCID/ADR

Ministerul Dezvoltării, Lucărilor Publice și Administrației

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C5. VALUL RENOVĂRII								
R1 - Cadru de reglementare simplificat și actualizat pentru sprijinirea implementării investițiilor în tranziția spre clădiri verzi și reziliente	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor cadrului legislativ existent privind programul național multianual pentru creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2009)		0		Q4	2022	MDLPA
R1 - Cadru de reglementare simplificat și actualizat pentru sprijinirea implementării investițiilor în tranziția spre clădiri verzi și	Reper	Cadrul tehnic de reglementare privind investițiile pentru tranziția către clădiri verzi și digitale este operațional		0		Q4	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
reziliente								
R1 - Cadru de reglementare simplificat și actualizat pentru sprijinirea implementării investițiilor în tranziția spre clădiri verzi și reziliente	Obiectiv	Reducerea termenelor de avizare-autorizare a construcțiilor	% (Procentaj)	0	50	Q2	2025	MDLPA
R2 Cadru strategic, legislativ și procedural pentru sprijinirea rezilienței seismice a fondului construit	Reper	Adoptarea și implementarea Strategiei Naționale de Reducere a Riscului Seismic pentru consolidarea fondului construit		0		Q4	2022	MDLPA
R2 Cadru strategic, legislativ și procedural pentru sprijinirea rezilienței seismice a	Reper	Intrarea în vigoare a noii legi privind reducerea riscului seismic al clădirilor		0		Q4	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
fondului construit								
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Reper	Stabilirea unei scheme naționale pentru renovare energetică și renovare integrată (consolidare seismică și eficiență energetică) dedicată clădirilor rezidențiale multifamiliale				Q1	2022	MDLPA
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Reper	Stabilirea unei scheme naționale suport pentru renovare energetică și renovare integrată (consolidare seismică și eficiență energetică) dedicată clădirilor publice				Q1	2022	MDLPA
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea	Reper	Apeluri de proiecte pentru renovare energetică și renovare integrată (consolidare				Q2	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent		seismică și eficiență energetică) a clădirilor rezidențiale multifamiliale						
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Reper	Apeluri de proiecte pentru renovare integrată (consolidare seismică și eficiență energetică) și renovare energetică a clădirilor publice				Q2	2022	MDLPA
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Reper	Semnarea contractelor pentru renovare energetică și renovare integrată (consolidare seismică și eficiență energetică) a clădirilor rezidențiale multifamiliale				Q4	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Reper	Semnarea contractelor pentru renovare energetică și renovare integrată (consolidare seismică și eficiență energetică) a clădirilor publice				Q4	2022	MDLPA
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Obiectiv	Finalizare renovare energetică la clădirile rezidențiale multifamiliale	Număr (sqm)	0	1400000	Q3	2024	MDLPA - raportare, beneficiari direcți - implementare
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a	Obiectiv	Finalizare renovare energetică la clădirile rezidențiale multifamiliale	Număr (sqm)	1400000	2800000	Q4	2025	MDLPA - raportare, beneficiari direcți - implementare

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
fondului construit existent								
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Obiectiv	Finalizare renovare energetică la clădirile rezidențiale multifamiliale	Număr (sqm)	2800000	4370500	Q2	2026	MDLPA - raportare, beneficiari directi - implementare
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Obiectiv	Finalizare renovare energetică la clădirile publice	Număr (sqm)	0	770000	Q3	2024	MDLPA - raportare, beneficiari directi - implementare

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Obiectiv	Finalizare renovare energetică la clădirile publice	Număr (sqm)	770000	1540000	Q4	2025	MDLPA - raportare, beneficiari direcți - implementare
I1 Instituirea unui fond "Renovation Wave" pentru finanțarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice a fondului construit existent	Obiectiv	Finalizare renovare energetică la clădirile publice	Număr (sqm)	1540000	2313634	Q2	2026	MDLPA - raportare, beneficiari direcți - implementare
I2 Implementarea Registrului Național al Clădirilor	Reper	Registrul Național Digital al Clădirilor, dezvoltat și operațional		0	1	Q4	2024	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I3 Consolidarea capacității profesionale a specialiștilor și lucrătorilor din domeniul construcțiilor prin dezvoltarea de cursuri de pregătire în renovare energetică	Obiectiv	Stabilirea de scheme de certificare în domeniul performanței energetice a clădirilor	Număr	0	10	Q1	2023	MLDPA, universități tehnice, asociații profesionale
I3 Consolidarea capacității profesionale a specialiștilor și lucrătorilor din domeniul construcțiilor prin dezvoltarea de cursuri de pregătire în renovare energetică	Obiectiv	Cel puțin 8000 specialiști și lucrători cu certificare privind finalizarea formării profesionale legate de eficiența energetică	Număr	0	8000	Q4	2023	MLDPA, universități tehnice, asociații profesionale
I4 - Economie circulară și creșterea eficienței energetice a	Reper	Laborator funcțional pentru testarea de noi materiale și soluții tehnologice pentru		0		Q4	2024	MLDPA - raportare, MC - implementare

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
clădirilor istorice		clădirile istorice						
I4 - Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice	Reper	Centru-pilot funcțional în cadrul Institutului Național al Patrimoniului pentru colectarea și reutilizarea materialelor de la clădiri istorice		0		Q4	2024	MLDPA - raportare, MC - implementare
I4 - Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice	Obiectiv	Cel puțin 200 persoane cu certificare de finalizare a formării profesionale privind intervențiile și eficientizarea energetică a clădirilor istorice	Număr	0	200	Q4	2025	MLDPA - raportare, MC - implementare
C6. ENERGIE								
R6 - Creșterea competitivității și decarbonarea sectorului de încălzire - răcire	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri de decarbonizare a sectorului de încălzire și răcire				Q4	2023	MLDP/ MMAP/ Ministerul Energiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								
I10. Transformarea digitală în managementul funcției publice	Reper	Crearea și operaționalizarea unor platforme interactive și colaborative de gestiune standardizată și unificată a resurselor umane din administrația publică centrală, prin extinderea/dezvoltarea sistemelor existente și asigurarea interoperabilității cu alte registre naționale și europene				Q4	2025	ANFP/MDLPA, MCID raportează
I16. Program de formare a competențelor digitale avansate pentru funcționarii publici	Obiectiv	Funcționari publici instruiți digital	Număr	0	32500	Q2	2026	MCID/MDLPA/ANFP
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSIILOR								

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R4. Revizuirea cadrului fiscal	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor aduse Codului Fiscal (Legea nr.227/2015) prin care se reduc gradual stimulentele fiscale pentru personalul angajat în sectorul construcțiilor				Q1	2025	MF
R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă	Reper	Aprobarea și intrarea în vigoare a legislației în domeniul mobilității urbane durabile				Q4	2022	MDLPA
R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă	Reper	Intrarea în vigoare a ordinului de ministru pentru crearea și funcționarea structurii pentru acordarea de asistență tehnică pentru elaborarea PMUD prin dezvoltarea unui Organism național care sprijină orașele să elaboreze Planuri de mobilitate urbană durabilă și care evaluează și verifică cerințele de calitate a				Q4	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		PMUD						
R1. Crearea cadrlui pentru mobilitate urbană durabilă	Reper	Semnarea tuturor contractelor de servicii de transport public care expiră între 2021 și 2026 în urma procedurii de licitație deschisă la nivelul municipiilor reședință de județ, respectând standardele minime de servicii stabilite la nivel național pentru transportul public, astfel încât, în Q2 2026, toate cele 40 reședințe de județ vor avea contracte de servicii de transport public	Număr			Q2	2026	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă	Obiectiv	Reducerea emisiilor de poluanți atmosferici	Număr	266371	159823	Q2	2026	MDLPA/MMAP
R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă	Obiectiv	Reducerea cu 25% a numărului de persoane decedate sau grav rănite ca urmare a accidentelor rutiere din localitățile urbane în Trim. I 2026 față de anul de referință 2019	% (Procentaj)	100	75	Q1	2026	MDLPA/ MAI raportează
R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă	Obiectiv	Creșterea cu 20% a volumului anual total de călători care folosesc transportul public local în 2026 comparativ cu 2019	Număr	1,8E+09	2,12E+09	Q2	2026	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Reper	Semnarea contractelor pentru înnoirea parcului de vehicule pentru transport public (achiziția de vehicule curate)				Q4	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Vehicule suplimentare cu emisii zero (autobuze, troleibuze cu motor fără emisii sau baterii, tramvaie și microbuze) (număr de vehicule)	Număr	1618	2186	Q4	2024	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Vehicule suplimentare cu emisii zero (autobuze, troleibuze cu motor fără emisii sau baterii, tramvaie și microbuze) (număr de vehicule)	Număr	2186	2753	Q2	2026	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Creșterea ponderii călătoriilor în unitățile teritoriale administrative cu serviciile de transport public local folosind vehicule cu emisii zero (autobuze curate, troleibuze cu motor fără emisii sau baterii, tramvaie) comparativ cu 2019	% (Procentaj)	45,40	60	Q2	2026	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Reper	Semnarea contractelor de finanțare - asigurarea infrastructurii de transport verde - ITS/alte infrastructuri TIC				Q4	2022	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Unități teritoriale administrative cu sisteme dezvoltate / extinse operaționale - Sisteme inteligente de transport și e-ticketing / alte infrastructuri TIC	Număr	0	246	Q4	2024	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Unități teritoriale administrative cu sisteme dezvoltate / extinse operaționale - Sisteme inteligente de transport și e-ticketing / alte infrastructuri TIC	Număr	246	491	Q2	2026	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Reper	Semnarea contractelor de finanțare pentru punerea în funcțiune a punctelor de încărcare a vehiculelor electrice				Q4	2022	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Puncte de reîncărcare suplimentare pentru vehicule electrice	Număr	0	6600	Q4	2024	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Puncte de reîncărcare suplimentare pentru vehicule electrice	Număr	6600	13200	Q2	2026	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Reper	Semnarea contractelor de finanțare – pentru lucrările de amenajarea a infrastructurii pentru biciclete la nivel local/metropolitan				Q4	2022	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Piste de ciclism operaționale (km) la nivel local / metropolitan	Număr	0	546	Q4	2024	MDLPA
I.1 Mobilitatea urbană durabilă	Obiectiv	Piste de ciclism operaționale (km) la nivel local / metropolitan	Număr	546	1091	Q2	2026	MDLPA
R2. Crearea cadrului de politici pentru transformarea urbană	Reper	Aprobarea și intrarea în vigoare a Legii Zonelor Metropolitane				Q2	2022	MDLPA
R2. Crearea cadrului de politici pentru transformarea urbană	Reper	Aprobarea și intrarea în vigoare a Politicii urbane a României				Q4	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R2. Crearea cadrului de politici pentru transformarea urbană	Obiectiv	Creșterea calității vieții în zonele urbane	% (Procentaj)	30,7	40	Q2	2026	MDLPA
R3. Crearea cadrului de politici pentru transformarea rurală durabilă: stabilirea consorțiilor administrative în zonele rurale funcționale	Reper	Aprobarea și intrarea în vigoare a actului legislativ de modificare a Codului administrativ pentru stabilirea unor consorții administrative în unitățile teritoriale administrative rurale sau predominant rurale învecinate				Q4	2022	MDLPA
R3. Crearea cadrului de politici pentru transformarea rurală durabilă: stabilirea consorțiilor administrative în zonele rurale funcționale	Obiectiv	Scăderea sărăciei și excluziunii sociale în zonele rurale	% (Procentaj)	45,40	38	Q2	2026	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R4. Îmbunătățirea calității locuirii	Reper	Adoptarea și intrarea în vigoare a Strategiei naționale a locuirii și a planului de acțiune în vederea îmbunătățirii calității locuirii pentru categoriile și grupurile vulnerabile, în special pentru persoanele din comunitățile marginalizate din zonele urbane și rurale.				Q2	2022	MDLPA
R4. Îmbunătățirea calității locuirii	Obiectiv	Reducere a supraaglomerării locuințelor	% (Procentaj)	45,10	39	Q2	2026	MDLPA
R4. Îmbunătățirea calității locuirii	Obiectiv	Reducerea populației care trăiește în așezări informale	% (Procentaj)	0	20	Q2	2026	MDLPA
R4. Îmbunătățirea calității locuirii	Reper	Aprobarea și intrarea în vigoare a Codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor				Q1	2023	MDLPA
R5. Dezvoltarea sistemului de planificare - Codul Amenajării	Reper	Crearea platformei digitale urbane de date interoperabile (ca parte componentă a				Q2	2023	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
Teritoriului, Urbanismului și Construcțiilor		Observatorului Teritorial)						
I.2 Construcția de locuințe pentru tineri / locuințe pentru specialiști în sănătate și educație	Reper	Semnarea tuturor contractelor de servicii publice pentru construcția locuințelor pentru tineri din comunități și grupuri vulnerabile și locuințe pentru specialiști în sănătate și educație în orașe și în zonele rurale				Q4	2022	MDLPA
I.2 Construcția de locuințe pentru tineri / locuințe pentru specialiști în sănătate și educație	Obiectiv	Unități de locuit pentru tineri care provin din grupuri/ comunități vulnerabile	Număr	0	4418	Q2	2026	MDLPA
I.2 Construcția de locuințe pentru tineri / locuințe pentru specialiști în sănătate și educație	Obiectiv	Unități de locuit pentru specialiști în sănătate și educație	Număr	0	1104	Q2	2026	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.3 Reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți serviciile publice prestate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	Reper	Semnarea contractelor de finanțare pentru reabilitarea moderată a clădirilor publice				Q4	2022	MDLPA
I.3 Reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți serviciile publice prestate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	Obiectiv	Suprafață utilă desfășurată (mp) a clădirilor publice reabilite	Număr	0	653409	Q4	2024	MDLPA
I.3 Reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți serviciile publice prestate la nivelul unităților	Obiectiv	Suprafață utilă desfășurată (mp) a clădirilor publice reabilite	Număr	653409	1306818	Q2	2026	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
administrativ-teritoriale								
I.4 Elaborarea / actualizarea în format GIS a documentelor de amenajare a teritoriului și de planificare urbană	Reper	Semnarea contractelor de finanțare pentru elaborarea /actualizarea în format GIS a documentațiilor de amenajarea teritoriului, de urbanism și a planurilor de mobilitate urbană durabilă				Q4	2022	MDLPA
I.4 Elaborarea / actualizarea în format GIS a documentelor de amenajare a teritoriului și de planificare urbană	Obiectiv	Număr de documentații de amenajarea teritoriului, urbanism, respectiv planuri de mobilitate urbană durabilă finalizate și preluat în platforma Observatorul Teritorial	Număr	0	189	Q4	2024	MDLPA
I.4 Elaborarea / actualizarea în format GIS a documentelor de amenajare a teritoriului și de	Obiectiv	Număr de documentații de amenajarea teritoriului, urbanism, respectiv planuri de mobilitate urbană durabilă finalizate și	Număr	189	378	Q2	2026	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
planificare urbană		preluate în platforma Observatorul Teritorial						
R2 Crearea cadrului pentru operaționalizarea la nivel național a traseelor cicloturistice	Reper	Muzeele nou construite și muzeele restaurate, deschise				Q1	2022	MIPE/MDLPA/CNI/UAT
I.4 Implementarea a 3000 km de trasee velo naționale	Reper	Intrarea in vigoare a cadrului legislativ privind cicloturismul pentru amenajarea, omologarea și întreținerea pistelor de biciclete și a unei rețele de trasee cicloturistice la nivel național, inclusiv stabilirea instituțiilor responsabile cu operaționalizarea și monitorizarea infrastructurii cicloturistice (Centrul Național de				Q2	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		coordonare) și a tipologiei și caracteristicilor rutelor ciclabile. Centrul național de coordonare va avea sarcina de a elabora studiul privind traseele cicloturistice, de realiza aplicația și site-ul eVelo și de a coordona procesul de certificare a rutelor EuroVelo în România.						
I.4 Implementarea a 3000 km de trasee velo naționale	Obiectiv	Înființarea Centrului Național de coordonare pentru rute ciclabile care va coordona elaborarea studiului de fundamentare privind traseele cicloturistice și a aplicației integrate eVelo.	Număr	0	1	Q3	2022	MDLPA
I.4 Implementarea a 3000 km de trasee velo naționale	Obiectiv	3000 km de rute ciclabile identificate în urma elaborării studiului privind traseele cicloturistice	Număr	0	2	Q3	2022	MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.3 Înființarea și operaționalizarea Centrului Național de Coordonare Velo	Reper	Dezvoltarea și publicare platformei națională eVelo integrată și aplicației pentru smartphone				Q4	2022	MDLPA
I.4 Implementarea a 3000 km de trasee velo naționale	Obiectiv	Contractarea lucrărilor de amenajare a traseelor cicloturistice	Număr	0	3000	Q2	2026	MDLPA
I.4 Implementarea a 3000 km de trasee velo naționale	Reper	Lungime trasee construite și accesibile (km)				Q3	2022	MDLPA
C14. BUNA GUVERNANȚĂ								
R3. Dezvoltarea managementului resurselor umane performant în sectorul public	Reper	Analiză ex-post a concursului național (pilot) pentru selectarea a două categorii de funcții publice în administrația centrală.				Q2	2023	ANFP/MDLPA

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R3. Dezvoltarea managementului resurselor umane performant în sectorul public	Reper	Finalizarea a cel puțin 2 concursuri naționale de recrutare a funcționarilor publici anual pentru minimum 3 categorii / grade de serviciu public				Q4	2023	ANFP/MDLPA
R3. Dezvoltarea managementului resurselor umane performant în sectorul public	Reper	Intrarea în vigoare a doua acte legislative privind gestionarea resurselor umane				Q4	2024	ANFP - inițiator MDLPA, SGG - nivel decizional Instituții cu rol de avizare
R3. Dezvoltarea managementului resurselor umane performant în sectorul public	Reper	Cadrele de competențe în administrația publică centrală operaționale				Q4	2025	ANFP - inițiator act normativ MDLPA, SGG - nivel decizional Instituții cu rol de avizare act normativ ANFP - rol de îndrumare metodologică și suport Instituții publice implicate - rol de implementare cadre de competențe în procesele MRU

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R4. Dezvoltarea unui sistem echitabil de salarizare unitară în sectorul public	Reper	Intrarea în vigoare a noului cadru legal privind remunerarea funcționarilor public (Legea privind plata unitară)				Q2	2023	MMPS
C15. EDUCAȚIE								
R6. Cadru normativ actualizat pentru a asigura standarde de proiectare, construcție și dotare prietenoase cu mediul înconjurător în sistemul de educație preuniversitar	Reper	Intrarea în vigoare a amendamentelor la cadrul legislativ pentru creșterea calității mediilor de învățare				Q2	2022	Ministerul Educației, MDLPA
I1. Construirea, echiparea și operaționalizarea a unui număr de 110 de creșe	Reper	Acordarea de granturi operatorilor publici (municipalități) pentru construcția, echiparea și operaționalizarea a 110				Q2	2022	Ministerul Educației și MLDP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		creșe						
I1. Construirea, echiparea și operaționalizarea a unui număr de 110 de creșe	Obiectiv	Creșe nou construite, echipate și operaționale	Număr	0	110	Q4	2025	MDLPA/ Ministerul Educației raportează
C4. TRANSPORT SUSTENABIL								
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră /Infrastructură pentru combustibili alternativi	Obiectiv	Puncte de reîncărcare electrică instalate la nivel național	Număr	1836	30000	Q2	2026	MTI/CNAIR/UAT/MLPDA/MMAP

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C15. EDUCAȚIE								
I7. Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare	Obiectiv	57 licee agricole sprijinite prin intermediul granturilor	Număr	0	57	Q3	2025	Ministerul Educației, MADR
I7. Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare	Obiectiv	Cresterea cu cel puțin 10% a numărului elevilor înmatriculați în cadrul liceelor agricole, în raport cu numărul elevilor înmatriculați în anul școlar 2020-2021	Număr	18000	20000	Q3	2025	Ministerul Educației, MADR

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								
R4. Creșterea competențelor digitale pentru exercitarea funcției publice și educație digitală pe parcursul vieții pentru cetățeni	Reper	Intrarea în vigoare a ordinului ministerial al ministrului muncii și al președintelui Institutului Național de Statistică pentru definirea noilor ocupații digitale în Clasificarea Ocupațiilor din România(COR)				Q3	2022	MMPS/MCID/MEAT
I6. Digitalizare în domeniul muncii și protecției sociale	Obiectiv	Implementare de servicii digitale in domeniul muncii si protectiei sociale (inclusiv sistemul IT pentru deservirea MMI stabilit și operațional)	Număr	0	3	Q4	2025	MMPS și autoritati subordonate/MCID raporteaza
I6. Digitalizare în domeniul muncii și protecției sociale	Obiectiv	Numărul de angajați care participă la cursuri de instruire privind competențele digitale	Număr	0	4777	Q2	2026	MMPS/MCID raporteaza

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I6. Digitalizare în domeniul muncii și protecției sociale	Reper	Intrarea în funcțiune a sistemului online REGES				Q4	2024	MMPS/MCID raporteaza
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSILOR								
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Asistență tehnică contractată, acordată de o entitate care va fi selectată în conformitate cu legislația națională privind achizițiile publice				Q4	2021	MMPS/ CNPP
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Înființarea, prin Ordin de Ministru, a unui comitet de monitorizare însărcinat cu revizuirea, cu sprijinul furnizorului de asistență tehnică, a sistemului de pensii și a intervențiilor politicilor din sistemul de pensii				Q4	2021	MMPS/ MF
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor aduse cadrului legislativ necesare pentru a asigura sustenabilitatea pilonului II de pensii				Q1	2022	MMPS/ASF/MF

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Intrarea în vigoare a noii legi privind sistemul de pensii, care înlocuiește prevederile Legii nr. 127/2019				Q1	2023	MMPS/ CNPP
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale				Q4	2022	MMPS impreuna cu casele sectoriale de pensii si ministerele de linie
I6. Dezvoltarea unui instrument de modelare economică (Pension Reform Options Simulation Toolkit) pentru îmbunătățirea capacității instituționale de prognoză a cheltuielilor cu pensiile	Reper	Instrument de modelare economică (Pension Reform Options Simulation Toolkit model) operational				Q4	2023	MF/ sprijina MMPS
I9. Sprijin pentru evaluarea dosarelor de pensii	Reper	Toate dosarele de pensii sunt recalulate				Q4	2023	MMPS/CNPP

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I10. Eficiență operațională și servicii electronice avansate prin digitalizarea sistemul de pensii	Reper	Sistem informatic pentru Casa Națională de Pensii Publice (CNPP)				Q4	2024	MMPS/CNPP
C13. REFORME SOCIALE								
R.1 Crearea unui nou cadru legal pentru prevenirea separării copiilor de familiile lor	Reper	R1 - M1 - Intrarea în vigoare a legislației necesare pentru prevenția separării copiilor de familie și sprijin pentru familiile vulnerabile	Număr			Q4	2022	MMPS
R.1 Crearea unui nou cadru legal pentru prevenirea separării copiilor de familiile lor	Obiectiv	R1 - T1 - Reducerea numărului de copii separați de familie și care intră în sistemul de protecție socială.	Număr	12139	6100	Q2	2026	MMPS
R.2 Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități	Reper	R2 - M1 Intrarea în vigoare a modificărilor actului legislativ pentru aprobarea Ghidului pentru Accelerarea Procesului de Dezinstituționalizare.				Q4	2022	MMPS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R.2 Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități	Reper	R2 — M2 Intrarea în vigoare a legislației pentru aprobarea și sprijinirea implementării strategiei naționale pentru prevenirea instituționalizării				Q4	2022	MMPS
R.2 Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități	Obiectiv	R2 - T2 Persoanele cu dizabilități instituționalizate care primesc sprijin personalizat pentru dezinstituționalizarea și implementarea „căii lor de viață independentă”.	Număr	0	8455	Q2	2026	MMPS
R.2 Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități	Obiectiv	R2 - T1 Reducerea numărului total de persoane instituționalizate cu dizabilități (comparativ cu datele din 31.12.2020).	Număr	16911	11500	Q2	2026	MMPS
R.3 Implementarea Venitului Minim de Incluziune (VMI)	Reper	R3 — M1 Intrarea în vigoare a legislației și aprobarea normelor de implementare pentru aplicarea VMI				Q3	2022	MMPS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R.3 Implementarea Venitului Minim de Incluziune (VMI)	Obiectiv	R3 - T1 Numărul aditional de beneficiari eligibili conform schemei îmbunătățite (calculat pe baza estimării numărului de familii beneficiare conform legii actualizate), în plus față de beneficiarii eligibili actuali de venit minim garantat / alocatie de sustinere a familiei.	Număr	189000	245700	Q2	2024	MMPS
R.3 Implementarea Venitului Minim de Incluziune (VMI)	Obiectiv	R3 - T2 Beneficiar al venitului minim de incluziune, pe baza legii actualizate, primește cel puțin o măsură de activare.	% (Procentaj)	0	60	Q2	2025	MMPS
R.4 Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici	Reper	R4 — M1 Intrarea în vigoare a legislației pentru adoptarea normelor de implementare a utilizării tichetelor de muncă				Q1	2022	MMPS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R.4 Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici	Obiectiv	R4 - T1 - Beneficiari (care angajeaza lucrători casnici)	Număr	0	10000	Q4	2024	MMPS/ANOFM
R.4 Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici	Obiectiv	R4 - T1 bis -Beneficiari (care angajeaza lucrători casnici)	Număr	10000	30000	Q1	2026	MMPS/ANOFM
R.4 Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici	Obiectiv	R4 - T2 - Lucrătorii casnici / furnizorii înregistrați anterior ca șomeri sau inactivi furnizează servicii prin intermediul tichetelor de munca.	Număr	0	20000	Q4	2024	MMPS/ANOFM
R.4 Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici	Obiectiv	R4 - T2 bis - Lucrătorii casnici / furnizorii înregistrați anterior ca șomeri sau inactivi furnizează servicii prin intermediul tichetelor de muncă.	Număr	20000	60000	Q1	2026	MMPS/ANOFM
R.5 Asigurarea cadrului legal pentru stabilirea salariului minim	Reper	R5 – M1 – Intrarea în vigoarea a legislației care reglementează noul sistem de stabilire a				Q1	2024	MMPS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		salariului minim						
I.1. Crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii aflați în risc de separare	Reper	I1 - M1 Livrarea unei cartografieri a nevoilor, a serviciilor disponibile și a facilităților de infrastructură pentru copiii cu risc de separare de familii, în special în comunitățile vulnerabile.				Q2	2023	MMPS
I.1. Crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii aflați în risc de separare	Obiectiv	I1 - T1 Centre de zi pentru a preveni separarea copiilor de familie.	Număr	0	150	Q4	2024	MMPS
I.2. Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități	Obiectiv	I2 - T1 Servicii comunitare modernizate pentru persoane cu dizabilități.	Număr	0	50	Q4	2024	MMPS
I.2. Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități	Obiectiv	I2 - T2 Noi servicii comunitare pentru persoanele cu dizabilități.	Număr	0	55	Q4	2025	MMPS

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I.3. Operaționalizarea sistemului instituțional și tehnic pentru implementarea VMI	Reper	I4 - M1 Operaționalizarea unei platforme digitale funcționale pentru utilizarea tichetelor de muncă				Q4	2023	MMPS
R.6 Îmbunătățirea legislației privind economia socială	Reper	R6 – M1 – Intrarea în vigoarea a modificării legii nr. 219/2015 privind economia socială și a normelor de implementare				Q2	2022	MMPS
R.7 Reforma serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice	Reper	R7 - M1 - Intrarea în vigoare a legislației pentru aprobarea și implementarea Strategiei Naționale de Îngrijire de Lungă Durată				Q4	2022	MMPS
I.4 Dezvoltarea unei rețele de centre de asistență și reabilitare vârstnici.	Obiectiv	R7-T1 - Operaționalizarea centrelor de zi de îngrijire și reabilitare pentru vârstnici.	Număr	0	71	Q2	2026	MMPS
C14. BUNA GUVERNANȚĂ								

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R4. Dezvoltarea unui sistem echitabil de salarizare unitară în sectorul public	Reper	Intrarea în vigoare a noului cadru legal privind remunerarea funcționarilor public (Legea privind plata unitară)				Q2	2023	MMPS/ANFP
I4. Creșterea capacității organizațiilor societății civile de stimulare a cetățeniei active, de implicare profesionistă în planificarea și implementarea politicilor publice privind drepturile sociale adresate prin Planul Național de Redresare și Reziliență și monitorizarea reformelor asociate	Reper	Intrarea în vigoare a legislației privind dialogul social, asigurând un dialog social semnificativ și în timp util și negocierile colective, în conformitate cu recomandările OIM.				Q4	2022	MMPS

Ministerul Educației

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C15. EDUCAȚIE								
R1. Elaborarea și adoptarea pachetului legislativ pentru implementarea proiectului "România Educată"	Obiectiv	Aprobarea pachetului legislativ care va asigura implementarea Proiectului "România Educată"	Număr	0	1	Q3	2023	Ministerul Educației
R2. Sistem de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate	Reper	Intrarea în vigoare a Ordinului ministerial (OM) pentru adoptarea Programului-cadru intersectorial pentru dezvoltarea serviciilor de educație timpurie unitară, incluzivă și de calitate		0	1	Q4	2022	Ministerul Educației
R2. Sistem de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate	Obiectiv	Rata de participare a copiilor de la 0 la 3 ani la serviciile de educație timpurie	% (Procentaj)	14	19	Q4	2025	Ministerul Educației
R2. Sistem de educație timpurie unitar, incluziv	Obiectiv	Rata de participare a copiilor de 3-6 ani la	% (Procentaj)	88	91	Q4	2025	Ministerul Educației

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
și de calitate		serviciile de educație						
R3. Reforma sistemului de învățământ obligatoriu pentru a preveni și a reduce abandonul școlar	Reper	Intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului de stabilire a cadrului legislativ pentru implementarea Programului național de reducere a abandonului școlar timpuriu				Q4	2021	Ministerul Educației
R3. Reforma sistemului de învățământ obligatoriu pentru a preveni și a reduce abandonul școlar	Reper	Intrarea în vigoare a Ordinului ministerial pentru utilizarea instrumentului MATE la nivel național				Q4	2022	Ministerul Educației
R4. Constituirea unei rute profesionale complete pentru învățământul superior cu profil tehnic	Reper	Intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului de aprobare a Metodologiei de organizare a rutei complete de învățământ dual și a noilor calificări rezultate din ruta completă de învățământ dual				Q3	2022	Ministerul Educației Autoritatea Nationala pentru Calificari, consortiiile regionale

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R4. Constituirea unei rute profesionale complete pentru învățământul superior cu profil tehnic	Obiectiv	Ponderea elevilor înscriși pe traseul profesional, în raport cu numărul total de elevi inscriși în învățământul secundar	% (Procentaj)	17	40	Q2	2026	Ministerul Educației
R5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației	Reper	Intrarea în vigoare a Ordinului ministerial (MO) pentru asigurarea standardelor pentru dotarea școlilor cu echipamente tehnologice și resurse în scopuri educaționale online și pentru a asigura un impact durabil al investițiilor propuse				Q1	2022	Ministerul Educației
R5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației	Reper	Intrarea în vigoare a actului legislativ care stabilește profilul viitorului cadru didactic privind competențele digitale și modalitatea de evaluare a competențelor digitale în cadrul examenelor școlare				Q2	2022	Ministerul Educației, universitățile

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației	Reper	Intrarea în vigoare a actului legislativ pentru Cadru de referință național privind competențele digitale pentru Invatamantul Preuniversitar (CRC DIP)				Q2	2024	Ministerul Educatiei
R6. Cadru normativ actualizat pentru a asigura standarde de proiectare, construcție și dotare prietenoase cu mediul înconjurător în sistemul de educație preuniversitar	Reper	Intrarea în vigoare a amendamentelor la cadrul legislativ pentru creșterea calității mediilor de învățare				Q2	2022	Ministerul Educatiei/MDLPA
R7. Reforma guvernancei sistemului de învățământ preuniversitar și profesionalizarea managementului	Reper	Semnarea contractului de asistență tehnică pentru elaborarea Planului de acțiune pentru reforma guvernancei, inclusiv programul de formare și instruire pentru manageri și inspectori				Q1	2022	Ministerul Educatiei, institutiile subordonate, scolile pilot
R7. Reforma guvernancei sistemului de învățământ preuniversitar și profesionalizarea managementului	Reper	Publicarea și implementarea unui plan de acțiune pentru reforma guvernancei, inclusiv programul de formare și				Q1	2023	Ministerul Educatiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		instruire pentru manageri și inspectori						
I1. Construirea, echiparea și operaționalizarea a unui număr de 110 de creșe	Reper	Acordarea de granturi operatorilor publici (municipalități) pentru construcția, echiparea și operaționalizarea a 110 creșe				Q2	2022	Ministerul Educației și MDLPA
I1. Construirea, echiparea și operaționalizarea a unui număr de 110 de creșe	Obiectiv	Creșe nou construite, echipate și operaționale	Număr	0	110	Q4	2025	MDLPA/Ministerul Educației raportează
I2. Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate	Reper	Acordarea de granturi pentru înființarea, echiparea și operaționalizarea serviciilor complementare pentru grupurile defavorizate				Q1	2023	Ministerul Educației
I2. Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate	Obiectiv	Servicii complementare înființate, dotate și operaționale	Număr	0	412	Q1	2024	Ministerul Educației

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I3. Dezvoltarea unui program-cadru de formare continuă a profesioniștilor care lucrează în serviciile de educație timpurie	Obiectiv	Formatori instruiți în domeniul curricular și în domeniul monitorizării serviciilor de educație timpurie	Număr	0	420	Q2	2024	Ministerul Educației
I3. Dezvoltarea unui program-cadru de formare continuă a profesioniștilor care lucrează în serviciile de educație timpurie	Obiectiv	Personal, care lucrează în servicii standard și complementare de educație timpurie, instruit, acordând prioritate celor din serviciile nou înființate	Număr	0	19950	Q4	2025	Ministerul Educației
I4. Sprijinirea unităților de învățământ cu risc crescut de abandon școlar	Reper	Apel deschis pentru proiecte pentru sprijinirea studenților pentru tranziția de la învățământul secundar inferior la cel secundar superior, pe baza a 5 indicatori definiți în Mecanismul de avertizare timpurie în educație				Q4	2021	Ministerul Educației
I4. Sprijinirea unităților de învățământ cu risc crescut de abandon școlar	Obiectiv	Unități de învățământ ce primesc granturi prin schemă necompetitivă (lot 1)	Număr	0	750	Q1	2022	Ministerul Educației

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I4. Sprijinirea unităților de învățământ cu risc crescut de abandon școlar	Obiectiv	Unități de învățământ ce primesc granturi prin schemă necompetitivă (lot 2)	Număr	750	1750	Q2	2023	Ministerul Educației
I4. Sprijinirea unităților de învățământ cu risc crescut de abandon școlar	Obiectiv	Unități de învățământ incluse în programul de abandon școlar cu săli de clasă digitalizate	Număr	0	2500	Q4	2023	Ministerul Educației
I4. Sprijinirea unităților de învățământ cu risc crescut de abandon școlar	Obiectiv	Reducerea numărului de școli cu risc ridicat de abandon școlar	Număr	2500	1875	Q2	2026	Ministerul Educației
I5. Instruire pentru utilizatorii Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIR) și a instrumentului IT Mecanismul de Avertizare Timpurie (MATE) și intervenții sistemice pentru reducerea abandonului școlar.	Obiectiv	Utilizatori ai SIIR și ai instrumentului IT MATE instruiți	Număr	0	45000	Q1	2023	Ministerul Educației
I6. Dezvoltarea a 10 consorții regionale și dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale	Obiectiv	10 campusuri profesionale integrate nou construite, licee și universități	Număr	0	10	Q3	2025	Ministerul Educației/ consorții de învățământ dual

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I6. Dezvoltarea a 10 consorții regionale și dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale	Obiectiv	Consortiu de invatamant dual, integrat, finalizat și operațional, legat de cerințele operatorilor economici din zona în cauză	Număr	0	10	Q1	2026	Ministerul Educației / Autoritati Locale
I6. Dezvoltarea a 10 consorții regionale și dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale	Obiectiv	Studenți înscriși in ruta completa de invatamant dual	Număr	1847	3000	Q2	2026	Ministerul Educației
I7. Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare	Obiectiv	57 licee agricole sprijinite prin intermediul granturilor	Număr	0	57	Q3	2025	Ministerul Educatiei, MADR
I7. Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare	Obiectiv	Cresterea cu cel puțin 10% a numarului elevilor inmatriculati in cadrul liceelor agricole, in raport cu numarul elevilor inmatriculati in anul scolar 2020-2021	Număr	18000	20000	Q3	2025	Ministerul Educatiei, MADR
I8. Program de formare continuă a personalului didactic	Obiectiv	Cadre didactice formate pentru predarea on-line, prin îmbunătățirea competențelor specifice de pedagogie digitala	Număr	0	100000	Q3	2025	Ministerul Educatiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I8. Program de formare continuă a personalului didactic	Obiectiv	Cadre didactice care publică materiale educaționale deschise pe platforma edu.cred pentru schimb de practici	Număr	0	50000	Q3	2025	Ministerul Educatiei
I9. Asigurarea echipamentelor și resurselor tehnologice digitale pentru școli	Obiectiv	Școli care au primit resurse tehnologice pentru dotarea laboratoarelor de informatica	Număr	0	5200	Q3	2024	Ministerul Educatiei, ISJ uri, formatorii de competente digitale din cadrul programului
I9. Asigurarea echipamentelor și resurselor tehnologice digitale pentru școli	Obiectiv	Școli care au primit echipamente tehnologice pentru dotarea salilor de clasa	Număr	0	3600	Q4	2024	Ministerul Educatiei, ISJ, autoritatile publice locale, unitatile de invatamant
I9. Asigurarea echipamentelor și resurselor tehnologice digitale pentru școli	Obiectiv	SMART Lab-uri achizitionate pentru unitatile de invatamant de nivel gimnazial si liceal	Număr	0	1100	Q1	2025	Ministerul Educatiei, autoritatile publice locale, unitatile de invatamant

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I10. Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi	Obiectiv	Microbuze electrice achizitionate si utilizate	Număr	0	3200	Q2	2023	Ministerul Educației, autorități ale administrației publice locale, ISJ uri, unitatile de invatamant
I10. Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi	Obiectiv	Suprafata unităților de învățământ preuniversitar reabilitata pentru a deveni școli verzi	Număr	0	300000	Q4	2025	Ministerul Educației, autorități ale administrației publice locale, ISJ uri, unitatile de invatamant
I10. Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi	Obiectiv	Suprafata unităților de invatamant preuniversitar noi construite cu 100 % capacitate functionala	Număr	0	46400	Q4	2025	Ministerul Educației, autorități ale administrației publice locale, ISJ uri, unitatile de invatamant

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I11. Asigurarea dotărilor sălilor de clasa și a laboratoarelor/cabinetelor școlare din sistemul preuniversitar	Reper	Deschidere apel de participare pentru dotarea sălilor de clasă cu mobilier				Q3	2022	Ministerul Educației Universitățile publice
I11. Asigurarea dotărilor sălilor de clasa și a laboratoarelor/cabinetelor școlare din sistemul preuniversitar	Reper	Deschidere apel de participare pentru dotarea laboratoarelor de științe/cabinetelor				Q3	2022	Ministerul Educației Universitățile publice
I11. Asigurarea dotărilor sălilor de clasa și a laboratoarelor/cabinetelor școlare din sistemul preuniversitar	Obiectiv	Sali de clasa din invatamantul preuniversitar dotate cu mobilier	Număr	0	75000	Q2	2024	Ministerul Educației, autorități ale administrației publice locale, ISJ uri, unitatile de invatamant
I11. Asigurarea dotărilor sălilor de clasa și a laboratoarelor/cabinetelor școlare din sistemul preuniversitar	Obiectiv	Numar laboratoare de științe/cabinete școlare dotate	Număr	0	10000	Q2	2024	Ministerul Educației, autorități ale administrației publice locale, ISJ uri, unitatile de invatamant

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I12. Sprijin pentru consorțiile școlare rurale	Obiectiv	Finalizare lucrări construcție si dotare CSR	Număr	0	3	Q2	2026	MEducatiei/MIPE/GAL-uri sau asocieri de GAL-uri
I13. Dotarea laboratoarelor de informatică din unitățile de învățământ IPT	Obiectiv	Unitati de invatamant IPT dotate cu laboratoare de informatica	Număr	0	909	Q3	2023	Autoritati locale, unitatile de invatamant IPT, Ministerul Educatiei
I14. Dotarea atelierelor școlare din unitățile de învățământ IPT	Obiectiv	Unitati de invatamant IPT dotate cu laboratoare de practica functionale	Număr		909	Q3	2023	Autoritati locale, unitatile de invatamant IPT, Ministerul Educatiei
I15. Școala ONLINE: platformă de evaluare și dezvoltare de conținut	Reper	Platforma pentru evaluarea on-line a elevilor este functionala				Q1	2024	Ministerul Educatiei
I15. Școala ONLINE: platformă de evaluare și dezvoltare de conținut	Obiectiv	Resurse Educationale Deschise (RED) dezvoltate (materiale didactice)	Număr	0	67000	Q1	2025	Ministerul Educatiei
I16. Digitalizarea universităților și pregătirea pentru meseriile digitale ale viitorului	Reper	Semnarea contractelor pentru granturi pentru centrele tehnologice inovatoare din universități				Q2	2022	Ministerul Educatiei

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I16. Digitalizarea universităților și pregătirea pentru meseriile digitale ale viitorului	Reper	Semnarea contractelor pentru o schema de granturi pentru digitalizarea Consiliului Național al Rectorilor				Q4	2022	Ministerul Educatiei
I16. Digitalizarea universităților și pregătirea pentru meseriile digitale ale viitorului	Obiectiv	Universități sprijinite cu noi centre tehnologice inovatoare pentru dezvoltarea noilor abilități ale viitorului	Număr	0	60	Q4	2025	Ministerul Educatiei, universitatile publice de stat si private
I17. Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere)	Obiectiv	Locuri de recreere și lectură create sau modernizate	Număr	0	19520	Q1	2024	Ministerul Educației Universitatile publice
I17. Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere)	Obiectiv	Locuri cantine create sau modernizate	Număr	0	6625	Q2	2024	Ministerul Educației Universitatile publice
I17. Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere)	Obiectiv	Locuri de cazare nou create sau modernizate	Număr	0	19130	Q3	2024	Ministerul Educației Universitatile publice

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I17. Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere)	Obiectiv	Cel puțin 40% din facilitățile noi și modernizate se adresează studenților din medii defavorizate	% (Procentaj)	0	40	Q3	2025	Ministerul Educației Universitățile publice
I18. Program de instruire și mentorat pentru manageri și inspectori școlari	Obiectiv	Directori, directori adjuncți și inspectori care au finalizat un program complet de formare și instruire	Număr	0	10000	Q1	2026	Ministerul Educației
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSILOR								
REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Finalizarea analizei cheltuielilor în domeniul sănătății și domeniul educației				Q2	2023	MF/Ministerul Sănătății /Ministerul Educației/Casa Națională de Asigurări de Sănătate
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Adoptarea unei strategii multianuale și a unui calendar pentru realizarea unei analize de cheltuieli				Q2	2023	MF/Ministerele de linie

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		sistematice in toate sectoarele						
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Proiectul de buget pe anul 2024 include recomandările analizei cheltuielilor (din domeniul sănătății și al educației)				Q4	2023	MF, MS si M Educației
C9. SPRIJIN PENTRU MEDIUL DE AFACERI ȘI CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE								
I10. Înființarea și sprijinirea financiară a unei rețele naționale de 8 centre regionale de orientare în carieră ca parte a ERA TALENT PLATFORM	Reper	O rețea de universități publice care găzduiesc și asigura operaționalizarea a 8 centre de orientare în cariera de cercetare				Q2	2023	MCID/Minsiterul Educatiei
I10. Înființarea și sprijinirea financiară a unei rețele naționale de 8 centre regionale de orientare în carieră ca parte a ERA TALENT PLATFORM	Obiectiv	Cercetători care au beneficiat de serviciile centrelor de orientare în carieră	Număr	0	450	Q2	2026	MCID/Ministerul Educației

Ministerul Culturii

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C5. VALUL RENOVĂRII								
I4 - Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice	Reper	Laborator funcțional pentru testarea de noi materiale și soluții tehnologice pentru clădirile istorice		0		Q4	2024	MLDPA - raportare, MC - implementare
I4 - Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice	Reper	Centru-pilot funcțional în cadrul Institutului Național al Patrimoniului pentru colectarea și reutilizarea materialelor de la clădiri istorice		0		Q4	2024	MLDPA - raportare, MC - implementare
I4 - Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice	Obiectiv	Cel puțin 200 persoane cu certificare de finalizare a formării profesionale privind intervențiile și eficientizarea energetică a clădirilor istorice	Număr	0	200	Q4	2025	MLDPA - raportare, MC - implementare
C11. TURISM ȘI CULTURĂ								
R1 - Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației	Reper	Plan de acțiune dedicat valorificării patrimoniului cultural în scopul creșterii competitivității sectorului turistic românesc				Q1	2022	MIPE, MEAT, MC

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
I1. Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Obiectiv	Siturile care vor fi incluse în traseele culturale	Număr	0	225	Q1	2022	MIPE, MEAT, MC, comisie special constituita
I1. Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Obiective	Deschiderea celor 12 rute culturale pentru turiști				Q1	2024	MIPE, MEAT, MC, UAT
Investiția 1. Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Reper	Atribuirea contractelor de lucrări pentru restaurarea/revitalizare/dotarea siturilor incluse în cele 12 rute și a cădirilor cu destinația muzee				Q1	2023	MIPE, CNI, MC, UAT
I.1 Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	Obiectiv	Siturile nou restaurate, deschise	Număr	0	225	Q2	2026	MIPE, CNI, MC, UAT
I2. Modernizarea/crearea de muzee și memoriale	Reper	Atribuirea contractelor pentru construcția muzeelor				Q1	2023	MIPE, MEAT, MC, UAT
I2. Modernizarea/crearea de muzee și memoriale	Obiectiv	Muzeele nou construite și muzeele restaurate, deschise	Number	0 9		Q2	2026	MIPE, MDLPA/CNI/UAT
R3. Reforma sistemului de finanțare a sectorul	Reper	Intrarea în vigoare a actului normativ privind sistemul de finanțare				Q1	2023	MC

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
cultural								
R3. Reforma sistemului de finanțare a sectorul cultural	Reper	Intrarea în vigoare a actului normativ privind statutul lucrătorilor din domeniul cultural				Q1	2023	MC
I5 Creșterea accesului la cultura în localitățile dezavantajate cultural	Obiectiv	Semnarea contractelor de finanțare	Număr	0	50	Q2	2024	MC
I5 Creșterea accesului la cultura în localitățile dezavantajate cultural	Reper	Localități mici în care a fost facilitat accesul la cultură				Q3	2023	MC
I6. Dezvoltarea unui sistem electronic pentru acordarea finanțărilor în cultură	Obiectiv	Platforme și sisteme electronice operaționalizate	Număr	0	1	Q2	2024	MC
I7. Accelerarea tranziției digitale a producției și distribuției de film	Reper	Semnarea contractelor de finanțare				Q3	2023	MC
I7. Accelerarea tranziției digitale a producției și	Obiectiv	Producători și distribuitori de film cu competente digitale crescute	Număr	0	40	Q1	2025	MC

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
distribuției de film								

Ministerul Justiției

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								
I4. Digitalizarea sistemului judiciar	Reper	Autoritățile publice centrale din domeniul judiciar digitalizate				Q2	2026	Ministerul Justiției si autoritati subordonate/MCID raportează
I4. Digitalizarea sistemului judiciar	Reper	Data center operational				Q2	2026	Ministerul Justiției/MCID raportează
I4. Digitalizarea sistemului judiciar	Reper	Virtualizarea și centralizarea aplicațiilor de business operaționalizate				Q2	2023	Ministerul Justiției/MCID raportează
I4. Digitalizarea sistemului judiciar	Reper	Finalizarea operaționalizării ECRIS V (electronic case record and information system)				Q4	2025	Ministerul Justiției/MCID raportează
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSIILOR								
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale				Q4	2022	MMPS impreuna cu casele sectoriale de pensii si ministerele de linie

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C14. BUNA GUVERNANȚĂ								
R5. Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia	Reper	Intrarea în vigoare a actului normativ prin care se aprobă strategia privind dezvoltarea sistemului judiciar pentru perioada 2022-2025				Q1	2022	Ministerul Justiției
R5. Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia	Reper	Intrarea în vigoare a legii de modificare a competențelor Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate				Q2	2022	Ministerul Justiției
R5. Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia	Reper	Intrarea în vigoare a „Legilor justiției” (legile privind statutul magistraților, organizarea judiciară, Consiliul Superior al Magistraturii)				Q2	2023	Ministerul Justiției
R5. Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia	Reper	Modificarea Codului penal și a Codului de procedură penală pentru a le corela cu Constituția României, în urma deciziilor Curții Constituționale				Q4	2022	Ministerul Justiției

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R5. Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia	Obiectiv	Cel puțin 6000 de funcționari publici din sectorul justiției (judecători, procurori și greșieri) au participat la cursurile de instruire pentru îmbunătățirea calității și eficienței sistemului de justiție	Număr	0	6000	Q4	2025	Ministerul Justiției
R6. Intensificarea luptei împotriva corupției	Reper	Intrarea în vigoare a actului normativ prin care se aprobă noua Strategie Națională Anticorupție				Q4	2021	Ministerul Justiției
R6. Intensificarea luptei împotriva corupției	Obiectiv	O creștere a valorii bunurilor indisponibilizate și administrate de Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate	% (Procentaj)	0	50	Q4	2025	Ministerul Justiției /Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate
R6. Intensificarea luptei împotriva corupției	Obiectiv	Implementarea a cel puțin 70% din măsurile prevăzute în noua strategie anticorupție	% (Procentaj)	0	70	Q4	2025	Ministerul Justiției
R6. Intensificarea luptei împotriva corupției	Obiectiv	Atingerea unei rate a ocupării de 85% pentru funcțiile de procuror ale Direcției Naționale Anticorupție	% (Procentaj)	0	85	Q2	2023	Ministerul Justiției Direcția Națională Anticorupție

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R6. Intensificarea luptei împotriva corupției	Reper	Intrarea în vigoare a legii care transpune directiva privind protecția denunțătorilor.				Q1	2022	Ministerul Justiției Agenția Națională de integritate
R7. Evaluarea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate	Reper	Intrarea în vigoare a legilor consolidate privind integritatea				Q4	2024	ANI
R7. Evaluarea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate	Reper	Versiune revizuită și aprobată a codurilor de etică și conduită pentru Guvern, în plus față de cele existente pentru funcția publică și adoptarea și implementarea măsurilor de executare				Q4	2024	Ministerul Justiției Agenția Națională de Integritate
I1. Optimizarea infrastructurii judiciare pentru a garanta accesul la justiție și calitatea serviciilor	Obiectiv	Sedii de instanțe construite conform standardelor verzi	Număr	0	3	Q2	2026	Ministerul Justiției
I2. Dezvoltarea infrastructurii logistice (non-IT) necesare luptei împotriva corupției și a recuperării bunurilor și prejudiciilor generate de infracțiuni, inclusiv a formării profesionale	Obiectiv	Depozite pentru bunurile indisponibilizate, date în folosință.	Număr	0	3	Q3	2025	Ministerul Justiției/Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
în aceste domenii.								

Ministerul Afacerilor Interne

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C4. TRANSPORT SUSTENABIL								
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Siguranța rutieră	Reper	Intrarea în vigoare a legii privind siguranța rutieră - legislație privind monitorizarea, consolidarea aplicării normelor și sancționarea infracțiunilor în materie de siguranță rutieră				Q4	2022	MTI/MAI
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Siguranța rutieră	Obiectiv	Echipamente instalate și funcționale pentru creșterea controlul asupra vitezei și respectarea regulilor de siguranță rutieră	Număr	0	1800	Q4	2024	MTI/CNAIR/MAI
R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră/Siguranța rutieră	Obiectiv	Reducerea numărului de victime (persoane grav rănite și decese) ale accidentelor rutiere cu 25% față de nivelul de referință din 2019	% (Procentaj)	100	75	Q1	2026	MTI/CNAIR/MAI

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								
I8. Carte de identitate electronică calificată și semnătură digitală	Obiectiv	Cetățeni pentru care se eliberează cartea de identitate electronică	Număr	0	450000 0	Q4	2024	MAI și MCID/ ADR
I8. Carte de identitate electronică calificată și semnătură digitală	Obiectiv	Cetățeni pentru care se eliberează cartea de identitate electronică	Număr	4500000	850000 0	Q2	2026	MAI și MCID/ ADR
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSIILOR								
R6. Reforma sistemului public de pensii	Reper	Intrarea în vigoare a cadrului legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale				Q4	2022	MMPS impreuna cu casele sectoriale de pensii si ministerele de linie
C10. FONDUL LOCAL								
R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă	Obiectiv	Reducerea cu 25% a numărului de persoane decedate sau grav rănite ca urmare a accidentelor rutiere din localitățile urbane în Trim. I 2026 față de anul de referință 2019	% (Procentaj)	100	75	Q1	2026	MDLPA/MAI raporteaza

ANEXA 1.20. Reforme coordonate de SGG

Secretariatul General al Guvernului

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
C7. TRANSFORMARE DIGITALĂ								
R1 Dezvoltarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem cloud guvernamental	Reper	Intrarea in vigoare a Legii interoperabilitatii				Q2	2022	MCID/SGG
I7. Implementarea formularelor electronice eForms în achizițiile publice	Reper	Implementarea formularelor electronice naționale în procedurile de achiziții publice în conformitate cu legislația UE				Q2	2023	SGG/ANAP, MCID/ADR
C8. REFORME FISCALE ȘI REFORMA PENSIILOR								
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	Reper	Intrarea în vigoare a legii pentru insarcinarea Consiliului fiscal cu realizarea unei evaluari periodice a impactului				Q2	2024	institutie independenta

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		analizei cheltuielilor și pregătirea unui raport de implementare						
C14. BUNA GUVERNANȚĂ								
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	Reper	Intrarea în vigoare a metodologiilor și procedurilor necesare îmbunătățirii raționamentului politicilor publice și a planificării și simplificării administrative.				Q1	2022	SGG

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	Reper	Noul sistem de management strategic și planificare strategică este operațional în toate ministerele	Număr	0		Q2	2023	SGG și ministerele de linie
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare,	Obiectiv	3 ministere au planificat și executat bugete pe programe	Număr	0	3	Q2	2025	SGG, MFP și ministerele de linie

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.								
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	Reper	Intrarea în vigoare a unui act legislativ care operaționalizează o structură pentru a asigura implementarea unui mecanism de control al calității eficiente.				Q1	2022	SGG

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	Reper	Platforma IT pentru monitorizarea inovației în administrația publică operațională.				Q4	2024	SGG
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare,	Obiectiv	800 de reprezentanți ai organizațiilor societății civile au fost instruiți pentru a crește capacitatea administrativă și gradul de digitalizarea a structurilor lor	Număr	0	800	Q4	2025	SGG

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.								
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	Obiectiv	Îmbunătățirea procesului de consultare publică și implicarea părților interesate prin creșterea cu 20% a numărului proiectelor de acte normative supuse procesului de consultare publică și implicare a persoanelor interesate la nivel central.	% (Procentaj)	N/A	20	Q2	2026	SGG

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	Obiectiv	25% din instrumentele de prezentare și motivare (IPM) (adică, memorandumuri explicative / note de fundamentare care însoțesc proiectele de reglementări) îndeplinesc criteriile de calitate stabilite (adică sunt evaluate la un nivel excelent sau satisfăcător) conform metodologiei guvernamentale.	% (Procentaj)	10	25	Q4	2024	SGG
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare,	Obiectiv	Cel puțin 50% din inițiativele legislative propuse, incluse în Planul anual de lucru al guvernului (PALG), aprobate în termenul stabilit	% (Procentaj)	35	50	Q1	2026	SGG (coordonator) și ministerele de linie

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.								
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	Reper	Intrarea în vigoare a liniilor directe pentru utilizarea și aplicarea corespunzătoare a Registrului unic de transparență a intereselor (RUTI)				Q3	2022	SGG

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	Reper	Intrarea în vigoare a metodologiei de utilizare a ordonanțelor de urgență				Q3	2022	SGG
R1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare,	Reper	Intrarea în vigoare a modificărilor legislative pentru a asigura publicarea textului integral al legilor după modificări				Q3	2022	SGG

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.								
R2. Întărirea coordonării la Centrul Guvernului (CoG) printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și a dezvoltării durabile	Reper	Operaționalizarea unui Comitet interinstituțional pentru climă		N/A	N/A	Q2	2022	SGG/Departamentul de Dezvoltare Durabilă
R2. Întărirea coordonării la Centrul Guvernului (CoG) printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și a	Obiectiv	îndeplinirea a 90% din prioritatile stabilite de Comitetul interinstitucional pentru schimbările climatice pentru 2025	% (Procentaj)	0	90	Q1	2026	Instituțiile coordonatoare și membre ale Comitetului interinstituțional pentru schimbări climatice

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
dezvoltării durabile								
R2. Întărirea coordonării la Centrul Guvernului (CoG) printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și a dezvoltării durabile	Obiectiv	Persoane din administratia publica s-au calificat ”expert dezvoltare durabila” în instituții publice, la nivel central si local.	Număr	0	2000	Q3	2025	SGG/Departamentul pentru dezvoltare durabilă și UEFISCDI/Ministerul Educatiei
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice	Reper	Intrarea în vigoare a amendamentelor la legislația națională privind căile de atac (Legea nr. 101/2016)				Q1	2022	SGG/ANAP Ministere de linie

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice	Reper	Elaborarea Strategiei în domeniul achizițiilor publice care să includă măsuri orizontale care să sprijine implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR)				Q2	2023	SGG/ANAP, Ministerele de linie ce au reprezentanti in Comitetul Interministerial pentru Achizitii Publice
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice	Obiectiv	Operationalizarea organismelor centralizate de achiziții pentru autoritățile locale	Număr	3	7	Q4	2025	SGG/ANAP
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice	Obiectiv	Instruire specializată în domeniul achizițiilor publice	Număr	0	350	Q4	2023	SGG/ANAP Ministerele de linie ce implementeaza investitii finantate prin PNRR
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice	Reper	Sistemul electronic de achiziții publice (SEAP) este interconectat și interoperabil cu alte baze de date				Q4	2023	SGG/ANAP, MCID/ADR MF MJ Registrul Comertului

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice	Reper	Sistem operațional de achiziții electronice				Q1	2025	SGG/ANAP MFP MCID/ADR
R9. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat	Reper	Intrarea în vigoare a legislației actualizate pentru companiile de stat				Q4	2022	Guvern/SGG si alte institutii implicate
R9. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat	Reper	Operaționalizarea grupului de lucru al Centrului guvernamental pentru coordonarea și monitorizarea politicilor de guvernare corporativă				Q4	2022	Guvern/SGG si alte institutii implicate
R9. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat	Reper	Publicarea tabloului de bord de monitorizare cu Obiectiv financiare și nefinanciare și indicatori de performanță pentru toate categoriile de companii publice (inclusiv sectoare cheie precum				Q2	2023	Guvern/SGG si alte institutii implicate

REFORMA/INVESTITIA	Reper / Obiectiv	DENUMIRE	INDICATORI CANTITATIVI			TERMEN DE IMPLEMENTARE		COORDONATOR/RESPONSABIL RAPORTARE/IMPLEMENTARE (după caz)
			UNITATE DE MASURA	REFERINTA	TINTA	TRIM	AN	
		transportul, energia, utilitățile publice)						
R9. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat	Obiectiv	Reducerea numirilor interimare / temporare în consiliul de administrație cu 50% pentru companiile de stat la nivel central	% (Procentaj)	0	50	Q4	2023	Guvern/SGG si alte institutii implicate
R9. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat	Obiectiv	Companiile centrale de stat listate / închiriate / restructurate în domeniul energiei și transporturilor	Număr	0	3	Q2	2026	Guvern/SGG si alte institutii implicate
R9. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat	Obiectiv	Reducerea numirilor interimare / temporare în consiliul de administrație cu 10% pentru companiile de stat la nivel local	% (Procentaj)	0	10	Q4	2023	Guvern/SGG si alte institutii implicate